

EDUSKUNNAN VASTAUS 205/2009 vp

Hallituksen esitys aluehallinnon viranomaisten tehtäviä koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä aluehallinnon viranomaisten tehtäviä koskevan lainsäädännön muuttamiseksi (HE 161/2009 vp).

Valiokuntakäsittely

Hallintovaliokunta on antanut asiasta mietinnön (HaVM 18/2009 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että 1) välittömästi ryhdytään selvittämään niitä kysymyksiä, jotka mahdollisesti liittyvät sisäisiin oikeudellisiin jännitteisiin päätösvallan ja muun puhevallan käyttämisessä uusissa aluehallinnon viranomaisissa ja että 2) samalla ryhdytään selvittämään uudistuksesta mahdollisesti johtuvia hallinto-oikeuksien alueellisen toimivallan sääntelyn epäselvyyksiä sekä että 3) ensitilassa ryhdytään selvitystyön tai muutoin ilmenevien seikkojen edellyttämiin toimenpiteisiin.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

kemiallisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämistä sekä niiden hävittämistä koskevan yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sen soveltamisesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kemiallisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämistä sekä niiden hävittämistä koskevan yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sen soveltamisesta 3 päivänä helmikuuta 1995 annetun lain (346/1997) 12 § seuraavasti:

12 §

Uhkasakko

Valvontaviranomainen voi tehostaa 11 §:n nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasa-

kolla. Uhkasakon määrää maksettavaksi aluehallintovirasto.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

Suomen talousvyöhykkeestä annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen talousvyöhykkeestä 26 päivänä marraskuuta 2004 annetun lain (1058/2004) 18 § seuraavasti:

18 §

Viranomaisten alueellinen toimivalta

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisena yhteysviranomaisena sekä luonnonsuojelulaissa, ympäristönsuojelulaissa, vesilaissa ja jätelaissa tarkoitettuna valvontaviranomaisena talousvyöhykkeellä toimii elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on se, jonka toimialueen kohdalla hanke talousvyöhykkeellä sijaitsee. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimialueiden välisen

rajan katsotaan jatkuvan aluevesien ulkorajalta suuntaansa muuttamatta talousvyöhykkeen ulkorajaan saakka.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto toimii ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisena lupaviranomaisena talousvyöhykkeellä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 12 §, sellaisena kuin se on laissa 1056/1991, seuraavasti:

11 luku

Tiedoksiannosta oikeudenkäynnissä

12 §

Tiedoksianto valtiolle on toimitettava aluehallintovirastolle tai sille viranomaiselle, joka käyttää asiassa valtion puhevaltaa. Kun tiedoksianto on toimitettu aluehallintovirastolle, sen tulee toimittaa jäljennös tiedoksi annetuista asia-

kirjoista sille viranomaiselle, joka käyttää asiassa valtion puhevaltaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

avioliittolain 22 ja 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 13 päivänä kesäkuuta 1929 annetun avioliittolain (234/1929) 22 §:n 1 ja 2 momentti ja 23 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 22 §:n 1 momentti laissa 101/1991 ja 2 momentti laissa 411/1987 sekä 23 §:n 3 momentti mainitussa laissa 411/1987, seuraavasti:

22 §

Perheasioiden sovittelun yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveystieteiden alaisena aluehallintovirastolle.

Perheasioiden sovittelun järjestämisestä kunnassa huolehtii sosiaalilautakunta. Sovittelua voivat antaa lisäksi ne yhteisöt, yhtymät ja säätiöt sekä henkilöt, jotka ovat saaneet aluehallintoviraston luvan tähän toimintaan.

23 §

Myöntäessään luvan aluehallintovirasto voi samalla antaa tarkempia määräyksiä toimialueesta ja tehtävistä sekä velvollisuudesta antaa aluehallintovirastolle toiminnan valvontaa varten tarpeellisia tietoja.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

säätiölain 17 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä huhtikuuta 1930 annetun säätiölain (109/1930) 17 b §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 349/1987, seuraavasti:

17 b §

Tuomioistuimen tulee antaa kuulutus sulautuvan säätiön tunnetuille ja tuntemattomille velkojille kehottaen sitä, joka haluaa vastustaa hakemusta, ilmoittamaan siitä kirjallisesti tuomioistuimelle viimeistään kuukautta ennen paikalletulopäivää uhalla, että hänen muussa tapauksessa katsotaan suostuneen hakemukseen. Kuulutus on pantava tuomioistuimen ilmoitustaululle neljä kuukautta ennen paikalletulopäivää sekä julkaistava tuomioistuimen toimesta virallisessa lehdessä kaksi kertaa, ensimmäisen kerran vii-

meistään kolme kuukautta ja toisen kerran viimeistään kaksi kuukautta ennen paikalletulopäivää. Tuomioistuimen on annettava hakemuksesta erikseen tieto aluehallintovirastolle ja kaikille tunnetuille velkojille.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta 9 päivänä lokakuuta 1931 annetun lain (281/1931) 1—4, 6 ja 7 §, sellaisina kuin ne ovat, 1, 2 ja 6 § osaksi laissa 793/1996 ja 3, 4 ja 7 § mainitussa laissa 793/1996, seuraavasti:

1 §

Jos se, jolla on toiselta saatavana rahaa, arvo-papereita tai asiakirjoja, kieltäytyy suoritusta vastaanottamasta taikka hänen poissaolonsa, sairautensa tai muu sellainen syy estää suorituksen, suoritusvelvollisella on oikeus tallettaa suoritettava aluehallintovirastoon ja siten vapautua suoritusvelvollisuudestaan.

Sama olkoon lakina, jos suoritusvelvollinen ei tiedä eikä ole velvollinen tietämään, kenelle suoritus on toimitettava tahi kenellä kahdesta tai useammasta suorituksen vaatijasta on siihen oikeus.

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettu suoritusvelvollisuus koskee arvo-osuutta, suoritetaan talletus avaamalla arvo-osuusrekisterissä arvo-osuustili, jolle asianomaiset arvo-osuudet kirjaetaan. Tilin haltijaksi on merkittävä velkoja, jos velkoja on tiedossa, tai "tuntematon velkoja" ja tilille on merkittävä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu suorituspaikka sekä maininta siitä, että kysymys on suoritusvelvollisuudesta vapautumiseksi tehdystä suorituksesta. Arvo-osuusrekisterin pitäjän on heti tilin avaamisen jälkeen ilmoitettava talletuksesta suorituspaikan aluehallintovirastolle tai, jos suorituspaikka ei ole tiedossa, sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueeseen Helsingin kaupunki kuuluu. Mitä jäljempänä säädetään aluehallintovirastosta, sovelletaan siihen aluehallintovirastoon, jolle ilmoitus on tehty. Arvo-osuuksien siirtämiseen tililtä, velkojalle tehtävään ilmoitukseen sekä suoritusvelvollisuudesta vapautumiseen sovelletaan, mitä jäljempänä säädetään.

2 §

Sen, joka tahtoo 1 §:ssä mainitulla tavalla tallettaa suoritettavan, on ilmoitettava siitä kirjallisesti suorituspaikan aluehallintovirastolle. Ilmoituksessa on mainittava syy, johon vaatimus suoritusvelvollisuuden täyttämisestä tallettamalla perustuu, sekä kaikki ne seikat, joiden tunteminen on tarpeen luovutettaessa talletettua siihen oikeutetulle.

Tallettamisesta on suoritusvelvollisen ilmoitettava talletettuun oikeutetulle viipymättä, jos

se on mahdollista, tai, jos useammat vaativat talletettua itselleen, kullekin heistä.

3 §

Suoritusvelvollinen voi talletusta tehdessään pidättää itselleen oikeuden saada talletettu takaisin. Jos joku on aluehallintovirastolta vaatinut talletettua itselleen, sitä ei kuitenkaan voida ilman hänen suostumustaan antaa suoritusvelvolliselle, ellei vaatimusta ole lainvoimaisesti hylätty.

4 §

Milloin tallettaminen on aiheutunut siitä, että kaksi tai useampi on vaatinut talletettua, aluehallintovirasto ei saa antaa sitä kenellekään heistä ennen kuin he ovat sopineet asiasta tai asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

6 §

Aluehallintovirastoon tämän lain nojalla talletetut varat on talletettava viipymättä luottolaitokseen. Luottolaitokseen talletetuille varoille maksettavan koron saa se, joka saa nostaa talletuksen. Jollei aluehallintovirastossa ole varmaa säilytyspaikkaa, myös arvopaperit ja asiakirjat on säilytettävä luottolaitoksessa.

Maksu, joka säilyttämisestä ehkä vaaditaan, on tallettajan suoritettava. Jos hän sen laiminlyö, talletettu tai tarpeellinen osa siitä saadaan myydä maksun suorittamiseksi.

7 §

Jollei talletettua ole annettu pois kymmenen vuoden kuluessa tallettamisesta, tallettaja saa sen takaisin, vaikkei hän olekaan pidättänyt itselleen 3 §:ssä mainittua oikeutta. Tallettajan on kuitenkin vaadittava talletettua aluehallintovirastolta vuoden kuluessa mainitun määräajan päättymisestä. Muutoin talletettu menee valtiolle.

Jos kysymys oikeudesta talletettuun on tuomioistuimen tai välimiesten käsiteltävänä, kun kymmenen vuotta tallettamisesta on kulunut,

lasketaan vuoden määräaika siitä, kun asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

julkisesta notaarista annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisesta notaarista 9 päivänä kesäkuuta 1960 annetun lain (287/1960) 1 ja 2 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 885/1996, seuraavasti:

1 §

Julkisia notaareita ovat maistraatin päällikkö ja hänen määräämänsä maistraatin virkamies. Julkiseksi notaariksi määrättävän tulee täyttää 2 §:ssä säädetyt kelpoisuusvaatimukset. Jos maistraatissa on useampia julkisia notaareita, heidän tehtävänsä määräytyvät työjärjestyksen mukaan.

Maistraatissa voi olla julkisen notaarin virka. Virka voi olla yhdistetty sellaiseen virkaan, jonka kelpoisuusvaatimuksena on oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto.

Ahvenanmaan maakunnassa julkisia notaareita ovat Ahvenanmaan valtionviraston määräämät, 2 §:ssä säädetyt kelpoisuusvaatimukset

täyttävät Ahvenanmaan valtionviraston virkamiehet sekä maakunnansyyttäjä ja maakunnantvouti.

2 §

Julkisen notaarin kelpoisuusvaatimuksena on oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

vesilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 19 päivänä toukokuuta 1961 annetun vesilain (264/1961) 1 luvun 9 §:n 3 momentti, 12 §:n 2—4 momentti, 15 a §, 17 §:n 2 momentti, 17 a §, 18 §:n 1 momentti, 20 § ja 30 §:n 1 momentti, 2 luvun 2 §:n 1 momentti, 7 §:n 1 ja 3 momentti, 12 §:n 2 ja 3 momentti, 14 a §:n 2 ja 4 momentti, 22 §:n 2—4 momentti, 22 b ja 22 c §, 24 §:n 1 ja 3 momentti, 25 §:n 1 ja 3 momentti, 26 §:n 1 ja 5 momentti, 27 §:n 2 momentti, 30 §:n 2 momentti, 31 §:n 2 momentti ja 32 §, 3 luvun 2 §:n 1 momentti, 7 ja 11 §, 13 §:n 1 momentti sekä 17 §:n 2 momentti, 4 luvun 1 a ja 2 §, 3 §:n 1—3 ja 5 momentti, 5 §:n 2 momentti, 6 §, 7 a §:n 3 momentti, 8 a § sekä 9 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 5 luvun 9 §, 14 §:n 2 ja 3 momentti, 18 §:n 3 momentti, 19 §:n 2 momentti, 29 §:n 3 momentti, 30 §:n 3 momentti, 31, 33 ja 35 §, 36 §:n 2 momentti, 39 §:n 1 momentti, 41 §, 45 §:n 3 momentti, 48 §, 49 §:n 1 momentti, 53 §:n 3 momentti, 58 §, 59 §:n 1 momentti, 62 ja 64 §, 66 §:n 1 momentti, 68 §:n 1 momentti, 76 §:n 1 ja 2 momentti, 78 §:n 1 momentti, 85 §:n 3 momentti, 86 §:n 2 momentti, 91 §:n 1 ja 2 momentti, 92 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 93 §:n 1 ja 3 momentti, 96 §, 99 §:n 1 momentti sekä 99 a ja 100 §, 6 luvun 2 ja 2 a §, 10 §:n 1 momentti, 11 §:n 5 momentti, 12 §:n 2 momentti ja 31 a §:n 4 momentti, 7 luvun 2 §, 4 §:n 2 momentti, 8 §:n 3—5 momentti, 9 §, 10 §:n 3 momentti, 11 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 ja 2 momentti, 13 §:n 3 ja 4 momentti sekä 14 ja 15 §, 8 luvun 1 §:n 1 momentti, 3 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 4 §, 5 §:n 1 momentti, 8 §, 10 a §:n 1 ja 3 momentti, 10 b §:n 1—3 momentti, 11 §:n 2 momentti, 13 §:n 1 momentti, 16 §:n 2 momentti, 19 ja 20 §, 21 §:n 4 momentti sekä 22 §, 9 luvun 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 2 momentti, 4 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 7 ja 12—14 §, 16 §:n 2 momentti, 18 §:n 2 momentti, 19 §:n 1 momentti, 20 §:n 1 momentti sekä 21 ja 22 §, 10 luvun 8 §:n 1 momentti, 16 §:n 1 momentti ja 17 §, 11 luvun 2 §:n 3 momentti, 8 §:n 2—4 momentti, 10 §, 11 §:n 2 momentti, 12 §:n 1 ja 2 momentti, 14 a §:n 2 momentti, 14 b §, 15 §:n 1 momentti sekä 21 §, 12 luvun 1 §:n 2 momentti, 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 2 momentti, 6 §:n 2 ja 3 momentti, 11, 14 ja 16 §, 17 §:n 2 momentti, 18 § sekä 19 §:n 1 ja 3—5 momentti, 14 luvun 1 §:n 2 momentti, 2 §:n 2 momentti sekä 3 ja 4 §, 16 luvun otsikko, 1 §:n 1 ja 3 momentti, 1 a §:n 2 momentti, 2 §:n 2 momentti, 3 §, 5 §:n 1 ja 2 momentti, 7 §:n 1 ja 2 momentti, 7 a §, 8 §:n 2 momentti, 9, 11 a ja 11 b §, 11 c §:n 1 momentti, 12 §:n 1 ja 2 momentti, 13, 14 ja 18—22 §, 23 §:n 1 ja 2 momentti, 23 a ja 24—26 §, 27 §:n 1 ja 3 momentti, 28 a ja 30 §, 31 §:n 1 ja 2 momentti sekä 32 §:n 1 momentti, 17 luvun 1 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 2 §:n 1 ja 2 momentti, 4 §:n 1 momentti, 7 §:n 2 momentti, 9 §:n 1 momentti sekä 11 §, 18 luvun 1 §:n 1 ja 3 momentti sekä 2, 7, 10, 11 ja 13 §, 19 luvun 1 §:n 1 momentti, 4 ja 5 §, 5 a §:n 3 momentti sekä 9 §:n 2 momentti, 20 luvun 2 §:n 4 momentti ja 8 §:n 2 momentti sekä 21 luvun 1 §, 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 ja 3 momentti, 3 a ja 3 b §, 3 c §:n 1 momentti, 3 d ja 3 e §, 4 §:n 2 momentti, 6 §, 8 §:n 1 ja 3 momentti, 8 a §, 9 §:n 1 momentti sekä 11 ja 12 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 9 §:n 3 momentti, 12 §:n 2—4 momentti, 17 §:n 2 momentti, 18 §:n 1 momentti ja 20 §, 2 luvun 2 §:n 1 momentti, 7 §:n 1 ja 3 momentti, 12 §:n 2 ja 3 momentti, 22 §:n 2—4 momentti, 22 b ja 22 c §, 24 §:n 1 ja 3 momentti, 25 §:n 1 ja 3 momentti, 26 §:n 1 ja 5 momentti, 27 §:n 2 momentti, 30 §:n 2 momentti, 31 §:n 2 momentti sekä 32 §, 3 luvun 2 §:n 1 momentti, 7 ja 11 §, 13 §:n 1 momentti sekä 17 §:n 2 momentti, 4 luvun 1 a ja 2 §, 3 §:n 1—3 ja 5 momentti, 5 §:n 2 momentti, 6 §, 7 a §:n 3 momentti, 8 a § sekä 9 §:n 1 ja 3 momentti, 5 luvun 9 §, 14 §:n 2 ja 3 momentti, 18 §:n 3 momentti, 19 §:n 2 momentti, 29 §:n 3 momentti, 31, 33 ja 35 §, 36 §:n 2 momentti, 39 §:n 1 momentti, 41 §, 45 §:n 3 momentti, 48 §, 49 §:n 1 momentti, 53 §:n 3 momentti, 58 §, 59 §:n 1 momentti, 62 ja 64 §, 66 §:n 1 momentti, 68 §:n 1 momentti, 76 §:n 1 ja 2 momentti, 78 §:n 1 momentti, 85 §:n 3 momentti, 91 §:n 2 momentti, 92 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 93 §:n 3 momentti,

96 §, 99 §:n 1 momentti ja 99 a §, 6 luvun 2 ja 2 a §, 10 §:n 1 momentti, 11 §:n 5 momentti sekä 12 §:n 2 momentti, 7 luvun 2 §, 4 §:n 2 momentti, 8 §:n 3—5 momentti, 9 §, 10 §:n 3 momentti, 11 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 ja 2 momentti, 13 §:n 3 ja 4 momentti sekä 14 ja 15 §, 8 luvun 1 §:n 1 momentti, 3 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 4 §, 5 §:n 1 momentti, 8 §, 10 a §:n 1 ja 3 momentti, 10 b §:n 2 ja 3 momentti, 11 §:n 2 momentti, 13 §:n 1 momentti, 16 §:n 2 momentti, 19 ja 20 §, 21 §:n 4 momentti ja 22 §, 9 luvun 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 2 momentti, 4 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 7 ja 12—14 §, 16 §:n 2 momentti, 18 §:n 2 momentti, 19 §:n 1 momentti, 20 §:n 1 momentti sekä 21 §, 10 luvun 8 §:n 1 momentti, 16 §:n 1 momentti ja 17 §, 11 luvun 2 §:n 3 momentti, 8 §:n 2—4 momentti, 10 §, 11 §:n 2 momentti, 12 §:n 1 ja 2 momentti, 14 a §:n 2 momentti, 14 b §, 15 §:n 1 momentti ja 21 §, 12 luvun 1 §:n 2 momentti, 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 2 momentti, 6 §:n 2 ja 3 momentti, 11, 14, 16 ja 18 § sekä 19 §:n 1 ja 3—5 momentti, 14 luvun 1 §:n 2 momentti, 2 §:n 2 momentti sekä 3 ja 4 §, 16 luvun otsikko, 1 §:n 1 ja 3 momentti, 1 a §:n 2 momentti, 2 §:n 2 momentti, 3 §, 5 §:n 1 ja 2 momentti, 7 §:n 1 ja 2 momentti, 7 a §, 8 §:n 2 momentti, 9, 11 a ja 11 b §, 11 c §:n 1 momentti, 12 §:n 1 ja 2 momentti, 13, 14 ja 18—22 §, 23 §:n 1 ja 2 momentti, 24—26 §, 27 §:n 1 ja 3 momentti, 30 §, 31 §:n 1 ja 2 momentti sekä 32 §:n 1 momentti, 17 luvun 1 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 4 §:n 1 momentti, 7 §:n 2 momentti sekä 11 §, 18 luvun 1 §:n 1 ja 3 momentti sekä 2, 7, 10, 11 ja 13 §, 19 luvun 5 § ja 9 §:n 2 momentti, 20 luvun 2 §:n 4 momentti ja 8 §:n 2 momentti sekä 21 luvun 1 §, 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti, 3 a ja 3 b §, 4 §:n 2 momentti, 6 §, 8 §:n 1 ja 3 momentti, 9 §:n 1 momentti sekä 11 ja 12 § laissa 88/2000, 1 luvun 15 a ja 17 a § laissa 1105/1996 ja mainitussa laissa 88/2000, 1 luvun 30 §:n 1 momentti laissa 689/2000, 2 luvun 14 a §:n 2 ja 4 momentti ja 16 luvun 23 a § laissa 1301/2004, 4 luvun 9 §:n 4 momentti laissa 629/1991, 5 luvun 30 §:n 3 momentti, 91 §:n 1 momentti ja 93 §:n 1 momentti, 8 luvun 10 b §:n 1 momentti, 12 luvun 17 §:n 2 momentti, 16 luvun 28 a § sekä 19 luvun 1 §:n 1 momentti ja 5 a §:n 3 momentti laissa 79/1995, 6 luvun 31 a §:n 4 momentti laissa 1278/1996, 9 luvun 22 § laissa 1347/1995 ja mainitussa laissa 88/2000, 17 luvun 2 §:n 1 ja 2 momentti ja 9 §:n 1 momentti sekä 21 luvun 3 §:n 3 momentti laissa 732/2005, 19 luvun 4 § laissa 948/1997, 21 luvun 3 c §:n 1 momentti sekä 3 d ja 3 e § laissa 386/2009 sekä 21 luvun 8 a § mainituissa laeissa 79/1995 ja 88/2000, seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

9 §

Sillä, joka vuokraoikeuden nojalla tai muulla siihen verrattavalla perusteella hallitsee tiettyä aluetta, on ojitusta ja jäteveden johtamista koskevissa asioissa omistajan asemesta oikeus tämän alueen osalta määrätä sellaisista toimenpiteistä, joihin ei tarvita aluehallintoviraston lupaa taikka joista ei aiheudu velvollisuutta rahan- suoritukseen tai oikeutta korvaukseen hallinnan perusteena olevan oikeussuhteen päättymisen jälkeiseltä ajalta.

12 §

Valtaväylänä on kolmannes keskivedenkorkeuden mukaisesta vesistön leveydestä, kuitenkin niin, että milloin vesistöissä yleisesti harjoitetaan liikennettä tahi uittoa, valtaväylän leveys on vähintään seitsemän metriä. Aluehallintovirasto voi, jos tärkeät syyt vaativat, hakemuksesta määrätä valtaväylän leveämmäksi tai kapeammaksi sekä sen sijainnin muuallekin kuin edellä on sanottu.

Valtaväylää älköön, ellei tässä laissa olevista tai erikseen annetuista säännöksistä muuta johdu tai siihen ole saatu aluehallintoviraston lupaa, rakentamalla suljettako tai supistettako, älköönkä väylään myöskään asetettako sen käyttämistä vaikeuttavaa laitetta tai muuta tilapäistä estettä.

Kysymys valtaväylän sijainnista ja leveydestä voidaan saattaa hakemuksella aluehallintoviraston käsiteltäväksi.

15 a §

Toimenpide, joka vaarantaa enintään kymmenen hehtaarin suuruisen fladan tai kluuvijärven taikka muualla kuin Lapin maakunnassa enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen tai järven säilymisen luonnontilaisena, on kielletty riippumatta siitä, aiheutuisiko siitä edellä 15 §:ssä tarkoitettu seuraus.

Aluehallintovirasto voi yksittäistapauksessa hakemuksesta myöntää poikkeuksen 1 momentin kiellostä, jos momentissa tarkoitettujen vesistöjen suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu. Jos 1 momentissa tarkoitettu seuraus aiheutuisi hankkeesta, johon on haettu tämän lain mukaista lupaa, lupa-asian yhteydessä on viran puolesta tutkittava kysymys poikkeuksen myöntämisestä. Poikkeuksesta on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä aluehallintoviraston luvasta säädetään.

17 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettua uomaa tai veden juoksua siinä ei saa niin muuttaa, että siitä aiheutuu vahinkoa toisen maalle. Aluehallintovirasto voi kuitenkin antaa luvan rakentamiseen noudattaen soveltuvin osin, mitä vesistöön rakentamisesta säädetään.

17 a §

Jos edellä 17 §:ssä tarkoitettu, muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitseva, uoma on luonnontilainen, ei sitä saa muuttaa niin, että uoman säilyminen luonnontilaisena vaarantuu. Sama on koko maassa voimassa luonnontilaisesta lähteestä.

Aluehallintovirasto voi yksittäistapauksessa hakemuksesta myöntää poikkeuksen 1 momentin kiellostä, jos momentissa tarkoitettujen uomien tai lähteiden suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu. Jos 1 momentissa tarkoitettu seuraus aiheutuisi hankkeesta, johon on haet-

tu tämän lain mukaista lupaa, lupa-asian yhteydessä on viran puolesta tutkittava kysymys poikkeuksen myöntämisestä. Poikkeuksesta on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä aluehallintoviraston luvasta säädetään.

18 §

Ilman aluehallintoviraston lupaa ei saa käyttää pohjavettä tai ryhtyä pohjaveden ottamista tarkoitettavaan toimeen siten, että siitä pohjaveden laadun tai määrän muuttumisen vuoksi voi aiheutua jonkin pohjavettä ottavan laitoksen vedensaannin vaikeutuminen, tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuuden olennainen vähentyminen tai sen hyväksikäyttämismahdollisuuden muu huonontuminen taikka toisen kiinteistöllä talousveden saannin vaikeutuminen (*pohjaveden muuttamiskielto*). Kielto koskee myös maa-ainesten ottamista ja muuta toimenpidettä, jos siitä ilmeisesti voi aiheutua edellä mainittu seuraus.

20 §

Aluehallintovirasto voi tärkeiden syiden vaatiessa, jollei tämän luvun 12—15 §:stä muuta johdu, hakemuksesta antaa viranomaiselle tai sille, jolla on oikeus ottaa vesistöstä vettä nesteenä käytettäväksi, luvan toisenkin vesialueella panna vesistöön luvassa määrättäviä aineita tai suorittaa muita toimenpiteitä vesistön tilan tai veden käyttöominaisuuksien parantamiseksi taikka vesistön tutkimiseksi. Jos toimenpiteestä voi aiheutua ympäristönsuojelulain 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua pilaantumista, on tältä osin voimassa, mitä mainitussa laissa säädetään.

30 §

Jokaisella, joka kärsii lietteestä, matalikosta tai muusta niihin verrattavasta vesistön käyttöä koskevasta haitasta, on oikeus ilman lupaa toisenkin vesialueella suorittaa haitan poistamiseksi tarpeellinen vesistön tilan ja käyttömahdollisuuksien parantamista koskeva toimenpide, jos siitä ei aiheudu tämän luvun 12—15 tai 19 §:ssä tarkoitettua muutosta tai seurausta eikä työn

suorittamisesta johdu vesialueen omistajalle huomattavaa haittaa. Työn aloittamisesta ja suorittamistavasta on, jos toimenpide ei ole merkitykseltään vähäinen, ennakolta ilmoitettava vesialueen omistajalle tai, vesialueen kuuluessa yhteisalueen osakkaille, yhteisalueen osakskunnalle yhteisuelain 26 §:n mukaisesti sekä, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

2 luku

Yleiset säännökset rakentamisesta vesistöön

2 §

Jos rakentamisesta tai rakennelman käyttämisestä saattaa aiheutua 1 luvun 12—15 §:ssä tarkoitettu muutos tai seuraus, on rakentamiseen hankittava aluehallintoviraston lupa. Lupa on tarpeen myös poikettaessa vesioloihin vaikuttavalla tavalla aikaisemmin myönnetystä luvasta.

7 §

Jos vesistöön rakentajalle on tarpeen saada toiselle kuuluvaa aluetta laitteen, rakennuksen tai muun rakennelman taikka uuden uoman pohjaksi niiden käyttöä varten välttämättömästi tarvittavine alueineen tai alueeksi, jolle poistettava maa siirretään taikka joka veden alle saatettuna tulee 1 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan vesialueeksi tai joka tarvitaan yleisen tai yksityisen edun suojaamiseksi tehtävää laitetta tai rakennelmaa varten, voi aluehallintovirasto asianomaisen luvan hakemisen yhteydessä tai, milloin erityistä syytä on, muutoinkin hakemuksesta antaa rakentajalle oikeuden tällaiseen alueeseen sillä mahdollisesti olevine rakennuksineen tai muine rakennelmineen. Oikeus voidaan myöntää vain, mikäli rakentamisen osalta tämän luvun 6 §:n 2 momentissa mainitut edellytykset ovat olemassa ja sen lisäksi edellä mainittuihin tarkoituksiin tarvittava alue suurimmalta osaltaan kuuluu hakijalle joko omistusoikeuden tai pysyvän käyttöoikeuden perusteella. Jos kysymys on hakijalle ja muille yhteisesti kuuluvasta

alueesta, oikeuden myöntäminen edellyttää, että toimenpiteen kohteeksi joutuva alue ei ole sannonnastavasti suurempi hakijan osuutta vastaavaa osaa yhteisestä alueesta.

Edellä 1 tai 2 momentin nojalla myönnetyn oikeuden nojalla saadaan aluetta käyttää vain siihen tarkoitukseen, jota varten oikeus on myönnetty. Käyttöoikeus on pysyvä, jollei aluehallintovirasto erityisistä syistä ole määrännyt, että se on oleva voimassa vain määräajan.

12 §

Päätöksessä tarkoitettuun rakennustyöhön on ryhdyttävä aluehallintoviraston määräämässä, enintään neljän vuoden ajassa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta uhalla, että lupa on muutoin katsottava rauenneeksi. Aluehallintovirasto voi erityisestä syystä ennen määräajan päättymistä tehdystä hakemuksesta pidentää määräaikaa enintään kolmella vuodella.

Rakennustyön päättymisestä ja rakennelman käyttöönotosta on aluehallintoviraston määräämänä aikana tehtävä ilmoitus aluehallintovirastolle ja 21 luvussa tarkoitettulle valvontaviranomaiselle siten kuin 16 luvun 30 §:n 1 momentissa säädetään.

14 a §

Aluehallintovirasto voi luvassa päättää tarkkailusta kokonaan tai osittain taikka siten, että hankkeesta vastaavan on laadittava erillinen suunnitelma tarkkailuvelvoitteen toteuttamiseksi (*tarkkailusuunnitelma*). Tarkkailusuunnitelman hyväksyy elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Kalataloutta koskevalta osin tarkkailusuunnitelman hyväksyy elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vastuualue, jolle kalataloutta koskevat asiat kuuluvat.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun tarkkailusuunnitelman hyväksymistä koskevaan päätökseen voidaan hakea kirjallisesti oikaisua aluehallintovirastolta 30 päivän kuluessa päätöksen julkipanonasta. Oikaisuvaatimuksen johdosta teh-

tyyn aluehallintoviraston päätökseen haetaan muutosta siten kuin 17 luvun 1 §:ssä säädetään.

22 §

Jos kysymyksessä olevaa vesistöä varten on laadittu kalatalousviranomaisen hyväksymä suunnitelma kalaston suojelemiseksi, aluehallintoviraston on otettava se tarpeen mukaan huomioon kalatalousvelvoitteesta määrättäessä. Sama on voimassa kalastuslaissa (286/1982) tarkoitetusta kalastusalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmasta.

Jos 1 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden suorittaminen rakentajan toimesta aiheuttaisi niillä saavutettavaan hyötyyn verrattuna hänelle kohtuuttomia kustannuksia taikka kalatalousvelvoitteen määräämistä ei muusta syystä ole pidettävä tarkoituksenmukaisena, rakentaja on määrättävä suorittamaan kalatalousvelvoitteen tai sen osan asemesta siten korvattavan velvoitteen kohtuullisia kustannuksia vastaava maksu kalatalousviranomaisen käytettäväksi 1 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamiseen (*kalatalousmaksu*) sillä vesialueella, johon toimenpiteen vahingollinen vaikutus ulottuu. Aluehallintovirasto voi tarvittaessa antaa maksunsaajalle määräyksiä maksun käytöstä.

Aluehallintovirasto voi hakemuksesta muuttaa kalatalousvelvoitetta ja kalatalousmaksua koskevia määräyksiä, jos olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet. Kalataloudellisesti epätarkoituksenmukaiseksi osoittautunutta velvoitetta voidaan lisäksi tarkistaa, jos velvoitteen kalataloudellista tulosta voidaan parantaa sen toteuttamiskustannuksia merkittävästi lisäämättä.

22 b §

Jos kalatalousmaksu on määrätty vuosittain suoritettavaksi ja sen perusteena oleva kustannustaso on muuttunut, kalatalousviranomaisen perii maksun kustannustason nousua vastaavasti tarkistettuna, vaikka sitä ei ole 22 §:n 4 momentissa mainituin tavoin muutettu. Tarkistus tehdään täysin kymmenin prosentein ja muutoin aluehallintoviraston määräämiä perusteita noudattaen. Jos tarkistuksesta syntyy erimielisyyt-

tä, voidaan asia saattaa hakemuksella aluehallintoviraston ratkaistavaksi.

Kalatalousviranomainen on velvollinen viipymättä palauttamaan maksuvelvolliselle sen osan 1 momentissa mainitulla viranomaisen päätöksellä peritystä kalatalousmaksusta, joka ylittää aluehallintoviraston päätöksellä myöhemmin määrätyn maksun suuruuden.

22 c §

Edellä 22 §:n 4 momentissa ja 22 b §:ssä säädetty koskee myös ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla annettuja vastaavia määräyksiä. Ensimmäisen kerran 22 b §:ään perustuvasta maksun tarkistamisesta päättää kuitenkin hakemuksesta aluehallintovirasto. Tarkistamisen edellytyksenä on, että sitä on pidettävä yleisen tai tärkeän yksityisen edun kannalta tarpeellisena. Aluehallintoviraston tulee päätöksessään ottaa huomioon maksun määräämisestä kuluneen ajan pituus ja muut asiaan vaikuttavat näkökohdat.

24 §

Jos vesistöön rakennettaessa on yleistä tai yksityistä tietä, rautatietä tai muuta kiskorataa taikka sitä varten tehtyä siltaa, rumpua tai pengertä muutettava tai uusi tällainen rakennelma tehtävä, on tämä työ rakentajan suoritettava ja kustannettava. Jollei tässä tarkoitettuun toimenpiteeseen ole saatu asianomaiselta suostumusta, on aluehallintoviraston hakemuksesta määrättävä toimenpiteen suorittamisesta.

Jos tie, rautatie tai muu kiskorata on valtion tai kunnan viranomaisen hoidossa, on tällä oikeus suorittaa edellä tarkoitettu työ ja saada rakentajalta korvaus tarpeellisista kustannuksista. Vastaavan oikeuden aluehallintovirasto voi hakemuksesta muutoinkin antaa tienpitäjälle tahi rautatien tai muun kiskoradan omistajalle, jos liikenteen turvallisuus tai muut erityiset syyt sitä vaativat.

25 §

Päätöksessä, jonka aluehallintovirasto tämän luvun 24 §:n nojalla antaa sillan tai rummun te-

kemisestä, on myös määrättävä sen kunnossapitämisestä ja uusimisesta. Kunnossapitäjäksi voidaan, ottamalla huomioon, mitä sanotun pykälän 3 momentissa säädetään, määrätä sillan tai rummun omistaja taikka rakentaja.

Olosuhteiden olennaisesti muuttuessa aluehallintovirasto voi hakemuksesta muuttaa edellä tässä pykälässä tarkoitettua päätöstä.

26 §

Aluehallintovirasto voi lupapäätöksessään oikeuttaa hakijan ryhtymään jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä yrityksen toteuttamista tarkoittaviin töihin ja työn suorittamiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin (*töidenaloittamislupa*). Tällainen lupa voidaan myöntää, jos

1) töiden kiireellistä aloittamista on pidettävä tärkeänä pitkäaikaiseen, hakemuksen perustana olevaan rakentamissuunnitelmaan sisältyvän työn aloittamiseksi tai valmistamiseksi; tai

2) töiden aloittamisen lykkääntymisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa vahinkoa ja sen aloittaminen voi tapahtua tuottamatta muille vesien käyttömuodoille tai luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa pysyvää haittaa, jos lupa muutoksenhaun johdosta evätään tai sen ehtoja muutetaan; taikka

3) kysymys on hankkeesta, johon aluehallintovirasto on antanut luvan tämän luvun 6 §:n 1 tai 3 momentin nojalla ja joka ei sanottavasti vaikuta vesioloihin.

Aluehallintoviraston tulee määrätä, onko lupapäätöksessä määrätyt korvaukset tai osa niistä suoritettava ennen töidenaloittamisluvassa tarkoitettuihin töihin ryhtymistä. Korvaus saadaan nostaa hyväksyttävää vakuutta vastaan. Tässä momentissa tarkoitettuun aluehallintoviraston päätökseen ei saa hakea muutosta.

27 §

Omistajan velvoittamista edellä tarkoitettua korvauksen tai toimenpiteen suorittamiseen on edunmenetyksen kärsineen haettava aluehallin-

tovirastolta. Asia on pantava vireille, jollei rakentamislupapäätöksessä sitä varten ole varattu pitempää aikaa, kymmenen vuoden kuluessa 12 §:n 3 momentissa tarkoitettua valmistusilmoituksen tekemisestä tai, jos rakennustyötä ei ole saatettu loppuun ennen valmistusilmoituksen tekemistä, rakennustyön loppuun saattamisesta. Tästä määräajasta riippumatta voidaan korvausta kuitenkin hakea rakennelman sortumisesta tai muusta arvaamattomasta syystä aiheutuvasta vahingosta.

30 §

Aluehallintovirasto voi rakennelman omistajan tai sen käyttämisestä haittaa kärsivän samoin kuin myös asianomaisen viranomaisen hakemuksesta antaa selventäviä määräyksiä rakennelman käyttämisestä, kuitenkin niin, ettei määräyksillä sanottavasti vähennetä rakennelmasta saatavaa hyötyä.

31 §

Ilman aluehallintoviraston lupaa ei saa poistaa rakennelmaa, joka vaikuttaa vedenkorkeuteen tai vedenjuoksuun. Lupaa poistamiseen ei saada myöntää, jos poistamisesta aiheutuisi tämän luvun 5 §:ssä mainittu vahingollinen seuraus, jota poistamisen yhteydessä suoritettavien toimenpitein ei voida torjua.

32 §

Jos omistaja haluaa poistaa rakennelman, jonka käyttämiseen toiselle tämän luvun 9 §:n nojalla on myönnetty lupa ja jota käyttäjä edelleen tarvitsee, aluehallintovirasto voi hakemuksesta myöntää viimeksi mainitulle oikeuden lunastaa sen itselleen. Aluehallintovirasto määrää lunastushinnan rakennelman silloisen arvon mukaan ottaen huomioon, mitä rakentamiskustannuksista tämän luvun 13 §:n mukaan mahdollisesti on omistajalle suoritettu, samoin kuin sen haitan, joka rakennelman pysyttämisestä toisen alueella ehkä aiheutuu.

3 luku

Vesivoiman hyväksikäyttö

2 §

Voimalaitoksen rakentamiseen on haettava lupa aluehallintovirastolta. Sama koskee myös aikaisemmin rakennetun laitoksen ja siihen kuuluvien rakennelmien tai niiden käytön muuttamista niissä tapauksissa, joissa 2 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan on haettava lupa aikaisemmin myönnetyn luvan määräyksistä poikkeamiseen.

7 §

Jos omistaja ei entisin tai kohtuullisiksi katsottavin uusin ehdoin halua uudistaa tämän lain voimassa ollessa tehtyä sopimusta, jolla vesialue on annettu vuokralle vesivoiman käyttämistä varten tai jollekin on luovutettu tämän luvun 6 §:ssä tarkoitettu määräaikainen käyttöoikeus, on vuokra- tai käyttöoikeuden haltijalla oikeus vaatia, että omistaja kohtuullisen arvon mukaan määrättävästä hinnasta lunastaa häneltä ne rakennukset ja muut rakennelmat koneineen ja laitteineen, jotka vesistöön ja sen rannalle kysymyksessä olevan oikeuden käyttämistä varten on rakennettu. Tätä tarkoittava vaatimus on pantava vireille hakemuksella aluehallintovirastossa viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun vuokra- tai käyttöoikeus on lakannut olemasta voimassa.

11 §

Voimalaitoksen rakentamiseen osallistumista koskevan tarjouksen tekemistä varten aloitteentekijän on pyydettävä aluehallintovirastoa julkisella kuulutuksella kehottamaan niitä, joilla tämän luvun 9 §:n mukaan on oikeus osallistua yritykseen ja jotka sen haluavat tehdä, viimeistään kuulutuksessa määrättyä päivänä kirjallisesti ilmoittamaan aluehallintovirastolle yritykseen osallistumisestaan sekä esittämään tarvittavan selvityksen osallistumisoikeudestaan. Kuulutushakemukseen on liitettävä yrityksen suunnitelma, selvitys, josta käy ilmi, kenelle käyttöön otettava vesivoima kuuluu, sekä yrityksen

kustannusarvio ilmoituksineen siitä, mikä osa kustannuksista on tarkoitettu yritykseen osallistuvien rahoitettavaksi. Näiden asiakirjojen tulee kuulutusajan olla asianomaisten nähtävänä aluehallintoviraston virkahuoneistossa tai kuulutuksessa ilmoitetussa muussa paikassa. Aloitteentekijän on viivytyksettä kuulutuksen antamisen jälkeen lisäksi toimitettava kirjatussa kirjeessä tai muutoin todistettavasti jäljennös kuulutuksesta muille käyttöön otettavan vesivoiman osakkaille, ei kuitenkaan niille, joiden osuus kysymyksessä olevasta vesivoimasta ilmeisesti on alle sadanneksen.

Jos kuulutusta pyydettyä esitetty selvitys osoittaa, että lailliset edellytykset rakentamiseen ilmeisesti puuttuvat, älköön aluehallintovirasto suostuko kuulutuspyyntöön.

Jollei vesivoiman osakas ole edellä mainitulla tavalla tiedon saatuaan ilmoittanut aluehallintovirastolle yritykseen osallistumisestaan, on hän menettänyt oikeutensa siihen. Sama on myös voimassa, jollei osallistumisilmoituksen tehnyt kuudessakymmenessä päivässä todisteellisen kehotuksen siihen saatuaan allekirjoita yhtiösopimusta siihen liittyvine yhtiöjärjestyksineen tai, mikäli hän ei katso voivansa hyväksyä yhtiösopimusta, ole hakemuksella pyytänyt aluehallintovirastolta tämän luvun 13 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimenpidettä.

Yritystä koskeva lupahakemus on, jollei aluehallintovirasto hakemuksesta ole myöntänyt pidentettyä määräaika, tehtävä vuoden kuluessa kuulutuksessa määrätyn ajan päättymisestä uhallalla, että aloite muutoin on katsottava rauenneeksi. Jollei muusta toimintamuodosta ole sovittu, on hakemus tehtävä tämän luvun 10 §:n mukaisesti perustettavan osakeyhtiön nimiin. Lupahakemuksen yhteydessä on esitettävä selvitys siitä, että osallistumistarjous on edellä sanotulla tavalla annettu tiedoksi.

13 §

Jos asianosaisten välillä syntyy erimielisyyttä oikeudesta vesivoimaan tai niiden edellä olevien säännösten soveltamisesta, jotka koskevat osallistumista rakentamisyrietykseen, on asianosaiset, mikäli asiaa ei voida hakemuksen yh-

teydessä esikysymyksenä ratkaista, aluehallintoviraston päätöksellä osoitettava määräajassa panemaan käräjäoikeudessa vireille asiaa koskeva kanne. Tällainen määräys ei estä hakemuksen edelleen käsittelyä ja lupa-asian ratkaisemista, ellei aluehallintovirasto katso painavia syitä olevan käsittelyn siirtämiseen siksi, kunnes riita on ratkaistu. Asian käsittelee se käräjäoikeus, jonka tuomiopiirissä pääosa puheena olevasta vesivoimasta sijaitsee.

-----
17 §

Se, joka voi osoittaa oikeutensa 1 momentissa tarkoitetussa voimalaitoksessa käyttöön otettuun vesivoimaan, voi hakemuksella pyytää aluehallintovirastoa määräämään ajan, jonka kuluessa voimalaitoksen omistajan on ryhdyttävä tämän luvun 9 §:ssä tarkoitettuun menettelyyn. Asian käsittelystä on soveltuvin osin voimassa, mitä hallintopakkoasioista 21 luvussa säädetään.

4 luku

Kulkuväylät ja muut vesiliikennealueet

1 a §

Aluehallintovirasto voi merenkululaitoksen hakemuksesta määrätä julkiseksi kulkuväyläksi sellaisen vesistön osan, jota on tarpeen pitää avoimena yleistä laiva- tai veneliikennettä varten. Julkinen kulkuväylä voidaan määrätä myös vesistöön, jossa on valtaväylä.

2 §

Aluehallintovirasto voi hakemuksesta määrätä yleiseksi paikallisväyläksi julkiseen väylään kuulumattoman vesistön osan, joka on tarpeen pitää avoinna yleistä laiva- tai veneliikennettä varten, jollaisena pidetään myös vapaa-ajan veneilyä. Yleinen paikallisväylä voidaan myös määrätä vesistöön, jossa on valtaväylä.

3 §

Ennen kuin aluehallintovirasto määrää yleisestä kulkuväylästä 1 a tai 2 §:n mukaisesti, sen

tulee todeta, että kysymyksessä oleva vesistön osa kohtuuden mukaan täyttää ne vaatimukset, jotka vesistössä harjoitettava liikenne huomioon ottaen yleiselle kulkuväylälle voidaan asettaa.

Aluehallintoviraston päätöksessä on määrätävä yleisen kulkuväylän sijainti. Jos sijainti joltakin osin vahvistetaan poikkeamaan siitä, mitä hakemuksessa on esitetty, on hakijalle varattava tilaisuus vastineen esittämiseen ennen päätöksen tekemistä.

Väyläksi määräämistä koskevaan päätökseen on sisällytettävä myös määräys 4 ja 6 §:n mukaisista toimenpiteistä, jos nämä 1 momentin säännökset huomioon ottaen ovat tarpeen väylän kuntoonpanemiseksi. Aluehallintovirasto voi kuitenkin asian laajuuden tai muun syyn vuoksi määrätä väylästä erikseen ennen sanotuista toimenpiteistä päättämistä. Aluehallintovirasto määrää, milloin yleinen paikallisväylä tarvittavien töiden tultua suoritetuiksi voidaan ottaa käyttöön. Julkisen kulkuväylän käyttöön ottamisesta päättää merenkululaitos.

Yleinen kulkuväylä on merkittävä 12 luvun 11 §:ssä mainittuun vesipäätösrekisteriin ja aluehallintovirastossa pidettävään karttaan sekä merenkululaitoksessa ylläpidettävään merikarttaan.

5 §

Jos 1 momentissa tarkoitettua sopimusta ei ole tehty tai neuvotteluja asiasta sopimiseksi ei ole käyty, valtion tai muun yleisen kulkuväylän kuntoonpanijan on haettava aluehallintovirastolta lupa turvalaitteen asettamiseksi vesistöön tai sen rannalle. Yritykseen sovelletaan muutoin, mitä 2 luvussa säädetään vesistöön rakentamisesta. Kuitenkaan tontille, rakennuspaikalle, puutarhaan, varastopaikalle, uimarannalle tai muulle erityiseen käyttöön otetulle alueelle lupaa ei saa myöntää ilman pakottavaa tarvetta. Tässä momentissa tarkoitettua hakemusasiaa ei saa määrätä käsiteltäväksi katselmustoimituksessa.

6 §

Kulkuväylästä poistetun maan ja muun vesistön pohjasta otetun kiinteän aineen (*ruoppausmassa*) sijoittamiseen vesialueelle on haettava aluehallintoviraston lupa, jos toimenpiteestä voi aiheutua 1 luvun 12—15 tai 19 §:ssä tarkoitettu seuraus, taikka seurauksista riippumatta, jos sijoittaminen tapahtuu hylkäämistarkoituksessa Suomen aluevesillä eikä kyse ole merkityksettömän pienestä määrästä ruoppausmassaa. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia yleisiä määräyksiä ruoppausmassan sijoittamisesta ja sijoittamisen edellytyksistä Suomen aluevesillä. Luvanvaraisesta toimenpiteestä ja luvan myöntämisestä on muutoin soveltuvien osin voimassa, mitä 2 luvussa säädetään. Kuitenkaan 2 luvun 7 §:ssä tarkoitettua oikeutta alueeseen ei erikseen vaadita, jos toimenpiteestä ei seuraa vesialueen muuttuminen maa-alueeksi. Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia määräyksiä ruoppausmassan sisältämiä haitallisia aineita koskevista arviointiperusteista ja raja-arvoista.

Jos aluehallintoviraston lupaa ei 1 momentin mukaan tarvita, saadaan ruoppausmassa sijoittaa toisen vesialueelle ilman alueen omistajan suostumusta.

Maanomistajan suostumuksetta ruoppausmassaa ei saa panna viljelyksessä olevalle maalle eikä tämän luvun 5 §:n 2 momentissa tarkoitettulle erityiseen käyttöön otetulle alueelle. Sitä ei omistajan suostumuksetta saa panna muullekaan maa-alueelle, ellei kysymys ole vähäisestä määrästä tai aluehallintovirasto ole antanut siihen lupaa.

7 a §

Jos käsittely aluehallintovirastossa on tämän pykälän mukaisessa asiassa tarpeen, hakijan on annettava aluehallintovirastolle riittävä selvitys haetun oikeuden tai toimenpiteen tarpeellisuudesta.

8 a §

Jos 3 §:n mukaisesti vahvistettavan väylän käyttäminen ennalta arvioiden aiheuttaisi 8 §:n

mukaan korvattavaa vahinkoa, haittaa tai muuta edunmenetystä, on tästä määrättävä väylän kunnossapitäjän maksettavaksi korvaus vahvistuspäätöksessä. Aluehallintovirasto voi myös määrätä, että annettuja korvausmääräyksiä on erikseen tarkistettava päätöksessä määrättävänä ajankohtana. Jos arvioitavissa olevaa vahinkoa, haittaa tai muuta edunmenetystä ei aiheudu, aluehallintovirasto voi määrätä hakijan saattamaan määräajassa vireille korvausten määräämistä tarkoittavan hakemusasian. Aluehallintoviraston määräys ei estä vahingonkärsijää erikseen hakemasta väylän kunnossapitäjältä korvauksista sen mukaan kuin 11 luvun 8 §:n 3 momentissa säädetään.

9 §

Vesistöissä olevan kulkuväylän käyttämisestä ei saa periä korvausta, jollei aluehallintovirasto, milloin kysymyksessä on yksityinen kulkuväylä, tai liikenne- ja viestintäministeriö yleisen paikallisväylän osalta, jos kuntoonpanokustannukset ovat huomattavan suuret, hakemuksesta ole myöntänyt väylän kuntoonpanijalle oikeutta kuntoonpanokustannusten korvaamiseksi tarkoitettujen maksun perimiseen väylän käyttäjiltä. Päätöksessä, jolla sanottu oikeus myönnetään, on määrättävä maksun suuruus, kantamisperusteet sekä aika joksi oikeus on annettu.

Omistaja tai se, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea, voi kuitenkin hakea aluehallintovirastolta maksun suuruuden ja kantamisperusteiden vahvistamista.

Maksujen perimisestä yleisten kanavien ja satamien käyttämisestä sekä väylämaksulaissa (1122/2005) tarkoitetuista väylämaksuista on 1 momentin estämättä voimassa, mitä niistä erikseen on säädetty.

5 luku

Puutavaran uitto

9 §

Uittosäännön vahvistamista, muuttamista ja kumoamista on haettava aluehallintovirastolta.

Hakemuksen voi tehdä puutavaran omistaja tai se, joka aikoo uittaa puutavaraa vesistöissä, asianomainen viranomainen, kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, vesialueen, rannan, laitteen taikka rakennuksen tai muun rakennelman omistaja, vesiliikenteen harjoittaja sekä muukin, milloin uiton toimittaminen vesistöissä välittömästi saattaa koskea hänen oikeuttaan tahi etuun.

14 §

Milloin vesistöön myöhemmin perustetaan uittoyhdistys, on sen toimintaa varten tarpeellinen, 1 momentin mukaan valtiolle kuuluva omaisuus uittoyhdistyksen hakemuksesta aluehallintoviraston päätöksellä ilman korvausta siirrettävä sille. Sen hakemuksesta, jonka etua asia koskee, on myös aluehallintoviraston päätöksellä määrättävä 1 momentissa tarkoitetun omaisuuden siirtämisestä uittoyhdistykseltä toiselle uittoyhdistykselle, mikäli uiton toimittamisen yleinen järjestely tällaista siirtoa vaatii. Omaisuuden siirtymisestä valtiolle uittoyhdistyksen toiminnan lakatessa säädetään tämän luvun 78 §:ssä.

Aluehallintoviraston edellä mainituissa tapauksissa antama päätös käy kiinteistön saantokirjasta.

18 §

Yleinen uittoväylä, joka 1 momentin nojalla on perustettu, samoin kuin yleisen uittoväylän leveyttä koskeva 1 momentin mukainen määräys, on merkittävä vesipäätösrekisteriin, aluehallintovirastossa pidettävään karttaan sekä uittosääntöön liitettävään karttaan.

19 §

Yhteisuittoa koskevan määräyksen estämättä aluehallintovirasto voi hakemuksesta uittoyhdistystä ja asianomaisia viranomaisia kuultuaan antaa puutavaran omistajalle luvan yhteisuittoalueella toimitettavaan yksityisuittoon, jos puutavaran omistajan jatkuva puutavaran saanti ei

muulla tavoin tule ilman kohtuuttomia kustannuksia turvatuksi ja jollei siitä aiheudu yhteisuiltolle sanottavaa haittaa tai yksikkökustannusten mainittavaa nousua. Puutavaran omistajalla on aina oikeus lupaa siihen hankkimatta yksityisesti uittaa kotitarpeeksi kuljetettavat puunsa.

29 §

Jos 1 momentissa määrätty kunnossapitovollisuus laiminlyödään, on noudatettava, mitä 21 luvun 3 §:ssä säädetään. Aluehallintovirasto voi kieltää uiton toimittamisen vesistöissä tai sen osassa siksi, kunnes se, mitä on laiminlyöty, on asianmukaisesti korjattu.

30 §

Kun uitto vesistöissä tai sen osassa lakkaa, tulee tämän luvun 62 §:ssä tarkoitetun toimitsijan tai, jos sellaista ei ole asetettu, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ryhtyä toimenpiteisiin sellaisten laitteiden ja rakennelmien poistamiseksi tai muuttamiseksi, jotka voivat olla vaaraksi tai haitaksi vesistöä käytettäessä. Jos toimenpiteestä ei aiheudu 1 luvun 12—15 tai 19 §:ssä tarkoitettua muutosta tai seurausta, voidaan toimenpiteeseen ryhtyä jo ennen uittosääntömuuttamista tai kumoamista.

31 §

Uittajan on suoritettava kunnossapitäjälle korvausta kustannuksista, jotka uittovuoden aikana ovat aiheutuneet vesistön sekä sellaisten laitteiden ja rakennelmien kunnossapidosta, jotka uittosäännössä on vesistön kuntoonpanoa varten määrätty tehtäviksi taikka joista sanotussa säännössä tämän luvun 27 §:n nojalla on määrätty suoritettavaksi korvausta. Korvaus suoritetaan, jollei jäljempänä sanotusta muuta johdu, kultakin uittovuodelta sen päätyttyä ja korvauksen osalta on vastaavasti voimassa, mitä tämän luvun 26 §:n 1 momentissa kuntoonpanokustannuksista säädetään. Milloin jonkin vuoden osalle tulevat kustannukset ovat poikkeuksellisen suuret, voi aluehallintovirasto kunnossapitäjän

hakemuksesta myöntää tälle oikeuden periä uit-
tajiilta niitä varten ennakkomaksuja.

Aluehallintovirasto voi kunnossapitäjän tai
uittajan hakemuksesta määrätä kunnossapito-
kustannukset, joista seuraavien vuosien uittajil-
le aiheutuisi huomattava kustannusten säästö,
useamman vuoden aikana kuolettaviksi nou-
dattamalla soveltuvin osin, mitä tämän luvun
26 §:n 2 momentissa säädetään.

33 §

Milloin kuntoonpanija tai kunnossapitäjä on
vakuuttanut uittoa varten tehdyt laitteet tai ra-
kennelmat vahingon varalta, on vahingon joh-
dosta saatu korvausmäärä käytettävä niiden uu-
simiseen tai aluehallintoviraston määräyksen
mukaan vesistön muuhun kunnostamiseen uiton
tarpeeksi.

35 §

Kun uittosäännön vahvistamista on haettu tä-
män luvun 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua vesis-
töä tai vesistön osaa varten, voi aluehallintovi-
rasto, ennen kuin asia on lopullisesti ratkaistu,
hakemuksesta myöntää uittajalle määräajaksi lu-
van toimittaa väliaikaisesti uittoa, jos uiton lyk-
käntymisestä olisi hakijalle huomattavaa va-
hinkoa ja uiton aloittaminen voi tapahtua tuotta-
matta liikenteelle, kalastukselle, vesistön virkis-
tyskäytölle tai vesistön muulle käyttämiselle eri-
tyistä haittaa taikka sanottavasti vahingoittamat-
ta vesistöissä ja sen rannassa olevia laitteita tai
rakennelmia.

Milloin uittosäännön tai sen muutoksen vah-
vistamista koskevan asian ollessa vireillä hae-
taan 13 §:ssä tarkoitettua lupaa alueen lunasta-
miseen tai käyttöön saamiseen, aluehallintovi-
rasto voi hakemuksesta ennen asian lopullista
ratkaisemista antaa uittajalle väliaikaisen luvan
sanotun alueen käyttämiseen, jos se ei estä olo-
jen palauttamista ennalleen siinä tapauksessa,
että lupaa ei myönnetä tai että se myönnetään
toisenlaisin ehdoin kuin väliaikainen lupa. Käy-
töstä aiheutuva vahinko, haitta tai muu edunme-
netyt on uittajan korvattava asianomaiselle.

36 §

Aluehallintovirasto voi määrätä, että päätös-
tä, jolla on annettu 1 momentissa tarkoitettu lu-
pa, on noudatettava, vaikka siihen haetaan
muutosta.

39 §

Kun uiton toimittaminen on uittosäännössä
rajoitettu määrättyyn aikaan, mutta uittoajan pi-
dentäminen on jonakin uittokautena vallitsevien
olojen vaatima, voi aluehallintovirasto hake-
muksesta vuodeksi kerrallaan pidentää uittoai-
kaa.

41 §

Metsänomistajia uittoyhdistyksessä edustava
jäsen on asianomaisen metsäkeskuksen nimettä-
vä aluehallintoviraston kehotuksesta, ja aluehal-
lintoviraston tulee antaa hänelle määräys yhdis-
tyksen jäseneksi. Jos metsäkeskuksia on useam-
pia alueella, jolta tulevaa puutavaraa yhdistyk-
sen toimesta uitetaan, on jokaisen niistä nimettä-
vä ehdokas, ja aluehallintovirasto antaa määrä-
yksen sille ehdokkaalle, jonka se katsoo sopi-
vimmin edustavan sanotun alueen metsänomi-
stajia. Milloin valtio omistaa enemmän kuin puo-
let kysymyksessä olevan alueen metsäalasta, on
ehdokkaan nimeäminen Metsähallituksen asia-
na. Edellä tässä pykälässä tarkoitettu asia pan-
naan aluehallintovirastossa vireille hakemuksel-
la.

Tässä pykälässä tarkoitettulla uittoyhdistyk-
sen jäsenellä on oikeus saada kohtuullinen kor-
vaus tehtävästään siltä, joka on nimennyt hänet
ehdokkaaksi. Jos 1 momentissa tarkoitettulla alu-
eella toimii useita metsäkeskuksia ja ehdokas on
jonkin niistä nimeämä, on muiden metsäkeskus-
ten osallistuttava korvaukseen siinä suhteessa,
missä metsäalue, jolta tulevaa puutavaraa yhdis-
tyksen toimesta uitetaan, jakaantuu näiden toi-
minta-alueiden kesken. Jos korvauksesta tai
osallistumisesta siihen syntyy erimielisyyttä, on
asia aluehallintoviraston ratkaistava.

45 §

Kun ohjesääntö on hyväksytty, mutta sitä ei vielä ole tämän luvun 48 §:n mukaisesti vahvistettu, on yhdistyksen asioita hoidettava hyväksytyh ohjesäännön mukaisesti. Jos aluehallintovirasto on sen hakemuksesta, jota asia koskee, väliaikaisella päätöksellä taikka ohjesäännön vahvistaessaan määrännyt yhdistyksen kokouksessa hyväksytyyn ohjesääntöön muutoksia, on niitä noudatettava, vaikkei vahvistamispäätös ole saanut lainvoimaa.

48 §

Uittoyhdistyksen ohjesäännölle on haettava aluehallintoviraston vahvistus.

Aluehallintovirasto voi hakemusta käsitellessään oikaista hyväksytyh ohjesäännön lain mukaiseksi sekä tehdä siihen sellaisia lisäyksiä tai muutoksia, joita on pidettävä yhdistyksen jäsenten tai sivullisten oikeuksien suojaamiseksi tarpeellisina.

49 §

Uittoyhdistyksen ohjesäännön muuttamista koskevan hakemuksen voi aluehallintovirastolle tehdä uittoyhdistys tai yksityinen uittaja taikka Metsähallitus. Jollei muutosehdotusta ole käsitelty yhdistyksen kokouksessa, on kokoukselle varattava tilaisuus lausunnon antamiseen ehdotuksesta.

53 §

Hallituksen jäsenen voi se, joka on hänet valinnut tai määrännyt, vapauttaa toimestaan, vaikkei hänen toimikautensa ole päättynyt. Ohjesäännön mukaisesti valittu hallituksen jäsen saa kuitenkin palkkion myös jäljellä olevalta ajalta, jollei aluehallintovirasto yhdistyksen hakemuksesta toisin määrää.

58 §

Uittoyhdistyksen hallituksen on huolehdittava siitä, että yhdistyksen nimi, kotipaikka ja yhteisuitoalue, hallituksen jäsenten nimet ja koti-

paikat sekä se, miten yhdistyksen nimi kirjoitetaan ja kenellä on oikeus nimen kirjoittamiseen, ilmoitetaan aluehallintovirastossa pidettävään rekisteriin, josta asetuksella säädetään. Niin ikään on rekisteriin ilmoitettava yhdistyksen ohjesäännön vahvistamisesta tai muuttamisesta ja ilmoitukseen on liitettävä virallisesti oikeaksi todistettu jäljennös päätöksestä.

59 §

Hallinnon ja tilien tarkastamista varten tulee uittoyhdistyksen valita vähintään kaksi tilintarkastajaa sekä näille varamiehet. Aluehallintovirasto voi yhdistyksen jäsenen tai Metsähallituksen hakemuksesta, jos katsoo syytä siihen olevan, määrätä pätevän henkilön yhdistyksen valitsemien tilintarkastajien lisäksi virkavastuulla tarkastamaan yhdistyksen tilejä ja antamaan siitä kertomuksen Metsähallitukselle. Näin määrätyn tilintarkastajan palkkion vahvistaa aluehallintovirasto ja suorittaa uittoyhdistys.

62 §

Jos uittoyhdistys ei jonakin vuonna toimita uittoa taikka jos yhteisuito vesistöissä kokonaan lakkaa, aluehallintoviraston on yhdistyksen viimeksi toimineen hallituksen tai, milloin yhteisuiton lakkaaminen perustuu uittosäännön kumoamiseen tai muuttamiseen, Metsähallituksen hakemuksesta määrättävä yksi tai useampia toimitsijoita hallituksen sijasta ja sille kuuluvain valtuuksin hoitamaan yhdistyksen asioita sekä tarvittaessa huolehtimaan yhdistyksen lakkauttamista varten suoritettavista selvittelytoimenpiteistä. Uittoyhdistyksen kokoukselle kuuluvaa päätäntävaltaa käyttävät tällöin, mikäli kysymys on tietyn vuoden uittoa koskevasta asiasta, yhdistyksen sanotun vuoden jäsenet sekä muussa tapauksessa toimitsijat.

64 §

Uittoyhdistykselle tämän lain mukaisesti kuuluvaa tai yhdistyksen tämän luvun 63 §:n 1 momentin nojalla hankkimaa kiinteää omaisuutta yhdistys saa luovuttaa tai velasta kiinnityttää vain, jos aluehallintovirasto hakemuksesta on

antanut siihen luvan. Lupaa ei saa myöntää sellaisen omaisuuden osalta, jonka säilyttäminen uittoyhdistyksen hallinnassa on katsottava uiton jatkuvan toimittamisen kannalta välttämättömäksi. Edellä mainittua omaisuutta siihen kuuluvine laitteineen ja rakennelmineen ei saa ulosmitata muusta kuin kysymyksessä olevaan kiinteistöön kiinnitetystä tai sellaisesta saatavasta, josta kiinteistö muutoin on panttina taikka jolla on kiinteistöön parempi etuoikeus kuin minkä kiinnitys tuottaa.

Jos uittoyhdistys luovuttaa 1 momentissa tarkoitettua tai muuta sille kuuluvaa omaisuutta eikä kysymys ole käyttökelvottoman tai tarpeettomaksi tulleen irtaimen omaisuuden rahaksi muuttamisesta, on, mikäli saatuja varoja ei välittömästi käytetä vastaavanlaisen omaisuuden hankkimiseen, varojen käyttämistä koskeva asia hakemuksella saatettava aluehallintoviraston ratkaistavaksi.

66 §

Kustannukset, jotka aiheutuvat määrätynlaisen uittoa varten tarpeellisen omaisuuden hankkimisesta taikka uittoyhdistyksen toimintaa useamman vuoden aikana edistävästä töistä, voidaan, jollei niitä ole pidettävä uittosäännössä tai aluehallintoviraston päätöksellä kuolettaviksi määrättyinä kuntoonpano- tai kunnossapitokustannuksina, uittoyhdistyksen ohjesäännössä tai hakemuksesta annetulla aluehallintoviraston päätöksellä määrätä kuolettaviksi myöhemminä vuosina yhdistyksen jäsenenä olevilta puutaran omistajilta perittävin kuolettamaksuin noudattamalla kunkin erilaatuisen omaisuuden ja työn osalta ohjesäännössä vahvistettuja tai aluehallintoviraston erikseen vahvistamia perusteita.

68 §

Uittoyhdistyksellä voi olla sen muista varoista erillään pidettäviä, vahvistettujen sääntöjen mukaan hoidettavia rahastoja omaisuuden hankinta- ja kunnossapitokustannusten tasoittamista, eläkkeen suorittamista, toimihenkilöiden ja työntekijäin muuta huoltoa sekä sellaisia vero-

korvaus- ja muita maksusuorituksia varten, jotka joutuvat maksettaviksi vasta uittovuoden jälkeen. Rahaston perustamista ja sen sääntöjen hyväksymistä koskevalle yhdistyksen kokouksen päätökselle on haettava aluehallintoviraston vahvistus. Aluehallintovirasto voi tehdä sääntöihin yhdistyksen jäsenten edun turvaamiseksi tarpeellisia muutoksia.

76 §

Uittoyhdistyksen kokouksen päätös, joka lain, uittosäännön, uittoyhdistyksen ohjesäännön tai viranomaisen antaman määräyksen vastaisesti rajoittaa yhdistyksen jäsenelle kuuluvaa oikeutta tai asettaa hänelle velvoituksia, on häntä kohtaan tehoton, jos hän ei ole päätöksen tekemiseen osallistunut. Kysymys päätöksen tehotomuudesta voidaan hakemuksella saattaa aluehallintoviraston ratkaistavaksi.

Muutoin on, jos uittoyhdistyksen kokouksen päätös tai hallituksen toimenpide on lain, uittosäännön, uittoyhdistyksen ohjesäännön tai viranomaisen antaman määräyksen vastainen, sillä, joka päätöstä tehtäessä tai toimenpidettä suoritettaessa oli uittoyhdistyksen jäsen, sekä yhdistyksen hallituksen jäsenellä oikeus moittia päätöstä tai toimenpidettä, jota ei ole hyväksynyt, hakemuksella, joka on aluehallintovirastossa pantava vireille viimeistään kuudentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on tehty taikka hän sai hallituksen toimenpiteestä tahi, milloin kysymys on tämän luvun 72 §:n 2 momentissa tarkoitettun lisämäärän perimisestä, sanotussa momentissa mainitusta jakoluettelosta tiedon.

78 §

Kun uittoyhdistyksen toiminta lakkaa, on sellainen yhdistykselle kuuluva irtain omaisuus, jonka säilyttämistä vesistöissä ehkä jatkuvan uiton toimittamisen kannalta ei ole katsottava välttämättömäksi, selvityksestä huolehtimaan asetettujen toimitsijain toimesta muutettava rahaksi. Vastaavasti on muutettava rahaksi sellainen uittoyhdistykselle kuuluva kiinteä omaisuus, jonka säilyttämistä vesistöissä edellä mainitun

taikka muun metsän tai vesistön käyttöä palvelevan tarkoituksen kannalta ei ole katsottava välttämättömäksi. Aluehallintoviraston asiana on toimitsijain hakemuksesta määrätä, mikä kiinteä omaisuus on muutettava rahaksi. Muu kiinteä omaisuus siirretään valtiolle aluehallintoviraston päätöksellä, josta on voimassa, mitä tämän luvun 14 §:n 3 momentissa säädetään.

85 §

Välitystuomio on laadittava kirjallisesti ja siihen on merkittävä antamispäivä ja -paikka. Tuomio, joka on välimiesten allekirjoitettava, on toimitettava asianomaiselle aluehallintovirastolle. Kappale tuomiota on toimitettava kullekin asianosaiselle siten kuin välimiesmenettelystä annetun lain 37 §:ssä säädetään.

86 §

Jollei muutosta välitystuomioon haeta eikä kysymys ole tämän luvun 88 §:n 2 momentissa tarkoitettusta tapauksesta, on täytäntöönpanon osalta noudatettava ulosottokaaren (705/2007) 2 luvun 19 §:n säännöstä.

91 §

Uittajan on määrättävä jokaiseen kuntaan, jonka alueella uittoa toimitetaan, uittoasiamies, jonka tulee uiton aikana olla yleisön helposti tavoitettavissa. Uittoasiamiehen nimi ja osoite sekä niissä tapahtuneet muutokset on ilmoitettava ympäristönsuojelulautakunnalle ja asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä lisäksi paikallispoliisille.

Jollei 1 momentin säännöstä ole noudatettu, on paikallispoliisin sen vaatimuksesta, jota asia koskee, määrättävä sopiva henkilö uittoasiamieheksi sekä annettava siitä tieto uittajalle, kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Uittoasiamieheksi määrättyllä on oikeus saada tehtävästään uittajalta kohtuullinen palkkio. Jos palk-

kiosta syntyy erimielisyyttä, voidaan asia saat-
taa hakemuksella aluehallintoviraston käsiteltäväksi.

92 §

Jos vesistössä, jossa uittoa ei ole määrätty yhteiseksi, samaan aikaan uitetaan kahden tai useamman puutavaran omistajan puita ja toisen uittosta saattaa olla toiselle haittaa, aluehallintovirasto voi uittajan hakemuksesta määrätä uittoa varten järjestelypäällikön, jonka tulee tasapuolisesti valvoa kaikkien puutavaran omistajien etua ja huolehtia uiton järjestämisestä niin, että haitta, mikäli mahdollista, vältetään.

Järjestelypäälliköllä on oikeus saada tehtävästään uittajilta palkkio. Jos palkkion suuruudesta tai sen suorittamisvelvollisuuden jakamisesta uittajien kesken syntyy erimielisyyttä, voidaan asia hakemuksella saattaa aluehallintoviraston käsiteltäväksi.

Aluehallintoviraston 1 momentin nojalla antamaa määräystä on noudatettava, vaikka siihen haetaan muutosta.

93 §

Ennen kuin puutavara lasketaan vesistöön tulee siinä olla helposti havaittava omistajan uittomerkki, josta on annettu tieto niille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille, ympäristönsuojelulautakunnille ja paikallispoliisille, joiden toimialueella uittoa toimitetaan. Jos puutavaraa uitetaan nipuissa, vastaava uittomerkki tulee olla nipussa ennen sen vesistöön laskemista.

Aluehallintovirasto voi määrättyä tapausta varten myöntää vapautuksen uittotavaran merkitsemisestä, jos uitto voidaan toimittaa niin, ettei synny epätietoisuutta siitä, kenelle puut kuuluvat.

96 §

Puutavara saadaan uittaa kuorimattomana, jos uitto lasketaan varmuudella voitavan saattaa loppuun vuoden kuluessa siitä, kun puut on kaadettu, ellei 1 luvun 19 §:stä muuta johdu eikä

aluehallintovirasto sille tehdyn hakemuksen johdosta ole kieltänyt vesistöissä kuorimattoman puutavaran uittoa siitä johtuvan haitan vuoksi.

Milloin uitto ei ole mainitussa ajassa loppuun saatettavissa, tulee puutavaran ennen kuin sitä ryhdytään uittamaan olla kelvollisesti kuorittua. Kuitenkin saadaan, ellei 1 luvun 19 §:stä muuta johdu, kesällä lehteen kaadetut lehtipuut vielä seuraavana vuonna uittaa kuorimattomina ja samoin muukin puutavara toisena vuotena sen kaatamisesta, jos uitto toimitetaan nippu-uittona ja pääasiallisesti selkävesillä, sekä aluehallintoviraston luvalla muutoinkin, jos erittäin tärkeät syyt sitä vaativat ottaen lisäksi huomioon, mitä 2 luvun 1 a §:ssä säädetään.

Aluehallintovirasto voi määrätä, että sen tässä pykälässä tarkoitettua päätöstä on noudatettava, vaikka siihen haetaan muutosta.

99 §

Jos uitosta on jäänyt vesistöön uponneita tai uppoamistilassa olevia vesisistä taikka uittotarvikkeita, joista on haittaa veden juoksulle, liikenteelle, vesistön virkistyskäytölle, kalastukselle tai vesistön käyttämiseksi muuhun tarkoitukseen, voi aluehallintovirasto viranomaisen tai haitasta kärsivän hakemuksesta velvoittaa vesistön kunnossapitäjän tai, jollei sellaista ole, sen, joka viimeksi on toimittanut vesistöissä uittoa, määrättyssä ajassa puhdistamaan vesistön uhalta, että se tehdään kunnossapitäjän tai sanotun uiton toimittajan kustannuksella. Vesistöä toisen kustannuksella puhdistettaessa nostetut puut on myytävä julkisella huutokaupalla.

99 a §

Kun uitto on lakannut eikä toimivaa uittoyhdistystä ole, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi 30 §:n 3 momentin ja 97—99 §:n säännösten estämättä ja, jos toimenpiteestä ei aiheudu 1 luvun 12—15 tai 19 §:ssä tarkoitettua muutosta tai seurausta, ilman asian käsittelyä aluehallintovirastossa poistaa vesistöä vaarai tai haittaa aiheuttavat oppopuut ja muut uittojätteet, jotka tällöin jäävät valtion omaisuudeksi ilman erillistä ilmoitusvelvollisuutta.

100 §

Jos ulkomaalainen tahtoo toimittaa Suomen alueella puutavaran uittoa eikä kysymys ole uitosta, josta Suomen ja vieraan valtion kesken tehdyssä sopimuksessa on toisin määrätty, on hänen annettava sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella uitto alkaa, hyväksyttävä vakuus uittajalle tässä laissa säädettyjen velvoitusten täyttämiseksi.

6 luku

Ojitus

2 §

Jos ojituksesta saattaa aiheutua 1 luvun 15, 18 tai 19 §:ssä tarkoitettu muutos tai seuraus, on ojituksen tältä osin hankittava aluehallintoviraston lupa. Kuitenkaan 1 luvun 15 §:n perusteella lupaa ei tarvita siltä osin kuin yksinomaan puron yläpuolisella alueella suoritettava ojitus aiheuttaa virtaaman muuttumista purossa. Ojituksena suoritettavaan puron perkaamiseen on luvanvaraisuudesta riippumatta sovellettava 2 luvun 3 §:ää.

Jos ojituksen toteuttamiseksi on tarpeen poistaa voimalaitos, pato tai kiinteä laite taikka tehdä niihin muutos, on siihen haettava aluehallintoviraston lupa.

Mitä 2 tai 9 luvussa säädetään 1 momentissa tarkoitettujen säännösten nojalla luvanvaraisista toimenpiteistä ja niihin annettavista luvista, on vastaavasti voimassa 1 momentin mukaan luvanvaraisesta toimenpiteestä. Edellä 2 momentissa tarkoitettujen luvan aluehallintovirasto voi antaa noudattaen vesistöön rakentamisesta voimassa olevia säännöksiä. Aluehallintoviraston on lupapäätöksessään määrättävä myös ne korvaukset, jotka ojituksen johdosta on, siltä osin kuin aluehallintoviraston lupa on siihen tarpeen, suoritettava toimenpiteen aiheuttamasta vahingosta, haitasta ja muusta edunmenetyksestä.

2 a §

Jos ojitus aiheuttaisi 1 luvun 15 a tai 17 a §:ssä kielletyn muutoksen, on kiellosta sanottujen pykälien nojalla myönnettävä poikkeus

käsiteltävä aluehallintovirastossa. Poikkeuksesta on voimassa, mitä 19 luvun 5 §:ssä säädetään aluehallintoviraston luvasta.

10 §

Ojittamiseen ei saa ryhtyä ennen kuin asia on ollut 19 luvun säännösten mukaisesti ojitustoimituksessa käsiteltävänä, jos

1) kysymys on ojituksesta, johon 2 §:n mukaan siinä tarkoitetuilta osin tarvitaan aluehallintoviraston lupa;

2) ojitukseen sisältyy tulva-alueen poistaminen tai pienentäminen tahi tämän luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettujen pienehkön järven laskeaminen taikka kun ojituksen johdosta vesien virtaamissuunta huomattavasti muuttuu tahi ojitusta varten on tarpeen tehdä suojapenger tai pumpuasema toisen maalle;

3) oja on tehtävä yleisen tien, rautatien tai muun kiskoradan alitse taikka sellaisen tien poikki johtavaa uomaa on suurennettava eikä tienpitäjän taikka rautatien tai muun kiskoradan omistajan suostumusta sanottuun toimenpiteeseen ole saatu; taikka

4) sopimusta yhteisestä ojituksesta ei saada aikaan.

11 §

Ojitustoimituksessa vahvistetun suunnitelman toteuttamismääräajasta on voimassa, mitä 2 luvun 12 §:n 1 momentissa säädetään aluehallintoviraston lupaan perustuvan rakennustyön määräajasta. Toimitukseen sovelletaan, mitä aluehallintovirastosta sanotussa lainkohdassa säädetään.

12 §

Jos ojituksessa on menetelty tämän lain säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti, kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi määrätä tarvittavista oikaisutoimenpiteistä 20 luvun 7 §:n mukaisesti. Jos asiassa on kysymys 1 luvun kieltoäännösten rikkomisesta taikka jos oikaisutoimenpiteestä päätettäessä jouduttaisiin ratkaisemaan kysymys alue-

hallintoviraston luvan tarpeellisuudesta, ojituksen ja vesistön järjestelyn välisestä erosta tai aluehallintoviraston luvan noudattamisesta, noudatetaan kuitenkin 21 luvun 3 §:ää. Tässä momentissa säädetty kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivalta ei muissakaan tapauksissa estä 21 luvun 3 §:n soveltamista.

31 a §

Jos 1 tai 3 momentissa tarkoitettussa ojitustoimituksessa tehtyyn päätökseen haetaan muutosta, asianomaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on viipymättä ilmoitettava tästä kirjaamisviranomaiselle. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ilmoitettava kirjaamisviranomaiselle myös muutoksenhakutuomioistuinasiassa antama ratkaisu, kun se on tullut lainvoimaiseksi.

7 luku

Vesistön järjestely

2 §

Vesistön järjestelyyn, joka tarkoittaa järven laskemista sen osaksi tai kokonaan tapahtuvaa kuivattamista varten tahi josta voi aiheutua tulvaa tai huomattavaa veden nousua muualla vesistössä taikka muu 1 luvun 12—15 tai 19 §:ssä tarkoitettu vahingollinen tai haitallinen muutos tahi seuraus, on haettava aluehallintoviraston lupa.

4 §

Tässä pykälässä tarkoitettujen järjestelyn kustannukset on luvan saajan suoritettava. Luvan saajalla ei ole oikeutta vaatia muita osallistumaan yritykseen tai siitä aiheutuviin kustannuksiin. Aluehallintovirasto voi, jos hakija on muu kuin valtio, vaatia hakijan asettamaan vakuuden järjestelystä johtuvien korvausten suorittamisesta.

8 §

Hyödynsaajan kiinteistö on panttina sen osalle tulevasta aluehallintoviraston lupapäätökseen sisältyvästä tai järjestely-yhtiön vahvistamasta kustannusosuudesta korkoineen niin kuin maa-kaaren 20 luvussa säädetään.

Jos järjestely toteutetaan aluehallintoviraston luvalla, aluehallintoviraston on viipymättä lupapäätöksen antamisen jälkeen ilmoitettava lupapäätöksestä ilmenevät kustannusosuudet korkoineen merkittäviksi lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin. Aluehallintoviraston on niin ikään viipymättä ilmoitettava kirjaamisviranomaiselle lupapäätöstä koskevasta muutoksenhausta sekä muutoksenhakuomioistuimen asiassa antaman lainvoimaisen ratkaisun sisällöstä.

Jos aluehallintoviraston lupa ei ole järjestelyn toteuttamiseksi tarpeen, järjestely-yhtiön toimitsijoiden on ilmoitettava vahvistetut kustannusosuudet korkoineen merkittäviksi lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin. Järjestely-yhtiön toimitsijoiden on niin ikään ilmoitettava kirjaamisviranomaiselle muusta kuin muutoksenhakuomioistuimen antamasta ratkaisusta, jolla aluehallintoviraston lupapäätökseen sisältyviä tai järjestely-yhtiön vahvistamia kustannusosuuksia muutetaan.

9 §

Jos kaikki järjestelystä hyötyä saavat sopivat sen toimeenpanemisesta yhteisenä yrityksenä, on, milloin järjestelyyn tarvitaan aluehallintoviraston lupa, sopimus tehtävä kirjallisesti. Siinä on määrättävä kunkin osuus työn suorittamisesta ja yrityksen kustannuksista sekä kullekin yritykseen osalliselle kuuluvat, sanottuun sopimukseen perustuvat oikeudet ja velvollisuudet. Niin ikään on sopimuskirjassa, jos sopimukseen osallistuvia on kolme tai useampia, mainittava, onko ja kenellä oikeus edustaa sopimuksen tekijöitä tuomioistuimessa ja muutoin järjestelyä koskevissa asioissa, sekä nimettävä yksi tai useampia toimitsijoita, joille haaste tai muu ilmoitus järjestelyä koskevissa asioissa voidaan sopimuksen tekijöitä velvoittavasti antaa. Sopimuskirja

on esitettävä aluehallintoviraston vahvistettavaksi luvan hakemisen yhteydessä.

10 §

Järjestely-yhtiön sääntöjen osalta on vastaavasti voimassa, mitä ojituksesta 6 luvun 27 §:n 2 momentissa säädetään, kuitenkin niin, että sääntöihin voidaan ottaa muitakin kuin sanotussa momentissa mainittuja yhtiön järjestysmuotoa koskevia määräyksiä. Säännöille on haettava aluehallintoviraston vahvistus. Jo ennen vahvistamista on yhtiön asioita hoidettava hyväksytyjen sääntöjen mukaisesti. Jos aluehallintovirasto vahvistaessaan säännöt on määrännyt niihin muutoksia, on muutettuja sääntöjä noudatettava, vaikkei vahvistamista koskeva päätös ole lainvoimainen.

11 §

Vesistön järjestelyssä on vastaavasti noudatettava, mitä ojituksesta 6 luvun 17 §:ssä, 27 §:n 3 momentissa ja 28—31 §:ssä säädetään. Yhtiön kokouksen päätöstä on kuitenkin moitittava ja päätöksen tehostomaksi toteamista vaadittava hakemuksella aluehallintovirastossa. Päätöstä, jossa osakkaiden osuus yhtiössä tai kustannusten jako on vahvistettu, on moitittava kolmen kuukauden kuluessa ja muuta päätöstä 60 päivän kuluessa kokouksesta. Vaatimus, joka 6 luvun 30 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa tehdään järjestelyn aiheuttamasta kuivatuksesta hyötyä saavan velvoittamisesta osallistumaan järjestelyn kustannuksiin, on tehtävä hakemuksella aluehallintovirastossa.

12 §

Jos järjestelyn vesistöön aiheuttamasta muutoksesta tulee huomattavaa etua vesivoiman hyväksikäyttämiseksi, uiton toimittamiselle taikka vesistöön tai sen rannalle tehdyn rakennelman omistajalle, voidaan tällaisen edun saaja tehdä vaatimuksesta aluehallintoviraston päätöksessä, jolla lupa järjestelyyn annetaan, velvoittaa osallistumaan järjestelyn kustannuksiin kohtuul-

lisella, enintään hänelle tulevaa hyötyä vastaavalla määrällä.

Mikäli järjestelyn toimeenpanemisen jälkeen havaitaan, että 1 momentissa tarkoitettu etu ennakolta arvaamattomasta syystä ilmeisesti on suurempi tai pienempi kuin päätöstä tehtäessä oli edellytetty, voi aluehallintovirasto vastaavasti korottaa tai alentaa edun saajan suoritettavaa määrää. Tätä tarkoittava hakemus on pantava aluehallintovirastossa vireille vuoden kuluessa siitä yhtiön kokouksesta, jossa laskelma kustannusten jaosta on hyväksytty, taikka jos muutoksen vaatijana on 1 momentissa tarkoitettun edun saaja, mainitun ajan kuluessa siitä, kun hänelle on annettu tieto sanotun laskelman hyväksymisestä.

---

13 §

Jos valtio on ollut järjestelyn toimeenpanijana, mutta järjestelystä saatu hyöty on suurelta osalta tullut muiden hyväksi, voi aluehallintovirasto valtion hakemuksesta määrätä kaikki hyödynsaajat yhteisesti huolehtimaan edellä tässä pykälässä tarkoitetuista toimenpiteistä, asettamaan sitä varten tarvittavat toimitsijat ja osallistumaan toimenpiteen kustannuksiin heidän saamaansa hyötyä vastaavassa suhteessa. Tätä varten voidaan perustaa järjestely-yhtiö.

Aluehallintovirasto voi, milloin siihen on erityistä syytä, hakemuksesta vapauttaa hyödynsaajan osallistumasta 3 momentissa tarkoitettun toimenpiteen kustannuksiin.

14 §

Kun järjestely on pantu alkuun, älköön sitä ilman aluehallintoviraston lupaa jätettävä loppuun saattamatta. Jos tällainen lupa annetaan, on aluehallintoviraston päätöksessä määrättävä, mihin toimenpiteisiin järjestelyn toimeenpanijan on ryhdyttävä keskeytyksestä johtuvien vahinkojen ja haittojen estämiseksi ja mitä korvauksia hänen tulee asianomaisille suorittaa.

15 §

Jos vesistön järjestelyyn ei sen johdosta, ettei siitä aiheudu 1 luvun 12—15 §:ssä tarkoitettua muutosta tai seurausta, tarvita aluehallintoviraston lupaa, mutta aloitteentekijä haluaa muita hyödynsaajia osallistumaan siihen, on vastaavasti noudatettava, mitä osallistumisesta yhteiseen ojitukseen säädetään.

8 luku

Vesistön säännöstely

1 §

Milloin joku vesivoiman käytettäväksi saamista, lisäämistä tai käytön tasoittamista, uiton tai liikenteen edistämistä, veden nesteenä käyttämistä, kastelua, vesistön puhtauden säilyttämistä, virkistyskäyttöä, kalanviljelyä, maankuivatusta taikka muuta tällaista tarkoitusta varten haluaa jatkuvasti säännellä veden korkeutta tai muutoin säännöstellä vesistöä, jollaiseksi luetaan myös veden johtaminen ja muu siirtäminen säännöstelytarkoituksessa vesistöä tai sen osasta toiseen, on tällaiseen vesistön säännöstelyyn, jos siitä saattaa aiheutua 1 luvun 12—15 §:ssä tarkoitettu muutos tai seuraus, haettava aluehallintoviraston lupa.

3 §

Jos muu kuin valtio hakee lupaa säännöstelyyn, hakijan on, paitsi milloin hakemuksessa tarkoitettua säännöstelystä ilmeisesti ei ole kenellekään toiselle sellaista hyötyä, jota tämän luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetaan, tarjottava muille hyödynsaajille osallistumisesta säännöstelyyn ilmoittamalla siitä aluehallintovirastolle. Tällöin aluehallintoviraston on julkisella kuulutuksella kehotettava hyödynsaajia tämän luvun 4 §:ssä määrättyllä tavalla ilmoittamaan aluehallintovirastolle osallistumisestaan yritykseen. Kuulutushakemukseen on liitettävä yrityksen suunnitelma, yleisluonteinen selvitys siitä, ketkä saavat ja mihin määrään arvioitavaa hyötyä yrityksestä, sekä yrityksen kustannusarvio. Näiden asiakirjojen tulee aluehallintoviraston määräämän ajan olla nähtävänä sen virkahuoneistos-

sa tai aluehallintoviraston määräämässä, kuulutuksessa ilmoitetussa paikassa.

— — — — —
 Jos aloitteentekijä on muutoin kuin lupahakemuksen yhteydessä pyytänyt kuulutusmenettelyä, on yritystä koskeva lupahakemus tehtävä vuoden kuluessa kuulutusajan päättymisestä, jollei aluehallintovirasto hakemuksesta ole määrännyt sitä varten pidennettyä aikaa.

Jos kuulutusta pyydettyä esitetty suunnitelma ilmeisesti on sellainen, ettei lupaa sen mukaiseen säännöstelyyn voida antaa, aluehallintovirasto ei saa suostua kuulutuspyyntöön.

— — — — —

4 §

Jos hyödynsaaja, jolla tämän luvun 2 §:n 1 momentin mukaan on siihen oikeus, haluaa tulla osalliseksi toisen vireillepanemaan säännöstely-yritykseen, hänen tulee siitä kirjallisesti ilmoittaa aluehallintovirastolle tämän luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuna kuulutuksessa määrätyn ajan kuluessa. Jos tällainen ilmoitus on aluehallintovirastolle tehty ja se katsoo osallistumisen edellytysten olevan olemassa, aluehallintoviraston tulee, kun lupahakemus on saatettu sen käsiteltäväksi, osoittaa hakija ryhtymään tämän luvun 15 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

5 §

Aluehallintovirasto voi hakemuksesta velvoittaa hyödynsaajan, joka ei ole halunnut osallistua säännöstelyyn, suorittamaan hänelle tulevan hyödyn perusteella säännöstely-yrityksen toimeenpanijalle tämän luvun 21 §:n mukaisesti määrätyn maksun. Valtiota älköön pidettäväksi tarkoitettuna hyödynsaajana, ellei säännöstelystä välittömästi ole hyötyä valtion omaisuudelle tai yritykselle, jonka toteuttamiseen valtio tämän luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuna edunsaamiseksi tai turvaamiseksi on ryhtynyt.

— — — — —

8 §

Jos aluehallintovirastolta on haettu lupaa kahden eri säännöstely-yritykseen, jotka ainakin joltakin osin koskevat samaa vesistön osaa, ja aluehallintovirasto katsoo, että yritykset sopi-

vasti voidaan yhdistää, sen tulee kehottaa hakijoita määrätyn ajan kuluessa sopimaan yhteiseen yritykseen ryhtymisestä. Ellei tällaista sopimusta saada aikaan eikä yrityksiä voida erillisinä toteuttaa, lupa on myönnettävä sille yritykselle, joka taloudellisesti ja yleiseltä kannalta on edullisempi.

10 a §

Vesiympäristön ja sen käytön kannalta merkittävät säännöstelyluvan ehdot tulee määrätä tarkistettaviksi määräajoin, jollei tällaista määrystä ole pidettävä erityisestä syystä ilmeisen tarpeettomana. Tarkistusta suoritettaessa noudatetaan soveltuvin osin tämän luvun 6 ja 10 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä. Lupapäätöksessä on määrättävä, mihin mennessä luvan haltijan on tehtävä hakemus edellä sanottujen lupaehtojen tarkistamiseksi ja mitä selvityksiä tuolloin on esitettävä. Jos luvan haltija ei ole tehnyt hakemusta määräajassa, aluehallintovirasto voi asianomaisen viranomaisen taikka haittaa tai vahinkoa kärsivän hakemuksesta määrätä, että lupa raukeaa, ja antaa tällöin tarvittavat määräykset.

— — — — —

Edellä 1 momentissa säädetty ei estä soveltamasta säännöstelyyn niitä tämän lain säännöksiä, joiden nojalla voidaan muutoin puuttua lainvoimaiseen lupapäätökseen tai sen sisältöön. Jos lupapäätöksessä ei erityisestä syystä ole annettu 1 momentissa tarkoitettua määrystä, asianomainen viranomainen voi painavasta syystä hakea aluehallintovirastolta 1 momentissa tarkoitettua tarkistamista.

10 b §

Jos tämän lain nojalla tai aikaisemmin voimassa olleiden säännösten nojalla annettuun lupaan perustuvasta säännöstelystä aiheutuu vesiympäristön ja sen käytön kannalta huomattavia haitallisia vaikutuksia eikä päätökseen ole sovellettava 10 a §:ää, asianomaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulee riittävässä yhteistyössä luvan haltijan, säännöstelystä hyötyä saavien, vaikutusalueen kuntien ja muiden asianomaisten viranomaisten kanssa selvittää mahdollisuudet vähentää säännöstelyn hai-

tallisia vaikutuksia. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulee tarvittaessa kuulla muitakin asianosaistahoja.

Kun 1 momentissa tarkoitettu selvitys on tehty, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen tai kunta voi, jollei 1 momentissa tarkoitettuja vaikutuksia voida muutoin riittävästi vähentää, hakea aluehallintovirastossa lupaehtojen tarkistamista tai uusien määräysten asettamista.

Tarkistamisen edellytyksenä on, että siitä yleisen edun kannalta saatava hyöty on olosuhteisiin nähden merkittävä. Tarkistaminen ei saa myöskään vähentää huomattavasti säännöstelystä saatua kokonaisuhyötyä eikä muuttaa olennaisesti säännöstelyn alkuperäistä tarkoitusta, paitsi milloin se on jo menettänyt merkityksensä. Jos tarkistamisen edellytykset ilmeisesti ovat olemassa, aluehallintovirasto voi, jollei hakemusiakirjoissa ole riittävä selvitystä, määrätä myös luvan haltijan toimittamaan aluehallintovirastolle tarvittavat lisäselvitykset. Tähän aluehallintoviraston päätökseen ei saa hakea erikseen muutosta. Jollei luvanhaltija ole toimittanut lisäselvitystä määräajassa aluehallintovirastoon, se voidaan teettää hänen kustannuksellaan. Tarkistamista suoritettaessa noudatetaan soveltuvin osin 10 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä.

11 §

Aluehallintovirasto voi hyödynsaajan hakemuksesta määrätä säännöstelyn toimeenpanoa sekä laitteiden ja rakennelmien kunnossapitoa varten perustettavaksi säännöstely-yhtiön muissakin kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ja myös silloin, kun säännöstelyyn on ryhdytty ennen tämän lain voimaantuloa. Ne, jotka saavat säännöstelystä sellaista hyötyä kuin tämän luvun 2 §:ssä on sanottu, ovat velvollisia osallistumaan yhtiöön, jollei aluehallintovirasto erityisistä syistä jollekin myönnä siitä vapautusta.

13 §

Säännöstely-yhtiön osakkaita ovat, paitsi aloitteentekijä ja tämän luvun 4 §:n mukaisesti säännöstelyyn osalliseksi ilmoittautuneet, myös ne hyödynsaajat, jotka yhtiö tämän luvun 20 §:n mukaisesti myöhemmin on hyväksynyt osakkaiksi. Säännöstelyssä voi osakkaana olla myös ojitus- tai järjestely-yhtiö, jos aluehallintovirasto harkitsee sen asianmukaiseksi, sekä uittoyhdistys.

16 §

Yhtiön säännöille, joihin voidaan ottaa muitakin kuin 1 momentissa mainittuja, yhtiön järjestysmuotoa koskevia määräyksiä, on haettava aluehallintoviraston vahvistus. Jo ennen vahvistamista on yhtiön asioita hoidettava hyväksytyjen sääntöjen mukaisesti. Jos aluehallintovirasto vahvistaessaan säännöt on määrännyt niihin muutoksia, on muutettuja sääntöjä noudatettava, vaikkei vahvistamista koskeva päätös ole lainvoimainen.

19 §

Säännöstelykustannuksista sekä osakkaiden suoritettavista ennakkomaksuista on vastaavasti voimassa, mitä ojituksesta 6 luvun 17 §:ssä ja 29 §:n 1—3 momentissa säädetään, kuitenkin niin, että moite kustannusten jaosta on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa säännöstely-yhtiön kokouksesta yhtiötä vastaan aluehallintovirastossa vireille pantavalla hakemuksella.

20 §

Hyödynsaajalla on oikeus liittyä jo perustettuun säännöstely-yhtiöön, jos hänen osakkaaksi pääsemiseensä on katsottava olevan perusteltua syytä. Uuden osakkaan hyväksymisestä päättää yhtiön kokous. Se, jota ei ole hyväksytty osakkaaksi, voi saattaa aluehallintoviraston ratkaistavaksi kysymyksen oikeudestaan liittyä yhtiön osakkaaksi, ja tätä tarkoittava hakemus on pantava vireille kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen sai tiedon kokouksen päätöksestä.

Säännöstely-yhtiön osakkaalla on oikeus erota yhtiöstä, mikäli hänen saamansa hyöty on huomattavasti pienempi kuin yhtiötä perustettaessa hänelle katsottiin tulevan. Jos yhtiön kokous katsoo, ettei edellä mainittua edellytystä eroamiseen ole olemassa, on kokouksen päätöksen saattamisesta aluehallintoviraston ratkaistavaksi vastaavasti voimassa, mitä 1 momentissa säädetään.

21 §

Olosuhteiden olennaisesti muuttuessa voidaan asianomaisen hakemuksesta tai aluehallintoviraston aloitteesta vuotuismaksu korottaa tai alentaa tahi maksuvelvollisuus poistaa.

22 §

Milloin aluehallintovirasto on tämän luvun 5 §:n nojalla velvoittanut hyödynsaajan suorittamaan maksun säännöstelyn toimeenpanijalle, aluehallintovirasto voi, jos toimeenpanijana on säännöstely-yhtiö, maksuun velvollisen hakemuksesta määrätä sopivan henkilön yhtiön säännöissä määrätyn tilintarkastuksen yhteydessä tarkastamaan yhtiön tilejä ja hallintoa. Näin määrätyn tilintarkastajan on annettava kertomus tarkastuksestaan säännöstelyä valvovalle viranomaiselle, jonka toimesta kertomuksen tulee olla niiden nähtävänä, joita asia koskee. Yhtiön on suoritettava tilintarkastajalle palkkio. Jollei palkkion suuruudesta sovita, voidaan asia saat-
taa hakemuksella aluehallintoviraston ratkaistavaksi.

Mikäli säännöstelyn toimeenpanijana on muu kuin säännöstely-yhtiö, aluehallintovirasto voi maksuvelvollisen hakemuksesta määrätä toimeenpanijan antamaan selvityksen maksun käytöstä säännöstelyä valvovalle viranomaiselle, jonka luona selvityksen tulee olla hakijan nähtävänä.

9 luku

Veden johtaminen nesteenä käytettäväksi ja pohjaveden ottaminen

2 §

Jos se, joka ei ole vesialueen omistaja tai osakas, tahtoo johtaa vettä vesistöstä nesteenä käytettäväksi muuhun tarkoitukseen kuin talousvedeksi taikka talousvedeksi sellaisin seurauksin, joita tämän luvun 1 §:n mukaan ei saa aiheuttaa, aluehallintovirasto voi hakemuksesta antaa luvan siihen ja sitä varten tarvittavien laitteiden pitämiseen toisen vesialueella. Sama on laki, milloin vesialueen omistaja tai osakas haluaa johtaa alueelta vettä nesteenä käytettäväksi ja sanottu toimenpide, ottamalla huomioon mitä 1 luvun 16 §:ssä säädetään, aiheuttaa mainitun luvun 12—15 §:ssä tarkoitetun muutoksen tai seurauksen.

3 §

Hakijoista, jotka haluavat johtaa vesistöstä vettä edellä sanotun perusteella samanarvoisiksi katsottaviin tarkoituksiin, on, mikäli ei voida pitää kohtuullisena, että hakijan oikeutta rajoitetaan, etuoikeus sillä, joka on toimenpiteen kohteena olevan vesialueen tai sen suuremman osuuden omistaja, sekä, jos hakijat tässäkin suhteessa ovat samanveroiset, sillä, joka ensiksi on antanut hakemuksensa aluehallintovirastolle.

4 §

Mikäli talousvedeksi sopivaa vettä ei kohtuuttomitta kustannuksitta muutoin ole riittävästi saatavissa, aluehallintovirasto voi hakemuksesta oikeuttaa veden tarvitsijan ottamaan toisen maalta pohjavettä talousvedeksi sekä ryhtymään siellä sitä varten tarpeellisiin toimiin, mikäli kuin vettä edelleen riittää myös omistajan, hänen maallaan asuvien samoin kuin sinne odotettavissa olevan asutuksen sekä siellä sijaitsevien yritysten tarpeisiin eikä toimenpiteestä aiheudu näille kohtuutonta häiriötä tai haittaa. Edellä mainituin edellytyksin voidaan myös myöntää oikeus johtaa toisen alueelta pohjavettä käytettäväksi.

väksi sellaisessa teollisessa tai muussa taloudellisessa toiminnassa, jolle pohjaveden saaminen on erityisen tärkeää. Tällainen oikeus voidaan aluehallintoviraston päätöksellä hakemuksesta poistaa, jos sen myöntämiseen vaikuttaneet olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet, sekä korvausta vastaan myös silloin, kun omistajan oma tärkeäksi katsottava käyttötarve sitä vaatii.

Milloin kunnan tai suuren kuluttajajoukon tarvetta palvelevan, pääasiallisesti talousveden saantia tarkoittavan yrityksen, taikka muun yleiseen tarpeeseen tapahtuvan vedenhankinnan järjestäminen teknillisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla edellyttää toisen alueelta saatavan pohjaveden käyttöön ottamista, aluehallintovirasto voi siitä riippumatta, mitä 1 momentissa sanotaan, hakemuksesta myöntää siihen ja sitä varten tarpeellisiin toimenpiteisiin luvan. Tällaista lupaa älköön kuitenkaan myönnettävä veden johtamiseksi paikkakunnan ulkopuolelle, mikäli vastaavanlaista tarvetta asianomaisella paikkakunnalla ei kohtuullisessa määrin voida tyydyttää.

Milloin pohjaveden ottamista toisen alueelta tarkoittava toimenpide on sellainen, että sitä varten on muusta kuin tässä pykälässä mainitusta syystä hankittava aluehallintoviraston lupa, on edellä olevien säännösten ohella noudatettava, mitä tällaisesta luvasta jäljempänä säädetään.

7 §

Toimenpiteeseen, jota 1 luvun 18 §:ssä tarkoitetaan ja joka aiheuttaa siinä tarkoitettuja seurauksia, sekä sellaisen muun kuin tilapäisen pohjaveden ottamon tekemiseen, joka on suunniteltu vähintään 250 kuutiometriä vuorokaudessa käsittävän vesimäärän ottamista varten, on haettava lupa aluehallintovirastolta. Sama koskee myös aikaisemmin rakennetun pohjaveden ottamon tai sen käytön laajentamista sellaiseksi taikka sellaisia seurauksia aiheuttamalla kuin edellä on sanottu sekä muuta toimenpidettä kuin pohjaveden ottamista, jos toimenpiteen johdosta pohjavettä poistuu pohjavesiesiintymästä muutoin kuin tilapäisesti vähintään 250 kuutiometriä vuorokaudessa.

Pohjaveden ottamon omistaja voi muussakin kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettussa tapauksessa saattaa ottamon tekemistä tai muuttamista tarkoittavan toimenpiteen edellytykset ja toimenpiteestä ehkä johtuvat velvollisuudet hakemuksella aluehallintoviraston tutkittaviksi ja lupapäätöksellä vahvistettaviksi.

12 §

Jos sellaisen pohjaveden ottamon käyttäminen, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa tai jonka tekemiseen tai muuttamiseen ei ole tarvinnut hakea aluehallintoviraston lupaa, aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, on siitä kärsimään joutuneella oikeus hakemuksesta saada asia aluehallintoviraston käsiteltäväksi ottamon käyttöä sekä käytöstä johtuvan vahingon ja haitan korvaamista koskevien määräysten antamista varten. Älköön tällöin kuitenkaan ottamon käyttöä rajoitettako, ellei yleinen etu tai muu erittäin tärkeä syy sitä vaadi, älköönkö korvausta tällaisen ottamon aiheuttamasta vahingosta ja haitasta määrättäkö pitemmältä kuin viiden viimeisen vuoden ajalta ennen hakemuksen tekemistä.

13 §

Tässä laissa tarkoitettun luvan nojalla perustetun pohjaveden ottamon veden saannin lisäämiseksi tai turvaamiseksi voi aluehallintovirasto hakemuksesta rajoittaa veden ottamista muusta luvankin nojalla toimivasta pohjaveden ottamosta, mikäli yleinen tarve sitä vaatii. Rajoituksesta johtuva vahinko, haitta ja muu edunmenetykset on korvattava. Mikäli rajoitus on niin huomattava, että sen kohteeksi joutunut laitos menettää merkityksensä, voidaan hakija velvoittaa lunastamaan laitos, jos laitoksen omistaja sitä vaatii.

14 §

Milloin pitkäaikainen kuivuus tai muu siihen verrattava syy aiheuttaa pohjaveden saannin melkoisen vähentymisen, voi aluehallintovirasto hakemuksesta velvoittaa pohjaveden ottamon omistajan tietyksi ajaksi rajoittamaan ottamosta otettavan veden määrää, mikäli tällainen rajoitus on tarpeellinen välttämättömän talousveden

saannin turvaamiseksi ottamon ympäristössä. Rajoituksesta johtuva, ilmeisesti kohtuuttomaksi katsottava vahinko voidaan määrätä ottamon omistajalle korvattavaksi. Korvauksen suorittamiseen on, jollei rajoituksesta koituva hyöty pääasiallisesti tule hakijan hyväksi, kaikkien niiden pohjavettä ottavien osallistuttava, joille rajoittamisesta on olennaista etua. Jollei korvausta rajoittamista koskevan hakemuksen yhteydessä voida määrätä, saadaan korvauksen määräämistä myöhemmin erikseen hakea aluehallintovirastolta.

---

16 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun veden johtamiseen maahan on saatava aluehallintoviraston lupa. Lupaa ei saa myöntää, jos toimenpiteestä voi aiheutua ympäristönsuojelulain 8 §:ssä tarkoitettu seuraus. Luvasta on muutoin voimassa, mitä tämän luvun 8 §:n mukaisesta luvasta säädetään.

---

18 §

Jos veden johtamiseen vesistöistä tai pohjaveden ottamiseen tämän lain mukaan on hankittava aluehallintoviraston lupa ja johto tulee kulkemaan toisen alueen kautta, on lupapäätökseen hakijan pyynnöstä otettava määräykset siitä, miten hanke 1 momentin säännökset huomioon ottaen on toteutettava. Jos aluehallintoviraston lupaa ei vaadita taikka johdon tekemisestä ei ole määräystä lupapäätöksessä, voidaan, jollei johdon tekemisestä ole sovittu alueen omistajan kanssa, asia saattaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tai, jos johto tulee kulkemaan useamman kunnan alueella, hakemuksella aluehallintoviraston ratkaistavaksi.

---

19 §

Jos vettä johdetaan vesistöistä nesteenä käytettäväksi tarkoitukseen, joka terveydellisistä tai muista tärkeistä yleisistä syistä edellyttää veden puhtaana säilymistä, aluehallintovirasto voi hakijan pyynnöstä veden johtamista koskevassa lupapäätöksessä, mikäli sellainen annetaan, tai eri

hakemuksesta määrätä tietyn, vedenottamon ympärillä olevan maa- tai vesialueen vedenottamon suoja-alueeksi. Suoja-alueella, jota älköön määrättäkö laajemmaksi kuin välttämätön tarve vaatii, ei saa ilman aluehallintoviraston lupaa pitää sellaista säiliötä, varastoa, viemäriä, johtoa tai muuta laitosta, josta vettä pilaavaa ainetta saattaa päästä vesistöön, eikä myöskään suorittaa sellaista toimintaa, joka vahingollisella tavalla voi huonontaa ottamosta saatavan veden laatua. Niin ikään voidaan suoja-alueella, jos siihen on erityistä syytä, antaa lupa puiden ja muun kasvillisuuden poistamiseen. Aluehallintoviraston asiana on, ottamalla huomioon suojattavan ottamon tarkoitus, antaa päätöksessään määräyksiä tarvittavista suojatoimenpiteistä ja muista suoja-alueen käyttöä koskevista rajoituksista. Aikaisemmin annettu päätös ei estä aluehallintovirastoa asianosaisen tai viranomaisen hakemuksesta uudessa päätöksessään määräämistä uusia suoja-alueen käyttöä koskevia rajoituksia tai lieventämistä entisiä.

---

20 §

Aluehallintovirasto voi, mikäli se terveydellisistä syistä tai pohjaveden puhtauden säilyttämiseksi muutoin harkitaan tärkeän tarpeen vaatimaksi, pohjaveden ottamon perustamista koskevassa lupapäätöksessä taikka eri hakemuksesta määrätä tietyn ottamon ympärillä olevan alueen vedenottamon suoja-alueeksi, jolla ilman aluehallintoviraston lupaa ei saa pitää asuin- taikka muuta vakituksena oleskelupaikkana olevaa rakennusta taikka sellaista varastoa, säiliötä, johtoa, viemäriä tai laitosta, mistä likaa tai muuta veden laatuun vaikuttavaa ainetta voi päästä pohjaveteen, eikä myöskään suorittaa sellaista toimintaa, joka vahingollisella tavalla voi huonontaa ottamosta saatavan veden laatua.

---

21 §

Milloin kysymys on veden johtamisesta tai pohjaveden ottamisesta tämän luvun 19 §:n 1 momentissa tai 20 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, aluehallintovirasto voi hakemuksesta myöntää oikeuden sellaisen maa- tai

vesialueen käytettäväksi saamiseen tai omaksi lunastamiseen, joka on tarpeen veden käsittelyssä käytettäviä altaita, rakenteita ja laitteita varten.

22 §

Tässä luvussa tarkoitettun veden johtamista tai ottamista koskevan luvan haltija on vedenhankinnan kriisi- ja häiriötilanteissa oikeutettu ilman aluehallintoviraston lupaa toimittamaan tilapäisesti vettä muuallekin kuin vedenottoluvassa tarkoitettuun käyttökohteeseen, jos tämä on tarpeen kunnan tai suurehkon kuluttajajoukon vedensaannin turvaamiseksi tai muutoin yleiseltä kannalta merkittävän vesilaitoksen toiminnan turvaamiseksi taikka muusta näihin verrattavasta painavasta syystä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua toimenpiteestä on ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

10 luku

Jäteveden johtaminen

8 §

Jos viemäri johdetaan yleisen tai yksityisen tien, rautatien tai muun kiskoradan alitse, on vastaavasti voimassa, mitä vesistöön rakentamisen osalta 2 luvun 24 ja 25 §:ssä säädetään, kuitenkin niin että, jos kysymys on viemäriin johtamisesta yksityisen tien alitse eikä viemäriin tekemistä koskeva asia muilta osin ole aluehallintoviraston tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen käsiteltävä, kysymyksen käsitteleminen kuuluu kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

16 §

Yhteisen viemäriin osalta on soveltuvin osin noudatettava, mitä 6 luvun 17, 18, 20—29, 31 ja 31 a §:ssä säädetään. Viemäriin muodostamista yhteiseksi, yhteisen viemäriin osakkaiden keski-

näisiä suhteita sekä viemäriyhtiötä koskevat asiat käsitellään kuitenkin aluehallintovirastossa.

17 §

Jos yhteiseksi muodostettavaa viemäriä varten on mahdollista tarkoituksenmukaisesti käyttää hyväkseen jo olevaa viemäriä tai sellaisen osaa, voi aluehallintovirasto asianomaisen uuden viemäriin tekijän hakemuksesta oikeuttaa tai sen hakemuksesta, jolle jo tehty viemäri kuuluu, velvoittaa lunastamaan aikaisemman viemäriin siitä arvosta, mikä sillä uutta viemäriä tehtäessä on katsottava olevan.

11 luku

Korvaukset

2 §

Jos 1 momentissa tarkoitettua epäkuntoon joutumisesta aiheutuu ympäristövahinkojen korvaamisesta annetussa laissa tarkoitettua ympäristövahinkoa, sovelletaan sen korvaamiseen tämän pykälän säännösten sijasta sanottua lakia. Asia käsitellään tällöin käräjäoikeudessa, jollei se ympäristönsuojelulain 72 §:n mukaan kuulu aluehallintoviraston käsiteltäväksi. Omistajasta ja haltijasta on tällöin voimassa, mitä ympäristövahinkojen korvaamisesta annetussa laissa tarkoitettun toiminnan harjoittajasta sanotussa laissa säädetään.

8 §

Aluehallintovirasto voi lupa-asian yhteydessä käsitellä myös vaatimuksen, joka koskee hakemuksessa tarkoitettua toiminnasta ennen lupa-asian ratkaisemista aiheutuneen vahingon korvaamista, jollei siitä aiheudu olennaista viivästystä. Jos aluehallintovirasto ei käsittele vaatimusta lupa-asian yhteydessä, se käsitellään erillisenä asiana. Korvausvaatimuksen erikseen käsittelemistä koskevaan ratkaisuun ei saa haakea valittamalla muutosta.

Korvausta vahingosta, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu, voidaan aiemman ratkaisun estämättä vaatia hakemuksella aluehallintovirastossa tai, jos kysymys on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen myöntämästä luvasta, mainitussa viranomaisessa. Samassa yhteydessä aluehallintovirasto voi käsitellä vaatimuksen, joka tarkoittaa samalla toimenpiteellä luvasta poiketen aiheutuneen vahingon korvaamista.

Korvausta sellaisen tähän lakiin perustuvan toimenpiteen johdosta, johon ei tarvita lupaa, tai vahingosta, jota tarkoitetaan tämän luvun 2 §:ssä eikä kysymys ole käräjäoikeudessa käsiteltävästä asiasta, on vaadittava hakemuksella aluehallintovirastossa. Vahingosta, jota tarkoitetaan tämän luvun 1 §:n 3 momentissa, on korvausta vaadittava lupa-asian yhteydessä tai ellei tämä ole mahdollista, haettava erikseen lupa-asiaassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

---

10 §

Vahvistettu korvaus on määrättävä maksettavaksi yhdellä kertaa, jollei kysymys ole tämän luvun 11 §:ssä tarkoitettusta tapauksesta tai muut erityiset syyt eivät vaadi sen maksamista määräajoin. Määräajoin maksettavan korvauksen suorittamisesta voidaan, milloin korvauksen saaja sitä vaatii, määrätä asetettavaksi aluehallintoviraston hyväksymä vakuus.

---

11 §

Jollei 1 momentin mukaan toimitettavasta sähkövoimasta saada asianomaisten kesken aikaan sopimusta, on aluehallintoviraston vahvistettava luovutettava voimamäärä, sen luovuttamistapa ja jakautuminen vuorokauden ja vuoden eri osille sekä muut tarpeelliset ehdot.

---

12 §

Jos toimenpiteestä, johon tämän lain säännösten mukaan on haettava lupa, on seurauksena, että veden saanti joltakin alueelta estyy tai huomattavasti vaikeutuu, on aluehallintoviraston, jos asianomainen sitä vaatii, määrättävä, että näin syntyvä vahinko on alueen omistajalle tai

vettä muun erityisen oikeuden nojalla ottavalle rahalla korvaamisen sijasta hyvittävä rakentamalla korvaukseen oikeutetulle uusi kaivo tai syventämällä entistä tai jatkamalla vedenjohtoa taikka asettamalla hänen käytettäväkseen kohtuulliset vaatimukset täyttävä muu vedenotamo siihen kuuluvine laitteineen sekä johto, joka on tarpeen veden johtamiseksi asianomaisen tontille tai rakennuspaikalle. Tehtyjen laitteiden ja rakennelmien kunnossapito kuuluu, jollei aluehallintovirasto olosuhteet huomioon ottaen toisin määrää, korvaukseen oikeutetulle.

Jos 1 momentissa tarkoitettu korvausvelvollisuus aiheutuu vedenottamon tekemisestä tai käyttämisestä, voidaan korvaukseen oikeutetulle, mikäli se kohtuuttomitta kustannuksitta ja ottamon käyttötarkoitusta vaarantamatta käy päinsä, myöntää rahakorvauksen sijasta oikeus saada ottamosta, niin kauan kuin se on käytössä, aluehallintoviraston vahvistettava, enintään asianomaisen aikaisempaa kulutusta vastaava määrä vettä hinnasta, joka vastaa annettavan veden osuutta ottamon käyttökustannuksista. Tätä varten tarvittava johto veden saantiin oikeutetun tontille tai rakennuspaikalle saakka on korvausvelvollisen kustannuksella rakennettava ja pidettävä kunnossa.

---

14 a §

Kertakaikkinen rahakorvaus on määrättävä maksettavaksi tai asianmukaisesti talletettavaksi aluehallintoviraston määräämänä aikana ennen korvausvelvollisuuden aiheuttavaan toimenpiteeseen ryhtymistä, jolleivät asianosaiset toisin sovi taikka 2 luvun 26 §:stä tai 16 luvun 24 §:n 2 momentista muuta johdu. Korvaus on kuitenkin maksettava viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun päätös sai lainvoiman.

---

14 b §

Korvauksen maksajalla on oikeus vaatia perusteetta tai liikaa maksetun korvauksen palauttamista hakemuksella aluehallintovirastossa. Takaisinmaksua ei tarvitse suorittaa, jos aluehallintovirasto tai, jos asia on muutoksenhakuas-

teessa käsiteltävänä, muutoksenhakuviranomaisen maksetun määrän vähäisyyden ja olosuhteet muutoin huomioon ottaen niin määrää.

15 §

Jos kertakaikkinen korvaus määrätään suoritettavaksi kiinteistön tai siihen kuuluvan alueen luovuttamisesta, kiinteään omaisuuteen perustetusta käyttöoikeudesta tai siihen tämän lain nojalla muutoin kohdistetusta toimenpiteestä ja kysymyksessä oleva omaisuus on kiinnitetty, tulee aluehallintoviraston samalla määrätä, että korvaus on päätöksen saatua lainvoiman talletettava aluehallintovirastoon ja jaettava niin kuin ulosmitatun omaisuuden myyntihinnasta säädetään. Panttioikeuden haltijalla on talletettuun korvausmäärään yhtäläinen oikeus kuin hänellä oli asianomaiseen kiinteistöön.

21 §

Sellaisesta erityisestä menetyksestä, joka on aiheutunut tässä laissa tarkoitetun luvan myöntämisen ja toimenpiteeseen ryhtymisen tai luvan raukeamisen välisenä aikana ja josta ei ole määrätty maksettavaksi korvausta, voidaan vaatia korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

Jos luvan saajan on 14 a §:n 2 momentin nojalla maksettava korvaus tai osa siitä ennen toimenpiteen aloittamista, ja hän sittemmin ilmoittaa luopuvansa yrityksestä, jota ei ole aloitettu, aluehallintovirasto voi luvanhaltijan hakemuksesta todeta luvan rauenneeksi ja poistaa siinä asetetun korvausvelvollisuuden. Samalla voidaan kuitenkin määrätä korvaus edellä 1 momentissa tarkoitettua erityisestä menetyksestä. Päätös voidaan kokonaan tai osittain määrätä täytäntöönpantavaksi muutoksenhausta huolimatta.

12 luku

Erinäisiä säännöksiä

1 §

Aluehallintoviraston tai sen määräyksestä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ilmoitettava asianomaiselle maanmittaustoimistolle, kun 1 momentissa tarkoitettua lunastusta koskeva päätös on tullut lainvoimaiseksi ja lunastettavan alueen omaisuuden saaja on suorittanut korvausvelvollisuutensa. Lohkomistoimitus tulee vireille ilman eri hakemusta, kun ilmoitus lunastuksen päättymisestä on saapunut.

2 §

Aluehallintoviraston on viipymättä ilmoitettava päätöksestä, jolla on annettu oikeus tai määrätty velvollisuus lunastaa kiinteistö, asianomaiselle kirjaamisviranomaiselle lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin tehtäviä merkintöjä varten. Lunastus merkitään päättyneeksi, kun kirjaamisviranomaiselle toimitetaan selvitys siitä, että lunastusta koskeva päätös on tullut lainvoimaiseksi ja että omistajalle tuleva korvaus on tälle suoritettu tai talletettu asianmukaisesti.

3 §

Jos muuta kiinteistöön kohdistuvaa oikeutta ei yrityksen toteuttamisen vuoksi voida säilyttää taikka tällaisen oikeuden käyttäminen huomattavasti vaikeutuu ja sen haltija vaatii oikeuden lunastamista, aluehallintoviraston tulee lunastamista koskevassa päätöksessään määrätä oikeus raukeamaan siitä lukien, kun päätös on tullut lainvoimaiseksi ja oikeuden menettämisestä suoritettava korvaus, mikäli sellainen on määrätty, on maksettu tai asianmukaisesti talletettu.

6 §

Jos sellaista yritystä varten, jonka toimeenpanemiseen on annettu tässä laissa tarkoitettu lupa, on muutoin kuin tämän lain nojalla saatu sitä varten tarpeellinen alue ja tämä alue riidan, kon-

kurssin tai ulosoton johdosta taikka muusta syystä on joutunut pois siltä, jolle sen lupaa myönnettäessä katsottiin kuuluvan, aluehallintovirasto voi hakemuksesta, jos se yrityksen laadun ja merkityksen huomioon ottaen katsotaan tarpeelliseksi, antaa yrityksen omistajalle kysymyksessä olevaan alueeseen sellaisen käyttöoikeuden, jota 2 luvun 7 §:ssä tarkoitetaan.

Jos 2 momentissa mainitulla tavalla saatu oikeus voimalaitoksessa käyttöön otettuun vesivoimaan on menetetty, voi aluehallintovirasto hakemuksesta antaa voimalaitoksen omistajalle 3 luvun 9 §:n mukaisen pysyvän käyttöoikeuden tähän vesivoimaan.

11 §

Aluehallintoviraston on pidettävä vesipäätösrekisteriä, johon on merkittävät tiedot aluehallintoviraston, Vaasan hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden tämän lain nojalla antamista päätöksistä.

Päätösrekisteriin voidaan tehdä merkintöjä myös aluehallintovirastoa edeltäneiden vesioikeudellisten lupaviranomaisten ratkaisuksista.

Aluehallintovirasto päättää rekisteriin merkittävien tietojen luovuttamisesta. Jokaisella on oikeus saada luettavakseen päätösrekisteriin sisältyvät tiedot ja itse niitä jäljentää. Tarkemmat säännökset päätösrekisteriin merkittävistä tiedoista ja rekisterin käyttämisestä annetaan asetuksella.

14 §

Säännöstelymaksu, josta säädetään 8 luvun 25 §:ssä, on aluehallintoviraston määrättävä suoritettavaksi sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella kunta, jonka hyväksi maksu on käytettävä, sijaitsee. Myöntäessään kunnalle sen hakemuksesta varoja tulee aluehallintoviraston samalla määrätä, mihin tarkoitukseen ne saadaan käyttää.

16 §

Toimenpiteestä, joka tarkoittaa vesistön järjestelyä tai säännöstelyä taikka maa-ainesten ottamista vesistön pohjasta, on, sen mukaan kuin

siitä asetuksella säädetään, ennakolta tehtävä ilmoitus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Ilmoituksen tekeminen ei kuitenkaan ole tarpeen, jos toimenpiteeseen haetaan aluehallintoviraston lupa.

17 §

Ennen 1 momentissa tarkoitettua räjäyttämistä siitä on ilmoitettava asianomaiselle poliisiviranomaiselle ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

18 §

Milloin 1 luvun 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua vesialueen rajaa maata vastaan on vesistön säännöstelyn aiheuttaman vedenkorkeuksien vaihtelun johdosta vaikea määrätä, aluehallintovirasto voi säännöstelyä koskevassa lupapäätöksessä tai erikseen tehdystä hakemuksesta määrätä, missä sanotun rajan on katsottava kulkevan.

19 §

Milloin poikkeuksellisista luonnonoloista tai muusta ylivoimaisesta tapahtumasta johtuu veden tulva taikka muu sellainen vesistön tai sen vesiolojen muutos, joka voi aiheuttaa yleistä vaaraa ihmisen hengelle tai terveydelle taikka suurta vahinkoa yksityiselle tai yleiselle edulle, aluehallintovirasto voi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hakemuksesta ja tämän lain 1 luvun säännösten sekä mahdollisten lupapäätösten estämättä määrätä suoritettaviksi vaaran poistamiseksi tai vahinkojen vähentämiseksi välttämättömiä väliaikaisia toimenpiteitä (*vaarantorjuntatoimet*). Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus saa tehdä edellä tarkoitettun hakemuksen saatuaan siihen maa- ja metsätalousministeriön suostumuksen.

Jos luvan saanutta yritystä toteutettaessa tarvitaan tilapäisiä määräyksiä toimenpiteistä, joihin tulvan, sortuman tai supon vuoksi tahi muusta poikkeuksellisesta syystä on kiireellisesti ryhdyttävä, voi aluehallintovirasto hakemuksesta antaa niihin luvan. Toimenpiteestä johtuva va-

hinko, haitta ja muu edunmenetys on hakemuksesta korvattava.

Käsitellessään tässä pykälässä tarkoitettua hakemusta aluehallintovirasto voi poiketa 16 luvussa olevista menettelyä koskevista säännöksistä.

Tässä tarkoitettu aluehallintoviraston päätös saadaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

14 luku

Viranomaisia koskevia yleisiä säännöksiä

1 §

Vesitalousasioita käsittelevät aluehallintovirasto, kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tai ojitustoimituksen toimitusmiehet, ellei jonkin asian osalta muuta säädetä. Käräjäoikeus käsittelee tämän lain mukaiset riita- ja rikosasiat sekä 1 luvun 25 §:n mukaiset asiat. Sama koskee tässä laissa kanteella vireille pantavaksi säädettyä asiaa.

2 §

Jos riita tai epäselvyys koskee luvan tarpeellisuutta, lupamääräysten soveltamista tai yrityksen toteuttamista tai kunnossapitovelvollisuutta, laitoksen tai rakennelman poistamista tai olojen ennalleen palauttamista ja sen ratkaisu ilmeisesti vaikuttaisi muuhunkin kuin kantajan tai vastaajan oikeuteen tai etuun, asia pannaan vireille hakemuksella aluehallintovirastossa. Mikäli tällainen asia on pantu vireille käräjäoikeudessa, on tämän jätettävä asia sillensä ja siirrettävä se tältä osin aluehallintoviraston käsiteltäväksi. Käräjäoikeus ei saa ratkaista korvausta koskevaa vaatimusta ennen kuin tässä momentissa tarkoitettu asia on ratkaistu lainvoimaisesti.

3 §

Rikosasiassa, jossa on kysymys tämän lain 13 luvussa rangaistavaksi säädetystä teosta, voi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus käyttää

asianomistajan puhevaltaa, jos yleistä etua on loukattu.

4 §

Mikäli yleisessä tuomioistuimessa on käsiteltävänä riita- tai rikosasia, jonka ratkaiseminen edellyttää erityistä vesitalousasiain tuntemusta, on tuomioistuimen hankittava asiasta tältä osin lausunto siltä aluehallintovirastolta, jonka toimialueen vesioloja asia koskee.

16 luku

Hakemusasioiden käsittely aluehallintovirastossa

1 §

Hakemusasia pannaan vireille aluehallintovirastossa kirjallisella hakemuksella.

Hakemus ja sen liitteet on annettava aluehallintovirastolle kolmena kappaleena.

1 a §

Aluehallintovirasto voi pyytää ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaiselta yhteysviranomaiselta lausuntoa arviointimenettelyn tarpeellisuudesta jo ennen hakemuksen tiedoksiantamista.

2 §

Jos tämän lain mukaista hakemusasiaa käsiteltäessä ilmenee, että toimintaa varten on 1 momentin mukaisesti tarpeen myös ympäristölupa, aluehallintoviraston on kehoitettava hakijaa asettamassaan kohtuullisessa määräajassa esittämään ympäristölupahakemus. Muussa tapauksessa vireillä oleva lupahakemus jätetään tutkimatta.

3 §

Jos hakemukseen liitetty selvitys on puutteellinen tai erityistä lisäselvitystä on pidettävä tarpeellisena, hakijalle on määrättävä aika hakemuksen täydentämiseen uhalla, että asia muu-

toin voidaan jättää sikseen. Jos hakija ei ole toimitannut hakemusasikirjoja riittävän useana kappaleena, hakijaa on kehoitettava toimittamaan määräajassa puuttuvat kappaleet. Jos hakija ei niitä toimita, aluehallintovirasto huolehtii asiakirjojen jäljentämisestä hakijan kustannuksella. Jos kysymyksessä on vaikeasti jäljennettävissä oleva kartta tai piirros taikka muu asiakirja, aluehallintoviraston ei tarvitse sitä jäljentää. Tällöin asianosaiselle, jolle aluehallintovirastolle toimitetut asiakirjat muutoin annetaan tiedoksi, on ilmoitettava, että asiakirjaa pidetään asianosaisen nähtävänä aluehallintoviraston määräämässä paikassa.

5 §

Jos hakemuksessa tarkoitettua yrityksen vaikutusten ja siitä aiheutuvien edunmenetyksien yksityiskohtainen selvittäminen havaitaan välttämättömäksi eikä tarvittavaa selvitystä voida saada tämän luvun 6 ja 11 a §:ssä säädettyllä tavalla, aluehallintoviraston on määrättävä hakemusasiantai, jos kysymys on tämän luvun 24 §:ssä tarkoitettua menettelystä, myös hakemusasiantai-erikseen ratkaistava osa käsiteltäväksi katselmustoimituksessa 18 luvun mukaisesti.

Aluehallintovirasto voi erityisestä syystä määrätä katselmustoimituksen jaettavaksi eri osiin tai määrätä asian muissakin kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa käsiteltäväksi vain joltakin osalta katselmustoimituksessa.

7 §

Jollei tämän luvun 9 §:stä muuta johdu, hakemus on annettava tiedoksi kuulutuksella, jossa on ilmoitettava, mitä tämän luvun 6 §:n mukaisesti on noudatettava muistutuksia ja vaatimuksia tehtäessä. Kuulutus on pantava aluehallintoviraston ilmoitustaululla yleisesti nähtäväksi ja saatettava niissä kunnissa, joiden alueelle hakemuksessa tarkoitettua yrityksen vaikutukset ulottuvat tai joiden vesiohoja asia muutoin koskee, tiedoksi sillä tavoin kuin julkisista kuulutuksista säädetään. Kuulutus on pidettävä nähtävänä 30 päivän ajan aluehallintoviraston määräämistä päivästä, jollei aluehallintovirasto asian laadun perusteella ole määrännyt tätä pitempää,

enintään 45 päivän määräaikaa. Kappale hakemuksista ja sen liitteitä on sanotussa tarkoituksessa toimitettava asianomaiseen kuntaan pidettäväksi nähtävänä kuulutuksessa mainitussa paikassa.

Aluehallintovirasto voi tarvittaessa ilmoittaa kuulutuksen julkaisemisesta hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä.

7 a §

Yrityksen vaikutusalueen asukkailla, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin yrityksen toteuttaminen saattaa vaikuttaa, ja heitä edustavilla yhteisöillä on oikeus esittää aluehallintovirastolle mielipiteensä hakemuksen johdosta 7 §:n mukaisesti määrättyä aikana.

8 §

Aluehallintovirasto voi 1 momentin mukaisesti antaa tiedon muullekin henkilölle, yhteisölle tai viranomaiselle.

9 §

Merkitykseltään vähäisissä sekä sellaisissa hakemusasioissa, joissa edellä olevien säännösten mukainen tiedoksianto asian laadun vuoksi ei ole tarpeen, aluehallintovirasto voi päättää, että hakemuksesta on annettava tieto muulla tavoin kuin tämän luvun 7 ja 8 §:ssä säädetään taikka, milloin asia ei vaikuta muiden oikeuteen tai etuun, ettei tiedoksiantamista tarvita.

11 a §

Aluehallintovirasto voi tässä luvussa tarkoitettua tiedoksiantamisen jälkeen määrätä suoritettavaksi selvitysmenettelyn, jos se on tarpeen asian ratkaisemiseen vaikuttavan selvityksen saamiseksi eikä selvitystä muutoin voida vaikeuksitta saada. Selvitysmenettelyssä on suoritettava aluehallintoviraston määräämä lisätutkimus ja laadittava siitä lausunto.

Aluehallintoviraston on ilmoitettava asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle asian määräämisestä selvitysmenettelyyn. Selvitysmenettelyn suorittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen määräämä ym-

päristöhallinnon palveluksessa oleva virkamies tai työsopimussuhteinen henkilö, jolla on asian-
tuntemusta selvitettävän osakysymyksen alalta. Työsopimussuhteisesta henkilöstä on voimassa, mitä tässä laissa säädetään tai sen nojalla määrätään vastaavaan tehtävään määrätystä virkamiehestä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen on ilmoitettava määräyksestä aluehallintovirastolle.

11 b §

Selvitysmenettelyssä asianosaisille on varattava tilaisuus tulla kuulluiksi, jos aluehallintovirasto on niin määrännyt. Kutsu on lähetettävä asianosaisille tiedossa olevalla postiosoitteella vähintään seitsemän päivää ennen kokousta tai maastotarkastusta. Kutsussa on mainittava, missä asiakirjat pidetään nähtävinä. Kokouksessa tai maastotarkastuksessa esitetyt vaatimukset tai selvitykset on merkittävä pöytäkirjaan.

11 c §

Selvitysmenettelyssä laadittava lausunto ja muut asiakirjat on toimitettava aluehallintovirastolle viimeistään kuudenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun asianomainen henkilö määrättiin tehtävään. Erityisestä syystä aluehallintovirasto voi poiketa määräajasta.

12 §

Jos kahden tai useamman hakijan hakemukset läheisesti liittyvät toisiinsa, aluehallintovirasto voi määrätä ne käsiteltäväksi yhdessä, mikäli sitä on pidettävä tarkoituksenmukaisena eikä yhteinen käsittely aiheuta kenellekään hakijoista kohtuuttomasti viivästystä tai muuta haittaa.

Milloin useilla hakemuksilla osaksi tai kokonaan pyritään saman tarkoituksen toteuttamiseen eri tavoilla taikka asian käsittelyn aikana vaaditaan yrityksen toimeenpanemista muunlaisena kuin hakemuksessa on tarkoitettu, aluehallintovirasto voi, sitten kun asianosaisille ja tarvittaessa muille, joiden oikeutta tai etua asia koskee, on varattu tilaisuus lausua asiasta, mää-

rätä asian käsittelyä jatkettavaksi sellaista toimenpidettä tai yritystä koskevana hakemusasiaina, joka olosuhteet huomioon ottaen katsotaan asianmukaisimmaksi. Jos toisenlaisen toimenpiteen tai yrityksen edellytyksenä on, että sitä kannattaa määräenemmistö, on tämän edellytyksen olemassaolo todettava ennen määräyksen antamista.

13 §

Aluehallintovirasto tai sen määräyksestä sen puheenjohtaja, jäsen tai virkamies voi suorittaa paikalla tarkastuksen, josta laadittu pöytäkirja on liitettävä asiakirjoihin. Tarkastuksen yhteydessä tai muutoin voidaan tarpeen mukaan kuulla suullisesti asianosaisia tai hankkia suullisesti selvitystä.

Aluehallintovirasto voi, jos se erityisestä syystä on tarpeen, kuulla todistajaa valallisesti ja asianosaista totuusvakuutuksen nojalla (*todistajien kuuleminen*). Niille asianosaisille, joita todistajien kuuleminen koskee, on varattava tilaisuus olla läsnä kuultaessa todistajaa tai asianosaista, ja heillä on oikeus esittää kysymyksiä sekä lausua käsityksensä todistajan tai asianosaisten kertomuksesta. Todistajalle maksettavan korvauksen osalta on soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölain (586/1996) 49 §:ssä säädetään.

14 §

Jos hakemusasiassa on pidetty katselmustoimitus ja asiakirjat ovat saapuneet aluehallintovirastoon ja muistutusten, vaatimusten sekä huomautusten esittämiselle varattu määräaika on päättynyt, aluehallintovirasto voi pyytää toimitusinsinööriltä lausunnon tehtyjen muistutusten, vaatimusten ja huomautusten johdosta.

18 §

Jos aluehallintovirasto havaitsee 18 luvussa tarkoitettun katselmustoimituksen puutteelliseksi, se voi määrätä pidettäväksi uuden tai täydentävän katselmustoimituksen taikka edellä tarkoitettun selvitysmenettelyn.

19 §

Jos asiaa käsiteltäessä havaitaan, ettei aluehallintovirasto ole antanut tai velvoittanut hakijaa antamaan hakemuksesta tietoa sellaiselle asianosaiselle, jolle edellä olevien säännösten mukaan tieto olisi ollut erikseen annettava, mutta jota ei ole hakemuksen yhteydessä ilmoitettu taikka joka muusta syystä on jäänyt huomioon ottamatta, eikä tämä myöskään omasta aloitteestaan ole käyttänyt asiassa puhevaltaa, aluehallintoviraston on varattava hänelle tilaisuus muistutustensa ja vaatimustensa esittämiseen.

20 §

Aluehallintovirasto voi omasta aloitteestaan tai katselmustoimituksen aikana toimitusinsinöörin ehdotuksesta hankkia tai kehottaa hakijaa määräajassa hankkimaan tarpeelliseksi harjitun selvityksen uhalla, että hakemus muutoin jätetään sikseen. Jos selvitys on julkisen edun kannalta tarpeellinen, hakija voidaan velvoittaa hankkimaan selvitys uhalla, että se hankitaan hakijan kustannuksella. Muu asianosainen voidaan velvoittaa esittämään hänen saatavissaan oleva selvitys uhalla, että asia ratkaistaan ilman selvitystä.

21 §

Hakemusasiassa, joka koskee luvan saamista tässä laissa tarkoitettua yritystä tai toimenpidettä varten, aluehallintoviraston on viran puolesta tutkittava, ovatko luvan edellytykset olemassa. Niin ikään aluehallintoviraston on, vaikkei vahingonkorvausvaatimusta ole tehty, tutkittava, onko havaitusta vahingosta, haitasta tai muusta edunmenetyksestä ja mihin määrään suoritettava korvausta, sekä viran puolesta muutoinkin otettava huomioon, mitä tässä laissa yleisen edun sekä yksityisten oikeuksien ja etujen turvaamiseksi säädetään.

Aluehallintovirasto voi tehdä hakemukseen liitettyyn suunnitelmaan sellaisia muutoksia tai lisäyksiä, jotka ovat tämän lain säännökset huomioon ottaen tarpeellisia.

Aluehallintoviraston on pyydettävä lupaharkinnan kannalta tarpeelliset lausunnot.

22 §

Jos hakija tahtoo peruuttaa hakemuksensa, peruutus on tehtävä aluehallintovirastolle kirjallisesti ennen päätöksen antamista.

23 §

Hakemusasiassa aluehallintoviraston tulee antaa päätös, jossa se asian ratkaisun lisäksi, milloin hakemus hyväksytään, antaa määräykset niistä seikoista, jotka päätöksessä tarkoitettua toimenpidettä suoritettaessa on otettava huomioon.

Milloin hakemus koskee tietyn suunnitelman mukaan toteutettavaa yritystä, suunnitelma on selostettava aluehallintoviraston päätöksessä tai liitettävä siihen. Päätöksen tulee lisäksi sisältää lausunto asiassa tehdyistä muistutuksista ja vaatimuksista ja määräykset siitä, miten yritys on pantava toimeen ja mitä hakijan on noudatettava muiden etujen suojaamiseksi sekä onko ja mitä korvauksia vahingosta, haitasta ja muusta edunmenetyksestä suoritettava samoin kuin muut päätökseen tämän lain perusteella otettavat määräykset.

23 a §

Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta, aluehallintoviraston päätöksestä on käytävä ilmi, miten mainitun lain mukainen arviointi on otettu huomioon. Lupapäätöksestä on lisäksi käytävä ilmi, miten vesienhoidon järjestämisestä annetun lain mukainen vesienhoitosuunnitelma on otettu huomioon.

24 §

Tärkeiden syiden vaatiessa aluehallintovirasto voi antaa hakemusasiassa joltakin osalta lopullisen päätöksen ennen kuin asia muilta osin ratkaistaan. Korvauksen suorittamisesta on tällaisen päätöksen osalta vastaavasti voimassa, mitä 11 luvussa säädetään.

Aluehallintovirasto voi, jos yritystä koskevan luvan edellytykset ilmeisesti ovat olemassa, ratkaista hakemusasian muilta kuin yrityksestä aiheutuvien vahinkojen, haittojen ja muiden edun-

menetysten johdosta suoritettavien rahakorvauksen osalta, jos hankkeesta aiheutuvien edunmenetysten yksityiskohtainen selvittäminen kohtuuttomasti viivästyttäisi lupa-asian ratkaisemista. Korvaus omaisuuden lunastamisesta tai käyttöoikeuden antamisesta on kuitenkin määrättävä luvan myöntämisen yhteydessä. Aluehallintovirasto voi myös määrätä jonkin toimenpiteestä aiheutuvan vahingon korvaamisen ratkaistavaksi myöhemmin, jos siihen tarpeellisen selvityksen puuttuessa on erityistä syytä. Tällöin luvan saaja on veloitettava hankkimaan tarvittava selvitys ja hakemaan korvausratkaisun täydentämistä. Aluehallintoviraston päätös siirtää korvauskysymys erikseen ratkaistavaksi ei estä vahingonkäräjää erikseen hakemasta korvausta sen mukaan kuin 11 luvun 8 §:n 3 momentissa säädetään.

Edellä 2 momentissa tarkoitettussa lupapäätöksessä hakija on, jollei hakijana ole valtio, kunta tai kuntayhtymä, veloitettava asettamaan ennen luvassa tarkoitettuun toimenpiteeseen ryhtymistä tai, jos siihen on jo ryhdytty, aluehallintoviraston määräämässä ajassa pankkitakaus tai muu hyväksyttävä vakuus toiminnasta aiheutuvista edunmenetysten korvaamisista. Vakuus asetetaan aluehallintovirastolle, jonka tulee valvoa korvauksensaajatahon etuja vakuuden asettamisessa sekä tarvittaessa toimia vakuuden rahaksi muuttamista ja varojen jakamista koskeissa asioissa. Vakuuden määrää on tarvittaessa tarkistettava. Aluehallintoviraston tulee vapauttaa vakuus, kun korvausvelvollisuus on tullut täytetyksi tai kun korvausta koskeva päätös on saanut lainvoiman eikä toimintaa sitä ennen ole aloitettu. Jos korvaukset määrätään maksettaviksi toistuvaiserin, vakuus kuitenkin vapautetaan, kun korvauksen määräämistä koskeva päätös saa lainvoiman, jos kaikki siihen mennessä eräänyneet maksuerät on maksettu tai muun säännöksen nojalla talletettu. Vakuuden vapauttamista koskevaan aluehallintoviraston päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta.

Antaessaan myöhemmin päätöksen siltä osin, jolta asiaa ei vielä ole ratkaistu, aluehallintovirasto voi tehdä aikaisempaan päätökseensä ainoastaan sellaisia muutoksia, jotka ovat välttämät-

tömiä ristiriitaisten tai ilmeisen epätarkoituksenmukaisten määräysten poistamiseksi. Jos 2 momentin mukaisessa päätöksessä asetetun kalatalousvelvoitteen tai -maksun perusteista on saatu uutta selvitystä, aluehallintovirasto voi kuitenkin samalla ottaa viran puolesta käsiteltävään velvoitteen tai maksun tarkistamista ja täydentämistä koskevan asian. Lupapäätöstä voidaan tällöin tarkistaa 2 luvun 22 §:n 1—3 momentin mukaiseksi sen estämättä, mitä määräysten tarkistamisesta muutoin on voimassa.

25 §

Hakemusasiassa päätös annetaan aluehallintoviraston ilmoitustaululle asetettavassa kuulutuksessa mainittuna päivänä (*julkipano*), jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon. Päätös toimitetaan hakijalle ja päätöksen jäljennös sitä pyytäneille asianosaisille. Jäljennös päätöksestä on lähetettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, asianomaisten kuntien ympäristönsuojeluviranomaiselle ja niille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto. Lisäksi jäljennös päätöksestä on toimitettava Suomen ympäristökeskukselle.

Jäljennös päätöksestä on lähetettävä asianomaisiin kuntiin pidettäväksi yleisesti nähtävänä. Päätöksen nähtäväksi asettamisesta aluehallintoviraston on ilmoitettava näissä kunnissa julkisella kuulutuksella, jossa myös on mainittava, milloin muutoksenhakemista varten säädetty aika laskettuna julkipanosta päättyy. Jäljennös kuulutuksesta on tiedossa olevalla postiosoitteella lähetettävä tämän luvun 8 §:ssä tarkoitettuille asianosaisille ja viranomaisille sekä muistutuksen tehneille ja sellaisille asianosaisille, joiden osalta aluehallintovirasto on poikennut katselmuskirjasta.

Tämän lain 21 luvun mukaista hallintopakkoasiaa koskeva aluehallintoviraston päätös annetaan todisteellisena tiedoksi antona siten kuin hallintolaissa säädetään.

26 §

Asioissa, joissa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään kustannusten jakaminen tai muu toimenpide on suoritettava vasta hakemuksessa tar-

koitetun yrityksen toimeenpanemisen jälkeen, on aluehallintoviraston päätöksessään veloitettava yrityksen toimeenpanija kysymyksessä olevaan toimenpiteeseen ryhtymistä varten ilmoittamaan aluehallintovirastolle yrityksen loppuunsaattamisesta. Asia on sen jälkeen käsiteltävä ilmoituksen tekijän vireille panemana hakemus-
asiana.

27 §

Asianosaiset vastaavat omista kuluistaan aluehallintovirastossa.

Milloin vahinkoa kärsineen hakemuksesta määrätään vahingon aiheuttajan suoritettavaksi korvaus tai toimenpide, aluehallintovirasto voi määrätä tämän suorittamaan vahinkoa kärsineelle korvausta myös hänen kuluistaan asiassa. Jos asianosaiselle on myönnetty oikeusapua oikeusapulain (257/2002) nojalla, lupaviranomaisen on korvausasian ratkaisemisen yhteydessä vahvistettava avustajan palkkion suuruus ja oikeusavun saajan omavastuuosuus sekä veloitettava hänet suorittamaan omavastuuosuus avustajalleen siten kuin mainitussa laissa säädetään.

28 a §

Siltä osin kuin tämän luvun 28 §:n 1 momentin mukainen yleisen edun valvonta kuuluu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille, voivat ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö tarvittaessa antaa toimialallaan niille yleisen edun valvontaa koskevia ohjeita.

30 §

Kun yritys tai toimenpide, jota varten on annettu lupa, on suoritettu taikka laitos tai rakennelma, jonka tekemiseen lupapäätöksessä on myönnetty oikeus, on saatu valmiiksi, on luvan saajan tai sen, jolle hänen oikeutensa on siirtynyt, kirjallisesti ilmoitettava siitä aluehallintovirastolle ja 21 luvussa tarkoitettulle valvontaviranomaiselle sen ajan kuluessa, joka lupapäätök-

sessä on sanotun ilmoituksen tekemistä varten määrätty (*valmistumisilmoitus*). Ilmoituksen saatuaan aluehallintovirasto voi asianomaisia viranomaisia tarpeen mukaan kuultuaan määrätä suoritettavaksi 18 luvussa säädetyn lopputarkastuksen. Määräys lopputarkastuksesta on annettava kolmen vuoden kuluessa valmistumisilmoituksen saapumisesta lukien, jollei aluehallintovirasto ole lupapäätöksessä erityisestä syystä asettanut pitempää määräaika.

Hakemusasiassa, jossa ei ole pidetty katselmustoimitusta, ei lopputarkastusta saa määrätä suoritettavaksi, ellei aluehallintovirasto viranomaisen tai asianosaisen vaatimuksen johdosta tai muutoin harkitse siihen olevan erityistä syytä.

31 §

Jos asiassa on suoritettu lopputarkastus, on aluehallintoviraston saatuaan toimitusmiesten lausunnon ja toimituksessa kertyneet asiakirjat tutkittava, antaako tarkastus aiheutta toimenpiteeseen.

Jos lopputarkastuksessa on todettu, ettei laitosta tai rakennelmaa tehtäessä taikka yritystä toimeenpantaessa ole noudatettu lakia tai annettuja määräyksiä, on aluehallintoviraston määrättävä tehtäväksi tarpeelliset muutokset ja, jos se katsoo olevan aiheutta, ilmoitettava asia 21 luvun 1 §:ssä tarkoitettulle yleiselle valvontaviranomaiselle.

32 §

Jos yritystä toimeenpantaessa tai toimenpidettä suoritettaessa havaitaan tarkoituksenmukaiseksi muuttaa lupapäätökseen sisältyviä määräyksiä, voi aluehallintovirasto, jos muutos merkitykseltään vähäinen eikä loukkaa toisen oikeutta tai etua, luvan saajan hakemuksesta muuttaa määräyksiä.

17 luku

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku aluehallintoviraston päätökseen

1 §

Aluehallintoviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jollei tästä laista muuta johdu. Asian käsittelystä perittävistä maksuista valitaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava aluehallintovirastolle kaksin kappalein 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Muutosta aluehallintoviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea:

- 1) se, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea;
- 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 3) toiminnan sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen; ja
- 5) muu 16 luvun 28 §:n 1 momentissa tarkoitettu yleistä etua valvova viranomainen.

2 §

Aluehallintoviraston on tiedotettava valituksesta kuuluttamalla siitä vähintään 14 päivän ajan ilmoitustaulullaan ja asianomaisten kuntien ilmoitustauluilla. Valitusasiakirjat on pidettävä asianomaisissa kunnissa nähtävinä kuulutusajan. Aluehallintoviraston on annettava tieto valituksesta vastineen antamista varten niille asianosaisille ja 16 luvun 28 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille, joita valitus koskee, jollei tämä ole ilmeisen tarpeetonta. Tieto valituksesta on annettava siten kuin hallintolaissa säädetään.

Aluehallintoviraston on samalla ilmoitettava, missä valitusasiakirjat ovat nähtävillä sekä minne vastinekirjelmä voidaan vastineen antamiselle varatussa ajassa toimittaa.

Aluehallintoviraston on toimitettava valitusasiakirjat, vastineet, muut päätösasiakirjat sekä tarvittaessa lausuntonsa muutoksenhakutuomioistuimelle viipymättä, mutta kuitenkin viimeistään 30 päivän kuluessa vastineen antamiselle varatun määräajan päättymisestä.

4 §

Ojitus-toimituksessa annettuun päätökseen haetaan muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutosta saa hakea se, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea, ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vastuualueet, joille ympäristöä ja kalataloutta koskevat asiat kuuluvat. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle kaksin kappalein 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

7 §

Vaasan hallinto-oikeuden on toimitettava vesitalousasiassa antamansa päätös valittajalle ja päätöksen jäljennös sitä pyytäneille asianosaisille sekä lupaa koskevassa asiassa toiminnanharjoittajalle, jos asianomainen ei ole valittajana. Jäljennös päätöksestä on lähetettävä aluehallintovirastolle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, asianomaisten kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille ja niille viranomaisille, joille valituksesta sen käsittelyn aikana on annettu tieto. Lisäksi jäljennös päätöksestä on toimitettava Suomen ympäristökeskukselle.

9 §

Vaasan hallinto-oikeus voi pääasiaan annettavassa päätöksessä hakijan pyynnöstä määrätä, että toiminta voidaan valituksesta huolimatta kokonaan tai osaksi aloittaa hallinto-oikeuden päätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden niiden vahinkojen, haittojen ja kustannusten korvaamiseksi, jotka hallinto-oikeuden päätöksensä voimaantulon jälkeen aiheuttavat.

keuden päätöksen kumoaminen tai luvan ehtojen muuttaminen voivat aiheuttaa. Vakuus asetetaan aluehallintovirastolle. Määräys voidaan antaa vain perustellusta syystä ottaen huomioon hankkeen laatu ja sen vaikutukset ja edellyttäen, ettei toiminnan aloittaminen tee muutoksenhaku hyödyttömäksi. Korkein hallinto-oikeus voi määrätä, että annettu määräys lakkaa olemasta voimassa.

11 §

Korkeimman hallinto-oikeuden on toimitettava vesitalousasiassa antamansa päätös valittajalle ja päätöksen jäljennös sitä pyytäneille asianosaisille. Jäljennös päätöksestä on toimitettava myös Vaasan hallinto-oikeudelle, aluehallintovirastolle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, asianomaisten kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille ja niille viranomaisille, joille valituksesta sen käsittelyn aikana on annettu tieto. Lisäksi jäljennös päätöksestä on toimitettava Suomen ympäristökeskukselle.

18 luku

Katselmustoimitus ja lopputarkastus

1 §

Jos aluehallintovirasto 16 luvun 5 §:n nojalla määrää pidettäväksi katselmustoimituksen, sen on ilmoitettava siitä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Aluehallintoviraston on määrättävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ehdotuksesta katselmustoimitusta varten toimitusinsinööri, joka toimii toimitusmiesten puheenjohtajana. Aluehallintovirasto voi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, toimitusinsinöörin tai asianosaisen pyynnöstä määrätä ylimääräiseksi toimitusmieheksi erityisen alan asiantuntijan, jos sitä on pidettävä katselmustoimituksen suorittamisen kannalta tarpeellisenä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi toimitusinsinöörin tai asianosaisen pyynnöstä määrätä jonkun erityisen alan asiantuntemusta omaavan henkilön avustamaan toimitusinsinööriä hänen tehtävissään. Aluehallintovirasto voi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, toimitusinsinöörin tai asianosaisen pyynnöstä määrätä tarvittaessa erityisen alan asiantuntijan avustamaan toimituksessa. Aluehallintovirasto voi myös tarvittaessa määrätä virkamiehensä avustamaan toimitusmiehiä oikeudellisten kysymysten selvittelyssä.

2 §

Toimitusinsinöörin on tarkastettava hakemukseen liitetty suunnitelma yhteistyössä muiden toimitusmiesten kanssa. Hänen on myös tarvittaessa tehtävä esitys aluehallintovirastolle lisäselvitysten hankkimiseksi.

7 §

Milloin katselmustoimituksessa havaitaan siinä käsiteltävänä olevan yrityksen tai toimenpiteen johdosta olevan tarpeen tehdä muutoksia uittosääntöön, toimitusinsinöörin on kuultuaan asiassa Metsähallitusta ja uittoyhdistystä, mikäli sellainen toimii alueella, ilmoitettava asiasta aluehallintovirastolle, jonka tulee ratkaista, onko kysymys uittosäännön muuttamisesta yhdistettävä käsiteltäväksi yritystä koskevan hakemusasian yhteydessä. Aluehallintoviraston päätökseen tässä asiassa ei saa hakea muutosta.

10 §

Sen, joka haluaa tehdä muistutuksia, vaatimuksia tai huomautuksia hakemuksen, suunnitelman tai katselmuskirjan johdosta, on esitettävä ne aluehallintovirastolle 9 a §:ssä säädettyinä nähtävänäoloaikana.

Tämän luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla asukkailla ja yhteisöillä on oikeus esittää aluehallintovirastolle mielipiteensä hakemuksen, suunnitelman tai katselmuskirjan johdosta 1 momentissa mainitulla tavalla.

Viranomaisten, joille katselmuskirja on toimitettu, on tehtävä tarpeellisiksi katsomansa huomautukset aluehallintovirastolle 1 momentissa mainitussa määräajassa.

Edellä tässä pykälässä tarkoitetut muistutukset, vaatimukset ja huomautukset on tehtävä aluehallintovirastolle kirjallisesti kaksin kappalein.

11 §

Katselmuskirja, hakemus, suunnitelma sekä katselmustoimituksessa kertyneet muut asiakirjat on toimitettava aluehallintovirastolle 9 a §:ssä tarkoitettuun asiakirjojen nähtäväksi-panopäivään mennessä. Katselmustoimitus katsotaan päättyneeksi, kun tässä momentissa tarkoitetut toimenpiteet on suoritettu.

Jos aluehallintovirasto pyytää toimitusinsinööriä lausuntoa aluehallintovirastolle tehdyistä muistutuksista, vaatimuksista tai huomautuksista taikka sille annetuista lausunnoista, on lausunnon antamisesta aiheutuvista kustannuksista soveltuvin osin voimassa, mitä 21 luvun 11 §:ssä säädetään.

13 §

Lopputarkastuksessa on todettava, onko yritys tai toimenpide pantu toimeen niin kuin laissa ja lupapäätöksessä on määrätty sekä onko siitä odotettavissa sellaisia yleisiä tai yksityisiä etua koskevia vahingollisia seurauksia, joita lupaa myönnettäessä ei ole otettu huomioon. Lopputarkastuksessa voidaan selvittää myös sellaiset luvan myöntämisen jälkeen syntyneet vahingot, joita ei lupaa myönnettäessä ole edellytetty, ja tarvittaessa ehdottaa aluehallintoviraston määrättäväksi, onko ja mihin määrään niistä maksettava korvausta.

Lopputarkastuksessa laaditun lausunnon nähtävänä pitämisestä, siitä kuuluttamisesta ja tiedottamisesta, lausuntoa koskevien muistutusten, vaatimusten ja huomautusten tekemisestä ja lausunnon toimittamisesta aluehallintovirastoon on soveltuvin osin voimassa, mitä tämän luvun 9 a, 10 ja 11 §:ssä säädetään.

19 luku

Ojitusoimitus

1 §

Ojitusoimitusta on haettava kirjallisesti asianomaiselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on annettava alaiselleen insinöörille tai, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, muulle asiantuntevalle henkilölle määräys ojitusoimituksen pitämiseen.

4 §

Ojitusoimituksessa on, milloin siinä on vahvistettava ojitusuunnitelma, pidettävä alkukokous, jollei tämän luvun 8 §:stä muuta johdu. Alkukokoukseen toimitusinsinöörin on kutsuttava ne, joiden oikeutta tai etua ojitusasia saattaa koskea. Jos ojitusoimitus pidetään 6 luvun 10 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa mainitusta syystä taikka se koskee laajahkoa aluetta, toimitusinsinöörin on varattava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vastuualueille, joille ympäristöä ja kalataloutta koskevat asiat kuuluvat, tilaisuus esittää kokouksessa mielipiteensä asiasta. Kokous on pidettävä ojittavan alueen läheisyydessä ja sitä voidaan jatkaa eri paikoissa ja eri päivinä.

5 §

Jos toimitusinsinööri ojitusuunnitelmaa käsiteltäessä havaitsee, että ojituksen toimeenpantavan kuivatushankkeen toteuttamiseksi on tarpeen vesistön järjestely taikka kysymys on sellaisesta ojituksesta tai sen yhteydessä suoritettavasta toimenpiteestä, johon 6 luvun 2 §:n 1 ja 2 momentin mukaan on saatava aluehallintoviraston lupa, toimitusinsinöörin tulee ilmoittaa asiasta toimitusta hakeneelle ja kehottaa tätä, mikäli haluaa ojitusoimitusta jatkettavan, hakemaan aluehallintovirastolta tällaista lupaa. Lupahakemukseen tulee liittää toimitusmiesten ehdotus suunnitelmaksi siltä osin kuin asia saatetaan aluehallintoviraston ratkaistavaksi sekä, jos kysymys on järjestelystä, selvitys siitä, että

hyödynsaajat kannattavat yritystä sillä tavoin kuin 7 luvun 3 §:ssä säädetään.

Ennen kuin edellä tarkoitettu hakemus on aluehallintovirastossa ratkaistu, ei ojitustoimituksessa saa antaa tämän luvun 9 §:ssä tarkoitettua päätöstä.

5 a §

Jos ojitussuunnitelmaa, jonka perusteella 1 momentissa tarkoitettu tilusjärjestely on suoritettu, ojitustoimituksessa muutetaan tai se jätetään vahvistamatta taikka toimituksen päätöstä muutoksenhaun johdosta muutetaan tai se kumotaan, on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ilmoitettava asiasta tätä koskevan päätöksen tultua lainvoimaiseksi maanmittaustoimistolle, jonka on tarvittaessa annettava määräys uuden tilusjärjestelytoimituksen suorittamiseksi. Toimituksessa, joka on suoritettava kiireellisenä, kiinteistöjaotus saatetaan vastamaan muutettua ojitussuunnitelmaa tai, jos ojitussuunnitelma on kumottu, palautetaan kiinteistöjaotus mahdollisuuksien mukaan entiselleen noudattaen soveltuvin osin, mitä vesistöhankkeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetussa laissa säädetään. Mitä tässä momentissa säädetään, on vastaavasti voimassa, jos vahvistettu ojitussuunnitelma, jonka perusteella on suoritettu 1 momentissa tarkoitettu tilusjärjestely, 6 luvun 11 §:n 5 momentin nojalla raukeaa.

9 §

Päätös on annettava 30 päivän kuluessa lopukokouksesta tai toimituskokouksesta, jollei elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus erityisistä syistä pidennä tätä aikaa. Päätös, johon on liitettävä valitusosoitus, annetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ilmoitustaululle asetettavassa kuulutuksessa mainittuna päivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon. Päätöksestä on lisäksi ilmoitettava tiedossa olevalla postiosoitteella niille, joita asia kos-

kee. Päätös on toimitettava hakijalle ja jäljennös siitä muulle sitä pyytäneelle asianosaiselle. Jäljennös päätöksestä on myös lähetettävä asianomaisten kuntien ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

20 luku

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

2 §

Jos muussa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen käsiteltävänä olevassa päätösasiassa tarvitaan edellä tarkoitettua selvitystä, on asia siirrettävä aluehallintoviraston käsiteltäväksi.

8 §

Jos kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on havainnut, ettei voimassa olevia säännöksiä tai määräyksiä ole noudatettu, sen on, mikäli sen antamaa kehotusta ei noudateta, ryhdyttävä asian laadun mukaan tämän luvun 7 §:ssä tai 21 luvun 2, 3 ja 3 a §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin. Jos laiminlyönti tai rikkomus vaatii erityistä selvitystä, mainittu viranomainen voi kuitenkin ilmoittaa asiasta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle mahdollisia toimenpiteitä varten.

21 luku

Erityisiä määräyksiä

1 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonta (*lailisuusvalvonta*) kuuluu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille. Ympäristöministeriö voi tarvittaessa antaa yleisiä ohjeita tämän lain noudattamisen valvonnasta.

2 §

Jos tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä ei ole noudatettu, valvontaviranomaisen on ottaen huomioon asian laatu:

1) kehotettava lopettamaan säännösten tai määräysten vastainen menettely;

2) pantava vireille aluehallintovirastossa 3 §:ssä tarkoitettu hallintopakkoasia; tai

3) ilmoitettava asiasta poliisille esitutkintaa varten, jollei tekoa ole olosuhteet huomioon ottaen pidettävä vähäisenä eikä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

— — — — —

3 §

Jos joku toimii vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tai laiminlyö tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten mukaisen velvollisuutensa, aluehallintovirasto voi viranomaisen ilmoituksesta tai sen hakemuksesta, jonka oikeutta tai etua asia koskee, kieltää jatkamasta lainvastaista menettelyä tai muutoin määrätä oikaistavaksi sen, mitä oikeudettomasti on tehty tai laiminlyöty. Ennen määräyksen antamista asianomaiselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Määräystä on tehostettava uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide suoritetaan laiminlyöjän kustannuksella tai että toiminta keskeytetään. Valvontaviranomainen tai muu, jota asia koskee, voidaan oikeuttaa suorittamaan tarvittava toimenpide.

— — — — —

Aluehallintovirasto voi, jos siihen on erityistä syytä, määrätä, että päätös on pantava täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakutuomioistuimien voi vastaavasti määrätä, että valituksenalainen päätös on ennen asian ratkaisemista pantava täytäntöön tai että annettu täytäntöönpanomääräys lakkaa olemasta voimassa. Sellaisesta yksinomaan täytäntöönpanoa koskevasta hallinto-oikeuden päätöksestä, jolla muutoksenhaun alaisen päätöksen täytäntöönpano on kielletty tai keskeytetty, saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain pääasian yhteydessä.

3 a §

Jos 2 luvun 31 §:n 1 momentissa tarkoitettu rakennelman kunnossapitovelvollisuus laiminlyödään eikä rakennelman omistajaa tai siitä muutoin vastaavaa voida hankaluudesta saada selville, aluehallintovirasto voi hakemuksesta oikeuttaa tämän luvun 1 §:ssä tarkoitettua valvontaviranomaisen ryhtymään haitan tai vaaran poistamiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin valtion kustannuksella. Asian käsittelystä on tällöin soveltuvin osin voimassa, mitä 16 luvussa säädetään. Täytäntöönpanoon sovelletaan kuitenkin, mitä tämän luvun 3 §:n 3 momentissa säädetään hallintopakkoasiasta.

3 b §

Jos tämän luvun 3 §:ssä tarkoitettu toimenpide tai laiminlyönti aiheuttaa välitöntä terveyshaittaa tai huomattavaa vaaraa toisen omaisuudelle tai tärkeälle yleiselle edulle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin haitan tai vaaran poistamiseksi.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta. Muutoksenhausta on soveltuvin osin voimassa, mitä 17 luvussa säädetään.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi määrätä, että päätös on pantava täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakutuomioistuin voi vastaavasti määrätä, että valituksenalainen päätös on ennen asian ratkaisemista pantava täytäntöön tai että annettu täytäntöönpanomääräys lakkaa olemasta voimassa.

3 c §

Jos tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen patoamiseen taikka vedenottoon liittyvä toimenpide tai velvollisuuksien laiminlyönti aiheuttaa tai uhkaa välittömästi aiheuttaa huomattavan haitallisen muutoksen vesistössä tai pohjavedessä taikka luonnonsuojelulain 5 a §:ssä tarkoitettua luontovahingon, aluehallintoviraston on sen lisäksi, mitä 3 §:ssä säädetään, määrättävä haitan aiheuttanut ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin

haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi mahdollisimman vähäisiksi taikka ryhtymään eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetussa laissa (383/2009) tarkoitettuihin korjaaviin toimenpiteisiin. Asian käsittelyssä noudatetaan tämän luvun 3 §:ssä säädettyä menettelyä.

3 d §

Tämän luvun 3 c §:ssä tarkoitetun haitan tai vahingon aiheuttaneen on viipymättä ilmoitettava haitasta tai vahingosta ja niiden välittömästä uhasta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuskelle ja ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin haitan tai vahingon ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi mahdollisimman vähäiseksi.

3 e §

Jos 3 c §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu asia ei ole tullut vireille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hakemuksesta, asian voi panna kirjallisesti vireille se, joka 17 luvun 1 §:n 2 momentin nojalla saa hakea muutosta aluehallintoviraston päätökseen. Aluehallintoviraston on pyydettävä asian ratkaisemista varten tarvittavat lausunnot.

4 §

Tämän luvun 3 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa voi aluehallintovirasto valvontaviranomaisen hakemuksesta määrätä toimenpiteistä valtiolle aiheutuneet kulut kokonaan tai osaksi perittäväksi kunnossapidon laiminlyöneeltä, jos tämä myöhemmin on voitu saada selville.

6 §

Aluehallintoviraston ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lainvoimaisen päätöksen sekä ojitustoimituksessa tehdyn päätöksen täytäntöönpanosta on, siltä osin kuin on kysymys käyttö- tai lunastusoikeudesta tai 11 luvun säännösten perusteella määrätyistä korvauksista tai velvoitteista, soveltuvin osin voimassa, mitä lainvoimaisen tuomion täytäntöönpanosta säädetään.

8 §

Aluehallintoviraston on ilmoitettava asianomaiselle kiinteistörekisterin pitäjälle lainvoiman saaneesta päätöksestä, jolla on myönnetty oikeus tehdä toisen maalle uoma tai muu rakennelma, saattaa toiselle kuuluvaa aluetta pysyvästi veden alle, käyttää toisen omistamaan kiinteistöön tai yhteiseen alueeseen kuuluvaa vesivoimaa taikka muutoin jatkuvasti käyttää hyväkseen toisen kiinteää omaisuutta. Sama koskee päätöstä, jolla jokin alue on määrätty suoja-alueeksi tai sen käyttöä muutoin rajoitettu. Päätöksestä on tehtävä merkintä kiinteistörekisteriin. Kiinteistörekisterin pitäjän tulee tarvittaessa antaa hakemuksesta määräys sellaisen kiinteistötoimituksen suorittamiseen, jossa selvitetään ne seikat, joita merkinnän tekeminen edellyttää. Toimitukseen sovelletaan, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa kiinteistönmäärityksestä säädetään.

Mitä edellä tässä pykälässä on säädetty ilmoituksen tekemisestä, on vastaavasti noudatettava, milloin aluehallintoviraston lainvoiman saaneella päätöksellä on muutettu niitä oloja, joista merkintä on aiheutunut.

8 a §

Jos aluehallintoviraston päätös koskee vesistöön rakentamista tai muuta tämän lain mukaista hanketta, jonka toteuttaminen aiheuttaa tilusten pirstoutumista tai supistumista tahi kulkuyhteyksien vaikeutumista, aluehallintoviraston on päätöksen tultua lainvoimaiseksi lähetettävä jäljennökset asiaa koskevista päätösasiakirjoista asianomaiselle maanmittaustoimistolle. Mitä edellä säädetään, ei sovelleta aluehallintoviraston tämän lain 6 luvun säännösten perusteella tekemään päätökseen.

Jos lupa, jonka perusteella on suoritettu vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetun lain mukainen tilusjärjestely, 2 luvun 12 §:n nojalla raukeaa, on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ilmoitettava asiasta maanmittaustoimistolle, jonka tulee määrätä asiassa suoritettavaksi uusi tilusjärjestely.

Toimituksesta on vastaavasti voimassa, mitä 19 luvun 5 a §:n 3 momentissa säädetään.

9 §

Tämän lain mukaisen asian käsittelystä aluehallintovirastossa ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa voidaan periä maksu, jonka suuruutta määrättäessä noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) ja sen nojalla annettavassa ympäristöministeriön asetuksessa säädetään. Kunnalle perittävän maksun on soveltuvin osin vastattava valtion maksuperustelakia. Maksun perusteet määrätään tarkemmin kunnan hyväksymässä taksassa. Maksua ei peritä viranomaisen eikä haittaa kärsivän asianomaisen aloitteesta vireillepannun asian käsittelystä. Muiden vaatimuksesta vireillepannun asian käsittelystä saadaan periä maksu, jos vireillepanoa on pidettävä ilmeisen perusteettomana.

— — — — —

11 §

Milloin hakemusasiansa pidetään katselmustoimitus, on hakijan suoritettava, jollei 2 momentista muuta johdu:

1) toimitusinsinöörin, valtion palveluksessa olevan asiantuntijan, avustamaan määrätyn aluehallintoviraston virkamiehen, 18 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitetun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen määräämän toimitusinsinöörin avustajan sekä toimitusinsinöörille kuuluvia tehtäviä suorittavien muiden henkilöiden matkakustannukset sen mukaan kuin valtion palveluksessa olevien henkilöiden matkakustannusten korvaamisesta säädetään taikka virkaehtosopimuksella tai muutoin määrätään;

2) muun kuin valtion palveluksessa olevan asiantuntijan palkkio ja matkakustannukset;

3) uskottujen miesten palkkiot ja matkakustannukset sen mukaan kuin niiden korvaamisesta kiinteistötoimitusten uskottujen miesten osalta säädetään;

4) kokoustilojen vuokratustannukset, asiakirjojen hankinta-, monistus- ja postituskustannukset ja lehtikuulutuksista aiheutuvat kustannukset;

5) veneenkuljettajan tehtävistä, latta-, kai-
raus- ja mittamiestehtävistä sekä muista näihin verrattavista maastossa suoritettavista aputehtävistä johtuvat kustannukset.

Jos kysymys on edunmenetystä kärsineen tekemästä 2 luvun 27 §:ssä tai 11 luvun 8 §:ssä tarkoitetusta hakemuksesta, 1 momentissa mainitut kustannukset suoritetaan valtion varoista, mutta peritään aluehallintoviraston päätöksen nojalla takaisin edunmenetyksen aiheuttajalta, jollei aluehallintovirasto asiassa ilmi tulleiden seikkojen perusteella määrää niitä osittain tai kokonaan hakijan suoritettavaksi tai valtion vastattavaksi. Katselmustoimituksen asiakirjoihin on liitettävä toimitusinsinöörin laskelma kustannuksista ja toimitusmiesten lausuntoon otettava ehdotus niiden valtiolle korvaamisesta.

Lopputarkastuksessa suoritetaan 1 momentissa mainitut kustannukset valtion varoista, mutta peritään aluehallintoviraston päätöksen nojalla takaisin luvanhaltijalta, jollei aluehallintovirasto asiassa ilmi tulleiden seikkojen perusteella määrää niitä osittain tai kokonaan valtion vastattavaksi. Lopputarkastuksen asiakirjoihin on liitettävä toimitusinsinöörin laskelma kustannuksista ja toimitusmiesten lausuntoon otettava ehdotus niiden valtiolle korvaamisesta.

12 §

Aluehallintovirasto voi tämän luvun 9 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa ja toimitusinsinööri niissä tapauksissa, joita tarkoitetaan tämän luvun 10 §:n 1 momentissa ja 11 §:n 1 momentissa, vaatia sanottujen lainkohtien mukaisia kustannuksia varten suoritettavaksi ennakkomaksun uhalla, että asian käsittelyä ei jatketa ennen kuin maksu on suoritettu tai hyväksyttävä vakuus sen maksamisesta asetettu. Toimitusinsinöörin vaatimukseen perustuva ennakkomaksu on suoritettava asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut kustannukset saadaan periä aluehallintoviraston tai vastaavasti toimitusinsinöörin laatiman laskelman perusteella niin kuin tämän luvun 7 §:ssä säädetään, lukuun ottamatta toimituskirjojen lunastuksia, joiden osalta on noudatettava niistä erikseen voi-

massa olevia säännöksiä. Toimitusinsinöörin laskelmaan perustuvat valtiolle suoritettavat kustannukset, myös aluehallintoviraston tämän luvun 11 §:n 2 ja 3 momentin nojalla määrää-

mät, perii asianomainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

perintökaaren 22 luvun 7 §:n ja 25 luvun 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä helmikuuta 1965 annetun perintökaaren (40/1965) 22 luvun 7 § ja 25 luvun 8 §, sellaisena kuin niistä on 25 luvun 8 § laissa 432/2007, seuraavasti:

22 luku

Erityisjälkisäädöksen ja tarkoitemääräyksen täytäntöönpanosta

7 §

Jos tarkoitemääräyksen täytäntöönpano on laiminlyöty, on jokaisella, jolla saattaa olla etua määräyksen täytäntöönpanosta, sekä pesänselvittäjällä, testamentin toimeenpanijalla, eloonjääneellä puolisoilla, niin myös perillisellä ja yleisjälkisäädöksen saajalla sekä perillisen tai yleisjälkisäädöksen saajan jälkeläisellä oikeus ajaa siitä kannetta. Perillisellä on kanneoikeus silloinkin, kun hänellä ei ole osuutta pesään.

Kun on kysymys määräyksestä yleishyödylliseen tarkoitukseen, voi aluehallintovirasto, jonka alueella täytäntöönpano on pääasiallisesti toimitettava, määrätä sopivan henkilön ajamaan kannetta.

25 luku

Jäämistöön kuuluvan maatilán jakamisesta

8 §

Ennen lopullista perinnönjakoa, jossa sovelletaan tämän luvun säännöksiä, pesänjakajan on tarvittaessa tai kuolinpesän osakkaan vaatimuksesta hankittava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, jonka alueella jäämistöön kokonaan tai osaksi kuuluvan maatilán talouskeskus sijaitsee, lausunto siitä:

1) onko jäämistöön kuuluva maatila sellainen, että sen viljelijä ja hänen perheenjäsenensä voivat saada siitä pääasiallisen toimeentulonsa, taikka muodostavatko jäämistöön kuuluvat tilat tai tilanosat joko yksinään tai yhdessä soveliaan tilanpidonjatkajan ja hänen puolisonsa omistamien tilojen tai tilanosien kanssa, 1 b §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa eloonjääneelle puolisolalle kuuluva osa mukaan luettuna, sellaisen maatilataloudellisen kokonaisuuden, josta sen viljelijä ja hänen perheenjäsenensä voivat saada pääasiallisen toimeentulonsa;

2) onko sillä, joka haluaa jäämistöön kuuluvan maatilán, tilan tai tilanosan tämän luvun mukaisesti perintöosaansa, riittävät ammatilliset

edellytykset maatalouselinkeinon harjoittamiseen;

3) kenellä useasta soveliaasta tilanpidonjatkajasta, jotka haluavat jäämistöön kuuluvan maatilalan, tilan tai tilanosan tämän luvun mukaisesti perintöosaansa, on parhaat ammatilliset edellytykset kysymykseen tulevan maatalouselinkeinon harjoittamiseen;

4) voidaanko maatilasta jaon yhteydessä luovuttaa alueita muille osakkaille, kun otetaan huomioon 4 §:n säännökset; sekä

5) mikä on jäämistöön kuuluvan maatilalan, tilan tai tilanosan käypä arvo ja 2 §:n mukainen laskelmallinen arvo.

Jos osakas ei hyväksy elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntoa, hän voi kuukau-

den kuluessa siitä, kun hän todistettavasti sai tiedon tästä lausunnosta, pyytää 1 momentissa mainituista seikoista Maaseutuviraston lausunnon. Maaseutuviraston tulee lähettää lausuntonsa lausunnon pyytäjälle ja pesänjakajalle.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja Maaseutuviraston on annettava tässä pykälässä tarkoitettu lausuntonsa kiireellisenä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

pysäköintivirhemaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan pysäköintivirhemaksusta 3 päivänä huhtikuuta 1970 annetun lain (248/1970) 2, 3 ja 6 § seuraavasti:

2 §

Aluehallintovirasto voi kunnanvaltuuston esityksestä tai sen suostumuksella ja saatuaan asianomaisen poliisilaitoksen päällikön lausunnon asettamallaan ehdoilla määrätä, että kunta alueellaan tai sen tietyllä osalla poliisin ohella huolehtii pysäyttämistä, seisottamista ja pysäköimistä koskevien kieltojen ja rajoitusten noudattamisen valvonnasta ja pysäköintivirhemaksujen määräämisestä. Aluehallintovirasto voi peruuttaa määräyksensä tai muuttaa siinä asetettuja ehtoja.

3 §

Pysäyttämistä, seisottamista ja pysäköimistä koskevien kieltojen ja rajoitusten noudattamisen valvontaa poliisilaitoksen toimialueella johdetaan ja valvoo poliisilaitoksen päällikkö, joka toi-

mii myös pysäköinninvalvojana. Aluehallintovirasto voi kuitenkin määrätä, että pysäköinninvalvojana on poliisilaitoksen päällikön sijasta muu poliisilaitoksen virkamies.

Jos valvonta järjestetään 2 §:ssä mainitulla tavalla, tulee kunnan 1 momentissa tarkoitetun pysäköinninvalvojan sijaan asettaa kunnallinen pysäköinninvalvoja.

Kunnallinen pysäköinninvalvoja on valvonnan yleistä järjestelyä koskevissa asioissa poliisilaitoksen päällikön johdon ja valvonnan alainen.

Kunnallisella pysäköinninvalvojalla pitää olla tarpeellinen määrä apulaisia. Aluehallintovirasto voi määrätä valvonta-apulaisten vähimmäismäärän. Kunnallisen valvontahenkilökunnan kelpoisuusehdoista sekä virkapuvusta ja

tunnusmerkistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

6 §

Pysäköintivirhemaksut saa valtio.

Kunnallisessa valvonnassa olevalla alueella tehdyistä pysäköintivirheistä perittävät maksut saa kuitenkin asianomainen kunta riippumatta siitä, onko maksukehotuksen antanut poliisi vai kunnallinen pysäköinninvalvoja tai hänen apulaisensa.

Kunnallisessa valvonnassa olevalla alueella kunta suorittaa valvontatoimen järjestämisestä ja hoitamisesta sekä aluehallintoviraston asettamien ehtojen täyttämisestä aiheutuvat kustannukset.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta 29 päivänä heinäkuuta 1977 annetun lain (603/1977) 8 §:n 2 momentti, 52 §:n 1—3 momentti, 68 §, 79 §:n 2 momentti, 84 §:n 2 momentti ja 101 §,

sellaisina kuin ne ovat, 8 §:n 2 momentti laissa 82/1995, 52 §:n 1—3 momentti ja 68 § laissa 794/1996, 79 §:n 2 momentti laissa 580/2009, 84 §:n 2 momentti laissa 1032/2003 sekä 101 § osaksi laissa 476/1996, seuraavasti:

8 §

Asianomaiselle kunnalle sekä, jos hankkeella on seudullista merkitystä, maakunnan liitolle ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on varattava 1 momentissa tarkoitettu tilaisuus. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on varattava vastaava tilaisuus myös, jos hankkeella on ympäristönsuojelun kannalta huomattava merkitys.

52 §

Hakijan on suoritettava kertakaikkinen korvaus tai, jos ennakkokorvausta on suoritettu, loppuosa korvauksesta kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun lunastuspäätös on julistettu, maksamalla korvaus korvauksensaajalle tai tämän

määräämään rahalaitokseen taikka, jos korvaus on määrätty tallettavaksi, kiinteistön sijaintipaikan aluehallintovirastoon.

Jos hakija on valittanut lunastuspäätöksestä, riidanalainen osa korvauksesta saadaan tallettaa kiinteistön sijaintipaikan aluehallintovirastoon. Oikeudesta suorittaa korvaus tallettamalla on lisäksi voimassa, mitä rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetussa laissa (281/1931), jäljempänä *maksutalletuslaki*, säädetään. Talletetun korvauksen nostamisesta säädetään 70 §:ssä.

Kun korvaus talletetaan, hakijan on annettava aluehallintovirastolle tarpeellisin osin jäljennös lunastuspäätöksestä.

68 §

Kun korvaus on talletettu 49 §:n nojalla, aluehallintoviraston on annettava tallettamisesta tieto virallisessa lehdessä julkaistavalla yleistiedoksiannolla sekä kullekin asianomaiselle oikeudenhaltijalle, jonka osoite tiedetään, lisäksi erityistiedoksiannota.

Jos oikeudenhaltija haluaa käyttää oikeuttaan, hänen on tehtävä korvausta koskeva vaatimuksensa kolmen kuukauden kuluessa tallettamisesta tiedon saatuaan ja samalla esitettävä tarpeellinen selvitys oikeudestaan. Vaatimuksessa tarkoitettu korvaus on jaettava noudattaen soveltuvin kohdin, mitä ulosottoakaarissa (705/2007) säädetään ulosmitatun kiinteän omaisuuden myymisestä ja siinä kertyneiden varojen tilittamisestä ja jakamisesta. Jollei varojen jakamista ole vaadittu säädettyssä ajassa, aluehallintoviraston on viipymättä suoritettava ne korvauksen saajalle.

Kun ennakkokorvaus on määrätty tallettavaksi 64 §:ssä tarkoitetulla tavalla haltuunotto-katselmuksen joutuisan suorittamisen turvaamiseksi, aluehallintoviraston on ennen 1 ja 2 momentissa säädettyihin toimenpiteisiin ryhtymistä varattava haltuunotetun omaisuuden omistajalle tilaisuus ennakkokorvauksen nostamiseen. Omistajalla on oikeus nostaa korvaus, jos hän osoittaa, ettei sen maksaminen hänelle loukkaa velkojien oikeutta ottaen huomioon, mitä 49 §:n 2 momentissa säädetään.

79 §

Kun aluehallintoviraston korvauksen jakamista koskeva ilmoitus on saapunut, kirjaamis-

viranomaisen on, noudattaen mitä erikseen säädetään, ryhdyttävä toimenpiteisiin tästä aiheutuvien merkintöjen tekemiseksi lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin.

84 §

Luvan tutkimuksen suorittamiseen antaa se aluehallintovirasto, jonka toimialueella sijaitsevaa omaisuutta tutkimus koskee. Lupa-asiaa käsiteltäessä voidaan asiasta antaa asianosaisille tieto yleistiedoksiannota siten kuin hallintolain 62 §:ssä säädetään. Jos kuitenkin on ilmeistä, että tutkimustyö vaikeuttaisi merkittävästi jonkin kiinteistön käyttöä, on tällaisen kiinteistön omistajalle tai haltijalle annettava tieto hakemuksesta tavallisena tiedoksiannota siten kuin hallintolain 59 §:ssä säädetään. Kun lupa myönnetään, on määrättävä, mihin mennessä tutkimus on suoritettava. Jos lunastuksen kohde jätetään lunastustoimituksessa määrättäväksi, on lunastustoimikunnalla oikeus suorittaa tarpeellinen tutkimus hakijan osoituksen mukaan.

101 §

Poliisi on velvollinen antamaan virka-apua tässä laissa tarkoitettujen toimitusten ja haltuunottojen suorittamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kuluttajansuojalain 2 ja 7 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä tammikuuta 1978 annetun kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvun 18 ja 20 § sekä 7 luvun 24 §, sellaisina kuin ne ovat, 2 luvun 18 ja 20 § laissa 561/2008 sekä 7 luvun 24 § laissa 844/2009, seuraavasti:

2 luku

Markkinointi ja menettelyt asiakasuhteessa

18 §

Aluehallintoviraston kieltö eräissä asioissa

Aluehallintovirasto voi määrätä 16 §:ssä tarkoitetun kiellon asiassa, joka koskee asunnon tai muun kulutushyödykkeen hinnan ilmoittamisesta annettujen säännösten vastaista menettelyä, jos lainvastaisuus on ilmeinen ja säännösten soveltamiskäytäntö tämänkaltaisessa asiassa on vakiintunut. Aluehallintoviraston päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Elinkeinonharjoittaja voi saattaa 1 momentissa tarkoitetun kieltopäätöksen markkinaoikeuden käsiteltäväksi neljäntoista päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan. Muutoin päätös jää pysyväksi.

Aluehallintovirasto voi asettaa määräämänsä kiellon tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

Ennen kuin aluehallintovirasto määrää 1 momentissa tarkoitetun kiellon, sen on varattava elinkeinonharjoittajalle tilaisuus tulla kuulluksi.

Määrätessään 1 momentissa tarkoitetun kiellon aluehallintoviraston on tehtävä kirjallinen päätös ja huolehdittava sen antamisesta tiedoksi asianosaisille.

20 §

Valvonta

Markkinointia ja menettelyjä asiakassuhteessa kuluttajansuojan kannalta valvoo kuluttajasi-
asiamies.

Kulutushyödykkeen hinnan ilmoittamista markkinoinnissa valvovat kuluttaja-asiamies ja aluehallintovirastot.

Markkinaoikeudesta ja asian käsittelystä siinä säädetään muutoin markkinaoikeuslaissa (1527/2001) sekä eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetussa laissa (1528/2001).

7 luku

Kulutusluotot

24 §

Tämän luvun säännösten noudattamista valvovat kuluttaja-asiamies, Kuluttajavirasto ja sen alaisina piirihallintoviranomaisina aluehallintovirastot sekä myös Finanssivalvonta silloin, kun luotonanto liittyy Finanssivalvonnan valvomaan toimintaan.

Elinkeinonharjoittaja on velvollinen luovuttamaan valvontaviranomaisen nähtäviksi kulutusluottoja koskevat valvonnan kannalta tarpeelliset asiakirjat.

Viestintävirasto antaa pyynnöstä valvontaviranomaiselle 9 a §:n noudattamista valvottaessa lausunnon siitä, täyttääkö luotonantajan käyttämä sähköinen henkilöllisyyden tunnistamismenetelmä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain 8 §:ssä säädetyt vaatimukset.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Tämän lain 7 luvun 24 §:n 3 momentti tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä helmikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

nimilain 33 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 9 päivänä elokuuta 1985 annetun nimilain (694/1985) 33 a §, sellaisena kuin se on laissa 69/1999, seuraavasti:

33 a §

Ahvenanmaan maakunnassa toimivaltainen viranomainen

Mitä tässä laissa säädetään maistraatista, koskee Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirastoa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

löytötavaralain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä elokuuta 1988 annetun löytötavaralain (778/1988) 21 ja 25 § sekä *lisätään* lakiin uusi 21 a, 25 a ja 25 b § seuraavasti:

6 luku

Löytötavaratoimistot

21 §

Vastaava hoitaja

Löytötavaratoimistossa on oltava vastaava

hoitaja, joka on velvollinen huolehtimaan siitä, että löytötavaratoimistoa pidetään lainmukaisesti.

Vastaavan hoitajan on oltava täysi-ikäinen ja luotettava henkilö, joka ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Vastaavaa hoitajaa pidetään luotettavana, jos häntä ei ole lainvoiman saaneella tuomiolla viiden vii-

meisen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen eikä kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton vastaavaksi hoitajaksi. Vastaavaa hoitajaa ei kuitenkaan pidetä luotettavana, jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton vastaavaksi hoitajaksi.

21 a §

Luvan myöntämisen edellytykset

Aluehallintoviraston on myönnettävä hakijalle lupa löytötavaratoimiston pitämiseen 5 §:ssä tarkoitettujen löytötavaroiden käsittelyä varten, jos:

- 1) hakijalla on oikeus harjoittaa elinkeinoa Suomessa;
- 2) hakija ei ole konkurssissa ja jos hakija on luonnollinen henkilö, hän on täysi-ikäinen eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu;
- 3) hakija on ilmoittanut vastaavan hoitajan, joka täyttää 21 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset.

25 §

Valvonta ja valvontaviranomaisen tiedonsaanti-oikeus

Aluehallintovirasto valvoo löytötavaratoimistojen toimintaa.

Löytötavaratoimiston on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä annettava aluehallintovirastolle valvontaa varten tarvittavat asiakirjat ja tiedot.

Aluehallintovirastolla on oikeus saada sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitettuja sakkorekisteristä tiedot, jotka ovat tarpeen vastaavan hoitajan luotettavuuden selvittämiseksi. Oikeudesta saada tietoja rikosrekisteristä säädetään erikseen.

25 a §

Pakkokeinot

Aluehallintoviraston on kiellettävä löytötavaratoimiston pitäminen, jos löytötavaratoimistoa pidetään tämän lain vastaisesti ilman lupaa. Kielto voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös tällaista toimintaa harjoittavan palveluksessa olevaan tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

Jos löytötavaratoimisto tai vastaava hoitaja laiminlyö tästä laista johtuvan velvollisuuden, aluehallintovirasto voi kehottaa löytötavaratoimistoa tai vastaavaa hoitajaa täyttämään velvollisuuden määräajassa. Jos laiminlyönnit ovat vakavia tai jos ne annetusta kehotuksesta huolimatta toistuvat, aluehallintovirasto voi osaksi tai kokonaan kieltää löytötavaratoimiston toiminnan määräajaksi, kuitenkin enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Aluehallintovirasto voi asettaa tässä pykälässä tarkoitetun kiellon tai kehotuksen tehosteeksi uhkasakon. Edellä 1 momentissa tarkoitettua kieltoa on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta. Uhkasakosta on muutoin voimassa, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

25 b §

Luvan peruuttaminen

Aluehallintoviraston on peruutettava lupa löytötavaratoimiston pitämiseen, jos:

- 1) löytötavaratoimisto on lopettanut toimintansa;
- 2) 21 a §:ssä säädetyt luvan myöntämisen edellytykset eivät enää täyty;
- 3) löytötavaratoimistolla ei enää ole vastaavaa hoitajaa, joka täyttää 21 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset, eikä löytötavaratoimisto ole aluehallintoviraston kehotuksessa asetetussa määräajassa ilmoittanut uutta vastaavaa hoitajaa; taikka
- 4) löytötavaratoimiston tai vastaavan hoitajan toiminnassa ilmenee vakavia tai toistuvia lai-

minlyöntejä ja löytötavaratoimistolle on jo aiemmin asetettu määräaikainen toimintakielto.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Joka lain voimaan tullessa pitää löytötavara-toimistoa ennen lain voimaantuloa myönnetyn luvan nojalla, saa jatkaa luvan mukaista toimintaa uutta lupaa hakematta.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

yhdistyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun yhdistyslain (503/1989) 4, 20 ja 22 § seuraavasti:

4 §

Luvanvaraiset yhdistykset

Yhdistystä, jonka toimintaan kuuluu harjoittaminen ampuma-aseiden käyttöön ja joka ei ole yksinomaan metsästystä varten, ei saa perustaa ilman aluehallintoviraston lupaa.

20 §

Yhdistyksen kokous

Yhdistyksen kokous on pidettävä säännöissä määrättyinä aikana. Jos sitä ei ole kutsuttu koolle, on jokaisella yhdistyksen jäsenellä oikeus vaatia kokouksen pitämistä.

Yhdistyksen ylimääräinen kokous on pidettävä, kun yhdistyksen kokous niin päättää tai hallitus katsoo siihen olevan aihetta taikka vähintään yksi kymmenesosa yhdistyksen äänioikeutetuista jäsenistä sitä ilmoittamansa asian käsittelyä varten vaatii. Jos yhdistyksen jäsenenä sääntöjen mukaan voi olla vain yhdistyksiä tai yhdistyksiä ja yksityisiä henkilöitä, voidaan säännöissä määrätä, että vähemmistö, joka voi vaatia ylimääräisen kokouksen pitämistä, on pienempi tai suurempi kuin yksi kymmenesosa.

Muun yhdistyksen säännöissä voidaan määrätä vain pienemmästä vähemmistöstä.

Vaatus kokouksen pitämisestä on esitettävä kirjallisesti yhdistyksen hallitukselle. Hallituksen on viipymättä vaatimuksen saatuaan kutsuttava kokous koolle. Jollei kokousta ole kutsuttu koolle tai vaatimusta ole voitu esittää hallitukselle, aluehallintoviraston tulee kokouksen pitämistä vaatineen jäsenen hakemuksesta oikeuttaa hakija kutsumaan kokous koolle yhdistyksen kustannuksella tai velvoittaa hallitus siihen sakon uhalla.

22 §

Muun päätöksenteon järjestäminen

Jos säännöissä mainittu asia on yhdistyksessä päätettävä määrättyinä aikana erillisissä äänestystilaisuuksissa tai postitse, eikä näin ole menettely, on yhdistyksen jäsenellä oikeus kirjallisesti vaatia hallitukselta tällaisen päätöksenteon järjestämistä. Jollei hallitus vaatimuksesta huolimatta ole järjestänyt päätöksentekoa tai jollei vaatimusta ole voitu esittää hallitukselle, aluehallintoviraston tulee päätöksenteon järjestämistä vaatineen jäsenen hakemuksesta oikeuttaa hakija järjestämään äänestystilaisuus tai posti-

äänestys yhdistyksen kustannuksella tai velvoittaa hallitus siihen sakon uhalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

asunto-osakeyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 17 päivänä toukokuuta 1991 annetun asunto-osakeyhtiölain (809/1991) 32, 65 ja 68 §, sellaisina kuin niistä ovat 65 § laissa 463/2007 ja 68 § osaksi laissa 938/1994, seuraavasti:

32 §

Koolle kutsuminen

Hallitus kutsuu yhtiökokouksen koolle. Hallituksen jäsenellä on oikeus kutsua kokous koolle 51 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa.

Jollei yhtiökokousta, joka tämän lain, yhtiöjärjestyksen tai yhtiökokouksen päätöksen mukaan on pidettävä, ole kutsuttu säädettyssä järjestyksessä koolle, aluehallintoviraston tulee hallituksen jäsenen, isännöitsijän, tilintarkastajan tai osakkeenomistajan hakemuksesta oikeuttaa hakija kutsumaan kokous koolle yhtiön kustannuksella.

65 §

Velvollisuus valita tilintarkastaja

Sen lisäksi, mitä tilintarkastuslaissa säädetään, asunto-osakeyhtiössä on valittava tilintarkastaja, jos:

- 1) yhtiön rakennuksessa tai rakennuksissa on vähintään 30 huoneistoa; tai
- 2) osakkeenomistajat, joilla on vähintään yksi kymmenesosa kaikista osakkeista tai yksi kolmasosa kokouksessa edustetuista osakkeista, vaativat sitä varsinaisessa yhtiökokouksessa tai

yhtiökokouksessa, jossa asia kokouskutsun mukaisesti on käsiteltävä.

Jos yhtiökokous ei valitse 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua tilintarkastajaa, aluehallintovirasto määrää tilintarkastajan tilintarkastuslain 9 §:n 1 ja 4 momentissa säädettyssä järjestyksessä, jos osakkeenomistaja hakee tilintarkastajan määräämistä kuukauden kuluessa yhtiökokouksesta.

68 §

Erityinen tarkastus

Osakkeenomistaja voi vaatia erityisen tarkastuksen toimittamista yhtiön hallinnosta ja kirjanpidosta tietyltä päättyneeltä ajanjaksolta taikka tietyistä toimenpiteistä tai seikoista. Tätä koskeva ehdotus on tehtävä varsinaisessa yhtiökokouksessa tai siinä yhtiökokouksessa, jossa asia kokouskutsun mukaisesti on käsiteltävä. Jos ehdotusta ovat kannattaneet osakkeenomistajat, joilla on vähintään yksi kymmenesosa kaikista osakkeista tai yksi kolmasosa kokouksessa edustetuista osakkeista, osakkeenomistaja voi kuukauden kuluessa yhtiökokouksesta hakea aluehallintovirastolta tarkastajan määräämistä.

Aluehallintoviraston on varattava yhtiön hallitukselle tilaisuus tulla kuulluksi. Jos hakemus

koskee tietyn henkilön toimenpiteitä, tilaisuus on varattava myös hänelle. Hakemukseen on suostuttava, jos tarkastukseen katsotaan olevan painavia syitä. Aluehallintovirasto voi määrätä yhden tai useamman tarkastajan. Tarkastajalla on oikeus saada yhtiöltä palkkio.

Tarkastajaan on sovellettava tämän lain säännöksiä tilintarkastajasta. Yhtiökokous ei kuitenkaan saa erottaa häntä toimestaan.

Tarkastuksesta on yhtiökokoukselle annettava lausunto, joka on pyynnöstä lähetettävä myös osakkeenomistajalle. Isännöitsijän tai hallituk-

sen puheenjohtajan on vähintään viikon aikana ennen yhtiökokousta varattava tilaisuus lausuntoon perehtymiseen osakkaalle, joka sitä pyytää. Lausunnon on oltava nähtävillä yhtiökokouksessa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

valmiuslain 43 ja 48 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 22 päivänä heinäkuuta 1991 annetun valmiuslain (1080/1991) 43 ja 48 §, sellaisena kuin niistä on 43 § laissa 465/2003, seuraavasti:

43 §

Julkaisija ja ohjelmatoiminnan harjoittaja ovat velvollisia korvauksetta julkaisemaan tai lähettämään valtioneuvoston, ministeriön, aluehallintoviraston, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja kunnanhallituksen sekä sotilas- tai pelastusviranomaisen tämän lain soveltamista tai noudattamista koskevat tiedotukset, jotka tämän lain tarkoituksen saavuttamiseksi on saatettava nopeasti koko väestön tai tietyn alueen asukkaiden tietoon. Tällainen tiedotus on viivytyksettä sellaisenaan julkaistava asianomaisessa aikakautisessa julkaisussa, verkkojulkaisussa tai ohjelmassa.

48 §

Valtioneuvoston, ministeriön ja Suomen Pankin tämän lain nojalla antamasta päätöksestä saa

valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Muusta tämän lain nojalla annetusta päätöksestä saa valittaa hallinto-oikeuteen.

Hallintopäätöstä on noudatettava heti valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

Valtioneuvoston tekemään hallintopäätökseen, joka on 6 §:n nojalla saatettava eduskunnan käsiteltäväksi, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhakuun sovelletaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

asuntokauppalain 2 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 23 päivänä syyskuuta 1994 annetun asuntokauppalain (843/1994) 2 luvun 4 §:n 1 momentti, 4 a §:n 3 momentti ja 20 §, sellaisina kuin ne ovat, 2 luvun 4 §:n 1 momentti ja 4 a §:n 3 momentti laissa 795/2005 sekä 20 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, seuraavasti:

2 luku

Ostajan suojaaminen rakentamisvaiheessa

4 §

Turva-asiakirjojen säilyttäminen

Jos osakeyhtiö hankkii talletuspankilta tai muulta luottolaitokselta luottoa, joka on kokonaan tai osaksi tarkoitettu maksaa osakkeenomistajilta rakentamisvaiheen jälkeen perittävillä varoilla, luottoa antavan luottolaitoksen on säilytettävä turva-asiakirjat. Jollei osakeyhtiö hanki tällaista lainaa, sen aluehallintoviraston, jonka toimialueella yhtiön rakennukset sijaitsevat, on säilytettävä asiakirjat. Myös jälkimmäisessä tapauksessa säilyttäjänä voi olla tehtävään suostuva luottolaitos. Turva-asiakirjojen säilyttäjänä toimivan luottolaitoksen on säilytettävä asiakirjat Suomessa ja, mikäli mahdollista, paikkakunnalla, jossa osakeyhtiön rakennukset sijaitsevat.

4 a §

Turva-asiakirjojen tarkastaminen ja niiden luovuttaminen rakentamisvaiheen päätyttyä

Turva-asiakirjojen säilyttäjän on seurattava myös sille 11 §:n mukaisesti tiedoksiannettuja kauppasopimuksia. Kun yhdestä neljäsosasta asuinhuoneistoja on annettu kauppasopimus säilyttäjälle tiedoksi eikä säilyttäjä ole kuukauden kuluessa tästä saanut tiedoksi 20 §:n 1 momentissa tarkoitettua kutsua osakkeenostajien kokoukseen, säilyttäjän on viipymättä ilmoitettava

osakkeenostajille ostajan oikeudesta hakea aluehallintovirastolta päätös, joka oikeuttaa hänet kutsumaan kokouksen koolle yhtiön kustannuksella.

20 §

Osakkeenostajien kokous

Osakeyhtiön hallituksen on kutsuttava koolle osakkeenostajien kokous viivytyksettä sen jälkeen, kun vähintään yhdestä neljäsosasta yhtiön asuinhuoneistoja on tehty luovutus sopimukset. Osakkeenostajien kokous kutsutaan koolle kullekin ostajalle lähetetyllä kirjatulla kirjeellä tai muuten todisteellisesti. Kutsu on lähetettävä tiedoksi turva-asiakirjojen säilyttäjälle. Kutsussa on mainittava osakkeenostajien oikeus valita tilintarkastaja ja rakennustyön tarkkailija sekä kokouksessa käsiteltävät muut asiat. Ostajien kokouksessa kuhunkin huoneistoon oikeuttavat osakkeet tuottavat yhden äänen. Osakkeenostajien kokousta ei tarvitse järjestää osaomistusyhtiössä.

Jollei edellä tarkoitettua osakkeenostajien kokousta ole kutsuttu säädettyssä järjestyksessä koolle, aluehallintoviraston tulee yhtiön hallituksen jäsenen, tilintarkastajan, osakkeenomistajan tai osakkeenostajan hakemuksesta oikeuttaa hakija kutsumaan kokous koolle yhtiön kustannuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

asumisoikeusyhdistyksistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan asumisoikeusyhdistyksistä 28 päivänä marraskuuta 1994 annetun lain (1072/1994) 19, 53, 54 ja 66 §, sellaisena kuin niistä on 53 § laissa 466/2007, seuraavasti:

19 §

Koolle kutsuminen

Hallitus kutsuu asumisoikeusyhdistyksen kokouksen koolle. Hallituksen jäsenellä on oikeus kutsua kokous koolle 32 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa. Jollei kokousta, joka tämän lain, sääntöjen tai yhdistyksen kokouksen päätöksen mukaan on pidettävä, ole kutsuttu säädettyssä järjestyksessä koolle, aluehallintoviraston tulee hallituksen jäsenen, isännöitsijän, tilintarkastajan tai yhdistyksen jäsenen hakemuksesta oikeuttaa hakija kutsumaan kokous koolle yhdistyksen kustannuksella.

53 §

Velvollisuus valita tilintarkastaja

Sen lisäksi, mitä tilintarkastuslaissa säädetään, asumisoikeusyhdistyksessä on valittava tilintarkastaja, jos:

1) yhdistys on tehnyt vähintään 30 asumisoikeussopimusta; tai

2) vähintään yksi kymmenesosa yhdistyksen kaikista jäsenistä tai yksi kolmasosa kokouksessa läsnä olevista jäsenistä vaatii sitä yhdistyksen varsinaisessa kokouksessa tai kokouksessa, jossa asia on kokouskutsun mukaisesti käsiteltävä.

Jos yhdistyksen kokous ei valitse 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua tilintarkastajaa, aluehal-

lintovirasto määrää tilintarkastajan tilintarkastuslain 9 §:n 1 ja 4 momentissa säädettyssä järjestyksessä, jos jäsen hakee tilintarkastajan määräämistä kuukauden kuluessa yhdistyksen kokouksesta.

54 §

Erityinen tarkastus

Asumisoikeusyhdistyksen jäsen voi vaatia erityisen tarkastuksen toimittamista yhdistyksen hallinnosta ja kirjanpidosta tietyltä päättyneeltä ajanjaksolta taikka tietyistä toimenpiteistä tai seikoista. Tätä koskeva ehdotus on tehtävä varsinaisessa yhdistyksen kokouksessa taikka siinä yhdistyksen kokouksessa, jossa asia kokouskutsun mukaisesti on käsiteltävä. Jos ehdotusta on kannattanut vähintään yksi kymmenesosa kaikista jäsenistä tai yksi kolmasosa kokouksessa läsnä olevista jäsenistä, jäsen voi kuukauden kuluessa kokouksesta hakea aluehallintovirastolta tarkastajan määräämistä.

Aluehallintoviraston on varattava yhdistyksen hallitukselle tilaisuus tulla kuulluksi. Jos hakemus koskee tietyn henkilön toimenpiteitä, tilaisuus on varattava myös hänelle. Hakemukseen on suostuttava, jos tarkastukseen katsotaan olevan painavia syitä. Aluehallintovirasto voi määrätä yhden tai useamman tarkastajan. Tarkastajalla on oikeus saada yhdistykseltä palkkio.

Tarkastajaan on sovellettava tämän lain ja tilintarkastuslain säännöksiä tilintarkastajasta. Yhdistyksen kokous ei kuitenkaan saa erottaa häntä toimestaan.

Tarkastuksesta on yhdistyksen kokoukselle annettava lausunto, joka on pyynnöstä lähetettävä myös jäsenelle. Isännöitsijän tai hallituksen puheenjohtajan on vähintään viikon aikana ennen yhdistyksen kokousta varattava tilaisuus lausuntoon perehtymiseen jäsenelle, joka sitä pyytää. Lausunnon on oltava nähtävillä yhdistyksen kokouksessa.

66 §

Lunastustakuurahaston valvonta

Lunastustakuurahaston toimintaa valvoo valtiokonttori. Valtiokonttorilla on oikeus saada rahastolta ja sen tilintarkastajilta valvontaa varten tarvitsemansa asiakirjat, tiedot ja selvitykset. Lunastustakuurahaston on toimitettava valtiokonttorille neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä jäljennös tilinpäätöksestään ja

tilintarkastajien siitä antamasta tilintarkastuskertomuksesta.

Lunastustakuurahaston on annettava valtiokonttorille tiedot rahaston nimenkirjoittajista sekä heidän henkilötietonsa.

Milloin valtiokonttori havaitsee lunastustakuurahaston hallituksen menetelleen lain tai rahaston sääntöjen vastaisesti taikka laiminlyöneen tässä laissa säädettyt velvollisuutensa, valtiokonttori voi määrätä hallituksen ryhtymään toimiin oikaisun aikaansaamiseksi tai kieltää virheellisen päätöksen täytäntöönpanon. Valtiokonttori voi asettaa määräyksen tai kiellon tehosteeksi uhkasakon rahaston hallituksen jäsenille. Uhkasakon määrää maksettavaksi lunastustakuurahaston kotipaikan aluehallintovirasto.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kihlakunnansyyttäjistä annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kihlakunnansyyttäjistä 22 päivänä maaliskuuta 1996 annetun lain (195/1996) 5 §, sellaisena kuin se on laissa 1317/2006, seuraavasti:

5 §

Syyttäjäntoimen järjestäminen

Paikallinen syyttäjäntoimi järjestetään kihlakunnittain siten, että syyttäjänvirasto voi koostua yhdestä tai useammasta kihlakunnasta. Virastolla voi olla palvelutoimistoja.

Oikeusministeriö voi paikallisen syyttäjäntoimen tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi määrätä syyttäjänvirastot hoitamaan syyttäjän-

tehtäviä yhteistoiminnassa tai aluehallintovirastoa kuultuaan määrätä syyttäjänviraston hoitamaan syyttäjän-tehtäviä myös toisen syyttäjänviraston toimialueella.

Syyttäjänviraston toimialueista ja päätoimipaikoista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Syyttäjänviraston palvelutoimistojen perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä syyttäjänviraston osallistumisesta kihlakunnanviraston palve-

lutoimiston toimintaan säädetään oikeusministeriön asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki vaalilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 2 päivänä lokakuuta 1998 annetun vaalilain (714/1998) 11, 94, 99 ja 192 § seuraavasti:

11 §

Vaalipiirilautakunta

Aluehallintoviraston on hyvissä ajoin ennen eduskuntavaaleja asetettava jokaiseen 5 §:ssä tarkoitettuun vaalipiiriin vaalipiirilautakunta. Sen toimikausi kestää, kunnes uusi lautakunta on valittu. Lautakunnan asettaa se aluehallintovirasto, jonka alueella lautakunnan kokouspaikka on.

Vaalipiirilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä neljä varajäsentä. Sekä jäsenten että varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa vaalipiirissä edellisissä eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puolerekisteriin merkittyjä puolueita. Jäsen tai varajäsen, joka lautakunnalle toimitetun ehdokashakemuksen mukaan on asetettu puolueen tai valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi, ei voi osallistua lautakunnan työskentelyyn kyseisissä vaaleissa.

Helsingin vaalipiirilautakunta ja Uudenmaan vaalipiirilautakunta pitävät kokouksensa Helsingin kaupungissa, Varsinais-Suomen vaalipiirilautakunta Turun kaupungissa, Satakunnan vaalipiirilautakunta Porin kaupungissa, Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirilautakunta Maarianhaminan kaupungissa, Hämeen vaalipiirilautakunta Hämeenlinnan kaupungissa, Pirkanmaan vaalipiirilautakunta Tampereen kaupungissa,

Kymen vaalipiirilautakunta Kouvolan kaupungissa, Etelä-Savon vaalipiirilautakunta Mikkelin kaupungissa, Pohjois-Savon vaalipiirilautakunta Kuopion kaupungissa, Pohjois-Karjalan vaalipiirilautakunta Joensuun kaupungissa, Vaasan vaalipiirilautakunta Vaasan kaupungissa, Keski-Suomen vaalipiirilautakunta Jyväskylän kaupungissa, Oulun vaalipiirilautakunta Oulun kaupungissa ja Lapin vaalipiirilautakunta Rovaniemen kaupungissa.

94 §

Eduskuntavaalien tuloksen vahvistaminen ja julkaiseminen sekä tuloksesta tiedottaminen

Vaalipiirilautakunta vahvistaa vaalien tuloksen 3. päivänä vaalipäivän jälkeen kello 18 aloitettavassa kokouksessa.

Vaalipiirilautakunnan on julkaistava vaalien tulos valitusosoituksineen tiedoksipanonalla lautakunnassa ja ilmoitettava tiedoksipanossaan myös, kuka on kunkin valitun varaedustaja, sekä laadittava viipymättä kullekin valitulle valtakirja ja toimitettava valtakirjat viipymättä eduskuntaan annettaviksi valituille.

Vaalipiirilautakunnan tulee heti antaa tieto vaalin tuloksesta oikeusministeriölle sen määräämällä tavalla sekä lisäksi vaalipiirin kuntien keskusvaalilautakunnille sekä ilmoitettava tulos

ja valittujen vertausluvut ja äänimäärät niitä puolueita edustavissa, vaalipiirissä eniten leviävissä sanomalehdissä, joista ehdokkaita on valittu.

99 §

Asiakirjojen ja tarvikkeiden säilyttäminen

Jos äänestyslippujen laskenta tai käsittely keskeytetään, kaikki äänestysliput ja laskelmat on säilytettävä siten, ettei kukaan ulkopuolinen saa niitä käsiinsä.

Vaalien tuloksen vahvistamisen jälkeen äänestysliput ja kappale ehdokaslistojen yhdistelmää tai presidentinvaalin ehdokasluetteloa on pantava päilykseen, joka sinetöidään oikeusministeriön määräämällä tavalla. Ne on säilytettävä, kunnes lähinnä seuraavat vastaavat vaalit on toimitettu. Laskelmat on säilytettävä pöytäkirjan liitteenä. Hallussaan olevat asiakirjat ja vaaleissa käytetyt tarvikkeet vaalipiirilautakunnan

on luovutettava aluehallintovirastolle säilytettäväksi.

192 §

Rekisterihallinnon paikallisviranomaisen Ahvenanmaan maakunnassa

Ahvenanmaan maakunnassa hoitaa maistraatille tämän lain mukaan eduskuntavaaleissa, presidentinvaalissa ja europarlamenttivaaleissa kuuluvat tehtävät rekisterihallinnon paikallisviranomaisena Ahvenanmaan valtionvirasto.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

holhoustoimesta annetun lain 64 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan holhoustoimesta 1 päivänä huhtikuuta 1999 annetun lain (442/1999) 64 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 61/2005 ja 649/2007, seuraavasti:

64 §

Holhousasioiden rekisteri on valtakunnallinen rekisteri, jota holhousviranomaiset ja aluehallintovirasto pitävät edunvalvojan ja edunvalvontavaltuutuksesta annetussa laissa (648/2007) tarkoitetun valtuutetun toiminnan valvomiseksi ja kolmansien oikeuden turvaamiseksi. Rekisteriin saadaan merkitä edunvalvojaa ja hänen päämiestään tai valtuutettua ja valtuuttajaa koskevat tunniste- ja yhteystiedot. Rekisteriin saadaan lisäksi merkitä tiedot henkilön toimintakelpoisuuden rajoittamisesta, toimintakelpoisuu-

den rajoituksen sisällöstä, edunvalvojan tehtävästä ja määräämisen perusteesta tai edunvalvontavaltuutuksen sisällöstä, omaisuusluettelon, tilin ja hoitosuunnitelman antamisesta ja tarkastamisesta, 34 §:ssä tarkoitettua lupaa koskevasta päätöksestä sekä holhousviranomaisen 57 ja 60 §:n mukaisista toimenpiteistä. Rekisteriin saadaan lisäksi merkitä sellaisia rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja, jotka eivät ole henkilötietoja.

Holhousviranomainen vastaa rekisterin tietojen päivittämisestä valvonnassaan olevien edun-

valvojen toimien osalta. Vaatimus rekisterissä olevan tiedon korjaamisesta esitetään sille holhousviranomaiselle, joka valvoo kysymyksessä olevaa edunvalvojan tehtävää.

Aluehallintovirasto vastaa holhousasioiden rekisterin yleisestä toimivuudesta ja rekisteritoimintojen yhtenäisyydestä.

Holhousasioiden rekisteriin voidaan siirtää väestötietojärjestelmästä rekisterin ylläpitoa varten tarvittavat henkilö- ja muut tiedot sekä niissä tapahtuneet muutokset.

Holhousviranomainen päättää tietojen luovuttamisesta rekisteristä. Valtiovarainministeriön asetuksella nimettävä maistraatti voi kuitenkin antaa luvan saada rekisterin tietoja teknisen

käyttöyhteyden välityksellä sellaiselle valtion tai kunnan viranomaiselle, yhteisölle tai elinkeinonharjoittajalle, joka toiminnassaan jatkuvasti tarvitsee rekisterin tietoja hyväksyttävää tarkoitusta varten. Ennen luvan myöntämistä hakijan on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti. Rekisteriin talletettuja tietoja käsiteltäessä on noudatettava, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

osuuskuntalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun osuuskuntalain (1488/2001) 4 luvun 10 §, 7 luvun 5 ja 7 § sekä 21 a luvun 5 §, sellaisina kuin niistä ovat 7 luvun 5 ja 7 § laissa 462/2007 ja 21 a luvun 5 § laissa 923/2002, seuraavasti:

4 luku

Osuuskunnan kokous ja edustajisto

10 §

Kokouksen koolle kutsuminen

Hallitus kutsuu osuuskunnan kokouksen koolle. Jos osuuskunnalla on hallintoneuvosto, säännöissä voidaan määrätä, että hallintoneuvosto kutsuu kokouksen koolle.

Jos tämän lain, sääntöjen tai osuuskunnan kokouksen päätöksen mukaan pidettävää osuuskunnan kokousta ei ole kutsuttu säädettyssä järjestyksessä koolle, aluehallintoviraston on hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenen, toimitusjohtajan, tilintarkastajan tai osuuskunnan jäsenen hakemuksesta oikeutettava hakija kutsu-

maan kokous koolle osuuskunnan kustannuksella.

7 luku

Tilintarkastus, jäsenen tarkastusoikeus ja erityinen tarkastus

5 §

Vähemmistön oikeus vaatia tilintarkastajaa

Osuuskunnassa, jossa ei lain tai sääntöjen mukaan ole valittava tilintarkastajaa, osuuskunnan kokouksen on valittava tilintarkastaja, jos jäsenet, joilla on vähintään yksi neljäsosa osuuskunnan jäsenten koko äänimäärästä tai yksi kolmasosa kokouksessa edustettujen jäsenten ääni-

määrästä, vaativat sitä varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa tai siinä osuuskunnan kokouksessa, jossa asiaa kokouskutsun mukaisesti on käsiteltävä. Jollei osuuskunnan kokous valitse tilintarkastajaa, aluehallintovirasto määrää tilintarkastajan tilintarkastuslain 9 §:n 1 ja 4 momentissa säädetyssä järjestyksessä, jos jäsen hakee tilintarkastajan määräämistä kuukauden kuluessa osuuskunnan kokouksesta.

7 §

Erityisen tarkastuksen määrääminen

Jäsen voi hakea osuuskunnan kotipaikan aluehallintovirastolta erityisen tarkastuksen toimitamista osuuskunnan hallinnosta ja kirjanpidosta tietyltä päättyneeltä ajanjaksolta taikka tietyistä toimenpiteistä tai seikoista. Edellytyksenä on, että ehdotusta on osuuskunnan kokouksessa käsitelty ja kannatettu 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Hakemus aluehallintovirastolle on tehtävä kuukauden kuluessa osuuskunnan kokouksesta.

Ehdotus tarkastuksen toimittamisesta on tehtävä varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa tai siinä osuuskunnan kokouksessa, jossa asiaa kokouskutsun mukaisesti on käsiteltävä. Hakemus voidaan tehdä, jos jäsenet, joilla on vähintään neljäsosa jäsenten koko äänimäärästä tai kolmasosa kokouksessa edustettujen jäsenten äänimäärästä, ovat ehdotusta kannattaneet.

Aluehallintoviraston on kuultava osuuskunnan hallitusta ja, jos tarkastus hakemuksen mukaan koskee tietyn henkilön toimenpiteitä, tätä henkilöä. Hakemukseen on suostuttava, jos tarkastuksen toimittamiseen katsotaan olevan painavia syitä. Aluehallintovirasto voi määrätä yhden tai useamman erityisen tarkastajan. Määräys voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana.

21 a luku

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osuudet, lisäosuudet ja sijoitusosuudet

5 §

Yhteistilillä olevien osuuksien myyminen

Osuuskunnan kokous voi viiden vuoden kuluessa ilmoittautumispäivästä päättää myydä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettulla yhteisellä arvo-osuustilillä olevat tietyn osuuslajin osuudet niiden omistajien lukuun, jos ne vastaavat enintään yhtä prosenttia osuuslajin kaikkien osuuksien lukumäärästä. Osuuskunnan kokouksen päätös on annettava tiedoksi päätöksessä tarkoitettujen osuuksien omistajille ja 3 §:n 2 momentissa tarkoitetuille henkilöille kuten 4 luvun 13 §:ssä säädetään.

Jollei yhteisellä arvo-osuustilillä olevan osuuden omistaja tai 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu henkilö ole vuoden kuluessa päätöksen nojalla 4 luvun 13 §:ssä tarkoitettulla tavalla annettusta kehotuksesta vaatinut oikeutensa kirjaimista siten kuin 3 §:ssä säädetään, hän on menettänyt oikeutensa osuuteen. Osuuskunnan on viipymättä tämän jälkeen myytävä osuudet. Osuuksia myytäessä osuuskunnan on kuitenkin otettava huomioon osuuden omistajan etu. Osuudet on myytävä arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettussa julkisessa kaupankäynnissä tai, jollei tämä ole mahdollista, julkisella huutokaupalla.

Osuuskunnan on rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetun lain (281/1931) mukaisesti viipymättä talletettava varat, joista on vähennetty ilmoittamisesta ja myymisestä aiheutuneet kulut, osuuskunnan kotipaikan aluehallintoviraston huostaan pidättämättä itselleen oikeutta saada talletettua takaisin. Osuuden omistaja tai 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu henkilö voi osuuskirjaa vastaan nostaa osuuksia vastaavan osuuden varoista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain 42 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sakon täytäntöönpanosta 9 päivänä elokuuta 2002 annetun lain (672/2002) 42 § seuraavasti:

42 §

Menetetyksi tuomitusta omaisuudesta määrääminen

Menetetyksi tuomittua omaisuutta koskevista täytäntöönpanotoimista määrää sisäasiainministeriö. Se voi oikeuttaa aluehallintoviraston, kihlakunnan poliisilaitoksen tai, jos on kysymys tullirikosasiassa menetetyksi tuomitusta omaisuudesta, Tullihallituksen määräämään toimenpiteistä.

Täytäntöönpanotoimesta määrääminen käsittää mainittujen toimenpiteiden edellytyksistä ja menettelytavoista määräämisen siltä osin kuin lailla ei toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

hallintolain 58 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 6 päivänä kesäkuuta 2003 annetun hallintolain (434/2003) 58 § seuraavasti:

58 §

Tiedoksianto viranomaiselle

Tiedoksianto toimitetaan sille viranomaiselle, joka käyttää asiassa puhevaltaa. Jos valtion puhevaltaa käyttävästä viranomaisesta on epä-

tietoisuutta, tiedoksianto toimitetaan aluehallintovirastolle.

Todisteellinen tiedoksianto kunnalle toimitetaan kunnanjohtajalle tai kunnan puhevaltaa asiassa käyttävän toimielimen puheenjohtajalle. Tiedoksianto voidaan toimittaa myös muulle henkilölle, joka on oikeutettu kunnanjohtajan tai

toimielimen puheenjohtajan puolesta vastaanotettavaan tiedoksiantoja.

Tiedoksiantoon julkista hallintotehtävää hoitavalle yksityiselle sovelletaan, mitä edellä säädetään tiedoksiannosta yksityiselle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

saamen kielilain 2 ja 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 15 päivänä joulukuuta 2003 annetun saamen kielilain (1086/2003) 2 §:n 1 momentin 3 kohta ja 27 § seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Viranomaisia, joihin tätä lakia sovelletaan, ovat:

— — — — —
3) ne aluehallintovirastot ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, joiden toimialueeseen edellä mainitut kunnat kokonaan tai osittain kuuluvat, ja niiden yhteydessä toimivat toimielimet;

27 §

Saamen kielen avustaja

Aluehallintovirastossa, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa sekä valtion piiri- ja paikallishallinnon viranomaisessa voi saamelaiden kotiseutualueella olla saamen kielen avustaja. Avustajan palvelut ovat asiakkaalle maksuttomia.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

eurooppayhtiölain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 13 päivänä elokuuta 2004 annetun eurooppayhtiölain (742/2004) 8 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 627/2006, seuraavasti:

8 §

Yhtiökokous

Osakkeenomistajalla on oikeus saada haluamansa asia eurooppayhtiön yhtiökokouksen käsiteltäväksi siten kuin osakeyhtiölain 5 luvussa säädetään.

Aluehallintovirasto on toimivaltainen viranomaisena käsittelemään hakemuksen, joka koskee sellaisen yhtiökokouksen koolle kutsumista,

joka on pidettävä eurooppayhtiöasetuksen mukaan ja jota ei ole kutsuttu koolle säädetyssä järjestyksessä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

vesilain 2 ja 16 luvun muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vesilain 2 ja 16 luvun muuttamisesta 30 päivänä joulukuuta 2004 annetun lain (1301/2004) voimaantulosäännöksen 3 momentti seuraavasti:

— — — — —
Jos ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyssä luvassa ei ole määrätty rakentamisen ja sen vaikutusten tarkkailusta, voi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vaatia aluehallintovirastolle tehtävällä hakemuksella, että lupaa tarkis-

tetaan tarkkailua koskevan määräyksen asettamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kuolleeksi julistamisesta annetun lain 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuolleeksi julistamisesta 4 päivänä maaliskuuta 2005 annetun lain (127/2005) 29 § seuraavasti:

29 §

Toimivaltainen viranomainen Ahvenanmaan maakunnassa

Ahvenanmaan maakunnassa maistraatille tämän lain mukaan kuuluvia tehtäviä hoitaa Ahvenanmaan valtionvirasto.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

osakeyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä heinäkuuta 2006 annetun osakeyhtiölain (624/2006) 5 luvun 17 §, 7 luvun 5 ja 7 § sekä 18 luvun 11 §, sellaisena kuin niistä on 7 luvun 5 § laissa 461/2007, seuraavasti:

5 luku

Yhtiökokous

17 §

Koolle kutsuminen

Hallitus kutsuu yhtiökokouksen koolle. Yhtiöjärjestyksessä voidaan kuitenkin määrätä, että hallintoneuvosto kutsuu yhtiökokouksen koolle.

Jos yhtiökokousta ei kutsuta koolle, vaikka kutsu tulisi lain, yhtiöjärjestyksen tai yhtiökokouksen päätöksen mukaan toimittaa, tai jos kokouksusta voimassa olevia säännöksiä tai määräyksiä on olennaisesti rikottu, aluehallintoviraston tulee hallituksen tai hallintoneuvoston jä-

senen, toimitusjohtajan, tilintarkastajan tai osakkeenomistajan hakemuksesta oikeuttaa hakija kutsumaan kokous koolle yhtiön kustannuksella. Aluehallintoviraston päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana.

7 luku

Tilintarkastus ja erityinen tarkastus

5 §

Vähemmistön oikeus vaatia tilintarkastajaa

Yhtiössä, jossa ei lain tai yhtiöjärjestyksen mukaan ole valittava tilintarkastajaa, yhtiökokouksen on valittava tilintarkastaja, jos osakkeen-

omistajat, joilla on vähintään yksi kymmenesosa kaikista osakkeista tai yksi kolmasosa kokouksessa edustetuista osakkeista, vaativat sitä varsinaisessa yhtiökokouksessa tai siinä yhtiökokouksessa, jossa asiaa kokouskutsun mukaisesti on käsiteltävä. Jollei yhtiökokous valitse tilintarkastajaa, aluehallintovirasto määrää tilintarkastajan tilintarkastuslain 9 §:n 1 ja 4 momentissa säädetyssä järjestyksessä, jos osakkeenomistaja hakee tilintarkastajan määräämistä kuukauden kuluessa yhtiökokouksesta.

7 §

Erityisen tarkastuksen määrääminen

Osakkeenomistaja voi hakea yhtiön kotipaikan aluehallintovirastolta erityisen tarkastuksen toimittamista yhtiön hallinnosta ja kirjanpidosta tietyltä päättyneeltä ajanjaksolta taikka tietyistä toimenpiteistä tai seikoista. Edellytyksenä on, että ehdotusta on yhtiökokouksessa käsitelty ja kannatettu 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Hakemus aluehallintovirastolle on tehtävä kuukauden kuluessa yhtiökokouksesta.

Ehdotus tarkastuksen toimittamisesta on tehtävä varsinaisessa yhtiökokouksessa tai siinä yhtiökokouksessa, jossa asiaa kokouskutsun mukaisesti on käsiteltävä. Hakemus voidaan tehdä, jos osakkeenomistajat, joilla on vähintään yksi kymmenesosa kaikista osakkeista tai yksi kolmasosa kokouksessa edustetuista osakkeista, ovat ehdotusta kannattaneet. Julkisessa osakeyhtiössä, jossa on erilajisia osakkeita, hakemus voidaan tehdä, jos ehdotusta on kannattanut vähintään yksi kymmenesosa jonkin osakelajin kaikista osakkeista tai yksi kolmasosa kokouksessa edustetuista osakelajin osakkeista.

Aluehallintoviraston on kuultava yhtiön hallitusta ja, jos tarkastus hakemuksen mukaan koskee tietyn henkilön toimenpiteitä, tätä henkilöä. Hakemukseen on suostuttava, jos tarkastuksen toimittamiseen katsotaan olevan painavia syitä.

Aluehallintovirasto voi määrätä yhden tai useamman erityisen tarkastajan. Määräys voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana.

18 luku

Vähemmistöosakkeiden lunastaminen

11 §

Lunastushinnan suorittaminen ja oikeuksien siirtyminen

Lunastushinta on maksettava kuukauden kuluessa siitä, kun tuomio, jolla lunastamisesta määrätään, on saanut lainvoiman. Osake siirtyy lunastajalle lunastushinnan suorittamisella, jollei se ole 6 §:n mukaan siirtynyt jo aiemmin.

Lunastushinta voidaan suorittaa tallettamalla se yhtiön kotipaikan aluehallintoviraston huostaan siten kuin rahan, arvo-osuuksien, arvopapereiden tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetussa laissa (281/1931) säädetään, jos tallettamiseen on mainitun lain 1 §:n mukaiset edellytykset. Lunastaja ei tällöin saa pidättää itselleen oikeutta saada talletettua takaisin.

Osakkeesta annetun osakekirjan hallinta tuottaa 2 momentissa tarkoitetun tallettamisen jälkeen ainoastaan oikeuden lunastushintaan. Lunastajalla on oikeus saada aikaisemmin annetun osakekirjan tilalle uusi osakekirja, johon on tehtävä merkintä siitä, että se korvaa aikaisemman osakekirjan. Jos aikaisempi osakekirja tämän jälkeen luovutetaan lunastajalle, se on mitätöitävä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

osakeyhtiölain voimaanpanosta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan osakeyhtiölain voimaanpanosta 21 päivänä heinäkuuta 2006 annetun lain (625/2006) 12 § seuraavasti:

12 §

Tilintarkastus ja erityinen tarkastus

Vanhan lain 10 luvun 1 §:n 4 momentin ja 4 §:n 2 momentin säännöksiä tilintarkastajan määräämisestä osakkeenomistajan vaatimuksesta sovelletaan, jos tilintarkastajaa koskeva vaatimus tehdään yhtiökokouksessa ennen uuden lain voimaantuloa.

Uuden lain 7 luvun 7 §:n 3 momentin säännöstä aluehallintoviraston päätöksen täytäntöönpanokelpoisuudesta sovelletaan, kun erityistä tarkastusta koskeva hakemus tehdään aluehallintovirastolle uuden lain tultua voimaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

hedelmöityshoidoista annetun lain 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hedelmöityshoidoista 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1237/2006) 28 § seuraavasti:

28 §

Toiminnan lopettaminen

Kun palvelujen antaja lopettaa toimintansa, sen sukuolujen ja alkioiden varastointiin liittyvät asiakirjat on siirrettävä säilytettäväksi Sosi- aali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston määräämälle julkiselle palvelujen antajalle tai sellaiselle yksityiselle palvelujen antajalle, joka siihen suostuu. Myös jäljellä oleva sukuolujen tai alkioiden varasto on siirrettävä samalle palvelujen antajalle, jos se siihen suostuu. Muussa tapauksessa varasto on hävitettävä.

Kun palvelujen antaja lopettaa toimintansa, hoitosuostumukset on julkisessa terveydenhuollossa siirrettävä palvelujen antajan ylläpitäjän arkistoon ja yksityisessä terveydenhuollossa sen aluehallintoviraston arkistoon, jonka alueella palveluja on annettu.

Varaston tai siihen liittyvät asiakirjat vastaanottaneeseen sovelletaan tämän lain säännöksiä palvelujen antajan oikeuksista ja velvollisuuksista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

eurooppaosuuskuntalain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä lokakuuta 2006 annetun eurooppaosuuskuntalain (906/2006) 8 § seuraavasti:

8 §

Osuuskunnan kokous

Osuuskunnan kokoukseen ja jäsenten päätösvallan siirtämiseen jäsenten valitsemalle edustajistolle sovelletaan osuuskuntalakia, jollei eurooppaosuuskunta-asetuksessa toisin säädetä.

Aluehallintovirasto on toimivaltainen viranomaisena käsittelemään hakemuksen, joka koskee sellaisen osuuskunnan kokouksen koolle

kutsumista, joka on pidettävä eurooppaosuuskunta-asetuksen mukaan ja jota ei ole kutsuttu koolle säädetyssä ajassa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

ulosottokaaren 2 luvun 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 15 päivänä kesäkuuta 2007 annetun ulosottokaaren (705/2007) 2 luvun 2 § seuraavasti:

2 luku

Ulosottoperusteet

2 §

Ulosottoperusteiden luettelo

Ulosottoperusteita ovat seuraavat asiakirjat:

1) tuomioistuimen riita- tai rikosasiassa antama tuomio;

2) tuomioistuimen antama turvaamistoimipäätös;

3) välitystuomio, joka on annettu välimiesmenettelystä annetussa laissa (967/1992) tai muussa laissa säädetyssä välimiesmenettelyssä, ja sellaisella välitystuomiolla vahvistettu sovinto;

4) osamaksukauppaa koskeva ulosottomiehen tilityspöytäkirja, vahvistettu elatusapusopimus sekä sellainen sitoumus tai saamistodiste, jonka täytäntöönpanosta tämän lain mukaisessa järjestyksessä säädetään muussa laissa;

5) hallintotuomioistuimen päätös ja muun viranomaisen päätös hallintolainkäyttöasiassa;

6) valtioneuvoston, ministeriön, valtion keskushallintoon kuuluvan viraston ja aluehallintoviraston päätös sekä muu hallintopäätös, jos sen täytäntöönpanosta tämän lain mukaisessa järjestyksessä säädetään muussa laissa.

Mitä tässä laissa säädetään tuomiosta, koskee soveltuvien osin myös tuomioistuimen riita- tai rikosasiassa antamaa päätöstä, määräystä ja väliaikaista määräystä sekä tuomioistuimen vahvistamaa sovintoa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

Suomen lipusta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen lipusta 26 päivänä toukokuuta 1978 annetun lain (380/1978) 5 §:n 1 momentti seuraavasti:

5 §

Suorakaiteista valtiolippua käyttävät eduskunta, ministeriöt, ministeriöiden alaiset keskushallinnon virastot ja niihin verrattavat virastot ja laitokset, korkein oikeus, korkein hallinto-oikeus, hovioikeudet, aluehallintovirastot, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, Suomen ulkomailla olevat diplomaattiset tai niihin rinnastettavat edustustot ja lähetettyjen konsulien johtamat konsulinedustustot, Suomen Pank-

ki, Kansaneläkelaitos, Suomen akatemia, julkisoikeudelliset yliopistot, rajavartiolaitos sekä valtion alukset.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaisrekisteristä 19 päivänä joulukuuta 1997 annetun lain (1270/1997) 3 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 977/2007, seuraavasti:

3 §

Rekisterinpitäjät

toimisto, vankeinhoitoviranomainen ja vähemmistövaltuutettu.

Ulkomaalaisrekisteriä pitää ja käyttää myös poliisi, rajavartiolaitos, tullilaitos, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, työ- ja elinkeino-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta 9 päivänä huhtikuuta 1999 annetun lain (493/1999) 6 a §:n 1 momentti, 6 b §:n 2—4 momentti, 6 c, 8 ja 9 § sekä 35 §:n 3 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 6 a §:n 1 momentti laissa 972/2007, 6 b §:n 2 ja 3 momentti laissa 1215/2005 sekä 4 momentti mainitussa laissa 972/2007, 6 c ja 8 § mainitussa laissa 1215/2005 sekä 9 § laissa 362/2005 seuraavasti:

6 a §

Joukkopaossa tulevien vastaanottoon varautuminen

Sisäasiainministeriö voi määrätä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sopimaan varautumissuunnitelman laatimisesta kunnan kanssa joukkopaon vuoksi Suomeen saapuvan suuren henkilömäärän vastaanoton järjestämiseksi.

Varautumissuunnitelma laaditaan aiesopimuksen muotoon.

6 b §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja aluehallintoviraston tehtävät

Aluehallintovirasto osallistuu toimialaansa kuuluvissa asioissa maahanmuuttajien kotoutu-

mista edistävien ja tukevien toimenpiteiden ja palveluiden suunnitteluun, ohjaukseen ja valvontaan sekä huolehtii, että maahanmuuttajien tarpeet otetaan huomioon muita aluehallintoviraston toimialaan kuuluvia palveluja ja toimenpiteitä suunniteltaessa ja järjestettäessä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tueksi voidaan perustaa maahanmuuttoasiain toimikunta. Toimikunnan tehtävänä on maahanmuuttajien kotouttamisen kehittäminen ja suunnittelu, muut maahanmuuttoon liittyvät kysymykset sekä etnisen yhdenvertaisuuden ja hyvien etnisten suhteiden edistäminen.

Maahanmuuttoasiain toimikunnan perustamisesta ja toimialueesta päättävät asianomaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset neuvoteltuaan aluehallintoviraston kanssa. Toimikunnan asettaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Toimikunnan asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään muutoin sisäasiainministeriön asetuksella.

6 c §

Työ- ja elinkeinotoimiston tehtävät

Työ- ja elinkeinotoimisto vastaa yhdessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa maahanmuuttajien kotoutumista edistävien ja tukevien työvoimapalvelujen, luku- ja kirjoitustaidon opetuksen ja perusopetuksen järjestämisestä työnhakijaksi rekisteröidylle maahanmuuttajalle sekä huolehtii sille muista tässä laissa osoitetuista tehtävistä.

Työ- ja elinkeinotoimisto ohjaa sellaisen maahanmuuttajan, jolla 11 §:n mukaan on oikeus kotoutumissuunnitelmaan, kunnan toimenpiteiden ja palvelujen piiriin yhteistyössä kunnan kanssa, jos tämä ei terveydentilansa tai siihen

rinnastettavan syyn vuoksi voi osallistua työvoimapoliittisiin toimenpiteisiin.

Työ- ja elinkeinotoimisto ja kunta tekevät yhteistyötä kotoutumista edistävien ja tukevien toimenpiteiden ja palvelujen järjestämisessä ja niistä koskevassa tiedottamisessa.

8 §

Pakolaisista aiheutuvien kustannusten korvaaminen

Jos kunta on laatinut tai sitoutuu laatimaan 7 a §:ssä tarkoitetun maahanmuuttajien kotouttamisohjelman, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus korvaa pakolaisten vastaanotosta aiheutuneet kustannukset kunnalle valtion talousarvion rajoissa.

9 §

Pakolaisten osoittaminen kuntaan

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sopii kunnan kanssa pakolaisten vastaanotosta ja osoittaa pakolaisen kuntaan, jonka kanssa se on tehnyt sopimuksen pakolaisten vastaanottamisesta.

35 §

Rekisterinpitäjät

—————
Kuntaanosoitusrekisterin rekisterinpitäjä on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

pelastustoimen alueiden muodostamisesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pelastustoimen alueiden muodostamisesta 13 päivänä joulukuuta 2001 annetun lain (1214/2001) 5 § seuraavasti:

5 §

Suunnittelun ohjaus

Tämän lain mukaisen yhteistoiminnan käynnistämisen, suunnittelun ja alueiden muodostamisen yleinen ohjaus kuuluu sisäasiainministeri-

ölle, jonka apuna toimii asianomainen aluehallintovirasto.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

palosuojelurahastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä huhtikuuta 2003 annetun palosuojelurahastolain (306/2003) 4—7 §, sellaisena kuin niistä on 4 § osaksi laissa 1057/2006, seuraavasti:

4 §

Palosuojelumaksun maksuunpano

Maksuunpanon toimittaa ja maksupäivän määrää kalenterivuositain Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

Finanssivalvonnan on vuosittain viimeistään 15 päivänä heinäkuuta annettava aluehallintovirastolle palosuojelumaksun määrittämistä varten tiedot maksuvelvollisista ja muita tarpeellisia tietoja ja selvityksiä. Aluehallintoviraston tulee ennen heinäkuun loppua lähettää kehoitus maksuvelvollisille maksuunpanoa varten tarvittavien tietojen antamisesta. Vakuutusentajien ja Suomessa vakuutuspalvelujen vapaata tarjontaa harjoittavan ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön asiamiehen tulee antaa aluehallintovirastolle kir-

jallisesti tiedot maksuunpanoa varten vuosittain viimeistään 15 päivänä syyskuuta.

Jollei tietoja anneta aluehallintovirastolle määrääjässä, aluehallintovirastolla on oikeus sakon uhalla velvoittaa asianomainen antamaan tiedot uuden määrääjän kuluessa tai toimittaa maksuunpano muun saatavissa olevan selvityksen perusteella. Uhkasakkoa koskevassa asiassa sovelletaan, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Maksuvelvollisen on suoritettava palosuojelumaksu aluehallintoviraston päätöksessään määräämään maksupaikkaan eräpäivänä. Palosuojelumaksun erääntyneelle määrälle maksetaan viivästyskorkoa siten kuin korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa säädetään.

Jos maksuunpantava määrä on pienempi kuin 10 euroa, sitä ei panna maksuun.

5 §

Palosuojelumaksun tilitys

Aluehallintoviraston on suoritettava palosuojelumaksut palosuojelurahastoon maksuunpanon toimittamista koskevan kalenterivuoden loppuun mennessä. Edellä 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun vakuutuksenvälittäjän on suoritettava palosuojelumaksu oma-aloitteisesti sisäasiainministeriön määräämään maksupaikkaan viimeistään kalenterivuoden loppuun mennessä.

6 §

Vanhentuminen

Velvollisuus suorittaa palosuojelumaksu vanhentuu 5 vuoden kuluttua sen kalenterivuoden päättymisestä, jolta aluehallintoviraston olisi tullut toimittaa maksuunpano.

7 §

Muutoksenhaku palosuojelumaksun maksuunpanoon

Aluehallintoviraston tekemään palosuojelumaksun maksuunpanoa koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Maksuunpantu palosuojelumaksu on valituksesta huolimatta määräaikana suoritettava. Jollei maksua määräpäivänä suoriteta, saadaan se ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään. Jos maksu poistetaan tai alennetaan, aluehallintoviraston tai palosuojelurahaston on palautettava muutoksenhaun johdosta annetun lainvoimaisen päätöksen perusteella liikaa suoritettu määrä. Palautettavalle määrälle maksetaan korkoa siten kuin korkolain 3 §:n 2 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

pelastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun pelastuslain (468/2003) 2 ja 4 §, 6 §:n 1 momentin 6 ja 9 kohta, 13 §:n 3 momentti, 14 ja 27 §, 44 §:n 2 momentti sekä 45, 53, 54, 66, 68 ja 86 §, sellaisena kuin niistä on 6 §:n 1 momentin 9 kohta laissa 1447/2007, seuraavasti:

2 §

Sisäasiainministeriön ja aluehallintoviraston tehtävät

Sisäasiainministeriö johtaa ja valvoo pelastustointia ja sen palvelujen saatavuutta ja tasoa,

huolehtii pelastustoimen valtakunnallisista valmisteluista ja järjestelyistä sekä yhteensovittavaa eri ministeriöiden toimintaa pelastustoimessa.

Edellä 1 momentissa säädettyistä tehtävistä huolehtii aluehallintovirasto toimialueellaan.

Pelastustoimen suunnittelua, kehittämistä ja seurantaa varten sisäasiainministeriön apuna on pelastustoimen neuvottelukunta.

Tarkempia säännöksiä sisäasiainministeriön ja aluehallintoviraston tehtävistä pelastustoi-
messä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksel-
la. Pelastustoimen neuvottelukunnan asettami-
sesta ja kokoonpanosta säädetään valtioneuvos-
ton asetuksella.

4 §

Pelastusviranomaiset

Valtion pelastusviranomaisia ovat sisäasiain-
ministeriön ja aluehallintoviraston tehtävään
määräämät virkamiehet.

Pelastustoimen alueen pelastusviranomaisia
ovat sen ylin viranhaltija ja alueen määräämät
muut pelastustoimen viranhaltijat sekä alueen
pelastustoimen asianomainen monijäseninen toi-
mielin.

6 §

Muiden viranomaisten tehtävät

Pelastusviranomaisten ohella velvollisia osal-
listumaan pelastustoimintaan ja väestönsuoje-
luun siten kuin niiden tehtävistä kunkin toimi-
alan säädöksissä tai muussa lainsäädännössä
säädetään ovat:

6) ympäristöministeriö, Suomen ympäristö-
keskus, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökes-
kukset;

9) aluehallintovirasto;

13 §

Palvelutasopäätös

Palvelutasopäätös on toimitettava aluehallin-
tovirastolle. Jos palvelutasopäätös on puutteelli-

nen, aluehallintovirasto voi palauttaa asiakirjan
täydennettäväksi.

14 §

Palvelutason valvonta

Aluehallintoviraston tehtävänä on valvoa,
että pelastustoimen palvelutaso on riittävä. Täs-
sä tarkoituksessa aluehallintovirastolla on oike-
us saada alueen pelastustoimelta salassapito-
säännösten estämättä tarpeellisia tietoja ja selvi-
tyksiä.

Jos pelastustoimen palvelutasossa on huomata-
via epäkohtia eikä niitä korjata aluehallintovi-
raston asettamassa määräajassa, aluehallintovi-
rasto voi 82 §:ssä säädettyllä tavalla velvoittaa
saattamaan palvelut laissa vaaditulle tasolle.

27 §

Metsäpalojen tähytys ja metsäpalovaroitus

Metsäpalon vaaran ollessa ilmeinen on alue-
hallintoviraston järjestettävä harvaan asutulla
seudulla tehokas metsäpalojen tähytys.

Ilmatieteen laitoksen tulee antaa metsäpalo-
varoitusta alueelle, jossa metsäpalon vaaran arvi-
oidaan säätilan johdosta olevan ilmeinen. Ilma-
tieteen laitoksen tulee huolehtia siitä, että metsä-
palovaroituksesta tiedotetaan tarpeellisessa laa-
juudessa.

44 §

Pelastustoiminnan johtaminen

Eriyisestä syystä aluehallintovirastolla ja si-
säasiainministeriöllä on oikeus antaa pelastus-
toimintaa koskevia käskyjä ja määrätä pelastus-
toiminnan johtajasta ja hänen toimialueestaan
toisin kuin 1 momentissa säädetään.

45 §

Pelastustoiminnan johtajan toimivaltuudet

Palon sammuttamiseksi ja sen leviämisen estämiseksi sekä muun onnettomuuden torjumiseksi ja vahinkojen rajoittamiseksi pelastustoiminnan johtajalla, aluehallintovirastolla ja sisäasiainministeriöllä on oikeus, jos tilanteen hallitseminen ei muutoin ole mahdollista:

1) määrätä ihmisiä suojautumaan sekä evakuoita ihmisiä ja omaisuutta;

2) ryhtyä sellaisiin välttämättömiin toimenpiteisiin, joista voi aiheutua vahinkoa kiinteälle tai irtaimelle omaisuudelle;

3) määrätä antamaan käytettäväksi rakennuksia, viesti- ja tietoliikenneyhteyksiä ja välineitä sekä pelastustoiminnassa tarvittavaa kalustoa, välineitä ja tarvikkeita, elintarvikkeita, poltto- ja voiteluaineita ja sammutusaineita; sekä

4) ryhtyä muihinkin pelastustoiminnassa tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua omaisuutta, jota omaisuuden omistaja tai haltija itse tarvitsee samanaikaisesti tulipalon tai muun onnettomuuden torjumiseksi, ei saa määrätä luovutettavaksi, ellei se ole välttämätöntä ihmishengen pelastamiseksi. Käyttöön otetusta omaisuudesta alueen pelastustoimi suorittaa täyden korvauksen sekä korvaa käyttöön otetulle omaisuudelle mahdollisesti aiheutuneen vahingon.

53 §

Velvollisuus osallistua väestönsuojelukoulutukseen

Sisäasiainministeriö ja aluehallintovirasto voivat määrätä väestönsuojelun johto- ja muun erityishenkilöstön osallistumaan väestönsuojelukoulutukseen enintään kymmeneksi vuorokaudeksi vuodessa.

54 §

Väestönsuojelukoulutukseen kutsuminen

Sisäasiainministeriö ja aluehallintovirasto tai niiden toimeksiannosta Pelastusopisto kutsuvat

väestönsuojelukoulutukseen määrätyt henkilöt koulutukseen kirjallisesti.

66 §

Helpotusten myöntäminen

Aluehallintovirasto voi erityisen painavasta syystä yksittäistapauksissa myöntää vapautuksen laissa säädetystä väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta.

Rakennusluvan myöntävä viranomaisena voi alueen pelastusviranomaisena kuultuaan myöntää poikkeuksen väestönsuojalle valtioneuvoston tai sisäasiainministeriön asetuksessa asetetuista vaatimuksista tai valtioneuvoston asetuksella väestönsuojalle säädetystä sijaintivaatimuksesta, milloin siihen on perusteltu syy eikä poikkeuksen tekeminen olennaisesti heikennä suojautumismahdollisuuksia.

68 §

Väestönsuojelun suunnittelun ohjaaminen

Sisäasiainministeriö voi antaa yleisiä ohjeita viranomaisille ja yksityisille väestönsuojelun henkilöstö- ja materiaalimäärävahvuuksista sekä organisaatiosta, väestönsuojelun valmistelusta ja suorittamisesta sekä niissä tarvittavasta yhteistoiminnasta. Vastaava oikeus on aluehallintovirastolla toimialueellaan.

86 §

Velvollisuus tilastotietojen antamiseen

Alueen pelastusviranomaisen tulee toimittaa pelastustoimen suoritteista, voimavaroista, järjestelyistä ja muusta varautumisesta sekä toimenpiderekisteristä sisäasiainministeriölle ja aluehallintovirastolle tietoja, jotka ovat tarpeen tilastojen tekemistä varten. Tiedot voidaan tarvittaessa luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla, ja ne voivat sisältää myös salassapidettäviä tietoja.

Sisäasiainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tilastotietojen antamisesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa 22 päivänä elokuuta 2003 annetun lain (761/2003) 14 §:n 6 kohta ja 19 §:n 1 momentin 13 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 538/2006, ja *muutetaan* 7 ja 8 §, 13 §:n 2 momentin 2 kohta sekä 15 ja 48 §, sellaisena kuin niistä on 15 § osaksi laissa 457/2009, seuraavasti:

7 §

Rekisterinpitäjä

Edellä 2–4 §:ssä ja 6 §:n 1 momentissa samoin kuin 30 ja 31 §:ssä tarkoitetun henkilörekisterin rekisterinpitäjä on Poliisihallitus, 5 §:ssä tarkoitetun henkilörekisterin rekisterinpitäjä on suojelupoliisi ja 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun henkilörekisterin rekisterinpitäjä on toiminnasta vastaava poliisiyksikkö.

8 §

Henkilörekisterin perustaminen

Edellä 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun henkilörekisterin perustamisesta päättää Poliisihallitus ja 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun henkilörekisterin perustamisesta toiminnasta vastaava poliisiyksikkö.

Muiden kuin 2–5 sekä 30 ja 31 §:ssä tarkoitettujen henkilörekisterien perustamisesta on tehtävä kirjallinen päätös. Edellä 6 §:ssä tarkoitettujen valtakunnallisissa käytössä olevien tila-

päisten ja manuaalisesti ylläpidettävien henkilörekisterien osalta rekisterin perustamista koskevasta päätöksestä ja sen olennaisesta muuttamisesta on ilmoitettava viimeistään kuukautta ennen rekisterin perustamista tai muuttamista tietosuojavaltuutetulle. Perustamispäätöksessä on mainittava henkilörekisterin käyttötarkoitus.

13 §

Poliisin tietojen saanti eräistä rekistereistä

Poliisilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada, siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa:

2) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuk-
sen liikennelupatietojärjestelmistä luvanvaraisen liikenteen valvonnassa tarvittavia tietoja ja maistraattien vesikulkuneuvorekistereistä vene-
liikenteen valvonnassa tarvittavia tietoja;

15 §

Tietojen käyttäminen tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

Poliisin valtakunnalliseen käyttöön perustettu henkilökisteri on poliisiyksiköiden käytössä lukuun ottamatta Poliisiammattikorkeakoulua ja Poliisin tekniikkakeskusta. Edellä 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustettu henkilökisteri on vain niiden poliisiyksiköiden käytössä, joiden käyttöön se on perustettu.

Poliisilla on oikeus käyttää poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun henkilökisterin tietoja, jos tiedot ovat tarpeen kyseisten tehtävien suorittamiseksi. Poliisilla on oikeus käyttää poliisilain 1 §:n 3 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun henkilökisterin tietoja, jos tiedot ovat tarpeen sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

Oikeus 3 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen passin sormenjälkitietojen käyttöön on

vain sillä, jonka työtehtävien hoitaminen tiedon käyttöä välttämättä edellyttää.

48 §

Tarkemmat säännökset ja ohjeet

Tarkempia säännöksiä menettelytavoista tämän lain 19 §:ssä tarkoitettussa teknisen käyttöyhteyden antamisessa, 20 §:ssä tarkoitettussa tietojen luovuttamisesta päättämisessä ja 44 §:ssä tarkoitettussa tarkastusoikeuden käyttämisessä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Poliisihallitus vahvistaa poliisille kuuluvissa toimenpiteissä käytettävien lomakkeiden kaavat.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

alueen pelastustoimen valtionavustuksesta annetun lain 4 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alueen pelastustoimen valtionavustuksesta 19 päivänä joulukuuta annetun lain (1122/2003) 4 ja 6 § seuraavasti:

4 §

Valtionapuviranomainen

Valtionapuviranomaisena toimii aluehallintovirasto.

6 §

Valtionavustuksen hakeminen

Alueen pelastustoimen tulee hakea kirjallisesti valtionavustusta aluehallintovirastolta sen vuoden tammikuun loppuun mennessä, jona hankinta tehdään tai kehittämishankkeen toteutus aloitetaan.

Haettaessa valtionavustusta kehittämishankkeeseen, hakemuksesta tulee käydä vähintään ilmi:

- 1) hankkeen tavoite ja sisältö;
- 2) toteuttamiseen osallistuvat tahot; sekä
- 3) hankkeen kokonaiskustannukset ja

-rahoitus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

ulkomaalaislain 71 ja 84 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 2004 annetun ulkomaalaislain (301/2004) 71 ja 84 §, sellaisena kuin niistä on 84 § osaksi laeissa 619/2007 ja 973/2007, seuraavasti:

71 §

Yhteistyö työmarkkinajärjestöjen kanssa

Työmarkkinaosapuolet osallistuvat työntekijän oleskelulupien myöntämiskäytäntöjen seurantaan ja arviointiin sekä ulkomaisen työvoiman käytön yleisiä edellytyksiä koskevien valtakunnallisten ja alueellisten linjausten laadintaan. Tässä pykälässä tarkoitettut valtakunnalliset linjaukset annetaan valtioneuvoston päätöksellä ja alueelliset linjaukset asianomaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksellä.

84 §

Toimivalta elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan myöntämiselle

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ratkaisee elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan myöntämiselle 76 §:n 1 kohdassa säädettyjen edellytysten täyttyminen. Elinkeino-, liikenne-

ja ympäristökeskus ratkaisee, onko elinkeinonharjoittaminen tilapäistä vai jatkuvaa.

Maahanmuuttovirasto myöntää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 1 momentin mukaan tekemän myönteisen ratkaisun jälkeen ulkomaalaiselle ensimmäisen elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan, jollei 76 §:n 2 kohdasta muuta johdu ja jollei ulkomaalaisella hakemusta jätettäessä ole voimassa olevaa muuta oleskelulupaa. Maahanmuuttovirasto päättää, onko kyse 49 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettusta perusteettomuudesta.

Jos ulkomaalaisella on hakemusta jätettäessä voimassa oleva oleskelulupa ja 76 §:n 2 kohdasta ei muuta johdu, kihlakunnan poliisilaitos myöntää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 1 momentin mukaan tekemän myönteisen ratkaisun jälkeen uuden elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun lain (579/2005) 22 §:n 1 momentin 9 kohta seuraavasti:

22 §

Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Rajavartiolaitoksella on sen lisäksi, mitä rajavartiolaitaissa tai muussa laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja rekistereistä seuraavasti:

9) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen sekä liikenne- ja viestintäministeriön liiken-

nelupatietojärjestelmistä tarpeelliset tiedot liikennevalvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määrittämistä varten;

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä 18 päivänä heinäkuuta 2008 annetun lain (503/2008) 27 §:n 3 momentti, 28 §:n 3 momentti, 29—31 §, 32 §:n 1 ja 2 momentti, 33 §, 35 §:n 3 momentti sekä 44 §, sellaisina kuin niistä ovat 31 § osaksi laissa 918/2008 ja 32 §:n 2 momentti viimeksi mainitussa laissa, seuraavasti:

27 §

Maksuliike- ja valuutanvaihtotoiminnan harjoittajien rekisteröitymisvelvollisuus

Hakemus tehdään aluehallintovirastolle. Hakemuksen sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

28 §

Omaisuudenhoito- ja yrityspalvelujen tarjoajan rekisteröitymisvelvollisuus

Hakemus tehdään aluehallintovirastolle. Hakemuksen sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

29 §

Maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteri sekä yrityspalvelurekisteri

Aluehallintovirasto pitää rekisteriä maksuliikettä ja valuutanvaihtotoimintaa harjoittavista (*maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteri*) sekä omaisuudenhoito- ja yrityspalveluiden tarjoajista (*yrityspalvelurekisteri*). Maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteriä pidetään maksuliike- ja valuutanvaihtotoiminnan harjoittajien sekä yrityspalvelurekisteriä omaisuudenhoito- ja yrityspalveluiden tarjoajien tämän lain säännösten noudattamisen valvomista varten.

Maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteriin ja yrityspalvelurekisteriin merkitään:

1) yksityisen elinkeinonharjoittajan täydellinen nimi ja henkilötunnus tai tämän puuttuessa syntymäaika ja kansalaisuus sekä toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus ja jokaisen toimipaikan käyntiosoite, jossa toimintaa harjoitetaan;

2) suomalaisen oikeushenkilön toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus ja jokaisen toimipaikan käyntiosoite, jossa toimintaa harjoitetaan;

3) ulkomaisen oikeushenkilön Suomessa rekisteröimän sivuliikkeen toiminimi, yritys- ja

yhteisötunnus ja jokaisen toimipaikan käyntiosoite, jossa toimintaa harjoitetaan;

4) sivuliikkeen edustajan nimi ja henkilötunnus ja tämän puuttuessa syntymäaika ja kansalaisuus;

5) henkilöiden, joiden luotettavuus on 27 ja 28 §:n nojalla selvitetty, täydelliset nimet, henkilötunnukset tai tämän puuttuessa syntymäajat ja kansalaisuus;

6) rekisteritunnus ja rekisteröinnin päivämäärä; ja

7) rekisteristä poistamisen syy ja ajankohta.

Rekisteriin merkitään myös tiedot niistä, joille on määrätty 33 §:ssä tarkoitettu kielto harjoittaa toimintaa ilman rekisteröitymistä.

Rekisteriin merkittyjen tietojen muutoksista on viipymättä ilmoitettava aluehallintovirastolle.

30 §

Rekisteristä poistaminen

Aluehallintoviraston on poistettava rekisteröity maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteristä tai yrityspalvelurekisteristä, jos rekisteröity ei enää täytä rekisteröinnin edellytyksiä tai on lopettanut toimintansa. Rekisteröidylle on ennen rekisteristä poistamista varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

31 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo:

1) Finanssivalvonta 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua luotto- ja rahoituslaitoksen osalta sekä mainitun pykälän 2—8 ja 10—13 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten osalta;

2) Poliisihallitus 2 §:n 14 kohdassa tarkoitettua rahapeliyhteisöä;

3) Ahvenanmaan maakuntahallitus 2 §:n 15 kohdassa tarkoitettua rahapeliyhteisöä;

4) Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunta ja kauppakamarin tilintarkastusvaliokun-

nat niiden valvottavaksi tilintarkastuslaissa säädettyä tilintarkastajaa ja tilintarkastusyhteisöä;

5) julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunta 2 §:n 18 kohdassa tarkoitettua ilmoitusvelvollista;

6) aluehallintovirasto 2 §:n 9, 20 ja 23 kohdassa tarkoitettua ilmoitusvelvollisen osalta;

7) aluehallintovirasto 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollista, joka ei ole Rahoitustarkastuksen valvottava, 2 §:n 16, 19, 21 ja 22 kohdassa tarkoitettua ilmoitusvelvollista sekä 2 §:n 24 kohdassa tarkoitettuja muita oikeudellisia palveluita tarjoavaa; ja

8) asianajajayhdistys 2 §:n 24 kohdassa tarkoitettuja asianajajia.

Aluehallintovirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua ilmoitusvelvolliselta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi tarpeelliset tiedot. Sama oikeus on aluehallintovirastolla 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten osalta.

Aluehallintovirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitettua sakkorekisteristä tiedot, jotka ovat tarpeen 27 ja 28 §:ssä säädetyn luotettavuuden selvittämiseksi tai 30 §:ssä tarkoitettua rekisteristä poistamista varten.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua valvovan viranomaisen, valvomaan asetettua tai säästöpankkilaisissa (1502/2001) tarkoitettua säästöpankkitarkastuksen sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitettua osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön tulee ilmoittaa rahanpesun selvittelykeskukselle, jos se havaitsee suorittamansa valvonnan tai muutoin tehtäviensä hoidon yhteydessä ilmi tulleiden seikkojen perusteella epäilyttävän liiketoimen taikka epäilee terrorismin rahoittamista tai sen rangaistavaa yritystä.

Maksajan tiedot -asetuksen noudattamista valvoo aluehallintovirasto maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteriin merkityn ilmoitusvelvollisen osalta sekä 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua

muun ilmoitusvelvollisen kuin kohdassa tarkoitettua luotto- tai rahoituslaitoksen osalta.

32 §

Valvontaviranomaisen tarkastusoikeus

Aluehallintoviraston asianomaisella virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus 29 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin merkityn ilmoitusvelvollisen liike- ja varastotiloihin sekä maksajan tiedot -asetuksen noudattamisen valvomiseksi maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteriin merkityn ilmoitusvelvollisen liike- ja varastotiloihin.

Aluehallintoviraston asianomaisella virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus 2 §:n 9, 16, 19, 21 ja 22 kohdassa tarkoitettua ilmoitusvelvollisen, 2 §:n 24 kohdassa tarkoitettua muun oikeudellisissa asioissa avustavan sekä sellaisen 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua muun ilmoitusvelvollisen kuin kohdassa tarkoitettua luotto- tai rahoituslaitoksen liike- ja varastotiloihin. Aluehallintoviraston asianomaisella virkamiehellä on lisäksi oikeus maksajan tiedot -asetuksen noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus sellaisen 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua ilmoitusvelvollisen, joka ei ole kohdassa tarkoitettu luotto- tai rahoituslaitos, liike- ja varastotiloihin.

33 §

Pakkokeinot

Jos maksuliikettä tai valuutanvaihtoa harjoitava taikka omaisuudenhoito- ja yrityspalveluita tarjoava laiminlyö rekisteröitymisvelvollisuuden tai jatkaa edelleen rekisteröinnin yhteydessä kielletyn toiminnan harjoittamista taikka rekisteristä poistettuna jatkaa toimintaansa, aluehallintovirasto voi kieltää tätä jatkamasta toimintaansa. Jos toimintaa harjoittava laiminlyö ilmoittaa rekisteriin merkittyjen tietojen muuttumisesta, aluehallintovirasto voi kehottaa asian-

omaista määräajassa täyttämään velvollisuutensa.

Aluehallintovirasto voi asettaa tässä pykälässä tarkoitetun kiellon tai kehotuksen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon asettamisesta ja maksettavaksi määräämisestä säädetään uhkasakkolaisissa (1113/1990).

35 §

Rahanpesun selvittelykeskus ja sen tehtävät

—————
Keskusrikospoliisin tulee antaa vuosittain Poliisihallitukselle selvitys rahanpesun selvittelykeskuksen toiminnasta, 23 ja 24 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten ja määräysten pidätyä suorittamasta liiketoimia lukumääristä sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen toiminnan yleisestä edistymisestä Suomessa.

44 §

Muutoksenhaku aluehallintoviraston tekemään päätökseen

Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Edellä 30 §:ssä tarkoitettua päätöstä rekisteristä poistamisesta ja 33 §:ssä tarkoitettua päätöstä toimintakiellosta on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen muuta määrää.

—————
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

puolustustilalain 9 ja 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä heinäkuuta 1991 annetun puolustustilalain (1083/1991) 9 §:n 1 momentti ja 12 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 199/2000, seuraavasti:

9 §

Jos 8 §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden saavuttamiseksi riittämättömiä, mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitettujen henkilön asuinpaikan yleinen alioikeus tai poliisilaitoksen päällikön, suojelupoliisin päällikön tai poliisiylijohdajan vaatimuksesta määrätä hänet otettavaksi turvasäilöön enintään kolmeksi kuukaudeksi kerrallaan.

kona liikkumisen määrättyinä aikoina tai määrättyillä paikoilla ilman poliisin lupaa, jos väestön turvallisuus tai sotilaallisen maanpuolustuksen tärkeä etu sitä vaatii.

Kiireellisessä tapauksessa 1 momentissa tarkoitettujen määräysten voi antaa poliisilaitoksen päällikkö. Päätös on välittömästi alistettava aluehallintoviraston vahvistettavaksi.

12 §

Aluehallintovirasto voi rajoittaa oikeutta poistua tietyltä paikkakunnalta sekä kieltää ul-

—————
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

panttilainauslaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan panttilainauslaitoksista 18 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1353/1992) 3—5, 10, 11, 11 a, 11 b, 13 a, 30, 30 a, 30 b, 40, 40 a ja 40 b §,

sellaisina kuin ne ovat, 3, 10, 11, 11 a, 11 b, 13 a, 30 a, 30 b, 40, 40 a ja 40 b § laissa 892/2008, 4 § laissa 757/2004 ja mainitussa laissa 892/2008, 5 § laissa 769/1997 ja mainitussa laissa 892/2008 sekä 30 § mainituissa laeissa 769/1997 ja 892/2008 ja laissa 640/2006, seuraavasti:

3 §

Tämän lain noudattamista valvoo keskushallintoviranomaisena Etelä-Suomen aluehallintovirasto (*aluehallintovirasto*).

4 §

Panttilainaus toiminnan harjoittamiseen on haettava aluehallintovirastolta toimilupa. Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle panttilainauslaitokselle ennen sen rekisteröimistä.

Toimilupahakemuksessa on annettava tarpeellinen selvitys panttilainauslaitoksen omistajista ja heidän omistusosuuksistaan, hallinnosta sekä hallintoa hoitavista henkilöistä. Hakemukseen on liitettävä perustamiskirja. Aluehallintovirastolla on oikeus vaatia myös muita tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Panttilainauslaitoksen toimilupahakemuksesta on pyydetävä asianomaisen paikkakunnan poliisin lausunto.

Toimilupa myönnetään myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa toisessa valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä *eurooppayhtiöasetus*, tarkoitetulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Kotipaikan siirtoa ei saa re-

kisteröidä ennen kuin toimilupa on annettu. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

5 §

Panttilainauslaitokselle on myönnettävä toimilupa, jos panttilainauslaitoksen omistajien ja hallintohenkilöiden luotettavuudesta ja sopivuudesta saadun selvityksen ja muun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että panttilainauslaitosta tullaan johtamaan ammattitaitoisesti, luotettavasti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti ja että panttilainauslaitos muutoin tulee noudattamaan tämän lain säännöksiä.

Aluehallintovirastolla on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan panttilainauslaitoksen liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta tarpeellisia ehtoja.

10 §

Panttilainauslaitoksen sivutoimipaikkojen perustamisesta ja lopettamisesta on ilmoitettava aluehallintovirastolle.

11 §

Ennen kuin panttilainauslaitos aloittaa toimintansa, laitoksen on toimitettava aluehallintovirastolle:

1) täydellinen ote rekisteriviranomaisen suoritamasta laitoksen rekisteröinnistä, johon sisältyy yhtiöjärjestys;

2) hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan sekä, jos varatoimitusjohtaja on valittu, varatoimitusjohtajan, tilintarkastajien ja varatilintarkastajien nimet, kansalaisuus ja kotipaikka;

3) selvitys siitä, miten pantit säilytetään sekä millä tavoin pantit vakuutetaan.

Jos 1 momentissa mainituissa tiedoissa tapahtuu muutos, siitä on viipymättä ilmoitettava aluehallintovirastolle.

11 a §

Panttilainauslaitoksen on ennen toiminnan aloittamista ilmoitettava aluehallintovirastolle ne panttilainauslaitoksen osuuskuntien omistajat, jotka omistavat vähintään 10 prosenttia osakepääomasta taikka joiden osuus tuottaa vähintään 10 prosenttia laitoksen osakkeiden äänivallasta tai muutoin oikeuttaa käyttämään siihen rinnastettavaa vaikutusvaltaa panttilainauslaitoksen hallinnossa, sekä omistusten suuruus. Ilmoituksessa on annettava tarpeelliset tiedot osuuden suuruudesta ja sen omistajasta. Panttilainauslaitoksen on välittömästi ilmoitettava sen tietoon tulleet osuuskuntien omistuksessa tapahtuneet muutokset.

Jos aluehallintovirasto havaitsee osuuden omistuksen vaarantavan panttilainauslaitoksen varovaista ja tervettä liiketoimintaa, aluehallintovirasto voi kieltää osuuden omistajan äänivalan käyttämisen.

Aluehallintovirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettujen tietojen ilmoittamisesta aluehallintovirastolle.

11 b §

Toimiluvan haltijan on toimitettava aluehallintovirastolle jäljennökset tilintarkastuskertomuksesta ja tilinpäätöksestä liitteineen kahden kuukauden kuluessa tuloslaskelman ja taseen

vahvistamisesta. Toimiluvan haltijan on myös viipymättä tehtävä aluehallintovirastolle ilmoitus hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vaihtumisesta ja esitettävä selvitys toimitusjohtajan kelpoisuudesta.

13 a §

Aluehallintoviraston on määrättävä panttilainauslaitokselle kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja, jos:

1) 13 §:n säännöksiä ei ole noudatettu;

2) tilintarkastaja ei ole tilintarkastuslain 24 tai 25 §:ssä tarkoitettulla tavalla riippumaton; tai

3) yhtiöjärjestykseen otettua tilintarkastajien lukumäärää tai kelpoisuutta koskevaa määräystä on rikottu.

Aluehallintoviraston on pyydettävä Keskukskaupakamarin tilintarkastuslautakunnalta lausunto 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua riippumattomuutta koskevassa asiassa ennen sen ratkaisemista.

Aluehallintoviraston määräys on voimassa siihen asti, kunnes 1 momentissa tarkoitettua tilintarkastajan tilalle on valittu tilintarkastaja.

Aluehallintovirasto antaa panttilainauslaitokselle osakeyhtiölain 7 luvun 7 §:ssä tarkoitettua määrärahaa.

Aluehallintovirasto voi kesken toimikauden erottaa määräämänsä tilintarkastajan toimestaan.

30 §

Panttilainauslaitokseen sovelletaan osakeyhtiöistä annettua lainsäädäntöä, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Osakeyhtiölain 6 luvun 10 §:n 2 momentissa ja 19 §:n 1 momentissa tarkoitettua luvun 10 §:n 2 momentissa ja 19 §:n 1 momentissa tarkoitettua luvun 10 §:n 2 momentissa antaa panttilainauslaitokselle aluehallintovirasto.

30 a §

Jos panttilainauslaitos aikoo siirtää kotipaikkansa Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, panttilainauslaitoksen on lähetettävä aluehallintovirastolle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua siirtosuunnitelmasta ja

selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun panttilainauslaitos on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos aluehallintovirasto on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että panttilainauslaitos ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivästä vain, jos aluehallintovirasto on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

30 b §

Jos panttilainauslaitos osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa taikka osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:ssä tai jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:ssä tarkoitettua todistusta, jos aluehallintovirasto on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että panttilainauslaitos ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivästä vain, jos aluehallintovirasto on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista tai jakautumista.

40 §

Aluehallintoviraston on kiellettävä panttilainausloiminta, jota harjoitetaan ilman tässä laissa säädettyä toimilupaa.

Jos toimiluvan haltija laiminlyö, mitä sen velvollisuudeksi on tässä laissa tai rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa (503/2008) säädetty taikka toimiluvan haltijan yhtiöjärjestyksessä määrätty, aluehallintovirasto voi kehottaa toimi-

luvan haltijaa täyttämään velvollisuutensa määräajassa.

Aluehallintovirasto voi asettaa tässä pykälässä tarkoitettua kiellon tai kehotuksen tehosteeksi uhkasakon. Edellä 1 momentissa tarkoitettua kieltoa on kuitenkin tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Hämeenlinnan hallinto-oikeus. Uhkasakosta säädetään muilta osin uhkasakkolaissa (1113/1990).

40 a §

Aluehallintoviraston on peruutettava toimilupa, jos:

- 1) panttilainauslaitoksen toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia, asetusta tai viranomaisen niiden nojalla antamia tai vahvistamia määräyksiä taikka jos luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;
- 2) panttilainauslaitos on lopettanut toimintansa yli 6 kuukauden ajaksi;
- 3) panttilainauslaitoksen toimintaa ei ole aloitettu 12 kuukauden sisällä toimiluvan myöntämisestä; tai
- 4) toimilupaa haettaessa on annettu väriä tietoja.

Jos aluehallintovirasto peruuttaa 1 momentin nojalla panttilainauslaitoksen toimiluvan, aluehallintovirasto voi samalla antaa määräyksiä siitä, miten toiminnan lopettamisen tulee tapahtua.

Aluehallintoviraston on ilmoitettava toimiluvan peruuttamisesta rekisteriviranomaiselle.

Jos toimiluvan peruuttaminen olisi olosuhteisiin nähden kohtuutonta, aluehallintovirasto voi sen sijasta antaa toimiluvan haltijalle kirjallisen varoituksen.

Aluehallintovirasto voi panttilainauslaitoksen hakemuksesta peruuttaa panttilainauslaitoksen toimiluvan, jos panttilainauslaitos on päättänyt lopettaa luvanvaraisen toiminnan harjoittamisen. Tässä momentissa tarkoitettuun toimiluvan peruuttamiseen sovelletaan, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään.

40 b §

Aluehallintovirastolla on oikeus saada valvontaa sekä toimiluvan myöntämistä ja peruutta-

mista koskevien asioiden käsittelyä varten tarpeellisia tietoja rikosrekisteristä ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitettusta sakkorekisteristä.

Aluehallintovirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus pyynnöstä saada toimiluv-

van haltijalta tämän lain noudattamisen valvontaa varten muut tarpeelliset tiedot.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

väestötietolain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 11 päivänä kesäkuuta 1993 annetun väestötietolain (507/1993) 1 §, sellaisena kuin se on laissa 527/1999, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Väestötietoja kerätään, talletetaan ja luovutetaan siten kuin tässä laissa säädetään. Tietojen ilmoittamisesta väestötietojärjestelmään, tietojen luovuttamisesta, henkilötietojen suojasta ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta on lisäksi voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

Mitä tässä laissa säädetään rekisterihallinnon paikallisviranomaisesta, koskee Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirastoa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

arvonlisäverolain 216 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/1993) 216 §, sellaisena kuin se on laissa 805/1996, seuraavasti:

216 §

Aluehallintovirasto ja poliisi ovat velvollisia antamaan veroviranomaisille tarpeellista virka-

apua. Aluehallintovirastolla on myös oikeus veroviranomaisen esityksestä uhkasakolla velvoittaa se, joka ei ole noudattanut 168 ja 169 §:n no-

jalla annettua kehotusta, täyttämään velvollisuutensa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Laki

kuntalain 8 ja 78 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun kuntalain (365/1995) 8 §:n 2 momentti ja 78 §:n 5 momentti, sellaisena kuin niistä on 8 §:n 2 momentti laissa 1375/2007, seuraavasti:

8 §

Valtion ja kunnan suhde

Aluehallintovirasto voi kantelun johdosta tutkia, onko kunta toiminut voimassa olevien lakien mukaan.

toimialueella yhtymällä on kotipaikka. Perustamisilmoitukseen on liitettävä jäljennös perussopimuksesta sekä sopimuksen hyväksymistä koskevista valtuustojen päätöksistä.

78 §

Kuntayhtymän perussopimus

Kuntayhtymän perustamisesta ja purkamisesta ilmoitetaan sille aluehallintovirastolle, jonka

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

rekisterihallintolain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 15 päivänä maaliskuuta 1996 annetun rekisterihallintolain (166/1996) 3 §, sellaisena kuin se on laissa 1188/2007, seuraavasti:

3 §

Väestökirjanpidon sekä muun rekisterihallinnon paikallisviranomaisina, sen mukaan kuin erikseen säädetään, ovat maistraatit. Muista maistraatin tehtävistä säädetään erikseen. Maistraatin toimialueena on yksi tai useampi kihlakunta. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset maistraattien toimialueista. Valtiovarainministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset maistraattien sijaintipaikasta ja maistraattien yksiköistä.

Ahvenanmaan maakunnassa maistraatille säädettyjä tehtäviä hoitaa Ahvenanmaan valtionvirasto, jollei erikseen toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

jäteverolain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä kesäkuuta 1996 annetun jäteverolain (495/1996) 12 §:n 2 momentti seuraavasti:

12 §

Sen estämättä, mitä valmisteverotuslaissa säädetään salassapitovelvollisuudesta, tulliviranomaisella on oikeus antaa tässä laissa tarkoitettua verotusta varten annettuja tietoja ja asiakirjoja jätelaissa (1072/1993) tarkoitetulle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja ym-

päristönsuojelulautakunnalle näille säädettyä tai määrättyä tehtävää varten.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

varainsiirtoverolain 13 ja 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 29 päivänä marraskuuta 1996 annetun varainsiirtoverolain (931/1996) 13 § ja 14 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 13 § osaksi laissa 1220/2006 ja 14 §:n 2 momentti laissa 52/2000, seuraavasti:

13 §

Eräät kiinteistön vaihdot

Veroa ei ole suoritettava siltä osin kuin kiinteistö on saatu vaihtamalla se toiseen kiinteistöön ja:

1) vaihto johtaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai metsäkeskuksen antaman todistuksen mukaan maa- tai metsätalouden harjoittamisen kannalta olennaisesti sopivampaan tilussijoitukseen; tai

2) vaihto on tapahtunut luonnonsuojelulain (1096/1996) mukaisen luonnonsuojelun alueen perustamiseksi.

14 §

Eräät maatalouselinkeinolainsäädännön mukaiset luovutukset

Verovapauden edellytyksenä on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen antama todistus siitä, että luovutus tapahtuu 1 momentin 1 kohdassa mainittuun tarkoitukseen tai että luovutuksensaajalle on myönnetty 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu laina tai hänen vastattavakseen on siirretty 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu laina.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

pienien erillisten alueiden siirtämisestä kunnasta toiseen kuntaan annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan pienien erillisten alueiden siirtämisestä kunnasta toiseen kuntaan 19 päivänä joulukuuta 1997 annetun lain (1197/1997) 5 § seuraavasti:

5 §

Siirtopäätöksen tekeminen ja tiedoksianto

Tässä laissa tarkoitettu enklavin siirtämi-

sestä kunnasta toiseen päättää asianomainen maanmittaustoimisto.

Maanmittaustoimiston päätös on määrättävä tulemaan voimaan kalenterivuoden alusta, ja se

on tehtävä ennen edellisen vuoden kesäkuun loppua. Päätös siirtämisestä on julkaistava virallisessa lehdessä sekä lähetettävä viipymättä tiedoksi valtiovarainministeriölle, kirkkohallitukselle, asianomaiselle aluehallintovirastolle, maistraatille ja verohallinnon viranomaiselle sekä asianomaisille kunnille. Lisäksi jäljennös päätöksestä on lähetettävä viipymättä 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuille alueiden omistajille.

Tieto päätöksestä katsotaan saaduksi, kun se on julkaistu virallisessa lehdessä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

Kainuun hallintokokeilusta annetun lain 16 ja 48 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kainuun hallintokokeilusta 9 päivänä toukokuuta 2003 annetun lain (343/2003) 16 §:n 2 momentti ja 48 §:n 3 momentti seuraavasti:

16 §

Maakuntahallituksen eri kokoonpanot

Maakuntahallituksen käsitellessä 10 §:ssä tarkoitettuja asioita siihen kuuluvat peruskokoonpanon lisäksi Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä Kainuun metsäkeskuksen edustajat. Maakuntavaltuusto valitsee edustajat saatuaan viranomaisten ehdotukset jäsenistä.

48 §

Kuntayhtymien perustaminen

Edustajainkokouksen kutsuu ensimmäisen kerran koolle Pohjois-Suomen aluehallintovirasto. Aluehallintoviraston määräämä henkilö johtaa kokousta, kunnes edustajainkokoukselle on valittu puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Kuntien edustajainkokous on kutsuttava koolle siten, että se kokoontuu ensimmäisen kerran viimeistään kesäkuussa 2003.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

tilastolain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 23 huhtikuuta 2004 annetun tilastolain (280/2004) 23 § seuraavasti:

23 §

Uhkasakko

Jos tiedonantovelvollinen laiminlyö tietojen antamisen määräaikana, voi aluehallintovirasto 2 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun viranomaisen hakemuksesta velvoittaa tietojen antamiseen uhkasakolla. Uhkasakon määräämisen

edellytyksenä on 6 §:ssä tarkoitettujen neuvottelujen käyminen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta 21 päivänä heinäkuuta 2006 annetun lain (603/2006) 15 § seuraavasti:

15 §

Tietojen antaminen verohallinnolle ja eräille muille viranomaisille

Verohallinnolla on salassapitosäännösten ja muiden tietojen saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada maa- ja metsätalousministeriöltä, tulliviranomaiselta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta sekä Ahvenanmaan valtionvirastolta tässä laissa tarkoitetun valmisteveron palauttamista sekä siihen liittyvää valvontaa varten tarpeellisia tietoja hakijalle myönnetystä tämän lain 2 §:n 2—5 kohdassa tarkoitusta tukityypistä, tuen maksupäivästä sekä nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 10 a §:n mukaisista hakijoista ja palau-

tuksen saajista. Hakijasta ja palautuksen saajasta on oikeus saada yksilöinti- ja yhteystietoina hakijan tai palautuksen saajan nimi, henkilö- tai yhteisötunnus sekä viranomaiselle ilmoitettu osoite.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, tulliviranomaisella, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla sekä Ahvenanmaan valtionvirastolla on salassapitosäännösten ja muiden tietojen saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada tässä laissa tarkoitetun valmisteveron palauttamista sekä siihen liittyvää valvontaa varten tarpeellisia tietoja verohallinnolta palautuksen saajasta sekä palautuksen määrästä ja sen perusteesta. Palautuksen saajasta on oikeus saada yksilöinti- ja yhteystietoina palautuksen saajan ni-

mi, henkilö- tai yhteisötunnus sekä verohallinnolle ilmoitettu toimipaikan osoite.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

Euroopan yhteisön rajan yli kuljetettavan käteisrahan valvonnasta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan yhteisön rajan yli kuljetettavan käteisrahan valvonnasta 8 päivänä kesäkuuta 2007 annetun lain (653/2007) 6 § seuraavasti:

6 §

Haltuunotto-oikeus

Toimivaltaisella viranomaisella on oikeus pidättää ja ottaa haltuun yhteisöön tuotu tai yhteisöstä vietävä käteisraha, jos asetuksen 3 artiklassa säädettyä ilmoittamisvelvollisuutta ei ole täytetty, ja jos toimenpide on tarpeen sen selvittämiseksi, onko käteisrahaan syytä puuttua muun lainsäädännön nojalla. Toimenpiteestä päättää tullimies, jolla on oikeus päättää tullilain 15 §:ssä tarkoitettusta henkilöntarkastuksesta, päällystöön kuuluva poliisimies taikka pidättämiseen oikeutettu rajavartiolaitoksen virkamies tai vähintään majurin arvoinen rajavartiomies.

Sille, jolta otetaan haltuun käteisrahaa, on annettava todistus haltuunotosta. Toimivaltaisen viranomaisen on pidettävä kirjaa haltuun otetuista käteisrahoista. Jollei laissa toisin säädetä,

käteisraha on asetettava asianosaisen saataville tai palautettava hänelle siten kuin asianomainen henkilö ja toimivaltainen viranomainen erikseen sopivat viimeistään viiden arkipäivän kulluttua haltuunotosta. Toimivaltainen viranomainen voi tallettaa käteisrahan aluehallintovirastoon siten kuin rahan, arvo-osuuksien, arvopapereiden tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetussa laissa (281/1931) säädetään. Tallettaminen tehdään sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella käteisraha on haltuunotettu.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

tekijänoikeuslain 26 d ja 26 l §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun tekijänoikeuslain (404/1961) 26 d §:n 5—7 momentti ja 26 l §, sellaisina kuin ne ovat, 26 d §:n 5—7 momentti laissa 1254/1994 ja 26 l § laissa 446/1995, seuraavasti:

26 d §

Aluehallintovirasto voi järjestön hakemuksesta velvoittaa valmistajan, maahantuojan tai 26 a §:n 2 momentissa tarkoitetun myyjän täyttämään 2 momentissa tarkoitetun velvollisuutensa sakon uhalla. Uhkasakon asettamisessa ja maksettavaksi määräämisessä noudatetaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Aluehallintovirastolla on oikeus 26 a §:n 1 momentissa tarkoitetun maksuvelvollisuuden noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus. Laitteen valmistajan, maahantuojan tai 26 a §:n 2 momentissa tarkoitetun myyjän on tarkastusta varten päästettävä tarkastuksen suorittaja hallinnassaan oleviin liike- ja varastotiloihin, maalueille ja kulkuneuvoihin sekä vaadittaessa esitettävä kirjanpitoa, liikekirjeenvaihtonsa, tietojenkäsittelyn tallenteensa ja muut asiakirjat, joilla voi olla merkitystä valvonnassa. Tarkastuksen suorittajalla on oikeus ottaa jäljennöksiä tarkastettavista asiakirjoista. Tarkastuksen suorittajalla on oikeus käyttää asiantuntijana järjestön määräämää henkilöä. Aluehallintovirastolla on oikeus luovuttaa perinnässä tarpeelliset tiedot järjestölle.

Poliisi on velvollinen tarvittaessa antamaan aluehallintovirastolle virka-apua tälle 6 momentin nojalla kuuluvien tehtävien suorittamiseksi.

26 l §

Aluehallintovirasto voi järjestön hakemuksesta velvoittaa myyjän täyttämään 26 k §:n 2

momentissa tarkoitetun velvollisuutensa sakon uhalla. Uhkasakon asettamisesta ja maksettavaksi tuomitsemisesta säädetään uhkasakkolaisa.

Aluehallintovirastolla on oikeus 26 k §:n 2 momentissa tarkoitetun tiedonanto- ja selvityselvöllisyyden noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus. Myyjän on tarkastusta varten päästettävä tarkastuksen suorittaja hallinnassaan oleviin liiketiloihin sekä vaadittaessa esitettävä kirjanpitoa, liikekirjeenvaihtonsa, korvausvelvollisuuden alaista myyntiä koskevat asiakirjat ja muut asiakirjat, joilla voi olla merkitystä valvonnassa. Tarkastuksen suorittajalla on oikeus ottaa jäljennöksiä tarkastettavista asiakirjoista. Tarkastuksen suorittajalla on oikeus käyttää asiantuntijana perivän järjestön määräämää henkilöä. Aluehallintovirastolla on oikeus luovuttaa perinnässä tarpeelliset tiedot järjestölle.

Poliisi on velvollinen tarvittaessa antamaan aluehallintovirastolle virka-apua tälle 2 momentin nojalla kuuluvien tehtävien suorittamiseksi.

Joka 26 k §:n 2 momentin tai tämän pykälän nojalla on saanut tiedon toisen liiketoimista, ei saa oikeudettomasti käyttää sitä eikä ilmaista sitä muille.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

muinaismuistolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 17 päivänä kesäkuuta 1963 annetun muinaismuistolain (295/1963) 25 a §, sellaisena kuin se on laissa 68/1995, ja

muutetaan 5 §:n 2 momentti, 7 §:n 3 momentti sekä 8, 11 ja 18 §, sellaisena kuin niistä on 7 §:n 3 momentti laissa 798/1996, seuraavasti:

5 §

Milloin muinaisjäännöksen rajoja ei ole määrätty siten kuin 1 momentissa on sanottu eikä Museoviraston ja maanomistajan kesken niistä kirjallisesti sovita, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asiana on Museoviraston tai maanomistajan hakemuksesta vahvistaa rajat. Hakemukseen on liitettävä ehdotus muinaisjäännöksen rajoiksi, selvitys sen kiinteistön omistusoikeudesta, jolla muinaisjäännös sijaitsee, ote kiinteistörekisteristä ja jäännöksen sijaintipaikan osoittava luotettava kartta tai karttapiirros. Hakemuksesta on kuultava maanomistajaa, jos hakemuksen on tehnyt Museovirasto, ja Museovirastoa, milloin hakemus on maanomistajan tekemä.

7 §

Milloin kiinteistö, jolla suoja-alue sijaitsee, on saamisen tai toistuvan raha- tai tavaratulon kantamisoikeuden panttina, on korvaus, josta edellä tässä pykälässä säädetään, talletettava aluehallintovirastoon ja jaettava niin kuin ulosmitatun omaisuuden myyntihinnasta säädetään. Panttioikeuden haltijalla on talletettuun korvausmäärään yhtäläinen oikeus kuin kiinteistöön. Tallettamista ei saa kuitenkaan toimittaa, jos esitetään panttioikeuden haltijan suostumus korvauksen tallettamatta jättämiseen taikka jos korvattavan edun vähäisyyden vuoksi tai muusta sellaisesta syystä haitan ei ole katsottava sanotavasti heikentäneen vakuuden arvoa.

8 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulee tarvittaessa antaa erityisiä kiinteän muinaisjäännöksen arvoa turvaavia määräyksiä. Määräykset voidaan ulottaa koskemaan myös suoja-alueen ulkopuolella olevaa aluetta, jollei alueen omistajalle tai jollekin muulle siitä aiheudu huomattavaa haittaa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös on julkipantava kunnan ilmoitustaululle niin kuin julkisista kuulutuksista säädetään sekä, jos se harkitaan tarpeelliseksi, sopivaan paikkaan muinaisjäännöksen läheisyyteen.

11 §

Milloin kiinteä muinaisjäännös tuottaa sen merkitykseen verraten kohtuuttoman suurta haittaa, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi hakemuksesta, johon on liitettävä muinaisjäännöstä koskeva tarkka selostus, Museovirastoa kuultuaan antaa luvan kajota muinaisjäännökseen tavalla, mikä muutoin 1 §:n 2 momentin mukaan on kielletty. Lupa voidaan sisällyttää tarpeellisiksi katsottuja ehtoja.

Jos 1 momentissa mainittu hakemus on muun kuin maanomistajan tekemä, on omistajaa asiaa kuultava.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös, jolla on annettu lupa muinaisjäännökseen kajoamiseen, on alistettava opetusministeriön vahvistettavaksi, milloin päätös on Museoviraston lausunnon vastainen.

Luvan saamisesta muinaisjäännöksen kajoamiseen yleistä työhanketta toteutettaessa säädetään 13 §:ssä.

18 §

Museovirastolla on oikeus tutkia tai määräämillään ehdoilla antaa toiselle lupa tutkia paikkaa, jossa muinaislöytö on tehty, vaikkei siinä olekaan kiinteää muinaisjäännöstä.

Jos joku on kärsinyt 1 momentissa mainitusta tutkimisesta vahinkoa, on se hänelle valtion varoista kohtuullisesti korvattava.

Aluehallintovirasto voi tarvittaessa uhkasakkoa käyttäen kieltää ryhtymästä 1 momentissa

tarkoitettulla alueella tutkimusta vaarantaviin toimenpiteisiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

perusopetuslain 37 ja 42 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 21 päivänä elokuuta 1998 annetun perusopetuslain (628/1998) 37 §:n 3 momentti ja 42 §, sellaisina kuin ne ovat, 37 §:n 3 momentti laissa 516/2000 ja 42 § laissa 477/2003, seuraavasti:

37 §

Henkilöstö

Rehtorin ja opettajien kelpoisuusvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Opetushallitus voi tarvittaessa antaa asetuksen säännöksiä täydentäviä määräyksiä. Aluehallintovirasto voi erityisestä syystä myöntää kelpoisuusvaatimuksista erivapauden.

42 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun opetuksen järjestäjän päätökseen, joka koskee 13 §:ssä tarkoitettua uskonnon ja elämäntutkimustiedon opetusta, oppilaille annettavaa varoitusta, oppilaan määräaikaista erottamista, 31, 31 a, 32 ja 33 §:ssä ja 34 §:n 1 momentissa säädettyä etua ja oikeutta, haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muuhun kuin tässä momentissa mai-

nittuun 36 §:ssä tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, päätökseen haetaan muutosta valittamalla aluehallintovirastolta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jos päätös koskee:

- 1) oppilaaksi ottamista;
- 2) oppilaan ottamista tai siirtämistä 17 §:n 2 momentissa tarkoitettuun erityisopetukseen vastoin huoltajan tahtoa tai samassa momentissa tarkoitettua henkilökohtaista opetuksen järjestämistä koskevaa suunnitelmaa;
- 3) 18 §:ssä säädettyjä erityisiä opetusjärjestelyjä; sekä
- 4) 27 §:ssä säädettyä perusopetuksen poikkeavaa aloittamisajankohtaa.

Päätökseen, jonka aluehallintovirasto on antanut 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettua asiaa koskevasta valituksesta, haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Päätökseen, jonka aluehallintovirasto on antanut 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun valitukseen, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Valitus 2 tai 3 momentissa tarkoitettua päätöksestä ja päätöksestä, jolla oppilaalle on annettu kirjallinen varoitus tai hänet on erotettu määräajaksi, tulee tehdä 14 päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu oppilaan huoltajalle tiedoksi. Tässä momentissa tarkoitettut asiat tulee käsitellä kiireellisinä.

Hallinto-oikeuden päätökseen, jolla on ratkaistu 3 ja 4 momentissa tarkoitettu asia, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 22 §:ssä tarkoitettuun oppilaan arviointia koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Oppilaan huoltaja voi pyytää rehtorilta opinnoissa etenemistä tai vuosiluokalle jättämistä koskevan päätöksen tai päättöarviointin uusimista. Jos oppilaan huoltaja on tyyty-

mätön pyynnöstä tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, hän voi pyytää arvioinnin oikaisua aluehallintovirastolta. Arvioinnin uusimisesta ja oikaisusta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Kun opetusta järjestetään ulkomailla, toimivaltainen hallinto-oikeus on Helsingin hallinto-oikeus ja toimivaltainen aluehallintoviranomainen on Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

lukiolain 30 ja 34 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lukiolain (629/1998) 30 §:n 3 momentti ja 34 §, sellaisina kuin ne ovat, 30 §:n 3 momentti laissa 517/2000 sekä 34 § laeissa 478/2003 ja 1116/2008, seuraavasti:

30 §

Henkilöstö

Rehtorin ja opettajien kelpoisuusvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Opetushallitus voi tarvittaessa antaa asetuksen säännöksiä täydentäviä määräyksiä. Aluehallintovirasto voi erityisestä syystä myöntää kelpoisuusvaatimuksista erivapauden.

34 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun koulutuksen järjestäjän päätökseen, joka koskee 9 §:ssä tarkoitet-

tua uskonnon ja elämänkatsomustiedon opetusta, opiskelijalle annettavaa varoitusta, opiskelijan määräaikaista erottamista, opiskelijan erottamista asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi, koulutuksesta pidättämistä rikostutkimuksen ajaksi tai 28 §:ssä säädettyä etua ja oikeutta, haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muuhun kuin tässä momentissa mainittuun 26 §:ssä tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, päätökseen haetaan muutosta valittamalla aluehallintovirastolta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jos päätös koskee:

- 1) opiskelijaksi ottamista;

2) 13 §:ssä säädettyjä erityisiä opetusjärjestelyjä;

3) muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukemista; sekä

4) lukion suoritusajan pidentämistä ja opiskelijan katsomista eronneeksi lukiosta.

Päätökseen, jonka aluehallintovirasto on antanut 2 momentissa tarkoitettua asiaa koskevaan valitukseen, haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Valitus päätöksestä, joka koskee opiskelijalle annettavaa varoitusta, määräaikaista erottamista, asuntolasta erottamista määräajaksi tai lopullisesti, koulutuksesta pidättämistä rikostutkinnan ajaksi taikka 2 tai 3 momentissa tarkoitettua asiaa, tulee tehdä 14 päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu opiskelijalle tiedoksi. Tässä momentissa tarkoitettut asiat tulee käsitellä kiireellisinä.

Hallinto-oikeuden päätökseen ja aluehallintoviraston päätökseen, jolla on ratkaistu 3 tai 4

momentissa tarkoitettu asia, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 17 §:ssä tarkoitettuun opiskelijan arviointia koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Opiskelija voi pyytää rehtorilta opinnoissa etenemistä koskevan päätöksen tai päättöarvioinnin uusimista. Jos opiskelija on tyytymätön pyynnöstä tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, hän voi pyytää arvioinnin oikaisua aluehallintovirastolta. Arvioinnin uusimisesta ja oikaisusta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Kun opetusta järjestetään ulkomailla, toimivaltainen hallinto-oikeus on Helsingin hallinto-oikeus ja toimivaltainen aluehallintoviranomainen on Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

ammattillisesta koulutuksesta annetun lain 44 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ammatillisesta koulutuksesta 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lain (630/1998) 44 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 44 §:n 2 momentti laissa 601/2005 ja 3 momentti laissa 479/2003, seuraavasti:

44 §

Muutoksenhaku

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, päätökseen haetaan muutosta valittamalla aluehallintovirastolta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jos päätös koskee:

1) opiskelijaksi ottamista;

2) 20 §:ssä säädettyä henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevaa suunnitelmaa;

3) 21 §:ssä säädettyjä erityisiä opetusjärjestelyjä;

4) 31 §:ssä säädettyä opiskeluaikaa tai opiskelijan katsomista eronneeksi; sekä

5) 32 §:ssä säädettyä opiskeluoikeuden menettämistä.

Edellä 2 momentin mukaiseen aluehallintoviraston päätökseen haetaan muutosta valittamal-

la hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

taiteen perusopetuksesta annetun lain 9 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan taiteen perusopetuksesta 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lain (633/1998) 9 §:n 3 momentti ja 10 §:n 2 momentti seuraavasti:

9 §

Henkilöstö

Rehtorin ja opettajien kelpoisuusvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Aluehallintovirasto voi erityisestä syystä myöntää rehtorin kelpoisuusvaatimuksista erivapauden. Yliopisto voi yksittäistapauksessa todeta henkilön kelpoiseksi antamaan opetusta. Yliopistojen antamasta kelpoisuustodistuksesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

10 §

Muutoksenhaku

Päätökseen, joka koskee oppilaaksi ottamista, haetaan muutosta valittamalla aluehallintovirastolta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valitus tulee tehdä 14 päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu oppilaalle tai hänen huoltajalleen tiedoksi. Valitus tulee käsitellä kiireellisenä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

valtion ja yksityisen järjestämän koulutuksen hallinnosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion ja yksityisen järjestämän koulutuksen hallinnosta 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lain (634/1998) 6 § seuraavasti:

6 §

Laillisuusvalvonta

Aluehallintovirasto voi kantelun perusteella tutkia, onko tässä laissa tarkoitettua koulutusta

järjestettäessä toimittu säännösten ja määräysten mukaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kirjastolain 6 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä joulukuuta 1998 annetun kirjastolain (904/1998) 6 §:n 3 momentti ja 7 § seuraavasti:

6 §

Valtakunnallisesta arvioinnista sekä valtakunnallisesta osallistumisesta kansainväliseen arviointiin päättää opetusministeriö, joka vastaa arvioinnin toteutuksesta yhdessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kanssa. Kunta on velvollinen osallistumaan tässä momentissa tarkoitettuun arviointiin.

alueellisena hallintoviranomaisena toimii elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Tarkempia säännöksiä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

7 §

Kirjasto- ja tietopalvelujen valtion hallintoviranomaisena toimii opetusministeriö. Valtion

Laki

uskonnonvapauslain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 6 päivänä kesäkuuta 2003 annetun uskonnonvapauslain (453/2003) 4 §:n 6 momentti seuraavasti:

4 §

Liittymis- ja eroamismenettely

Tässä pykälässä maistraatille säädetyt tehtävät hoitaa Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

hautausoimilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 6 päivänä kesäkuuta 2003 annetun hautausoimilain (457/2003) 8 §, 10 §:n 2 momentti, 15—17, 21, 24 ja 26 § sekä 28 §:n 6 momentti seuraavasti:

8 §

Rekisteröity uskonnollinen yhdyskunta taikka muu rekisteröity yhteisö tai säätiö hautausmaan ylläpitäjänä

Aluehallintovirasto voi myöntää rekisteröidylle uskonnolliselle yhdyskunnalle tai sen rekisteröidylle paikallisyhteisölle taikka muulle rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan perustaa hautausmaa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on edellytykset ylläpitää hautausmaata asianmukaisesti ja että muut hautausmaan perustamiselle säädetyt edellytykset täyttyvät. Hautausmaata ei saa ylläpitää taloudellisen voiton tavoittelemiseksi.

Lupahakemukseen on liitettävä selvitys siitä, miten hautausmaan ylläpito tullaan järjestämään. Lupaan voidaan sisällyttää tarpeellisia hautausmaan ylläpitoa ja hoitoa koskevia ehtoja. Hautausmaan alueen laajentamiseen tai supistamiseen tulee saada aluehallintoviraston lupa.

Aluehallintovirasto voi määräajaksi tai toistaiseksi kieltää hautaamasta tässä pykälässä tarkoitettuun hautausmaahan, jos hakija on antanut virheellisiä tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet luvan myöntämiseen tai jos toiminnassa rikotaan olennaisella tavalla tämän lain säännöksiä tai lupaehtoja.

10 §

Ilmoitukset lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin

Edellä 3 ja 7 §:ssä tarkoitetun hautausmaan ylläpitäjän on ilmoitettava maakaaren 5 luvun 2 §:ssä tarkoitetulle kirjaamisviranomaiselle päätöksestä, joka koskee hautausmaan perustamista sen omistamalle kiinteistölle. Sama koskee päätöstä hautausmaan perustamisesta 9 §:n 1 momentissa tarkoitetun vuokra- tai muun käyttöoikeuden nojalla hallitulle kiinteistölle. Milloin hautausmaan ylläpitoon on myönnetty 8 §:n mukainen lupa, aluehallintoviraston on tehtävä maakaaren 5 luvun 2 §:ssä tarkoitetulle kirjaamisviranomaiselle ilmoitus siitä kiinteistöstä tai 9 §:n 1 momentissa tarkoitetusta oikeudesta, jota lupapäätös koskee. Alistettavasta päätöksestä ilmoitus tehdään sen jälkeen, kun alistusviranomainen on ratkaissut asian.

15 §

Hautausmaan lakkauttaminen

Hautausmaa voidaan lakkauttaa ja hautausmaan alue voidaan ottaa muuhun käyttöön, kun viimeisestä hautaamisesta on kulunut vähintään 100 vuotta.

Rekisteröidyn uskonnollisen yhdyskunnan taikka muun rekisteröidyn yhteisön tai säätiön ylläpitämä hautausmaa voidaan lakkauttaa, kun 1 momentissa mainittu määräaika on kulunut ja aluehallintovirasto on antanut siihen luvan.

Erityisen painavasta syystä hautausmaa voidaan aluehallintoviraston luvalla lakkauttaa ja hautausmaan alue ottaa muuhun käyttöön 1 momentissa säädettyä aikaisemmin. Haudattujen lähimmille omaisille ja hautaoikeuden haltijalle on tällöin varattava tilaisuus tulla kuulluiksi.

16 §

Yksityisen haudan perustaminen

Aluehallintovirasto voi erityisestä syystä hakemuksesta myöntää luvan perustaa yksityinen

hauta nimetyn vainajan hautaamiseen hautaus-tarkoitukseen sopivaan paikkaan. Yksityisen haudan paikka tulee selvästi merkitä.

Yksityisen haudan maa-alue voidaan ottaa muuhun käyttöön aikaisintaan 25 vuoden kuluttua hautaamisesta

Yksityisestä haudasta on muuten soveltuvin osin voimassa, mitä 2 §:ssä, 8 §:n 2 momentissa, 13 §:n 1 momentissa sekä 15 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään sekä terveydensuojelulaisissa ja sen nojalla hautaamisesta säädetään. Aluehallintoviraston on huolehdittava yksityistä hautaa koskevan merkinnän tekemisestä kiinteistötietojärjestelmään asianomaisen kiinteistörekisteriyksikön kohdalle. Merkintä poistetaan, kun yksityinen hauta on lakkautettu.

17 §

Krematorion perustaminen

Aluehallintovirasto voi myöntää 3 ja 7 §:ssä tarkoitetulle julkisyhteisölle ja 8 §:ssä tarkoitetulle yhteisölle tai säätiölle luvan ylläpitää krematoriota.

Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on edellytykset ylläpitää krematoriota asianmukaisesti. Ylläpitoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että krematoriolle on myönnetty ympäristönsuojelulain (86/2000) mukainen ympäristölupa. Krematoriota ei saa ylläpitää taloudellisen voiton tavoittelemiseksi.

Lupahakemukseen on liitettävä selvitys siitä, miten krematorion ylläpito tullaan järjestämään. Lupa voidaan sisällyttää tarpeellisia krematorion ylläpitoa ja toimintaa koskevia ehtoja.

Aluehallintovirasto voi määräajaksi kieltää krematorion toiminnan tai erityisen painavista syistä peruuttaa myöntämänsä ylläpitoluvan, jos hakija on antanut virheellisiä tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet luvan myöntämiseen, tai jos toiminnassa toistuvasti rikotaan tämän lain säännöksiä tai lupaehtoja.

21 §

Krematorion toiminnan lopettaminen

Krematorion ylläpitäjän on tehtävä toiminnan lopettamisesta ilmoitus aluehallintovirastolle.

24 §

Haudatun ruumiin tai tuhkan siirto

Haudattu ruumis tai tuhka saadaan erityisen painavista syistä aluehallintoviraston luvalla siirtää toiseen hautaan. Haudatun ruumiin siirtämiseen tarvittavasta terveydensuojeluviranomaisen luvasta säädetään erikseen.

26 §

Valvonta ja hallintopakko

Aluehallintovirasto valvoo tämän lain mukaisten velvoitteiden täyttämistä. Aluehallintovirastolla on, sen estämättä, mitä salassapidosta erikseen säädetään, oikeus saada viranomaiselta, hautausmaan ja krematorion ylläpitäjältä sekä yksityisen haudan haltijalta valvonnan edellyttämät tiedot.

Jos hautausmaan tai krematorion ylläpitäjä taikka yksityisen haudan haltija on tämän lain

mukaisia tehtäviä hoitaessaan jättänyt noudattamatta tässä laissa säädetyn tai sen nojalla määrätyn velvoitteen, voi aluehallintovirasto sakon tai teettämisen uhalla määrätä mainitun tahon noudattamaan velvoitetta siten kuin uhkasakkolaisessa (1113/1990) säädetään.

28 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännös

Tämän lain voimaan tullessa käytössä olevasta yksityisestä haudasta voi aluehallintovirasto tehdä 16 §:n 3 momentissa tarkoitetun merkinnän kiinteistötietojärjestelmään. Jos tällainen merkintä tulee tehtäväksi ennen 1 päivää kesäkuuta 2005, merkintä tehdään kiinteistörekisteriin asianomaisen rekisteriyksikön kohdalle. Aluehallintoviraston tulee ilmoittaa kiinteistörekisterin pitäjälle merkinnän tekemistä varten tarpeelliset tiedot.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ylioppilastutkinnon järjestämisestä 26 päivänä elokuuta 2005 annetun lain (672/2005) 15 §:n 1 momentti seuraavasti:

15 §

Muutoksenhaku rehtorin päätökseen

Lukion rehtorin päätökseen, jolla rehtori on

evännyt osallistumisoikeuden ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan kokeeseen, saa kirjallisesti hakea oikaisua aluehallintovirastolta. Aluehallintoviraston päätökseen tässä momen-

tissa tarkoitettussa asiassa haetaan muutosta va-
littamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallinto-
lainkäyttölaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryh-
tyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimen-
piteisiin.

Laki

nuorisolain 3 ja 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä tammikuuta 2006 annetun nuorisolain (72/2006) 3 ja 14 § seuraavasti:

3 §

Kehittäminen ja yhteistyö

Opetusministeriöllä on vastuu nuorisotyön
ja -politiikan yleisestä kehittämisestä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset
toimivat nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevissa
asioissa valtion aluehallintoviranomaisina. Ope-
tusministeriö hyväksyy aluehallinnon nuoriso-
toimen tulostavoitteet yhdessä elinkeino-, lii-
kenne- ja ympäristökeskusten kanssa.

Opetusministeriöllä on valtakunnan tasolla ja
elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla
aluetasolla vastuu nuorisopolitiikan yhteenso-
vittamisesta.

14 §

Valtionapuviranomainen

Valtionapuviranomaisena tässä laissa tarkoi-
tetussa asiassa on opetusministeriö.

Opetusministeriö voi osoittaa elinkeino-, lii-
kenne- ja ympäristökeskusten myönnettäväksi
valtion talousarvioon otettuja avustuskäärä-
hoja.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryh-
tyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimen-
piteisiin.

Laki

kulttuuriaineistojen tallettamisesta ja säilyttämisestä annetun lain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kulttuuriaineistojen tallettamisesta ja säilyttämisestä 28 päivänä joulukuuta 2007 annetun lain (1433/2007) 27 §:n 3 momentti seuraavasti:

27 §

Laiminlyönnin oikaiseminen

Uhkasakon asettamisesta ja maksettavaksi tuomitsemisesta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Jollei 1 tai 2 momentin nojalla annettua kehoitusta noudateta, aluehallintovirasto voi Kansalliskirjaston tai Kansallisen audiovisuaalisen arkiston hakemuksesta velvoittaa luovutus- tai tallettamisvelvollisen sakan uhalla täyttämään velvollisuutensa tai korjaamaan rikkomuksensa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

lainajyvästöistä ja siemenrahastoista annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lainajyvästöistä ja siemenrahastoista 14 päivänä huhtikuuta 1934 annetun lain (164/1934) 14 §, sellaisena kuin se on laissa 28/1990, seuraavasti:

14 §

Lainajyvästö ja siemenrahasto voidaan lakkauttaa maa- ja metsätalousministeriön luvalla. Lakkauttamista koskeva hakemus jätetään aluehallintovirastolle, joka toimittaa sen ja oman lausuntonsa asiasta maa- ja metsätalousministeriölle.

Maa- ja metsätalousministeriön on lainajyvästön tai siemenrahaston lakkauttamisesta päättäessään määrättävä, millä tavalla laitoksen

varat on käytettävä. Varat on määrättävä käytettäväksi maatalouden edistämiseksi laitoksen toimialueella, eikä niitä saa jakaa perustajille tai heidän oikeudenomistajilleen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle annetun lain 11 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pakkohuutokaupalla myytävien kiinteistöjen lunastamisesta valtiolle 14 päivänä tammi-kuuta 1938 annetun lain (23/1938) 11 a §, sellaisena kuin se on laissa 44/1997, seuraavasti:

11 a §

Mitä tässä laissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään maatalouspiiristä ja maaseutupiiristä, koskee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

rajakuntien tilusjärjestelylain 41 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 9 päivänä kesäkuuta 1960 annetun rajakuntien tilusjärjestelylain (282/1960) 41 § seuraavasti:

41 §

Valtion maksettavaa korvausta on haettava kirjallisesti asianomaiselta aluehallintovirastolta. Hakemukseen on liitettävä selvitys siitä, että hakija on oikeutettu nostamaan korvauksen. Kustannukset, jotka korvauksen saajalle aiheutuvat korvauksen maksamista varten tarpeellisten selvitysten hankkimisesta, suoritetaan valtion varoista.

Edellä 29 §:n nojalla lunastetusta tilasta tai alueesta, joka vastaa panttioikeuden haltijan saamista, määrättyyn korvaukseen on velkojalla sama oikeus kuin hänellä on ollut kiinteistöön tai alueeseen. Korvauksen jakamisesta ja maksamisesta sekä kiinteistön tai alueen vapauttamisesta

sitä rasittaneesta panttioikeudesta on soveltuvin osin noudatettava, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/1977) mukaan on voimassa, kun saamisen vakuutena oleva kiinteistö lunastetaan.

Valtion maksettavalle korvaukselle suoritetaan korkoa sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain 3 ja 3 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatilatalouden kehittämisrahastosta 16 päivänä joulukuuta 1966 annetun lain (657/1966) 3 §:n 2 momentti ja 3 a §, sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 2 momentti laissa 80/2007 sekä 3 a § laeissa 330/1999 ja 1481/2007, seuraavasti:

3 §

Rahaston varoja voidaan käyttää 1 momentissa säädettyihin tarkoituksiin tarpeellisten maa- ja vesialueiden ostamiseen tai vaihtamiseen. Maa- ja vesialueita voidaan ostaa, vaihtaa ja luovuttaa käypää hintaa vastaan siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Valtio voi myydä maata velaksi enintään vuoden maksuajalla. Velaksi annettavalle kauppahinnalle tai sen osalle on hankittava vakuus. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin myynissä noudatettavasta menettelystä, valtion myyntihintasaamisen takaisinmaksamisesta ja myyntihintasaamisen perimisestä. Hankittua omaisuutta voidaan käyttää myös muihin kuin tämän lain tarkoituksiin, milloin se sanotuin tavoin käytettynä on selvästi tarkoituksenmukaisempaa. Tällöin noudatetaan, mitä oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta annetussa laissa (973/2002) säädetään. Maa- ja metsätalousministeriö tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi kiinteistönmuodostamislaisissa (554/1995) tarkoitettujen toimitusmiesten esityksestä myös siirtää hallinnassaan olevaa omaisuutta käytettäväksi uusjaossa toimitusmiesten esittämällä tavalla tämän lain mukaan maansaantiin oikeutettujen tilojen koon suurentamiseksi ja jakoalueen tilussijoituksen parantamiseksi. Rahaston varoja voidaan käyttää myös muihin kuin tämän lain mukaisiin tarkoituksiin sen mukaan kuin siitä erikseen lailla säädetään. Valtion talousarviossa varoja voidaan osoittaa myös muihin maatilatalouden kehittämistarkoituksiin.

3 a §

Rahaston varoihin kuuluvaa kiinteää omaisuutta luovutettaessa tulee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asettaa ostajaksi ilmoitautuneet keskinäiseen etusijajärjestykseen. Etusijajärjestyksestä harkittaessa on erityisesti otettava huomioon muodostuvien maatilojen elinkeinopaisuus ja tilusten tarkoituksenmukainen sijainti sekä hakijoiden edellytykset menestyä maatilatalouden harjoittajina. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen edellä mainittuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla maaseutu-elinkeinojen valituslautakuntaan 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Kauppakirjojen laatimisesta ja allekirjoittamisesta 3 §:n 1 momentin mukaisiin tarkoituksiin luovutetun omaisuuden osalta huolehtii valtion puolesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Ostajan on allekirjoitettava kauppakirja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asettaman 30 vuorokauden pituisen määräajan kuluessa uhalla, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi katsoa oikeuden ostamiseen rauenneeksi.

Velaksi jäävälle myyntihinnan osalle peritään korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua korkokannan mukaista korkoa lisätynä kolmella prosenttiyksiköllä. Viivästyneille maksuerille peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua korkokannan mukaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

luopumiseläkelain 14 ja 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä tammikuuta 1974 annetun luopumiseläkelain (16/1974) 14 § ja 16 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 14 § osaksi laissa 437/2007 ja 16 §:n 3 momentti laissa 366/1997, seuraavasti:

14 §

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtivat maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutuvirasto, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset sekä maatalousyrittäjien eläkelaiassa tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos, jäljempänä *eläkelaitos*.

Ahvenanmaan maakunnassa huolehtii Maaseutuvirastolle sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille tässä laissa säädetyistä tehtävistä Ahvenanmaan maakuntahallitus.

16 §

— — — — —
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisten asiana on eläkelaitoksen ohella valvoa, että luopumiseläkkeensaaja pidättyy tässä laissa tarkoitettulla tavalla maatalouden harjoittamisesta ja että 6 §:n 2 momentissa, 8 §:n 2 momentissa ja 12 a §:n 1 momentissa tarkoitettut sitoumukset täytetään.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

eläintautilain 5 ja 13 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 18 päivänä tammikuuta 1980 annetun eläintautilain (55/1980) 5 §:n 3 ja 5 momentti sekä 13 a §, sellaisina kuin ne ovat laissa 303/2006, seuraavasti:

5 §

Aluehallintovirasto ja sen alaisena läänineläinlääkäri huolehtii tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta toimialueellaan.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä läänineläinlääkärin ja aluehallintovirasto kunnaneläinlääkärin suorittamaan tietyn tämän lain täytäntöönpanoon kuuluvan tehtävän myös tämän virka-alueen ulkopuolella. Elintarviketurvallisuusvirasto voi antaa tällaiseen tehtävään liittyvän toimeenpanevan tehtävän, kuten eläinten tappamisen, alueen eristämisen tai muun vastaavan tehtävän, muunkin eläinlääkärin suorittavaksi. Elintarviketurvallisuusviraston antamaa tehtävää suorittavan muun eläinlääkärin on tehtävää suorittaessaan noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään. Eläinlääkäriin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä sekä, mitä vahingonkorvauslaissa (412/1974) julkisyhteisön ja virkamiehen korvausvastuusta säädetään. Hallinnolli-

set päätökset tarpeellisista toimenpiteistä tekee viranomainen, joka huolehtii tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta. Tässä pykälässä tarkoitettut eläinlääkärit ovat tämän lain täytäntöönpanoon liittyvissä tehtävissä velvollisia noudattamaan Elintarviketurvallisuusviraston antamia määräyksiä.

13 a §

Elintarviketurvallisuusvirasto tai aluehallintovirasto voi tehostaa tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaista maahantuojan tuontitarkastuksessa hylättyihin tuotteisiin liittyvää määräystä ryhtyä toimenpiteisiin uhalla, että laiminlyötyihin toimenpiteisiin ryhdytään laiminlyöjän kustannuksella. Teettämishukkaa koskevissa asioissa noudatetaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kiinteistöjen kauppahintarekisteristä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kiinteistöjen kauppahintarekisteristä 18 päivänä heinäkuuta 1980 annetun lain (552/1980) 4 §, sellaisena kuin se on laissa 1030/1994, seuraavasti:

4 §

Julkisen kaupanvahvistajan on ilmoitettava vahvistamansa kiinteistökauppa samoin kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ilmoitettava maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain (657/1966) nojalla tehty kiinteän omaisuuden kauppa asianomaiselle kauppahintarekisterin pitäjälle. Tarkempia säännöksiä

ilmoittamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Valtion viranomaisten ja kuntien on lisäksi pyydettyä annettava 3 §:ssä tarkoitettuja tietoja kauppahintarekisterin pitäjälle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kalastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 16 päivänä huhtikuuta 1982 annetun kalastuslain (286/1982) 127 a §, sellaisena kuin se on laissa 40/1997, sekä

muutetaan 3, 6, 9, 11, 14, 14 a, 21, 24, 25 ja 27 §, 37 §:n 1 momentti, 38, 47, 68, 69, 75 a ja 78 §, 79 §:n 1 momentti, 80, 81, 86 ja 87 §, 89 a §:n 3 momentti, 91 §:n 3 momentti, 93 §:n 1 momentti, 97 §:n 1 momentti, 105, 106, 115 ja 118 §, 119 §:n 3 momentti sekä 121, 123, 124, 126 ja 134 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 § laeissa 1355/1993 ja 687/2000, 6 § osaksi laissa 489/1993, mainitussa laissa 1355/1993 ja laissa 1066/2004, 9 § osaksi mainitussa laissa 1355/1993, 11 ja 105 § laissa 154/2003, 14 ja 47 § laissa 93/2000, 14 a § laissa 1212/1997, 21 §, 37 §:n 1 momentti, 38, 75 a, 78 ja 80 §, 91 §:n 3 momentti sekä 93 §:n 1 momentti mainitussa laissa 1355/1993, 24, 25, 27 ja 134 § osaksi mainitussa laissa 93/2000, 69 § osaksi mainitussa laissa 687/2000, 79 §:n 1 momentti viimeksi mainitussa laissa, 81 § osaksi mainitussa laissa 154/2000, 86 § laeissa 328/1988, 1204/1992 ja mainitussa laissa 687/2000, 87 § mainitussa laissa 1204/1992, 89 a §:n 3 momentti laissa 1045/1996, 106 § osaksi mainitussa laissa 1066/2004, 115 § viimeksi mainitussa laissa, 121 § laissa 252/1998, 123 § osaksi mainituissa laeissa 93/2000 ja 154/2003 sekä 124 § laissa 562/1995, seuraavasti:

3 §

Yhteisen kalaveden osakkaiden muodostama yhteisalue lain (758/1989) mukainen osakaskunta toimii tässä laissa tarkoitettuna kalastuskuntana.

Kalatalouden edistämistä ja muiden 1 §:ssä tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamista varten vesialueet jaetaan niiden omistussuhteista sekä kunnallisesta ja valtionhallinnollisesta jaotuksesta riippumatta kalastusalueisiin.

Valtion kalataloushallintoa hoitaa maa- ja metsätalousministeriö. Kalatalouden piirihallintoviranomaisina toimivat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset.

6 §

Yleisellä vesialueella meressä sekä Suomen talousvyöhykkeellä on jokaisella Suomessa vakinaisesti asuvalla Euroopan talousalueeseen

kuuluvan valtion kansalaisella oikeus harjoittaa kalastusta. Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kansalaisilla on edellä tarkoitettulla alueella kotipaikasta riippumatta oikeus kotitarve- ja virkistyskalastukseen.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi antaa järjestysmääräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen kalastuksen harjoittamisesta siltä osin, kuin vesialue ei kuulu 68 §:n 1 momentissa tarkoitettuun kalastusalueeseen. Tällöin on erityisesti otettava huomioon, ettei muu kalastus saa kyseisellä alueella kohtuuttomasti haitata tai vaikeuttaa siellä ammattimaisesti harjoitettavaa pyyntiä taikka heikentää sen edellytyksiä.

Milloin ammattimaisesti harjoitettavan kalastuksen tarve sitä edellyttää, voi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tällaisen kalastuksen harjoittamista varten vuokrata 1 momentissa tarkoitettulla vesialueella olevan lohen tai taimenen

pyyntipaikan taikka antaa määräajaksi luvan sen käyttämiseen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myös myöntää luvan kotitarve- tai virkistyskalastukseen sanotulle alueelle muullekin kuin 1 momentissa tarkoitettulle ulkomaalaiselle.

Ammattimaiseen kalastukseen tarkoitettuja pyydyksiä saavat 1 momentissa tarkoitettulla vesialueella käyttää vain ammattikalastajat. Ammattimaiseen kalastukseen tarkoitetuista pyydyksistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Jokaisella kylässä muutoin kuin tilapäisesti asuvalla on oikeus saada lupa harjoittaa kotitarve- ja virkistyskalastusta kylänrajain sisäpuolella olevalla vesialueen omistajan osoittamalla alueella ja hänen määräämällään tavalla. Tällaisen luvan saaja on velvollinen suorittamaan siitä vesialueen omistajalle kohtuullisen maksun. Jos maksun määrästä ei sovita, asia voidaan saattaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ratkaistavaksi.

11 §

Jos 1 §:ssä mainitut tavoitteet, kaupallisessa tai muussa erityisessä tarkoituksessa tehtyjen kalaistutusten taloudellisen hyödyntämisen turvaaminen tai erityiset syyt vaativat, on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella vesialueen omistajan tai kalastusalueen pyynnöstä taikka omasta aloitteestaan oikeus määrättyllä alueella rajoittaa 8 §:ssä tarkoitettua onkimista ja pilkkimistä tai 9 §:ssä tarkoitettujen lupien myöntämistä taikka kieltää ne määräajaksi.

Vesialueella, jolla tavanomaista tehokkaaman kalakannan hoidon tulosten turvaaminen, kaupallisessa tai muussa erityisessä tarkoituksessa tehtyjen kalaistutusten taloudellisen hyödyntämisen turvaaminen, petokalojen tärkeiden kutualueiden suojeleminen tai liiallisen häirinnän estäminen taikka merilintujen pesimisen turvaaminen pesimäaikana sitä edellyttää, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on kielletävä 8 §:ssä tarkoitettu viehekalastus. Kielto annetaan vesialueen omistajan tai kalastusalueen

tai vuokramiehen, ammattikalastajan tai sen, jonka etua asia koskee, hakemuksesta taikka elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen omasta aloitteesta, ja kielletty alue voi olla kokonaisuudessaan enintään 25 prosenttia kalastusalueen vesi-pinta-alasta.

Kalastusalue voi vesialueen omistajan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan kalaveden tuoton pienuuden vuoksi tai muusta pätevistä syistä määrätä 1 momentissa tarkoitettun kiellon tai rajoituksen enintään kuuden kuukauden ajaksi. Jos kiello tai rajoitus on tarpeen toistuvasti, määräys on alistettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vahvistettavaksi.

14 §

Jos jollakin on aikaisemmin saavutettu oikeus pitää isoa rysää tai muuta siihen verrattavaa sulkupyödyistä lähempänä lohi- ja siikapitoisen joen suuta kuin siitä on säädetty, tällaisen oikeuden haltija voidaan velvoittaa luopumaan sanotusta oikeudesta, jos se on tarpeen 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Jolleivät elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja oikeuden haltija pääse luovuttamisesta sopimukseen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi saattaa asian hakemuksella aluehallintoviraston ratkaistavaksi. Oikeuden luovuttamisesta on suoritettava sen täyttä arvoa vastaava korvaus. Jollei arvoa muutoin voida määrätä, katsotaan sen vastaavan saadun saaliin perusteella laskettua kaksikymmenkertaista viimeisten viiden vuoden aikana harjoitetun kalastuksen keskimääräistä vuotuista puhdasta tuottoa.

Luovuttamista koskeva erimielisyys voidaan saattaa hakemuksella aluehallintoviraston ratkaistavaksi. Jos kalastusoikeuden arvosta ei sovita, tulee aluehallintoviraston määräämän kahden esteettömän henkilön ennen asian ratkaisemista toimittaa sitä varten tarvittava arvioiminen.

14 a §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus asettaa neuvottelukunnan käsittelemään Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa sijaitsevien valtiolle kuuluvien kalavesien kalatalouskysymyk-

siä. Neuvottelukunta asetetaan kutakin kuntaa varten kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Sen tehtävänä on toimialueensa puitteissa antaa lausuntoja, tehdä esityksiä ja aloitteita sekä suorittaa muut sille määrätty tehtävät.

Metsähallituksen ja Metsäntutkimuslaitoksen tulee pyytää neuvottelukunnalta vuosittain lausunto kalastuksen järjestämisestä ja kalastuslupien myöntämisessä noudatettavista periaatteista. Viranomainen ei voi poiketa annetuista lausunnoista ilman erityistä syytä.

21 §

Kalastusta ammattinaan harjoittavalla on valtiolle kuuluvilla meren rannoilla, saarilla ja luodoilla, joita ei ole varattu muuhun käyttöön, oikeus saada elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen osoituksen mukaan ja sen vahvistamin kohtuullisin ehdoin vuokralle maa-alue kalastuksessa tarvittavia säilytystiloja ja pyydysten kuivattamista sekä ammatin harjoittamista varten välttämätöntä tilapäistä majoittumista varten.

24 §

Joessa sekä vesilain 1 luvun 13 §:ssä tarkoitettussa salmessa tai kapeikossa on pidettävä valtaväylä auki kalan kulkua varten niin kuin vesilaissa säädetään.

Missä joki yhtyy mereen tai järveen, valtaväylän jatkeena on kalaväylä, joka käsittää syvimmillä kohdalla kolmanneksen kysymyksessä olevan vesialueen leveydestä ja ulottuu niin kauaksi selkäveteen, että kalan kulku on turvattu. Aluehallintovirasto voi kuitenkin hakemuksesta määrätä kalaväylän leveyden tai sijainnin toisin, jos se kalan kulun turvaamiseksi on tarpeen.

Kalaväylän rajat voidaan selvittää ja merkitä kartalle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, vesialueen omistajan tai kalastusoikeuden haltijan hakemuksesta suoritettavassa maanmittaustoimituksessa. Toimituksen suorittaa toimitusinsinööri ilman uskottuja miehiä, ja siihen on muuten sovellettava, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa (554/1995) rajankäynnistä säädetään. Toimituskustannuksista vastaa hakija.

25 §

Kalaväylän avoinna pitämisestä ja sulkemisesta on voimassa, mitä vesilaissa säädetään valtaväylästä. Lukuun ottamatta pitkäsiimaa ja muuta koukkupyödyistä, joka valtaväylässä ei haittaa kulkemista, on valtaväylä ja kalaväylä myös pidettävä vapaana seisovista kalanpyödyksistä. Valtaväylässä ja kalaväylässä tulee liikkuvallakin rihmapyödyksellä kalastaa siten, että yli puolet väylän leveydestä on vapaana.

Aikaisemmin laillisesti saatu oikeus kiinteän pyödyksen pitämiseen valta- tai kalaväylässä jää edelleen voimaan. Tällaisen oikeuden haltija voidaan kuitenkin velvoittaa luopumaan sanotusta oikeudesta, jos se on tarpeen 1 §:ssä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Jolleivät elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja oikeuden haltija pääse luovuttamisesta sopimukseen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi saattaa asian hakemuksella aluehallintoviraston ratkaistavaksi. Oikeuden luovuttamisesta on suoritettava korvaus noudattaen, mitä 14 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan kiinteän kalastuslaitteen pitämiseen tilapäisesti kalaväylässä, milloin tällainen toimenpide ei vaaranna kalan kulkua vesistöissä.

27 §

Jos vesilain säännöksistä ei muuta johdu, saa pienehkön järven, jonka ainoastaan puro yhdistää muuhun vesialueeseen, aluehallintoviraston luvalla sulkea kalastusta ja kalakannan hoitoa varten, jolle siitä ole toiselle mainittavaa haittaa. Samoin edellytyksin saa puron tai sen osan sulkea mainittuja tarkoituksia tai kalanviljelyä varten. Lupa voidaan korvauksetta peruuttaa tai sen ehtoja muuttaa, jos sulkemisesta aiheutuu muu kuin vähäiseksi katsottava vahingollinen seuraus, jota lupaa myönnettäessä ei ole edellytetty. Sulkemisesta aiheutuva vahinko on korvattava.

Tässä pykälässä tarkoitettu asia pannaan aluehallintovirastossa vireille hakemuksella noudattaen, mitä vesilaissa säädetään.

37 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on erityisestä syystä oikeus tiettyä vesistöaluetta tai sen osaa varten määrääjäksi tai toistaiseksi antaa asettamallaan ehdoilla lupa tässä laissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa taikka niiden nojalla annetulla päätöksellä:

1) kielletyn pyydyksen tai kalastustavan käyttämiseen;

2) rauhoitetun kalan tai ravun pyydystämiseen sen rauhoitusaikana; taikka

3) säädettyä tai määrättyä mittaa pienemmän kalan tai ravun pyydystämiseen.

— — — — —

38 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi siirtoistutusta, kalanviljelytoimintaa, tutkimustyötä tai muuta kalaveden hoitoon liittyvää tarkoitusta varten antaa määräämillään ehdoilla ja kalastusoikeuden haltijan suostumuksella määrääjäksi luvan pyydystää kaloja tai rapuja tästä laista taikka sen nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä poiketen. Tällaista lupaa ei saa siirtää toiselle.

47 §

Milloin kaavoituksen toteuttamista, liikenneolojen järjestelyä tai muuta tärkeätä yleistä tarkoitusta varten rauhoituspiiri olisi osaksi tai kokonaan lakkautettava tai sen käyttöä koskevia rajoituksia muutettava eikä kalastusalue ole suostunut tätä tarkoittavaan esitykseen, voi asianomainen viranomainen hakea aluehallintovirastolta piirin lakkauttamista.

Lakkautettuun rauhoituspiiriin kuuluvaa aluetta ei saa uudelleen määrätä rauhoituspiiriksi, ellei aluehallintovirasto olosuhteiden muututtua kalastusalueen hakemuksesta anna siihen lupaa.

Aluehallintoviraston tässä pykälässä tarkoitetussa asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta vain lakkauttamista hakenut viranomainen sekä kalastusalue.

68 §

Kalastusalueen tulee yhden tai useamman kunnan alueella muodostaa sellainen kalataloudellisesti yhtenäinen alue, jonka kalastusoloja järjestettäessä on asianmukaista soveltaa yhteisiä toimenpiteitä.

Kalastusaluejako ei koske meressä olevaa yleistä vesialuetta siltä osin kuin 1 §:ssä mainitut tavoitteet eivät vaadi alueen sisällyttämistä kalastusaluejakoon. Tällaisen vesialueen osalta suorittaa kalastusaluehallinnolle kuuluvat tehtävät asianomainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus noudattaen soveltuvien osin tämän luvun säännöksiä.

Jaon ulkopuolelle voidaan myös jättää joki tai puro, jolla on ainoastaan vähäinen kalataloudellinen merkitys, samoin kuin sellainen yhden tilan alueella oleva järvi tai lampi, joka on umpinainen tai jonka yhdistää muuhun vesistöön ainoastaan oja tai puro, jota myöten kala ei sanottavasti kulje.

69 §

Vesialueen jaon kalastusalueisiin ja alueiden rajat vahvistaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Ehdotuksen kalastusaluejaksi ja alueiden rajoiksi valmistelee kussakin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa maa- ja metsätalousministeriön asettama lautakunta, jonka kokoonpanosta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Lautakunnan tulee valmistelutyönsä aikana kuulla kalastusalan järjestöjä sekä tarpeen mukaan viranomaisia.

Lautakunnan tulee toimittaa ehdotuksensa viipymättä asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka tulee toimittaa ehdotus pidettäväksi sitä koskevan kuulutuksen jälkeen kolmen kuukauden ajan julkisesti nähtävänä niissä kunnissa, joiden alueilla olevia vesialueita ehdotus koskee. Sanotun ajan kuluessa vesialueiden omistajilla, kalastusoikeuden haltijoilla, kunnilla sekä muilla, joita asia koskee, on oikeus esittää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle huomautuksensa ehdotuksesta.

Jos olosuhteiden muuttuminen tai erityiset syyt sitä edellyttävät, kysymys kalastusalueen jakamisesta, sen yhdistämisestä toiseen kalas-

tusalueeseen tai sen rajojen muuttamisesta voidaan saattaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ratkaistavaksi. Tätä tarkoittavan hakemuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle voi tehdä kalastusalue, kalastuskunta, vesialueen omistaja tai kalastusoikeuden haltija. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi asianomaisia kalastusalueita, kalastuskuntia sekä vesialueen omistajia kuultuaan myös oma-aloitteisesti päättää kalastusalueen rajojen muuttamisesta. Jos syntyy epäselvyyttä siitä, minkä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimivaltaan kalastusalueen rajojen muuttaminen kuuluu, maa- ja metsätalousministeriö ratkaisee toimivaltaa koskevan kysymyksen.

75 a §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus kutsuu koolle kalastusalueen ensimmäisen kokouksen sen jälkeen kun kalastusalueen rajat on vahvistettu.

78 §

Kalastusalueen ohjesäännössä on mainittava:

- 1) kalastusalueen nimi ja sen hallinnon kotipaikka sekä yleispiirteine vesialueet, jotka kalastusalue käsittää;
- 2) miten edustajat kalastusalueen kokoukseen valitaan;
- 3) milloin kalastusalueen kokoukset on pidettävä;
- 4) miten kalastusalueen kokoukset kutsutaan koolle ja miten asiat käsitellään;
- 5) miten hallituksen jäsenen toiminta ja asioiden käsittely on järjestetty;
- 6) miten asiakirjat kalastusalueen puolesta alikirjoitetaan;
- 7) kalastusalueen toimihenkilöt, näiden tehtävät ja palkkaus sekä miten heidät otetaan toimeen;
- 8) varojen käytön ja tilinpidon perusteet, toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen laatimisen aika sekä tilintarkastuksen suorittaminen;
- 9) tiedoksiantojen suorittamistapa; sekä
- 10) muut kalastusalueen toiminnan kannalta tarpeelliset seikat.

Ohjesäännön valmisteleo kalastusalue ja vahvistaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

79 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi kalastusalueen tulee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen määräämän ajan kuluessa ottaa käyttöön aluettaan koskeva käyttö- ja hoitosuunnitelma, joka sisältää selvityksen kalastusalueen kalakantojen tilasta sekä kalavesien hoitoa ja kalastuksen järjestämistä koskevat yleiset suuntaviivat. Käyttö- ja hoitosuunnitelma voi olla useamman kalastusalueen yhteinen.

80 §

Milloin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus katsoo, että sama käyttö- ja hoitosuunnitelma siihen sisältyvine kalastusalueiden yhteistoimintaa koskevine määräyksineen olisi hyväksyttävä koskemaan kahta tai useampaa vierekkäistä kalastusaluetta, sen tulee kehottaa näitä alueita yhteistoiminnassa valmistelemaan sitä tarkoittava ehdotus.

Kalastusalue voi tehdä myös aloitteen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle yhteisen käyttö- ja hoitosuunnitelman valmistelun aikaansaamiseksi.

81 §

Kunkin kalastusalueen tulee hyväksyä käyttö- ja hoitosuunnitelma päätöksellä, jota kannattaa vähintään kaksi kolmasosaa läsnä olevista kalastusalueen jäsenistä. Jollei ehdotusta saada edellä mainitulla ääntenenemmistöllä hyväksytyksi, ehdotus on alistettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vahvistettavaksi. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi, ottaen huomioon 79 §:n säännökset, tehdä ehdotukseen välttämättömäksi havaitut muutokset.

Mitä 1 momentissa säädetään käyttö- ja hoitosuunnitelman hyväksymisestä, koskee vastavasti sen muuttamista.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 1 momentin nojalla tekemään päätökseen saa se, jonka oikeutta asia koskee, hakea muutosta va-

littamalla maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-
saamisesta.

86 §

Kalastusalueiden toiminnan ohjaamista ja valvontaa sekä muita tässä laissa säädettyjä kalataloushallinnon alaan kuuluvia tehtäviä hoitavat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset.

Jos kalastusalue sijaitsee useamman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella, kalastusalueita koskevat asiat käsitellään siinä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa, jonka toimialueella suurin osa kyseisen kalastusalueen vesipinta-alasta sijaitsee.

87 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävänä on huolehtia sille tässä laissa tai sen nojalla säädettyistä tehtävistä. Lisäksi sen tulee:

- 1) huolehtia valtiolle kuuluvasta kalataloushallinnosta toimialueellaan;
- 2) avustaa kalastusalueita niiden järjestäytymistä ja toimintaa koskevissa asioissa;
- 3) antaa asiantuntija-apua kalastusalueille niiden ohjesääntöjä ja käyttö- ja hoitosuunnitelmia valmisteltaessa;
- 4) valvoa, että kalastusalueet toimivat lain ja ohjesääntönsä määräysten mukaisesti ja täyttävät niille kuuluvat tehtävät sekä tarpeen vaatiessa ryhtyä toimenpiteisiin puutteiden ja epäkoh-
tien korjaamiseksi;
- 5) ohjata ja valvoa alueellista neuvontatyötä; sekä
- 6) käsitellä asiat, jotka koskevat yhteyden-
pitoa kalastusviranomaisten ja kalastusalueiden välillä.

89 a §

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen korvaukset myöntää maa- ja metsätalousministeriön määräämissä rajoissa asianomainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Kalastusalueita voidaan käyttää apuna jaettaessa varoja vesialueen omistajalle.

91 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin kalavesien omistajille maksettaviin korvauksiin ja kalastusalueiden toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen myöntää varat asianomainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maa- ja metsätalousministeriön vahvistamien perusteiden mukaan. Muihin 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin käytettävät varat myöntää maa- ja metsätalousministeriö ja maa- ja metsätalousministeriön määräämissä rajoissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Kalastusalueita voidaan käyttää apuna jaettaessa varoja vesialueen omistajille.

93 §

Edellä 92 §:ssä säädetty kielto ei koske:

- 1) kalaa tai rapua, jota 37 ja 38 §:ssä tarkoitettuna elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen luvan nojalla saadaan pyytää rauhoitusaikaa tai alinta mittaa koskevasta säännöksestä tai määräyksestä poiketen; eikä
- 2) kalaa tai rapua, joka on kasvatettu kalanviljelylaitoksessa, kasvatuslammikossa tai kalanviljelyä varten erotetussa vesistöosassa.

97 §

Edellä 96 §:ssä tarkoitettu velvollisuus on myös valan tehneellä kalastusvalvojalla, jonka elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kunta, kalastusalue, kalastuskunta, vesialueen omistaja tai kalastusoikeuden haltija on asettanut.

105 §

Milloin kalastusoikeuden haltija harjoittaa tai sallii harjoitettavan kalastusta tai ravustusta siten, että kala- tai rapukannan säilyminen vaarantuu, taikka harjoittaa tai sallii harjoitettavan saantua pyyntiä toisen kalaveden yhteydessä olevassa kalavedessä sellaisella tavalla, että se ilmeisesti on vahingoksi toisen kalastukselle tai haitaksi kalastuksenhoitotoimenpiteille kalavedessä, jossa toisella on kalastusoikeus, voi elin-

keino-, liikenne- ja ympäristökeskus, varattuaan asianomaisille tilaisuuden antaa selvityksensä asiassa, kieltää kalastusoikeuden haltijaa toistaiseksi, enintään kahdeksi vuodeksi kerrallaan, käyttämästä kalastusoikeuttaan tai rajoittaa sitä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen tyytymättömän kalastusoikeuden haltija saa valittaa päätöksestä maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan 30 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöstä on valituksesta huolimatta kuitenkin heti noudatettava.

106 §

Jos joku laiminlyö tähän lakiin tai sen nojalla annettuun sääntökseen tai määräykseen perustuvan velvollisuutensa, aluehallintovirasto voi viranomaisen ilmoituksesta tai sen hakemuksesta, jonka oikeutta tai etua asia koskee, sitten kun asianomaiselle on varattu tilaisuus selityksen antamiseen, määrätä hänet täyttämään velvollisuutensa sakon uhalla tai sillä uhalla, että tekemättä jätetty teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Aluehallintovirastolle kuuluvista 1 momentissa tarkoitetuista tehtävistä huolehtii Suomen talousvyöhykkeellä se aluehallintovirasto, jonka toimialueen kohdalla kysymyksessä oleva osa talousvyöhykkeestä sijaitsee. Ahvenanmaan valtionviraston toimialueen vastaista rajaa lukuun ottamatta aluehallintovirastojen toimialueiden välisen rajan katsotaan jatkuvan aluevesien ulkorajalta suuntaansa muuttamatta talousvyöhykkeen ulkorajaan saakka.

115 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuluvista tehtävistä huolehtii talousvyöhykkeellä se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueen kohdalla kysymyksessä oleva osa talousvyöhykkeestä sijaitsee. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimialueiden välisen rajan katsotaan jatkuvan aluevesien ulkorajalta suuntaansa muuttamatta talousvyöhykkeen ulkorajaan saakka.

Mitä 32 §:n 2 ja 3 momentissa, 35 §:n 2 momentissa ja 88 §:ssä säädetään, ei sovelleta Suomen talousvyöhykkeellä.

118 §

Kalastusviranomaisilla tarkoitetaan maa- ja metsätalousministeriön kala- ja riistaosastoa ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia sekä näiden viranomaisten virkamiehiä, joiden asiana on hoitaa kalataloushallintoa ja huolehtia kalastuslainsäädännön täytäntöönpanoon kuuluvista tehtävistä. Mitä tässä laissa on säädetty kalastusviranomaisesta, koskee vastaavasti niitä metsähallinnon virkamiehiä, joiden tulee huolehtia valtiolle kuuluvista kalavesistä ja niissä kalastamista koskevista asioista.

Yleiset vesialueet ovat kalastusta koskevien asioiden osalta maa- ja metsätalousministeriön kala- ja riistaosaston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten hallinnassa ja hoidossa.

119 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulee tarvittaessa ratkaista, onko vesistöä pidettävä lohi- tai siikapitoisena.

121 §

Jos vesialueelle istutetaan kala- tai rapulajia tai niiden kantaa, jota siellä ei ennestään ole, tai alueelle suoritetaan kalojen tai rapujen siirtoistutus, on toimenpiteelle saatava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupa. Luvassa voidaan antaa määräyksiä toimenpiteen suorittamisesta.

123 §

Tässä laissa tarkoitettussa asiassa annettuun yleisen alioikeuden päätökseen saadaan hakea muutosta siinä järjestyksessä kuin muutoksen hausta alioikeuden päätökseen on oikeudenkäymiskaaressa säädetty.

Tässä laissa tarkoitettussa asiassa annettuun aluehallintoviraston päätökseen saadaan hakea muutosta siinä järjestyksessä kuin vesilaissa säädetään muutoksen hakemisesta vesistöön rakentamista koskevassa hakemusasianssa annet-

tuun aluehallintoviraston päätökseen. Siitä, kennellä on oikeus hakea muutosta aluehallintoviraston rauhoituspiirin lakkauttamista koskevaan päätökseen, säädetään 47 §:n 3 momentissa.

Tässä laissa tarkoitettussa asiassa annettuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saadaan hakea valittamalla muutosta maaseutuelinkeinojen valituslautakunnalta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saannista. Muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Tämän lain 106 §:ssä tarkoitettuun aluehallintoviraston päätökseen saadaan hakea muutosta hallinto-oikeudelta noudattaen, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään muutoksenhausta.

124 §

Milloin 8 §:n 2 momentin soveltamiseksi on tarpeen selvittää, mitkä vesialueet sijaitsevat ulkosaaristossa, voidaan asia selvittää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hakemuksesta suoritettavassa kiinteistötoimituksessa. Toimituksen suorittaa toimitusinsinööri ilman uskottuja miehiä, ja siihen on muuten sovellettava, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa säädetään rajankäynnistä. Toimitus suoritetaan valtion kustannuksella. Olosuhteiden muututtua voidaan ulkosaariston rajaa uudessa toimituksessa muuttaa.

126 §

Kalastuselinkeino- ja kalatalouden kehittämistä varten maa- ja metsätalousministeriö voi

määrätä, että kalastuksen harjoittajain ja kalastuskuntien on annettava kalastusalueille ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille kalastusta ja sen tuottoa koskevia tietoja.

134 §

Jos rauhoituspiiri on aikaisemman lain mukaisesti erotettu vesialueen jaossa tai piirin perustamisesta muutoin on tehty merkintä kiinteistörekisteriin, on rauhoituspiirin lakkaamisesta tai päätöksestä, jolla rauhoituspiiri on lakkautettu, kalastusalueen hallituksen ilmoitettava asianomaiselle maanmittauskonttorille rauhoituspiiriä koskevien merkintöjen poistamiseksi kiinteistörekisteristä. Maanmittauskonttorin tulee tarvittaessa määrätä maanmittausinsinööri valtion kustannuksella suoritettavassa toimituksessa selvittämään ne seikat, joita merkinnän poistaminen edellyttää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun rauhoituspiirin tultua lakkautetuksi aluehallintoviraston tulee, kun päätös on saanut lainvoiman, tehdä kiinteistörekisterin pitäjälle sanotussa momentissa tarkoitettu ilmoitus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta 18 päivänä maaliskuuta 1983 annetun lain (284/1983) 4 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 92/1995, seuraavasti:

4 §

Hakemuksen käsittelemiseksi tarpeellisen tulvavahinkojen arvioinnin suorittaa 1 momentissa tarkoitettu kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen. Tulvan poikkeuksellisuuden selvittämisessä ja vahinkojen arvioinnissa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisella on oikeus tarpeen mukaan saada asiantuntija-apua asianomaiselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja metsälautakunnalta sekä rakennuslautakunnalta

ja muilta kunnan viranomaisilta. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää tulvavahinkojen tarkemmista arviointiperusteista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

vesistöhankkeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vesistöhankkeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä 20 päivänä toukokuuta 1988 annetun lain (451/1988) 17 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 796/1996, seuraavasti:

17 §

Jos järjestelytoimenpiteen johdosta kiinteistön arvo alenee niin, ettei kiinteistö ole täytenä vakuutena niistä saamisista, joista se oli panttina ennen tilusjärjestelyn toimittamista, on järjestelyssä omistajalle määrätty korvaus korkoineen määrättävä tallettavaksi aluehallintovirastoon. Talletettuun korvaukseen on panttioikeuden haltijalla sama oikeus kuin hänellä on ollut kiinteistöön. Jollei luovuttavan kiinteistön omistaja voi näyttää kaikkien panttioikeuksien haltijain

antaneen hänelle lupaa talletetun korvauksen nostamiseen, on aluehallintoviraston jaettava varat niin kuin kiinteän omaisuuden kauppahinnan jakamisesta ulosottokaassa (705/2007) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

yhteisaluelain 33 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 18 päivänä elokuuta 1989 annetun yhteisaluelain (758/1989) 33 §, sellaisena kuin se on laissa 686/2000, seuraavasti:

33 §

Osakaskunnan säännöistä on lähetettävä maanmittaustoimistolle ja aluehallintovirastolle ote, josta ilmenevät 18 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut tiedot. Samoin maanmittaustoimistolle ja aluehallintovirastolle on lähetettävä tiedot hoitokunnan puheenjohtajasta ja

varapuheenjohtajasta tai toimitsijasta ja hänen varamiehestään sekä heidän osoitteistaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

poronhoitolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä syyskuuta 1990 annetun poronhoitolain (848/1990) 1 §, 6 §:n 3 momentti, 8 §:n 1 momentti, 14 §:n 1 momentti, 28 §:n 2 ja 3 momentti, 36 §:n 1 momentti, 38 §:n 1 momentti, 39 §:n 3 momentti sekä 48 ja 52 §, sellaisena kuin niistä on 1 § osaksi laissa 1353/1996, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan poronhoidon harjoittamiseen poronhoitoalueella. Lain 31—38 §:ää sovelletaan lisäksi 35 §:n 1 momentissa tarkoitulla poronhoitoalueen ulkopuolella olevalla alueella.

Tämän lain säännösten lisäksi on voimassa, mitä Suomen ja vieraan valtion välillä on poronhoitoon liittyvistä asioista erikseen sovittu.

Suomen ja Norjan sopimuksessa poroaitojen rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä muista toimenpiteistä porojen estämiseksi pääsemästä toisen valtakunnan alueelle (SopS 30/1983) lää-

ninhallitukselle säädettyjen tehtävien osalta toimivaltainen viranomaisena on Lapin aluehallintovirasto.

6 §

Paliskunta

Paliskuntien toimialueiden rajat vahvistaa Lapin aluehallintovirasto. Paliskuntien välinen esteitä katsotaan kuitenkin paliskuntien rajaksi. Paliskunnan kotipaikka on siinä kunnassa, johon sen alue tai suurin osa siitä kuuluu.

8 §

Paliskunnan perustaminen

Paliskunta perustetaan kokouksessa, joka pidetään Lapin aluehallintoviraston määräämänä aikana paliskunnan toimialueen rajojen tultua vahvistetuiksi. Kaikilla niillä poronmistajilla, joiden poroja paliskunnan alueella hoidetaan, on oikeus osallistua kokoukseen. Kokoukseen sovelletaan muutoin, mitä 13—15 §:ssä säädetään. Kokouksen kutsuu kuitenkin koolle Lapin aluehallintoviraston määräämä henkilö.

14 §

Paliskunnan kokouksen koollekutsuminen

Paliskunnan kokouksen kutsuu koolle paliskunnan hallitus ilmoituksella, joka on julkaistava paliskunnan alueella leviävässä sanomalehdessä vähintään seitsemän päivää ennen kokousta. Lisäksi on paliskunnan hallituksen kutsuttava paliskunnan kokous koolle, milloin paliskunnan osakkaat, jotka omistavat vähintään kymmenen prosenttia paliskunnan osakkaiden lukuporoista, sitä tietyn asian ratkaisemiseksi vaativat. Jos kokousta ei ole kutsuttu koolle kuukauden kuluessa siitä, kun vaatimus todistettavasti esitettiin, Lapin aluehallintovirasto voi oikeuttaa vaatimuksen esittäjän kutsumaan kokouksen koolle.

28 §

Poroerotusten suorittaminen

Milloin jäkälän jäätyminen tai muun tärkeän syyn vuoksi poroerotusten pitäminen jonakin vuonna aiheuttaa paliskunnalle kohtuutonta haittaa, Lapin aluehallintovirasto voi vapauttaa paliskunnan poroerotusten pitämisestä. Porojen määräksi katsotaan tällöin edellisenä vuonna selvitetty poromäärä.

Jos paliskunta laiminlyö tarvittavien poroerotusten pitämisen, voi Lapin aluehallintovirasto hakemuksesta oikeuttaa jonkin muun paliskunnan suorittamaan ne laiminlyöntiin syyllistyneen paliskunnan kustannuksella.

36 §

Arvioimislautakunta

Arvioimislautakunnan tehtävänä on ratkaista sille 32 §:n 1 momentin ja 34 §:n 3 momentin sekä 43 §:n 4 momentin mukaan kuuluvat asiat. Lautakuntaan kuuluu puheenjohtaja ja kaksi muuta jäsentä. Puheenjohtajana toimii elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen määräämä henkilö. Ennen puheenjohtajan määräämistä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on kuultava paliskuntaa ja maataloustuottajain yhdistystä. Muista jäsenistä toinen edustaa paikallisia maataloustuottajia ja toinen sitä paliskuntaa, jota ratkaistava asia koskee.

38 §

Arvioimislautakunnan jäsenen palkkio ja vastuu

Arvioimislautakunnan jäsenenä toimineella arviomiehellä on oikeus saada tästä tehtävästä palkkiota ja matkakustannusten korvausta Lapin aluehallintoviraston määräämien perusteiden mukaisesti. Lautakunnan on päätöksessään määrättävä kustannusten korvaamisvelvollisuudesta asianosaisten kesken.

39 §

Poroaitojen rakentaminen

Valtakunnan rajalle rakennettavan esteaidan rakentamisesta ja kunnossapidosta aiheutuvat kustannukset maksetaan valtion varoista. Määrärahan myöntää Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

48 §

Paliskuntain yhdistyksen toiminnan rahoitus

Valtion tulo- ja menoarviossa on vuosittain osoitettava määräraha Paliskuntain yhdistyksen käytettäväksi sille tämän lain mukaan kuuluvien tehtävien suorittamiseen. Määrärahan myöntää Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Jos paliskunta tahallaan laiminlyö noudattaa sen toimintaa koskevia säännöksiä tai määräyksiä, tulee Lapin aluehallintoviraston sakon uhalla tai uhalla, että tekemättä jätetty työ suoritetaan paliskunnan kustannuksella, määrätä oikeastavaksi se, mitä oikeudettomasti on tehty tai laiminlyöty.

52 §

Valvonta

Lapin aluehallintovirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista ja täytäntöönpanoa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

Neuvostoliiton kanssa Saimaan ja Vuoksen juoksutussäännöstä tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä sekä sopimuksen soveltamisesta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 27 päivänä maaliskuuta 1991 Neuvostoliiton kanssa Saimaan ja Vuoksen juoksutussäännöstä tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä sekä sopimuksen soveltamisesta annetun lain (1331/1991) 2 §:n 2 ja 3 momentti sekä 3 §,

sellaisina kuin ne ovat laissa 94/2000, seuraavasti:

2 §

Mikäli korvauksista ei päästä sopimukseen, voidaan korvausasia saattaa hakemuksella alueellisesti toimivaltaisen aluehallintoviraston ratkaistavaksi.

Korvaushakemuksen käsittelyyn sekä korvausten määräämiseen ja suorittamiseen sovelletaan vesilakia (264/1961) ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

3 §

Maa- ja metsätalousministeriön määräämän elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tarkkailtava juoksutuksen aikana sen vaikutuksia saimaannorpan elinoloihin sekä kalastoon ja kalastukseen maa- ja metsätalousministeriön hyväksymällä tavalla. Tarkkailua koskeva erimielisyys voidaan saattaa 2 §:n 2 momentissa tarkoitettun aluehallintoviraston käsiteltäväksi noudattaen, mitä vesilaissa säädetään hakemusasiasta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta 4 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1203/1992) 1 §, sellaisena kuin se on laeissa 36/1995, 33/1997 ja 621/1998, seuraavasti:

1 §

Käsittävät asiat

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunta toimii itsenäisenä valitusviranomaisena, jolta haetaan valittamalla muutosta seuraavien viranomaisten ja yhteisöjen antamiin päätöksiin:

1) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus asioissa, jotka koskevat maatilataloutta, kalataloutta ja maaseudun kehittämistä sekä asioissa, joiden osalta muutoksenhausta muutoin laissa niin säädetään;

2) Metsähallitus asioissa, joista ei ole säädetty haettavaksi oikaisua Metsähallitukselta tai muutosta hallinto-oikeudelta;

3) metsäkeskus asioissa, joista ei ole säädetty haettavaksi muutosta hallinto-oikeudelta;

4) riistanhoitopiiri;

5) riistanhoitoyhdistys;

6) kalastusalue;

7) aluehallintoviranomaisen ja muun viranomaisen eläintautilain (55/1980) nojalla antamiin päätöksiin.

Lisäksi valituslautakunnalle voidaan antaa sen mukaan kuin lailla säädetään, tehtäväksi käsitellä muidenkin viranomaisten ja yhteisöjen päätöksistä tehtäviä valituksia. Valituslautakunta käsittelee myös edellä tässä pykälässä tarkoitettujen viranomaisten ja yhteisöjen päätöksiä koskevat hallintolainkäyttölain (586/1996) 59 §:ssä mainitut kantelut.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

metsästyslain 23 ja 88 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetun metsästyslain (615/1993) 23 § ja 88 §:n 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 23 § osaksi laeissa 1068/2004 ja 939/2006, seuraavasti:

23 §

Metsästyksen rajoittaminen yleisen turvallisuuden vuoksi

Jos yleisen turvallisuuden kannalta on erityisen tärkeää tai eläintautilain (55/1980) 3 §:n nojalla määriteltyjen helposti leviävien eläintautien leviämisen ehkäisemiseksi on välttämätöntä, aluehallintovirasto voi määrääjäksi tietyllä alueella kieltää metsästyksen tai rajoittaa sitä. Ennen kiellon tai rajoituksen määräämistä on metsästysoikeuden haltijaa ja alueen omistajaa kuultava. Kuulemista ei kuitenkaan edellytetä, jos kiellon tai rajoituksen antaminen perustuu helposti leviävien eläintautien leviämisen ehkäisemiseen.

Aluehallintoviraston tulee kumota 1 momentissa tarkoitettu kieltö tai rajoitus ennen määrääjän päättymistä, jos kiellon tai rajoituksen voimaansäilyttämiseen ei enää ole tarvetta.

Aluehallintovirastolle kuuluvista 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista tehtävistä huolehtii Suomen talousvyöhykkeellä se aluehallintovirasto, jonka toimialueen kohdalla kysymyksessä oleva osa talousvyöhykkeestä sijaitsee. Ahvenanmaan valtionviraston toimialueen vastaista rajaa lu-

kuun ottamatta aluehallintovirastojen toimialueiden välisen rajan katsotaan jatkuvan aluevesien ulkorajalta suuntaansa muuttamatta talousvyöhykkeen ulkorajaan saakka.

88 §

Lain noudattamisen valvonta

— — — — —
Jos tähän lakiin tai sen nojalla annettuun säännökseen tai määräykseen perustuva velvollisuus laiminlyödään, aluehallintovirasto voi valvontaviranomaisen tai tässä laissa tarkoitetun yhteisön ilmoituksesta taikka sen hakemuksesta, jonka oikeutta tai etua asia koskee, määrätä laiminlyöjän täyttämään velvollisuutensa sakon uhalla tai sillä uhalla, että tekemättä jätetty teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain 3 ja 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta 8 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1100/1994) 3 ja 9 §, sellaisina kuin ne ovat, 3 § laeissa 273/2003 ja 423/2007 sekä 9 § mainitussa laissa 273/2003, seuraavasti:

3 §

Valvonta

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa Euroopan yhteisön yhteisestä maatalouspolitiikasta annettujen säädösten noudattamisen valvonnasta. Maaseutuvirastosta annetussa laissa (666/2006) säädettyjen tehtävien osalta säädösten noudattamista valvoo Maaseutuvirasto ja Elintarviketurvallisuusvirastosta annetussa laissa (25/2006) säädettyjen tehtävien osalta Elintarviketurvallisuusvirasto.

Valvonnassa käytetään apuna maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskusta, Elintarviketurvallisuusvirastoa sekä muita maa- ja metsätalousministeriön alaisia virastoja ja laitoksia, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoa, aluehallintovirastoja, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia tai näiden valtuuttamia tarkastajia sekä kuntien maaseutuelinkeino- ja elintarvikevalvontaviranomaisia. Myös tulli- ja poliisiviranomaisia voidaan käyttää apuna tämän lain täytäntöönpanoon liittyvässä valvonnassa. Maa- ja metsätalousministeriö voi lisäksi määrätä, että valvonnan täytäntöönpanossa saadaan käyttää apuna maatalous- ja puutarha-alan

tuottajien yhteenliittymiä taikka tuotannon ja tuotteiden valvonnassa yksityisoikeudellisia maatalousalan yhteisöjä. Poliisin on tarvittaessa annettava virka-apua valvonnan suorittamisessa.

9 §

Ahvenanmaa

Tätä lakia sovelletaan myös Ahvenanmaan maakunnassa, sikäli kuin kysymys on valtakunnan lainsäädäntövaltaan Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) nojalla kuuluvista asioista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisille tällöin kuuluvat tehtävät hoitaa Ahvenanmaan valtionvirasto sekä kunnanhallitukset tai kuntien maaseutuelinkeino- ja elintarvikevalvontaviranomaiset.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta 8 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1139/1994) 2 ja 3 §, sellaisena kuin niistä on 3 § laissa 434/2001, seuraavasti:

2 §

Toimivaltainen viranomainen

Tämän lain yleinen täytäntöönpano kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle. Maa- ja metsätalousministeriö on myös Euroopan yhteisön yhteisestä kalastuspolitiikasta annetuissa yhteisön säädöksissä ja päätöksissä tarkoitettu jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen.

Maa- ja metsätalousministeriö voi jonkin asian tai asiaryhmän osalta siirtää 1 momentissa tarkoitettua toimivallan riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselle tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille.

3 §

Valvonta

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa Euroopan yhteisön yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevien säännösten noudattamisen valvontaa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtävänä on mainittujen säännösten noudattamisen valvonta alueellaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

taimiaiaineistolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 16 päivänä joulukuuta 1994 annetun taimiaiaineistolain (1205/1994) 3 §:n 4 momentti sekä 7 a ja 12 §, sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 4 momentti ja 7 a § laissa 727/2000 sekä 12 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, seuraavasti:

3 §

Taimiaiaineiston toimittajan hyväksyminen ja rekisteröinti

Hyväksymistä ja rekisteröintiä haetaan Elin-
tarviketurvallisuusvirastolle osoitetulla hake-
muksella, joka toimitetaan elinkeino-, liikenne-

ja ympäristökeskukselle. Päätöksen hyväksymi-
sestä ja rekisteröinnistä tekee elinkeino-, liiken-
ne- ja ympäristökeskus. Maa- ja metsätalousmi-
nisteriön asetuksella voidaan antaa tarkempia
säännöksiä hyväksymistä ja rekisteröintiä kos-
kevasta hakemusmenettelystä.

7 a §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain täytäntöönpanosta sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä vastaa Elintarviketurvallisuusvirasto, joka käyttää valvonnassa apunaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksia.

12 §

Rekisteristä poistaminen

Jos tarkastuksessa todetaan, ettei taimiaineiston toimittaja noudata tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulee antaa asianomaiselle

huomautus sekä tarvittaessa ilmoittaa määräaika, jonka kuluessa toiminnassa havaitut virheellisydet on korjattava.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulee poistaa rekisteristä taimiaineiston toimittaja, joka ei huomautuksesta huolimatta korjaa toiminnassa havaittuja virheellisyyksiä.

Rekisteristä poistettu on merkittävä välittömästi uudelleen rekisteriin ilman eri hakemusta sitten, kun rekisteristä poistamisen syy ei enää ole olemassa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki**maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalousyrittäjien luopumistuesta 16 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1293/1994) 21 a §:n 1 momentti, 30 a §:n 2 momentti, 34 ja 36 §, 37 §:n 3 momentti ja 40 §:n 5 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 21 a §:n 1 momentti laissa 1389/2004, 30 a §:n 2 momentti ja 40 §:n 5 momentti laissa 440/2007, 34 § laeissa 1326/1999, 593/2002 ja 613/2006 sekä mainitussa laissa 440/2007, 36 § osaksi mainitussa laissa 440/2007 sekä 37 §:n 3 momentti mainitussa laissa 1326/1999, seuraavasti:

21 a §

Eläkelaitos antaa päätöksensä tiedoksi lähettämällä sen vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen kirjeellä. Päätöksestä on annettava tieto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Lisäksi päätöksestä on annettava tieto Paliskuntain yhdistykselle silloin, kun luopujana on porotalouden harjoittaja.

30 a §

Eläkelaitos, Maaseutuvirasto, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen voi tarvittaessa vaatia luopumistuen saajalta selvityksen siitä, että hän edelleen täyttää luopumistuen saamisen edellytykset. Jollei tuensaaja toimita selvitystä hänelle asetetussa kohtuullisessa määräajassa, eläkelai-

tos voi päättää, että luopumistuen suorittaminen keskeytetään, kunnes selvitys on toimitettu.

— — — — —

34 §

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtivat kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, Maaseutuvirasto, maa- ja metsätalousministeriö, Paliskuntain yhdistys sekä eläkelaitos.

Tämän lain mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuluvien tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaan maakunnassa vastaa Ahvenanmaan valtionvirasto.

Maaseutuvirasto korvaa sopimusosapuolena maa- ja metsätalousministeriön tämän Euroopan yhteisön varojen käytöstä eläkelaitoksen kanssa tekemässä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1290/2005 soveltamista koskevista yksityiskohdaisista säännöistä maksajavirastojen ja muiden elinten hyväksymisen sekä maataloustukirahaston ja maaseuturahaston tilien tarkastamisen ja hyväksymisen osalta annetun komission asetuksen (EY) N:o 885/2006 liitteen I kohdan 1 alakohdassa C tarkoitetussa sopimuksessa, jossa määritellään eläkelaitoksen maksajaviraston sijasta hoitamat tehtävät siten kuin niistä laissa, mainitussa neuvoston asetuksessa sekä valtioneuvoston asetuksessa säädetään. Maaseutuvirasto voi myös tarvittaessa muuttaa sopimusta tai uusia sen siten kuin siitä yhteisön lainsäädännössä säädetään. Sopimukseen voidaan ottaa myös määräykset eläkelaitokselle säädetyn tiedonantovelvollisuuden ja muiden velvoitteiden toteuttamiseksi tarpeellisista teknisluonteisista seikoista, kuten menojen oikeellisuuden todentamisesta, maksajaviraston menoilmoitusten ja muiden selvitysten laatimiseksi tarpeellisten tietojen toimittamisesta sekä niitä koskevista määräajoista.

Sopimukseen sisällytettävistä tehtävistä ja niiden määräajoista voidaan antaa tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

36 §

Kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisten, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, Maaseutuviraston ja maa- ja metsätalousministeriön asiana on eläkelaitoksen ohella valvoa, että luopumistuen saaja ei harjoita maataloutta ja että luopuja sekä luovutuksensaaja noudattavat tässä laissa tarkoitettuja sitoumuksia.

Valvontaa varten 1 momentissa tarkoitetuilla toimielimillä on oikeus tutustua luopumisen kohteena olevaan tilaan ja oikeus saada luopujalta ja luovutuksensaajalta selvitys tässä laissa säädettyjen edellytysten täyttymisestä.

37 §

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai Paliskuntain yhdistyksen tämän lain nojalla antamaan lausuntoon ei saa hakea muutosta valittamalla.

40 §

Eläkelaitoksella on velvollisuus antaa tarvittavat tiedot maa- ja metsätalousministeriölle, Maaseutuvirastolle ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 36 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä varten sekä maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annetussa laissa (1303/1994) tarkoitetun pellon metsittämistukijärjestelmän valvontaa varten.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kolttalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 24 päivänä helmikuuta 1995 annetun kolttalain (253/1995) 11, 12 ja 18 §, 19 §:n 2 momentti, 20, 21, 27—29, 31, 35—38 ja 55 §, 63 §:n 1 momentti, 64 ja 65 a § sekä 70 §:n 4 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 18 laissa 276/2004, 20 ja 55 § viimeksi mainitussa laissa ja laissa 427/2007, 38 § osaksi laeissa 1289/1996 ja 81/2007, 64 § laissa 575/1997 sekä 65 a § laissa 32/1997, seuraavasti:

11 §

Kalaistutukset

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoilla voidaan hankkia kalanpoikasia istutettaviksi kolttala-alueen vesistöihin ja suorittaa muitakin kalavesien hoitoon liittyviä toimenpiteitä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettusta toimenpiteestä päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, joka voi antaa niiden toteuttamisen Metsähallituksen, riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen tai kalastuskuntien suoritettavaksi.

12 §

Eräät tienteko- ja vesihuoltotyöt

Valtio voi tarvittaessa tehdä tai teettää kolttien tiloja varten tarpeelliset tienteko- ja vesihuoltotyöt. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää asiasta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus huolehtii 1 momentin mukaisesti tehdyn tien kunnossapidosta, kunnes tie on luovutettu yksityiseksi tieksi tai yleisenä tienä käytettäväksi.

18 §

Lainan ja avustuksen hakeminen ja myöntäminen

Lainat ja avustukset myöntää hakemuksesta Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Hakemus on tehtävä kirjallisesti ja allekirjoitettu.

Ennen kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää lainan tai avustuksen myöntämisestä, voidaan hakemuksesta hankkia kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen lausunto sekä tarvittaessa muitakin lausuntoja. Lausuntomenettelystä voidaan antaa tarkempia säännöksiä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

19 §

Rakentamisen ohjaus ja tarkastukset

Rakentamiseen myönnettyjen avustusten ja lainojen käytön valvomiseksi ja maksamisen edellytysten toteamiseksi on rakennuspaikalla pidettävä rakennuslupapäätöksessä määrätty tarkastukset. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tukea myöntäessään määrätä pidettäväksi muitakin tarpeellisiksi katsomiaan tarkastuksia. Tarkastukset suorittaa rakennuttajan kustannuksella kunnan rakennustarkastaja tai rakennuslupapäätöksessä määrätty henkilö. Jollei rakennuslupaa tarvita, tarkastuksen voi suorittaa myös muu pätevä henkilö, jonka elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hyväksyy.

20 §

Valvonta

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus suorittaa ennakolta ilmoittamatta tässä laissa tarkoitettujen avustusten, lainojen ja muiden tukien myöntämiseen,

maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvonnassa tarvittavia tarkastuksia.

Tuen saaja on velvollinen korvauksetta esittämään tarkastuksia suorittavalle kaikki tarvittavat tili- ja muut asiakirjat, joilla tarkoitetaan myös automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tai muulla tavalla luotua tai säilytettyä vastaavaa aineistoa sekä muutoinkin avustamaan tarkastuksessa. Tarkastuksia suorittavalla on oikeus valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa tarkastaa tuen saajan kotieläinrakennukset, viljelmät, tuotanto- ja jalostuslaitokset, varastot, myynti- ja markkinointitilat sekä muut tuen myöntämisen ja maksamisen edellytyksenä olevat olot. Tarkastus voi koskea sekä tuen saajaa että tuen välittäjää. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

21 §

Osto- ja siirtomenettely

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi ostaa tämän lain tarkoituksiin tiloja, tilanosia, oikeuksia ja osuuksia. Kauppahinta ei saa ylittää käypää hintaa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi käyttää tämän lain tarkoituksiin myös maatalain (188/1977), luontaiselinkeinolain, porotalouslain ja maaseutuelinkeinolain (1295/1990) tarkoituksiin muulla tavoin kuin oikeudesta hankkia maa- ja metsätalousmaata annetun lain (391/1978) nojalla hankittua maata.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus vaihtaa hallinnassaan olevaa maata muiden omistamaan tai muiden valtion virastojen hallinnassa olevaan maahan. Mikäli vaihdettavat alueet eivät arvoltaan vastaa toisiaan, korvataan erotus rahana.

Metsähallitus siirtää, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtyä siitä esityksen, hallinnassaan olevasta valtion maasta tämän lain tarkoituksiin tarvittavat alueet elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hallintaan. Metsähallituksen hallinnassa olevaa maata voidaan siirtää myös ennakolta elinkeino-, liikenne- ja

ympäristökeskuksen hallintaan lähinnä asumiseen soveltuvien tilojen muodostamista varten. Jos Metsähallitus ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus eivät ole yksimielisiä siirrettävää aluetta, on alueen siirtämistä koskeva asia saatettava maa- ja metsätalousministeriön ratkaistavaksi.

27 §

Maan käyttöä koskeva suunnitelma

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulee laatia hankitun tai muulla tavalla saadun maan käyttöä koskeva erityinen suunnitelma, jollei kysymys ole samalla kertaa vain yhden tai muutaman 24 §:ssä tarkoitettun tilan tai muun alueen muodostamisesta taikka 25 §:ssä tarkoitettua omaisuudesta.

Milloin omaisuutta käytetään muuhun kuin tämän lain tarkoituksiin eikä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ole, sen mukaan kuin erikseen säädetään, oikeutta luovuttaa valtion maaomaisuutta, on asia tältä osin siirrettävä maa- ja metsätalousministeriön käsiteltäväksi.

Suunnitelman sisällöstä, laatisemisesta ja siinä yhteydessä noudatettavasta menettelystä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

28 §

Maan hakeminen

Maata haetaan kirjallisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Hakemuksesta on hankittava kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen lausunto sekä tarvittaessa myös asianomaisen kolttien kyläkokouksen lausunto.

29 §

Myyntipäätös

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää tilan, alueen tai muun etuuden myymisestä hakijalle sekä maksu- ja muista luovutus- ehdoista.

Tilan, alueen tai muun etuuden myyntihin-naksi määrätään sen käyttötarkoituksen mukai-nen käypä hinta.

31 §

Maanmittaustoimitukset

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen maanmittausinsinööri tai hänen määräyksestään maanmittausteknikko voi suorittaa tämän lain täytäntöönpanoon liittyvän maanmittaustoimi-tuksen sen mukaisesti kuin kiinteistömuodosta-mislaissa (554/1995) säädetään. Elinkeino-, lii-kenne- ja ympäristökeskus voi myös huolehtia tämän lain mukaisten maanmittaustoimitusten vireille saattamisesta.

Tämän lain täytäntöönpanoon liittyvien maanmittaustoimitusten toimituskustannukset suoritetaan valtion varoista.

35 §

Tienteko- ja vesihuoltotyöt

Jos valtio on tehnyt tai teettänyt tämän lain mukaisia tiloja varten tie- ja vesihuoltotöitä, pe-ritään tilan omistajalta työn kustannuksista se määrä, jolla tilan arvon tarkoitukseensa käytet-tyinä voidaan katsoa nousseen sanottujen töiden johdosta, enintään kuitenkin 10 prosenttia tilan osalle tulleiden kustannusten määrästä. Perittä-vän määrän takaisinmaksuaika on 10 vuotta ja sen vuotuinen korko on neljä prosenttia. Kustan-nusten perinnästä päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Kustannusten perintään, maksuhelpotuksiin, irtisanomiseen ja muihinkin seikkoihin nähden on soveltuvin osin voimassa, mitä myyntihinto-jen osalta säädetään.

36 §

Rajoitukset

Oikeustoimi, jolla ilman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa luovutetaan tämän lain nojalla muodostettu tila tai alue tai sen osa, on mitätön. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-

keskuksen on myönnettävä luovutuslupa silloin, kun luovutuksensaajana on Inarin kunnassa asu-va täysivaltainen kolttu, joka ei ennestään omis-ta tässä laissa tarkoitettua kiinteistöä, tai kun luovutuksensaajana on sellainen henkilö, joka voisi periä luovuttajan. Muulle henkilölle luovu-tuslupan saa myöntää vain erityisistä syistä.

Edellä 1 momentissa säädetty rajoitukset ovat voimassa 20 vuotta siitä päivästä lukien, jona ti-lasta tai lisäalueesta tehty kauppakirja on alle-kirjoitettu. Rajoitusten estämättä on kolttatilan kiinnittäminen muun oikeuden kuin vuokraoi-keuden vakuudeksi ja muu pantiksipano velan maksamisen vakuudeksi sekä ulosmittaus ja pakkohuutokaupalla myyminen sallittu. Elinkei-no-, liikenne- ja ympäristökeskus voi, milloin siihen on olosuhteet huomioon ottaen erityisiä syitä, vapauttaa tilan tai sen osan tässä pykäläs-sä säädettyistä rajoituksista. Rajoitusten merkitsemisestä kiinteistörekisteriin sekä niitä koske-vista ilmoituksista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi liittää edellä tässä pykälässä tarkoitettua lupaa ja vapauttamista koskevaan päätökseen ehdon, että tämän lain nojalla syntynyt laina tai myyntihin-tasaaminen on kokonaan tai osaksi heti makset-tava takaisin korkoineen. Jos tilaa varten on myönnetty tämän lain nojalla avustusta eikä sen myöntämisestä ole kulunut 10 vuotta, voidaan päätökseen myös liittää ehto, että sanottu avus-tus tai osa siitä on heti maksettava valtiolle ta-kaisin.

37 §

Eräät lisäehdot

Milloin tämän lain nojalla maata, luottoa tai avustusta saanut henkilö taikka se, jolle hänen ti-lansa tai sen osan omistus- tai hallintaoikeus on siirtynyt, taikka jos heitä on useita, kukaan heis-tä ei ole kolmeen vuoteen vakituisesti asunut asi-anomaisella tilalla, elinkeino-, liikenne- ja ym-päristökeskus voi määrätä tilaa tai aluetta rasit-tavan valtion saamisen, valtionlainan tai avus-tuksen osaksi tai kokonaan takaisin maksetta-vaksi. Avustusta ei kuitenkaan voida määrätä

maksettavaksi takaisin, jos sen myöntämisestä on kulunut 10 vuotta.

Kauppa- ja velkakirjoihin sekä avustuksen myöntämistä koskeviin päätöksiin on otettava 1 momentin mukainen ehto. Kauppa- ja velkakirjoihin voidaan ottaa saamisen irtisanomisen sekä kauppa- tai lainaehdoissa ehkä sovitun sakkokoron maksettavaksi määräämisen uhalla noudatettavaksi muitakin ehtoja, jotka koskevat tilan tai alueen käyttämistä, saamisen perimisen turvaamista sekä lainan käyttöä samoin kuin muita tarpeellisiksi katsottuja ehtoja.

38 §

Myyntihintasaamisen ja lainojen irtisanominen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi 36 ja 37 §:ssä säädetyn lisäksi valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävien perusteiden määrät tämän lain mukaisen valtion myyntihintasaamisen ja valtionlainan maksettavaksi takaisin osaksi tai kokonaan yhdessä tai useammassa erässä, jos velallinen on valtiolta maata ostaessaan tai lainaa hakiessaan antanut olennaisessa kohdin erehdyttäviä tietoja tai menettelyt muutoin vilpillisesti, luovuttanut kiinteistön osaksi tai kokonaan tai jättänyt noudattamatta 61 §:ssä tarkoitettua suunnitelmaa taikka jos tila on joutunut ulosottoihin myytäväksi. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävien perusteiden määrät myyntihintasaamisen ja lainan heti takaisin maksettavaksi myös silloin, kun velallinen ei ole noudattanut kauppa- tai velkakirjassa asetettuja muita ehtoja. Jos valtionlainan tai myyntihintasaamisen irtisanomisen perusteena kuitenkin on lyhennyksen tai koron maksun viivästyminen, valtionlainan takaisinperimisestä ja myyntihintasaamisen irtisanomisesta päättää Valtiokonttori.

Takaisin perittävät 1 momentissa tarkoitettujen valtionlainat saadaan periä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lainvoimaisen päätöksen nojalla ulosottoihin siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään. Tässä laissa tarkoitettujen valtionlainojen erääntyneet maksut

saadaan periä sanotussa järjestyksessä ilman eri päätöstä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi antaa ennakkotiedon siitä, aiheuttaako toimenpiteiden valtionlainan tai myyntihintasaamisen irtisanomisen taikka avustuksen takaisin perimisen.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin menettelystä lainaa tai saamista irtisanottaessa.

55 §

Täytäntöönpanoviranomaiset

Maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutuvirasto, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Inarin kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen sekä Metsähallitus huolehtivat tämän lain täytäntöönpanosta. Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Tämän lain mukaisissa tehtävissä voidaan, sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään, käyttää apuna Lapin aluehallintovirastoa ja muita valtion viranomaisia.

63 §

Muutoksenhaku

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tässä laissa tarkoitetussa asiassa tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä.

64 §

Käsittelymaksun periminen

Tämän lain nojalla annetuista päätöksistä peritään maksu siten kuin maksujen perimisestä erikseen säädetään. Velkajärjestelyä ja muita luottojen maksuhelpotuksia sekä avustuksen ja muun tuen myöntämistä koskevat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökset ovat

kuitenkin maksuttomia. Myös velkajärjestelyä ja muita maksuhelpotuksia koskevat maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan päätökset ovat maksuttomia.

70 §

Aikaisemmat panttioikeudet

 Milloin tila tai alue on 2 momentissa säädettyin tavoin panttina, tulee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lähettää asianomaiselle tuomarille ilmoitus panttioikeutta koskevan merkinnän tekemistä varten kiinnitysrekisteriin. Kun saaminen on täysin maksettu, tulee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lähettää ilmoitus asianomaiselle tuomarille tilan tai alueen vapautumisesta panttivastuusta.

65 a §

Säännösten soveltaminen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen

Mitä tässä laissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään maaseutuelinkeinopiiristä ja sen toimialueesta, koskee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta ja sen toimialuetta.

 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

Euroopan yhteisön maidon ja maitotuotteiden kiintiöjärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan yhteisön maidon ja maitotuotteiden kiintiöjärjestelmän täytäntöönpanosta 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun lain (355/1995) 2, 4 ja 6 § sekä 11 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 435/2007, seuraavasti:

2 §

Toimivaltainen viranomainen

Tämän lain täytäntöönpano kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle, Maaseutuvirastolle ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille.

Maaseutuvirasto voi jonkin tehtävän tai tehtävryhmän osalta siirtää toimivaltaansa kuuluvia tehtäviä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille. Viitemäärän ja viitemäärää vastaavan rasvaprosentin (*perusrasvaprosentti*) vahvistaa

se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueella maatilalan talouskeskus sijaitsee.

Ahvenanmaan maakunnassa suorittaa tässä laissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuluvat tehtävät Ahvenanmaan valtionvirasto.

4 §

Toimitusten viitemäärä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vahvistaa neuvoston asetuksen 5 artiklan c alakoh-

dassa tarkoitetun tuottajan hakemuksesta tilakohtaisen viitemäärän ja perusrasvaprosentin tuottajalle, joka ryhtyy neuvoston asetuksen 5 artiklan f alakohdan mukaisesti toimittamaan maitoa e alakohdassa tarkoitetulle ostajalle. Toimitusten viitemäärä on se litramäärä, joka tuottajalla on oikeus asianomaisen vuoden huhtikuun 1 päivänä alkavan 12 kuukauden jakson, jäljempänä *tuotantopakso*, aikana toimittaa maitoa ilman ylitysmaksua edellä tarkoitetulle ostajalle.

6 §

Suoramyyntin viitemäärä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vahvistaa tuottajan hakemuksesta tilakohtaisen suoramyyntin viitemäärän tuottajalle, joka harjoittaa neuvoston asetuksen 5 artiklan g alakohdassa tarkoitettua suoramyyntiä. Suoramyyntin viitemäärä on se litramäärä, joka tuottajalla on oikeus tuotantopakson aikana ilman ylitysmaksua myydä tai siirtää maitoa suoraan kuluttajille sekä myydä tai siirtää muita maitotuotteita.

Säännöksiä tilalta lähtevien juustojen ja muiden maitotuotteiden vastaavuuksista kermaa ja voita lukuun ottamatta annetaan Maatalousviraston määräyksellä.

11 §

Muutoksenhaku

Maaseutuviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla maaseutuelinkeinon valituslautakuntaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Myös Ahvenanmaan valtionviraston päätöksestä haetaan muutosta valittamalla valituslautakuntaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kiinteistönmuodostamislain 72 ja 205 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 12 päivänä huhtikuuta 1995 annetun kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 72 ja 205 § seuraavasti:

72 §

Uusjaossa tehdään ne tiet, jotka ovat jaon tarkoituksen toteuttamiseksi tarpeellisia.

Uusjaossa voidaan rakentaa osakaskiinteistön tarvitsemat vedenhankinta- ja viemäröintilaitteet. Laitteiden rakentamista koskevan suunnitelman laatii tai teettää asianomainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

205 §

Kiinteistölle tuleva korvaus kuuluu kiinteistöön.

Jos kiinteistön omistajalle alueen tai osuuden siirtämisen, tilusvaihdon, osittelusta poikkeamisen, maan tai rakennuksen lunastamisen taikka muun sellaisen toimenpiteen johdosta on määrätty maksettavaksi suuruudeltaan merkittävä korvaus ja kiinteistön arvo on edellä tarkoitettu

toimenpiteen vuoksi siinä määrin alentunut, että kiinteistöön kohdistuva panttioikeuden haltijan oikeus saattaa vaarantua, on omistajalle tuleva korvaus korkoineen määrättävä talletettavaksi aluehallintovirastoon. Talletettuun korvaukseen on panttioikeuden haltijalla sama oikeus kuin hänellä on kiinteistöön. Jollei kiinteistön omistaja voi näyttää kaikkien panttioikeuden haltijain antaneen lupaa talletetun korvauksen nostamiseen, on aluehallintoviraston jaettava varat

niin kuin kiinteän omaisuuden kauppahinnan jakamisesta ulosottokaassa (705/2007) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

eläinsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä huhtikuuta 1996 annetun eläinsuojelulain (247/1996) 16 §:n 2 momentti, 18 §, 19 §:n 2 momentti, 20 ja 20 a §, 20 b §:n 3 momentti, 21 ja 23—25 §, 28 §:n 3 momentti, 35, 38, 39 ja 41—44 §, 46 §:n 1 momentti, 48 §:n 1 momentti, 51 § sekä 61 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 20 ja 20 a § sekä 20 b §:n 3 momentti laissa 220/2003, 28 §:n 3 momentti, 35 ja 38 § sekä 61 §:n 3 momentti laissa 300/2006, 39 § ja 48 §:n 1 momentti laissa 1430/2006, 44 § osaksi viimeksi mainitussa laissa sekä 51 § laissa 1194/1996 ja mainitussa laissa 300/2006, seuraavasti:

16 §

Eläinkilpailut

Aluehallintovirasto voi tarvittaessa kilpailujen järjestäjän kustannuksella määrätä eläinlääkärin kilpailutilaisuuteen valvomaan eläinsuojelusäännösten ja -määräysten noudattamista.

18 §

Eläimen luovuttaminen palkintona

Eläimen luovuttaminen arpajais- tai kilpailuvoittona on kielletty. Aluehallintovirasto voi erityisestä syystä myöntää poikkeuksia kiellosta.

19 §

Eläinten pitäminen näytteillä ja käyttäminen esityksissä

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, kunnaneläinlääkäri voi erityisestä syystä antaa luvan sellaiseen 1 momentissa tarkoitettuun toimintaan, josta eläimelle voi aiheutua vähäistä kipua tai tuskaa. Jos 1 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoitetaan useamman kunnan alueella, on lupa kuitenkin haettava siltä aluehallintovirastolta, jonka toimialueella toimintaa pääasiallisesti harjoitetaan. Lupa voidaan liittää eläinsuojelun kannalta tarpeellisia ehtoja. Lupa voidaan peruuttaa, jos lupaehdot ei noudateta.

20 §

Eläintarhat ja pysyvät eläinnäyttelyt

Eläintarhalla tarkoitetaan tässä laissa sellaista pysyvää laitosta, jossa pidetään yleisölle näytteillä pääasiassa luonnonvaraisiin eläinlajeihin kuuluvia eläimiä. *Pysyvällä eläinnäyttelyllä* tarkoitetaan pysyvää laitosta, jossa pidetään yleisölle näytteillä yksinomaan tai pääasiassa muita kuin luonnonvaraisiin eläinlajeihin kuuluvia eläimiä tai jossa näytteillä pidettävä luonnonvaraisten eläinten tai eläinlajien määrä on vähäinen.

Eläimiä saadaan pitää näytteillä eläintarhassa tai pysyvässä eläinnäyttelyssä vain aluehallintoviraston luvalla. Lupa eläintarhan ja pysyvän eläinnäyttelyn pitämiseen on haettava siltä aluehallintovirastolta, jonka toimialueella eläintarha tai pysyvä eläinnäyttely sijaitsee.

Eläintarhan tulee osaltaan edistää luonnonvaraisen eläimistön suojelua ja biologisen monimuotoisuuden säilymistä. Tässä tarkoituksessa eläintarhan tulee antaa yleisölle tietoa näytteillä pidettävistä lajeista ja niiden luonnollisista elinolosuhteista. Eläintarhan tulee lisäksi osallistua:

- 1) eläinlajien suojelua edistävään tutkimukseen;
- 2) eläinlajien suojelutaitoihin liittyvään koulutukseen;
- 3) lajien suojeluun liittyvään tietojen vaihtoon; tai
- 4) milloin se on tarkoituksenmukaista, eläinlajien vankeudessa kasvattamiseen, kannan uudelleen istuttamiseen tai lajien luontoon palauttamiseen.

Sen lisäksi, mitä 39 §:ssä säädetään tarkastuksesta, aluehallintovirastolla on oikeus tarkastaa tämän pykälän 3 momentissa tarkoitettujen vaatimusten noudattamista eläintarhassa.

20 a §

Sirkukset ja kiertävät eläinnäyttelyt

Eläimiä saadaan käyttää sirkuksessa ja muussa siihen verrattavassa näytöksessä, jossa näytetään eläimille opetettuja taitoja, sekä pitää näyt-

teillä kiertävässä eläinnäyttelyssä vain aluehallintoviraston luvalla. Jos jollekin eläinlajille ei voida käytettävissä olevan tietämyksen mukaan järjestää eläinsuojelullisesti hyväksyttäviä olosuhteita sirkuksessa tai muussa siihen verrattavassa näytöksessä tai kiertävässä eläinnäyttelyssä tai jos jonkin eläinlajin käyttämistä sirkuksessa tai muussa siihen verrattavassa näytöksessä ei voida käytettävissä olevan tietämyksen mukaan pitää eläinsuojelullisesti hyväksyttävänä, maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan kieltää eläinlajin käyttäminen sirkuksessa tai muussa siihen verrattavassa näytöksessä tai pitäminen näytteillä kiertävässä eläinnäyttelyssä.

Lupa kotimaisen sirkuksen tai muun siihen verrattavan näytöksen taikka kiertävän eläinnäyttelyn pitämiseen on haettava siltä aluehallintovirastolta, jonka toimialueella on sirkuksen tai muun siihen verrattavan näytöksen taikka eläinnäyttelyn omistajan kotipaikka. Lupa ulkomaisen sirkuksen tai muun siihen verrattavan näytöksen taikka kiertävän eläinnäyttelyn pitämiseen on haettava siltä aluehallintovirastolta, jonka toimialueelta ulkomainen sirkus, muu siihen verrattava näytös tai kiertävä eläinnäyttely tulee maahan.

20 b §

Eläintarhaa, pysyvää tai kiertävää eläinnäyttelyä ja sirkusta koskeva lupahakemus, luvan myöntäminen ja peruuttaminen

— — — — —

Lupa eläintarhan, pysyvän tai kiertävän eläinnäyttelyn tai sirkuksen pitämiseen myönnetään, jos toiminta täyttää tässä laissa ja sen nojalla eläinten pitopaikoille ja hoidolle asetettavat vaatimukset. Eläintarhaluvan edellytyksenä on lisäksi 20 §:n 3 momentissa säädettyjen vaatimusten täytyminen ja sirkusluvan edellytyksenä eläinten kohtelulle tässä laissa tai sen nojalla asetettavien vaatimusten täytyminen. Lupa voidaan liittää eläinsuojelun kannalta tarpeellisia ehtoja. Lupa voidaan peruuttaa ja laitos tai sen osa sulkea, jos toiminnanharjoittaja olennaisella tavalla rikkoo tässä laissa tai sen nojalla asetettavia eläinsuojeluvaatimuksia tai lupaeht-

toja taikka jos toiminta ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä ja toiminnanharjoittaja ei korjaa epäkohtia valvontaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa. Lupa voidaan kuitenkin peruuttaa ja laitos tai sen osa sulkea välittömästi, jos eläinten hyvinvoinnin turvaaminen sitä välttämättä edellyttää. Aluehallintoviraston on tarkastettava eläintarha, pysyvä eläinnäyttely, kiertävä eläinnäyttely sekä sirkus ennen toiminnan aloittamista ja ennen luvan peruuttamista tai muuta luvan sisältöä merkittävästi muuttavan tai luvan voimassaoloaikaa koskevan asian ratkaisemista. Aluehallintoviraston on valvottava lupaehtojen noudattamista säännöllisin tarkastuksin.

21 §

Lihan, munien ja siitoseläinten tuotantotarhat

Siitä, mihin luonnonvaraisiin nisäkäs- ja lintulajeihin kuuluvia eläimiä saadaan ottaa tarhatavaksi lihan, munien tai niiden tuottamiseen tarkoitettujen siitoseläinten tuotantotarkoituksessa, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Luonnonvaraisten nisäkkäiden tai lintujen taikka niiden vankeudessa syntyneiden, luonnonvaraiseen lajiin kuuluvien jälkeläisten tarhaamisesta lihan, munien tai niiden tuottamiseen tarkoitettujen siitoseläinten tuottamiseksi on toiminnanharjoittajan hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista tai lopettamista taikka toiminnan oleellisesti muuttuessa tehtävä siitä kirjallinen ilmoitus sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella tarha sijaitsee.

Tarkemmat säännökset aluehallintovirastolle tehtävästä ilmoituksesta ja siihen liitettävistä selvityksistä annetaan valtioneuvoston asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriö voi tarvittaessa määrätä ilmoituksen tehtäväksi myös muusta kuin tässä pykälässä tarkoitettusta tarhausesta.

23 §

Riistanhoidolliset tarhat

Luonnonvaraisten nisäkkäiden tai lintujen taikka niiden vankeudessa syntyneiden, luonnonvaraiseen lajiin kuuluvien jälkeläisten riistanhoidollista tarhausta harjoittavan on hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista tai lopettamista taikka toiminnan oleellisesti muuttuessa tehtävä siitä kirjallinen ilmoitus sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella tarha sijaitsee.

Tarkemmat säännökset aluehallintovirastolle tehtävästä ilmoituksesta ja siihen liitettävistä selvityksistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

24 §

Ammattimainen tai muutoin laajassa mitassa tapahtuva seura- ja harrastuseläinten pito

Ammattimaista tai muutoin laajassa mitassa tapahtuvaa koirien, kissojen ja muiden seura- tai harrastuseläinten myymistä harjoittavan on hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista tai lopettamista taikka toiminnan oleellisesti muuttuessa tehtävä siitä kirjallinen ilmoitus sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella toimintaa harjoitetaan.

Mitä 1 momentissa säädetään eläinten myymisestä, koskee myös eläinten välittämistä, vuokraamista, kasvattamista, valmentamista ja kouluttamista sekä säilytettäväksi ja hoidettavaksi ottamista ja opetuksen antamista eläinten käytössä.

Tarkempia säännöksiä siitä, minkälaista toimintaa on pidettävä ammattimaisena tai muutoin laajassa mitassa tapahtuvana, voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Tarkemmat säännökset aluehallintovirastolle tehtävästä ilmoituksesta ja siihen liitettävistä selvityksistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

25 §

Ilmoituksenvaraista toimintaa koskevat määräykset ja toiminnan kieltäminen

Aluehallintovirasto voi 21, 23 ja 24 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tarkastettuaan antaa toiminnan harjoittajalle eläinsuojelullisten haittojen ehkäisemiseksi tarpeellisia määräyksiä. Jos toiminta ei täytä tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia eikä toiminnanharjoittaja annetussa määräajassa korjaa toiminnassa olevia puutteita, aluehallintovirasto voi toiminnanharjoittajaa kuultuaan kieltää toiminnan harjoittamisen.

28 §

Eläinten maahantuonti

Elintarviketurvallisuusvirasto tai aluehallintovirasto voi eläimen omistajan tai haltijan kustannuksella määrätä teetettäväksi 2 momentissa tarkoitetut toimenpiteet. Teettämisestä säädetään muutoin uhkasakkolaissa (1113/1990).

35 §

Aluehallintovirasto

Aluehallintovirasto huolehtii tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta toimialueellaan.

38 §

Eläinsuojeluvalvoja

Aluehallintovirasto voi määräämillään ehdoilla myöntää oikeuden eläinsuojeluvalvojana suorittaa 39 §:ssä tarkoitettuja tarkastuksia sille, jolla on koulutuksen tai käytännön kokemuksen kautta hankittu riittävä perehtyneisyys tarkastuksen kohteena olevaan eläinlajiin ja sen pidolle asetettaviin eläinsuojeluvaatimuksiin ja joka on suorittanut Elintarviketurvallisuusviraston järjestämän eläinsuojelutarkastuksen tekemistä

koskevan eläinsuojeluvalvojakurssin. Tarkastusoikeus voi koskea eläinsuojeluvalvojan pätevyyden mukaan joko yksittäistä tai useampaa eläinlajia. Eläinsuojeluvalvojalla ei ole oikeutta tehdä tarkastusta kotirauhan piirissä.

Eläinsuojeluvalvoja vastaa tarkastuksessa aiheuttamastaan vahingosta siten kuin vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään, ja hänellä on oltava vakuutus tarkastuksissa mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen varalta. Eläinsuojeluvalvojan sovelletaan tämän lain mukaista tarkastusta suorittaessaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Aluehallintovirasto voi peruuttaa myöntämänsä oikeuden, jos eläinsuojeluvalvoja laiminlyö aluehallintoviraston määräämien ehtojen noudattamisen tai muutoin olennaisella tavalla rikkoo tarkastusta koskevia velvoitteitaan. Oikeus voidaan peruuttaa myös muusta perustelusta syystä.

39 §

Tarkastus

Jos on aihetta epäillä, että eläintä hoidetaan, kohdellaan tai käytetään tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti, aluehallintovirastolla, kunnaneläinlääkärillä, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavalla viranhaltijalla, poliisilla ja eläinsuojeluvalvojalla on oikeus suorittaa tarkastus.

Ilman epäilyäkin aluehallintovirastolla, kunnaneläinlääkärillä, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavalla viranhaltijalla, poliisilla ja eläinsuojeluvalvojalla on oikeus suorittaa tarkastus sirkuksessa, eläintarhassa, pysyvässä ja kiertävässä eläinnäyttelyssä, eläinkilpailuissa, 16 §:n 4 momentissa tarkoitetuissa tilaisuuksissa sekä esityksessä ja näytöksessä, jossa eläimiä on mukana, sekä siellä, missä harjoitetaan 21, 23 tai 24 §:ssä tarkoitettua toimintaa. Ilman epäilyäkin tarkastuseläinlääkärillä on oikeus suorittaa tarkastus kaikissa eläintiloissa teurastamon tai teurastuspaikan alueella.

Tarkastuksen suorittajalla on oikeus päästä tiloihin, joissa eläintä pidetään, ja ottaa korvauksetta tarkastusta varten tarvittavia näytteitä. Tar-

kastuksessa voidaan tarkastaa eläin, sen pito-
paikka sekä eläintä varten tarkoitetut ravinto,
juotava, varusteet ja välineet.

Kotirauhan piirissä tässä pykälässä tarkoite-
tun tarkastuksen saa suorittaa ja näytteen ottaa
vain viranomaisen ja tarkastuksen saa suorittaa
ja näytteen ottaa vain, jos se on välttämätöntä
tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvit-
tämiseksi ja on aihetta epäillä eläimen omistajan
tai haltijan syyllistyvän tämän lain vastaiseen,
rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn. Eläin-
suojeluvalvoja voi tarkastusoikeutensa rajoissa
tarvittaessa avustaa viranomaista kotirauhan pii-
riin kohdistuvan tarkastuksen suorittamisessa.

41 §

Ilmoitukset

Jos eläinsuojeluvalvoja tekemässään tarkas-
tuksessa havaitsee, että tätä lakia taikka sen no-
jalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä on ri-
kottu, on hänen ilmoitettava siitä aluehallintovi-
rastolle, kunnaneläinlääkärille, kunnan tervey-
densuojeluvalvontaa hoitavalle viranhaltijalle
tai poliisille, jonka on tarvittaessa ryhdyttävä
asiassa 42—44 §:ssä tarkoitettuihin toimenpitei-
siin.

Jos tarkastuseläinlääkäri epäilee, että tätä la-
kia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai
määräyksiä on rikottu teuraseläimiä toimittavas-
sa eläintenpitoyksikössä, on hänen ilmoitettava
asiasta sille aluehallintovirastolle, jonka toimi-
alueella eläintenpitoyksikkö sijaitsee.

42 §

Kiellot ja määräykset

Jos 39 §:ssä tarkoitettussa tarkastuksessa tai
muutoin todetaan, että tätä lakia taikka sen no-
jalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä on ri-
kottu, aluehallintovirasto, kunnaneläinlääkäri,
kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava vi-
ranhaltija, tarkastuseläinlääkäri, rajaeläinlääkäri
tai poliisi voi kieltää eläimen omistajaa tai hal-
tijaa jatkamasta tai toistamasta tämän lain taikka
sen nojalla annettujen säännösten tai mää-

räysten vastaista menettelyä taikka määrätä eläi-
men omistajan tai haltijan määräajassa täyttä-
mään velvollisuutensa.

43 §

Uhkasakko ja teettämishukka

Aluehallintovirasto voi omasta aloitteestaan
tai kunnaneläinlääkärin, kunnan terveydensuoje-
luvalvontaa hoitavan viranhaltijan, tarkas-
tuseläinlääkärin tai poliisin pyynnöstä tehostaa
42 §:n nojalla annettua kieltoa tai määräystä uh-
kasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toi-
menpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakosta ja teettämishukasta säädetään
muutoin uhkasakkolaissa.

44 §

Kiireelliset toimenpiteet

Jos eläinsuojelulliset syyt vaativat, aluehal-
lintovirasto, kunnaneläinlääkäri, kunnan tervey-
densuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija, tar-
kastuseläinlääkäri, rajaeläinlääkäri tai poliisi voi
42 §:n säännöksistä poiketen ryhtyä välittömiin
toimenpiteisiin eläimen hyvinvoinnin turvaami-
seksi. Tässä tarkoituksessa eläimelle voidaan
hankkia hoitoa muualta tai hoitaja taikka rehua
tai muita eläimen hyvinvoinnin kannalta ehdot-
toman välttämättömiä aineita taikka, jos se ei ole
mahdollista tai tarkoituksenmukaista, eläin voi-
daan lopettaa tai toimittaa teurastettavaksi taikka
myydä huutokaupalla tai käyvästä hinnasta
muuten.

46 §

Haltuunotto ja hävittäminen

Aluehallintovirastolla, kunnaneläinlääkäril-
lä, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitaval-
la viranhaltijalla, tarkastuseläinlääkärillä ja po-
liisilla on oikeus ottaa haltuun 12 §:ssä tarkoit-
tu laite, väline tai aine. Laitteen, välineen tai ai-
neen omistajan tai haltijan kuulemisesta ennen
haltuunottopäätöksen tekemistä sekä päätöksen

tiedoksiantamisesta on vastaavasti voimassa, mitä niistä 45 §:ssä säädetään.

48 §

Selvitykset ja tutkimukset

Elintarviketurvallisuusvirasto ja aluehallintovirasto voivat tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi taikka Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteiden täyttämiseksi tai Euroopan yhteisön lainsäädännön niin edellyttäessä määrätä virkaeläinlääkärit suorittamaan selvityksiä ja tutkimuksia sellaisissa eläintenpitoyksiköissä, joissa pidetään eläimiä elinkeinonharjoittamisen tarkoituksessa, sekä teurastamoissa ja teurastuspaikoissa.

51 §

Valitus

Elintarviketurvallisuusviraston, aluehallintoviraston, kunnaneläinlääkärin, kunnan terveys-
densuojeluvälontaa hoitavan viranhaltijan, tar-

kastuseläinlääkärin, rajaeläinlääkärin ja poliisin tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valitukset tämän lain nojalla tehdyistä päätöksistä on käsiteltävä kiireellisinä.

61 §

Vahingonkorvaus

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös Elintarviketurvallisuusviraston tai aluehallintoviraston tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä suorittamaan määräämän eläinlääkärimahdollisesti aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen ja korvausten takaisinperintään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

metsälain 14 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 12 päivänä joulukuuta 1996 annetun metsälain (1093/1996) 14 b §, sellaisena kuin se on laissa 552/2004, seuraavasti:

14 b §

Menettely liito-oravailmoituksesta

Jos metsäkeskukselle saapunut metsänkäyttöilmoitus kohdistuu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen metsäkeskukselle toimittamassa asiakirjassa mainittuun liito-oravan li-

säntymis- ja levähdyspaikkaan, metsäkeskuksen on välittömästi ilmoitettava tästä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, maanomistajalle sekä tiedossaan olevalle maanomistajan edustajalle ja metsänhakuu-oikeuden haltijalle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain 4 ja 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1192/1996) 4 ja 18 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 297/2006, seuraavasti:

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rajaeläinlääkärillä* tämän lain mukaisia tehtäviä suorittavaa Elintarviketurvallisuusviraston palveluksessa olevaa tai Elintarviketurvallisuusviraston tämän lain mukaisia tehtäviä suorittamaan valtuuttamaa laillistettua eläinlääkärinä ja tämän sijaista;

2) *valvontaviranomaisella* Elintarviketurvallisuusvirastoa, rajaeläinlääkärinä, tullilaitosta, aluehallintovirastoa, 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta valtion, kunnan tai kuntayhtymän viranomaista, jonka kanssa maa- ja metsätalousministeriö on sopinut tarkastusten tekemisestä hyväksytyissä satamissa sekä 18 §:ssä tarkoitettua tehtävää suorittavaa kunnaneläinlääkärinä.

han ja jonka osalta havaitaan tai on syytä epäillä olevan eläintautien leviämisen vaaraa, vietäväksi maasta, asetettavaksi eristykseen tai karanteeniin, käytettäväksi tai käsiteltäväksi Elintarviketurvallisuusviraston hyväksymällä tavalla taikka lopetettavaksi tai hävitettäväksi. Samaa menettelyä sovelletaan myös mainitulla tavalla maahan tuodun eläimen jälkeläisiin, alkioihin, sukusoluihin sekä eläimestä saataviin tuotteisiin.

Jos 1 momentissa tarkoitetun eläimen tai tavarana todetaan aiheuttavan tai sen osalta on syytä epäillä aiheutuvan eläintautilain (55/1980) nojalla määriteltyjen vastustettavien eläintautien leviämisen vaaraa, on aluehallintoviraston ja kunnaneläinlääkärin ryhdyttävä asiassa annettujen säännösten ja Elintarviketurvallisuusviraston määräysten mukaisesti eläintautilain mukaisiin toimenpiteisiin taudin leviämisen estämiseksi.

18 §

Maahan tuodussa eläimessä tai tavarassa myöhemmin todetut puutteet

Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä sellaisen eläimen tai tavarana, joka on tuotu maa-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

eläinten lääkitsemisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eläinten lääkitsemisestä 27 päivänä kesäkuuta 1997 annetun lain (617/1997) 4 §:n 9 kohta, 6, 7 ja 27—30 §, 31 §:n 1 momentti sekä 32 ja 33 §, sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 9 kohta laissa 791/2009 ja 6 § laissa 299/2006, seuraavasti:

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

9) *valvontaviranomaisella* Elintarviketurvallisuuksivirastoa, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskusta, aluehallintovirastoa ja aluehallintoviraston valvontatehtävään määräämää eläinlääkäriä.

6 §

Aluehallintovirasto

Aluehallintovirasto huolehtii tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta toimialueellaan.

7 §

Eläinlääkärit

Aluehallintovirasto voi käyttää apunaan valvontatehtävien suorittamisessa tähän tehtävään määräämiään eläinlääkäreitä. Aluehallintoviraston valvontatehtävään määräämä eläinlääkäri on tässä tehtävässään aluehallintoviraston ohjauksen ja valvonnan alainen. Eläinlääkäriin sovelletaan hänen suorittaessaan valvontatehtävää rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Aluehallintoviraston valvontatehtävään määräämällä eläinlääkärillä on oikeus saada suorittamastaan tehtävästä korvaus siten kuin eläinlääkäreiden toimituspalkkioista erikseen säädetään.

27 §

Määräykset ja kiellot

Jos tuotantoeläimelle on annettu tämän lain nojalla kiellettyä lääkeainetta tai lääkeainetta, jonka käyttöä on tämän lain nojalla rajoitettu, tai jos eläimen käsittelyssä on käytetty tämän lain nojalla kiellettyä välinettä, aluehallintovirasto voi määrätä eläimen lopetettavaksi sekä sen ruhon ja eläimestä saadut tuotteet hävitettäväksi. Aluehallintovirasto voi myös kieltää tällaisen eläimen myynnin tai muun luovuttamisen, eläimen teurastamisen elintarvikkeena tai rehuna käytettäväksi ja eläimestä saatavien tuotteiden luovuttamisen elintarvikkeina tai rehuna käytettäväksi. Aluehallintovirasto voi lisäksi kieltää tehtävien tutkimusten ja selvitysten ajaksi tuotantotilan muiden tuotantoeläinten siirtämisen tuotantotilalta.

Jos tuotantotilan tuotantoeläimessä tai siitä saadussa tuotteessa on todettu tämän lain nojalla kiellettyä lääkeainetta tai lääkeainetta, jonka käyttöä on tämän lain nojalla rajoitettu, aluehallintovirasto voi määrätä tuotantotilan muun tuotantoeläimen lopetettavaksi ja hävitettäväksi, jos eläimen omistaja tai haltija kieltäytyy vastaamasta kustannuksista, jotka aiheutuvat tutkimuksista sen selvittämiseksi, onko eläimelle annettu tämän lain nojalla kiellettyä lääkeainetta tai lääkeainetta, jonka käyttöä on rajoitettu tämän lain nojalla.

Jos tuotantotilalta peräisin olevasta eläimestä saadussa elintarvikkeessa todetaan lääkejäämiä yli sallittujen enimmäismäärien, aluehallintovirasto voi kieltää tehtävien tutkimusten ja selvitysten ajaksi tuotantoeläinten siirtämisen tuotantotilalta ja eläimistä saatavien tuotteiden luovut-

tamisen tuotantotilalta elintarvikkeina tai rehuna käytettäväksi.

Jos tuotantotilan tuotantoeläimessä tai siitä saadussa tuotteessa on todettu tämän lain nojalla kiellettyä lääkeainetta tai lääkeainetta, jonka käyttöä on tämän lain nojalla rajoitettu, taikka jos tuotantotilalta peräisin olevista eläimistä saaduissa elintarvikkeissa on toistuvasti todettu lääkejäämiä yli sallittujen enimmäismäärien, aluehallintovirasto voi määrätä tuotantotilan ja muut saman henkilön omistamat tai hallussa pitämät tuotantotilat väliaikaisesti tehostettuun valvontaan.

28 §

Kiireelliset toimenpiteet

Kiireellisissä tapauksissa aluehallintoviraston valvontatehtävään määräämä eläinlääkäri voi kieltää 27 §:ssä tarkoitettujen tuotantoeläinten siirtämisen tuotantotilalta ja eläimistä saatavien tuotteiden luovuttamisen tuotantotilalta elintarvikkeina tai rehuna käytettäväksi.

Eläinlääkäriin on viipymättä saatettava tekemänsä päätös aluehallintoviraston ratkaistavaksi. Päätöstä on noudatettava, kunnes aluehallintovirasto on ratkaissut asian. Aluehallintoviraston on käsiteltävä asia kiireellisenä.

29 §

Kuuleminen

Ennen 27 §:ssä tarkoitetun päätöksen tekemistä aluehallintoviraston ja ennen 28 §:ssä tarkoitetun päätöksen tekemistä aluehallintoviraston valvontatehtävään määräämän eläinlääkäriin on varattava eläimen omistajalle tai haltijalle tilaisuus tulla kuulluksi. Kiireellisissä tapauksissa eläimen omistajalle tai haltijalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi vain, jos tämä on viivytyksettä tavattavissa. Päätöksestä on viipymättä ilmoitettava eläimen omistajalle tai haltijalle.

30 §

Uhkasakko ja teettämisuhka

Aluehallintovirasto voi asettaa 27 ja 28 §:n nojalla annetun määräyksen tai kiellon tehosteeksi uhkasakon tai teettämisuhan.

Uhkasakosta ja teettämisuhasta säädetään muutoin uhkasakkolaissa (1113/1990).

31 §

Haltuunotto

Aluehallintoviraston on 27 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa otettava tuotantotilalla taikka eläimen omistajan tai haltijan hallussa oleva rehu, lääke tai muu eläinten käsittelyssä käytettävä aine taikka eläinten lääkitsemisessä käytettävä väline haltuunsa, jos on syytä epäillä, että rehu, lääke tai muu eläinten käsittelyssä käytettävä aine sisältää tämän lain nojalla kiellettyjä lääkeaineita tai lääkeaineita, joiden käyttöä on tämän lain nojalla rajoitettu tai että eläinten lääkitsemisessä käytettävän välineen käyttö on tämän lain nojalla kielletty.

32 §

Haltuunotetun omaisuuden säilyttäminen ja käyttäminen

Haltuunotettu omaisuus voidaan tarvittaessa säilyttää tuotantotilalla taikka eläimen omistajan tai haltijan luona sopivalla tavalla merkitynä taikka sinetöidyssä tai muuten merkityssä varastotilassa.

Aluehallintovirasto päättää siitä, miten haltuunotetun omaisuuden suhteen on meneteltävä. Jos haltuunotetun omaisuuden todetaan sisältävän tämän lain nojalla kiellettyjä lääkeaineita tai lääkeaineita, joiden käyttöä on tämän lain nojalla rajoitettu tai jos haltuunotetun eläinten lääkitsemisessä käytettävän välineen käyttö on tämän lain nojalla kielletty, haltuunotettu omaisuus on määrättävä hävitettäväksi. Muussa tapauksessa omaisuus on määrättävä palautettavaksi sen omistajalle tai haltijalle.

33 §

Muutoksenhaku valvontaviranomaisen päätökseen

Aluehallintoviraston valvontatehtävään määrittämisen eläinlääkäriin 28 §:n nojalla tekemään päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta.

Aluehallintoviraston päätökseen haetaan muutosta hallinto-oikeudelta noudattaen, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan peruskuivatustoiminnan tukemisesta 24 päivänä lokakuuta 1997 annetun lain (947/1997) 3 §:n 5 kohta, 11 ja 16 §, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 18 §:n 5 momentti, 23—25 ja 27 § sekä 29 §:n 4 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 18 §:n 5 momentti ja 23 § laissa 82/2007, seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

5) *valtionyöllä* tämän lain mukaista tukea saavaa peruskuivatushanketta, jossa toteuttajana on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja työn vastaanottajana ojitusyhtiö;

11 §

Valtiontyön luovuttaminen

Valtiontyön valmistuttua pidetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja ojitusyhtiön kesken luovutuskokous. Luovutuskokouksessa päätetään työn luovuttamisesta yhtiölle, jolle samalla siirtyy vastuu hankkeen hoidosta. Luovutuskokouksesta säädetään tarkemmin asetuksella.

16 §

Valtionlainan jakaminen ja panttivastuun muuttaminen

Jos tämän lain mukaisesta samasta valtionlainasta ja sen korosta panttina olevat kiinteistöt kuuluvat eri omistajille, saadaan laina jakaa tällaisten kiinteistön omistajien kesken, jos omistajat siitä sopivat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hyväksyy sopimuksen ja sellaisten panttioikeuksien ja erityisten oikeuksien haltijat, joiden asema heikkenee, antavat jakamiseen suostumuksensa.

Valtion puolesta voidaan hyväksyä lainan jakaminen tai antaa suostumus panttivastuusta vapauttamiseen, jos valtionlainan ja sen koron takaisin periminen ei vaarannu. Suostumuksen antamiseen sovelletaan lisäksi, mitä maakaaren 18 luvun 6 §:ssä säädetään.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään kiinteistöistä, koskee myös luovutettua määrääalaa, jonka saannolle on annettu lainhuuto.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tässä pykälässä tarkoitettuun sopimuksen hyväk-

symistä tai suostumuksen antamista koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

17 §

Ilmoitus kirjaamisviranomaiselle

Kun valtiontyön rahoituspäätös on tehty, on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen viivytyksettä tehtävä ilmoitus asianomaiselle kirjaamisviranomaiselle 15 §:ssä mainitun panttioikeuden merkitsemiseksi lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin. Kunkin kiinteistön lainamääräksi on tällöin ilmoitettava kustannusarvion ja kustannusten osittelun perusteella laskettu osuus hankkeen kustannuksista. Panttioikeus raukeaa, jollei ilmoitusta ole toimitettu kirjaamisviranomaiselle vuoden kuluessa rahoituspäätöksen tekemisestä.

Kun hankkeen valmistuttua on tehty päätös, jolla syntyneet kustannukset on jaettu kiinteistöille, ja kun kustannukset ovat toteutuneet kustannusarviossa arvioitua merkittävästi suurempina, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tehtävä kirjaamisviranomaiselle ilmoitus, jossa on mainittu valtion saatavan uusi rahamäärä.

18 §

Avustuksen takaisinperiminen ja lainan irtisanominen

Tässä pykälässä tarkoitetun avustuksen takaisinperintä- tai lainan irtisanomispäätöksen tekee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Edellä 4 momentin 3 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa lainan irtisanomisesta päättää kuitenkin Valtiokonttori.

23 §

Täytäntöönpanoviranomaiset

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtivat maa- ja metsätalousministeriö, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja Valtiokonttori

sen mukaan kuin tässä laissa ja sen nojalla säädetään.

24 §

Rahoituspäätös

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää avustuksen myöntämisestä osakastyölle sekä avustuksen ja lainan myöntämisestä hankkeen toteuttamiseksi valtiontyönä. Rahoituspäätös on annettava tiedoksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

25 §

Valvonta

Osakastöiden toteuttamista ja kunnossapitoa sekä niihin liittyvien rahoitusehtojen noudattamista valvovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset. Valtiontöiden kunnossapitoa ja niihin liittyvien rahoitusehtojen noudattamista valvovat samoin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset.

Asianomaisella ministeriöllä ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla on oikeus suorittaa valtuuttamillaan henkilöillä avustusten käyttöön liittyviä tarkastuksia. Avustuksen saaja on velvollinen esittämään heille kaikki tarvittavat tili- ja muut asiakirjat sekä muutoinkin avustamaan tarkastuksessa.

Tarkemmat säännökset valvonnasta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

27 §

Muutoksenhaku

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tässä laissa tarkoitetussa asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla maa-seutuelinkeinojen valituslautakuntaan siinä järjestyksessä kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka on lähetettävä valituskirjelmä ja asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta muutoksenhakuviranomaiselle.

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Jos kysymys on muusta kuin tämän lain 18 §:ää koskevasta asiasta, muutosta saa hakea vain jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Lupa voidaan myöntää ainoastaan, jos lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi tai jos luvan myöntämiseen on muu painava syy.

29 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämän lain 14 §:n 2 momenttia voidaan soveltaa kuitenkin myös edellä 2 momentissa tarkoitettujen lakien nojalla myönnettyjen lainojen takaisinperimiseksi maatilakohtaisesti, jos asianosainen tekee siitä hakemuksen tarpeellisine selvityksineen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ennen eräiden saamisten perimisestä kerta kaikkiaan annetun lain (682/1966) mukaisen viimeisen maksuerän erääntymistä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan tunnistamis- ja tiedonantojärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan tunnistamis- ja tiedonantojärjestelmän täytäntöönpanosta 14 päivänä marraskuuta 1997 annetun lain (987/1997) 4 § seuraavasti:

4 §

Toimijan tiedonantovelvollisuus

Toimija on sakon uhalla velvollinen antamaan kaikki tarvittavat selvitykset tässä laissa tarkoitetun asian selvittämiseksi.

Aluehallintovirasto asettaa ja määrää 1 momentissa tarkoitetun uhkasakon maksettavaksi

siinä järjestyksessä kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 12 päivänä maaliskuuta 1999 annetun maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999) 38—40 §, 44 §:n 1 momentti, 45 §:n 3 momentti, 55, 58, 60, 63 ja 65 §, 72 §:n 2 momentti sekä 75 §, sellaisina kuin niistä ovat 44 §:n 1 momentti, 45 §:n 3 momentti sekä 55, 58 ja 63 § laissa 1479/2007, 60 § laissa 425/2007 sekä 65 § osaksi viimeksi mainitussa laissa ja mainitussa laissa 1479/2007, seuraavasti:

38 §

Korkotukilainojen vapaaehtoinen velkajärjestely

Maaseutu yrityksille tämän lain tai muiden säädösten tai valtioneuvoston päätöksen nojalla myönnettyjä korkotukilainoja voidaan vapaaehtoisesti järjestellä siten kuin 36 §:ssä säädetään.

Korkotukilainan koron järjestely alentaa lainansaajan maksamaa korkoa. Korkotuen määrä lasketaan velkakirjaehtojen mukaisesta korosta. Velkajärjestely voidaan suorittaa, jos lainansaaja ja lainan myöntänyt luottolaitos ovat yksimielisiä velkajärjestelyn ehdoista ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antanut suostumuksen korkotukilainojen järjestelyyn.

39 §

Velkajärjestelysopimus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä velallinen ja luottolaitos allekirjoittavat yhdessä valtionlainojen ja korkotukilainojen vapaaehtoisen velkajärjestelyn toteuttamista koskevan sopimuksen. Sopimus syrjäyttää lainaa koskevan velkakirjan ja tukipäätöksen ehdot.

Vapaaehtoisen velkajärjestelyn edellytyksistä, menettelystä ja seurannasta säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

40 §

Vapaaehtoisen velkajärjestelyn raukeaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi määrätä vapaaehtoisen velkajärjestelyn raukeamaan, jos:

1) velallinen on velkajärjestelyä hakiessaan tai menettelyn kestäessä salannut järjestelyyn olennaisesti vaikuttavia seikkoja tai antanut niistä olennaisessa kohdassa virheellisen tiedon ja velallisen menettely on ollut sopimuksen muiden osapuolten kannalta erityisen moitittavaa;

2) lainansaaja on olennaisesti laiminlyönyt sopimuksen noudattamisen ilman hyväksyttävää syytä.

Vapaaehtoinen velkajärjestely raukeaa myös silloin, kun tuomioistuin vahvistaa lainansaajalle yrityksen saneerauksesta annetun lain tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain mukaisen maksuohjelman. Tuomioistuimen on ohjelmaa vahvistaessaan otettava huomioon vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn sisältyneet lainat ja saatavat niiden ehtojen mukaan, joita olisi ollut noudatettava ilman vapaaehtoista velkajärjestelyä.

Jos velkajärjestely on määrätty raukeamaan, velkojalla on oikeus vaatia maksua saatavastaan velalliselta niiden ehtojen mukaan, joita olisi ollut noudatettava ilman velkajärjestelyä. Velallisen ei kuitenkaan ole suoritettava velkojalle viivästyskorkoa velkajärjestelyn keston ajalta, jollei elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus velkajärjestelyn raukeamisen syyn vuoksi toisin päätä.

44 §

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla on oikeus teettää palveluksessaan olevilla virkamiehillä ennakolta ilmoittamatta tässä laissa tarkoitetun tuen myöntämisen edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi tarkastuksia.

45 §

Tietojensaanti

Lainan myöntänyt luottolaitos on velvollinen antamaan Maaseutuvirastolle sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle yksilöidystä pyynnöstä tietoja, jotka ovat tarpeen sen selvittämiseksi, onko lainan hakija ollut tuen tarpeessa. Se on myös velvollinen antamaan maa- ja metsätalousministeriölle, Maaseutuvirastolle tai näiden valtuuttamalle henkilölle tiedot, jotka tarvitaan sen toteamiseksi, onko lainaehtoja tai asianomaisia Euroopan yhteisön säädöksiä taikka tätä lakia ja sen nojalla annettuja säädöksiä ja määräyksiä muutoin noudatettu. Edellä mainittu tietojenantovelvollisuus koskee myös salassa pidettäviä tietoja.

55 §

Viranomaiset

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtivat maa- ja metsätalousministeriö ja Maaseutuvirasto sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset.

Tuen myöntämisestä 15 §:ssä tarkoitettuun vesistötoimenpiteeseen päättää asianomainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maa- ja metsätalousministeriön sille osoittamien määrärahojen rajoissa.

58 §

Muutoksenhaku

Maaseutuviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tässä laissa tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan siten kuin muutoksenhausta hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

60 §

Muutoksenhakumenettely

Valituskirjelmä voidaan 58 §:ssä tarkoitettuisa tapauksissa toimittaa muutoksenhakuviranomaiselle tai sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka päätökseen muutosta haetaan. Jos muutosta haetaan Maaseutuviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen, valituskirjelmä voidaan toimittaa myös Maaseutuvirastolle. Maaseutuviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on lähetettävä valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta maaseutuelinkeinojen valituslautakunnalle.

63 §

Käsittelymaksun periminen

Maaseutuviraston sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen velkajärjestelyä koskevat päätökset ovat maksuttomia. Velkajärjestelyä koskevat päätökset ovat maksuttomia myös maaseutuelinkeinojen valituslautakunnassa.

65 §

Maatilatalouden kehittämisrahaston varojen käyttö

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja voidaan sen lisäksi, mitä muualla laissa niiden käyttämisestä säädetään, käyttää:

- 1) maan ja omaisuuden hankkimiseen;
- 2) hankitun omaisuuden hoitamiseen ja kunnostamiseen;

3) maatilatalouden kehittämisrahaston varoista myönnettyistä lainoista aiheutuviin hyvityksiin, korvauksiin ja hoitomenoihin sekä valtiontakaukseen liittyviin korvauksiin ja valtion takausvastuun toteutumisesta aiheutuviin menoihin;

4) 11 §:ssä tarkoitettuihin avustuksiin;

5) maa- ja metsätalousministeriön, Maaseutuviraston tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hallinnassa olevan pellon metsittämiseen ja niiden hallinnassa olevilla metsämailla tarpeellisiin metsänhoito- ja metsänparannustöihin; sekä

6) maatilatalouteen ja maaseudun pienyritys-toimintaan liittyvään tutkimustoimintaan ja niitä koskevien selvitysten tekemiseen.

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja voidaan käyttää myös maaseudun elinkeinotoiminnan monipuolistamista edistävän yritystoiminnan toimintaedellytysten selvittämiseen ja kehittämiseen sekä pienyrittäjien tai pienyrittäjiksi aikovien koulutukseen. Tätä tarkoitusta varten voidaan varoja osoittaa myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, joka voi jaksaa niitä edelleen kuntien käytettäväksi.

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoista saadaan maksaa palkkiota ja korvausta 36 ja 38 §:ssä tarkoitettuun menettelyyn liittyvistä kustannuksista.

72 §

Aikaisemman lainsäädännön mukaisten lainojen ja valtion myyntihintasaamisten velkajärjestely

Vapaaehtoista velkajärjestelyä koskevan sopimuksen allekirjoittaa valtion puolesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

75 §

Muutoksenhaku aikaisemman lainsäädännön nojalla tehdyistä ratkaisuista

Tämän lain voimaan tultua elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, metsäkeskuksen ja maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan antamiin päätöksiin maaseutuelinkeinolain ja maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annetun lain mukaisissa asioissa haetaan muutosta siten kuin tämän lain 58—61 §:ssä vastaavien asioiden osalta säädetään sen estämättä, mitä muutoksenhausta on aikaisemmin säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010. Lain 38, 39 ja 65 § sekä 72 §:n 2 momentti tulevat kuitenkin voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eläinlääkäriammattin harjoittamisesta 21 päivänä tammikuuta 2000 annetun lain (29/2000) 12 §, 19 §:n 3 momentti, 22 §:n 1 momentti, 33 §:n 2 momentti sekä 34 ja 40 §,

sellaisina kuin niistä ovat 12 ja 34 § osaksi laissa 301/2006 sekä 19 §:n 3 momentti, 22 §:n 1 momentti ja 40 § viimeksi mainitussa laissa, seuraavasti:

12 §

Ilmoitus- ja tietojenantovelvollisuus

Eläinlääkäriammattin harjoittaja on velvollinen salassapitosäännösten estämättä antamaan Elintarviketurvallisuusviraston määräysten mukaisia ilmoituksia ja tilastotietoja hoitamistaan tautitapauksista sekä Elintarviketurvallisuusviraston tai aluehallintoviraston vaatimia tautitapauksiin tai muutoin eläinlääkäriammattin harjoittamiseen liittyviä selvityksiä ja selityksiä. Eläinlääkäriammattia harjoittava laillistettu eläinlääkäri on lisäksi velvollinen ilmoittamaan asuinpaikkansa ja osoitteensa sekä niiden muutokset Elintarviketurvallisuusvirastolle ja aluehallintovirastolle.

Eläinlääkäriammattin harjoittaja on velvollinen salassapitosäännösten estämättä ilmoittamaan viipymättä hoitamastaan tapauksesta sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen eläintautilain (55/1980) nojalla vastustettavien eläintautien leviämisen estämiseksi, niille eläinlääkäreille ja muille viranomaisille, joille kuuluu eläintautilain täytäntöönpanoon liittyviä tehtäviä. Eläinsojelullisten syiden niin edellyttäessä eläinlääkäriammattin harjoittaja on velvollinen salassapitosäännösten estämättä ilmoittamaan viipymättä hoitamastaan tapauksesta tai hoidon yhteydessä eläintenpitopaikassa tekemistään havainnoista eläinsojeluviranomaiselle ja antamaan tapauksen selvittämiseksi tarpeelliset tiedot.

19 §

Ohjaus ja valvonta

Aluehallintovirasto huolehtii toimialueellaan tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta.

22 §

Vastaanotto toiminnan tarkastaminen

Elintarviketurvallisuusvirasto tai aluehallintovirasto voi tarkastaa eläinlääkäriammattin harjoittajan vastaanotto-, tutkimus- ja hoitotilat sekä potilasasiakirjat, jos se on tarpeen tässä laissa säädetyn valvonnan toteuttamiseksi. Samoin perustein Elintarviketurvallisuusvirasto voi myös määrätä aluehallintoviraston suorittamaan tarkastuksen.

33 §

Eläinlääkärirekisteriin merkittyjen tietojen säilyttämisajat ja tietojen luovuttaminen

Aluehallintovirastolla on tämän lain mukaisia valvontatehtäviä varten ja Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion viranomaisella Suomea sitovan kansainvälisen velvoitteen niin edellyttäessä oikeus saada maksutta tietoja eläinlääkärirekisteristä. Tietoja voidaan maksutta luovuttaa myös tuomioistuimelle ja muulle viranomaiselle ja yhteisölle, jolla on tiedonsaantiin laissa säädetty oikeus. Aluehallintovirastoille eläinlääkärirekisteri ja sen sisältämät tiedot voidaan antaa myös sähköisessä muodossa.

34 §

Eläinlääkäri luettelo

Elintarviketurvallisuusvirasto julkaisee 32 §:n 2 momentissa mainittujen tietojen perusteella yleisön käyttöön tarkoitetun eläinlääkäri luettelon. Eläinlääkäri luettelossa ei asianomaisen eläinlääkäriammattin harjoittajan suostumuksetta saa olla kotiosoitteita eikä henkilötunnuksia. Eläinlääkäri luettelo toimitetaan maksutta vuosittain aluehallintovirastoille, apteekkeille ja lääketukkukaupoille. Se voidaan luovuttaa myös sähköisessä muodossa maksutta viranomaisille, apteekkeille ja lääketukkukaupoille.

Kunnaneläinlääkäreiden osalta eläinlääkäri-
luettelo täydennettynä henkilötunnuksilla voi-
daan toimittaa maksutta kirjallisena tai sähköi-
sesti kunnaneläinlääkäreiden eläkkeitä käsittele-
ville eläkelaitoksille.

kunnan ja kuntayhtymän viranomaiselta sekä
muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä samoin
kuin apteekilta ja lääketukkukaupalta tässä lais-
sa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeel-
liset tiedot ja selvitykset.

40 §

Tiedonsaantioikeus

Elintarviketurvallisuusvirastolla ja aluehal-
lintovirastolla on pyynnöstä oikeus salassapito-
säännösten estämättä saada maksutta valtion,

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryh-
tyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimen-
piteisiin.

Laki**porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 21 päivänä tammikuuta 2000 annetun porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoitus-
lain (45/2000) 20 §, 22 §:n 3 momentti, 32—34 §, 35 §:n 1 momentti, 36 §, 37 §:n 2 momentti, 38 §:n
2 momentti, 39 §:n 1 momentti, 40 §:n 1 momentti, 44 §:n 3 kohta, 45 §, 55 §:n 1 momentti, 56, 60 ja
62 §, 65 §:n 2 momentti sekä 77, 79 ja 80 §,

sellaisina kuin niistä ovat 35 §:n 1 momentti, 40 §:n 1 momentti, 55 §:n 1 momentti ja 60 § laissa
426/2007, 36 § osaksi laissa 275/2004, 37 §:n 2 momentti viimeksi mainitussa laissa, 39 §:n 1 mo-
mentti laissa 54/2008 sekä 45 ja 56 § osaksi mainitussa laissa 426/2007, seuraavasti:

20 §

Vakuudet

Valtionlainalla tulee lainaa nostettaessa olla
pankkitoiminnassa yleisesti käytetty vakuus,
jollei elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
ole myöntänyt vakuuden hankkimisesta vapau-
tusta.

Jos muun kuin lainaan liittyvän tuen hakijana
on muu kuin julkisoikeudellinen yhteisö, voi
tuen myöntävä viranomainen vaatia tältä tarvit-
taessa vakuuden. Tuen myöntävä viranomainen
päättää vakuuden muodosta. Tarkempia sään-

nöksiä siitä, milloin vakuuden antaminen on tar-
peen, voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

22 §

Valtionvastuu

Vapaaehtoinen velkajärjestely tai siihen ver-
rattava muu järjestely taikka lainan vakuutena
olevan omaisuuden vapaaehtoinen rahaksi muut-
taminen lainan takaisinperintää vaarantavalla ta-
valla saadaan tehdä vain elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskuksen suostumuksella.

32 §

Korkotukilainojen vapaaehtoinen velkajärjestely

Porotalous- ja luontaiselinkeinon harjoittajille tämän lain tai muiden säädösten nojalla myönnettyjä korkotukilainoja voidaan vapaaehtoisesti järjestellä siten kuin 30 §:ssä säädetään.

Korkotukilainan koron järjestely alentaa lainansaajan maksamaa korkoa. Korkotuen määrä lasketaan velkakirjaehtojes mukaisesta korosta. Velkajärjestely voidaan suorittaa, jos lainansaaja ja lainan myöntänyt luottolaitos ovat yksimielisiä velkajärjestelyn ehdoista ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antanut suostumuksen korkotukilainojen järjestelyyn.

33 §

Velkajärjestelysopimus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä velallinen ja luottolaitos allekirjoittavat yhdessä valtionlainojen ja korkotukilainojen vapaaehtoisien velkajärjestelyn toteuttamista koskevan sopimuksen. Sopimus syrjäyttää lainaa koskevan velkakirjan ja tukipäätöksen ehdot.

Vapaaehtoisen velkajärjestelyn edellytyksistä, menettelystä ja seurannasta säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

34 §

Vapaaehtoisen velkajärjestelyn raukeaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi määrätä vapaaehtoisen velkajärjestelyn raukeamaan, jos:

1) velallinen on velkajärjestelyä hakiessaan tai menettelyn kestäessä salannut järjestelyyn olennaisesti vaikuttavia seikkoja tai antanut niistä olennaisessa kohdassa virheellisen tiedon ja velallisen menettely on ollut sopimuksen muiden osapuolten kannalta erityisen moitittavaa; tai

2) lainansaaja on olennaisesti laiminlyönyt sopimuksen noudattamisen ilman hyväksyttävää syytä.

Vapaaehtoinen velkajärjestely raukeaa myös silloin, kun tuomioistuin vahvistaa lainansaajalle yrityksen saneerauksesta annetun lain tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain mukaisen maksuohjelman. Tuomioistuimen on ohjelmaa vahvistaessaan otettava huomioon vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn sisältyneet lainat ja saatavat niiden ehtojen mukaan, joita olisi ollut noudatettava ilman vapaaehtoista velkajärjestelyä.

Jos velkajärjestely on määrätty raukeamaan, velkojalla on oikeus vaatia maksua saatavastaan velalliselta niiden ehtojen mukaan, joita olisi ollut noudatettava ilman velkajärjestelyä. Velallisen ei kuitenkaan ole suoritettava velkojalle viivästyskorkoa velkajärjestelyn keston ajalta, jollei elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus velkajärjestelyn raukeamisen syyn vuoksi toisin päätä.

35 §

Viranomaiset

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtivat maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutuvirasto, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset.

---

36 §

Rahoitustuen hakeminen ja myöntäminen

Rahoitustuen myöntää hakemuksesta asianomainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Tukea koskeva hakemus on tehtävä kirjallisesti ja allekirjoitettava.

Ennen kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää rahoitustuen myöntämisestä, voidaan hakemuksesta hankkia lausunto kunnan maaseutuviranomaiselta ja, milloin hakemus perustuu porotalouteen, myös Paliskuntain yhdistykseltä. Lisäksi on tarvittaessa hankittava lausunto muulta asiantuntijataholta, joka on perehtynyt hakijan harjoittamaan toimialaan.

37 §

Valvonta

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää, että valvonnassa käytetään apuna elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia tai muun hallinnonalan viranomaisia edellyttäen, että tehtävistä ja niiden laajuudesta sovitaan erikseen maa- ja metsätalousministeriön ja asianomaisen ministeriön välillä. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan tarvittaessa antaa teknisluonteisia säännöksiä lainojen ja tukien käytön valvonnasta ja seurannasta.

38 §

Rakentamisen valvonta

Tarkastukset suoritetaan rakennuttajan kustannuksella siten kuin tarkastuksista säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tai sen nojalla annetuissa säännöksissä. Tarkastuksen voi tämän lain mukaista valvontaa varten suorittaa myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymä rakennusvalvontaviranomainen.

39 §

Lainan nostaminen ja luottolaitoksissa suoritettava valvonta

Luottolaitoksen myöntämää valtionlainaa tai korkotukilainaa ei saa nostaa, ellei tuen saaja esitä lainan nostamiseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen nostolupaa. Nostoluvan edellytyksenä on tuetun hankkeen toteuttamisesta esitetty hyväksyttävä selvitys. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin nostolupaa varten esitettävistä selvityksistä, menettelyistä ja määräajasta nostoluvan saamiseksi.

40 §

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla on oikeus suorittaa ennakoita ilmoittamatta tässä laissa tarkoitettujen avustusten, lainojen ja muiden tukien myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvonnassa tarvittavia tarkastuksia.

44 §

Harkinnanvarainen takaisinperintä

Tuen maksaminen voidaan lakkauttaa 43 §:ssä säädetyn lisäksi ja se voidaan määrätä osaksi tai kokonaan takaisin maksettavaksi, jos:

3) tuen saaja on avustuksen viimeisen erän maksamisesta tai lainan viimeisen erän nostamisesta seuraavien viiden vuoden aikana ilman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen suostumusta luovuttanut tuen kohteena olevaa omaisuutta muun kuin perintöoikeudellisen saannon kautta henkilölle, joka ei täytä tuen myöntämisen edellytyksiä;

45 §

Toimivalta periä tuki takaisin

Maa- ja metsätalousministeriö ja Maaseutuvirasto päättävät myöntämiensä tukien takaisinperimisestä ja niiden maksamisen lakkauttamisesta. Muutoin tuen takaisinperimisestä ja maksamisen lakkauttamisesta päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Tuki on perittävä takaisin kohtuullisessa ajassa ottaen huomioon takaisinperimisen peruste ja henkilön maksukyky. Avustuksen takaisinmaksuaika saa olla korkeintaan vuoden ja valtionlainan takaisinmaksuaika korkeintaan kahden vuoden pituinen. Lainaa ja avustusta irtisanottaessa ja tukea takaisin perittäessä on samalla päätettävä, onko maksettavaksi määrätty pääoma suori-

tettava yhdessä vai useammassa erässä. Tuen takaisin perimiseen ei saa ryhtyä enää sen jälkeen, kun kymmenen vuotta on kulunut tuen viimeisen erän maksamisesta.

Luottolaitos voi irtisanoa korkotukilainan heti takaisin maksettavaksi, jos korkotuki on 43 §:ssä mainituilla perusteilla päätetty lakkauttaa. Luottolaitoksen tulee irtisanoa valtionlaina, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on lainvoimaisesti määrännyt lainan irtisanottavaksi. Luottolaitos voi irtisanoa sekä valtionlainan että korkotukilainan, jos 44 §:n 9—11 kohdassa mainitut edellytykset ovat olemassa.

55 §

Muutoksenhakuoikeus

Asianosainen saa hakea muutosta Maaseutuviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen valittamalla maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan 30 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut tiedon päätöksestä.

56 §

Muutoksenhakumenettely

Valituskirjelmä voidaan toimittaa muutoksenhakuviranomaiselle tai sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka päätökseen muutosta haetaan. Jos muutosta haetaan Maaseutuviraston tämän lain perusteella antamaan päätökseen, valituskirjelmä voidaan toimittaa myös Maaseutuvirastolle. Maaseutuviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on lähetettävä valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta maaseutuelinkeinojen valituslautakunnalle.

Maa- ja metsätalousministeriön päätöstä koskeva valitus voidaan toimittaa suoraan korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

60 §

Käsittelymaksun periminen

Tämän lain nojalla annetuista päätöksistä peritään maksu siten kuin maksujen perimisestä erikseen säädetään. Maaseutuviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen velkajärjestelyä ja muita luottojen maksuhelpotuksia sekä tuen myöntämistä koskevat päätökset ovat kuitenkin maksuttomia. Velkajärjestelyä ja muita luottojen maksuhelpotuksia koskevat päätökset ovat maksuttomia myös maaseutuelinkeinojen valituslautakunnassa.

62 §

Erityiset etuudet

Luontaiselinkeinon harjoittajalla, joka omistaa tai muutoin hallitsee ja asuu luontaiselinkeinoalaa tai lisäaluetta antamalla muodostettua tilaa taikka tilaa, jonka hankkimista tai rakentamista on tuettu tämän lain tai ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen lain nojalla, on ilman eri korvausta oikeus valtion maa- ja vesialueilla:

1) sijoittaa Metsähallituksen lupapäätöksellä tukikohta metsästystä varten erityisen painavista syistä tai tukikohta kalastusta varten sekä kalakellareita ja varastosuojia elinkeinon harjoittamisen kannalta välttämättömille paikoille kalastuselinkeinon kannalta merkittävien vesistöjen välittömään yhteyteen; ja

2) laiduntaa karjaa sekä koota sille heinää, lehdeksiä, järviluhtaa ja -kortetta.

Edellä 1 momentissa mainittu lupa voidaan antaa vain, jos asianomaisen rakennuksen sijoittamista on pidettävä luontaiselinkeinon harjoittamisen kannalta välttämättömänä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus antaa lausunnon tukikohdan tarpeellisuudesta.

Metsähallitus voi, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen annettua asiasta lausunnon, peruuttaa myönnetyn erityisen etuuden, jos etuutta ei voida pitää luontaiselinkeinon harjoittamisen kannalta enää perusteltuna.

65 §

*Maatilatalouden kehittämisrahaston varojen
käyttäminen*

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja voidaan käyttää myös porotalous- ja luontaiselinkeino toiminnan monipuolistamista edistävään yritystoiminnan toimintaedellytysten selvittämiseen ja kehittämiseen sekä yrittäjien tai yrittäjiksi aikovien koulutukseen. Tätä tarkoitusta varten voidaan varoja osoittaa myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, joka voi jakaa niitä edelleen kuntien käytettäväksi.

---

77 §

*Muutoksenhaku aikaisemman lainsäädännön
nojalla tehdyistä ratkaisuista*

Tämän lain voimaan tultua elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan antamiin päätöksiin porotalouslain ja luontaiselinkeinolain mukaisissa asioissa haetaan muutosta siten kuin tämän lain 9 luvussa vastaavien asioiden osalta säädetään sen estämättä, mitä muutoksenhausta on aikaisemmin säädetty.

79 §

Rakennuspaikka

Paliskunta, joka porotilalain mukaisella hallintaoikeudella hallitsee rakennuspaikka-alueita, voi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupapäätöksellä vaihtaa sijainniltaan epätarpeellisuuden tai sijainniltaan tarpeettomaksi käyneen rakennuspaikka-alueen Metsä-

hallituksen osoittamaan porotalouden kannalta soveliaaseen paikkaan. Paliskunnan on siirrettävä omistamansa rakennukset alueelta kahden vuoden kuluessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä lukien. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tehostaa päätöstä uhkasakolla tai teettämishallalla siten kuin niistä uhkasakolaissa (1113/1990) säädetään.

80 §

Eräät aikaisemman lainsäädännön mukaiset toimenpiteet ja oikeussuhteet

Porotilalain säännöksiä noudatetaan niiden asioiden osalta, jotka liittyvät porotilalain täytäntöönpanoon ja joista ei tässä laissa säädetä toisin. Sanottu koskee myös maksuhelpotuksia sekä tilojen rajoituksia. Valtion saamisten siirtäminen, valtion saamisten sekä avustusten takaisin periminen, tilan tai sen osan rajoituksista ja panttivastuusta vapauttaminen, luovutuslupien myöntäminen sekä maksuhelpotusten myöntäminen valtion saamisten osalta kuuluu kuitenkin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimivaltaan, jollei niitä tässä laissa ole annettu maa- ja metsätalousministeriön tehtäväksi. Porotilalakia noudatetaan soveltuvin osin myös lainojen osalta. Maksuhelpotukset ja lainojen siirrot ratkaisee kuitenkin lainan myöntänyt luottolaitos, jonka tulee tällöin noudattaa, mitä ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleessa lainsäädännössä on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

siemenkauppain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä elokuuta 2000 annetun siemenkauppain (728/2000) 16 § seuraavasti:

16 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain täytäntöönpanosta sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä vastaa Elintarviketurvallisuusvirasto. Elintarviketurvallisuusvirasto käyttää valvonnassa apunaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia ja kuntien maaseutuelinkeinovi-

ranomaisia. Kylvösiemenen maahantuontia valvoo Elintarviketurvallisuusviraston ohella tullilaitos.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

satovahinkojen korvaamisesta annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan satovahinkojen korvaamisesta 21 päivänä joulukuuta 2000 annetun lain (1214/2000) 7 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1495/2007, seuraavasti:

7 §

Normisato

Normisatojen määräämistä varten valtakunta jaetaan normisatoalueisiin, jotka vastaavat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimialueita. Maaseutuvirasto antaa kutakin vuotta

koskevat määräykset normisadoista kasvilajeittain.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

vesihuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 9 päivänä helmikuuta 2001 annetun vesihuoltolain (119/2001) 4 ja 11 § sekä 29 §:n 2 momentti seuraavasti:

4 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain mukaisia valvontaviranomaisia ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kunnan terveydensuojeluviranomainen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

11 §

Liittämisvelvollisuudesta vapauttaminen

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen myöntää hakemuksesta kiinteistölle vapautuksen 10 §:ssä tarkoitettusta liittämisvelvollisuudesta tässä pykälässä säädetyin perustein. Ennen vapautuksen myöntämistä vesihuoltolaitokselle, kiinteistön omistajalle tai haltijalle ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on varattava tilaisuus tulla kuulluiksi. Lisäksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on pyydettävä vapauttamisesta kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausunto.

Vapautus liittämisvelvollisuudesta on myönnettävä, jos:

1) liittäminen verkostoon muodostuisi kiinteistön omistajalle tai haltijalle kohtuuttomaksi, kun otetaan huomioon liittämisestä aiheutuvat kustannukset, vesihuoltolaitoksen palvelujen vähäinen tarve tai muu vastaava erityinen syy;

2) vapauttaminen ei vaaranna vesihuollon taloudellista ja asianmukaista hoitamista vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella;

3) sekä lisäksi:

a) vesijohtoon liittämisestä vapautettavalla kiinteistöllä on käytettävissä riittävästi vaatimukset täyttävää talousvettä; tai

b) jätevesiviemäriin liittämisestä vapautettavan kiinteistön jätevesien kokoaminen ja käsittely voidaan järjestää niin, ettei niistä aiheudu terveyshaittaa tai ympäristön pilaantumista; taikka

c) huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamista varten tarkoitettuun viemäriin liittämisestä vapautettavan kiinteistön hulevesi ja perustusten kuivatusvesi voidaan poistaa muutoin asianmukaisesti.

29 §

Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

— — — — —
Kuntaan kohdistuvan kiellon tai määräyksen antaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.
— — — — —

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun lain (1559/2001) 10 c §:n 4 momentti, 10 d §:n 5 momentti ja 25 §:n 1 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 10 c §:n 4 momentti laissa 283/2008 ja 10 d §:n 5 momentti mainitussa laissa 283/2008 ja laissa 301/2009, seuraavasti:

10 c §

Tuotannosta irrotetun sika- ja siipikarjatalouden tuen viitemäärä

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen on pyydettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto ennen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua viitemäärän muodostamista. Lausuntopyyntö on käsiteltävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa kiireellisenä.

10 d §

Tuotannosta irrotetun sika- ja siipikarjatalouden tuen viitemäärän korottaminen

-----
Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen on pyydettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-

keskuksen lausunto ennen viitemäärän korottamista. Lausuntopyyntö on käsiteltävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa kiireellisenä.

25 §

Hakumenettely

Tässä laissa tarkoitettua tukea on haettava kirjallisesti kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta tai Ahvenanmaan valtionvirastolta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

hukkakauran torjunnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hukkakauran torjunnasta 8 päivänä maaliskuuta 2002 annetun lain (185/2002) 6 §:n 3 momentti, 10 § ja 11 §:n 1 momentti seuraavasti:

6 §

Katselmus ja torjuntasuunnitelma

Maaseutuelinkeinoviranomaisen tulee siirtää torjuntasuunnitelman tekeminen elinkeino-, lii-

kenne- ja ympäristökeskukselle, jos siihen on erityistä syytä tai jos alue, jolla hukkakauraa esiintyy, sijaitsee useamman kunnan alueella.

10 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain täytäntöönpanosta sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä vastaa Elintarviketurvallisuusvirasto, joka käyttää valvonnassaan apunaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia ja maaseutuelinkeinoveranomaisia.

Kasvintuotannosta saatavien tuotteiden ja tarvojen maahantuontia valvoo Elintarviketurvallisuusviraston ohella tullilaitos.

11 §

Valtuutetut tarkastajat

Sen lisäksi, mitä 10 §:ssä säädetään, Elintarviketurvallisuusvirasto voi käyttää apunaan tehtävään kirjallisesti valtuuttamiaan tarkastajia, jotka toimivat Elintarviketurvallisuusviraston valvonnassa ja yhteistyössä niin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kuin maaseutuelinkeinoveranomaisen kanssa. Valtuutettuun tarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

yhteismetsälain 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä helmikuuta 2003 annetun yhteismetsälain (109/2003) 37 § seuraavasti:

37 §

Pantinhaltijan aseman turvaaminen

Jos yhteismetsästä luovutetaan alue tai yhteismetsä myydään ja toimenpiteen vuoksi yhden tai useamman osakaskiinteistön arvo merkittävästi alenee, on osakaskunnan talletettava tällaiselle kiinteistölle kuuluva osuus kauppahinnasta korvoineen aluehallintovirastoon, jos kiinteistöön kohdistuu panttisaamisia. Lohkomistoimituksessa on toimitusmiesten päätettävä, minkä kiinteistöjen osalta kauppahinta on talletettava. Kauppahintaa ei saa jakaa ennen toimitusmiesten ratkaisua.

Panttioikeuden tai kirjatun eläkeoikeuden haltijalla on talletettuun kauppahintaan sama oikeus kuin hänellä on osakaskiinteistöön. Jollei osakaskiinteistön omistaja voi näyttää edellä mainittujen oikeudenhaltijoiden antaneen lupaa talletetun kauppahinnan nostamiseen, on aluehallintoviraston jaettava varat niin kuin kiinteän omaisuuden kauppahinnan jakamisesta säädetään ulosottokaarissa (705/2007).

Yhteismetsästä lunastetusta alueesta suoritettuun korvaukseen sovelletaan, mitä edellä 1 ja 2 momentissa säädetään kauppahinnasta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kasvinterveyden suojelemisesta 18 päivänä heinäkuuta 2003 annetun lain (702/2003) 4 §:n 5 momentti, 6 §:n 2 momentti, 9 ja 10 §, 11 §:n 3 momentti, 14 §, 26 §:n 3 momentti, 28 § sekä 30 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 384/2008, seuraavasti:

4 §

Rekisteröitymisvelvollisuus ja rekisteröinnin edellytykset

Rekisteröintiä kasvinsuojelurekisteriin haetaan Elintarviketurvallisuusvirastolle osoitetulla hakemuksella, joka toimitetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Päätöksen rekisteröinnistä tekee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rekisteröintiä koskevasta hakemusmenettelystä.

6 §

Markkinointi

Kasvipassin käyttöoikeuden antaa Elintarviketurvallisuusvirasto tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hakemuksesta toimijalle, jonka toiminta on Elintarviketurvallisuusviraston virallisessa valvonnassa, jos toiminta, jolle haetaan kasvipassin käyttöoikeutta tavarain markkinoinnissa, täyttää kyseiseltä toiminnalta vaadittavat kasvinterveysmääräykset. Muun 1 momentissa tarkoitetun todistuksen antaa Elintarviketurvallisuusvirasto tavaralle tai toiminnalle, joka täyttää kyseiseltä tavaralta tai toiminnalta todis-

tuksen saamiseksi vaadittavat kasvinterveysmääräykset.

9 §

Ilmoitusvelvollisuus toiminnan lopettamisesta ja muuttumisesta

Toimijan on tehtävä toimintansa lopettamisesta ja toiminnassa tapahtuvista olennaisista muutoksista Elintarviketurvallisuusvirastolle osoitettu kirjallinen ilmoitus, joka toimitetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Toimijan, jolle on myönnetty 7 §:n 3 momentissa tarkoitettu merkinnän käyttöoikeus, on toimitettava kyseinen ilmoitus Elintarviketurvallisuusvirastoon.

10 §

Ilmoittamisvelvollisuus

Joka tietää tai epäilee 2 §:n 3 momentin nojalla säädettyssä asetuksessa tarkoitettua kasvintuhoojaa esiintyvän omistamallaan tai hallinnassaan olevalla kiinteistöllä, kiinteistön osalla, viljelmällä, tavaravarastossa, kuljetusvälineessä tai rakennuksessa, on velvollinen viipymättä ilmoittamaan siitä asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tai Elintarvike-

turvallisuusvirastolle. Sama koskee viranomais-
ta, joka toiminnassaan havaitsee tällaisen kas-
vintuhoojan esiintymisen. Elinkeino-, liikenne-
ja ympäristökeskuksen on ilmoitettava kasvintu-
hoojan esiintymisestä Elintarviketurvallisuusvi-
rastolle.

11 §

Kasvintuhoojien torjunta

Elintarviketurvallisuusvirasto tai elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus tekee 2 momentis-
sa tarkoitetun asetuksen nojalla toimijakohtai-
sen torjuntapäätöksen. Torjuntapäätös voidaan
tehdä myös asianosaista kuulematta, jos asian
ratkaisemista ei voi lykätä ilman kasvintervey-
delle aiheutuvaa merkittävää vaaraa ja asian-
osaisten kuuleminen ei ole viivytystä mahdol-
lista. Jos on erityistä syytä epäillä asetuksessa
tarkoitetun kasvintuhoojan esiintymistä, Elintar-
viketurvallisuusvirasto voi ryhtyä 1 momentin
6 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin jo en-
nen kasvintuhoojan esiintymisen varmistumista.

14 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain täytäntöönpanosta sekä lain ja sen
nojalla annettujen säännösten ja määräysten
noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjes-
tämisestä vastaa Elintarviketurvallisuusvirasto,
joka käyttää valvonnassa apunaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskuksia. Elintarviketur-
vallisuusvirasto on kasvinterveysdirektiivissä
tarkoitettu kasvinsuojeluviranomainen Suomes-
sa.

Maahantuontia, siltä osin kuin se ei kuulu
Elintarviketurvallisuusvirastolle, valvoo Tulli-
laitos. Tullilaitokselle siirrettävistä Elintarvike-
turvallisuusviraston toimivaltaan kuuluvista teh-
tävistä säädetään maa- ja metsätalousministe-
riön asetuksella sen mukaan kuin tehtävien siir-
rosta ja laajuudesta sovitaan erikseen maa- ja
metsätalousministeriön ja valtiovarainministe-
riön välillä.

26 §

*Kasvipassin tai muun todistuksen tai merkinnän
käyttökielto*

Jos asia ei siedä viivytystä, Elintarviketurval-
lisuusviraston lisäksi elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus tai valtuutettu tarkastaja voi
kieltää kasvipassin tai muun todistuksen tai mer-
kinnän käytön väliaikaisesti. Väliaikainen käyt-
tökielto on saatettava viivytystä Elintarvike-
turvallisuusviraston ratkaistavaksi. Kielto rau-
keaa, jos Elintarviketurvallisuusvirasto ei ole
tehnyt 1 momentissa tarkoitettua päätöstä vii-
kon kuluessa kiellon antamisesta.

28 §

Uhkasakko tai teettäminen

Elintarviketurvallisuusvirasto voi tehostaa
11 §:ssä tarkoitettua rajoitusta, kieltä, toimen-
pidettä tai niitä koskevan menettelyn täytäntöön-
panoa taikka 26 §:ssä tarkoitettua kasvipassin tai
muun todistuksen tai merkinnän käyttökieltoa
uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toi-
menpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.
Teettämishuonon ja teettämistä koskevan päätök-
sen voi tehdä myös elinkeino-, liikenne- ja ym-
päristökeskus.

Uhkasakosta, teettämishuonosta ja teettämisestä
säädetään muutoin uhkasakkoilaisissa
(1113/1990).

30 §

*Kasvintuhoojan torjuntapäätöksestä aiheutuvi-
en kustannusten ja vahinkojen korvaaminen*

Korvausta on haettava Elintarviketurvalli-
suusvirastolle osoitetulla hakemuksella kuuden
kuukauden kuluessa siitä, kun hakija sai tiedon
kustannusten syntyisestä tai vahingon ilmene-
misestä. Hakemus on toimitettava asianomai-
seen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuk-
seen ja siihen on liitettävä riittävä selvitys kus-
tannuksista ja vahingoista. Elinkeino-, liikenne-

ja ympäristökeskus antaa lausunnon sen tekemään torjuntapäätökseen liittyvästä korvaushakemuksesta Elintarviketurvallisuusvirastolle. Elintarviketurvallisuusvirasto päättää kustannusten ja vahinkojen korvaamisesta sekä korvauksen maksamisesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

vesihuollon tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesihuollon tukemisesta 30 päivänä heinäkuuta 2004 annetun lain (686/2004) 5 ja 9 §, 13 §:n 2 momentti sekä 14 § seuraavasti:

5 §

Tukipäätös

Tämän lain mukaisen tuen myöntämisestä päättää asianomainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön sille tätä varten myöntämien määrärahojen rajoissa.

Sen lisäksi, mitä valtionavustuslain 11 §:ssä säädetään avustuspäätöksen sisällöstä, on avustuspäätöksessä asetettava tarpeelliset ehdot vesihuoltoavustuksen saajalle toimenpiteen aloittamisesta, toteuttamisesta ja loppuunsaattamisesta.

Avustushakemus on toimitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ennen kuin tuettavan toimenpiteen toteuttaminen aloitetaan.

Hakemukseen on liitettävä toimenpidettä varten laadittu suunnitelma kustannusarvioineen, rahoitussuunnitelmineen ja toteuttamisaikatauluineen sekä tarpeelliset selvitykset tuen myöntämisen edellytysten arvioimiseksi.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tarvittaessa pyydettävä asianomaisen kunnan lausunto toimenpiteestä.

13 §

Sopimus valtion työstä

9 §

Avustushakemus

Vesihuoltoavustusten hakemisesta ilmoittaa asianomainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Sopimuksen tekee valtion puolesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Valtion tuen ollessa yli 2 000 000 euroa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on kuitenkin saatava asianomaiselta ministeriöltä oikeutus sopimuksen tekemiseen.

14 §

Tietojärjestelmä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus talentaa tarvittavat tiedot avustushakemuksista, tehdyistä tukipäätöksistä ja sopimuksista sekä tuettavien toimenpiteiden toteutumisesta Suo-

men ympäristökeskuksessa ylläpidettävään tietojärjestelmään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Metsähallituksen erävalvonnasta 22 päivänä joulukuuta 2005 annetun lain (1157/2005) 19 § seuraavasti:

19 §

Valvonta

Maa- ja metsätalousministeriö valvoo Metsähallituksen erävalvonnan lainmukaisuutta ja asianmukaisuutta. Aluehallintovirasto valvoo toimialueellaan erävalvontaan kuuluvien toimivaltuuksien käyttöä.

Metsähallituksen on laadittava erävalvonnasta kalenterivuositain toimintakertomus ja toimittettava se seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä 1 momentissa tarkoitetuille viran-

omaisille valvonnan toteuttamista varten. Valvontaviranomaisilla on oikeus saada Metsähallitukselta jäljennös 17 §:ssä tarkoitettua tapahtumailmoituksesta ja muuta valvonnan kannalta tarpeellista tietoa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

elintarvikelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 13 päivänä tammikuuta 2006 annetun elintarvikelain (23/2006) 3 §:n 3 momentti, 15, 30, 31 ja 33 §, 34 §:n 2 momentti, 43 §:n 2 momentti, 48 §:n 3 momentti, 49 §:n 3 momentti, 52, 75 ja 83 § sekä 86 §:n 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 15 § osaksi laeissa 989/2007 ja 1137/2008, 52 § osaksi mainitussa laissa 989/2007 sekä 75 § osaksi mainitussa laissa 1137/2008, seuraavasti:

3 §

Euroopan yhteisön lainsäädäntö

Siltä osin kuin muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden terveys säännöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1774/2002, jäljempänä *sivutuoteasetus*, koskee tämän lain mukaisia elintarvikehuoneistoja tai niissä harjoitettavaa toimintaa, toimivaltaisia valvontaviranomaisia ovat Elintarviketurvallisuusvirasto, aluehallintovirastot ja kunnan valvontaviranomaiset siten kuin niiden toimivaltajaosta tässä laissa säädetään.

15 §

Elintarvikehuoneiston hyväksyvä viranomainen ja hyväksymispäätös

Elintarviketurvallisuusvirasto hyväksyy teurastamot ja niiden yhteydessä olevat liha- ja kala-alan elintarvikehuoneistot. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto hyväksyy alkoholilain (1143/1994) 5 ja 35 §:ssä tarkoitettujen valmistus- ja varastopaikat. Aluehallintovirasto hyväksyy poroteurastamot sekä alkoholilain 13 §:ssä ja 14 §:n 2 momentissa tarkoitettujen alkoholijuomamyymälät. Elintarvikehuoneiston, jossa harjoitettavan toiminnan tarkoitus on pelkääntään elintarvikkeiden kuljetus tai säilyttäminen kuljetusajoneuvossa tai kontissa, hyväksyy sen kunnan valvontaviranomainen, jonka alueella ajoneuvo tai kontti otetaan ensimmäisen kerran

käyttöön, paitsi, jos kyse on toisessa kunnassa hyväksytyyn elintarvikehuoneiston tämän lain 13 §:n 1 momentissa tarkoitettua toiminnan olennaisesta muuttamisesta. Elintarvikehuoneiston sijaintikunnan elintarvikevalvontaviranomainen hyväksyy muut elintarvikehuoneistot. Elintarvikehuoneiston, jota käytetään ainoastaan elintarvikkeiden myyntiin, välittämiseen tai muuhun käsittelyyn ilman, että elintarvikkeet ovat kyseisessä huoneistossa, voi hyväksyä toimijan kotikunnan valvontaviranomainen, jos sijaintikunta on epäselvä tai siihen on muu erityinen syy.

Valvontaviranomainen tekee elintarvikehuoneiston hyväksymisestä päätöksen. Valvontaviranomainen voi asettaa hyväksymispäätöksessään tarpeellisia ehtoja terveysvaarojen ehkäisemiseksi. Valvontaviranomaisen on ratkaistava asia 60 vuorokauden kuluessa asian vireilletulosta, jollei asian laajuus, hakemuksen puutteellisuus tai muu erityinen syy edellytä asian pitempää käsittelyä.

Kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen on ilmoitettava hyväksymistään elintarvikehuoneistoista aluehallintovirastolle ja Elintarviketurvallisuusvirastolle. Aluehallintoviraston on ilmoitettava hyväksymistään elintarvikehuoneistoista Elintarviketurvallisuusvirastolle sekä elintarvikehuoneistoiksi hyväksymistään alkoholimyymälöistä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle. Valvontaviranomaisen on toimitettava edellä tarkoitettujen tietojen Elintarviketurvallisuusviraston määräämällä tavalla.

Tarkempia säännöksiä hyväksymispäätöksen muusta sisällöstä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

30 §

Keskusviranomainen

Elintarviketurvallisuusvirasto suunnittelee, ohjaa, kehittää ja suorittaa valtakunnallisesti elintarvikevalvontaa siten kuin tässä laissa säädetään sekä sen lisäksi:

- 1) ohjaa aluehallintovirastoja kuntien elintarvikevalvonnan arvioinnissa;
- 2) huolehtii elintarvikevalvonnasta teurastamoissa ja niiden yhteydessä olevissa liha- ja kala-alan elintarvikehuoneistoissa;
- 3) vastaa eläimistä saatavien elintarvikkeiden kansallisen vierasainevalvonnan suunnittelusta ja toteutuksesta;
- 4) vastaa valtakunnallisesti muista erityistä asiantuntemusta vaativista elintarvikevalvonta-tehtävistä;
- 5) arvioi yleisen elintarvikehygieniasetuksen 8 artiklassa tarkoitetut hyvän tuotantotavan ohjeet;
- 6) toimii yleisen elintarvikeasetuksen mukaisena nopean hälytysjärjestelmän kansallisena yhteyspisteinä;
- 7) hyväksyy eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen liitteen III jaksossa IV tarkoitetun metsästäjien terveys- ja hygieniakoulutuksen;
- 8) huolehtii valtakunnallisesta tiedottamisesta, riskiviestinnästä ja kuluttajainformaatiosta.

31 §

Alueellinen elintarvikevalvonta

Aluehallintovirasto suunnittelee, ohjaa ja valvoo elintarvikevalvontaa sekä valvoo elintarvikemääräysten noudattamista toimialueellaan tämän lain mukaisesti sekä sen lisäksi:

- 1) arvioi kuntien elintarvikevalvonnan järjestämistä;
- 2) arvioi kuntien valvontasuunnitelmat sekä tarkastaa niiden noudattamista.

33 §

Kunnan elintarvikevalvonnan tehtävät

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, kunta:

- 1) tekee aluehallintovirastoille ja Elintarviketurvallisuusvirastolle elintarvikemääräysten mukaiset ilmoitukset ja raportit;
- 2) neuvoo elintarvikealan toimijoita ja kuluttajia sekä tiedottaa tämän lain soveltamisalaan kuuluvissa asioissa;
- 3) avustaa valtion viranomaisia korvausta vastaan eläimistä saatavien elintarvikkeiden kansallisen vierasainevalvontaohjelman toteuttamisessa.

34 §

Muut valvontaviranomaiset

— — — — —
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään:

- 1) suunnittelee, ohjaa ja suorittaa yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävien juomien valvontaa;
  - 2) ohjaa aluehallintovirastoja alkoholimyyntilöiden valvonnassa.
- — — — —

43 §

Lihantarkastus ja siihen liittyvä valvonta

— — — — —
Kunnan valvontaviranomainen tarkastaa lihan pienteurastamossa ja riistan käsittelylaitoksessa sekä valvoo niitä. Aluehallintoviraston palveluksessa oleva eläinlääkäri tarkastaa lihan poroteurastamossa ja valvoo poroteurastamoja. Elintarviketurvallisuusvirasto tarkastaa lihan muussa teurastamossa sekä valvoo teurastamoja ja sen yhteydessä olevaa liha-alan elintarvikehuoneistoja. Lihantarkastuksessa ja siihen liittyvässä valvonnassa voidaan käyttää apuna tätä tarkoitusta varten koulutettuja kunnan tai valtion palveluksessa olevia tarkastusapulaisia. Sii-

pikarjateurastamossa ja siipikarjan pienteurastamossa lihantarkastuksessa ja siihen liittyvässä valvonnassa voidaan apuna käyttää myös elintarvikealan toimijan palveluksessa olevaa henkilökuntaa.

48 §

Valvontasuunnitelmat

Elintarviketurvallisuusviraston, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston, Tullilaitoksen, aluehallintovirastojen, Puolustusvoimien sekä rajaeläinlääkärien on laadittava vastuullaan olevaa elintarvikevalvontaa koskevat valvontasuunnitelmat, joihin sovelletaan, mitä edellä 1 ja 2 momentissa säädetään kunnan valvontasuunnitelmasta.

49 §

Tarkastusoikeus

Jos valvontaviranomainen toteaa valvonnan tai tarkastuksen yhteydessä eläimistä saatavassa elintarvikkeessa määräysten vastaisia määriä vieraita aineita, aluehallintovirastolla ja Elintarviketurvallisuusviraston tai aluehallintoviraston määräämällä eläinlääkärillä on oikeus tarkastaa alkutuotantopaikka, josta elintarvike on peräisin, ja ottaa korvauksetta kaikki tutkimuksia varten tarvittavat näytteet. Aluehallintovirastolla ja Elintarviketurvallisuusviraston tai aluehallintoviraston määräämällä eläinlääkärillä on tällöin tämän lain mukainen tiedonsaanti-, näytteenotto- ja tarkastusoikeus. Vain aluehallintovirastolla on oikeus tehdä tarkastus kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

52 §

Valvontaviranomaisen ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuus

Valvontaviranomaisen on ilmoitettava aluehallintovirastolle ja Elintarviketurvallisuusvirastolle todetuista terveysvaaroista sekä tarvittaessa sellaisista valvonnassa esille tulleista muista seikoista, joilla voi olla vaikutusta elintarvikkeiden turvallisuuteen. Valvontaviranomaisen on lisäksi ilmoitettava tartuntatautilaissa tarkoitettuille viranomaisille sellaisista valvonnassa esille tulleista seikoista, joilla voi olla merkitystä väestön suojaamisessa tartuntataudeilta.

Valvontaviranomainen on velvollinen ilmoittamaan Elintarviketurvallisuusvirastolle ja aluehallintovirastolle näiden 83 §:n nojalla ylläpitämiin rekistereihin tarvitsemat tiedot. Lisäksi valvontaviranomainen on velvollinen pyydettäessä ilmoittamaan Elintarviketurvallisuusvirastolle ja aluehallintovirastolle tarkastuksia, valvontatoimenpiteitä, valvontahenkilöstöä, maksuja ja valvontaa koskevia muita tietoja tämän lain mukaisen valvonnan seurantaan varten.

Valvontaviranomaisen on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot Elintarviketurvallisuusviraston määräämällä tavalla.

Tarkempia säännöksiä valvontaviranomaisten ilmoitusvelvollisuudesta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

75 §

Muutoksenhaku lihantarkastuspäätökseen

Lihantarkastusta koskevaan Elintarviketurvallisuusviraston tai aluehallintoviraston päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta. Asianosainen voi tehdä päätöksestä oikaisuvaatimuksen Elintarviketurvallisuusvirastolle. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on käsiteltävä viipymättä.

Elintarviketurvallisuusviraston oikaisuvaatimuksesta antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaisissa säädetään.

83 §

Rekisterit

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää valvonnan ohjausta ja kehittämistä sekä suorittamaansa valvontaa varten valtakunnallista rekisteriä kaikista elintarvikehuoneistoista, ensisaapumispaikoista, ensisaapumistoimijoista ja hyväksytyistä laboratorioista. Elintarviketurvallisuusvirasto antaa eläimistä saatavia elintarvikkeita ennen vähittäismyyntiä käsitteleville elintarvikehuoneistoille hyväksymisnumeron. Alkoholijuomamyymälöistä sekä alkoholijuomien valmistus- ja varastopaikoista rekisteriä pitää Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto. Aluehallintovirasto ja kunnan valvontaviranomainen ylläpitävät rekisteriä valvomistaan elintarvikehuoneistoista. Alkutuotantopaikoista rekisteriä pitää maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain (284/2008) mukaisesti maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus. Kunnat käyttävät ja pitävät alkutuotantopaikkarekisteriä ajan tasalla tässä laissa säädettyjen tehtävien edellyttämässä laajuudessa. Kalastusaluksia ja vesiviljelylaitoksia koskevia rekistereitä pitää Euroopan yhteisen kalastus-

politiikan täytäntöönpanosta annetun lain mukaisesti maa- ja metsätalousministeriö.

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää valvonnan ohjausta ja kehittämistä varten 40 §:n 4 momentissa ja 45 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten perusteella rekisteriä ruokamyrkytystapausten selvittämiseen sekä zoonoosien seurantaan ja valvontaan liittyvistä seikoista.

86 §

Kunnalliset elintarvikemääräykset

Päätös elintarvikemääräysten hyväksymisestä annetaan tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun kuulutus on asetettu yleisesti nähtäville. Samoin on kuulutettava elintarvikemääräysten voimaantulosta. Määräykset on lähetettävä tiedoksi aluehallintovirastolle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki**koe-eläintoiminnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan koe-eläintoiminnasta 20 päivänä tammikuuta 2006 annetun lain (62/2006) 3, 10, 11, 16—19, 21 ja 22 §, 24 §:n 1 momentti, 25 §:n 1 ja 3 momentti, 28 ja 31—33 §, 34 §:n 1 ja 5 momentti, 35 ja 36 § sekä 41 §:n 1 momentti seuraavasti:

3 §

Viranomaiset

Tämän lain täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja valvonta kuuluvat maa- ja metsätalousministeriölle.

Aluehallintovirasto ohjaa ja valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista toimialueellaan.

10 §

Eläinkokeen suorittaja

Eläinkokeen saa suorittaa tarkoitukseen soveltuvan ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö, joka on lisäksi suorittanut yliopiston tai korkeakoulun opetusohjelman mukaisen tai Etelä-Suomen aluehallintoviraston hyväksymän muun koe-eläimiä ja eläinten käyttöä eläinkokeissa koskevan kurssin (*koe-eläinkurssi*). Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään koe-eläinkurssin sisällöstä, kestosta ja kurssin suorittamisesta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto hyväksyy hakemuksesta 1 momentissa tarkoitettulla tavalla kelpoisen henkilön, joka on muualla kuin Suomessa suorittanut koe-eläinkurssia vastaavat opinnot, kelpoiseksi suorittamaan eläinkokeita Suomessa. Hyväksymisen edellytyksenä on, että suoritettavat opinnot vastaavat sisällöltään koe-eläinkurssia.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, saa myös muu sellainen eläinkokeiden suorittamiseen perehtynyt henkilö, jolla on lisäksi riittävät tiedot eläimelle tehtävän toimenpiteen suorittamistekniikasta ja riittävä taito toimenpiteen suorittamiseksi, suorittaa koe-eläinlaitoksessa laitoksen toimialaan liittyviä eläinkokeita sellaisen henkilön välittömän johdon ja valvonnan alaisena, jolla on 1 tai 2 momentissa tarkoitettu kelpoisuus.

11 §

*Tavoitekasvatusvaatimus ja koe-eläimen alkupe-
rä*

Eläinkokeessa on aina pyrittävä käyttämään tavoitekasvatettuja koe-eläimiä. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään niistä koe-eläinlajeista, joiden on oltava tavoitekasvatettuja. Jos eläinkokeen tavoitteen saavuttamiseksi vaadittavaa tavoitekasvatettua koe-eläintä ei ole saatavissa, Etelä-Suomen aluehallintovirasto voi erityisestä syystä myöntää poikkeuksen tavoitekasvatusvaatimuksesta. Irrallaan tavattuja koiria, kissoja tai muita kotieläinlajeihin

kuuluvia eläimiä ei kuitenkaan saa käyttää eläinkokeessa.

Koe-eläimiä saadaan hankkia vain toisesta koe-eläinlaitoksesta, jolleivät kyseessä ole koe-eläimiksi hankittavat kalat tai yksittäinen muu eläin tai muutoin vähäinen eläinmäärä. Silloin, kun eläin hankitaan käytettäväksi eläinkokeessa muualta kuin koe-eläinlaitoksesta, eläimen käytötarkoituksesta on ilmoitettava luovuttajalle.

16 §

Luettelot, tilastot ja valvontakirjanpito

Koe-eläinlaitoksessa on pidettävä luetteloa laitokseen hankittujen koe-eläinten alkuperästä ja niiden myynnistä tai muusta luovuttamisesta sekä valvontakirjanpitoa eläimistä, niiden hoidosta, elinympäristöstä, hyvinvoinnista, terveydestä ja olosuhteista. Koe-eläimiä käyttävässä laitoksessa on lisäksi pidettävä tilastoa laitoksessa suoritetuista eläinkokeista ja niihin käytetyistä koe-eläimistä.

Luettelot, tilastot ja valvontakirjanpito on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan viimeisen niihin tehdyn merkinnän jälkeen. Luettelot, tilastot ja valvontakirjanpito on vaadittaessa esitettävä valvontaviranomaiselle. Koe-eläimiä käyttävän laitoksen on toimitettava 1 momentissa mainittu tilasto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle kolmen kuukauden kuluessa kalenterivuoden päättymisestä. Tarkemmat säännökset luetteloiden ja tilastojen sekä valvontakirjanpidon sisällöstä, pitämisestä ja säilyttämisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

17 §

Lupa koe-eläintoimintaan

Selkärankaisiin eläimiin kohdistuvaa koe-eläintoimintaa saadaan harjoittaa vain aluehallintoviraston luvalla. Lupaa koe-eläintoimintaan (*koe-eläinlaitoslupa*) on haettava siltä aluehallintovirastolta, jonka toimialueella on luvan hakijan kotipaikka.

Lupahakemuksesta tulee käydä ilmi 5 ja 6 §:ssä tarkoitettujen luvan myöntämisen edellytyksenä olevat tiedot. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset lupahakemuksen sisällöstä.

18 §

Koe-eläinlaitoslupan myöntäminen ja peruuttaminen

Koe-eläinlaitoslupa myönnetään, jos:

1) hakijalla on käytettävissään koe-eläintointia varten asianmukaiset tilat, laitteet ja välineet;

2) hakijalla on käytettävissään koe-eläintointia varten asianmukainen henkilöstö; ja

3) koe-eläinlaitoksen eläinlääkintähuolto on järjestetty asianmukaisesti.

Koe-eläinlaitoslupa voidaan myöntää myös rajoitettuna tai määrääjäksi. Aluehallintovirasto voi peruuttaa luvan, jos luvan haltija olennaisella tavalla rikkoo tässä laissa tai eläinsuojelulaisissa tai niiden nojalla asetettavia vaatimuksia tai lupaehtoja taikka jos toiminta ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä ja luvanhaltija ei korjaa epäkohtia valvontaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määrääjässä.

Aluehallintoviraston on tarkastettava ja hyväksyttävä koe-eläintoinnin harjoittamiseen tarkoitettujen tilojen käyttöönottoa.

19 §

Muutosten ilmoittaminen

Koe-eläinlaitoslupan haltijan tulee luvan tarkistamista varten viipymättä ilmoittaa luvan edellytyksissä tapahtuvista muutoksista luvan myöntäneelle aluehallintovirastolle.

21 §

Luonnosta pyydystetyn eläimen vapauttamista koskevat lupaehdot

Eläinkoeluvassa voidaan sallia luonnosta pyydystetyn koe-eläimen vapaaksi luontoon päästäminen eläinkokeessa tai eläinkokeen pää-

tyttyä. Edellytyksenä luonnosta pyydystetyn koe-eläimen vapaaksi päästämiseksi on, että eläimen terveydentila ja hyvinvointi palautuvat normaaleiksi ja on oletettavissa, että eläin vaikeuksista sopeutuu luonnonvaraiseen elämään. Luonnosta pyydystetyn koe-eläimen vapaaksi päästämiseksi ei saa aiheutua vaaraa ihmisille, eläimille tai ympäristölle.

Ennen eläimen vapauttamista koskevan asian ratkaisemista lupahakemuksesta on pyydettyä sen aluehallintoviraston lausunto, jonka toimialueella eläin on tarkoitus vapauttaa luontoon. Aluehallintoviraston tulee tarvittaessa kuulla asiasta muita viranomaisia.

22 §

Ilmoitusvelvollisuus eläinkokeen päättyessä

Eläinkoeluvan haltijan tulee eläinkokeen suorittamisen jälkeen ilmoittaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle kolmen kuukauden kuluessa eläinkokeen päättymisestä eläinkokeen päättymisajankohta sekä siinä tosiasiallisesti käytettyjen eläinten lukumäärä ja tiedot eläinkoeluvassa ennakoimattomalla tavalla eläinten hyvinvointiin vaikuttaneista kokeen aikaisista tapahtumista. Edellä mainittu ilmoitus on tehtävä vuosittain kolmen kuukauden kuluessa kalenterivuoden päättymisestä, jos eläinkoelupa on myönnetty sarjana eläinkokeita. Tarkemmat säännökset ilmoitettavista tiedoista ja ilmoituksen tekemisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

24 §

Eläinkoelautakunnan asettaminen ja kokoonpano

Eläinkoelautakunnan asettaa valtioneuvosto maa- ja metsätalousministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan. Lautakuntaan kuuluu puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä 16 muuta jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Lautakunnan kokoonpanossa tulee ottaa huomioon maan eri osien tasapuolinen edustus koe-eläintoinnin harjoittamisen kannalta.

Lautakunta toimii Etelä-Suomen aluehallintoviraston yhteydessä.

25 §

Asioiden valmistelu ja käsittely lautakunnassa

Lautakunnassa tai sen jaostossa käsiteltävät asiat valmistellaan Etelä-Suomen aluehallintovirastossa, josta myös käsiteltävät asiat esitellään. Lautakunnan tai sen jaoston kutsuu koolle puheenjohtaja tai tämän estyneenä ollessa varapuheenjohtaja.

Jaoston on annettava päätös eläincoetta koskevaan lupahakemukseen 45 päivän kuluessa siitä, kun kaikki asian ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot on toimitettu Etelä-Suomen aluehallintovirastolle. Jos asia siirtyy lautakunnan käsiteltäväksi, lautakunnan on annettava päätös 45 päivän kuluessa siitä, kun jaosto on antanut asiassa ratkaisunsa.

28 §

Henkilöstö ja lautakunnan tukipalvelut

Eläincoelautakunnalla on päätoimisia esittelijöitä ja toimistosihiteereitä, jotka ottaa palvelukseen Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Esittelijän kelpoisuusvaatimuksena on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja hyvä perehtyneisyys koe-eläincoimintaan.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto huolehtii eläincoelautakunnan tarvitsemista tukipalveluista.

31 §

Tiedonsaantioikeus

Maa- ja metsätalousministeriöllä ja aluehallintovirastolla on oikeus saada tässä laissa tarkoitettua valvontaa ja tarkastusta varten tarpeelliset tiedot koe-eläinlaitoslupan haltijalta, eläin-

coeluvan haltijalta sekä valtion viranomaisilta ja eläincoelautakunnalta. Tiedonsaantioikeus koskee myös sellaisia valvontaa varten tarvittavia tietoja, jotka yksityisen tai yhteisön liike- tai ammattitoimintaa tai taloudellista asemaa koskevinä tietoina taikka tietoina yksityisen henkilökohtaisista oloista muutoin olisivat salassa pidettäviä.

32 §

Tarkastusoikeus

Aluehallintovirastolla on oikeus tehdä tämän lain noudattamisen valvonnan edellyttämiä tarkastuksia ja tutkimuksia sekä sitä varten päästä tiloihin, joissa harjoitetaan koe-eläincoimintaa taikka joissa säilytetään koe-eläimiä, koe-eläimiä varten tarkoitettua rehua tai juomaa tai koe-eläincoiminnassa käytettäviä aineita, laitteita, välineitä, tarvikkeita tai varusteita taikka koe-eläincoimintaa koskevia asiakirjoja tai tietoja, sekä olla läsnä suoritettaessa eläincoetta ja eläincoelautakunnan tai sen jaoston kokouksessa.

Kotirauhan piirissä saadaan 1 momentissa tarkoitettu tarkastus tai tutkimus toimittaa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on perusteltua syytä epäillä jonkun syyllistyvän tämän lain tai eläincoelulain vastaiseen rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn.

Koe-eläinlaitoslupan haltija ja eläincoeluvan haltija ovat velvollisia antamaan aluehallintovirastolle sen pyytämät valvontaa varten tarvittavat tiedot.

33 §

Oikeus näytteiden ottamiseen

Aluehallintovirastolla on oikeus tarvittaessa ottaa korvauksetta valvontaa varten näytteitä koe-eläimistä, koe-eläinten rehusta ja juomasta sekä koe-eläincoiminnassa käytettävistä aineista.

34 §

Eläinrekisteri

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pitää valvontaa varten rekisteriä eläinlupavirastoista. Rekisteriin merkitään seuraavat tiedot:

- 1) koe-eläinlaitos, jossa eläinkoe tehdään;
- 2) eläinlupaviraston haltijan nimi ja yhteystiedot;
- 3) kokeen tarkoitus sekä maininta asianomaisista säännöksistä tai viranomaisten niiden nojalla antamista määräyksistä taikka ohjeista, joihin koe mahdollisesti perustuu;
- 4) kokeessa käytettävät eläinlajit ja lajikohtaisesti eläinten lukumäärä;
- 5) miten eläinten kivun, tuskan, kärsimyksen ja haitan vähentäminen pienimpään mahdolliseen on koesuunnitelmassa otettu huomioon;
- 6) suunniteltu kokeen alkamis- ja päättymisajankohta; sekä
- 7) kokeen päättymispäivämäärä ja lajikohtaisesti kokeessa tosiasiallisesti käytettyjen eläinten lukumäärä sekä tiedot eläinlupavirastossa ennakkoimattomalla tavalla eläinten hyvinvointiin vaikuttaneista kokeen aikaisista tapahtumista.

Maa- ja metsätalousministeriöllä ja aluehallintovirastolla on oikeus valvontaa varten käyttää eläinrekisteriä. Henkilötietojen keräämiseen ja tallentamiseen sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

35 §

Kiellot ja määräykset

Jos 32 §:ssä tarkoitettu tarkastuksessa tai muutoin todetaan, että koe-eläintoiminnassa ei ole noudatettu koe-eläintoimintaa koskevia säännöksiä tai koe-eläintoiminnan harjoittamiselle asetettuja lupaehtoja taikka eläinlupaviraston koesuunnitelmaa, aluehallintoviraston on kieltävä koe-eläinlupaviraston haltijaa tai eläin-

lupaviraston haltijaa jatkamasta tai toistamasta säännösten, lupaehtojen tai eläinlupaviraston koesuunnitelman vastaista menettelyä taikka määrättävä tämä määräajassa täyttämään velvollisuutensa.

Jos säännöksistä tai lupaehtojen poikkeaminen on oleellista tai jos eläinlupaviraston koesuunnitelmaa taikka tarkastuksessa annettua kieltoa tai määräästä ei ole noudatettu, aluehallintovirasto voi määrätä eläinlupaviraston keskeyttäväksi välittömästi taikka sallia eläinlupaviraston jatkamisen vain asettamallaan ehdoilla. Jos eläinlupaviraston syyt niin vaativat, koe-eläimet voidaan lopettaa tai määrätä välittömästi lopetettaviksi koe-eläinlupaviraston haltijan kustannuksella.

36 §

Ulkasakko ja teettämishaku

Aluehallintovirasto voi asettaa 35 §:ssä tarkoitettua kiellon tai määräyksen tehosteeksi ulkasakon tai teettämishakan. Ulkasakosta ja teettämishakusta säädetään muutoin ulkasakkoilaisissa (1113/1990).

41 §

Muutoksenhaku

Aluehallintoviraston ja eläinlupaviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Eläinlupaviraston käsittelystä perittävää maksua koskevaan muutoksenhakuun sovelletaan, mitä valtion maksuperustelaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maaseudun kehittämiseen liittyvien ohjelmien hallinnoinnista annetun lain 3 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maaseudun kehittämiseen liittyvien ohjelmien hallinnoinnista 29 päivänä kesäkuuta 2006 annetun lain (532/2006) 3 §:n 2 kohta ja 5 § seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) *toimeenpanoviranomaisella* elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia sekä kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisia;

tökeskukset vastaavat alueellisten maaseudun kehittämissuunnitelmien laatimisesta sekä huolehtivat niiden yhteensovittamisesta muiden alueella toteutettavien ohjelmien ja kehittämistoimenpiteiden kanssa.

Tarkemmat säännökset alueellisten maaseudun kehittämissuunnitelmien laatimisessa noudatettavasta menettelystä, niiden sisällöstä ja rakenteesta sekä yhteensovittamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

5 §

Alueelliset maaseudun kehittämissuunnitelmat

Alueellisten tavoitteiden asettamiseksi ja niitä koskevien toimenpiteiden valmistelemiseksi voidaan laatia alueellisia maaseudun kehittämissuunnitelmia. Elinkeino-, liikenne- ja ympäris-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

lannoitevalmistelain 17 ja 36 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä kesäkuuta 2006 annetun lannoitevalmistelain (539/2006) 17 ja 36 § seuraavasti:

17 §

Valvontaviranomaiset

Lannoiteasetuksen, sivutuoteasetuksen ja tämän lain täytäntöönpanosta sekä lannoiteasetuksen, sivutuoteasetuksen ja tämän lain ja sen no-

jalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä vastaa Elintarviketurvallisuusvirasto. Elintarviketurvallisuusvirasto käyttää valvonnassa apunaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia. Lannoitevalmisteiden maahantuontia ja

maastavientiä valvoo Elintarviketurvallisuusviraston ohella tullilaitos.

Tullilaitoksen suorittamasta valvonnasta säädetään tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

36 §

Uhkasakko ja teettäminen

Elintarviketurvallisuusvirasto voi tehostaa 32 §:ssä tarkoitettua määräystä, 33 §:n 1 momentissa tarkoitettua kieltoa tai 35 §:ssä tarkoitettua hävittämistä tai maastavientiä koskevaa määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä

jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Teettämisuhkaa ja teettämistä koskevan päätöksen voi tehdä myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Uhkasakosta, teettämisuhasta ja teettämisestä säädetään muutoin uhkasakkolaissa (1113/1990).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta 21 päivänä heinäkuuta 2006 annetun lain (612/2006) 39, 50, 63 ja 64 §, 65 §:n 3 momentti, 66 §:n 1 momentti, 70 §:n 2 momentti sekä 73 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 63 §, 65 §:n 3 momentti, 66 §:n 1 momentti, 70 §:n 2 momentti ja 73 §:n 3 momentti laissa 441/2007, seuraavasti:

39 §

Päätöksen tiedoksianto

Eläkelaitos antaa päätöksensä tiedoksi lähettämällä sen vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen kirjeellä. Päätöksestä on annettava tieto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Lisäksi päätöksestä on annettava tieto Paliskuntain yhdistykselle, jos luopujana on porotalouden harjoittaja.

50 §

Oikeus vaatia selvitystä luopumistuen saajalta

Eläkelaitos, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen voi perustellusta syystä vaatia luopumistuen saajalta selvityksen siitä, että hän edelleen täyttää luopumistuen saamisen edellytykset. Jollei tuensaaja toimita selvitystä hänelle asetetussa kohtuullisessa määräajassa, joka ei saa olla kuukautta lyhyempi, eläkelaitos voi päättää, että luopumistuen suorittaminen keskeytetään, kunnes selvitys on toimitettu.

63 §

Lain toimeenpano

Tämän lain toimeenpanosta huolehtivat kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, Maaseutuvirasto, maa- ja metsätalousministeriö sekä eläkelaitos.

64 §

Lain toimeenpano Ahvenanmaan maakunnassa

Tämän lain mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuluvien tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaan maakunnassa vastaa Ahvenanmaan valtionvirasto.

65 §

Valvonnan järjestäminen

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävänä on osaltaan valvoa annettujen sitoumusten noudattamista.

66 §

Tuen saajia ja sitoumusten antajia koskevien tarkastusten suorittaminen

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus teettää palveluksessaan olevilla virkamiehillä ennakolta ilmoittamatta tässä laissa tarkoitetun tuen myöntämisen ja maksamisen ehtojen sekä sitoumusten noudattamisen valvonnassa tarvittavia tarkastuksia.

70 §

Oikeus saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saamista koskevien säännösten estämättä eläkelaitokselta luopumistuen saajaa ja sitoumuksen antajaa koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä 65 ja 66 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Maa- ja metsätalousministeriöllä ja Maaseutuvirastolla on oikeus saada tietoja kaikista luopumistuen saajista ja sitoumuksen antajista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisella on oikeus saada tietoja niistä tuensaajista ja sitoumuksen antajista, jotka ovat antaneet sitoumuksen asianomaisen viranomaisen toimialueella sijaitsevasta maatilasta.

73 §

Eläkelaitoksen oikeus ja velvollisuus antaa tietoja

Eläkelaitoksen on annettava luopumistuen käytön seuranta- ja valvontaa varten maa- ja metsätalousministeriölle ja Maaseutuvirastolle tuen käyttämisen ja tukijärjestelmän toimeenpanon valvomiseksi välttämättömät 70 §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot. Tietojen antamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus saada eläkelaitokselta tieto luopumistuen saajan ja hänen puolisonsa sekä sitoumuksen antajan ja hänen puolisonsa henkilötunnuksesta sekä yhteystiedoista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kasvinsuojeluaineista annetun lain 21 ja 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kasvinsuojeluaineista 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1259/2006) 21 ja 29 § seuraavasti:

21 §

Lentolevityksen toteuttaminen

Kasvinsuojeluaineen lentolevitystä koskevan 20 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tulee sisältää tiedot lentolevitysalueesta, torjuntatoimenpiteistä ja niiden suorittamisajankohdasta sekä torjunnassa käytettävästä kasvinsuojeluaineesta. Lentolevitys suoritetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valvonnassa.

Kasvinsuojeluaineen lentolevitys on suoritettava erityistä huolellisuutta noudattaen ja siten, ettei siitä aiheudu vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai kohtuutonta haittaa ympäristölle. Levitysalue on selvästi merkittävä sijoittamalla maastoon helposti näkyviä tauluja, joissa ilmoitetaan kasvinsuojeluaineen levityksestä. Lentolevityksen saa suorittaa henkilö, jolla on käytettävissään asianmukainen lentolevityskalusto sekä riittävä tieto kasvinsuojeluaineiden lentolevityksestä ja taito lentolevitykseen. Lentolevityksestä on hyvissä ajoin ennen levitystä ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja terveydensuojeluviranomaiselle sekä kunnaneläinlääkärille.

Tarkemmat säännökset lentolevityksessä noudatettavasta menettelystä, levityksestä tehtävis-

tä ilmoituksista sekä levityskalustolle ja levityksen suorittajalle asettavista vaatimuksista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

29 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain täytäntöönpanosta sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä vastaa Elintarviketurvallisuusvirasto. Elintarviketurvallisuusvirasto käyttää valvonnassa apunaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia. Kasvinsuojeluaineiden maahantuontia ja maastavientiä valvoo Elintarviketurvallisuusviraston ohella tullilaitos.

Elintarviketurvallisuusviraston tehtävänä on huolehtia kasvinsuojeluaineiden oikean käytön neuvonnan järjestämisestä ja koulutuksesta yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

eläinten kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinten kuljetuksesta 29 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1429/2006) 4 §:n 7 kohta, 16—19, 21, 22, 25 ja 29 §, 36 §:n 1 momentti ja 38 § seuraavasti:

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

7) *valvontaviranomaisella* aluehallintovirastoa, kunnaneläinlääkäriä, poliisia, tarkastuseläinlääkäriä ja rajaeläinlääkäriä.

16 §

Eläinkuljettajaluvan hakeminen

Eläinkuljetusasetuksessa tarkoitettua eläinkuljettajalupaa haetaan siltä aluehallintovirastolta, jonka toimialueella on luvan hakijan kotipaikka tai jonne muusta jäsenvaltiosta oleva hakija on sijoittautunut taikka jossa kolmanteen maahan sijoittautunut hakija on edustettuna.

Lupahakemuksessa on ilmoitettava hakijan nimi tai toiminimi, osoite ja kotipaikka sekä muut yhteystiedot. Lupahakemukseen on liitettävä eläinkuljetusasetuksessa tarkoitetut luvan myöntämisen edellytyksenä olevat selvitykset ja asiakirjat lukuun ottamatta selvitystä siitä, että hakija ei ole syyllistynyt eläinsuojelulainsäädännön rikkomiseen.

17 §

Eläinkuljettajaluvan myöntäminen ja peruuttaminen

Aluehallintovirasto myöntää eläinkuljettajaluvan, jos hakija täyttää eläinkuljetusasetuksessa asetettavat vaatimukset.

Aluehallintovirasto voi peruuttaa luvan, jos eläinkuljettaja olennaisella tavalla rikkoo eläinten kuljetusta koskevaa lainsäädäntöä tai jos

eläinten kuljetus ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä eikä eläinkuljettaja korjaa epäkohtia valvontaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa.

18 §

Muutosten ilmoittaminen

Eläinkuljettajan tulee tehdä eläinkuljetusasetuksen 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu ilmoitus lupaa koskevien edellytysten muutoksista luvan myöntäneelle aluehallintovirastolle.

19 §

Maantiekuljetusvälineiden hyväksymistodistus

Eläinkuljetusasetuksessa tarkoitettua hyväksymistodistusta pitkiin kuljetuksiin käytettävälle maantiekuljetusvälineelle haetaan eläinkuljettajaluvan myöntävältä aluehallintovirastolta. Eläinkuljetusasetuksen edellyttämän tarkastuksen kuljetusvälineelle suorittaa aluehallintovirasto tai aluehallintoviraston määräämä virkaeläinlääkäri.

Aluehallintovirasto myöntää hyväksymistodistuksen, jos kuljetusväline täyttää eläinkuljetusasetuksessa asetettavat vaatimukset. Aluehallintovirasto voi peruuttaa hyväksymistodistuksen, jos kuljetusväline ei enää täytä säädettyjä vaatimuksia eikä hyväksymistodistuksen haltija korjaa epäkohtia valvontaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa. Hyväksymistodistus voidaan kuitenkin peruuttaa heti, jos kuljetusvälineessä oleva puute on sellainen, että se välittömästi vaarantaa kuljetettavien eläinten hyvinvoinnin.

21 §

Maantieajoneuvojen kuljettajien ja hoitajien pätevyystodistus

Eläinkuljetusasetuksessa tarkoitetun kotieläiminä pidettävien hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- tai sikaeläinten taikka siipikarjan kuljetukseen tarkoitetun maantieajoneuvon kuljettajan ja hoitajan pätevyystodistusta haetaan siltä aluehallintovirastolta, jonka toimialueella on hakijan kotipaikka.

Pätevyystodistuksen myöntää aluehallintovirasto. Pätevyystodistuksen myöntämisestä säädetään eläinkuljetusasetuksen 17 artiklan 2 kohdassa ja sen peruuttamisesta 26 artiklan 5 kohdassa.

22 §

Tarkastusasemat

Tarkastusasemia koskevista yhteisön vaatimuksista ja direktiivin 91/628/ETY liitteessä tarkoitetun reittisuunnitelman mukauttamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1255/97, jäljempänä *tarkastusasema-asetus*, tarkoitettua tarkastusaseman hyväksymistä haetaan siltä aluehallintovirastolta, jonka toimialueella tarkastusasema sijaitsee.

Aluehallintovirasto hyväksyy tarkastusaseman, jos tarkastusasema ja siellä harjoitettava toiminta täyttävät tarkastusasema-asetuksessa säädettyt vaatimukset. Aluehallintovirasto voi peruuttaa hyväksymisen, jos toiminnanharjoittaja olennaisella tavalla rikkoo tarkastusasema-asetusta taikka jos tarkastusasema tai siellä harjoitettava toiminta ei enää täytä hyväksymisen edellytyksiä eikä toiminnanharjoittaja korjaa epäkohtia valvontaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa. Tarkastusaseman käytön keskeyttämisestä säädetään tarkastusasema-asetuksen 3 artiklan 4 kohdassa.

25 §

Aluehallintovirasto

Aluehallintovirasto huolehtii eläinkuljetusasetuksen sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta toimialueellaan.

Aluehallintovirasto on eläinkuljetusasetuksen 20 artiklassa tarkoitettu karja-aluksia tarkastava toimivaltainen viranomainen ja tarkastusasema-asetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen.

29 §

Erityiset tarkastukset

Elintarviketurvallisuusvirasto ja aluehallintovirasto voivat tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi taikka Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteiden täyttämiseksi tai Euroopan yhteisön lainsäädännön niin edellyttäessä määrätä virkaeläinlääkärit tarkastamaan eläinkuljetuksia.

Tarkastajan oikeudesta päästä tiloihin, joissa eläintä kuljetetaan tai pidetään kuljetuksen aikana, sekä tarkastus- ja näytteenotto-oikeudesta on vastaavasti voimassa, mitä siitä 28 §:n 2 momentissa säädetään.

36 §

Eläinkuljettajarekisteri

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää eläinkuljetusten valvontaa varten valtakunnallista eläinkuljettajarekisteriä. Aluehallintovirastot päivittävät rekisteriä tässä laissa säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Rekisteriin merkitään:

1) eläinkuljettajan nimi tai toiminimi, Y-tunnus (yritys- ja yhteisötunnus), osoite sekä muut tarvittavat yhteystiedot;

2) eläinkuljettajaluvan numero;

3) kuljetettavia eläinlajeja tai kuljetusmuotoja koskevat rajoitukset;

4) luvan myöntänyt aluehallintovirasto yhteystietoineen;

5) eläinkuljetusasetuksen liitteen III luvussa III tarkoitetut kuljettajan tai hoitajan pätevyystodistukseen sisältyvät tiedot ja tieto pätevyystodistuksen tilapäisestä peruuttamisesta;

6) eläinkuljetusasetuksen liitteen III luvussa IV tarkoitetut maantiekuljetusvälineen hyväksymistodistukseen sisältyvät tiedot sekä kuljetusvälineiden yksilöintiin tarvittavat tiedot;

7) eläinkuljetusasetuksen 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun karja-alueen hyväksymistodistukseen sisältyvät tiedot; sekä

8) eläinkuljetusasetuksen 26 artiklan 4 kohdan c alakohdassa ja 26 artiklan 6 kohdassa tarkoitetut tiedot.

38 §

Uhkasakko ja teettäminen

Aluehallintovirasto voi tehostaa 37 §:ssä tarkoitettua määräystä tai kieltoa uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakosta, teettämisuudesta ja teettämisestä säädetään muutoin uhkasakkolaissa (1113/1990).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

luonnonhaittakorvauksesta, maatalouden ympäristötuesta sekä eräistä muista ympäristön ja maaseudun tilan parantamiseen liittyvistä tuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luonnonhaittakorvauksesta, maatalouden ympäristötuesta sekä eräistä muista ympäristön ja maaseudun tilan parantamiseen liittyvistä tuista 29 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1440/2006) 13 §:n 1 momentti, 14 ja 16 §, 19 §:n 1 momentti, 20 ja 21 § sekä 24 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 13 §:n 1 momentti ja 24 §:n 1 momentti laissa 269/2008, seuraavasti:

13 §

Hakumenettely

Hakemus on toimitettava kirjallisesti sille 14 §:n 1 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle, jonka toimialueella maatalon talouskeskus tai tuotantorakennus sijaitsee. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta tai tuotantorakennusta, hakemus on toimitettava sille 14 §:n 1 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle, jonka alueella pääosa maatalon pelloista sijaitsee. Edellä 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua tukea koskeva hakemus on kuitenkin toimitettava sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka

toimialueella ei-tuotannollinen investointi toteutetaan. Jos hakija on 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu taho, maatalouden ympäristötuen erityistukea koskeva hakemus on toimitettava sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka toimialueella sopimuksen kohteena oleva alue tulee sijaitsemaan.

14 §

Tuen myöntäminen

Sitoumuksen hyväksymisestä päättää kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen. Maatalouden

ympäristötuen erityistukisopimuksen tekemisestä ja 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun tuen myöntämisestä päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Tämän lain 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun tuen myöntämisen ja valtioneuvoston asetuksella erikseen säädettyjen tapausten osalta maatalouden ympäristötuen erityistukea koskevan sopimuksen tekemisen tai sopimuksen olennaisen muuttamisen edellytyksenä on, että tuen myöntäminen tai sopimuksen tekeminen on tarkoituksenmukaista luonnonvarojen kestävästä käytön ja ympäristön tilan kannalta.

Ennen maatalouden ympäristötuen erityistukisopimuksen tekemistä ja 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun tuen myöntämistä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on hankittava paikallisen toimintaryhmän lausunto valtioneuvoston asetuksella erikseen säädettyjen tapausten osalta. Lausuntoa pyydetään tuen myöntämisen tarkoituksenmukaisuudesta paikallisen suunnitelman tavoitteiden kannalta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi poiketa paikallisen toimintaryhmän lausunnosta ainoastaan erittäin perustellusta syystä.

Maaseutuvirasto antaa määräykset sitoumuksen tai sopimuksen tekemiseen ja tukien myöntämiseen käytettävistä lomakkeista sekä päätöskaavoista.

16 §

Valvonta

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus tehdä tuen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvonnassa tarvittavia, tuen myöntäjiin ja saajiin kohdistuvia tarkastuksia.

Jos tarkastuksen asianmukainen suorittaminen tätä edellyttää, 1 momentissa tarkoitettu viranomaisella voi käyttää apuna aluehallintovirastoa. Lisäksi viranomaisella voi käyttää apuna ulkopuolista tilintarkastajaa. Tilintarkastajan tulee olla tilintarkastuslaissa (459/2007) tarkoitettu tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilin-

tarkastusyhteisön on nimettävä tarkastuksesta vastuullinen tilintarkastaja. Tarkastustehtävää suorittavaan tilintarkastajaan tai tilintarkastusyhteisöön sovelletaan hallintolakia (434/2003), kielilakia (423/2003) sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Tarkastustehtävää suorittavaan tilintarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Tarkastustehtävää suoritettaessa aiheutettuun vahinkoon sovelletaan, mitä vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään.

Tuen saaja on velvollinen korvauksetta esittämään tarkastusta suorittavalle kaikki tarvittavat tili- ja muut asiakirjat, joilla tarkoitetaan myös automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tai muulla tavalla luotua tai säilytettyä vastaavaa aineistoa sekä muutoinkin avustamaan tarkastuksessa. Tarkastusta suorittavalla on oikeus valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa tarkastaa tuen saajan kotieläinrakennukset, eläimet, viljelmät ja muut tuen kohteena olevat alueet, tuotanto- ja jalostuslaitokset, varastot sekä muut tuen myöntämisen ja maksamisen edellytykset. Tarkastusta ei kuitenkaan saa tehdä kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään aluehallintoviraston käyttämisestä apuna eri tukien valvonnassa. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään tukiehtojen valvonnasta valvontasetuksen edellyttämässä laajuudessa sekä valvonnassa noudatettavasta menettelystä, perus- ja kasvulohkojen ulko- ja sisärajojen määrittämisestä ja mittausmenetelmästä, -tavasta ja -tarkkuudesta sekä toleranssista.

19 §

Tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada muulta viranomaiselta sellaisia hakijaa tai tuen saajaa, tämän taloudellista asemaa ja liike- tai ammattitoimintaa tai muuta tuen kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskevia tie-

toja, jotka ovat tukea koskevan asian käsittelemiseksi välttämättömiä. Valvontaa suorittavien viranomaisten palveluksessa olevien henkilöiden ja valtuutettujen tarkastajien oikeudesta saada tukiin liittyviä asiakirjoja ja tietoja on voimassa, mitä Euroopan yhteisen yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain 4 §:ssä säädetään.

20 §

Päätöksen tiedoksianto

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi hallintolain 59 §:ssä säädettyä menettelyä noudattaen.

21 §

Päätöksen maksuttomuus

Sitoumuksen hyväksymistä, sopimuksen tekemistä, tuen myöntämistä, tuen maksamista ja takaisinperintää koskeva kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös on hakijalle ja tuen saajalle maksuton. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen oikaisuvaatimukseen antamasta päätöksestä peritään kuitenkin valtion maksu-

perustelaisissa (150/1992) tarkoitettu maksu siten kuin siitä erikseen säädetään.

24 §

Muutoksenhaku

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tämän lain nojalla tekemään päätökseen ei saa haakea valittamalla muutosta. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen päätökseen haetaan muutosta tekemällä kirjallinen oikaisuvaatimus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 30 päivän kuluessa siitä päivästä, kun valittaja on saanut tiedon päätöksestä. Toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on se, jonka toimialueella maatala tai sen pääosa sijaitsee. Maaseutuviraston 17 §:n 4 momentissa tarkoitettuun päätökseen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tämän lain nojalla tekemään oikaisupäätökseen ja muuhun päätökseen haetaan muutosta valittamalla maaseutuelinkeinonjen valituslautakuntaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista 29 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1443/2006) 23 §:n 3 momentti, 27 ja 29—31 §, 39 §:n 2 momentti, 40 ja 43 §, 44 §:n 3 momentti, 45 §:n 1 momentti, 48, 49 ja 53 §, 55 §:n 3 momentti sekä 56 ja 57 §,

sellaisina kuin niistä ovat 23 §:n 3 momentti, 43 §, 45 §:n 1 momentti ja 56 § laissa 1478/2007 sekä 31 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, seuraavasti:

23 §

Toimenpiteen toteutusaika

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi pidentää 1 ja 2 momentissa tarkoitettua määräaika hakemuksesta, joka on tehty ennen määräajan päättymistä. Määräajan pidentämiselle tulee olla hyväksyttävä syy. Määräaika voidaan pidentää kahdesti enintään vuodeksi kerrallaan. Edellä 2 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden toteutusaika voi kuitenkin olla enintään kuusi vuotta.

27 §

Hakumahdollisuudesta tiedottaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulee tarkoituksenmukaisessa laajuudessa tiedottaa myöntämänsä tuen hakumahdollisuudesta, hakemisessa noudatettavasta menettelystä sekä tuen myöntämisen pääasiallisista edellytyksistä ja ehdoista.

Paikallisen toimintaryhmän tulee tiedottaa alueellaan 1 momentissa tarkoitetuista seikoista sellaisen tuen osalta, joka rahoitetaan paikallisen toimintaryhmän rahoituskiintiöstä.

29 §

Tuen hakeminen

Tukihakemus on toimitettava toimivaltaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jolle jäljempänä toisin säädetä.

Toimivaltainen on se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueella tuettava toimenpide on tarkoitus toteuttaa. Jos tuettava toimenpide on tarkoitus toteuttaa useamman kuin yhden elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella, toimivaltainen on se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueella tuettava toimenpide on tarkoitus pääosin toteuttaa.

Jos hankkeella on pääasiassa valtakunnallisia tavoitteita, toimivaltainen on se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jolle maa- ja metsätalousministeriö on osoittanut varat valtakunnallisen hankkeen rahoitusta varten.

30 §

Tuen hakeminen paikallisen toimintaryhmän rahoituskiintiöstä

Haettaessa tukea paikallisen toimintaryhmän rahoituskiintiöstä tukihakemus on toimitettava toimivaltaiselle paikalliselle toimintaryhmälle. Toimivaltainen on se paikallinen toimintaryhmä, jonka alueella tuettava toimenpide toteutetaan. Jos tuettava toimenpide toteutetaan useamman kuin yhden paikallisen toimintaryhmän alueella, toimivaltainen on se paikallinen toimintaryhmä, jonka alueella tuettava toimenpide on tarkoitus pääosin toteuttaa. Tukihakemus tulee vireille, kun se on toimitettu toimivaltaiselle paikalliselle toimintaryhmälle.

Toimivaltainen paikallinen toimintaryhmä tarkistaa, että sille toimitettu hakemus täyttää hakemukselle säädetyt muotovaatimukset ja antaa lausunnon tuen myöntämisen tarkoituksenmukaisuudesta paikallisen suunnitelman tavoitteiden kannalta. Jos tuettava toimenpide toteutetaan useamman kuin yhden paikallisen toimintaryhmän alueella, on toimivaltaisen paikallisen toimintaryhmän hankittava muiden toimintaryhmien lausunto tuen myöntämisen tarkoituksenmukaisuudesta sekä tarvittavan rahoituksen varaisesta niille osoitetusta rahoituskiintiöstä. Paikallinen toimintaryhmä toimittaa tukihakemuksen sekä lausuntonsa toimivaltaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Edellä 1 ja 2 momentissa säädettyä menettelyä ei sovelleta, jos hakija on paikallinen toimintaryhmä.

Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset hakemuksen vastaanottamisen ja käsittelyn teknisestä järjestämisestä, hakemusasiakirjoihin tehtävistä merkinnöistä sekä niiden toimittamisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen.

31 §

Tukihakemuksen arviointi

Ennen tuen myöntämistä koskevan päätöksen tekemistä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi pyytää muulta viranomaiselta lausunnon tuen saajaan ja tuettavaan toimenpiteeseen liittyvistä seikoista, jos tämä on välttämätöntä tuen myöntämisen edellytysten arvioimisessa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi ennen yritystuen myöntämistä tehdä yritystuen myöntämisen edellytysten sekä tuettavan toimenpiteen arvioimiseksi yrityskäynnin. Yrityskäynnin havainnot on kirjattava ja ne on annettava tiedoksi hakijalle. Yrityskäyntiä ei saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

39 §

Maksujen hyväksyminen ja suorittaminen

Tuen maksamisesta päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus kokoaa maksuja koskevat tiedot ja toimittaa ne Maaseutuvirastolle. Maaseutuvirasto vastaa menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä sekä maksujen suorittamisesta.
-----

40 §

Selvitykset ja seurantatiedot

Tuen saajan on esitettävä tuettavan toimenpiteen edistymistä ja vaikuttavuutta koskevat selvitykset ja seurantatiedot elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin selvitysten ja seurantatietojen sisällöstä. Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset selvitysten ja seurantatietojen esitystavasta sekä niiden toimittamisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

43 §

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriö ja Maaseutuvirasto voivat suorittaa tuen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi tuen myöntäjiin ja saajiin kohdistuvia tarkastuksia. Vastava oikeus on tuen saajien osalta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla. Jos tukea on 9 §:ssä tarkoitetulla tavalla siirretty muulle taholle tai kysymys on 14 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun tuen kohteena olevasta yrityksestä, on edellä mainituilla viranomaisilla oikeus tarkastaa myös tämän taloutta ja toimintaa tuen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi.

44 §

Tarkastuksen suorittaminen

Tarkastuksesta on laadittava tarkastuskertomus, joka toimitetaan viipymättä asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Maaseutuvirastolle.
-----

45 §

Tuen maksamisen keskeyttäminen ja takaisinperintä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on velvollinen keskeyttämään tuen maksamisen ja perimään tuen takaisin, jos:

- 1) tuen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet;
- 2) tuen saaja on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut tuen myöntämiseen tai maksamiseen;
- 3) tuen saaja on luovuttanut ilman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa tuen kohteena olevan yritystoiminnan tai tuetun investoinnin kohteen ennen 24 §:ssä säädetyn määräajan päättymistä;

4) tuen saaja on kieltäytynyt avustamasta tarkastuksessa; tai

5) Euroopan yhteisön osaksi rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja maaseudun kehittämisen tukia koskevassa Euroopan yhteisön lainsäädännössä tätä edellytetään.

---

48 §

Takaisinperinnän kohtuullistaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi jättää virheellisesti tai perusteetta maksetun määrän tai sille suoritettavan koron kokonaan tai osaksi perimättä, jos perinnän suorittaminen täysimääräisenä olisi tuen saajan olosuhteet ja toiminta huomioon ottaen kokonaisuutena tarkastellen kohtuutonta. Takaisinperintä ja korkojen periminen on kuitenkin suoritettava täysimääräisenä, jos Euroopan yhteisön osaksi rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja maaseudun kehittämisen tukia koskevassa Euroopan yhteisön lainsäädännössä tätä edellytetään.

49 §

Takaisinperintää ja maksamisen keskeyttämistä koskeva päätös

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tehtävä takaisinperinnästä ja tuen maksamisen keskeyttämisestä päätös. Päätöksellä vahvistetaan takaisinperittävä määrä, 46 §:ssä tarkoitettu korko sekä niiden suorittamiselle asetettava eräpäivä.

Takaisinperintää koskeva päätös on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sai tiedon 45 §:ssä säädetystä perusteesta ja viimeistään kymmenen vuoden kuluttua tuen viimeisen erän maksamisesta.

53 §

Tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutu- virastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada muulta viranomaiselta tai julkista tehtävää hoitavalta taholta sellaisia hakijaa tai tuen saajaa, tämän taloudellista asemaa ja liiketäi ammattitoimintaa, julkisista varoista myönnettyä rahoitusta tai muuta tuen kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä tukea koskevan asian käsittelemiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutu- virastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa muulle viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitavalle taikka Euroopan yhteisön toimielimelle sellaisia tässä laissa säädettyä tehtävää hoidettaessa saatuja, tuen saajaa koskevia tietoja, jotka ovat tarpeen viranomaiselle, julkista tehtävää hoitavalle tai toimielimelle säädetyn tarkastustehtävän suorittamiseksi tai sen valvomiseksi, että Euroopan yhteisön lainsäädäntöä on noudatettu.

Edellä 1 ja 2 momentin perusteella saatuja tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon niitä on pyydetty.

55 §

Toimintaraha

Toimintarahen myöntämisestä päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Toimintarahen hakemisesta, maksamisesta, seurannasta, tarkastuksesta ja takaisinperinnästä on voimassa, mitä niistä tuen osalta tässä laissa tai sen nojalla säädetään. Toimintarahen ehtoina on noudatettava, mitä 24 §:n 1 momentissa ja 25 ja 26 §:ssä säädetään.

---

56 §

Valituskielto

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 23 §:n 3 momentissa tarkoitettua määräajan pidentämistä koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

57 §

Muutoksenhaku

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan päätökseen, joka koskee tuen maksamisen keskeyttämistä tai takaisinperintää, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

Euroopan kalatalousrahaston kansallisesta hallinnoinnista ja elinkeinokalataloudelle myönnettävistä tuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Euroopan kalatalousrahaston kansallisesta hallinnoinnista ja elinkeinokalataloudelle myönnettävistä tuista 29 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1447/2006) 11—13, 17, 18, 21 ja 22 §, 23 §:n 2 momentti, 24 § sekä 27 §:n 3 momentti seuraavasti:

11 §

Maa- ja metsätalousministeriön tehtävät

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa:

1) toimintaohjelman varojen käytön suunnittelusta ja varojen jaon valmistelusta tässä laissa säädettyjä tehtäviä hoitavien viranomaisten ja kalatalousryhmien käyttöön;

2) toimintaohjelman Ahvenanmaan maakuntaa koskevan yhteisön rahoitusosuuden ohjaamisesta maakunnan hallitukselle;

3) toimintaohjelman ja sen toimeenpanon suunnittelusta ja kehittämisestä;

4) varojen käytön riittävän valvonnan järjestämisestä;

5) ohjelman arvioinnin, seurannan ja tiedotuksen järjestämisestä, sekä

6) kalatalousryhmien valinnasta.

Ohjelman yhtenäisen ja tehokkaan toimeenpanon varmistamiseksi maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia sekä kalatalousryhmiä niiden hoitaessa 12—14 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä.

12 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävät

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastaa toimialueellaan tuen myöntämisestä, maksamisesta, paikan päällä tehtävistä todentamisista, seurannasta, takaisinperinnästä ja tiedottamisesta samoin kuin 15 §:n 2 momentissa tarkoitetusta toimenpiteiden alueellisesta yhteensovittamisesta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää kalatalousrahastoasetuksen IV osaston IV luvun mukaista tukea koskevasta hakemuksesta lausunnon siltä kalatalousryhmältä, jonka toimialueella tuettava toimenpide pääosin toteutetaan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi päättäessään tuen myöntämisestä poiketa lausunnosta, jos tuen myöntäminen on Euroopan yhteisön tai kansallisen lainsäädännön taikka toimintaohjelman tai kalatalousrahastoasetuksen 45 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun paikallisen kehittämisstrategian vastaista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi lisäksi poiketa lausunnosta, jos hankkeiden rahoittamiseen varatussa kalatalousryhmän rahoituskehyksessä ei ole määrärahaa hankkeen rahoittamiseksi.

13 §

Maa- ja metsätalousministeriön ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten yhteiset ratkaisut

Maa- ja metsätalousministeriö tekee yhdessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kanssa ratkaisun kalatalousrahastoasetuksen IV osaston I luvun 23 ja 24 artiklan ja 26 artiklan 4 kohdan c alakohdan mukaisten palkkioiden myöntämisestä sekä III luvun mukaisesti rahoitettavaksi valittavista 15 000 euron kokonaiskustannukset ylittävistä kehittämishankkeista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee edellä mainittuun ratkaisuun perustuvat päätökset 12 §:n 1 momentin mukaisesti. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen voi hakea muutosta 27 §:n 3 momentin mukaisesti.

Maa- ja metsätalousministeriö järjestää määrääkaisen hakumenettelyn 1 momentissa tarkoitettujen kehittämishankkeiden osalta. Edellä 1 momentissa tarkoitettujen palkkioiden osalta maa- ja metsätalousministeriö järjestää hakumenettelyn vain toimintaohjelman tavoitteiden saavuttamiseen ja ammattikalastuksen toimintaedellytyksiin liittyvästä erityisestä syystä.

17 §

Tuen hakeminen

Kirjallinen, allekirjoitettu hakemus on toimitettava ennen tuettavan toimenpiteen aloittamista siihen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen, jonka toimialueella tuettava toimenpide pääosin toteutetaan tai jonka toimialueella hakijan kotipaikka sijaitsee.

18 §

Tuen myöntäminen ilman hakemusta

Maa- ja metsätalousministeriö ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset voivat myöntää tukea kalatalousrahastoasetuksen 46 artiklan mukaiseen tekniseen apuun ilman hakemusta.

Maa- ja metsätalousministeriö voi myöntää tukea kalatalousrahastoasetuksen IV osaston III luvun mukaisiin toimenpiteisiin ilman hakemusta toimintaohjelman tavoitteiden saavuttamiseen liittyvästä erityisestä syystä.

21 §

Kehittämissuunnitelma

Investointituen hakija voi esittää hakemuksen yhteydessä yrityksen tai ammatinharjoittajan toiminnan kehittämisen kannalta olennaiset seikat sisältävän kehittämissuunnitelman. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulee ottaa kehittämissuunnitelma huomioon korottavana tekijänä tuen tasosta päättäessään.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin kehittämissuunnitelman sisällöstä.

22 §

Tuen myöntäjään ja tuen saajaan kohdistuvat tarkastukset

Maaseutuvirasto tarkastaa tuen saajan toteuttamat toimenpiteet sekä tuen myöntämiseen liittyvät menettelyt tarkastusviranomaisen laati-
man ja komission hyväksymän tarkastusstrategi-
an mukaisesti.

Maa- ja metsätalousministeriö voi tarvittaes-
sa tehdä tuen myöntämiseen, maksamiseen ja
käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen nou-
dattamisen valvomiseksi tuen myöntäjiin ja saa-
jiin kohdistuvia tarkastuksia. Vastaava oikeus
on tuen saajien osalta elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskuksilla.

23 §

Seurantajärjestelmä

Elinkeinokalatalouden rakennetukirekisterin
rakentamisesta ja kehittämisestä vastaa maa- ja
metsätalousministeriö. Rekisterin ylläpidosta
vastaavat maa- ja metsätalousministeriö ja elin-
keino-, liikenne- ja ympäristökeskukset yhdessä.
-----

24 §

*Tietojen julkisuus, tietojensaantioikeus ja tieto-
jen luovuttaminen*

Elinkeinokalatalouden rakennetukirekisteriin
sisältyvien tietojen julkisuudesta on voimassa,
mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta an-
netussa laissa säädetään.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskuksilla ja maaseutuvi-
rastolla on salassapitosäännösten estämättä oi-
keus saada muulta viranomaiselta, julkista tehtä-
vää hoitavalta taholta ja kalatalousryhmältä ha-

kijaa tai tuen saajaa, tämän terveydentilaa, talou-
dellista asemaa ja liike- tai ammattitoimintaa,
julkisista varoista myönnettyä rahoitusta tai
muuta tuen kannalta merkityksellistä olosuhdet-
ta koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä tu-
kea koskevan asian käsittelemiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskuksella ja Maaseutu-
virastolla on salassapitosäännösten estämättä oi-
keus luovuttaa muulle viranomaiselle tai julkis-
ta tehtävää hoitavalle taikka Euroopan yhteisön
toimielimelle tässä laissa säädettyä tehtävää hoi-
dettaessa saatuja, tuen saajaa koskevia tietoja,
jotka ovat välttämättömiä viranomaiselle, julkis-
ta tehtävää hoitavalle tai toimielimelle säädetyn
tarkastustehtävän suorittamiseksi tai sen valvo-
miseksi, että Euroopan yhteisön lainsäädäntöä
on noudatettu.

Edellä 2 ja 3 momentin perusteella saatuja tie-
toja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoituk-
seen, johon niitä on pyydetty.

27 §

Muutoksenhaku

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen
tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa ha-
kea muutosta valittamalla maaseutuelinkeinojen
valituslautakuntaan siten kuin hallintolainkäyt-
tölaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryh-
tyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimen-
piteisiin.

Laki

eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi 2 päivänä helmikuuta 2007 annetun lain (78/2007) 2 §:n 3 kohta, 7 §:n 2 momentti, 11 §, 13 §:n 1 momentti, 14 §:n 1 momentin 4 kohta, 15 §, 16 §:n 3 momentti, 17 § ja 18 §:n 2 momentti seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) *tukijärjestelmästä vastaavalla viranomaisella*:

a) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta sekä maanmittaustoimistoa, jos kysymys on 1 §:n 1 kohdassa, 2 kohdan b, d tai e alakohdassa tai 3 kohdassa mainitun lain nojalla myönnettäviä lainoja ja syntyneitä saamia koskevasta tukijärjestelmästä; taikka

b) metsäkeskusta, jos kysymys on 1 §:n 2 kohdan a tai c alakohdassa kohdassa tarkoitettuja lainoja ja saamia koskevasta tukijärjestelmästä.

Valtiokonttorin on huolehdittava valtion edun valvonnasta myös silloin, kun joku muu hakee sellaisen kiinteistön pakkohuutokauppaa, joka on myös 1 §:ssä tarkoitettun lainan tai saamisen vakuutena. Valtiokonttorin on huolehdittava, että pakkohuutokauppaan osallistuu tarvittaessa joko Valtiokonttorin edustaja tai muu virkamies valtion edun valvojana. Jollei Valtiokonttorin edustaja ole läsnä pakkohuutokaupassa, ensisijainen velvollisuus olla läsnä on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen edustajalla. Valtiokonttorin on myös selvitettävä yhdessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa, onko valtion saamisen turvaamiseksi tarkoitettua ostaa kiinteistö pakkohuutokaupassa valtiolle.

7 §

Pakkoperintä

Valtiokonttori huolehtii pakkohuutokaupan hakemisesta pyydettyään tarvittaessa 1 §:ssä tarkoitettua lainasta tai saamisesta ensin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnon. Pakkohuutokauppaa haettaessa Valtiokonttorin tulee selvittää, onko sillä perittävänä muita 1 §:ssä tarkoitettuja lainojen tai saamisten eräänntyneitä maksuja samalta velalliselta tai onko pakkohuutokaupan kohteena oleva kiinteistö vakuutena muista 1 §:ssä tarkoitetuista lainoista tai saamisista taikka sellaisessa toimituksessa mukana, jota koskeva rahoituspäätös on jo tehty.

11 §

Tietojen luovuttaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella, maanmittaustoimistolla, metsäkeskuksella, Maaseutuvirastolla, Maanmittauslaitoksella ja maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus salsapitosäännösten estämättä saada Valtiokonttorilta tietoja niistä 1 §:ssä tarkoitetuista lainoista ja saamisista, joista se vastaa tai jotka kuuluvat sen valvottavana olevaan tukijärjestelmään. Sama oikeus on maa- ja metsätalousministeriöllä sekä sillä viranomaisella, joka vastaa maatalouden kehittämisrahaston kirjanpidosta. Valtiokonttori voi luovuttaa tiedot teknisen käytöthyönteiden avulla.

13 §

Maksuhelpotukset

Yhden tai useamman lyhennys- tai korkoerän maksuhelpotuksista päättää Valtiokonttori, jos maksuhelpotusta haetaan 1 §:n 2 kohdan a tai c—e alakohdassa taikka 3 kohdassa tarkoitetun saamisen tai lainan lyhennykselle tai korolle. Edellä 1 §:n 1 kohdassa tai 1 §:n 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun saamisen ja lainan lyhennys- ja korkoerän maksuhelpotuksesta päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää toimivaltaisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta.

14 §

Lainojen ja saamisten siirrot

Jos sen kiinteistön omistaja vaihtuu, jonka omistaminen on ollut lainan tai saamisen synty-
misen perusteena, lainan tai saamisen siirtäminen uuden omistajan vastattavaksi taikka lainan tai saamisen velkavastuusta vapauttaminen voidaan hyväksyä siten kuin laissa tai sen nojalla säädetään tai on määrätty, päätöksellä, jonka tekee:

4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jos kysymys on muusta 1 §:ssä tarkoitetusta saamisesta tai lainasta.

15 §

Saneerausmenettelyt

Suostumuksen yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitettuun menettelyyn tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (57/1993) tarkoitettuun menettelyyn taikka niitä vastaavaan vapaaehtoiseen laissa säädettyyn menettelyyn antaa Valtiokonttori tai, jos menettely koskee 1 §:n 1 kohdassa tai 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua lainaa tai saamista, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Jos suostumuksen antaminen kuuluu elinkeino-,

liikenne- ja ympäristökeskukselle, Valtiokonttorin on annettava sille lausunto, jonka tulee sisältää asian käsittelyyn tarvittavat tiedot lainasta tai saamisesta.

16 §

Lainojen ja saamisten vakuuksia koskevat ilmoitukset

Muun 1 §:ssä tarkoitetun saamisen tai lainan loppuun maksamisesta Valtiokonttorin on toimitettava kirjallisesti tieto sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka alueella oleva kiinteistö on saamisen tai lainan panttina. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin tehtävää merkintää varten kiinteistön vapautumisesta panttivastuusta ja toimitettava kuitti velalliselle.

17 §

Muu vakuuksien hoito

Suostumuksen 1 §:n 1 kohdan a—d, f—n tai alakohdassa tarkoitetun lainan tai saamisen vakuusjärjestelyihin ja panttivastuusta vapauttamiseen antaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus noudattaen, mitä laissa tai lain nojalla vakuusjärjestelyn edellytyksistä säädetään.

18 §

Irtisanominen

Ennen 1 §:n 1 kohdassa tai 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun lainan tai myyntihintasaamisen irtisanomista Valtiokonttorin on tarvittaessa pyydettävä lausunto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kestävän metsätalouden rahoituslain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä toukokuuta 2007 annetun kestävän metsätalouden rahoituslain (544/2007) 23 § seuraavasti:

23 §

Metsäkeskuksen selvittämisvelvollisuus

Metsäkeskuksen tulee ennen asian ratkaisemista selvittää, kohdistuuko aiottuun toimenpiteeseen luonnonsuojelulain (1096/1996) 9, 29—35, 47—49, 55 ja 56 §:stä sekä 10 luvusta johtuvia rajoitteita. Metsäkeskuksen tulee tarvittaessa pyytää hakemuksesta lausunto siltä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, jonka toimialueella toimenpide on tarkoitus toteuttaa.

Metsäkeskus saa kuitenkin ratkaista asian ilman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntoa sen jälkeen, kun kaksi kuukautta on kulunut lausuntopyynnön saapumisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maatalouden rakennetuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalouden rakennetuista 28 päivänä joulukuuta 2007 annetun lain (1476/2007) 19 §:n 2 momentti, 20, 22, 27, 30 ja 31 §, 33 §:n 1 momentti, 34 §, 36 §:n 1 momentti, 37 §, 38 §:n 1 momentti, 40 ja 44 §, 45 §:n 3 momentti, 46 §:n 1 momentti, 49, 50, 54, 61, 64 ja 66 § sekä 67 §:n 1 momentti seuraavasti:

19 §

Toimenpiteen toteutusaika

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi pidentää 1 momentissa tarkoitettua määräaika hakemuksesta, joka on tehty ennen määräajan päättymistä. Edellytyksenä on, että tuettavan toimenpiteen toteuttaminen on aloitettu 1 momentissa tarkoitettussa määräajassa ja että määräajan pidentämiseen on hyväksyttävä syy. Määräaika voidaan pidentää kahdesti enintään vuodeksi kerrallaan.

20 §

Tuen käyttöä koskevat ehdot

Tuen käyttämisestä tavaroiden tai palveluiden hankintaan taikka urakalla teettämiseen on voimassa, mitä julkisista hankinnoista annettussa laissa (348/2007) säädetään. Tuen saajan on esitettävä selvitys hankinnan toteuttamisesta mainitussa laissa edellytetyllä tavalla.

Tuetun investoinnin kohdetta ei saa pysyvästi tai merkittävässä määrin käyttää muuhun kuin tuen kohteena olevaan yritystoimintaan ennen kuin viisi vuotta on kulunut avustusmuotoisen tuen viimeisen erän maksamisesta ja, jos tuki on lainaan liittyvää tukea, lainan tai sen viimeisen erän nostamisesta. Jos tuetun investoinnin kohteen omistus- tai hallintaoikeus luovutetaan toiselle ennen edellä tarkoitettua määräajan päättymistä, tuen saajan on ennen luovutusta hankittava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että luovutuksen saaja täyttää tuen myöntämisen edellytykset ja että tuen kohteena olevan yritystoiminnan luonne ei olennaisesti muutu.

Tuen kohteena olevaa yritystoimintaa ei saa lopettaa eikä olennaisesti supistaa ennen kuin viisi vuotta on kulunut avustusmuotoisen tuen viimeisen erän maksamisesta ja, jos tuki on lainaan liittyvää tukea, lainan tai sen viimeisen erän nostamisesta. Jos tuen kohteena olevan yritystoiminnan omistus- tai hallintaoikeus luovutetaan toiselle ennen edellä tarkoitettua määrä-

ajan päättymistä, tuen saajan on ennen luovutusta hankittava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että luovutuksen saaja täyttää tuen myöntämisen edellytykset ja että tuen kohteena olevan yritystoiminnan luonne ei olennaisesti muutu.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuna luovutuksena ei pidetä tuetun investoinnin kohteen tai tuen kohteena olevan yritystoiminnan siirtymistä perintöoikeudellisen saannon tai sellaisen sukupolvenvaihdoksen kautta, jonka yhteydessä on maksettu tukea maatalouden harjoittamisesta luopumiseen tai myönnetty tukea tilanpidon aloittamiseen.

22 §

Tiedonanto- ja avustamisvelvollisuus

Tuen saaja on velvollinen antamaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tuettavaa toimenpidettä, sen edistymistä sekä tuen käyttöä koskevat oikeat ja riittävät tiedot.

Tuen saajan on viivytyksettä ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sellaisista asemaansa, toimintaansa tai tuettavaa toimenpidettä koskevista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta tuen maksamisen edellytyksiin tai jotka voivat johtaa tuen takaisinperintään.

Tuen saaja on velvollinen avustamaan 44 §:ssä tarkoitettua tarkastuksen suorittajaa antamalla korvauksetta tarkastustehtävän suorittamiseksi välttämättömät tiedot ja tarkastuksen kohdetta koskevat selvitykset sekä tarvittaessa esittelemällä tuettavaa toimenpidettä.

27 §

Lainan siirtäminen ja lainaehtojen muuttaminen

Tuen kohteena oleva laina saadaan siirtää toiselle 52 §:n mukaisesti hyväksytylle luotonantajalle. Lainaa saadaan siirtää toiselle tuen saajalle, jos elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tämän hyväksyy 34 §:ssä tarkoitettua päätöksen yhteydessä.

Tuen kohteena olevan lainan ehtoja saadaan muuttaa edellyttäen, ettei tällä ole vaikutusta tuen myöntämisen edellytysten tai ehtojen täyttämiseen taikka valtion asemaan takaajana. Muussa tapauksessa tuen saajan on hankittava lainan ehtojen muuttamiseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupa. Lupaa ei voida myöntää, jos lainan ehtojen muuttaminen vaikuttaa tuen myöntämisen edellytysten täyttämiseen.

Jollei korkotukilainaan kohdistu valtioneunkausta, laina saadaan siirtää ja sen ehtoja muuttaa rajoituksetta sen jälkeen, kun korkotuen maksaminen on päättynyt.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tilanteista, joissa lainan ehtojen muuttaminen edellyttää luvan hankkimista, sekä luvan hankkimiselle asetettavasta määräajasta. Maa-seutuvirasto antaa tarkemmat määräykset luvan hankkimisessa käytettävistä lomakkeista.

30 §

Tuen hakeminen

Tuen hakemiselle voidaan asettaa määräaika. Tukihakemus on toimitettava toimivaltaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Toimivaltainen on se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueella maatalan talouskeskus sijaitsee. Jos maatalan talouskeskus sijaitsee useamman kuin yhden elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella, toimivaltainen on se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueella pääosa maatalan tuotantorakennuksista sijaitsee.

Tuen hakemiselle asetettavasta määräajasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

31 §

Tukihakemuksen arviointi

Ennen tuen myöntämistä koskevan päätöksen tekemistä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi pyytää muilta viranomaisilta lausunnon tuen saajan ja tuettavaan toimenpiteeseen liitty-

vistä seikoista, jos tämä on välttämätöntä tuen myöntämisen edellytysten arvioimisessa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi ennen tuen myöntämistä suorittaa tuen myöntämisen edellytysten sekä tuettavan toimenpiteen arvioimiseksi maatilakäynnin. Maatilakäynnin havainnot on kirjattava, ja ne on annettava tiedoksi hakijalle. Maatilakäyntiä ei saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

33 §

Tukipäätös

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää tuen myöntämisestä. Tukipäätökseen on otettava myönnetyn tuen määrä, tässä laissa säädetty tuen ehdot, sen maksamisen ja takaisinperinnän edellytykset sekä takauksen ehdot. Päätökseen tulee lisäksi ottaa Euroopan yhteisön lainsäädännössä asetetut ehdot ja edellytykset. Rakentamisinvestointia koskevalla päätöksellä hyväksytään rakentamista koskeva suunnitelma.

34 §

Tukipäätöksen mukaisen oikeuden siirtäminen

Tukipäätöksen mukainen oikeus tukeen voidaan siirtää toiselle 5 §:ssä tarkoitettulle taholle, jos kyseisen tuen myöntämisen edellytykset täyttyvät. Siirron saajan on haettava päätöksen mukaisen oikeuden siirtämistä 29 §:ssä tarkoitettua menettelyä noudattaen. Tukipäätöksen siirtämisestä päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

36 §

Avustusmuotoisen investointituen maksaminen

Maatalan investointituen saajan on haettava avustuksen maksua kirjallisesti tarkoitusta varten vahvistetulla lomakkeella. Maksuhakemus on allekirjoitettava. Hakemuksen jättämiselle voidaan asettaa kohtuullinen määräaika, joka lasketaan tukipäätöksen tekemisestä tai, jos kyse on tuettavan toimenpiteen viimeisestä maksuha-

kemuksesta, tuettavan toimenpiteen toteutuksen päättymisestä. Hakemus on toimitettava toimivaltaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

---

37 §

Avustusmuotoisen tuen maksun suorittaminen

Avustuksen maksamisesta päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus kokoaa myöntämiensä tukien maksupäätöksiä koskevat tiedot ja toimittaa ne Maaseutuvirastolle. Maaseutuvirasto vastaa maksupäätöksiin sisältyvien menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä sekä maksujen tekemisestä suorittamisesta.

38 §

Nostolupa

Luvan tuen kohteena olevan lainan tai sen erän nostamiseen myöntää hakemuksesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Hakemukseen on liitettävä luvan myöntämiseen tarvittavat tilinpitoasiakirjat ja selvitykset. Nostoluvan hakemiselle voidaan asettaa määräaika, jota voidaan pidentää kerran ennen määräajan päättymistä tehdystä hakemuksesta. Määräajan pidentämiseen tulee olla hyväksyttävä syy.

---

40 §

Elinkeinosuunnitelman seuranta

Tuen saajan on esitettävä elinkeinosuunnitelmaan sisältyvien tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista koskevat selvitykset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitettujen selvitysten sisällöstä. Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset selvitysten esitystavasta sekä niiden toimittamisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

44 §

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriö ja Maaseutuvirasto voivat suorittaa tuen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi tuen myöntäjiin, välittäjiin ja saajiin kohdistuvia tarkastuksia. Vastaava oikeus on tuen välittäjien ja saajien osalta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla.

45 §

Tarkastuksen suorittaminen

Tarkastuksesta on laadittava tarkastuskertomus, joka toimitetaan viipymättä asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Maaseutuvirastolle.

---

46 §

Tuen maksamisen keskeyttäminen ja takaisinperintä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on velvollinen keskeyttämään tuen maksamisen ja perimään tuen takaisin, jos:

- 1) tuen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet;
- 2) tuen saaja on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut tuen myöntämiseen tai maksamiseen;
- 3) tuen ehtoja ei ole noudatettu;
- 4) tuen saaja ei ole täyttänyt 8 §:n 3 momentissa tarkoitettua sitoumusta;
- 5) tuen saaja on luovuttanut ilman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa tuen kohteena olevan yritystoiminnan tai tuetun investoinnin kohteen ennen 20 §:ssä säädetyn määräajan päättymistä;
- 6) tuen saaja on kieltäytynyt avustamasta tarkastuksessa; tai
- 7) Euroopan yhteisön osaksi rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja

maatalouden rakennetukia koskevassa Euroopan yhteisön lainsäädännössä tätä edellytetään.

49 §

Takaisinperinnän kohtuullistaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi jättää virheellisesti tai perusteetta maksetun määrän tai sille suoritettavan koron kokonaan tai osaksi perimättä, jos perinnän suorittaminen täysimääräisenä olisi tuen saajan olosuhteet ja toiminta huomioon ottaen kokonaisuutena tarkastellen kohtuutonta. Takaisinperintä ja korkojen periminen on kuitenkin suoritettava täysimääräisenä, jos Euroopan yhteisön osaksi rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja maatalouden rakennetukia koskevassa Euroopan yhteisön lainsäädännössä tätä edellytetään.

50 §

Takaisinperintää ja maksamisen keskeyttämistä koskeva päätös

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tehtävä takaisinperinnästä ja tuen maksamisen keskeyttämisestä päätös. Päätöksellä vahvistetaan takaisinperittävä määrä, 47 §:ssä tarkoitettu korko sekä niiden suorittamiselle asetettava eräpäivä.

Takaisinperintää koskeva päätös on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sai tiedon 46 §:ssä säädetystä perusteesta ja viimeistään kymmenen vuoden kuluttua tuen viimeisen erän maksamisesta.

54 §

Luotonantajan avustamis- ja tiedonantovelvollisuus

Luotonantajan on ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tuen kohteena olevan lainan siirtämisestä toiselle luotonantajalle sekä sellaisista 27 §:n 2 momentissa tarkoitetuista lainan ehtojen muutoksista, jotka eivät

edellytä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa.

Luotonantajan tulee takauksen kohteena olevaa lainaa hoitaessaan ottaa huomioon valtion etu takaajana. Luotonantajan on viivytyksettä ilmoitettava Maaseutuvirastolle sellaisista tuen saajan taloudellista asemaa, tuen kohteena olevaa lainaa tai lainan vakuutena olevan omaisuuden arvoa koskevasta muutoksesta, jolla voi olla vaikutusta valtion asemaan takaajana.

Luotonantajalla ja keskusrahallaitoksella on velvollisuus yksilöidystä pyynnöstä luovuttaa maa- ja metsätalousministeriölle, Maaseutuvirastolle sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sellaisia tuen saajaa koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä lainaan liittyvän tuen myöntämisen edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi.

Luotonantajan ja keskusrahallaitoksen tiedonantovelvollisuus koskee myös salassapidettäviä tietoja. Tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon ne on viranomaiselle säädettyjen tehtävien hoitamiseksi luovutettu.

61 §

Tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada muulta viranomaiselta tai julkista tehtävää hoitavalta taholta sellaisia hakijaa tai tuen saajaa, tämän terveydentilaa, taloudellista asemaa ja liike- tai ammattitoimintaa, julkisista varoista myönnettyä rahoitusta tai muuta tuen kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä tukea koskevan asian käsittelemiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa muulle viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitavalle taikka Euroopan yhteisön toimielimelle sellaisia tässä laissa säädettyä tehtävää hoidettaessa saatuja tuen saajaa koskevia tietoja, jotka ovat tarpeen viranomaiselle tai toimielimelle säädetyn tarkastustehtä-

vän suorittamiseksi tai sen valvomiseksi, että Euroopan yhteisön lainsäädäntöä on noudatettu.

Edellä 1 ja 2 momentin perusteella saatuja tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon niitä on pyydetty.

64 §

Varojen alueellinen kohdentaminen

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa 14 §:n 1 momentissa tarkoitetun myöntämisvaltuuden tai määrärahan suuntaamisesta tässä laissa tarkoitettuihin tukiin ja päättää niiden osoittamisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten käyttöön.

66 §

Valituskielto

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 19 §:n 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

67 §

Muutoksenhaku

Maaseutuviraston sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

rehulain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 8 päivänä helmikuuta 2008 annetun rehulain (86/2008) 23 § seuraavasti:

23 §

Valvontaviranomaiset

Elintarviketurvallisuusvirasto suunnittelee, ohjaa, kehittää ja suorittaa valtakunnallista rehuvalvontaa siten kuin tässä laissa säädetään sekä huolehtii tiedottamisesta. Elintarviketurvallisuusvirasto käyttää valvonnassa apunaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia.

Aluehallintovirastot valvovat Elintarviketurvallisuusviraston ohella lääkerehuja.

Tullilaitos valvoo Elintarviketurvallisuusviraston ohella rehujen maahantuontia ja maastavientiä sekä kuljetusta Suomen kautta tullaamatta.

Rajaeläinlääkärit huolehtivat tämän lain mukaisesta valvonnasta eläinlääkinnällisissä rajatarkastuksissa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain 5 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä 25 päivänä huhtikuuta 2008 annetun lain (284/2008) 5 ja 7 § seuraavasti:

5 §

Rekisterinpitoon liittyvät vastuut

Maaseutuvirasto, Elintarviketurvallisuusvirasto sekä maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus pitävät maa- ja metsätalousministeriön ohjauksessa maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmän rekistereitä sekä vastaavat talletettujen tietojen oikeellisuudesta kukin oman toimialansa osalta. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriöllä, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla, kuntien maaseutuelinkeino- ja elintarvikevalvontaviranomaisilla, aluehallintovirastoilla ja kunnaneläinlääkäreillä on oikeus käyttää ja päivittää tietoja säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa.

7 §

Tietojen luovuttamisesta päättävä viranomainen

Elintarviketurvallisuusvirasto, Maaseutuvirasto ja maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus päättävät kukin tietojen luovuttamisesta sivullisille oman toimialansa osalta. Lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset voivat luovuttaa tietoja oman viranomaistehtävänsä osalta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

riistavahinkolain 50 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 27 päivänä helmikuuta 2009 annetun riistavahinkolain (105/2009) 50 § seuraavasti:

50 §

Maaseutuviraston valvontatehtävä

Maaseutuviraston tehtävänä on suorittaa tämän lain noudattamisen valvonnassa tarpeellisia kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisten sekä metsäkeskusten tarkastuksia. Tarkempia säännöksiä tarkastusten toteuttamisesta voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Maaseutuviraston valvontatehtävään sovelletaan tällöin vastaavasti, mitä 49 §:ssä säädetään

maa- ja metsätalousministeriön valvontatehtävästä.

Maaseutuvirasto voi käyttää apunaan tarvittaessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten apua valvontatehtävänsä suorittamiseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

patoturvallisuuslain 5 ja 33 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä kesäkuuta 2009 annetun patoturvallisuuslain (494/2009) 5 § ja 33 §:n 1 momentti seuraavasti:

5 §

Viranomaiset

Tämän lain mukaisen toiminnan yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluvat maa- ja metsätalousministeriölle.

Tässä laissa tarkoitettuna patoturvallisuusviranomaisena toimii patoturvallisuusasioissa toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Maa- ja metsätalousministeriö voi määrätä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimimaan patoturvallisuusviranomaisena toisen

elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella.

33 §

Tietojärjestelmät

Suomen ympäristökeskus ylläpitää tietojärjestelmää tämän lain mukaista patojen valvontaa varten.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kaupparekisterilain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun kaupparekisterilain (129/1979) 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 245/2001, seuraavasti:

---

1 §

Kaupparekisteriä pitää Patentti- ja rekisterihallitus, jota tässä laissa sanotaan rekisteriviranomaiseksi. Kaupparekisteriasioissa toimivat maistraatit ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-

keskukset paikallisviranomaisina siten kun tässä laissa ja muutoin erikseen säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

henkilöstörahasolain 60 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 15 päivänä syyskuuta 1989 annetun henkilöstörahasolain (814/1989) 60 § seuraavasti:

60 §

Valvontakeinot

Milloin työ- ja elinkeinoministeriö havaitsee henkilöstörahasolain menetelleen lain tai sääntöjen vastaisesti taikka laiminlyöneen tässä laissa säädetty velvollisuutensa, ministeriö voi määrätä rahaston hallituksen ryhtymään toimiin oikea-aikaansaamiseksi tai kieltää virheellisen

päätöksen täytäntöönpanon. Ministeriö voi pyytää rahaston kotipaikan aluehallintovirastoa asettamaan määräyksen tai kiellon tehosteeksi uhkasakon rahaston hallituksen jäsenille. Uhkasakon määrää maksettavaksi aluehallintovirasto.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kuluttajatutkimuskeskuksesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuluttajatutkimuskeskuksesta 9 päivänä helmikuuta 1990 annetun lain (112/1990) 6 § seuraavasti:

6 §

Kuluttajatutkimuskeskuksella on oikeus saada muilta viranomaisilta tehtäviensä kannalta tarpeellisia tietoja.

Elinkeinonharjoittaja on velvollinen antamaan kuluttajatutkimuskeskukselle tietoja, joita tutkimuskeskus 1 §:ssä tarkoitettuja kulutushyödykkeiden hintaan ja laatuun liittyviä tutkimuksia varten tarvitsee. Tutkimuskeskus voi määrätä tiedot annettaviksi myös aluehallintovirastol-

le. Tietojen saannin turvaamiseksi kuluttajatutkimuskeskus voi pyytää virka-apua aluehallintovirastolta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa 24 päivänä elokuuta 1990 annetun lain (725/1990) 14 § seuraavasti:

14 §

Uhkasakko

Aluehallintoviranomainen voi hakemuksesta velvoittaa yrityksen uhkasakon uhalla täyttämään tästä laista johtuvat velvollisuudet. Hakemuksen voivat yhteisesti tehdä vähintään kah-

den sellaisen henkilöstöryhmän edustajat, jotka yhdessä edustavat henkilöstön enemmistöä, tai vastaavasti henkilöstöryhmiä edustavat yhdistykset. Uhkasakon asettamista voi hakea myös työ- ja elinkeinoministeriö.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kilpailunrajoituksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kilpailunrajoituksista 27 päivänä toukokuuta 1992 annetun lain (480/1992) 10 §:n 3 momentti, 12 §, 20 §:n 1 momentti ja 20 b §, sellaisina kuin niistä ovat 12 § osaksi laissa 318/2004 sekä 20 §:n 1 momentti ja 20 b § viimeksi mainitussa laissa, seuraavasti:

10 §

Vastaavat tiedot ja asiakirjat on annettava aluehallintovirastolle sen selvittäessä kilpailunrajoituksia tai kilpailuolosuhteita.

12 §

Kilpailuvirasto selvittää kilpailunrajoituksia ja niiden vaikutuksia. Jos kilpailuvirasto katsoo elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän rajoittavan kilpailua 4 tai 6 §:ssä taikka EY:n perustamissopimuksen 81 tai 82 artiklassa tarkoitetulla tavalla, sen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin kilpailunrajoituksen tai sen vahingollisten vaikutusten poistamiseksi. Kilpailuvirasto voi kuitenkin olla ryhtymättä toimenpiteisiin, jos kilpailunrajoituksesta huolimatta kilpailua kyseisillä markkinoilla voidaan kokonaisuudessaan pitää toimivana.

Aluehallintovirasto selvittää kilpailunrajoituksia ja niiden vaikutuksia sekä kilpailuviraston toimeksiannosta ryhtyy toimenpiteisiin kilpailunrajoituksen vahingollisten vaikutusten poistamiseksi.

20 §

Kilpailuviraston ja aluehallintoviraston asianomaisella virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus. Kilpailuvirastolla on velvollisuus Euroopan yhteisöjen komission pyynnöstä toimittaa tarkastus siten kuin Euroopan yhteisöjen säädöksissä säädetään.

20 b §

Toimittaessaan tarkastusta muissa kuin 20 §:ssä tarkoitetuissa tiloissa Euroopan yhteisöjen komission, kilpailuviraston ja aluehallintoviraston virkamiehellä on 20 §:ssä säädetty toimivaltuudet lukuun ottamatta kuitenkin 20 §:n 4 momentissa säädettyjä toimivaltuuksia.

Komissio, kilpailuvirasto ja aluehallintovirastot voivat tarkastuksessa käyttää apunaan muita valtuuttamiaan henkilöitä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

nuorista työntekijöistä annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan nuorista työntekijöistä 19 päivänä marraskuuta 1993 annetun lain (998/1993) 15 §, sellaisena kuin se on laissa 405/2004, seuraavasti:

15 §

Poikkeusluvut

Aluehallintovirasto voi määräämillään ehdoilla sallia:

1) erityisestä syystä 2 §:n 3 momentissa tarkoitettun henkilön työskentelyn esiintyjänä tai avustajana taide- ja kulttuuriesityksissä sekä muissa vastaavissa tilaisuuksissa, jos kyseinen toiminta ei vaaranna lapsen turvallisuutta taikka aiheuta haittaa hänen terveydelleen, kehitykselleen tai koulunkäynnilleen;

2) 14 vuotta täyttäneen nuoren työntekijän pitempään työssä 2 §:n 2 momentin 2 kohdan sekä 2 luvun säännöksistä poikkeavasti, jos hänen

ammattillinen kehityksensä tai muu tärkeä syy sitä edellyttää.

Aluehallintovirasto ei kuitenkaan voi antaa lupaa teettää nuorella työntekijällä 5 §:ssä sallitun ylityötuntimäärän lisäksi enempää kuin 40 tuntia ylityötä kalenterivuodessa eikä myöntää poikkeusta 8 §:n 1 ja 2 momentin lepoaikaa koskevista säännöksistä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

työaikalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 9 päivänä elokuuta 1996 annetun työaikalain (605/1996) 14 §, 26 §:n 1 momentin 14 kohta sekä 27 ja 36 §, sellaisina kuin ne ovat, 14 ja 27 § osaksi laissa 404/2004 sekä 26 §:n 1 momentin 14 kohta ja 36 § viimeksi mainitussa laissa, seuraavasti:

14 §

Poikkeuksellinen säännöllinen työaika

Jos työ on laadultaan sellaista, että sitä suoritetaan vain aika ajoin sen vuorokautisen työajan kuluessa, jona työntekijän on oltava valmiina työhön, aluehallintovirasto voi antaa määräämillään ehdoilla luvan poiketa 6 §:n säännöksistä.

Työnantajien ja työntekijöiden yhdistyksillä, joiden toimintapiiri käsittää koko maan, on myös oikeus sopia 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa säännöllisestä työajasta 6 §:n säännöksistä poiketen 40 §:ssä säädetyllä tavalla.

Aluehallintovirasto voi määräämillään ehdoilla antaa luvan järjestää työaika 7 §:ssä säädetyllä tavalla sellaisissakin töissä, joita ei ky-

seisessä säännöksessä ole mainittu, jos se on välttämätöntä.

26 §

Yötyö

Työ, jota tehdään kello 23:n ja 6:n välisenä aikana, on yötyötä. Työnantajan on työsuojeluviranomaisen pyynnöstä ilmoitettava tälle säännöllisesti teettämästään yötyöstä. Yötyötä saa teettää:

— — — — —
 14) aluehallintoviraston luvalla ja sen määräämin ehdoin työssä, jossa työn tekninen laatu tai muut erityiset syyt sitä vaativat.
 — — — — —

27 §

Vuorotyö ja yövuorot jaksotyössä

Vuorotyössä vuorojen on vaihduttava säännöllisesti ja muututtava ennakolta sovituin ajanjaksoin. Vuorojen katsotaan vaihtuvan säännöllisesti, kun vuoro jatkuu enintään yhden tunnin yhdessä työhön sijalle tulleen vuoron kanssa tai kun vuorojen väliin jää enintään yhden tunnin aika. Aluehallintovirasto voi myöntää luvan poiketa siitä, mitä tämän momentin ensimmäisessä virkkeessä säädetään.

Jaksotyössä työntekijällä saa työvuoroluettelon mukaan teettää peräkkäin enintään seitsemän työvuoroa yötyötä. Yövuorolla tarkoitetaan työvuoroa, josta vähintään kolme tuntia sijoittuu kello 23:n ja 6:n väliseen aikaan.

36 §

Poikkeuslupa

Jos työvuoroluettelon laatiminen on työn epä-säännöllisen luonteen vuoksi erittäin vaikeaa, aluehallintovirasto voi myöntää siitä vapautuksen osittain tai kokonaan. Poikkeusluvassa voidaan määrätä, että työvuoroluettelosta käy ilmi viikoittainen vapaa-aika.

Jos aluehallintovirasto on myöntänyt työnantajalle 1 momentissa tarkoitetun vapautuksen eivätkä olosuhteet ole luvan myöntämisen jälkeen muuttuneet olennaisesti, työnantaja ja 10 §:ssä tarkoitettu työntekijöiden edustaja voivat sopia aluehallintoviraston myöntämän vapautuksen jatkamisesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion erityisrahoitusyhtiöstä 18 päivänä kesäkuuta 1998 annetun lain (443/1998) 6 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 992/2005, seuraavasti:

6 §

Yhtiön tiedonantovelvollisuus ja valvonta

Yhtiön on annettava työ- ja elinkeinoministe-

riölle sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sen pyynnöstä tietoja, jotka ovat tarpeen käsiteltäessä valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetussa laissa

(1336/2006) tarkoitettuja avustushakemuksia. Yhtiön ja yhtiön tilintarkastajan on annettava työ- ja elinkeinoministeriölle sen pyynnöstä myös muita yhtiön toimialaan kuuluvia tai yhtiön valvomiseksi tarpeellisia tietoja.

Yhtiön toimielimen jäsen ja varajäsen sekä yhtiön palveluksessa oleva voi sen estämättä, mitä 5 §:ssä säädetään salassapitovelvollisuudesta, antaa työ- ja elinkeinoministeriölle sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tietoja, joita hän on saanut yhtiön asiakkaan tai muun henkilön taloudellisesta asemasta tai yksityisestä olosuhteesta, jos tietojen antaminen on

julkisen rahoituksen yhteensovittamisen taikka yritystukiasioiden viranomaiskäsitteilyn kannalta tarpeellista.

Yhtiön valvonnassa tulee soveltuvin osin ottaa huomioon ne periaatteet, joita Finanssivalvonta noudattaa luottolaitoksia valvoessaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

Kuluttajavirastosta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kuluttajavirastosta 18 päivänä joulukuuta 1998 annetun lain (1056/1998) 4 § seuraavasti:

4 §

Tietojenantamisvelvollisuus

Elinkeinonharjoittaja on velvollinen antamaan Kuluttajavirastolle kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten vähittäismyyntihintoja koskevia tietoja 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuja selvityksiä ja vertailuja varten sekä kuluttaja-asiamiehelle tietoja 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuja valvontatehtäviä varten. Kuluttajavirasto

voi määrätä tiedot annettavaksi myös aluehallintovirastoille.

Kuluttajavirasto ja kuluttaja-asiamies voivat asettaa tietojenantovelvollisuuden tehosteeksi uhkasakon.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan perintätoiminnan luvanvaraisuudesta 22 päivänä huhtikuuta 1999 annetun lain (517/1999) 1 §:n 2 momentti sekä 10—13 §, sellaisena kuin niistä on 13 § osaksi laissa 677/2002, seuraavasti:

1 §

Perintätoiminnan luvanvaraisuus

 Toimiluvan myöntää aluehallintovirasto.
 -----

10 §

Valvonta

Tämän lain noudattamista valvoo aluehallintovirasto.

Toimiluvan haltijan on toimitettava aluehallintovirastolle jäljennökset tilintarkastuskertomuksesta ja tilinpäätöksestä liitteineen kahden kuukauden kuluessa tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta. Toimiluvan haltijan on myös viipymättä tehtävä aluehallintovirastolle ilmoitus perintätoiminnasta vastaavan henkilön vaihtumisesta ja esitettävä selvitys uuden vastaavan henkilön kelpoisuudesta.

11 §

Pakkokeinot

Aluehallintoviraston on kiellettävä perintätoiminta, jota harjoitetaan ilman tässä laissa säädettyä toimilupaa. Kielto voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös perintätoiminnan harjoittajan palveluksessa olevaan henkilöön tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

Jos toimiluvan haltija laiminlyö 9 §:n 1 momentissa tai 10 §:n 2 momentissa säädetyn tai 13 §:n 2 momentista johtuvan velvollisuuden, aluehallintovirasto voi kehottaa asianomaista täyttämään sen määräajassa.

Aluehallintovirasto voi asettaa tässä pykälässä tarkoitetun kiellon tai kehotuksen tehosteeksi uhkasakon. Edellä 1 momentissa tarkoitettua kieltoa on kuitenkin tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Hämeenlinnan hallinto-oikeus. Uhkasakosta säädetään muutoin uhkasakkolaissa (1113/1990).

12 §

Kirjallinen varoitus ja toimiluvan peruuttaminen

Aluehallintoviraston on peruutettava toimilupa, jos toimiluvan haltija ei enää täytä toimiluvan myöntämisen edellytyksiä eikä ole asetetussa määräajassa korjannut niissä olevaa puutetta tai jos perintätoiminnasta vastaava henkilö on laiminlyönyt 5 §:ssä säädetyn velvollisuutensa. Toimilupa on peruutettava myös, jos toimiluvan haltija on toistuvasti laiminlyönyt 9 §:n 1 momentissa tai 10 §:n 2 momentissa säädetyn tai 13 §:n 2 momentista johtuvan velvollisuuden.

Jos toimiluvan peruuttaminen olisi olosuhteisiin nähden kohtuutonta, aluehallintovirasto voi sen sijasta antaa toimiluvan haltijalle kirjallisen varoituksen.

13 §

Valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeus

Aluehallintovirastolla on oikeus saada valvontaa sekä toimiluvan myöntämistä ja peruuttamista koskevien asioiden käsittelyä varten tarpeellisia tietoja rikosrekisteristä ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitettusta sakkorekisteristä.

Aluehallintovirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus pyynnöstä saada toimiluvan haltijalta tämän lain noudattamisen valvontaa varten muut tarpeelliset tiedot.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan talous- ja velkaneuvonnasta 4 päivänä elokuuta 2000 annetun lain (713/2000) 2, 3 ja 7 § seuraavasti:

2 §

Talous- ja velkaneuvonnan järjestäminen

Talous- ja velkaneuvonnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluvat Kuluttajavirastolle.

Aluehallintovirasto vastaa siitä, että talous- ja velkaneuvontaa on riittävästi saatavissa viraston toimialueella.

Talous- ja velkaneuvontapalvelujen järjestämisestä huolehtivat aluehallintovirasto ja kunnat siten kuin 3 §:ssä säädetään.

3 §

Kunnan ja aluehallintoviraston järjestämä talous- ja velkaneuvonta

Talous- ja velkaneuvontapalvelu järjestetään ensisijaisesti siten, että kunta tekee aluehallintoviraston kanssa kuntalain (365/1995) 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun sopimuksen, jossa se sitoutuu huolehtimaan talous- ja velkaneuvontapalvelujen järjestämisestä kunnassa asuville henkilöille. Aluehallintovirasto ja kunnat voivat sopia, että kunta huolehtii tehtävästä yhden tai useamman kunnan puolesta.

Kunta voi järjestää talous- ja velkaneuvontapalvelun perustamalla sitä varten yhden tai use-

amman viran tai työsopimussuhteisen tehtävän. Virka tai tehtävä voi olla osa-aikainen. Virka tai tehtävä voidaan kunnassa yhdistää toiseen virkaan tai tehtävään, jollei yhdistäminen vaikuta tehtävien asianmukaiseen hoitamiseen. Virka tai tehtävä voidaan perustaa kuntien yhteiseksi siten kuin kuntalaissa säädetään. Kunta voi huolehtia talous ja velkaneuvontapalveluista myös hankkimalla ne tehtävien hoitamiseen sopivalta palvelun tuottajalta.

Jos kunta ei kuulu minkään 1 momentissa tarkoitetun sopimuksen piiriin, aluehallintoviraston on hankittava palvelut tehtävien hoitamiseen sopivalta palvelun tuottajalta.

7 §

Tietojen luovuttaminen

Talous- ja velkaneuvontapalvelujen tuottaja on velvollinen antamaan aluehallintovirastolle ja Kuluttajavirastolle seurantaa ja valvontaa sekä korvauksen määräämistä varten tarpeelliset tiedot toiminnastaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kiinteistönvälitysliikkeistä ja vuokrahuoneiston välitysliikkeistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kiinteistönvälitysliikkeistä ja vuokrahuoneiston välitysliikkeistä 15 päivänä joulukuuta 2000 annetun lain (1075/2000) 7, 8, 17—19 ja 21 §, sellaisena kuin niistä on 17 § osaksi laissa 676/2002, seuraavasti:

7 §

Välitysliikerekisteri, rekisteri-ilmoitus ja muutoksista ilmoittaminen

Aluehallintovirasto pitää välitysliikkeistä rekisteriä (*välitysliikerekisteri*). Jokaisella on oikeus saada tietoja rekisteriin merkityistä seikoista sekä otteita rekisteristä.

Sen, joka aikoo harjoittaa välitystoimintaa, on tehtävä ilmoitus rekisteriin merkitsemistä varten sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella liikkeen hallintoa on tarkoitus pääasiallisesti hoitaa. Rekisteri-ilmoituksen sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Rekisteriin merkittyjen tietojen muutoksista on viipymättä ilmoitettava aluehallintovirastolle. Vastaavan hoitajan vaihtumisesta on ilmoitettava viimeistään kuukauden kuluttua siitä, kun edellisen tehtävä on päättynyt.

8 §

Rekisteröinnin edellytykset

Aluehallintoviraston on rekisteröitävä 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu rekisteri-ilmoituksen tekijä kiinteistönvälitysliikkeeksi tai vuokrahuoneiston välitysliikkeeksi, jos:

1) ilmoituksen tekijällä on oikeus harjoittaa elinkeinoa Suomessa;

2) ilmoituksen tekijä, jos hän on luonnollinen henkilö, on täysi-ikäinen, ei ole konkurssissa eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu;

3) ilmoituksen tekijällä on vastuuvakuutus, jonka vakuutusmäärän voidaan välitystoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen arvioida riittävän toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen korvaamiseen ja joka muilta ehdoiltaan vastaa alalla tavanomaista vakuutuskäytäntöä; ja

4) ilmoituksen tekijä on ilmoittanut vastaavan hoitajan, joka täyttää 5 §:n 2 ja 3 momentissa säädetyt edellytykset.

Aluehallintovirasto voi evätä rekisteröinnin, jos olosuhteet huomioon ottaen on ilmeistä, että ilmoituksen tekijä aikoo harjoittaa välitystoimintaa toisen välikätenä.

17 §

Valvonta ja valvontaviranomaisen tiedonsaanti-oikeus

Tämän lain noudattamista valvoo aluehallintovirasto.

Välitysliikkeen on salassapitosäännösten esitämättä pyynnöstä annettava aluehallintovirastolle toimeksiantopäiväkirja ja siihen liittyvät asiakirjat sekä muut valvontaa varten tarvittavat asiakirjat ja tiedot.

Aluehallintovirastolla on oikeus saada sakan täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitettuja sakkorekisteristä tiedot, jotka ovat tarpeen vastaavan hoitajan luotettavuuden selvittämiseksi. Oikeudesta saada tietoja rikosrekisteristä säädetään erikseen.

18 §

Pakkokeinot

Aluehallintoviraston on kiellettävä välitystoiminta, jota harjoitetaan tämän lain vastaisesti ilman rekisteröintiä. Kielto voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös tällaista toimintaa harjoittavan palveluksessa olevaan henkilöön tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

Jos välitysliike laiminlyö 7 §:n 3 momentissa, 10 tai 11 §:ssä säädetyn taikka 17 §:n 2 momentista johtuvan velvollisuuden, aluehallintovirasto voi kehottaa välitysliikettä täyttämään velvollisuuden määräajassa. Jos vastaava hoitaja laiminlyö 5 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden, aluehallintovirasto voi antaa välitysliikkeelle varoituksen. Jos laiminlyönnit ovat vakavia tai jos ne annetusta kehotuksesta tai varoituksesta huolimatta toistuvat, aluehallintovirasto voi kieltää osaksi tai kokonaan välitysliikkeen toiminnan määräajaksi, kuitenkin enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Aluehallintovirasto voi asettaa tässä pykälässä tarkoitetun kiellon tai kehotuksen tehosteeksi uhkasakon. Edellä 1 momentissa tarkoitettua kieltoa on kuitenkin tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta. Uhkasakosta säädetään muutoin uhkasakolaissa (1113/1990).

19 §

Rekisteristä poistaminen

Aluehallintoviraston on poistettava välitysliike rekisteristä, jos:

- 1) välitysliike on lopettanut toimintansa;
- 2) 8 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa säädetty rekisteröinnin edellytykset eivät enää täyty;
- 3) välitysliike harjoittaa välitystoimintaa toisen välikätenä;
- 4) välitysliikkeellä ei enää ole vastaavaa hoitajaa, joka täyttää 8 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetty rekisteröinnin edellytykset eikä välitysliike ole aluehallintoviraston kehotuksessa asetetussa määräajassa ilmoittanut uutta vastaavaa hoitajaa; tai

5) välitysliikkeen tai sen vastaavan hoitajan toiminnassa ilmenee vakavia tai toistuvia laiminlyöntejä ja liikkeelle on jo aiemmin asetettu määräaikainen toimintakielto.

Jos välitysliike on asetettu konkurssiin, välitysliike säilyy konkurssin estämättä rekisterissä kuuden kuukauden ajan. Konkurssipesän hoitajan on ilmoitettava aluehallintovirastolle viipymättä välitysliikkeen konkurssiin asettamisesta.

21 §

Muutoksenhaku aluehallintoviraston päätökseen

Muutoksenhausta aluehallintoviraston tekemään päätökseen on voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Tässä laissa tarkoitettua päätöstä rekisteristä poistamisesta ja määräaikaisesta toimintakiellosta on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

yritys- ja yhteisötietolain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 16 päivänä maaliskuuta 2001 annetun yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 10 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 745/2004, seuraavasti:

10 §

Perustamisilmoitus

Rekisteröintivelvollisen yrityksen tai yhteisön perustamisesta tai elinkeinotoiminnan aloittamisesta tai kotipaikan siirtämisestä Suomeen on ilmoitettava tarkoitusta varten vahvistetulla perustamisilmoituslomakkeella. Ilmoitus voidaan toimittaa Patentti- ja rekisterihallitukseen,

maistraattiin, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen tai verovirastoon.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 4 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 14 päivänä kesäkuuta 2002 annetun lain (504/2002) 4 § ja 10 §:n 1 momentin 2 kohta seuraavasti:

4 §

Yksityisten sosiaalipalvelujen tai yksityisten terveydenhuollon palvelujen tuottajan rikosrekisteriote

Jos yksityisten sosiaalipalvelujen tai yksityisten terveydenhuollon palvelujen tuottajan toimialaan kuuluu palvelujen antaminen alaikäiselle, tulee aluehallintoviraston ennen luvan myöntämistä pyytää muuhun kuin työsopimussuhteeseen henkilökuntaan kuuluvalta henkilöltä, jolle kuuluu 2 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä, nähtäväksi rikosrekisterilain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu ote rikosrekisteristä.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös kuntaa, jonka tulee vastaanotettuaan yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetun lain 6 §:n tai lasten päivähoidosta annetun lain (36/1973) 28 §:n 1 momentin mukaisen ilmoituksen, pyytää henkilöltä viipymättä nähtäväksi ote rikosrekisteristä.

Tässä pykälässä tarkoitettu ote on pyydettävä nähtäväksi myös ennen kuin muu kuin lupahakemuksessa tai ilmoituksessa määritelty henkilö otetaan 2 §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin. Palvelun tuottajan on ilmoitettava asiasta asianomaiselle aluehallintovirastolle tai kunnalle.

10 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

2) rikkoo 4 §:n 3 momentissa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa aluehallintovirastolle tai kunnalle muun kuin lupahakemuksessa tai ilmoituksessa määritellyn henkilön ottamisesta lain tarcoittamiin tehtäviin tai

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, rikostaustan selvittämisrikkomuksesta sakkoon. Työnantajan tai tämän edustajan vastuu määräytyy rikoslain (39/1889) 47 luvun 7 §:ssä säädettyjen perusteiden mukaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan julkisesta työvoimapalvelusta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1295/2002) 1 luvun 6 §, 11 luvun 3 §:n 1 ja 4 momentti, 12 luvun 2 §:n 1 momentti, 13 luvun 1 §:n 1 ja 4 momentti ja 6 §,

sellaisina kuin niistä ovat 11 luvun 3 §:n 1 ja 4 momentti laissa 1052/2008, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

6 §

Lain toimeenpano

Tämän lain toimeenpanoa johtaa, ohjaa ja kehittää ylimpänä viranomaisena työ- ja elinkeinoministeriö. Työ- ja elinkeinoministeriö antaa vuosittain julkisen työvoimapalvelun tavoitteiden toteutumista sekä työvoimapalvelun tilaa ja kehitystä koskevan työllisyyskertomuksen käytettäväksi hallituksen toimenpidekertomuksen oheisaineistona.

Työ- ja elinkeinotoimisto sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hoitavat julkisen työvoimapalvelun toimeenpanotehtävät, jollei lailla toisin säädetä.

Työvoimaviranomainen pitää yllä asiakkaiden omatoimiseen käyttöön soveltuvaa, avoimia työpaikkoja, koulutusmahdollisuuksia ja henkilöasiakkaita koskevien tietojen tietojärjestelmää, jolla nopeutetaan työmarkkinoiden tiedonvälitystä ja tehostetaan työ- ja elinkeinotoimiston palvelujen järjestämistä. Tietojärjestelmästä ja yksityisyyden suojasta sitä käytettäessä säädetään työhallinnon asiakaspalvelun tietojärjestelmästä annetussa laissa (1058/2002).

11 luku

Toimeenpanoon liittyvä yhteistyö

3 §

Työllisyyden edistämistoimikunnan asettaminen ja tehtävät

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus asettaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan te-toimikunnan, jonka tehtävänä on seurata ja ennakoida työmarkkinoilla tapahtuvia muutoksia ja suunnitella muutosten johdosta tarvittavia toimenpiteitä ja näin edistää työvoiman saatavuuden turvaamista ja työllisyyden paranemista. Lisäksi te-toimikunnan tehtävänä on seurata julkisen työvoimapalvelun toimeenpanoa sekä tarvittaessa tehdä esityksiä sen kehittämiseksi.

Te-toimikunnan työttömyysetuuden työvoimapolitiittisiin edellytyksiin liittyvistä tehtävistä säädetään työttömyysturvalaissa (1290/2002). Työttömyysturvalain 11 luvun 4 §:n 5 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettuja asioita käsitellessään te-toimikunta toimii jaostona. Jaostoon kuuluu te-toimikunnan puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi yksi työnantaja ja yksi työntekijöitä edustava jäsen. Jaosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja muut jäsenet ovat saapuvilla. Jaoston kannaksi tulee se mielipide, jota jäsenten enemmistö kannattaa. Jos jaoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat esteellisiä käsittelemään asiaa, asian käsittely siirretään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen määräämälle toisen työ- ja elinkeinotoimiston yhteydessä toimivalle te-toimikunnalle.

12 luku

Tukien, avustusten ja etuuksien toimeenpanoa koskevat säännökset

2 §

Eräät työvoimaviranomaisen myöntämiä tukia, etuuksia tai avustuksia koskevat säännökset

Työ- ja elinkeinotoimiston myöntämät tuet, avustukset ja etuudet maksaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, joka niitä takaisin perittäessä toimii valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionapuviranomaisena.

13 luku

Muutoksenhaku

1 §

Muutoksenhaku työvoimaviranomaisen etuus päätökseen

Työ- ja elinkeinoministeriön, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai työ- ja elinkeinotoimiston muuhun kuin 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun päätökseen, joka koskee tämän lain mukaista tukea, avustusta tai etuutta, ei saa hakea valittamalla muutosta.

Poiketen 2 momentista oikaisua ei saa hakea:

1) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen, joka koskee työllisyysmäärärahan osoittamista valtion virastolle tai laitokselle investointiin myönnettäväksi valtionavun hakijalle;

2) työ- ja elinkeinotoimiston päätökseen, joka koskee työllistämistuen myöntämistä tai sijoitusta valtion työtehtäviin.

6 §

Muutoksenhakuoikeuden rajoitukset

Jollei edellä tai erikseen lailla toisin säädetä, valittamalla ei saa hakea muutosta:

1) tässä laissa tarkoitetun palvelun tarjoamista tai hankkimista koskevaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai työ- ja elinkeinotoimiston päätökseen;

2) työvoimapolitiittista aikuiskoulutusta koskevaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai työ- ja elinkeinotoimiston päätökseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

työneuvostosta ja eräistä työsuojelun poikkeusluvista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työneuvostosta ja eräistä työsuojelun poikkeusluvista 19 päivänä toukokuuta 2004 annetun lain (400/2004) 1, 8—11 ja 17 §, sellaisena kuin niistä on 8 § laissa 336/2007, seuraavasti:

1 §

Työneuvoston asema

Työneuvosto on työ- ja elinkeinoministeriön alainen riippumaton erityisviranomainen, joka antaa lausuntoja 7 §:ssä tarkoitettujen työlainsäädännön alaan kuuluvien lakien soveltamisesta ja tulkinnasta. Työneuvosto käsittelee ja ratkaisee myös 9 §:ssä tarkoitettussa aluehallintoviraston poikkeuslupa-asiassa antamaa päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

5) kirkon sopimusvaltuuskunta;
6) kunnallinen työmarkkinalaitos;
7) Ahvenanmaan maakunnan hallitus tai Ahvenanmaan maakunnan kunnallinen sopimusvaltuuskunta; taikka

8) työ- ja elinkeinoministeriö siitä, sovelletaanko yhteistoiminnasta yrityksissä annettua lakia tai yhteistoiminnasta suomalaisissa ja yhteisönlaajuisissa yritysryhmissä annettua lakia yritykseen tai yritysryhmään.

8 §

Lausunnon pyytäjä ja sen pyytäminen

Työneuvoston lausuntoa voi pyytää:

- 1) tuomioistuini;
- 2) aluehallintovirasto;
- 3) työnantajien tai työntekijöiden keskusjärjestö;
- 4) valtion työmarkkinapolitiikkaa käsittelevä ministeriö;

9 §

Aluehallintovirastojen poikkeuslupa-asiat

Aluehallintovirasto voi myöntää hakemukselta poikkeuksia seuraavien säännösten perusteella:

- 1) työaikalain 14 §:n 1 ja 3 momentti;
- 2) työaikalain 26 §:n 1 momentin 14 kohta;
- 3) työaikalain 27 §:n 1 momentti;
- 4) työaikalain 36 §:n 1 momentti;
- 5) nuorista työntekijöistä annetun lain 15 §.

10 §

Poikkeuslupa-asian käsittely aluehallintovirastossa

Ennen kuin aluehallintovirasto tekee 9 §:ssä tarkoitetun päätöksen, on työnantajan varattava työehtosopimuslain (436/1946) nojalla sitovan työehtosopimuksen perusteella valitulle asianomaiselle luottamusmiehelle tai työsopimuslain (55/2001) 13 luvun 3 §:ssä tarkoitetulle luottamusvaltuutetulle mahdollisuus tulla kuulluksi asiassa joko suullisesti tai kirjallisesti. Jollei työpaikalla ole luottamusmiestä tai luottamusvaltuutettua, kuulemismahdollisuus on varattava työsuojeluvaltuutetulle, ja jollei tätäkään ole, kuulemismahdollisuus on varattava kullekin työntekijälle, jota päätös koskee.

Jos poikkeuslupa-asiaa ei voida aluehallintovirastossa heti lopullisesti ratkaista ja kyse on voimassa olevan poikkeuslupan jatkamisesta, voidaan antaa väliaikainen päätös, joka on voimassa enintään siihen asti, kunnes asia voidaan lopullisesti päättää.

Myönnetty poikkeuslupa voidaan peruuttaa, jos luvan myöntäminen on perustunut virheellisiin tietoihin asiaan vaikuttavista tosiasioista tai olosuhteet ovat päätöksen antamisen jälkeen olennaisesti muuttuneet. Poikkeuslupaa peruutettaessa määrätään myös päivä, mistä lukien luvan voimassaolo päättyy. Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

11 §

Muutoksenhaku aluehallintoviraston poikkeuslupa-asiassa antamaan päätökseen

Aluehallintoviraston poikkeuslupa-asiassa antamaan päätökseen voi vaatia kirjallisesti oi-

kaisua työneuvostolta. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Poikkeuslupan hakijan on tehtävä oikaisuvaatimus 30 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut päätöksestä tiedon, ja muun oikaisuvaatimuksen tekijän siitä, kun päätös tai sen jäljennös on pantu nähtäville työpaikalle. Oikaisuvaatimus on toimitettava työneuvostolle.

Oikeus oikaisuvaatimuksen tekemiseen on:

- 1) poikkeuslupan hakijalla;
- 2) niillä 10 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla työntekijöiden edustajilla tai työntekijöillä, joita on kuultu tai joita olisi pitänyt kuulla ennen aluehallintoviraston asiassa tekemää ratkaisua; ja
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun aluehallintoviraston päätös välittömästi vaikuttaa.

17 §

Työneuvoston asiakirjat ja poikkeuslupapäätökset

Työneuvoston lausunnot ja päätökset sekä aluehallintoviraston poikkeuslupia koskevat päätökset annetaan asianosaisille maksutta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä (SE) ja eurooppaosuuskunnassa (SCE) annetun lain 38 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä (SE) ja eurooppaosuuskunnassa (SCE) 13 päivänä elokuuta 2004 annetun lain (758/2004) 38 §, sellaisena kuin se on laissa 663/2006, seuraavasti:

38 §

Uhkasakko

Aluehallintoviranomainen voi hakemuksesta velvoittaa eurooppayhtiön, eurooppaosuuskunnan tai osallistuvan yhtiön sakon uhalla täyttämään tästä laista tai 16 §:ssä tarkoitetusta sopimuksesta johtuvat velvollisuudet. Uhkasakon

asettamista voi hakea työ- ja elinkeinoministeriö.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

pienien ja keskisuurten yritysten osaamisen kehittämispalveluista annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pienien ja keskisuurten yritysten osaamisen kehittämispalveluista 12 päivänä marraskuuta 2004 annetun lain (971/2004) 2 ja 3 § seuraavasti:

2 §

Pk-yritysten osaamisen kehittämispalvelut

Pk-yritysten osaamisen kehittämispalveluilla tarkoitetaan työ- ja elinkeinoministeriön sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimeksiannosta pk-yrityksille järjestettyä yrittäjävalmennusta, tuotteistettuja asiantuntijapalveluita, alueellisia elinkeinojen kehittämisprojekteja sekä neuvonta-, koulutus-, konsultointi- ja muita kehittämispalveluita.

3 §

Pk-yritysten osaamisen kehittämispalveluihin osallistuvien rahoitusosuus

Työ- ja elinkeinoministeriön tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimeksiantoon perustuvista pk-yritysten osaamisen kehittämispalveluista, jotka rahoitetaan valtion talousarviossa tähän tarkoitukseen osoitetuilla määrärahoilla, peritään osallistujilta rahoitusosuus, jonka määrä vahvistetaan vuosittain valtion talousarviossa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryh-
tyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimen-
piteisiin.

Laki

tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain 10 ja 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä
22 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1233/2006) 10 ja 12 §,
sellaisena kuin niistä on 10 § osaksi laissa 168/2008, seuraavasti:

10 §

Laiminlyöntimaksun määrääminen

Aluehallintovirasto määrää päätöksellään ti-
laajan maksamaan laiminlyöntimaksun päätök-
sessä asetetussa määräajassa. Oikeus antaa lai-
minlyöntimaksua koskeva päätös vanhentuu,
jollei maksun määräämistä koskeva asia ole tul-
lut vireille kahdessa vuodessa siitä, kun tässä
laissa tarkoitettua sopimusta koskeva työ on
päättynyt.

Tilaaja saa hakea aluehallintoviraston anta-
maan päätökseen muutosta valittamalla hallinto-
oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa
(586/1996) säädetään.

Laiminlyöntimaksu määrätään maksettavaksi
valtiolle. Maksun täytäntöönpanosta säädetään
sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa
(672/2002). Maksettavaksi eräänntyneelle laimin-
lyöntimaksulle, jota ei ole suoritettu viimeistään
eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain
(633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun kor-
kokannan mukaan.

12 §

Valvonta

Työsuojeluviranomaiset valvovat tämän lain
noudattamista siten kuin työsuojelun valvonnas-
ta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta an-
netussa laissa (44/2006) säädetään, jollei tästä
laista muuta johdu.

Työsuojeluviranomaisilla on pyynnöstä oi-
keus saada tilaajalta nähtävikseen selvitysvel-
vollisuuteen liittyvät asiakirjat ja tarvittaessa
jäljennökset niistä. Jos tarkastaja havaitsee, että
edellytykset laiminlyöntimaksun määräämiselle
ovat olemassa, hänen on saatettava asia välittö-
mästi aluehallintoviraston käsiteltäväksi. Jos
työsuojeluviranomaiselle on tehty ilmoitus siitä,
että selvitysvelvollisuutta epäillään rikotun,
aluehallintoviraston on käsiteltävä asia kiireelli-
senä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryh-
tyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimen-
piteisiin.

Laki

valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1336/2006) 5 ja 16—18 §, 20 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 momentti sekä 22, 23, 25, 30 ja 33 § seuraavasti:

5 §

Viranomaiset

Tässä laissa tarkoitettuja avustuksia koskevia asioita käsittelevät työ- ja elinkeinoministeriö sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset.

16 §

Avustuksen hakeminen

Kirjallinen hakemus avustuksen saamiseksi on toimitettava ennen hankkeen aloittamista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen.

Tarkempia säännöksiä avustuksen hakemisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

17 §

Avustuspäätös

Avustuksesta päättää se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueella avustettava hanke pääosin toteutetaan. Työ- ja elinkeinoministeriö voi yksittäistapauksessa siirtää asian toimivaltaiselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta toiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, kun hanke toteutetaan useamman kuin yhden keskuksen toimialueella.

Yrityksen kehittämisavustuksesta päättää työ- ja elinkeinoministeriö, jos avustuksen perusteena olevien menojen määrä ylittää neljä miljoonaa euroa. Työ- ja elinkeinoministeriö voi pitää päätösvallan myös tätä pienemmissä hankkeissa, jos päätöksellä on erityistä merkitystä tämän lain soveltamisen kannalta.

Jos hankkeen toteuttamiseen osallistuu useampi kuin yksi yritys tai yrityksen ohella yhteisö, joka ei harjoita yritystoimintaa, avustus voidaan myöntää yritykselle tai yhteisölle, joka on sitoutunut vastaamaan avustuksen käytöstä koko hankkeeseen.

Avustuspäätöksen voimassaoloajan pidentämisestä päättää se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueella avustettava hanke pääosin toteutetaan.

18 §

Avustuksen maksaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maksaa avustuksen erillisestä hakemuksesta hankkeen edistymisen mukaan myöntämispäätöksessä asetettujen tarkempien ehtojen ja hyväksyttävän selvityksen perusteella.

Edellä 17 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa avustus voidaan maksaa yritykselle tai yhteisölle, joka on sitoutunut vastaamaan avustuksen käytöstä koko hankkeeseen.

20 §

Valvonta

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia avustusten myöntäjinä ja maksajina valvoo työ- ja elinkeinoministeriö, joka voi tarkastaa itse tai valtuuttaa muun viranomaisen tai ulkopuolisen tilintarkastajan tarkastamaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia. Avustusten käyttöä valvovat työ- ja elinkeinoministeriö ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, jotka voivat valtuuttaa muun viranomaisen tai ulkopuoli-

sen tilintarkastajan tarkastamaan avustusten käyttöä.

21 §

Tarkastusoikeus

Työ- ja elinkeinoministeriöllä ja elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksella sekä niiden valtuuttamalla tarkastajalla on oikeus tarkastaa avustuksen hakijan ja avustuksen saajan liiketoimintaa avustuksen myöntämisen ja käytön edellyttämässä laajuudessa. Tarkastuksen suorittamiseksi avustuksen hakija tai avustuksen saaja on velvollinen ilman aiheutonta viivytystä korvauksetta esittämään tarkastusta suorittavalle kaikki tarvittavat asiakirjat ja muun avustuksen käyttöön liittyvän aineiston sekä muutoinkin avustamaan tarkastuksessa. Tarkastusta suorittavalla on oikeus tässä tarkoituksessa päästä tarkastettavan hallitsemiin tai käytössä oleviin tiloihin ja alueille. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvassa paikassa.

22 §

Oikeus tietojen saamiseen

Työ- ja elinkeinoministeriöllä on salassapitosäännösten estämättä ja korvauksetta oikeus saada elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta avustujajärjestelmän hallinnoinnin edellyttämiä tarpeellisia tietoja ja selvityksiä avustusten hakemisesta, myöntämisestä, maksamisesta ja valvonnasta. Työ- ja elinkeinoministeriöllä sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on sama oikeus saada tietoja avustusten käytöstä avustuksen saajilta.

Työ- ja elinkeinoministeriöllä sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus korvauksetta saada muulta viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä ja henkilöltä luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä koskeva, valvontavelvollisuuden hoitamiseksi tai avustushakemuksen käsittelemiseksi välttämätön tieto, joka muutoin olisi pidettävä salassa.

23 §

Tietojen luovuttaminen

Tämän lain mukaisia tehtäviä hoitavan salassapitovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain mukaista tehtävää suorittaessa saatuja tietoja yksityisen, yhteisön tai säätiön taloudellisesta asemasta, liike- ja ammattisalaisuudesta taikka yksityisen henkilökohdaisista oloista luovuttaa työ- ja elinkeinoministeriölle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Tekes — teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskukselle, Finnvera Oyj:lle, Maaseutuvirastolle sekä työ- ja elinkeinotoimistolle. Edellä mainittuja tietoja voidaan luovuttaa myös 20 ja 21 §:ssä tarkoitettuja tarkastuksia suorittavalle muulle viranomaiselle tai ulkopuoliselle tilintarkastajalle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten.

Lisäksi tietojen luovuttamisesta on voimassa, mitä siitä valtiovastuslain 31 ja 32 §:ssä säädetään.

25 §

Maksatuksen keskeytys

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi päätöksellään määrätä avustuksen maksamisen keskeytettäväksi siten kuin valtiovastuslain 19 §:ssä säädetään.

30 §

Takaisinperinnästä päättävä viranomainen

Avustuksen maksamisen lopettamista ja takaisinperintää koskevan päätöksen tekee työ- ja elinkeinoministeriö tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Tarkempia säännöksiä päätöksen tekemisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

33 §

Täytäntöönpano

Työ- ja elinkeinoministeriön sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei tuomioistuin toisin määrää. Edellä 26 ja 27 §:ssä tarkoitettussa asiassa lainvoimainen päätös ja oikaisuvaatimuksesta annettu päätös

voidaan panna täytäntöön verojen ja maksujen täytäntöönpanosta säädettyssä järjestyksessä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä 2 päivänä maaliskuuta 2007 annetun lain (240/2007) 2 ja 4 §, 6 §:n 1 momentin 4 kohta sekä 10, 11 ja 14 § seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämästä yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä, siihen kuuluvasta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten yrityspalvelurekisteristä sekä asiakasta koskevien tietojen käsittelystä tarjottaessa asiakkaalle yrityspalveluja.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään sekä siihen talletettujen ja sen kautta välitettyjen tietojen julkisuuteen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sekä henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999).

4 §

Asiakastietojärjestelmä

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmä on työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämä tietojär-

jestelmä, johon talletetaan asiakasta koskevia perustietoja ja jonka kyselyjärjestelmän kautta välitetään asiakasta koskevia tietoja yrityspalveluja hoitavien viranomaisten sekä valtion erityisrahoitusyhtiön välillä. Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa tietojärjestelmään talletettujen tietojen oikeellisuudesta, käyttöoikeuksien hallinnasta, tietojärjestelmän tietojen luovutusten kirjaamisesta sekä tietojärjestelmän ylläpidosta.

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään kuuluu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten yhteinen *yrityspalvelurekisteri*, joka sisältää tietoja yrityspalvelujen toteuttamisen yhteydessä saaduista ja laadituista tiedoista. Yrityspalvelurekisteriin tietoja tallettanut tai niitä muutoin käsitellyt elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastaa tietojen oikeellisuudesta ja käsittelyn lainmukaisuudesta.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei vaikuta valtion erityisrahoitusyhtiön tai sellaisten viranomaisten tai muiden organisaatioiden vastuuseen rekisterinpitäjänä, joiden tietojärjestelmien tietoja välitetään yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän kautta.

6 §

Asiakastietojärjestelmän kautta saatavissa olevat yrityksen perustiedot

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän kautta voidaan käsitellä tietoja, joista ilmenee:

4) tiedot siitä, onko yritys ollut työ- ja elinkeinoministeriön, Tekes — teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksen tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asiakkaana, sekä tiedot henkilöistä, jotka yritys on nimennyt yhteyshenkilöikseen tässä laissa tarkoitettuja yrityspalveluja varten.

10 §

Asiakastietojärjestelmän perustietojen luovuttaminen

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän tietoja saa teknisen käyttöyhteyden avulla luovuttaa työ- ja elinkeinoministeriölle, maa- ja metsätalousministeriölle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Tekes — teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskukselle, valtion erityisrahoitusyhtiölle, Maaseutuvirastolle ja työ- ja elinkeinotoimistolle yrityspalvelujen toteuttamista varten. Ulosottorekisteristä saatuja tietoja saa luovuttaa vain sille, jolla ulosottoa koskevan lainsäädännön mukaan on oikeus saada tiedot suoraan ulosottorekisteristä. Lisäksi Finpro ry:lle voidaan luovuttaa yrityksille annettavaa neuvontaa varten tarpeellisia tietoja.

Luovutuksensaajan on ennen käyttöyhteyden avaamista annettava selvitys tietojen suojaamisesta ja käsittelyn valvonnasta.

11 §

Yrityspalvelurekisterin tietojen käyttö elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten yrityspalvelurekisterin tietoja sille kuuluvan tehtävän hoitamista varten.

14 §

Rekisteröidyn oikeus tietojen tarkastamiseen

Asiakkaalla on oikeus saada tieto itseään koskevista yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään talletetuista tiedoista siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 12 §:ssä säädetään. Luonnollisen henkilön oikeudesta tarkastaa itseään koskevat tiedot on lisäksi voimassa, mitä henkilötietolaissa säädetään.

Tiedonsaantioikeutta koskevan asian ratkaisee työ- ja elinkeinoministeriö tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

polttoturpeen turvavarastoista annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan polttoturpeen turvavarastoista 30 päivänä maaliskuuta 2007 annetun lain (321/2007) 7 § seuraavasti:

7 §

Turvavarastomäärien todentaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset valvovat toimialueellaan turvavarastojen ylläpitoa. Turvavarastojen on ilmoitettava valvontaa varten elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusselle varastoissaan olevan polttoturpeen määrät ja sijainnit. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-

keskuksen virkamiehellä on oikeus tutustua turvavarastojen materiaalikirjanpitoon ja tehdä tarkastuksia polttoturpeen varastointipaikoilla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

tilintarkastuslain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 13 päivänä huhtikuuta 2007 annetun tilintarkastuslain (459/2007) 9 § seuraavasti:

9 §

Aluehallintoviraston velvollisuus määrätä tilintarkastaja

Aluehallintoviraston on ilmoituksesta määrätävä yhteisölle tai säätiölle kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja, jos:

1) tilintarkastajaa ei ole valittu tämän lain tai muun lain mukaisesti;

2) tilintarkastajalla ei ole 3 §:ssä tarkoitettua kelpoisuutta tai tilintarkastaja ei ole 24 tai 25 §:ssä tarkoitettulla tavalla riippumaton; taikka

3) yhtiöjärjestykseen, sääntöihin tai yhtiösopimukseen otettua tilintarkastajien lukumäärää tai kelpoisuutta koskevaa määräystä on rikottu.

Aluehallintoviraston on pyydettävä Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunnalta lau-

sunto 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua riippumattomuutta koskevassa asiassa ennen sen ratkaisemista.

Ilmoituksen saa edellä tässä pykälässä tarkoitetuissa tapauksissa tehdä kuka tahansa. Hallitus, siihen verrattava toimielin tai yhtiömies on velvollinen tekemään ilmoituksen, jollei se, jolle tilintarkastajan valitseminen kuuluu, viivytyksettä valitse kelpoisuusehdot täyttävää tilintarkastajaa. Ilmoitusvelvollisuus ei kuitenkaan koske kommandiitti-yhtiön äänetöntä yhtiömiestä.

Ennen kuin tässä pykälässä tarkoitettu määräys annetaan, on kuultava yhteisön tai säätiön hallitusta, siihen verrattavaa toimielintä tai yhtiömiestä. Määräys voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Määräys on voimas-

sa siihen asti, kunnes yhteisölle tai säätiölle on säädetyssä järjestyksessä valittu tilintarkastaja aluehallintoviraston määräämän tilintarkastajan tilalle. Määräystä ei voida antaa sen jälkeen, kun kyseistä tilikautta koskeva tilinpäätös on vahvis-

tettu ja sitä koskeva päätös on saanut lainvoiman.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

valmismatkaliikkeistä annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valmismatkaliikkeistä 19 päivänä joulukuuta 2008 annetun lain (939/2008) 14 § seuraavasti:

14 §

Valvonta

valvontaa varten tarvittavat asiakirjat, tiedot ja muut selvitykset.

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvovat Kuluttajavirasto sekä sen ohjeiden mukaan aluehallintovirastot ja poliisiviranomaiset.

Valmismatkaliikkeen harjoittajan on vaadittaessa annettava valvontaviranomaiselle kaikki

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

apteekkimaksusta annetun lain 6 ja 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan apteekkimaksusta 21 päivänä helmikuuta 1946 annetun lain (148/1946) 6 ja 13 §, sellaisina kuin ne ovat, 6 § laissa 779/2009 ja 13 § laeissa 758/1965, 1281/1987 sekä laissa 701/2002, seuraavasti:

6 §

Apteekkimaksu suoritetaan tilisiirrolla aluehallintovirastolle yhdessä tai useammassa erässä siten kuin Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus määrää. Helsingin yliopiston apteekin apteekkimaksu suoritetaan Helsingin yliopistolle ja Kuopion yliopiston apteekin apteekkimaksu Kuopion yliopistolle. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen tulee ennen elokuun alkua sen vuoden jälkeisenä vuonna, jolta maksu on määrätty, lähettää aluehallintovirastolle luettelo aluehallintoviraston toimialueella suoritettavista apteekkimaksuista.

13 §

Milloin valitusviranomainen on poistanut apteekkimaksun tai alentanut sitä, aluehallintoviraston on maksettava liikaa suoritettu määrä asianomaiselle takaisin kuuden prosentin vuotuisi-

ne korkoineen maksupäivästä takaisinmaksupäivään saakka.

Jos apteekkimaksua muutoin on suoritettu enemmän kuin on määrätty maksettavaksi, aluehallintoviraston on hakemuksesta palautettava liikaa suoritettu määrä 1 momentissa mainituin tavoin laskettuine korkoineen asianomaiselle.

Jos apteekkimaksu on väärin ilmoitetun liikevaihdon johdosta määrätty liian vähäiseksi, on apteekkimaksu oikaistava ja lisää maksettava määrä pantava apteekkarin maksettavaksi. Maksua ei kuitenkaan saa oikaista, jos on kulunut viisi kalenterivuotta sen vuoden lopusta lukien, jolloin oikaistava apteekkimaksu on maksuunpantu tai se olisi pitänyt maksuunpanna.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kansanterveyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 28 päivänä tammikuuta 1972 annetun kansanterveyslain (66/1972) 2 §, 42 §:n 1 ja 3 momentti sekä 43 ja 44 §, sellaisina kuin ne ovat, 2 § laeissa 71/1991 ja 1254/2005, 42 §:n 1 ja 3 momentti ja 44 § viimeksi mainitussa laissa sekä 43 § laissa 783/2009, seuraavasti:

2 §

Kansanterveystyön yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

Aluehallintovirasto ohjaa ja valvoo kansanterveystyötä toimialueellaan.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisena aluehallintovirastojen toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi kansanter-

veystyön ohjauksessa ja valvonnassa. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja valvoo kansanterveystyötä erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat:

1) periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;

2) usean aluehallintoviraston toimialuetta tai koko maata koskevat asiat;

3) asiat, jotka liittyvät Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa käsiteltävään

terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevaan valvonta-asiaan; sekä

4) asiat, joita aluehallintovirasto on esteellisen käsittelemään.

Sosiaali- ja terveystalon lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintovirastojen tarkemmasta työnjaosta ohjauksessa ja valvonnassa voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

42 §

Sosiaali- ja terveystalon lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat tarkastaa kunnan ja kuntayhtymän tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Sosiaali- ja terveystalon lupa- ja valvontavirasto voi lisäksi perustellusta syystä määrätä aluehallintoviraston tekemään tarkastuksen. Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta.

 Poliisin on tarvittaessa annettava Sosiaali- ja terveystalon lupa- ja valvontavirastolle ja aluehallintovirastolle virka-apua tarkastuksen suorittamiseksi.
 -----

43 §

Jos kansanterveystyön järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan potilasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain vastaista, Sosiaali- ja terveystalon lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Jos potilasturvallisuus sitä edellyttää, toiminta voidaan määrätä välittömästi keskeytettäväksi taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kieltää välittömästi.

Sosiaali- ja terveystalon lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi velvoittaa kunnan tai kuntayhtymän noudattamaan 1 momentissa tarkoitettua määräystä sakon uhalla tai

uhalla, että toiminta keskeytetään, taikka että toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kielletään.

Sosiaali- ja terveystalon lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston päätöstä toiminnan keskeyttämisestä taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käytön kieltämisestä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske lääkelaisissa (395/1987) tarkoitettua toimintaa, jonka valvonnasta vastaa Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus. Jos Sosiaali- ja terveystalon lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto on valvonnassaan havainnut lääkehuoltoa koskevia puutteita tai muita epäkohtia, niistä on ilmoitettava Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselle.

44 §

Jos kansanterveystyön ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että kunta tai kuntayhtymä on tämän lain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menettelyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, voi Sosiaali- ja terveystalon lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto antaa kunnalle tai kuntayhtymälle tai virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle virkamiehelle huomautuksen vastaisen varalle.

Sosiaali- ja terveystalon lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat, jos asia ei anna aiheutta huomautukseen tai muihin toimenpiteisiin, kiinnittää valvottavan huomiota toiminnan asianmukaiseen järjestämiseen ja hyvän hallintotavan noudattamiseen.

Tässä pykälässä tarkoitettuun Sosiaali- ja terveystalon lupa- ja valvontaviraston tai aluehallintoviraston antamaan huomautukseen ja huomion kiinnittämiseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi 13 päivänä elokuuta 1976 annetun lain (693/1976) 14, 23 ja 28 a §, sellaisina kuin ne ovat, 14 ja 28 a § laissa 286/2006 sekä 23 § laissa 334/2009, seuraavasti:

14 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen yleinen johto ja ohjaus kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle ja valvonta ja sen ohjaus Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa aluehallintovirastoja ja kuntia niille tämän lain perusteella kuuluvien tehtävien hoitamisessa. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto valvoo tupakkatuotteiden koostumusta, laadunvalvontaa, testauslaboratorioita sekä myyntiä ja mainontaa koskevien 5, 6, 6 a—6 c, 7, 7 a, 8 ja 9 §:n säännösten noudattamista. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle kuuluva testauslaboratorioiden pätevyyden ja testausmenetelmien pätevyyden valvonta tapahtuu Mittatekniikan keskuksen avustuksella. Mittatekniikan keskuksella on tässä avustustehtävässä valvontaviranomaiselle 28 §:ssä säädetty oikeudet.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tulee laatia tämän lain valvonnan toimeenpanon ohjaamiseksi ja yhteensovittamiseksi valtakunnallinen tupakkalain valvontaohjelma (*valvontaohjelma*). Valvontaohjelman tulee sisältää vähintään seuraavat tiedot:

1) tarkastuksen sisällön yleinen määrittely;

2) perusteet, joiden mukaan erityyppisten valvontakohteiden riskit arvioidaan ja kohteiden tarkastustiheys määrätään;

3) näytteenoton tarpeen arviointi ja ohjeistus;

4) 14 a §:n 3 momentissa tarkoitettujen kuntien valvontasuunnitelmien toteutumisen arvioinnissa käytettävät menetelmät; sekä

5) valvontaohjelman toteutumisen arvioinnissa käytettävät menetelmät.

Valvontaohjelma tulee tarkistaa tarvittaessa, vähintään kuitenkin kolmen vuoden välein. Tämän lain mukainen valvontaohjelma on osa ympäristöterveydenhuollon valtakunnallista valvontaohjelmaa, johon kuuluvat myös ne muut valtakunnalliset valvontaohjelmat, joista säädetään muissa ympäristöterveydenhuollon laeissa.

Tarkempia säännöksiä valtakunnallisen valvontaohjelman laatimisesta ja sen sisällöstä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Aluehallintovirasto ohjaa kuntia tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten toimeenpanossa toimialueellaan sekä sen lisäksi arvioi 14 a §:ssä tarkoitettujen kuntien tupakkalain valvontasuunnitelmat ja niiden toteutumista.

23 §

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ja sen kanssa yhteistyössä aluehallintoviraston on:

1) huolehdittava valtakunnallisesta ja alueellisesta toiminnasta tupakoinnin vähentämiseksi;

2) järjestettävä muille valtion viranomaisille ja kunnille terveyskasvatusohjelmia sekä muuta aineistoa tupakoinnin aiheuttamista terveysvaaroista ja -haitoista;

3) annettava erityisesti lasten ja nuorten parissa toimiville henkilöille, terveydenhuoltoalan ammattihenkilöille, julkisuuden henkilöille, työnantajille ja joukkotiedotusvälineiden toimittajille ohjeita tupakoinnin välttämiseksi ja vähentämiseksi suositeltavista menettelytavoista.

28 a §

Kunnan valvontaviranomainen sekä aluehallintovirasto ovat velvollisia pyydettyään toimitamaan korvaukset Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle tarkastuksia, valvontatoimenpiteitä, valvontahenkilöstöä, maksuja

sekä valvontaa koskevia muita tietoja tämän lain mukaisen valvonnan ohjausta, seurantaa, raportointia ja tilastointia varten.

Valvontaviranomaisen on toimitettava 1 momentissa tarkoitetut tiedot Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston määräämällä tavalla.

Tarkempia säännöksiä valvontaviranomaisen ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuudesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kehitysvammaisten erityishuollosta 23 päivänä kesäkuuta 1977 annetun lain (519/1977) 3 §, 6 §:n 1 momentti, 33, 36 ja 41 §, 75 §:n 1 ja 3 momentti, 76 ja 77 §, 80 §:n 1 momentti, 81 §:n 2 momentti sekä 82 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §, 75 §:n 1 ja 3 momentti sekä 76 ja 77 § laissa 672/2008, 33 § osaksi laissa 259/1989, 81 §:n 2 momentti viimeksi mainitussa laissa sekä 82 § viimeksi mainitussa laissa ja laissa 96/1991, seuraavasti:

3 §

Erityishuollon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

Aluehallintovirastolle kuuluu erityishuollon suunnittelu, ohjaus ja valvonta toimialueellaan. Jos erityishuoltopiiri sijaitsee kahden tai useamman aluehallintoviraston toimialueella, aluehallintovirastojen tulee toimia keskenään yhteistyössä.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisena aluehallintovirastojen toimintaa niiden toi-

mintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi erityishuollon ohjauksessa ja valvonnassa. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja valvoo erityishuoltoa erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat:

1) periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;

2) usean aluehallintoviraston toimialuetta tai koko maata koskevat asiat;

3) asiat, jotka liittyvät Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa käsiteltävään

terveydenhuoltoa tai terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevaan valvonta-asiaan; sekä

4) asiat, joita aluehallintovirasto on esteellisen käsittelemään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintovirastojen tarkemmasta työnjaosta ohjauksessa ja valvonnassa voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

Kehitysvammaisten erityishuollon asiantuntijavirastona toimii Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, josta säädetään Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetussa laissa (668/2008).

6 §

Erityishuollon järjestämistä varten maa jaetaan erityishuoltopiireihin, joiden alueet määrää valtioneuvosto. Jollei erityisestä syystä muuta johdu, piirit on muodostettava aluehallintovirastojen toimialuejakoon sopeutuviksi ottaen kuitenkin huomioon aluehallintovirastojen toimialajaon kehittämisen tarve.

33 §

Milloin erityishuollon johtoryhmä 32 §:ssä tarkoitetun hakemuksen johdosta katsoo olevan ilmeistä, että sanotun pykälän 1 momentissa mainitut edellytykset erityishuollon antamiselle henkilölle vastoin tahtoa ovat olemassa, johtoryhmä voi määrätä henkilön toimitettavaksi tutkimukseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tutkimus on suoritettava viipymättä ja viimeistään viiden päivän kuluessa tutkittavaksi saapumisesta, jollei aluehallintovirasto erityisestä syystä pitennä tutkimusaikaa.

Tutkimuksen tultua loppuun suoritetuksi erityishuollon johtoryhmä päättää erityishuollon antamisesta. Päätös erityishuollon antamisesta vastoin tahtoa on välittömästi ja viimeistään kahden viikon kuluessa sen tekemisestä alistettava hallinto-oikeuden vahvistettavaksi. Hallinto-oikeuden tulee käsitellä asia kiireellisenä.

36 §

Aluehallintovirasto voi määrätä erityishuolto-ohjelmaa oikaistavaksi tarpeellisiksi katsomil-

taan osin, milloin henkilö itse tai hänen huoltajansa tai muu edunvalvojansa taikka sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu kunnan määräämä monijäseninen toimielin katsoo, ettei ohjelma ole tarkoituksenmukainen.

41 §

Erityishuoltopiirin kuntayhtymä on velvollinen aluehallintoviraston yksittäistapauksessa antamasta määräyksestä huolehtimaan erityishuollon antamisesta 40 §:ssä tarkoitettulle henkilölle.

75 §

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat tarkastaa kunnan ja kuntayhtymän tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi lisäksi perustellusta syystä määrätä aluehallintoviraston tekemään tarkastuksen. Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta.

Poliisin on tarvittaessa annettava Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle ja aluehallintovirastolle virka-apua tarkastuksen suorittamiseksi.

76 §

Jos kehitysvammaisten erityishuollon järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan asiakasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain vastaista, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Jos asiakasturvallisuus sitä edellyttää, toiminta voidaan määrätä välittömästi keskeytettäväksi taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kieltää välittömästi.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi velvoittaa kunnan tai kuntayhtymän noudattamaan 1 momentissa tarkoitettua määräystä sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään, taikka että toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kielletään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston päätöstä toiminnan keskeyttämisestä taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käytön kieltämisestä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske lääkelaisissa (395/1987) tarkoitettua toimintaa, jonka valvonnasta vastaa Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus. Jos Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto on valvonnassaan havainnut lääkehuoltoa koskevia puutteita tai muita epäkohtia, niistä on ilmoitettava Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselle.

77 §

Jos kehitysvammaisten erityishuollon ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että kunta tai kuntayhtymä on tämän lain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat antaa kunnalle tai kuntayhtymälle taikka virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle virkamiehelle huomautuksen vastaisen toiminnan varalle.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat, jos asia ei anna aihetta huomautukseen tai muihin toimenpiteisiin, kiinnittää valvottavan huomiota toiminnan asianmukaiseen järjestämiseen ja hyvän hallintotavan noudattamiseen.

Tässä pykälässä tarkoitettuun Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tai aluehallintoviraston antamaan huomautukseen ja huomion kiinnittämiseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

80 §

Sosiaalilautakunnan päätökseen tässä laissa tarkoitettussa asiassa haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Valitus voidaan antaa sanottuna aikana myös lautakunnalle, jonka tulee oman lausuntonsa ohessa toimittaa se hallinto-oikeudelle.

81 §

Siitä poiketen, mitä 1 momentissa säädetään, erityishuollon johtoryhmän, sosiaalilautakunnan tai kunnallisen viranhaltijan päätökseen, joka koskee erityishuollon antamista tai lopettamista taikka yksilöllisen erityishuolto-ohjelman hyväksymistä, haetaan muutosta valittamalla aluehallintovirastoon ja päätökseen, joka koskee vastoin tahtoa tapahtuvaa erityishuollon antamista tai jatkamista, valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisäännöistä noudattaen, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitus voidaan antaa sanottuna aikana myös erityishuollon johtoryhmälle tai sosiaalilautakunnalle, joiden tulee oman lausuntonsa ohella toimittaa se valitusviranomaiselle.

82 §

Muutoksenhausta valtioneuvoston, sosiaali- ja terveysministeriön, aluehallintoviraston ja hallinto-oikeuden päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa.

Aluehallintoviraston 36 §:n nojalla tekemään päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

raittiustyölain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä marraskuuta 1982 annetun raittiustyölain (828/1982) 3 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 893/2000, seuraavasti:

3 §

Raittiustyön yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle ja sen alaisina aluehallintovirastoille.

Sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimii tämän lain mukaisissa asioissa päihde- ja raittiusasiain neuvottelukunta. Neuvottelukun-

nan asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

sosiaalihoitolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä syyskuuta 1982 annetun sosiaalihoitolain (710/1982) 3 §, 26 §:n 1 momentti, 55 §:n 1 ja 3 momentti sekä 56 ja 57 §, sellaisina kuin ne ovat, 3 §, 55 §:n 1 ja 3 momentti, 56 ja 57 § laissa 670/2008 sekä 26 §:n 1 momentti laissa 604/1996, seuraavasti:

3 §

Sosiaalihoillon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

Aluehallintovirastolle kuuluu sosiaalihoillon suunnittelu, ohjaus ja valvonta toimialueellaan.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisena aluehallintovirastojen toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi sosiaalihoillon ohjauksessa ja valvonnassa. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto oh-

jaa ja valvoo sosiaalihoiltoa erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat:

1) periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;

2) usean aluehallintoviraston toimialuetta tai koko maata koskevat asiat;

3) asiat, jotka liittyvät Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa käsiteltävään terveydenhuoltoon tai terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevaan valvonta-asiaan; sekä

4) asiat, joita aluehallintovirasto on esteellinen käsittelemään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintovirastojen tarkemmasta

työnjaosta ohjauksessa ja valvonnassa voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

Valtakunnan hallintoviranomaisille tämän lain mukaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaan maakunnassa säädetään valtioneuvoston asetuksella.

26 §

Perhekodilla tarkoitetaan aluehallintoviraston luvan saanutta tai perhehoitajalaissa (312/1992) tarkoitettua kunnan tai kuntayhtymän hyväksymää yksityiskotia, jossa annetaan perhehoitoa.

55 §

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat tarkastaa kunnan ja kuntayhtymän tässä laissa tarkoitettun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi lisäksi perustellusta syystä määrätä aluehallintoviraston tekemään tarkastuksen. Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta.

Poliisin on tarvittaessa annettava Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle ja aluehallintovirastolle virka-apua tarkastuksen suorittamiseksi.

56 §

Jos sosiaalihuollon järjestämisessä tai toteutamisessa havaitaan asiakasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain vastaista, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Jos asiakasturvallisuus sitä edellyttää, toiminta voidaan määrätä välittömästi keskeytettäväksi taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kieltää välittömästi.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi velvoittaa kunnan tai kuntayhtymän noudattamaan 1 momentissa tarkoitettua määräystä sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään, taikka että toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kielletään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston päätöstä toiminnan keskeyttämisestä taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käytön kieltämisestä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske lääkelaissa (395/1987) tarkoitettua toimintaa, jonka valvonnasta vastaa Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus. Jos Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto on valvonnassaan havainnut lääkehuoltoa koskevia puutteita tai muita epäkohtia, niistä on ilmoitettava Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselle.

57 §

Jos sosiaalihuollon ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että kunta tai kuntayhtymä on tämän lain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat antaa kunnalle tai kuntayhtymälle taikka virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle virkamiehelle huomautuksen vastaisen toiminnan varalle.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat, jos asia ei anna aihetta huomautukseen tai muihin toimenpiteisiin, kiinnittää valvottavan huomiota toiminnan asianmukaiseen järjestämiseen ja hyvän hallintotavan noudattamiseen.

Tässä pykälässä tarkoitettuun Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tai aluehallintoviraston antamaan huomautukseen ja huomion kiinnittämiseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryh-
tyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimen-
piteisiin.

Laki

päihdehuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1986 annetun päihdehuoltolain (41/1986) 13, 18, 20 ja 21 §, sellaisena kuin niistä on 18 § laissa 97/1991, seuraavasti:

13 §

Hoito väkivaltaisuuden perusteella

Hallinto-oikeus voi sosiaalilautakunnan esi-
tyksestä päättää henkilön määräämisestä hoi-
toon tahdostaan riippumatta väkivaltaisuuden
perusteella enintään 30 vuorokaudeksi, milloin
12 §:ssä tarkoitettu hoitoaika on osoittautunut
riittämättömäksi.

18 §

Toimintayksiköiden hyväksyminen

Aluehallintovirasto hyväksyy ne toimintayk-
siköt, joissa hoito voidaan antaa.

20 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Päätökseen, joka koskee henkilön määräämis-
tä 11 tai 12 §:n mukaisesti hoitoon tahdostaan
riippumatta, saa hakea muutosta valittamalla

hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa päätök-
sen tiedoksi saannista.

Päätökseen, joka on 12 §:n 3 momentin nojal-
la alistettava hallinto-oikeuden vahvistettavak-
si, ei saa hakea muutosta valittamalla.

21 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden valitus- tai alustusasiassa
antamaan päätökseen, joka koskee henkilön
määräämistä hoitoon tahdostaan riippumatta,
saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan
hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttö-
laissa (586/1996) säädetään.

Valituskirja liitteineen voidaan antaa myös
hallinto-oikeuteen korkeimmalle hallinto-oikeu-
delle toimitettavaksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryh-
tyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimen-
piteisiin.

Laki

tartuntatautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 25 päivänä heinäkuuta 1986 annetun tartuntatautilain (583/1986) 6 §:n 2 ja 4 momentti, 6 a, 10, 13 ja 15 §, 15 a §:n 1 momentti sekä 38 ja 39 §,

sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 2 ja 4 momentti ja 10 § laissa 935/2003, 6 a ja 38 § laissa 1259/2005, 13 § osaksi mainitussa laissa 935/2003 sekä 15 §, 15 a §:n 1 momentti ja 39 § laissa 989/2006, seuraavasti:

6 §

Aluehallintovirastolle kuuluu tartuntatautien vastustamistyön suunnittelu, ohjaus ja valvonta toimialueellaan.

Tartuntatautien vastustamistyön asiantuntijalaitoksena toimii Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

6 a §

Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisena aluehallintovirastojen toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi tartuntatautien vastustamistyön ohjauksessa ja valvonnassa. Lisäksi Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto valvoo tartuntatautien vastustamistyötä erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat:

- 1) periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;
- 2) usean aluehallintoviraston toimialuetta tai koko maata koskevat asiat;
- 3) asiat, jotka liittyvät Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirastossa käsiteltävään terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevaan valvonta-asiaan; sekä
- 4) asiat, joita aluehallintovirasto on esteellisen käsittelemään.

Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintovirastojen tarkemmasta työnjaosta ohjauksessa ja valvonnassa voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

10 §

Tartuntatautien vastustamistyössä tarvittavia laboratoriotutkimuksia ja -tehtäviä suoritetaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksessa sekä tähän tarkoitukseen hyväksytyissä laboratorioissa. Aluehallintovirasto hyväksyy laboratoriot ja valvoo niiden toimintaa. Aluehallintoviraston tulee pyytää Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta lausunto ennen laboratorion hyväksymistä.

Edellytyksenä laboratorion hyväksymiselle on, että laboratorion tilat ja laitteet sekä toiminnan edellyttämä ammattitaitoinen henkilökunta ja että laboratorion laadun tarkkailu on järjestetty asianmukaisella tavalla.

Jos hyväksymisen jälkeen ilmenee, ettei mikrobiologinen laboratorio täytä hyväksymisen edellytyksiä tai sen toiminnassa esiintyy vakavia puutteita, aluehallintovirasto voi peruuttaa hyväksymisen.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella ja aluehallintovirastolla on tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaa varten oikeus päästä tarkastamaan laboratorion tiloja, toimintaa ja valvonnassa tarvittavia asiakirjoja sekä saada korvauksetta salassapitosäännösten estämättä käyttöönsä tarvittavat tiedot, selvitykset, asiakirjat ja muu aineisto. Tiedonsaantioikeus koskee myös valvontaa varten tarvittavia tietoja yksityisestä liike- tai ammatillisuudesta. Tiedot, selvitykset, asiakirjat ja muu aineisto on annettava Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle tai aluehallintovirastolle niiden asettamassa kohtuullisessa määräjässä. Jollei tietoja, selvityksiä, asiakirjoja ja muuta aineistoa anneta asetetussa määräjässä, aluehal-

lintovirasto voi velvoittaa antamaan ne sakon uhalla.

13 §

Aluehallintovirasto voi määrätä järjestettäväksi toimialueensa jollakin paikkakunnalla tai tietyssä työpaikassa, laitoksessa, kulkuneuvossa tai vastaavassa paikassa oleskeleville pakollisen terveystarkastuksen, jos tarkastus on yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi tarpeen.

Pakollisen terveystarkastuksen suorittaa lääkäri tai, jos siihen on erityistä syytä, asianmukaisen koulutuksen saanut muu terveydenhuollon ammattihenkilö lääkärin valvonnassa. Yleisvaarallisen tartuntataudin toteamiseksi voidaan ottaa välttämättömiä näytteitä ja tehdä muu tutkimus, josta ei aiheudu sanottavaa haittaa tarkastettavalle.

15 §

Kun pikaiset toimenpiteet ovat tarpeen väestön terveyttä vakavasti uhkaavan 4 §:n 2 momentissa säädetty edellytykset täyttävän tartuntataudin leviämisen estämiseksi, voi sosiaali- ja terveysministeriö ja aluehallintovirasto toimialueellaan tehdä niitä koskevat välttämättömät päätökset. Päätöksellä voidaan määräaikaaisesti toteuttaa toimenpiteitä, joita sovelletaan yleisvaarallisissa tartuntataudeissa.

15 a §

Kun pikaiset toimenpiteet ovat tarpeen väestön terveyttä vakavasti uhkaavan yleisvaarallisen tai 4 §:n 2 momentissa säädetty edellytykset täyttävän tartuntataudin leviämisen estämiseksi, sosiaali- ja terveysministeriö, aluehallintovirasto toimialueellaan tai tartuntatautien torjunnasta vastaava kunnan toimielin voi tehdä niitä koskevat välttämättömät päätökset. Päätöksellä voidaan määrätä karanteeniin määräaikaisesti henkilö, joka on altistunut tai jonka voidaan perustellusti epäillä altistuneen edellä tarkoitettulle tartuntataudille, mutta joka ei terveydentilansa

vuoksi tarvitse sairaalahoitoa. Päätöksellä voidaan myös määrätä matkatavara, kontti tai muu tavara karanteeniin. Kiireellisessä tapauksessa terveyskeskuksen tartuntataudeista vastaava lääkäri voi tehdä päätöksen karanteeniin määräämisestä. Päätös on heti alistettava tartuntatautien torjunnasta vastaavan kunnan toimielimen vahvistettavaksi.

38 §

Jos 6 ja 6 a §:ssä tarkoitettujen ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että kunta tai kuntayhtymä on tämän lain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa kunnalle tai kuntayhtymälle tai virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle virkamiehelle huomautuksen vastaisen varalle.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat, jos asia ei anna aiheutta huomautukseen tai muihin toimenpiteisiin, kiinnittää valvottavan huomiota toiminnan asianmukaiseen järjestämiseen ja hyvän hallintotavan noudattamiseen.

Tässä pykälässä tarkoitettuun Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tai aluehallintoviraston antamaan huomautukseen ja huomion kiinnittämiseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

39 §

Jos aluehallintovirasto, tartuntatautien torjunnasta vastaava kunnan toimielin tai terveyskeskuksen tartuntataudeista vastaava lääkäri toteaa, että yleisvaarallisen tartuntataudin leviämistä ei voida muulla tavoin tehokkaasti estää, poliisin on annettava tämän pyynnöstä virka-apua.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

potilasvahinkolain 11 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 25 päivänä heinäkuuta 1986 annetun potilasvahinkolain (585/1986) 11 a §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 640/2000, seuraavasti:

11 a §

Potilasvahinkolautakunnan tehtävät

— — — — —
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirastot ovat velvolliset an-

tamaan potilasvahinkolautakunnalle virka-apua sen tehtävien suorittamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 18 ja 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 3 päivänä huhtikuuta 1987 annetun lain (380/1987) 18 ja 19 § seuraavasti:

18 §

Muutoksenhaku sosiaalilautakunnan päätökseen

Sosiaalilautakunnan päätökseen, joka koskee tässä laissa henkilölle tarkoitettua palvelua ja taloudellista tukitoimea, haetaan muutosta valitta-

malla hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Valitus voidaan antaa sanottuna aikana myös sosiaalilautakunnalle, jonka tulee se oman lausuntonsa ohella toimittaa hallinto-oikeudelle.

19 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuden päätökseen

Hallinto-oikeuden tämän lain 8 §:n 2 momentin mukaista palvelua tai 9 §:n 2 momentin mukaista taloudellista tukitoimea koskevassa asiassa antamaan päätökseen saa hakea valittamalla muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valituskirja liitteineen voidaan antaa myös hallinto-oikeuteen korkeimmalle hallinto-oikeudelle toimitettavaksi.

Muuhun kuin 1 momentissa säädettyyn hallinto-oikeuden tämän lain nojalla valituksen johdosta antamaan henkilölle tarkoitettua palvelua tai taloudellista tukitoimea koskevaan päätök-

seen ei saa valittamalla hakea muutosta, ellei korkein hallinto-oikeus myönnä valituslupaa.

Valituslupaa haetaan korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Lupa voidaan myöntää ainoastaan, jos valituksella on erittäin suuri merkitys asianomaiselle tai jos lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtäläisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden tutkittavaksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

lääkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 10 päivänä huhtikuuta 1987 annetun lääkelain (395/1987) 92 a §:n 3 momentti, 93 §:n 3 momentti sekä 93 a ja 95 c §,

sellaisina kuin ne ovat, 92 a §:n 3 momentti laissa 296/2004, 93 §:n 3 momentti ja 93 a § laissa 773/2009 sekä 95 c § laeissa 700/2002 ja 298/2006 sekä mainitussa laissa 773/2009, seuraavasti:

92 a §

Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintovirastojen tulee valvoa, että terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettujen terveydenhuollon ammattihenkilöiden, joilla on oikeus määrätä tai toimittaa lääkkeitä, noudattavat 92 §:ssä säädettyä kieltoa. Valvonnasta säädetään muutoin terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa.

93 §

Kiellon tehosteeksi asetetun uhkasakon tuomitsee aluehallintovirasto Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen vaatimuksesta.

93 a §

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus voi ryhtyä 93 §:n 1 ja 2 momentissa mainittuihin toimenpiteisiin myös rajat ylittävistä kieltomenettelyistä annetun lain (1189/2000) 2 §:ssä tarkoitettujen ulkomaisen viranomaisen tai järjestön hakemuksesta, jos Suomesta peräisin oleva toiminta on vastoin ihmisille tarkoitettujen lääkkeiden mainonnasta annetun neuvoston direktiivin

92/28/ETY tai televisiotoimintaa koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 89/552/ETY 14 artiklan säännöksiä sellaisina kuin ne on pantu kansallisesti täytäntöön sovellettavaksi tulevassa laissa.

Edellä 1 momentin nojalla määrätyn kiellon tehosteeksi asetetun uhkasakon tuomitsee aluehallintovirasto Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen taikka ulkomaisen viranomaisen tai järjestön hakemuksesta.

95 c §

Eläinlääkärin oikeudesta luovuttaa lääkkeitä eläinlääkintää varten annettujen säännösten noudattamisen valvonta kuuluu Elintarviketurvallisuusvirastolle ja aluehallintovirastoille. Elintarviketurvallisuusvirasto voi antaa aluehallintovi-

rastoille valvonnan toteuttamista varten tarvittavia yksittäistapausta koskevia määräyksiä.

Elintarviketurvallisuusvirastolla ja aluehallintovirastoilla on oikeus saada maksutta valvontaa varten tarpeelliset tiedot eläinlääkäreiltä, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselta, lääketukkukaupoilta ja apteekeilta sen estämättä, mitä muualla lainsäädännössä salassapidosta säädetään.

Menettelystä silloin, jos eläinlääkäri rikkoo tai väärinkäyttää oikeuttaan lääkkeiden hankkimiseen tai luovuttamiseen, säädetään eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kemikaalilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 14 päivänä elokuuta 1989 annetun kemikaalilain (744/1989) 6 b §, sellaisena kuin se on laissa 491/2008, sekä

muutetaan 5 §:n 2 momentti, 6 ja 6 a § sekä 49 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 2 momentti laissa 408/2009, 6 § mainituissa laeissa 491/2008 ja 408/2009 sekä 6 a § ja 49 §:n 3 momentti mainituissa laissa 491/2008, seuraavasti:

5 §

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja Suomen ympäristökeskus

Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto vastaa aluehallintovirastojen valvonnan valtakunnallisesta ohjauksesta lukuun ottamatta työsuojelun vastuualueen valtakunnallista ohjausta, josta säädetään aluehallintovirastoista annetussa laissa (896/2009).

6 §

Aluehallintovirasto

Aluehallintoviraston työsuojelun tehtäviä hoitava vastuualue valvoo kemikaalin työssä käyttämisestä aiheutuvan terveyshaitan sekä palo- ja räjähdysvaaran ehkäisemistä ja torjumista koskevien, tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista.

Aluehallintoviraston työsuojelun tehtäviä hoitava vastuualue tekee tarkastuksia kemikaaleja ja niitä sisältäviä esineitä valmistavien,

maahantuovien, varastoivien ja käyttävien toiminnanharjoittajien tiloihin ja valvoo REACH-asetuksen II osastossa tarkoitettujen rekisteröinti- ja ilmoitusvelvoitteiden, IV osastossa tarkoitettujen tiedottamista koskevien velvoitteiden, V osastossa tarkoitettujen jatkokäyttäjän velvoitteiden, VII osastossa tarkoitettujen luvanvaraisten aineiden käyttöä koskevien velvoitteiden sekä 67 artiklassa tarkoitettujen rajoitusten noudattamista. Aluehallintoviraston työsuojelun tehtäviä hoitava vastuualue valvoo lisäksi työssä käytettävien ja valmistettavien kemikaalien luokitusta, merkintöjä ja pakkaamista koskevien tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja CLP-asetuksen säännösten noudattamista sekä kemikaaleista 48 a §:n mukaisesti tehtävien ilmoitusten toimittamista.

Aluehallintoviraston työsuojelun tehtäviä hoitava vastuualue soveltaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua valvonta- ja tarkastustoiminnassaan työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettua lakia (44/2006).

Jos tarkastuksessa havaittujen puutteiden korjaaminen edellyttää toimenpiteitä muulta toiminnanharjoittajalta kuin valvontakohteen toiminnanharjoittajalta, aluehallintoviraston työsuojelun tehtäviä hoitava vastuualue siirtää siltä osin asian käsittelyn 5 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille.

Lisäksi aluehallintovirasto ohjaa ja valvoo kunnan kemikaalivalvontaviranomaisen toimintaa tämän lain säännösten noudattamisen valvonnassa, kun on kyse kemikaalien aiheuttamien terveyshaittojen sekä palo- ja räjähdysvaarojen ehkäisemisestä ja torjumisesta. Tämän ohella aluehallintovirasto arvioi kuntien 7 b §:n mukaiset valvontasuunnitelmat sekä niiden toteutumisesta.

6 a §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valvoo tämän lain ja sen nojalla kemikaaleista aiheutuvien ympäristöhaittojen ehkäisemisestä ja

torjumisesta annettujen säännösten noudattamista kemikaaleja käsittelevissä laitoksissa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valvoo aineen käytölle esitettyjä käyttöolosuhteita ja turvallisuustoimenpiteitä koskevan REACH-asetuksen 37 artiklan, luvanvaraisten aineiden käyttöä koskevan VII osaston ja aineen rajoituksia koskevan 67 artiklan säännösten noudattamista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee tässä tarkoituksessa tarkastuksia kemikaaleja valmistavien, varastoivien ja käyttävien toiminnanharjoittajien tiloihin.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo REACH-asetuksen noudattamista kemikaalien ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi ympäristönsuojelulain mukaisen valvonnan yhteydessä. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on tässä tehtävässään ympäristönsuojelulain 13 luvussa säädetty toimivalta.

Jos tarkastuksessa havaittujen puutteiden korjaaminen edellyttää toimenpiteitä muulta toiminnanharjoittajalta kuin valvontakohteen toiminnanharjoittajalta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen siirtävät siltä osin asian käsittelyn 5 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille.

Lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ohjaa ja valvoo kunnan kemikaalivalvontaviranomaisen toimintaa tämän lain säännösten noudattamisen valvonnassa, kun on kyse kemikaalien aiheuttamien ympäristöhaittojen ehkäisemisestä ja torjumisesta.

49 §

Valvontaviranomaisten yhteistoimintavelvollisuus

Kunnan kemikaalivalvontaviranomainen ja aluehallintovirasto ovat velvollisia pyydettyään toimittamaan korvauksetta Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle ja Suomen ympäristökeskukselle tarkastuksia, valvontatoimenpiteitä, valvontahenkilöstöä, maksuja sekä valvontaa koskevia muita tietoja tämän lain mukaisen valvonnan ohjausta, seurantaa, raportointia ja tilastointia varten. Tiedot on toimitettava

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle ja Suomen ympäristökeskukselle niiden erikseen määräämällä tavalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

erikoissairaanhoidon muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 1 päivänä joulukuuta 1989 annetun erikoissairaanhoidon lain (1062/1989) 5 §, 47 b §:n 2 momentti, 51 §:n 1 ja 3 momentti sekä 52 ja 53 §, sellaisina kuin ne ovat, 5 § laeissa 77/1991, 416/2001 ja 1256/2005, 47 b §:n 2 momentti laissa 957/2001, 51 §:n 1 ja 3 momentti ja 53 § mainitussa laissa 1256/2005 sekä 52 § laissa 784/2009, seuraavasti:

5 §

Erikoissairaanhoidon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

Aluehallintovirastolle kuuluu erikoissairaanhoidon suunnittelu, ohjaus ja valvonta toimialueellaan.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisena aluehallintovirastojen toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi erikoissairaanhoidon ohjauksessa ja valvonnassa. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja valvoo erikoissairaanhoidon erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat:

- 1) periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;
- 2) usean aluehallintoviraston toimialuetta tai koko maata koskevat asiat;
- 3) asiat, jotka liittyvät Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa käsiteltävään terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevaan valvonta-asiaan; sekä

4) asiat, joita aluehallintovirasto on esteellinen käsittelemään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintovirastojen tarkemmasta työnjaosta ohjauksessa ja valvonnassa voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

Erikoissairaanhoidon asiantuntijavirastona toimii Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, josta säädetään Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetussa laissa (668/2008).

47 b §

Aluehallintovirasto maksaa 47 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun korvauksen yliopistollista sairaalaa ylläpitävälle kuntayhtymälle sekä 47 §:n 3 momentissa tarkoitetun korvauksen asianomaista terveydenhuollon toimintayksikköä ylläpitävälle kunnalle, kuntayhtymälle, valtion mielisairaalalle ja muulle palvelujen tuottajalle. Edellä 47 a §:n 2 momentissa tarkoitetulle palvelujen tuottajalle aluehallintovirasto maksaa korvauksen lääkärin ja hammaslääkärin erikoistumiskoulutuksesta puolivuositain kunnan, kuntayhtymän, valtion mielisairaalan ja muun pal-

velujen tuottajan tekemän, yliopiston hyväksymään koulutusohjelmaan perustuvan hakemuksen perusteella. Aluehallintovirasto maksaa 47 a §:n 3 momentissa tarkoitetun korvauksen puolivuositain kunnalle tai kuntayhtymälle sen tekemän hakemuksen perusteella.

51 §

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat tarkastaa sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi lisäksi perustellusta syystä määrätä aluehallintoviraston tekemään tarkastuksen. Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta.

Poliisin on tarvittaessa annettava Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle ja aluehallintovirastolle virka-apua tarkastuksen suorittamiseksi.

52 §

Jos erikoissairaanhoidon järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan potilasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain vastaista, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Jos potilasturvallisuus sitä edellyttää, toiminta voidaan määrätä välittömästi keskeytettäväksi taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kieltää välittömästi.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi velvoittaa sairaanhoitopiirin kuntayhtymän noudattamaan 1 momentissa tarkoitettua määräystä sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään,

taikka että toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kielletään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston päätöstä toiminnan keskeyttämisestä taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käytön kieltämisestä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske lääkelaisissa (395/1987) tarkoitettua toimintaa, jonka valvonnasta vastaa Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus. Jos Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto on valvonnassaan havainnut lääkehuoltoa koskevia puutteita tai muita epäkohtia, niistä on ilmoitettava Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselle.

53 §

Jos erikoissairaanhoidon ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että sairaanhoitopiirin kuntayhtymä on tämän lain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menettelyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, voi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto antaa kuntayhtymälle tai virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle virkamiehelle huomautuksen vastaisen varalle.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat, jos asia ei anna aihetta huomautukseen tai muihin toimenpiteisiin, kiinnittää valvottavan huomiota toiminnan asianmukaiseen järjestämiseen ja hyvän hallintotavan noudattamiseen.

Tässä pykälässä tarkoitettuun Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tai aluehallintoviraston antamaan huomautukseen ja huomion kiinnittämiseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yksityisestä terveydenhuollosta 9 päivänä helmikuuta 1990 annetun lain (152/1990) 2 a, 9 a, 13, 14 ja 14 a §, 14 b §:n 1 momentti, 14 c ja 16 §, 17 §:n 1 momentti sekä 18, 20, 22 a ja 25 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 a ja 14 a §, 14 b §:n 1 momentti, 14 c ja 16 §, 17 §:n 1 momentti sekä 22 a ja 25 § laissa 377/2009, 9 a § laissa 689/2005, 13 § laissa 1258/2005 ja mainitussa laissa 377/2009, 14 § mainitussa laissa 377/2009 ja laissa 928/2009 sekä 20 § viimeksi mainitussa laissa, seuraavasti:

2 a §

Lupaviranomainen

Tämän lain mukaisia lupaviranomaisia ovat aluehallintovirastot ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto. Lupaviranomaisten välisestä toimivallan jaosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

9 a §

Ilmoitus itsenäisenä ammatinharjoittajana toimimisesta

Ennen kuin itsenäinen ammatinharjoittaja antaa tässä laissa tarkoitettuja terveyden- ja sairaanhoidon palveluja, hänen tulee tehdä kirjallinen ilmoitus toiminnastaan aluehallintovirastolle.

Ilmoituksessa on oltava seuraavat tiedot:

- 1) nimi, henkilötunnus, puhelinnumero ja muut yhteystiedot, koulutus ja nimi tai toimimi, jolla toimintaa harjoitetaan;
- 2) annettavat terveyden- ja sairaanhoidon palvelut sekä paikka, jossa palveluja annetaan;
- 3) tieto rekisteröitymisestä ennakkoperintälaissa tarkoitettuun ennakkoperintärekisteriin;

4) potilasasiakirjojen säilyttämispaikka;

5) toiminnan aloittamispäivä.

Toiminnan lopettamisesta tulee tehdä ilmoitus aluehallintovirastolle 30 päivän kuluessa siitä, kun palvelujen antaminen lopetetaan.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä, kaavasta ja tekemisestä.

13 §

Ohjaus ja valvonta

Tämän lain mukaisen yksityisen terveydenhuollon yleinen ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

Tässä laissa tarkoitettujen palvelujen ohjaus ja valvonta kuuluu aluehallintovirastolle.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisena aluehallintovirastojen toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi yksityisen terveydenhuollon ohjauksessa ja valvonnassa sekä lupamenettelyissä. Lisäksi lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja valvoo yksityistä terveyden-

huoltoa erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat:

1) periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;

2) usean aluehallintoviraston toimialuetta tai koko maata koskevat asiat;

3) asiat, jotka liittyvät Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa käsiteltävään terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevaan valvonta-asiaan; sekä

4) asiat, joita aluehallintovirasto on esteellisen käsittelemään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintovirastojen tarkemmasta työnjaosta ohjauksessa ja valvonnassa säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

Kunnassa valvontaviranomaisena toimii kansanterveyslain (66/1972) 6 §:ssä tarkoitettu monijäseninen toimielin.

14 §

Toimivaltainen aluehallintovirasto

Tässä laissa ja sen nojalla aluehallintovirastolle säädetty tehtävät käsittelee se aluehallintovirasto, jonka toimialueella palveluja annetaan.

Sairaankuljetuspalveluita koskevat tässä laissa ja sen nojalla aluehallintovirastolle säädetty tehtävät käsittelee se aluehallintovirasto, jonka toimialueella liikenteen asemapaikka on.

14 a §

Yksityisten palvelujen antajien rekisteri

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirastot pitävät yhdessä valtakunnallista tietojärjestelmää (*yksityisten palvelujen antajien rekisteri*) tässä laissa tarkoitettujen lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä sekä toiminnan valvontaa ja tilastointia varten. Tietojärjestelmään kuuluvat erillisinä osina rekisteri yksityisistä terveydenhuollon palvelujen tuottajista ja itsenäisistä ammatinharjoittajista sekä rekisteri yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista, joista säädetään yksityisten sosiaalipalvelujen

valvonnasta annetussa laissa (603/1996). Tietojärjestelmän toimivuudesta vastaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto.

Lupaviranomaiset tallettavat yksityisten palvelujen antajien rekisteriin 4 §:n 3 momentissa tarkoitettut tiedot. Lupaviranomaiset tallettavat rekisteriin lisäksi:

1) tiedot toiminnan muutoksista;

2) tiedot tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja kieltojen rikkomisesta ja valvontaviranomaisen määräämistä seuraamuksista, tiedot valvontaviranomaisen suorittamista tarkastuksista ja niiden tuloksista sekä muut valvonnassa tarvittavat tiedot; sekä

3) muut lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä ja tilastointia varten tarpeelliset tiedot, jotka eivät sisällä henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettuja tietoja.

Aluehallintovirastot tallettavat itsenäisistä ammatinharjoittajista rekisteriin 9 a §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot. Lupaviranomaiset tallettavat rekisteriin lisäksi:

1) tiedot toiminnan muutoksista;

2) tiedot toiminnan laajuudesta;

3) tiedot tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja kieltojen rikkomisesta ja valvontaviranomaisen määräämistä seuraamuksista, tiedot valvontaviranomaisen suorittamista tarkastuksista ja niiden tuloksista sekä muut valvonnassa tarvittavat tiedot; sekä

4) muut ilmoitusasioiden käsittelyä ja tilastointia varten tarpeelliset tiedot, jotka eivät sisällä henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettuja tietoja.

Vastuullisena rekisterinpitäjänä toimii Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto. Lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirastot saavat käyttää rekisterin tietoja tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Aluehallintovirasto vastaa rekisteriin tallettamistaan tiedoista ja toimivaltansa kuuluvien tietojen luovuttamisen lainmukaisuudesta. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan tässä laissa säädetyn lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tämän pykälän 2 ja 3 momentin perusteella rekisteriin talletettavista tiedoista.

Itsenäisiä ammatinharjoittajia sekä 4 §:n 3 momentin 4, 5 ja 8 kohdassa tarkoitettuja henkilöitä koskevat tiedot poistetaan rekisteristä viiden vuoden kuluttua siitä, kun rekisteriin merkitty henkilö on lopettanut toimintansa itsenäisenä ammatinharjoittajana, vastaavana johtajana, potilasasiamiehenä tai rekisterinpidosta vastaavana henkilönä.

14 b §

Tietojen luovuttaminen yksityisten palvelujen antajien rekisteristä ja niiden julkisuus

Salassapitosäännösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirastot saavat luovuttaa yksityisten palvelujen antajien rekisteristä teknisen käyttöyhteyden avulla sen lisäksi, mitä muualla lainsäädännössä säädetään:

1) Kansaneläkelaitokselle sairausvakuutus-, eläke- ja vammaisetuusia myönnettäessä tarvittavat tiedot yksityisistä terveydenhuollon palvelujen tuottajista ja itsenäisistä ammatinharjoittajista sekä sairausvakuutuskorvausten taksojen määrittämiseksi ja korvausjärjestelmän kehittämiseksi tiedot 10 §:ssä tarkoitetuista toimintakertomuksista; sekä

2) Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle tilastointia varten tarvittavat tiedot 4 §:n mukaisen luvan saaneista palvelujen tuottajista ja 9 a §:n mukaisen ilmoituksen tehneistä itsenäisistä ammatinharjoittajista sekä 10 §:ssä tarkoitetuista toimintakertomuksista.

14 c §

Maksut

Lupa palvelujen tuottamiseen ja 9 a §:ssä tarkoitettujen ilmoituksen rekisteröinti ovat maksullisia. Lisäksi palvelujen tuottajalta voidaan periä vuosimaksu. Aluehallintoviraston suoritteista perittävistä maksuista säädetään tarkemmin valtiovarainministeriön asetuksella ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston suoritteista perittävistä maksusta sosiaali- ja terveysmi-

nisteriön asetuksella ottaen huomioon, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) ja sen nojalla maksuista säädetään. Lupaviranomainen voi antaa tarkempia määräyksiä maksujen suorittamisesta.

Aluehallintovirastojen tulee suorittaa 1 momentin mukaisista vuosimaksuista Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle osuus, joka kattaa yksityisten palvelujen antajien rekisterin ylläpitämisestä aiheutuvat kustannukset. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle suoritettavasta osuudesta säädetään tarkemmin valtiovarainministeriön asetuksella.

16 §

Tiedonsaantioikeus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ja aluehallintovirastoilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä ja maksutta saada lakisääteisten tehtäviensä suorittamista varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset palvelujen tuottajilta ja itsenäisiltä ammatinharjoittajilta.

17 §

Tarkastusoikeus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat tarkastaa palvelujen tuottajan ja itsenäisen ammatinharjoittajan tässä laissa tarkoitettun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi lisäksi perustelusta syystä määrätä aluehallintoviraston tekemään tarkastuksen. Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta.

18 §

Tietojen antaminen toiselle viranomaiselle

Terveyslautakunnan tulee ilmoittaa tietoonsa tulleista puutteellisuuksista tai epäkohdista asianomaiselle aluehallintovirastolle.

20 §

Määräykset ja pakkokeinot

Jos terveydenhuollon palvelujen järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan potilasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain vastaista, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on tehtävä. Jos potilasturvallisuus sitä edellyttää, toiminta voidaan määrätä keskeytettäväksi taikka toimintayksikön tai sen osan, sairaankuljetusajoneuvon tai sen varusteen taikka laitteen käyttö voidaan kieltää välittömästi.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi velvoittaa asianomaisen palvelujen tuottajan ja itsenäisen ammatinharjoittajan noudattamaan 1 momentissa tarkoitettua määräystä sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään, taikka että toimintayksikön tai sen osan, sairaankuljetusajoneuvon tai sen varusteen taikka laitteen käyttö kielletään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston päätöstä toiminnan keskeyttämisestä taikka toimintayksikön tai sen osan, sairaankuljetusajoneuvon tai sen varusteen taikka laitteen käytön kieltämisestä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske lääkelaisissa (395/1987) tarkoitettua toimintaa, jonka valvonnasta vastaa Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus. Jos Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto on valvonnassaan havainnut lääkehuoltoa koskevia puutteita tai muita epäkohtia, niistä on il-

moitettava Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselle.

22 a §

Huomautus ja huomion kiinnittäminen

Jos yksityisen terveydenhuollon ohjauksen tai valvonnan yhteydessä todetaan, että palvelujen tuottaja on tämän lain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, eikä asia anna aiheutta muihin toimenpiteisiin, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa palvelujen tuottajalle tai sen vastaavalle johtajalle huomautuksen vastaisen varalle tai kiinnittää huomiota toiminnan asianmukaiseen järjestämiseen ja hyvän hallintotavan noudattamiseen.

Tässä pykälässä tarkoitettuun Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tai aluehallintoviraston antamaan huomautukseen ja huomion kiinnittämiseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

25 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn aluehallintoviraston ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muutosta ei saa hakea valittamalla 9 §:n 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28 päivänä kesäkuuta 1994 annetun lain (559/1994) 19, 20, 24, 24 a, 24 b, 26 ja 40 §,

sellaisina kuin niistä ovat 20 § laissa 690/2005, 24 § laissa 1261/2005, 24 a § laeissa 1030/2000 ja 48/2009, 24 b § mainitussa laissa 1030/2000 ja laeissa 1200/2007 ja 46/2009 sekä 26 § mainitussa laissa 1200/2007, seuraavasti:

19 §

Määräysten noudattaminen ja tietojen antaminen

Terveydenhuollon ammattihenkilö on velvollinen ammattitoiminnassaan noudattamaan, mitä Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto säännösten tai määräysten nojalla määrää.

Terveydenhuollon ammattihenkilö on velvollinen salassapitosäännösten estämättä antamaan Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontaviraston tai aluehallintoviraston pyytämät, sille tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi tarpeelliset ilmoitukset, selitykset ja selvitykset.

20 §

Ilmoitusvelvollisuus

Terveydenhuollon ammattihenkilön velvollisuudesta tehdä aluehallintovirastolle ilmoitus itsenäisenä ammatinharjoittajana toimimisesta säädetään yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990).

24 §

Ohjaus ja valvonta

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden yleinen ohjaus kuuluu sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle.

Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja valvoo valtakunnallisesti terveydenhuollon ammattihenkilöitä. Aluehallintovi-

rasto ohjaa ja valvoo terveydenhuollon ammattihenkilöiden toimintaa toimialueellaan. Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto ohjaa sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön alaisena aluehallintovirastojen toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi terveydenhuollon ammattihenkilöiden ohjauksessa ja valvonnassa.

Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto käsittelee terveydenhuollon ammattihenkilöiden ohjaukseen ja valvontaan liittyvät asiat erityisesti silloin, kun kysymyksessä on:

- 1) periaatteellisesti tärkeä tai laajakantoinen asia;
- 2) epäily hoitovirheestä, joka on johtanut kuolemaan tai vaikeaan pysyvään vammautumiseen;
- 3) oikeuslääkärin tekemään kuolemansyyn selvittämiseen liittyvä asia;
- 4) asia, joka saattaa edellyttää turvaamis- tai kurinpitotoimenpiteitä; taikka
- 5) asia, jota aluehallintovirasto on esteellinen käsittelemään.

Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintovirastojen tarkemmasta työnjaosta ohjauksessa ja valvonnassa voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettu valvontaviranomainen ei tutki terveydenhuollon ammattihenkilön toiminnasta tehtyä kantelua, joka koskee yli viisi vuotta vanhaa asiaa, ellei kantelun tutkimiseen ole erityistä syytä.

Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirastossa on terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontaa varten terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunta, jonka kokoon-

panosta ja tehtävistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

24 a §

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteri

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto pitää terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta annetun lain (669/2008) mukaisten valvontatehtävien hoitamiseksi. Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, rekisterinpitoon sovelletaan henkilötietolakia (523/1999).

Rekisteriin merkitään seuraavat tiedot:

1) terveydenhuollon ammattihenkilön nimi, henkilötunnus, rekisteröintinumero, kotiosoite, ammatinharjoittamisoikeus ja sen rajoittaminen tai poistaminen, ammatinharjoittamislupa ja sen peruuttaminen samoin kuin oikeus käyttää terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä ja sen kieltäminen sekä tiedot ammatinharjoittamisoikeuden tai -luvan taikka nimikesuojauksen perusteena olevasta koulutuksesta;

2) Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston ratkaisu, jossa terveydenhuollon ammattihenkilön ammattitoiminnassa on todettu virheellisyyttä, laiminlyöntejä tai moitittavuutta sekä tiedot ammattitoiminnassa saadusta varoituksesta, sakko- ja vankeusrangaistuksesta, viraltapanosta tai virantoimituksesta pidättämisestä;

3) yksilöintitunnus sekä tiedot erikoislääkärin ja erikoishammaslääkärin oikeudesta ja sen perusteena olevasta koulutuksesta;

4) lääkärin hyväksymisestä merimieslääkäriksi annetun lain (47/2009) 1 §:ssä tarkoitetut tiedot oikeudesta toimia merimieslääkärinä ja merimieslääkärioikeuksien myöntämisen perusteena olevasta koulutuksesta sekä merimieslääkärin työpaikka ja työpaikan yhteystiedot;

5) tässä laissa ja sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetyt opinnot suorittaneen lääketieteen, hammaslääketieteen tai farmasian opiskelijan nimi, henkilötunnus, rekiste-

röintinumero, opintojen aloitusajankohta ja tiedot suoritetuista opinnoista.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetut tiedot poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto on saanut tiedon rekisteröidyn kuolemasta tai kahden vuoden kuluttua siitä, kun 9 §:ssä tarkoitettu väliaikainen tai satunnainen terveydenhuollon palvelujen tarjoaminen on päättynyt. Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetut tiedot poistetaan, kun päätöksen tai muun ratkaisun antamisesta on kulunut kymmenen vuotta, jollei nimikirjalaisissa (1010/1989) säädetä merkinnän poistamiselle pidempää aikaa. Rangaistusta koskeva tieto tulee poistaa myös, kun rangaistukseen tuomitsemisen syynä olleen teon rangaistavuus on poistettu. Edellä 2 momentin 5 kohdassa tarkoitetut tiedot poistetaan, kun henkilölle on myönnetty oikeus harjoittaa lääkärin, hammaslääkärin, proviisorin tai farmaseutin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä, kuitenkin viimeistään, kun opintojen aloittamisesta on kulunut kymmenen vuotta.

Keskusrekisteriin merkitään lisäksi tarvittaessa tiedot terveydenhuollon ammattihenkilön työpaikasta sekä ammattihenkilön varaamisesta valmiuslain (1080/1991) mukaista poikkeusoloihin varautumista varten siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

24 b §

Tietojen antaminen terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteristä

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston on salassapitosäännösten estämättä annettava 24 a §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja aluehallintovirastolle sen laissa säädettyjen valvontatehtävien hoitamiseksi sekä EU- ja ETA-valtion viranomaiselle terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammatinharjoittamisoikeuden tai -luvan myöntämiseksi ja valvontaan liittyvien tehtävien hoitamiseksi. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston on salassapitosäännösten estämättä annettava 24 a §:n 4 momentissa tarkoitettuja tietoja sosiaali- ja terveys-

ministeriölle valmiuslaissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi salassapitosäännösten estämättä antaa viranomaiselle ja terveydenhuollon toimintayksikölle tietoja tämän lain 24 a §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua rikoksen seuraamuksesta työnhakuun liittyvää soveltuvuusarviointia varten.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi antaa kopioina tai sähköisessä muodossa keskusrekisteristä rekisteröidyn nimi- ja yhteystietoja, rekisteröintinumeron sekä tietoja voimassa olevasta ammatinharjoittamisoikeudesta ja -luvasta sekä koulutuksesta rekisteröidyn ammattiin liittyvän informaation lähettämistä varten.

Siitä poiketen, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, tämän lain 24 a §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston ratkaisuksista sekä ammattitoiminnassa saadusta varoituksesta ja virantoimituksesta pidättämisestä saa antaa vain tieteellistä tutkimusta, tilastointia tai viranomaisen selvitystyötä varten taikka viranomaiselle laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi taikka terveydenhuoltoon liittyvää toimintaa varten terveydenhuollon toimintayksikölle, apteekille sekä terveydenhuollon alalla toimivalle yhteisölle, jollei kysymys ole yksittäistä rekisteröityä koskevista tiedoista. Siitä poiketen, mitä mainitussa laissa säädetään, tieto tämän lain 22 a §:ssä tarkoitettua yksilöintitunnuksesta saadaan antaa vain viranomaiselle laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi, apteekille sekä tieteellistä tutkimusta, tilastointia tai viranomaisen selvitystyötä varten.

Tietojen antamisesta perittävistä maksuista säädetään erikseen. Edellä 1 momentissa tarkoitettu tiedon antaminen on maksutonta. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö saa maksutta pyynnöstään Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston terveydenhuollon ammattihenkilöi-

den keskusrekisteriin perustuvan tietopalvelun lukuun ottamatta osuutta, jonka Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto hankkii ulkopuoliselta palvelujen tuottajalta.

26 §

Seuraamukset virheellisestä toiminnasta

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi antaa seuraamuksen terveydenhuollon ammattihenkilölle virheellisestä toiminnasta, jos terveydenhuollon ammattihenkilö:

1) laiminlyö 15, 15 a, 16—18, 18 a taikka 19—21 §:ssä säädetyn velvollisuuden taikka lääkäri tai hammaslääkäri laiminlyö 15, 15 a, 16—18, 18 a taikka 19—23 §:ssä säädetyn velvollisuuden;

2) suorittaa sellaisia tehtäviä, joihin hänen koulutustaan tai ammattitaitoaan on pidettävä riittämättömänä tai hänen toimintamahdollisuuksiaan rajoitettuina; tai

3) toimii muutoin virheellisesti tai moitittavasti.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi 1 momentissa mainituissa tapauksissa:

1) antaa hänelle tarkempia määräyksiä ja ohjeita ammattitoimintaa varten;

2) rajoittaa laillistetun ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeutta määräajaksi tai toistaiseksi;

3) poistaa laillistetun ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeuden määräajaksi tai toistaiseksi;

4) kieltää nimikesuojattua ammattihenkilöä käyttämästä valtioneuvoston asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä määräajaksi tai toistaiseksi; taikka

5) peruuttaa luvan saaneen ammattihenkilön ammatinharjoittamisoikeuden.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat, jos asia ei anna aihetta 2 momentissa tai jäljempänä 33 §:ssä mainittuun toimenpiteeseen, antaa terveydenhuollon ammattihenkilölle huomautuksen tai kiinnittää hänen huomiotansa asianmukaiseen ammattitoimintaan. Tässä momentissa tarkoitettuun Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja

valvontaviraston tai aluehallintoviraston antamaan huomautukseen ja huomion kiinnittämiseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

40 §

Tiedonsaantioikeus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ja aluehallintovirastolla on pyynnöstä oikeus salassapitosäännösten estämättä maksutta saada valtion, kunnan ja kuntayhtymän viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä, Kansaneläkelaitokselta, Eläketurvakes-

kukselta, eläkesäätiöltä ja muulta eläkelaitokselta, vakuutuslaitokselta, huoltotoimintaa tai sairaanhoitotoimintaa harjoittavalta yhteisöltä tai laitokselta sekä apteekilta tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

terveydensuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 19 päivänä elokuuta 1994 annetun terveydensuojelulain (763/1994) 5 §, 17 §:n 3 momentti, 18 §:n 3 momentti, 20 a §:n 2 momentti, 47, 48 ja 52 § sekä 53 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 5, 47 ja 52 § laissa 285/2006, 17 §:n 3 momentti laissa 441/2000 sekä 18 §:n 3 momentti ja 20 a §:n 2 momentti laissa 24/2006, seuraavasti:

5 §

Alueellinen terveydensuojelu

Aluehallintovirasto ohjaa ja valvoo terveydensuojelua toimialueellaan sekä arvioi kuntien terveydensuojelun valvontasuunnitelmat ja niiden toteutumista.

Poikkeus voidaan myöntää, jos talousveden toimittamista ei voida hoitaa kyseisellä alueella millään muulla kohtuulliseksi katsottavalla tavalla eikä poikkeamisesta aiheudu vaaraa ihmisten terveydelle.

18 §

Talousvettä toimittavan laitoksen hyväksyminen

Yleiset vaatimukset ja niistä poikkeaminen

Aluehallintovirasto voi hakemuksesta myöntää määräaikaisen poikkeuksen 21 §:n nojalla säädettyistä laatuvaatimusten täyttämisestä.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on varattava asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tilaisuus antaa hakemuksesta lausunto.

20 a §

Talousveden välityksellä leviävän taudin ehkäiseminen

Saatuun tiedon talousveden aiheuttamasta epidemiasta tai sen epäilystä kunnan terveydensuojeluviranomaisen on tehtävä viipymättä tapausta koskeva selvitys ja ryhdyttävä toimenpiteisiin taudin leviämisen ehkäisemiseksi sekä ilmoitettava siitä edelleen Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle ja asianomaiselle aluehallintovirastolle.

47 §

Valvontaviranomaisen ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuus

Kunnan terveydensuojeluviranomaisella on oikeus saada kunnan, valtion ja kirkon viranomaiselta kunnan terveydensuojelun kehittämisen ja valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja.

Kunnan terveydensuojeluviranomainen sekä aluehallintovirasto ovat velvollisia pyydettäessä toimittamaan korvauksetta Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle tarkastuksia, valvontatoimenpiteitä, valvontahenkilöstöä, maksuja sekä valvontaa koskevia muita tietoja tämän lain mukaisen valvonnan ohjausta, seurantaan, raportointia ja tilastointia varten.

Valvontaviranomaisen on toimitettava 2 momentissa tarkoitetut tiedot Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston määräämällä tavalla.

Tarkempia säännöksiä valvontaviranomaisen ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuudesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

48 §

Virka-apu

Poliisi ja aluehallintovirasto ovat velvollisia tarvittaessa antamaan virka-apua kunnan terveydensuojeluviranomaiselle tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnassa.

52 §

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston määräykset

Milloin 51 §:ssä tarkoitettu terveyshaitta ulottuu laajalle alueelle tai muutoin on erityisen merkityksellinen, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto toimialueellaan voi antaa määräyksiä, jotka ovat välttämättömiä terveydellisen haitan poistamiseksi tai sen syntymisen ehkäisemiseksi.

53 §

Uhkasakko sekä teettämis- ja keskeyttämisuhka

Aluehallintovirasto tai kunnan terveydensuojeluviranomainen voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai että toiminta keskeytetään tai kielletään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

alkoholilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 8 päivänä joulukuuta 1994 annetun alkoholilain (1143/1994) 15 §:n 4 momentti, 22 §:n 3 momentti sekä 42, 44, 47—50, 51, 52 ja 55 §,

sellaisina kuin niistä ovat 15 §:n 4 momentti, 22 §:n 3 momentti sekä 42, 44 ja 51 § laissa 764/2002, 47 § osaksi laissa 210/1998 sekä 52 § osaksi laissa 1540/2001, seuraavasti:

15 §

Seuraamukset rikkomuksista

Jos 16 §:n 2 momentissa säädettyä kieltoa rikotaan, aluehallintovirasto voi antaa asianomaiselle elinkeinonharjoittajalle tai yhteisölle huomautuksen tai kirjallisen varoituksen taikka kieltää sanotussa säännöksessä tarkoitettujen juomien myynnin määräajaksi, enintään kuudeksi kuukaudeksi.

22 §

Seuraamukset rikkomuksista

Jos 24 §:n 2 momentissa säädettyä kieltoa rikotaan, aluehallintovirasto voi antaa asianomaiselle elinkeinonharjoittajalle tai yhteisölle huomautuksen tai kirjallisen varoituksen taikka kieltää sanotussa säännöksessä tarkoitettujen juomien anniskelun määräajaksi, enintään kuudeksi kuukaudeksi.

42 §

Aluehallintoviraston toimivalta

Alkoholijuomien vähittäismyynnin ja anniskelun lupahallinto ja valvonta sekä alkoholijuomien mainonnan ja myynninedistämisen valvonta kuuluvat toimialueellaan aluehallintovirastolle sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

Aluehallintovirasto valvoo myös toimialueellaan vähintään 1,2 ja enintään 2,8 tilavuuspro-

senttia etyylialkoholia sisältävien juomien vähittäismyyntiä ja anniskelua.

44 §

Tarkastus-, tiedonsaanti- ja rekisterinpito-oikeus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ja aluehallintovirastolla on tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvontaa varten oikeus:

1) päästä tarkastamaan luvanhaltijan tiloja ja toimintaa, alkoholipitoisen aineen kuljetuksia sekä valvonnassa tarvittavia asiakirjoja;

2) ottaa ja saada korvauksetta valvontaa varten tarvittavat näytteet; ja

3) saada valvonnan kannalta tarpeelliset ilmoitukset, tiedot ja asiakirjat.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirastot pitävät tässä laissa tarkoitettujen lupa-asioiden käsittelyä ja valvontaa sekä alkoholitilastointia varten alkoholielinkeinorekisteriä elinkeinonharjoittajista, joille on myönnetty tässä laissa tarkoitettu lupa tai jotka ovat hakeneet tällaista lupaa. Vastuullisena rekisterinpitäjänä toimii Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto.

Rekisteröitäviä tietoja ovat:

1) nimi ja toiminimi sekä henkilö- tai yritys- ja yhteisötunnus sekä osoite, puhelinnumero ja muut osoitetiedot;

2) 1 kohdassa mainitut tiedot yhteisön hallituksen jäsenistä, toimitusjohtajasta sekä huomattavista osakkeenomistajista, vastuunalaisista ja äänettömistä yhtiömiehistä sekä näiden sijoittamista panoksista;

3) poliisitutkintaa, esitutkintaa, syyteharkintaa ja syytettä sekä rikostuomiota ja rikosasian tuomioistuinkäsittelyä koskevat tiedot elinkeinonharjoittajista ja 2 kohdassa mainituista henkilöistä;

4) tieto rekisteröitymisestä arvonlisäverovelvolliseksi, ennakkoperintärekisteriin ja muihin verohallinnon rekistereihin sekä tieto erääntyneistä verovelloista;

5) tiedot ulosoton kohteena olevista velvoitteista;

6) tiedot yrityssaneerauksista ja konkurseista sekä muista erääntyneitä velkaa koskevista tuomioistuimen päätöksistä;

7) tiedot valvottavan yksityishenkilön velkajärjestelyistä;

8) tiedot tämän lain nojalla myönnetyn luvan perusteella tapahtuvasta toiminnasta sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja kieltojen rikkomisesta ja tällaisen rikkomuksen seuraamuksesta sekä tiedot valvontaviranomaisten suorittamista tarkastuksista ja näiden tuloksista; sekä

9) muut lupa-asioiden käsittelyä, valvontaa ja tilastointia varten tarpeelliset tiedot, jotka eivät sisällä henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettuja arkaluonteisia tietoja.

Valvonnan kohdetta koskevien tietojen tarkastusoikeudesta ja virheen oikaisusta säädetään henkilötietolaissa. Elinkeinoonharjoittajaa ja muita 3 momentin 2 kohdassa mainittuja henkilöitä koskevat tiedot säilytetään alkoholielinkeinorekisterissä niin, että ne poistetaan viiden vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä.

47 §

Virka-apu ja tiedonsaantioikeus muilta viranomaisilta

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston asianomaisella virkamiehellä on oikeus saada muilta viranomaisil-

ta virka-apua tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöönpanemiseksi sekä alkoholipitoisten aineiden väärinkäytön selvittämiseksi.

Poliisi-, rikosrekisteri-, syyttäjä-, tulli-, ulosotto-, vero-, väestörekisteri- ja muiden viranomaisten on salassapitosäännösten estämättä annettava Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle ja aluehallintovirastolle valvontaviranomaisten tarvitsemia tietoja tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvomiseksi taikka haettaessa tässä laissa tarkoitettua lupaa.

Tämän pykälän nojalla toiselta viranomaiselta saatuun tietoon sovelletaan, mitä 45 §:n 1 momentissa säädetään salassapitovelvollisuudesta.

48 §

Ohjeiden antaminen sekä uhkasakko ja teettämisen

Jos alkoholijuoman mainontakiellon tai muun 33 §:ssä tarkoitetun markkinointi- tai myynninedistämistoimintaa koskevan säännöksen noudattamisen valvontaa suoritettaessa tai muuten havaitaan epäkohtia taikka säännösten tai määräysten vastaista toimintaa, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tai aluehallintoviraston tulee antaa asianmukaiset ohjeet epäkohtien poistamiseksi taikka virheellisen toiminnan lopettamiseksi sekä asetettava määräaika, jonka kuluessa näin on meneteltävä.

Jollei korjausta ole tapahtunut asetetussa määräajassa taikka jos ohjeissa mainittua toimintaa ei ole lopetettu tai jos se on uudistettu asetetun määräajan jälkeen, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi asettaa tehosteeksi uhkasakon tai uhan, että vaadittu toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella sen mukaan kuin uhkasakkolaisissa (1113/1990) säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.

49 §

Valvontaviranomaisen kiellot ja turvaamistoimet

Jos alkoholijuomaa mainostetaan tai harjoitetaan muuta 33 §:n vastaista markkinointi- tai myynninedistämistoimintaa, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi kieltää tämän toimen tilaajaa tai toimeenpanijaa sekä näiden palveluksessa olevaa jatkamasta tai toistamasta säännösten vastaista toimintaa.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi kieltää alkoholijuoman luovuttamisen markkinoille tai korvauksetta velvoittaa poistamaan alkoholijuoman markkinoilta, jos tuote tai sen esittely ovat siitä annettujen säännösten ja määräysten vastaisia tai jos juoman laatua tai siitä mahdollisesti aiheutuvia terveydellisiä haittoja ja vaaroja ei ole asianmukaisesti valvottu tai jos kieltö on muutoin perusteltua ihmisten terveyden suojelemiseksi.

Jos 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen säännösten ja määräysten vastaisen tai terveydelle haitallisen menettelyn jatkaminen tai toistaminen on menettelyn laajuuden tai merkityksen johdosta tarpeen kiireellisesti estää, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi väliaikaisesti ennen asian lopullista ratkaisemista antaa tätä tarkoittavan kiellon. Väliaikaista kieltöä koskeva määräys tulee voimaan heti, ja se voidaan peruuttaa ennen asian lopullista ratkaisemista.

50 §

Oikaisu sekä uhkasakko ja teettäminen

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi 49 §:n 1 ja 2 momentissa tai aluehallintovirasto 49 §:n 1 momentissa säädetystä kiellosta päättäessään velvoittaa kiellon saaneen suorittamaan asetetussa määräajassa ja määrättyllä tavalla oikaisutoimen, jos sitä säännösten vastaisesta menettelystä aiheutuvien ilmeisten haittojen vuoksi on pidettävä tarpeellisenä.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi tehostaa tämän

lain säännösten perusteella antamaansa kieltöä tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että asetetun määräajan jälkeen tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella sen mukaan kuin uhkasakkolaissa säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.

51 §

Muutoksenhaku Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston, aluehallintoviraston ja alkoholiyhtiön päätökseen

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston päätökseen, johon ei 52 §:ssä ole säädetty valituskieltöä, haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Myös Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla ja aluehallintovirastolla siinä tapauksessa, että aluehallintovirasto on ratkaissut muutoksenhaun kohteena olevan asian, on oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden muutoksenhaun johdosta tekemään päätökseen.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

Alkoholiyhtiön päätökseen alkoholijuomien ottamisesta vähittäismyyntiin, niiden poistamisesta vähittäismyyntistä sekä vähittäismyyntin hinnoitteluperusteista haetaan muutosta Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

52 §

Valituskieltö kielloista ja turvaamistoimenpiteistä

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tai aluehallintoviraston antamaan 48–50 §:ssä tarkoitettuun kieltöpäätökseen tai väliaikaista kieltöä koskevaan määräykseen taikka niiden asettamaan uhkasakkoon tai teettämiskaan ei saa valittamalla hakea muutosta.

Se, jolle Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto on antanut

1 momentissa tarkoitetun kieltopäätöksen tai väliaikaista kieltoa koskevan määräyksen taikka asettanut 48 ja 50 §:ssä tarkoitetun uhkasakon tai teettämisuhan, voi hakemuksella saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksen tai määräyksen tiedoksisaamisesta.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tai aluehallintoviraston 1 momentissa tarkoitetussa asiassa asettaman uhkasakon tuomisee ja teettämisuhan täytäntöönpanosta päättää uhkasakon tai teettämisuhan asettajan hakemuksesta markkinaoikeus.

55 §

Maksut

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto perivät maksuja tässä laissa tarkoitetuista lupapäätöksistä ja muista tämän lain nojalla annetuista viranomaisen päätöksistä sekä tässä laissa tarkoitetusta valvonnasta sen mukaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään, kuitenkin siten, että tässä laissa tarkoitettua lupaa edellyttävän toiminnan valvonnasta peritään vuotuinen maksu luvan haltijoilta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 84 §:n 2 momentin kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan ulkomaisista vakuutusyhtiöistä 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun lain (398/1995) 84 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 525/2008.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta 9 päivänä elokuuta 1996 annetun lain (603/1996) 5 §:n 1, 2 ja 5 momentti sekä 7, 7 a, 7 b, 8, 10—12, 16—18, 20 ja 21 §, sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1, 2 ja 5 momentti laissa 691/2005 sekä 7, 7 a, 7 b, 8, 11, 12, 16 ja 17 § laissa 671/2008, seuraavasti:

5 §

Lupa ympärivuorokautiseen toimintaan

Yksityisen palvelujen tuottajan, joka jatkuvasti liike- tai ammattitoimintaa harjoittamalla antaa ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja, on saatava aluehallintoviraston lupa ennen toiminnan aloittamista ja olennaista muuttamista. Luvasta tulee ilmetä palvelujen tuottajan palveluala ja toiminnan laajuus. Lupa voidaan liittää asiakasturvallisuuden varmistamiseksi välttämättömiä ehtoja palvelujen määrästä, henkilöstöstä, tiloista, laitteista ja tarvikkeista sekä toimintatavoista. Toiminnan lopettamisesta on ilmoitettava aluehallintovirastolle.

Lupa myönnetään kirjallisen ja allekirjoitetun hakemuksen perusteella palvelujen tuottajalle, joka täyttää 3 §:ssä säädetyt edellytykset. Lupahakemus tehdään sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella palveluja annetaan.

Aluehallintoviraston on suoritettava tarkastus ympärivuorokautista palvelutoimintaa harjoittavassa yksityisessä toimintayksikössä mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on saanut toiminnan aloittamista tai muuttamista koskevan lupahakemuksen.

7 §

Yksityisten palvelujen antajien rekisteri

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirastot pitävät yhdessä valtakunnallista tietojärjestelmää (*yksityisten palvelujen antajien rekisteri*) tässä laissa tarkoitettujen lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä sekä toiminnan valvontaa ja tilastointia varten. Tietojärjestelmään kuuluvat erillisinä osina rekisteri yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista sekä, siten kuin yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) säädetään, rekisteri terveydenhuollon yksityisistä palvelujen tuottajista ja terveydenhuollon itsenäisistä ammatinharjoittajista. Tietojärjestelmän toimivuudesta vastaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto.

Aluehallintovirastot tallettavat yksityisten palvelujen antajien rekisteriin 5 §:n 3 momentissa ja 6 §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot sekä:

- 1) tiedot toiminnan muutoksista;
- 2) tiedot tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja kieltojen rikkomisesta ja valvontaviranomaisen määräämistä seuraamuksista, tiedot valvontaviranomaisen suorittamista tarkastuksista ja niiden tuloksista sekä muut valvonnassa tarvittavat tiedot;
- 3) muut lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä ja tilastointia varten tarpeelliset tiedot, jotka eivät sisällä henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettuja tietoja.

Kunnan on ilmoitettava aluehallintovirastolle tiedot rekisterinpitäjänsä toimii Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto. Vastuullisena rekisterinpitäjänä toimii Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirastot saavat käyttää rekisterien tietoja tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Aluehallintovirasto vastaa rekisteriin tallettamistaan tiedoista ja toimivaltaansa kuuluvien luovutusten lainmukaisuudesta. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan tässä laissa säädetyin lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään. Valtio-

neuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentin perusteella rekisteriin talletettavista tiedoista.

Sosiaalipalvelujen tuottajana toimivaa henkilöä, sosiaalipalvelujen vastuuhenkilöä sekä rekisterinpidosta vastaavaa henkilöä koskevat tiedot poistetaan rekisteristä viiden vuoden kuluttua siitä, kun rekisteriin merkitty on lopettanut toimintansa sosiaalipalvelujen tuottajana tai vastuuhenkilönä.

7 a §

Tietojen luovuttaminen yksityisten palvelujen antajien rekisteristä ja niiden julkisuus

Salassapitosäännösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirastot saavat luovuttaa yksityisten palvelujen antajien rekisteristä teknisen käyttöyhteyden avulla sen lisäksi, mitä muualla lainsäädännössä säädetään:

1) Kansaneläkelaitokselle sairausvakuutus-, eläke- ja vammaisetuuksia myönnettäessä tarvittavat tiedot yksityisistä sosiaalihuollon palvelujen tuottajista; sekä

2) Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle tilastointia varten tarvittavat tiedot 5 ja 6 §:n mukaisista palvelujen tuottajista sekä 10 §:n tarkoittamista toimintakertomuksista.

Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän viranomaisen on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojaamisesta huolehditaan asianmukaisesti.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi lisäksi julkistaa ja luovuttaa julkisen tietoverkon välityksellä yksityisten palvelujen antajien rekisteristä yksityisten sosiaalipalvelujen antajan nimen tai toiminimen, palvelualan sekä kaikkien toimintayksiköiden ja toimipisteiden osoitteet ja yhteystiedot. Muista kuin itsenäisistä ammatinharjoittajista saa julkisessa tietoverkossa olla myös muita yritystoimintaa koskevia julkisia tietoja. Itsenäinen ammatinharjoittaja voi kuitenkin kieltää itseään koskevien osoitteiden ja yhteystietojen julkaisemisen.

Muuhun kuin julkisessa tietoverkossa tapahtuvaan julkisten henkilötietojen luovutukseen sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa säädetään. Palvelujen tuottajan ja itsenäisen ammatinharjoittajan ilmoitettua toiminnan lopettamisesta saa niitä koskevia tietoja julkaista ja luovuttaa julkisessa tietoverkossa enintään 12 kuukauden ajan siitä, kun lopettamisilmoitus saapui aluehallintovirastoon.

7 b §

Maksut

Lupa sosiaalipalvelujen tuottamiseksi ja 6 §:ssä tarkoitettua toimintaa koskevan ilmoituksen rekisteröinti on maksullinen. Lisäksi 5 §:ssä tarkoitetun luvan saaneelta palvelujen tuottajalta voidaan periä vuosimaksu. Maksuista säädetään tarkemmin ministeriön asetuksella ottaen huomioon, mitä valtion maksuperustella (150/1992) ja sen nojalla maksuista säädetään. Aluehallintovirasto voi antaa tarkempia määräyksiä maksujen suorittamisesta.

Aluehallintovirastojen tulee suorittaa 1 momentin mukaisista vuosimaksuista Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle osuus, joka kattaa yksityisten palvelujen antajien rekisterin ylläpitämisestä aiheutuvat kustannukset. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle suoritettavasta osuudesta säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitettulla ministeriön asetuksella.

8 §

Valvontaviranomaiset

Tähän lakiin perustuvan toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

Tässä laissa tarkoitettujen palvelujen valvonta kuuluu asianomaiselle aluehallintovirastolle sekä sille kunnalle, jossa palveluja annetaan. Kunnassa valvontaviranomaisena toimii sosiaalihuollosta vastaava toimielin tai sen määräämä viranhaltija.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisena aluehallintovirastojen toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi palvelujen valvonnassa. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja valvoo palveluja erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat:

1) periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;

2) usean aluehallintoviraston toimialuetta tai koko maata koskevat asiat;

3) asiat, jotka liittyvät Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa käsiteltävään terveydenhuoltoon tai terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevaan valvonta-asiaan; sekä

4) asiat, joita aluehallintovirasto on esteellisen käsittelemään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintovirastojen tarkemmasta työnjaosta ohjauksessa ja valvonnassa voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

10 §

Toimintakertomus

Luvan saaneen yksityisen palvelujen tuottajan on vuosittain annettava toiminnastaan kertomus aluehallintovirastolle.

Toimintakertomuksessa on ilmoitettava henkilöstössä, toimitiloissa ja toiminnassa tapahtuneet muutokset.

11 §

Tiedonsaantioikeus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla, aluehallintovirastoilla ja kunnilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä ja maksutta saada tehtävänsä suorittamista varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset sosiaalipalvelujen tuottajilta.

12 §

Tarkastusoikeus

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat tarkastaa palvelujen tuottajan tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi perustellusta syystä määrätä aluehallintoviraston tekemään tarkastuksen. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi lisäksi pyytää kunnan sosiaalihuollosta vastaavaa toimielintä perustellusta syystä tarkastamaan toimintayksikön. Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta.

Tarkastaja on päästettävä kaikkiin toimipaikan tiloihin. Tarkastuksessa on salassapitosäännösten estämättä esitettävä kaikki tarkastajan pyytämät asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä tarkastuksen toimittamiseksi. Lisäksi tarkastajalle on salassapitosäännösten estämättä annettava maksutta hänen pyytämänsä jäljennökset tarkastuksen toimittamiseksi välttämättömistä asiakirjoista. Tarkastajalla on myös oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana. Tarkastajan apuna voi olla tarkastuksen toteuttamiseksi tarpeellisia asiantuntijoita.

Tarkastuksesta on pidettävä pöytäkirjaa.

Kunnan toimielimen on heti ilmoitettava tietoonsa tulleista puutteellisuuksista tai epäkohdista asianomaiselle aluehallintovirastolle.

16 §

Määräykset ja pakkokeinot

Jos yksityinen sosiaalipalvelujen tuottaja ei ole täyttänyt ilmoitus- tai luvanhakuvollisuuttaan tai jos sosiaalipalvelujen järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan asiakasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain vastaista, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poista-

misesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Jos asiakasturvallisuus sitä edellyttää, toiminta voidaan määrätä keskeytettäväksi taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kieltää välittömästi.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi velvoittaa asianomaisen palvelujen tuottajan noudattamaan 1 momentissa tarkoitettua määräystä sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään, taikka että toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kielletään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston päätöstä toiminnan keskeyttämisestä taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käytön kieltämisestä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske lääkelaisissa (395/1987) tarkoitettua toimintaa, jonka valvonnasta vastaa Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus. Jos Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto on valvonnassaan havainnut lääkehuoltoa koskevia puutteita tai muita epäkohtia, niistä on ilmoitettava Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuselle.

17 §

Huomautus ja huomion kiinnittäminen

Jos yksityisten sosiaalipalvelujen ohjauksen tai valvonnan yhteydessä todetaan, että palvelujen tuottaja on tämän lain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menettelyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä eikä asia anna aiheita muihin toimenpiteisiin, voi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto antaa palvelujen tuottajalle tai sen sosiaalipalvelujen vastuuhenkilölle huomautuksen vastaisen toiminnan varalle tai kiinnittää huomiota toiminnan asianmukai-

seen järjestämiseen ja hyvän hallintotavan noudattamiseen.

Tässä pykälässä tarkoitettuun Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tai aluehallintoviraston antamaan huomautukseen ja huomion kiinnittämiseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

18 §

Luvan peruuttaminen

Aluehallintovirasto voi peruuttaa ympäri vuorokautiseen sosiaalipalvelujen antamiseen myöntämänsä luvan, jos toiminnassa on olennaisesti rikottu tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä.

20 §

Muutoksenhaku

Aluehallintoviraston päätökseen haetaan muutosta hallinto-oikeudelta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Hallinto-oikeuden päätökseen haetaan muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

21 §

Täytäntöönpano

Aluehallintoviraston antama toiminnan keskeyttämisestä tai luvan peruuttamista samoin kuin toimintayksikön tai sen osan sekä laitteen käytön kieltämistä koskeva päätös voidaan panna muutoksenhausta huolimatta heti täytäntöön, jos se on asiakkaiden turvallisuuden kannalta välttämätöntä.

Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon tai määrätä sen keskeytettäväksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan toimeentulotuesta 30 päivänä joulukuuta 1997 annetun lain (1412/1997) 5 a—5 c §, 5 d §:n 3 momentti, 22 §:n 1 momentti ja 24 §, sellaisina kuin niistä ovat 5 a ja 5 c § sekä 5 d §:n 3 momentti laissa 1218/2005, 5 b § viimeksi mainitussa laissa ja laissa 1202/2007 sekä 24 § osaksi mainitussa laissa 1218/2005 ja laissa 952/2006, seuraavasti:

5 a §

Valtionosuus perustoimeentulotuen kustannuksista

Kunnalle suoritetaan valtionosuutta 7 §:ssä tarkoitetun perustoimeentulotuen rahoittamiseen. Valtionosuuden määrä on 50 prosenttia kunnan perustoimeentulotuen kustannuksista. Kuntaan rinnastetaan Kainuun hallintokokeilusta annetussa laissa (343/2003) tarkoitettu maakunta.

Valtionosuutta koskevilla asioilla valtionapuviranomaisena toimii aluehallintovirasto.

5 b §

Valtionosuuden ennakkojen vahvistaminen, maksaminen ja tarkistaminen

Aluehallintoviraston on vahvistettava kunnille kunakin varainhoitovuotena suoritettavien ennakkojen määrä hakemuksetta viimeistään tammiukuun 10 päivänä.

Ennakon suuruus määräytyy kaksi vuotta ennen varainhoitovuotta alkaneena vuonna toteu-

tuneiden perustoimeentulotuen kustannusten perusteella. Kuukausittainen ennako on 50 prosenttia mainittujen kustannusten kahdestoistaosasta.

Ennakot maksetaan kunnalle kuukausittain yhtä suurina erinä viimeistään kunkin kuukauden 11 päivänä. Ennakot maksetaan täysin euroina.

Ennakkojen tarkistamista varten kunnan on vuosittain viimeistään elokuun 31 päivänä annettava aluehallintovirastolle tiedot varainhoitovuoden kesäkuun loppuun mennessä aiheutuneista perustoimeentulotuen kustannuksista sekä arvio heinä-joulukuussa aiheutuvista perustoimeentulotuen kustannuksista. Aluehallintovirasto tarkistaa kunnan antaman selvityksen perusteella loppuvuoden ennakoja, jos arvio varainhoitovuoden perustoimeentulotuen kustannuksista poikkeaa vähintään 5 prosenttia 2 momentin mukaisten ennakkojen laskennassa käytetyistä kustannuksista. Ennakkoja tarkistetaan loka-kuun alusta lukien siten, että ennakkoiden vuotuinen yhteismäärä vastaa 50 prosenttia varainhoitovuoden arvioituista perustoimeentulotuen kustannuksista.

5 c §

Valtionosuuden vahvistaminen

Perustoimeentulotuen kustannuksiin suoritettavan lopullisen valtionosuuden määrittämiseksi kunnan on toimitettava aluehallintovirastolle selvitys perustoimeentulotuen toteutuneista kustannuksista viimeistään varainhoitovuotta seuraavan vuoden huhtikuun 30 päivänä (*valtionosuusselvitys*). Kustannukset ilmoitetaan sen suuruisina kuin ne ovat perustoimeentulotukeen kohdistuvilla, varainhoitovuonna toimeentulotuen takaisinperinnässä kertyneillä erillä vähennettyinä.

Aluehallintoviraston on tehtävä kunnan antaman valtionosuusselvityksen perusteella päätös perustoimeentulotuen kustannuksiin suoritettavasta lopullisesta valtionosuudesta viimeistään kolmen kuukauden kuluttua selvityksen saapumisesta.

Valtionosuusselvitystä annettaessa perustoimeentulotuen kustannuksiin ei sisällytetä mahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain (493/1999) nojalla valtion kokonaan korvattavaa toimeentulotukea.

5 d §

Loppuerän suorittaminen ja valtionosuuden takaisinperintä

Edellä 2 momentissa säädetystä riippumatta aluehallintovirasto voi velvoittaa kunnan palauttamaan liikaa saamansa valtionosuuden määrän, jos se on huomattava. Jos palautettavaa määrää ei makseta viimeistään aluehallintoviraston asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuis-

ta viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

22 §

Takaisinperinnästä päättäminen

Hakemus toimeentulotuen takaisinperinnästä on tehtävä hallinto-oikeudelle 20 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa kolmen vuoden ja 20 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa viiden vuoden kuluessa siitä, kun tuki on maksettu.

24 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta tässä laissa tarkoitetuissa asioissa säädetään sosiaalihuoltolain 7 luvussa.

Valtionosuuden vahvistamista tai takaisinperintää 5 a—5 d §:n nojalla koskevaan aluehallintoviraston päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta.

Jos kunta on tyytymätön päätökseen, joka koskee valtionosuuden vahvistamista tai takaisinperintää 5 a—5 d §:n nojalla, sillä on oikeus 30 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan tehdä aluehallintovirastolle kirjallinen vaatimus päätöksen oikaisemisesta. Oikaisuvaatimuksen johdosta annetusta päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen niin kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

lääketieteellisestä tutkimuksesta annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lääketieteellisestä tutkimuksesta 9 päivänä huhtikuuta 1999 annetun lain (488/1999) 20 § seuraavasti:

20 §

Ilmoitusvelvollisuus

Eettisen toimikunnan perustamisesta, kokoonpanosta ja sen muuttumisesta, toimikunnan yhteystiedoista sekä toimikunnan lakkauttamisesta on sairaanhoitopiirin tehtävä ilmoitus aluehallintovirastolle, joka pitää näiden ilmoitusten

perusteella rekisteriä eettisistä toimikunnista toimialueellaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteristä annetun lain 3 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteristä 17 päivänä elokuuta 2001 annetun lain (717/2001) 3 ja 6 § seuraavasti:

3 §

Tietojen toimittaminen keskusrekisteriin ja rekisterinpitäjä

Edellä 2 §:ssä tarkoitetun luettelon sisältämät vuosittaiset tiedot työnantajan on ministeriön julkaisemalla lomakkeella tai muulla vastaavalla tavalla toimitettava seuraavan vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä tai, jos työnantaja sitä ennen lopettaa toimintansa, toiminnan loppuessa asianomaiselle aluehallintovirastolle. Aluehallintovirasto toimittaa tiedot edelleen ministeriön pitämään ASA-rekisteriin. Aluehallintovirasto voi tallettaa itselleen valvontatehtäväänsä varten työnantajan lähettämän luettelon

tiedot lukuun ottamatta 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja henkilötietoja.

Ministeriö voi antaa ASA-rekisterin ylläpitämisen Työterveyslaitokselle. Ministeriö valvoo rekisterin ylläpitoa ja sillä on oikeus antaa tarkempia määräyksiä rekisteriin liittyvistä asioista.

6 §

Valvonta

Tämän lain noudattamista valvoo työnantajaan kohdistuvien velvollisuuksien osalta asianomainen aluehallintovirasto.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryh-
tyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimen-
piteisiin.

Laki

sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta 13 päivänä joulukuuta 2001 annetun lain
(1230/2001) 1 §:n 2 momentti seuraavasti:

1 §

Sosiaalialan osaamiskeskustoiminta

Osaamiskeskuksen voivat muodostaa kunkin
toimialueen kunnat ja kuntayhtymät yhdessä yli-
opistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden so-
siaali- ja terveysalan oppilaitosten, maakunnan
liittojen, aluehallintovirastojen, järjestöjen ja

yritysten sekä muiden sosiaali- ja terveysalalla
toimivien eri tahojen kanssa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryh-
tyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimen-
piteisiin.

Laki

työterveyshuoltolain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä joulukuuta 2001 annetun työterveyshuoltolain (1383/2001) 24 §, sellaisena
kuin se on osaksi laeissa 1255/2005 ja 51/2006, seuraavasti:

24 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännös-
ten mukaan työnantajan järjestettäväksi kuulu-
van työterveyshuollon toteuttamisesta huolehti-
vien terveyskeskusten, työterveyshuoltopalvelu-
ja tuottavien yksiköiden ja terveydenhuollon

ammattihenkilöiden toiminnan sekä työterveys-
huoltopalvelujen sisällön lääketieteellinen val-
vonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle,
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviras-
tolle ja aluehallintovirastolle siten kuin siitä
erikseen säädetään.

Työsuojeluviranomaisten on, sen mukaan
kuin työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työ-

suojeluyhteistoiminnasta annetussa laissa (44/2006) säädetään, valvottava, että työnantaja järjestää tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitetun työterveyshuollon.

Jos työnantaja on laiminlyönyt tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaan työnantajan velvollisuudeksi säädettyjen työterveyshuoltopalvelujen järjestämisen ja syntyy erimielisyyttä järjestämisvelvollisuuden sisällöstä, on työsuojeluviranomaisen ennen työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetussa laissa tarkoitetun työnantajaa

velvoittavan päätöksen tekemistä pyydetävä lausunto Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirastolta.

Edellä 14 §:ssä tarkoitetun toiminnan valvonnasta säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 1 luvun 4 §, 2 luvun 3 ja 11 § sekä 13 §:n 3 momentti, 8 luvun 4 §:n 2 momentti sekä 11 luvun 2 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 4 § osaksi laissa 1053/2008 ja 2 luvun 11 § osaksi laissa 997/2008, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

4 §

Lain toimeenpano

Työttömyysturvan toimeenpanoa johtaa, ohjaa ja kehittää ylimpänä viranomaisena toimeentuloturvaan liittyvien asioiden osalta sosiaali- ja terveysministeriö ja työvoimapolitiikan asioiden osalta työ- ja elinkeinoministeriö.

Tämän lain mukaiset toimeenpanotehtävät hoitaa työmarkkinatuen ja peruspäivärahan osalta Kansaneläkelaitos ja ansiopäivärahan osalta

työttömyyskassalaissa tarkoitetut työttömyyskassat.

Työ- ja elinkeinotoimisto antaa työttömyys-etuuden saamisen työvoimapolitiikasta edellytyksistä Kansaneläkelaitosta ja työttömyyskassaa sitovan lausunnon siten kuin 11 luvun 4 §:ssä säädetään. Lausuntokäytännön lainmukaisuutta ja yhdenmukaisuutta valvoo toimialueellaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen määräämä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen virkamies (*työttömyysturva-asiamies*). Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus määrää lisäksi toimialueeltaan työttömyysturva-asiamiehen sijaisen. Työttömyysturva-asiamiehen sijaiseen sovelletaan, mitä muualla tässä laissa säädetään työttömyysturva-asiamiehestä.

2 luku

Etuuden saamisen työvoimapolitiittiset edellytykset

3 §

Työmarkkinoillaolon esteet

Henkilöllä ei ole oikeutta työttömyysetuuteen, jos hän on estynyt olemasta työmarkkinoilla ulkomaanmatkan, asevelvollisuuden, siviilipalveluksen, vapausrangaistuksen taikka sairaalassa tapahtuvan hoidon tai muun tähän verrattavan laitoshoidon taikka muun näihin rinnastettavan syyn johdosta.

Henkilön on kuitenkin katsottava olevan työmarkkinoilla sellaisen työ- ja elinkeinotoimistolle etukäteen ilmoittamansa, satunnaisen ja lyhyen ulkomaanmatkan ajan, jona hän on tavoitettavissa ja kykenee kohtuullisessa ja tavanomaisessa ajassa ottamaan vastaan työtä tai koulutusta.

11 §

Työmarkkinoilta poissaolo

Työnhakijalla, joka on ollut välittömästi työttömäksi työnhakijaksi rekisteröitymistä edeltäneiden kuuden kuukauden aikana työmarkkinoilla vähemmän kuin kuusi viikkoa, eikä voi esittää pätevää syytä poissaololleen, ei ole oikeutta työttömyysetuuteen 60 päivän ajalta työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumisesta lukien. Työnhakijan katsotaan olleen työmarkkinoilla, jos hän on ollut työssäoloehdoton luettavassa työssä tai työllistynyt yritystoiminnassa tai omassa työssä taikka ollut työvoimapolitiittisessa toimenpiteessä tai ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa.

Henkilöllä on pätevä syy olla poissa työmarkkinoilta sairauden, laitoshoidon, kuntoutuksen, asevelvollisuuden, siviilipalveluksen, vapausrangaistuksen, opintojen, apurahakauden, lapsen syntymän, alle kouluikäisen lapsen hoidon, vammaisen tai vanhuksen hoidon tai muun näihin verrattavan syyn johdosta.

13 §

Ammattitaitosuoja

Ammattitaitosuoja voidaan poistaa, jos työnhakijan työssäkäyntialueella ei työvoimaviranomaisen arvion mukaan ole kolmen ensimmäisen työttömyyskuukauden aikana osoitettavissa hänen ammattitaitonsa huomioon ottaen hänelle sopivaa työtä. Työ- ja elinkeinotoimiston on annettava tieto ammattitaitosuojan poistamisesta työnhakijalle. Jos työnhakija ei tällöin ota vastaan ammattitaitonsa huomioon ottaen sopivaa työtä muualta eikä myöskään muuta työtä työssäkäyntialueeltaan, katsotaan hänen kieltäytyneen työstä 12 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

8 luku

Työmarkkinatuen erityiset työvoimapolitiittiset rajoitukset

4 §

Odotusaika

Odotusaika täyttyy, kun työnhakija on työttömäksi työnhakijaksi rekisteröidytyään ollut yhteensä viisi kuukautta työssäoloehdon täyttävässä työssä, yrittäjänä tai työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa taikka työvoimapolitiittisessa toimenpiteessä.

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

2 §

Velvollisuus tietojen antamiseen

Jos etuuden saajan olosuhteissa tapahtuu muutos, joka saattaa vaikuttaa oikeuteen saada etuutta tai pienentää etuuden määrää, hänen

tulee viipymättä ilmoittaa muutoksesta työttömyysetuuden maksajalle. Jäljempänä 4 §:ssä tarkoitettuja olosuhteita koskevasta muutoksesta etuuden saajan tulee viipymättä ilmoittaa työ- ja elinkeinotoimistolle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kuntoutuksen asiakasyhteistyöstä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuntoutuksen asiakasyhteistyöstä 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun lain (497/2003) 11 § seuraavasti:

11 §

Kuntoutuksen asiakasyhteistyötoimikunta

Aluehallintovirasto asettaa kutakin sairaanhoitopiirin aluetta varten neljäksi vuodeksi kerrallaan kuntoutuksen asiakasyhteistyötoimikunnan. Useampaa sairaanhoitopiiriä varten voi olla myös yhteinen toimikunta.

Aluehallintoviraston tehtävänä on yhteensovittaa toimialueensa toimikuntien työtä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun lain (566/2005) 18 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 902/2005, seuraavasti:

18 §

Kuntoutusraha lakisääteisen kuntoutuksen ajalta

Päihdehuoltolain perusteella annetun yksilökohtaisen laitospuolittaisen kuntoutuksen ajalta kuntoutusrahaa myönnetään edellyttäen, että kuntoutus perustuu sosiaalihoitolain (710/1982) perusteella laadittuun huoltosuunnitelmaan tai päihdehuoltolain perusteella laadittuun kuntoutussuunnitelmaan, josta on käytävä ilmi, miten päihdekuntoutuksella pyritään vaikuttamaan päihdeongelman aiheuttamiin työ- ja ansiokykyongelmiin siten, että kuntoutus edistää vakuutetun työelämään tuloa, työelämässä pysymistä tai sinne palaamista. Päätös päihdehuoltolain perusteella annetun yksilökohtaisen kuntoutuksen ajalta maksettavasta kuntoutusrahasta tehdään enintään 75 arkipäiväksi kerrallaan. Uuden päätöksen tekeminen edellyttää aina uutta huolto- tai kuntoutussuunnitelmaa. Kuntoutusrahan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että kuntoutus toteutetaan Kansaneläkelaitoksen hyväksymässä päihdehuollon kuntoutuslaitoksessa. Päihdehuollon kuntoutuspalvelu- ja antavalla kuntoutuslaitoksella tulee olla yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) 4 §:ssä tarkoitettu lupa terveydenhuollon palvelujen antamiseen tai yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetun lain (603/1996) 5 §:ssä tarkoitettu lupa ympärivuorokautiseen sosiaalipalvelujen antamiseen. Lisäksi kuntoutuslaitoksella tulee olla päihdekuntoutuksen kannalta asianmukaiset tilat ja laitteet sekä toiminnan edellyttämä henkilöstö. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä edellytyksistä, joiden on täyttyvä, jotta päihdehuollon kuntoutuslaitos voidaan hyväksyä tässä momentissa tarkoitetuksi kuntoutuslaitokseksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki**rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta 9 päivänä joulukuuta 2005 annetun lain (1015/2005) 7, 8, 11 ja 12 §, 14 §:n 3 momentti, 20 §:n 2 momentti sekä 23 § seuraavasti:

7 §

Palvelujen järjestämisvelvollisuus

Aluehallintovirasto on velvollinen järjestämään sovittelutoiminnan siten, että palvelua on saatavissa asianmukaisesti toteutettuna aluehallintoviraston toimialueen kaikissa osissa.

8 §

Palvelujen tuottaminen

Palvelut voidaan tuottaa siten, että aluehallintovirasto tekee:

1) kunnan kanssa kuntalain (365/1995) 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimeksiantosopimuksen, jolla kunta sitoutuu huolehtimaan palvelun tuottamisesta omalla alueellaan tai sen lisäksi

muidenkin kuntien tai niiden osien alueella siten kuin 9 §:n mukaan sovitaan; tai

2) muun julkisen tai yksityisen palveluntuottajan kanssa sopimuksen, jolla palveluntuottaja sitoutuu huolehtimaan palvelun tuottamisesta 9 §:n mukaisesti sovitulla alueella.

Jollei palveluja saada jollakin alueella tuoteiksi 1 momentin mukaisesti, aluehallintoviraston tulee tuottaa alueen palvelut palkkaamansa henkilöstön avulla tai muulla sopivaksi katsomallaan tavalla.

11 §

Täydennyskoulutuksen järjestäminen

Aluehallintovirastojen tulee huolehtia sovitelutoimintaan osallistuvilla henkilöillä tarkoitettua täydennyskoulutuksen järjestämisestä valtakunnallisesti ja alueellisesti.

12 §

Valtion varoista maksettava korvaus

Sovittelutoiminnan järjestämisestä aiheutuvat kustannukset korvataan valtion varoista. Valtion varoista maksettavan korvauksen yhteismäärä vahvistetaan vuosittain sellaiseksi, että se vastaa niitä kustannuksia, joiden arvioidaan keskimäärin aiheutuvan sovitelutoimistojen ylläpitämisestä, palvelujen asianmukaisesta tuottamisesta sekä sovitelutoimintaan osallistuvilla henkilöillä tarkoitettua koulutuksesta.

Korvauksen yhteismäärä jaetaan aluehallintovirastojen kesken käytettäväksi 1 momentissa tarkoitettuihin kustannuksiin. Jaon perusteina ovat aluehallintoviraston toimialueen asukasluvu, pinta-ala ja rikollisuustilanne.

Palveluntuottajalla on oikeus saada valtion varoista 1 momentissa tarkoitettujen kustannustensa korvaukseksi laskennallisin perustein maksettava korvaus. Korvauksen suuruus määräytyy palveluntuottajan toimialueen asukasluvun, pinta-alan ja rikollisuustilanteen mukaan.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 2 momentissa tarkoitettua korvauksen jakamisesta sekä 3 momentissa tar-

koitetun korvauksen määräytymisestä ja korvauksen maksamisesta aluehallintovirastolle 8 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa.

14 §

Sovittelupaikka

Jollei sovitelutoimistojen välillä päästä yksimielisyyteen siitä, mikä 1 momentissa tarkoitetuista toimistoista ottaa sovittelua koskevan aloitteen käsiteltäväkseen, aloitteen käsittely kuuluu aluehallintoviraston määräämälle sovitelutoimistolle, jos sovitelutoimistot sijaitsevat saman aluehallintoviraston toimialueella. Jos sovitelutoimistot sijaitsevat eri aluehallintovirastojen toimialueilla, määräyksen antaa sosiaali- ja terveysministeriö.

20 §

Salassapito ja vaitiolovelvollisuus

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 14 §:ssä säädetään, sovitelutoimisto päättää tiedon antamisesta sovitteeluun liittyvästä asiakirjasta, joka on sovitteelijan tai sovitelutoimiston hallussa. Sovittelutoimiston oikeudesta antaa aluehallintovirastolle tieto salassa pidettävästä asiakirjasta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:ssä säädetään.

23 §

Muutoksenhaku

Aluehallintoviraston tai sosiaali- ja terveysministeriön 14 §:n 3 momentin nojalla tekemään päätökseen sekä sovitelutoimiston 15 §:n 1 momentin, 18 §:n 2 momentin ja 19 §:n nojalla tekemään päätökseen haetaan valittamalla muu-
tosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryh-
tyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimen-
piteisiin.

Laki

työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta 20 päivänä tammi-
kuuta 2006 annetun lain (44/2006) 2 §:n 1 kohta, 18, 44 ja 45 § sekä 46 §:n 2 ja 4 momentti seuraa-
vasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *työsuojeluviranomaisella* aluehallintovi-
rastoa sekä sosiaali- ja terveysministeriötä (*mi-
nisteriö*) sen hoitaessa tuotteiden turvallisuuden
valvontaan liittyviä tehtäviä;

18 §

Tuotteen luovuttamiskiello

Jos aluehallintovirasto on valvonnassaan ha-
vainnut, ettei markkinoille tai käyttöön tarkoi-
tettu tuote ole säädettyjen vaatimusten mukai-
nen tai se on muuten omiaan aiheuttamaan vaa-
raa henkilöille tai omaisuudelle, aluehallintovi-
raston on tarpeelliselta osin siirrettävä asia mi-
nisteriön käsiteltäväksi.

Ministeriö voi kieltää tuotteen luovuttamisen
markkinoille tai käyttöön, kunnes tuote on saa-
tettu vaatimusten mukaiseksi. Kiellon sijasta mi-
nisteriö voi määrätä rajoituksia tai ehtoja tuot-
teen luovuttamiselle. Jos on perusteltua syytä
epäillä tuotetta vaatimusten vastaiseksi, ministe-
riö voi kieltää tuotteen luovutuksen, kunnes
tuotteen vaatimusten mukaisuus on selvitetty.

Vaikka tuote on asianmukaisesti saatettu
markkinoille tai käyttöön, ministeriö voi asettaa
2 momentissa tarkoitetun kiellon tai määrätä
tuotetta koskevista luovuttamisen ehdoista tai
rajoituksista, jos tuote on omiaan vaarantamaan
henkilöiden tai omaisuuden turvallisuuden.

Tarkastaja voi, jos tuote käyttöön otettuna voi
aiheuttaa välitöntä vaaraa työntekijöiden turval-
lisuudelle tai terveydelle, antaa 2 tai 3 momen-
tissa tarkoitetun kiellon väliaikaisena. Tarkasta-
jan on siirrettävä asia aluehallintovirastolle, joka
saattaa asian ministeriön käsiteltäväksi. Tarkas-
tajan, aluehallintoviraston ja ministeriön on toi-
mittava asiassa kiireellisesti.

44 §

Muutoksenhaku työsuojeluviranomaisen päätök- sestä

Aluehallintoviraston tämän lain nojalla anta-
maan päätökseen haetaan muutosta valittamalla
hallinto-oikeuteen ja ministeriön työsuojeluvir-
anomaisena tämän lain nojalla antamaan pää-
tökseen haetaan muutosta valittamalla korkeim-
paan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolain-
käyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitus on
hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-
oikeudessa käsiteltävä kiireellisenä.

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään valituksen tekemiseen oikeutetuista, asianomainen työsuojeluvaltuutettu saa valittaa päätöksestä, jolla on myönnetty lupa poiketa työntekijän suojaksi säädetystä vaatimuksesta. Hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa myös valituksen kohteena olevan päätöksen tehnyt työsuojeluviranomainen.

Edellä 16 §:n 2 momentissa tarkoitettua väliaikaisen käyttökiellon ja 18 §:n 4 momentissa tarkoitettua väliaikaisen kiellon asettamiseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Yksinomaan täytäntöönpanoa koskevasta hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain pääasian yhteydessä.

Muutoksenhausta aluehallintoviraston antamaan päätökseen, joka koskee työneuvostosta ja eräistä työsuojelun poikkeusluvista annetun lain (400/2004) 9 §:ssä tarkoitettuja poikkeuslupia, säädetään mainitussa laissa.

45 §

Muistutus

Työnantajalla, asianomaisella työsuojeluvaltuutetulla ja työntekijällä on oikeus tehdä aluehallintovirastolle kirjallinen muistutus siitä, ettei työsuojelutarkastuksessa ole toimittu tämän lain mukaisesti. Muistutus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa työsuojelutarkastuksesta tai

muusta valvontatoimenpiteestä. Muistutuksen johdosta on tutkittava tehty valvontatoimenpiteet ja tarvittaessa tehtävä uusi tarkastus. Muistutuksen tekijälle on kohtuullisessa ajassa asian selvittämisestä ilmoitettava muistutuksen aiheuttamista toimenpiteistä.

46 §

Työtapaturmasta ja ammattitaudista ilmoittaminen

— — — — —
Jos lääkäri perustellusti epäilee ammattitautilaissa (1343/1988) tarkoitettua ammattitautia tai työstä johtuvaa muuta työperäistä sairautta, hänen on viipymättä tehtävä salassapitosäännösten estämättä asiasta ilmoitus aluehallintovirastolle.

— — — — —
Aluehallintoviraston tulee toimittaa 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tiedot työterveyslaitokselle työperäisten sairauksien rekisteriä varten.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 9 päivänä helmikuuta 2007 annetun lain (159/2007) 20 § seuraavasti:

20 §

Ohjaus, valvonta ja seuranta

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastiedon sähköisen käsittelyn, siihen liittyvän tietohallinnon ja 14 §:ssä tarkoitettujen valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen hoidon ja toteuttamisen yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle.

Tietosuojavaltuutettu, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto sekä aluehallintovirasto toimialueellaan ohjaavat ja valvovat niille säädetyn toimivallan mukaisesti osaltaan tämän lain noudattamista.

Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palvelujen antajan, Kansaneläkelaitoksen ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston on omalta osaltaan seurattava ja valvottava, että sen antamaan palveluun liittyvä tietosuoja toteutuu. Jos joku on lainvastaisesti käsitellyt asiakastietoja, tulee asianomaisen palvelujen antajan sekä Kan-

saneläkelaitoksen oma-aloitteisesti ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin. Seurannan ja valvonnan toteuttamiseksi palvelujen antajalla on oikeus saada Kansaneläkelaitokselta omien potilasrekisteriensä lokitiedot.

Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksikön vastaavan johtajan tulee antaa kirjalliset ohjeet asiakastietojen käsittelystä ja noudatettavista menettelytavoista sekä huolehtia henkilökunnan riittävästä asiantuntemuksesta ja osaamisesta asiakastietojen käsittelyssä. Lisäksi jokaisella palvelujen antajalla, Kansaneläkelaitoksella ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla on oltava seuranta- ja valvonta-tehtävää varten tietosuojavastaava.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki**lastensuojelulain 79 ja 80 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 13 päivänä huhtikuuta 2007 annetun lastensuojelulain (417/2007) 79 ja 80 § seuraavasti:

79 §

Sijaishuollon valvonta

Lapsen sijoittaneen kunnan tehtävänä on valvoa, että lapsen sijoitus perhehoitoon tai laitoshuoltoon toteutuu tämän lain mukaisesti ja lapsi saa sijoituksen aikana ne tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet, jotka sijoituskunnan on 16 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti järjestettävä.

Sijaishuoltopaikan toimintaa valvovat lisäksi sijoituskunta ja aluehallintovirasto. Valvontaa

toteuttaessaan niiden tulee toimia yhteistyössä 1 momentissa mainitun sijoittajakunnan kanssa.

Jos lapsen sijoittanut kunta havaitsee sijaishuoltopaikan toiminnassa sellaisia epäkohtia tai puutteita, jotka voivat vaikuttaa sijoitettujen lasten hoitoon tai huolenpitoon, sen tulee salassapitovelvoitteiden estämättä ilmoittaa asiasta viipymättä 2 momentissa tarkoitetuille sijoituskunnalle ja aluehallintovirastolle sekä tiedossaan oleville muille lapsia samaan sijaishuoltopaikkaan sijoittaneille kunnille.

80 §

Aluehallintoviraston suorittama muu valvonta

Aluehallintoviraston on seurattava lastensuojelulaitosten toimintaa 79 §:ssä säädetyn lisäksi omasta aloitteestaan tapahtuvien tarkastuskäyntien avulla ja erityisesti valvottava tämän lain 11 luvun nojalla tapahtuvaa rajoitustoimenpiteiden käyttöä lastensuojelulaitoksissa. Aluehallintovirasto voi valvontaa toteuttaessaan varata lapselle tilaisuuden luottamukselliseen keskusteluun aluehallintoviraston edustajan kanssa.

Yksityisen lastensuojelulaitoksen perustamiseen, laajentamiseen ja toiminnan olennaiseen muuttamiseen antaa luvan aluehallintovirasto. Luvan antamisesta ja aluehallintoviraston suorittamasta yksityisen laitoksen valvonnasta säädetään yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetussa laissa (603/1996).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain 15 ja 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähköisestä lääkemääräyksestä 2 päivänä helmikuuta 2007 annetun lain (61/2007) 15 §:n 1 momentin 1 kohta ja 24 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 781/2009, seuraavasti:

15 §

Tietojen luovuttaminen viranomaisille

Salassapitosäännösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä Kansaneläkelaitos saa rekisterinpitäjänä luovuttaa reseptikeskuksesta ja reseptiarkistosta pyynnöstä myös teknisen käyttöyhteyden avulla sen lisäksi, mitä muualla lainsäädännössä säädetään:

1) Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle ja aluehallintovirastolle terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvonnassa tarvittavat tiedot lääkkeen määräjien laatimista lääkemääräyksistä ja niiden toimittamisesta;

24 §

Ohjaus, seuranta ja valvonta

Tietosuojavaltuutettu, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto sekä aluehallintovirasto toimialueellaan ohjaavat ja valvovat niille säädetyn toimivallan mukaisesti tämän lain noudattamista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

huumausainelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä toukokuuta 2008 annetun huumausainelain (373/2008) 30 §:n 1 momentti, 34 §:n 4 momentti ja 46 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 775/2009, seuraavasti:

30 §

Kirjanpitovelvollisuus

Tämän lain mukaisen luvan haltijan sekä 15 §:n 2 momentissa tarkoitetun toimijan on pidettävä kirjaa valmistamistaan, viemistään, tuomistaan ja käsittelemistään huumausaineista. Kirjanpitovelvollisuus ei kuitenkaan koske henkilökohtaiseen lääkitykseen määrättyjä huumausaineiksi katsottavia lääkkeitä. Kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään kuusi vuotta sen vuoden lopusta, jonka aikana se on laadittu. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksella on oikeus saada tässä momentissa tarkoitettu huumausainekirjanpitoaineisto nähtäväkseen. Elin-
 tarviketurvallisuusvirastolla ja aluehallintovirastoilla on oikeus saada nähtäväkseen eläinlääkärin huumausainekirjanpito.

34 §

Lupa- ja valvontaviranomaiset

Eläinlääkäreitä valvovat myös Elin-
 tarviketurvallisuusvirasto ja aluehallintovirastot.

46 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Kiellon tehosteeksi asetetun uhkasakon tuomitsee aluehallintovirasto Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen vaatimuksesta. Uhkasakosta, teettämishasta ja keskeyttämishasta säädetään muutoin uhkasakkolaissa (1113/1990).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
 kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta 31 päivänä lokakuuta 2008 annetun lain (669/2008) 6 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa / , uusi 4 momentti, seuraavasti:

6 §

Tietojen antaminen

Edellä 3 momentissa tarkoitetut tiedot ja selvitykset voidaan luovuttaa myös teknisen käytöyhteyden avulla. Ennen teknisen käyttöyhtey-

den avaamista on varmistuttava tietojen asianmukaisesta suojaamisesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

lapseen kohdistuneen seksuaalirikoksen selvittämisen järjestämisestä annetun lain 5 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lapseen kohdistuneen seksuaalirikoksen selvittämisen järjestämisestä 19 päivänä joulukuuta 2008 annetun lain (1009/2008) 5 §:n 1 momentti ja 7 § seuraavasti:

5 §

Sopimus palvelujen tuottamisesta

Aluehallintovirasto ja 2 §:ssä tarkoitetun sairaanhoitopiirin kuntayhtymä tekevät sopimuksen tässä laissa tarkoitettujen tutkimusten suorittamisesta. Sopimuksessa sovitaan:

- 1) palvelun järjestämistavasta;
- 2) tutkimusten tekoon osallistuvan ja tutkimuksissa avustavan henkilöstön määrästä ja kelpoisuudesta sekä käytettävissä olevista tiloista ja laitteista;
- 3) tutkimusten tavoiteaikataulusta mukaan lukien tutkimukseen pääsyyn ja lausunnon valmistamiseen kuluva aika;
- 4) käytettävästä tutkimusohjelmasta; sekä

5) tutkimuksen tekoon osallistuvalla järjestettävästä täydennyskoulutuksesta ja työnohjauksesta.

7 §

Korvausten maksaminen

Aluehallintoviraston on maksettava 2 §:ssä tarkoitetulle sairaanhoitopiirille huhtikuun loppuun mennessä kunakin varainhoitovuotena laskennallinen korvaus. Korvauksen suuruus määräytyy sairaanhoitopiirin alueella asuvien alle 16-vuotiaiden lasten määrän ja edellisen vuoden toiminnasta aiheutuneiden kustannusten perusteella.

Lopullisten kustannusten suorittamiseksi sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on toimitettava aluehallintovirastolle selvitys 5 §:ssä tarkoitettuun sopimukseen perustuvista toteutuneista kustannuksista viimeistään varainhoitovuotta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Sairaanhoitopiirille suoritettava korvauksen loppuerä maksetaan viimeistään kuukauden kulluttua selvityksen saapumisesta. Sairaanhoito-

piirin liikaa saama korvaus peritään takaisin valtiolle vähentämällä se sairaanhoitopiirille maksettavasta seuraavasta ennakosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta 12 päivänä kesäkuuta 2009 annetun lain (410/2009) 4 ja 5 § sekä 8 §:n 3 ja 4 momentti seuraavasti:

4 §

Kunnan ja ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen ilmoitukset

Kunnan tai 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua yhteistoiminta-alueen on ilmoitettava aluehallintovirastolle seuraavat tiedot:

- 1) 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua toimielimen nimi ja yhteystiedot; sekä
- 2) ympäristöterveydenhuollon henkilöresursit.

Toimielimen on lisäksi ilmoitettava aluehallintovirastolle, mitkä kunnat yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat.

Kunnan tai yhteistoiminta-alueen on tarvittaessa perusteltava 3 §:ssä tarkoitettu poikkeus tehdessään 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen aluehallintovirastolle.

Aluehallintoviraston on ilmoitettava 1—3 momentissa tarkoitettua tietoja sosiaali- ja terveysministeriölle.

Lisäksi 1—3 momentissa tarkoitettuja tietoja koskevista muutoksista on ilmoitettava siten kuin 1—4 momentissa säädetään.

5 §

Valtioneuvoston päätöksenteko-oikeus

Jos kunta, joka ei täytä 2 §:n 1 momentissa säädettyä edellytystä, ei tee päätöstä kuulumisestaan yhteistoiminta-alueeseen tai jos tällainen kunta jää siitä itsestään riippumattomista syistä yhteistoiminta-alueen ulkopuolelle, valtioneuvosto päättää kunnan kuulumisesta yhteistoiminta-alueeseen sekä kustannusten jaosta, hallintomallista, virkojen ja tehtävien järjestämisen perusteista ja muista yhteistoiminnan järjestämiseksi välttämättömistä asioista, joista kunnat eivät ole sopineet. Valtioneuvoston on kuultava ennen päätöksentekoa asianomaisia kuntia ja aluehallintovirastoja sekä yhteistoiminta-alueita. Valtioneuvoston päätös yhteistoiminnan ehdoista on voimassa, kunnes asianomaiset kunnat toisin sopivat.

Valtioneuvostolla on 1 momentissa tarkoitettu päätösvalta myös, jos kunta eroaa yhteistoiminta-alueesta tai jos yhteistoiminta-alueella ei ole käytettävissään vähintään 10 henkilötyövuotta vastaavia henkilöresursseja, elleivät asi-

anomaiset kunnat muutoin pääse sopimukseen asiasta.

8 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Kunnan ja ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen on tehtävä aluehallintovirastolle 4 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetut ilmoitukset viimeistään 31 päivänä tammikuuta 2010.

Aluehallintoviraston on tehtävä sosiaali- ja terveysministeriölle 4 §:n 4 momentissa tarkoitettu ilmoitus viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2010.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

ulkoilulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 13 päivänä heinäkuuta 1973 annetun ulkoilulain (606/1973) 32 a §, sellaisena kuin se on laissa 69/1995, sekä
muutetaan 4, 11, 12, 14 ja 29 §, sellaisena kuin niistä on 29 § laissa 1343/1994, seuraavasti:

4 §

Ulkoilureittisuunnitelman vahvistaa se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueella ulkoilureitti tai suurin osa siitä on. Ennen suunnitelman vahvistamista on niille, joiden oikeutta tai etua suunnitelma koskee, varattava tilaisuus muistutusten tekemiseen suunnitelman johdosta.

Kunnan on 1 momentissa säädettyssä tarkoituksessa pidettävä suunnitelma nähtävänä 14 päivän aikana. Muistutukset suunnitelmaa vastaan on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle osoitettuna toimitettava asianomaiselle kunnalliselle viranomaiselle 30 päivän kuluessa suunnitelman nähtävänä olon päättymisestä lukien. Suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sekä muistutusten tekemistavasta ja -ajasta on kunnan kustannuksellaan kuulutettava siinä järjestyksessä kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa saatetaan tiedoksi. Lisäksi on, jos se hankaluudetta voi tapahtua, suunnitelman nähtäväksi

panemisesta erikseen ilmoitettava maanomistajille ja poronhoitoalueella paikalliselle paliskunnalle, joiden alueen kautta reitti tulisi kulkemaan.

Kunnan on toimitettava jätetyt muistutuskirjelmät omine lausuntoineen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

11 §

Ulkoilureitin siirtämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä ulkoilureitin tekemisestä säädetään. Siirtämisestä voi maan omistaja tehdä asianomaiselle kunnalle esityksen. Kunnan vastustaessa siirtämistä voi maanomistaja saattaa asian elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ratkaistavaksi.

12 §

Jollei ulkoilureitti tai sen osa olosuhteiden muututtua enää ole tarpeen yleistä ulkoilutoimintaa varten, voi elinkeino-, liikenne- ja ympä-

ristökeskus siitä tai muusta erityisestä syystä kunnan tai maan omistajan hakemuksesta lakkauttaa ulkoilureitin tai sen osan.

Ulkoilureitin tai sen osan tultua lakkautetuksi siirtyy reittiin kuulunut alue korvauksetta omistajan hallintaan.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ulkoilureitin lakkauttamisesta ilmoitettava kiinteistörekisterin pitäjälle, jonka asiana on huolehtia siitä, että ulkoilureitin lakkauttamisesta tehdään tarpeelliset merkinnät kiinteistörekisteriin.

14 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi määrätä kunnan huolehtimaan toisen kunnan aluetta koskevan ulkoilureittisuunnitelman laatimisesta, sen vahvistamisen hakemisesta, määräyksen hakemisesta ulkoilureittitoimitukseen ja

ulkoilureitin pitämisestä, jos asianomainen kunta on tähän suostunut. Reitistä johtuvien kustannusten ja korvausten jakamisesta kuntien kesken määrää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jolleivät kunnat ole asiasta sopineet.

29 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös ulkoilureittisuunnitelman vahvistamisesta tai ulkoilureitin lakkauttamisesta on annettava julkipanon jälkeen. Päätöksen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon silloin, kun se on annettu.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

ympäristönsuojelua edistäviin investointeihin myönnettävistä valtiontakauksista ja vientitakuista annetun lain 3 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ympäristönsuojelua edistäviin investointeihin myönnettävistä valtiontakauksista ja vientitakuista 13 päivänä heinäkuuta 1973 annetun lain (609/1973) 3 ja 4 §,

sellaisina kuin ne ovat, 3 § laissa 450/1998 ja 4 § laeissa 319/1984 ja 77/1995, seuraavasti:

3 §

Ennen valtiontakauksen myöntämistä kotimaiselle ympäristönsuojeluinvestoinnille, erityisrahoitusyhtiön on hankittava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto investoinnin tarkoituksenmukaisuudesta ja tehokkuudesta ympäristönsuojelun ja jätteiden hyödyntämisen kannalta. Suomen ympäristön tilaa merkittävästi parantavien ulkomaisten ympäristönsuojeluinvestointien osalta lausunto investoinnin tarkoituksenmukaisuudesta ja tehokkuudesta on hankittava ympäristöministeriöltä ja työ- ja

elinkeinoministeriöltä sekä lausunto investoinnin tarkoituksenmukaisuudesta ulkoasiainministeriöltä.

4 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asiana on valvoa kotimaisten ympäristönsuojeluinvestointien toteutusta. Ympäristöministeriön tehtävänä on valvoa ulkomaisten ympäristönsuojeluinvestointien toteutusta.

Takausluoton saaja on velvollinen antamaan 1 momentissa mainituille viranomaisille valvontaa varten tarvittavat tiedot.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjumisesta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjumisesta 24 päivänä toukokuuta 1974 annetun lain (378/1974) 5 ja 6 §, sellaisina kuin ne ovat, 5 § laissa 1407/2004 ja 6 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, seuraavasti:

5 §

Tässä laissa tarkoitettujen öljyvahinkojen torjunnan ylin johto ja valvonta kuuluu ympäristöministeriölle. Suomen ympäristökeskus ohjaa ja valvoo torjunnan yleistä järjestämistä ja kehittämistä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ohjaa ja valvoo öljyvahinkojen torjunnan järjestämistä sekä tarvittaessa itse osallistuu torjuntaan.

Alueen pelastustoimen on huolehdittava alueellaan öljyvahinkojen torjunnasta. Alueen pelastustoimi voi sopia torjunnan järjestämisestä yhteistoiminnassa 4 §:n 2 momentissa tarkoitettujen öljyn varastojien kanssa. Alueen pelastustoimella on oltava öljyvahinkojen torjuntasuunnitelma, jonka sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Torjuntasuunnitelma on saatettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vahvistettavaksi.

Kunnan eri viranomaisten ja laitosten tulee osallistua öljyvahinkojen torjuntaan ja huolehtia tarvittaessa vahingon jälkitorjunnasta. Edellä 2 momentissa tarkoitettussa öljyvahinkojen

torjuntasuunnitelmassa on oltava tiedot jälkitorjuntaan osallistuvista kunnan viranomaisista ja laitoksista.

6 §

Tässä laissa tarkoitettuja öljyvahinkojen torjuntaviranomaisia ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, pelastustoimen alueen pelastusviranomainen ja torjuntatyötä johtava pelastustoiminnan johtaja.

Muut viranomaiset ovat velvollisia antamaan öljyvahinkojen torjuntaviranomaisille virka-apua tässä laissa tarkoitetuissa asioissa. Tarkempia säännöksiä virka-avun pyytämisessä ja antamisessa noudatettavasta menettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 14 ja 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta 31 päivänä elokuuta 1978 annetun lain (669/1978) 14 § ja 16 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 547/2005, seuraavasti:

14 §

Kunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella, muu kunnossapito sekä puhtaanapito on laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Määräykset voivat koskea kunnossa- ja puhtaanapitotyön:

- 1) suoritustapaa ja siinä käytettäviä laitteita ja aineita;
- 2) suoritusaikaa;
- 3) lumen käsittelyä, sijoittamista ja poiskuljettamista; sekä
- 4) katujen ja yleisten alueiden jaottelua tavoitetason mukaan eri kunnossa- ja puhtaanapitoluokkiin.

Kunnossa- ja puhtaanapitoa koskevien kunnallisten määräysten laatimista koskevaan menettelyyn sovelletaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään rakennusjärjestyksen

laatimisesta. Määräykset annetaan kunnan päätöksellä. Ne on annettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä poliisille tiedoksi.

16 §

Jollei kunta täytä sille kuuluvaa kadun ja yleisten alueiden kunnossapito- ja puhtaanapito-velvollisuutta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi velvoittaa kunnan siihen sakon uhalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

saariston kehityksen edistämisestä annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan saariston kehityksen edistämisestä 26 päivänä kesäkuuta 1981 annetun lain (494/1981) 12 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 89/1995, seuraavasti:

12 §

Ympäristönhoitoavustus

Avustuksen myöntää hakemuksesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Ympäristöministeriö vahvistaa saaristoasiain neuvottelukuntaa kuultuaan käyttöperusteet sekä alueelliset avustuskiiintiöt sen jälkeen, kun elinkeino-, lii-

kenne- ja ympäristökeskukset ovat toimittaneet ministeriölle yhteenvedot hakemuksista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maa-aineslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 24 päivänä heinäkuuta 1981 annetun maa-aineslain (555/1981) 2 §, 4 a §:n 2 momentti, 7 §:n 2 momentti, 15 §:n 2 momentti, 16 §:n 3 momentti, 19 §:n 3 momentti, 20 §:n 1 momentti, 23 a §:n 2 momentti ja 23 b §:n 4 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 2 § laissa 98/2000, 4 a §:n 2 momentti, 7 §:n 2 momentti, 15 §:n 2 momentti ja 23 a §:n 2 momentti laissa 463/1997 sekä 16 §:n 3 momentti, 19 §:n 3 momentti, 20 §:n 1 momentti ja 23 b §:n 4 momentti laissa 468/2005, seuraavasti:

2 §

Poikkeukset soveltamisalaan

Tämä laki ei koske:

- 1) kaivoslakiin (503/1965) perustuvaa aines-ten ottamista;
- 2) rakentamisen yhteydessä irrotettujen aines-ten ottamista ja hyväksikäyttöä, kun toimenpide perustuu viranomaisen antamaan lupaan tai hyväksymään suunnitelmaan;
- 3) sellaista aineiden ottamista vesialueella, johon vesilain (264/1961) mukaan vaaditaan aluehallintoviraston lupa.

4 a §

Ottamisen ohjaus ja valvonta

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ohjaa ja valvoo tämän lain mukaista toimintaa alueellaan.

7 §

Lupaviranomainen ja lausunnot

Ennen luvan myöntämistä lupaviranomaisen on pyydettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto, milloin:

- 1) alueella on valtakunnallista tai muutoin huomattavaa merkitystä luonnonsuojelun kanalta;

2) alueella on merkitystä vesien suojelun kannalta; tai

3) aineiden ottaminen vaikuttaa välittömästi toisen kunnan alueeseen.

15 §

Ottamisen keskeyttäminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi 1 momentissa mainituin edellytyksin myös keskeyttää ottamisen silloin, kun ottaminen kohdistuu alueelle, jolla on luonnonsuojelun kannalta valtakunnallista tai muutoin huomattavaa merkitystä, tai alueelle, jolla on merkitystä tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen suojelun kannalta.

16 §

Lupamääräysten muuttaminen, lupapäätöksestä poikkeaminen ja luvan peruuttaminen

Edellä 2 momentissa tarkoitettu muutos on merkittävä lupa-asiakirjoihin ja ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

19 §

Päätöksen julkipano

Ottamisluvasta on lisäksi viivytyksettä ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

20 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun ottamislupaa koskevaan lupaviranomaisen päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitusoikeuden ja muutoksenhaun osalta noudatetaan, mitä kuntalaissa säädetään. Lisäksi valitusoikeus on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja hankkeen tarkoittamalla alueella toimivalla sellaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen.

23 a §

Ilmoittamisvelvollisuus

Lupaviranomaisen on vuosittain ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten perusteella otetun aineksen määrä ja laatu.

23 b §

Tietojärjestelmä

Tietojärjestelmää ylläpitävät elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja Suomen ympäristökeskus. Ympäristöministeriö voi sopia, että tietojärjestelmän ylläpitoon osallistuu tarvittavilta osin muu asiantuntijalaitos, jolla on tehtävän edellyttämä asiantuntemus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

rakennussuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 18 päivänä tammikuuta 1985 annetun rakennussuojelulain (60/1985) 26 a §, sellaisena kuin se on laissa 73/1995, sekä

muutetaan 5 §:n 1 momentti, 6 §:n 1 momentti, 7 §:n 1 momentti sekä 8, 9, 14, 16, 18, 20, 21 ja 23 §, sellaisina kuin niistä ovat 20 § laissa 582/2009 ja 23 § osaksi laissa 1152/1993, seuraavasti:

5 §

Rakennuksen saattamisesta suojeltavaksi päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi määrätä rakennuksen suojeltavaksi, jos rakennuksella on kulttuurihistoriallista merkitystä 2 §:n 1 momentissa edellytetyllä tavalla.

6 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen suojelupäätökseen on otettava tarpeelliseksi katsottavat määräykset suojeltavan kohteen kulttuurihistoriallisen arvon säilyttämiseksi.

7 §

Rakennuksen suojelua koskeva asia tulee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa vireille keskuksen omasta aloitteesta tai sille tehdystä esityksestä.

8 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ennen päätöksen antamista varattava rakennuksen ja kiinteistön omistajalle ja, jos rakennus tai kiinteistö ei ole omistajan hallussa, myös sen haltijalle tilaisuus tulla kuulluksi. Samoin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on kuultava asiassa kuntaa, jonka alueella rakennus sijaitsee, sekä Museovirastoa.

Suojelumääräykset on, mikäli mahdollista, laadittava yhteisymmärryksessä rakennuksen ja kiinteistön sekä sen ympärillä olevan alueen omistajien ja haltijoiden kanssa.

9 §

Kun rakennuksen suojelua koskeva asia on pantu vireille ja kun kyseessä saattaa olla tässä laissa tarkoitettu suojelukohde, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulee kieltää rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa vaarantaan toimenpiteisiin ryhtyminen.

Kielto tulee voimaan, kun sitä koskeva päätös on annettu tiedoksi, ja on voimassa, kunnes suojelua koskeva asia on lainvoimaisesti ratkaistu, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on käsiteltävä suojelua koskeva asia kahden vuoden kuluessa kiellon antamisesta.

14 §

Tämän lain noudattamista valvovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Museovirasto ja kunnan rakennuslautakunta.

16 §

Jos joku tämän lain taikka siihen perustuvan kiellon tai määräyksen vastaisesti on muuttanut tai siirtänyt rakennusta taikka purkanut sen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi velvoittaa hänet määräajassa ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin rakennuksen saattamiseksi ennalleen.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti, kun omistaja on laiminlyönyt rakennuksen suojelun tarkoituksen edellyttämän hoidon.

Jollei 1 ja 2 momentissa tarkoitettua velvoitetta noudateta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus suorittaa niissä tarkoitettujen toimenpiteiden. Toimenpiteistä johtuvat kus-

tannukset maksetaan etukäteen valtion varoista, ja ne peritään valtiolle siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

18 §

Asianomaisilla viranomaisilla on oikeus lain noudattamisen ja soveltamisen kannalta tarpeellisten tarkastusten ja tutkimusten suorittamiseksi päästä suojeltavaksi määrättyyn rakennukseen tai rakennukseen, jonka suojeltavaksi määrittäminen on vireillä.

Tarkastuksen tai tutkimuksen toimittamisesta on vähintään kolmea vuorokautta aikaisemmin ilmoitettava rakennuksen omistajalle tai haltijalle. Jos asianomaiselta viranomaiselta kielletään pääsy rakennukseen, voi viranomainen pyytää poliisilta virka-apua. Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään poliisilain (493/1995) 40 §:ssä.

20 §

Kun rakennuksen suojelemista koskeva asia on pantu vireille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa, kun suojelua koskeva päätös on saanut lainvoiman tai kun suojelu on lainvoimaisesti lakkautettu, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ilmoitettava siitä kirjaamisviranomaiselle, jonka tulee tehdä siitä merkintä lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin. Ilmoituksessa on mainittava kiinteistö, jolla rakennus sijaitsee.

21 §

Jos suojeltavaksi määrätty rakennus on vahingoittunut tai tuhoutunut, rakennuksen omistajan on ilmoitettava siitä viipymättä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Tämän tulee välittömästi ilmoittaa asiasta Museovirastolle.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on lisäksi viivytyksettä ilmoitettava rakennuksen tuhoutumisesta 20 §:ssä tarkoitetulle kirjaamisviranomaiselle, jonka tulee ilmoituksen johdosta poistaa rakennuksen suojelua koskeva merkintä lainhuuto- ja kiinnitysrekisteristä.

23 §

Muutosta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen rakennuksen suojelua koskevassa asiassa haetaan ympäristöministeriöltä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen, jolla on väliaikaisesti kielletty ryhtymästä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa, haetaan muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

asunto-olojen kehittämisestä annetun lain 7 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan asunto-olojen kehittämisestä 29 päivänä marraskuuta 1985 annetun lain (919/1985) 7 §.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta 24 päivänä tammikuuta 1986 annetun lain (64/1986) 2 §, sellaisena kuin se on laissa 58/1995, seuraavasti:

2 §
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävät

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus edistää ja tukee kuntien ympäristönsuojelua toimialueellaan siten kuin ympäristönsuojelun erityislainsäädännössä ja elinkeino-, liikenne- ja

ympäristökeskuksista annetussa laissa (897/2009) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

yhteishallinnosta vuokrataloissa annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteishallinnosta vuokrataloissa 16 päivänä heinäkuuta 1990 annetun lain (649/1990) 18 § seuraavasti:

18 §
Omistajalle asetetun velvoitteen laiminlyönti

Jos omistaja tai hänen edustajansa laiminlyö hänelle tässä laissa asetetun tehtävän, voi aluehallintovirasto asettaa määräjajan, jonka kuluessa omistajan tai hänen edustajansa on tehtävä suoritettava. Tehtävän suorittamista asetetussa määräjajassa aluehallintovirasto voi tehostaa

asettamalla uhkasakon. Jos on kyse tässä laissa tarkoitetun kokouksen koolle kutsumisen laiminlyömisestä, aluehallintovirasto voi myös oikeuttaa jonkun asukkaista kutsumaan kokouksen koolle käsittelemään tässä laissa tarkoitettua asiaa.

Ennen 1 momentissa tarkoitetun määräyksen antamista on omistajalle tai hänen edustajalleen varattava tilaisuus tulla kuulluksi asiassa. Pää-

tös uhkasakon asettamisesta on annettava tiedoksi haasteen tiedoksiantamisesta säädettyssä järjestyksessä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

asumisoikeusasunnoista annetun lain 9 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan asumisoikeusasunnoista 16 päivänä heinäkuuta 1990 annetun lain (650/1990) 9 a §, sellaisena kuin se on laissa 127/2003, seuraavasti:

9 a §

Talon omistajan velvollisuuden laiminlyönti

Jos talon omistaja laiminlyö talon omistajalle tässä laissa säädetyn tehtävän tai muutoin menettelee tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti, aluehallintovirasto voi asettaa määräajan, jonka kuluessa tehtävä on suoritettava tai menettely oikaistava. Aluehallintovirasto voi asettaa tehtävän suorittamisen tai menettelyn oikaisemisen tehosteeksi uhkasakon.

Ennen 1 momentissa tarkoitettun määräyksen antamista talon omistajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi asiassa. Päätös uhkasakon

asettamisesta on annettava tiedoksi siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Talon omistaja on velvollinen korvaamaan kohtuullisessa määrin välittömän vahingon, joka aiheutuu siitä, että asumisoikeuden saajaksi tai luovutuksensaajaksi hakeva taikka asumisoikeuden saajaksi tai luovutuksensaajaksi hyväksytty ei saa hakemaansa asumisoikeutta talon omistajan tai hänen edustajansa virheellisen menettelyn vuoksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki jätelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 3 päivänä joulukuuta 1993 annetun jätelain (1072/1993) 3 §:n 1 momentin 12 kohta, 17, 21 ja 35 §, 36 §:n 3 momentti, 37, 40, 41, 49, 50 ja 50 b §, 50 c §:n 1 ja 3 momentti, 52 §, 57 §:n 3 momentti, 58, 59, 65 ja 71 §, 66 §:n 1 momentti ja 77 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 1 momentin 12 kohta laissa 747/2007, 17 § osaksi laissa 63/1995, 21 § osaksi viimeksi mainitussa laissa ja laissa 1015/1996, 35, 50 ja 59 § sekä 66 §:n 1 momentti laissa 91/2000, 36 §:n 3 momentti sekä 50 c §:n 1 ja 3 momentti laissa 452/2004, 37 ja 41 § sekä 77 §:n 2 momentti mainitussa laissa 63/1995, 40 § osaksi mainituissa laeissa 63/1995 ja 747/2007, 49 § osaksi mainituissa laeissa 63/1995, 91/2000 ja 452/2004, 50 b § viimeksi mainitussa laissa sekä laeissa 1040/2004 ja 277/2008, 52 § laissa 605/1997 ja mainitussa laissa 452/2004, 57 §:n 3 momentti ja 65 § mainitussa laissa 277/2008, 58 § osaksi viimeksi mainitussa laissa sekä 71 § mainitussa laissa 1040/2004, seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

12) *valvontaviranomaisella* elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaista sekä muutakin viranomaista siltä osin kuin sille on annettu tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä valvontatehtäviä;

17 §

Kunnalliset jätehuoltomääräykset

Kunta voi antaa tämän luvun säännösten tai niiden nojalla annettujen valtioneuvoston yleisten määräysten täytäntöönpanon täsmentämiseksi paikallisia yleisiä määräyksiä:

1) jätteen keräyksestä, lajittelusta, säilyttämisestä, kuljetuksesta, edelleen välittämisestä, hyödyntämisestä tai käsittelystä ja näitä koskevista teknisistä vaatimuksista;

2) terveys- tai ympäristövaaran tai -haitan ehkäisemiseksi tarvittavista toimista; sekä

3) jätehuollon valvonnasta.

Määräykset on annettava yleisesti tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa jul-

kaistaan. Määräykset on toimitettava lisäksi tiedoksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuskelle.

21 §

Roskaantuneen alueen puhdistamisesta määrääminen

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi määrätä roskaajan tai muun puhdistamiseen velvollisen puhdistamaan roskaantuneen alueen.

Jos roskaajaa ei saada selville tai tavoiteta taikka jos roskaaja laiminlyö puhdistamisvelvollisuutensa eikä kysymys ole 20 §:n 2 momentissa tarkoitettusta alueesta, kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi määrätä alueen haltijan puhdistamaan roskaantuneen alueen, edellyttäen ettei puhdistamisvelvollisuutta ole pidettävä kohtuuttomana. Jos kysymys on kunnan hallinnassa olevasta alueesta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi määrätä kunnan puhdistamaan roskaantuneen alueen.

Jos 2 momentissa tarkoitettu roskaantuneen alueen muu haltija kuin kunta laiminlyö puhdistamisvelvollisuutensa tai jos puhdistamisvelvollisuutta on pidettävä kohtuuttomana, elinkeino-,

liikenne- ja ympäristökeskus voi määrätä kunnan puhdistamaan alueen.

35 §

Valtion osallistuminen jätehuoltotyöhön

Jos ympäristössä olevasta jätteestä tai muusta käytöstä poistetusta esineestä tai aineesta aiheutuu 19 §:ssä tai ympäristönsuojelulain 7 §:ssä tarkoitettu vaara, haitta tai muu seuraus ja tämän ehkäisemiseksi tai poistamiseksi tarpeellisesta työstä tai toimenpiteestä on aiheutunut tai voi aiheutua kunnan jätehuollolle kohtuuttomaksi katsottavat kustannukset, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi, sovittuaan siitä tarvittaessa asianomaisen kunnan kanssa, jätehuoltotyönä valtion talousarvion rajoissa tehdä tai teettää työn tai toimenpiteen taikka osallistua muuten edellä tarkoitettuihin kustannuksiin.

36 §

Valtakunnalliset viranomaiset

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valvoo valtakunnallisena viranomaisena tuottajia, tuottajayhteisöjä ja tuottajavastuuta koskevien tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista.

37 §

Alueellinen viranomainen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ohjaa ja kehittää tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä tarkoitettujen tehtävien hoitamista alueellaan sekä valvoo näiden säännösten ja määräysten noudattamista.

40 §

Valtakunnallinen ja alueellinen jätesuunnitelma

Tässä laissa ja sen nojalla säädettyjen ja määrättyjen tehtävien hoitamiseksi ja kehittämiseksi on ympäristöministeriön ja elinkeino-, liikenne-

ja ympäristökeskuksen laadittava jätteitä ja jätehuoltoa koskeva suunnitelma (*valtakunnallinen ja alueellinen jätesuunnitelma*).

Jätesuunnitelmassa on esitettävä jätteitä ja jätehuollon nykytilaa koskevat tiedot sekä asetetut kehittämistavoitteet ja niiden saavuttamiseksi tarpeelliset toimet.

41 §

Kunnan tehtävät jätesuunnitelmia laadittaessa

Kunnan on annettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja sen edelleen ympäristöministeriölle jätesuunnitelman laadintaa varten tarpeelliset tiedot kunnassa syntyvistä jätteistä, jätehuollon järjestämisestä ja valvonnasta sekä niitä koskevista kehittämistavoitteista.

49 §

Toiminnan ilmoittaminen jätetiedostoon

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on tehtävä 70 §:ssä tarkoitettuun jätetiedostoon hyväksymistä varten ilmoitus:

1) jätteen ammattimaisesta keräämisestä ja kuljettamisesta;

2) jätteen myyjänä tai välittäjänä toimimisesta, jos jäte on tarkoitettu hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi Suomen ulkopuolella.

Ilmoituksessa on oltava toimintaa ja sen harjoittajaa koskevat riittävät tiedot. Ilmoitus on tehtävä vähintään 60 päivää ennen toiminnan aloittamista. Ilmoitus tulee tehdä myös toiminnan valvontaa varten siten kuin siitä valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Jos ilmoituksen tarkoittamassa toiminnassa tapahtuu olennainen muutos tai toiminta lopetetaan, on siitä viivytyksettä ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

50 §

Jätetiedostoon hyväksymisen yhteydessä annettavat määräykset

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tehtävä päätös jätetiedostoon hyväksymistä

koskevan ilmoituksen johdosta. Päätöksessä voidaan antaa tarpeellisia määräyksiä 49 a §:n velvoitteiden täyttämiseksi ja toiminnan valvomiseksi. Määräyksillä voidaan tarvittaessa rajoittaa toiminta koskemaan vain tiettytyypistä jätettä tai varastoitavan jätteen määrää.

50 b §

Ilmoitus tuottajatiedostoon

Edellä 18 b §:ssä tarkoitettua tuottajan on tehtävä Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ilmoitus tuottajatiedostoon merkitsemistä varten. Vastaavasti tuottajayhteisön on tehtävä ilmoitus tuottajatiedostoon hyväksymistä varten, jolloin sen piiriin kuuluvan tuottajan ei tarvitse erikseen tehdä ilmoitusta. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on ilmoitettava myös oleellisista toiminnan muutoksista ja toiminnan lopettamisesta sekä tuottajayhteisön jäsenten ja sopimusapuolten muutoksista.

Ilmoituksessa on oltava riittävät tiedot ja selvitykset tuottajasta ja toiminnasta sekä käytöstä poistettujen tuotteiden uudelleenkäytöstä, hyödyntämisestä ja muusta jätehuollosta, joiden perusteella voidaan arvioida järjestelyjen asianmukaisuus. Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden tuottajan on esitettävä selvitys 18 m §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuudesta. Tuottajayhteisöjen ilmoituksessa on lisäksi esitettävä tarvittavat tiedot sopimuksista ja säännöistä, joiden perusteella voidaan arvioida, täyttääkö toiminta 18 g §:n 2 ja 3 momentissa säädetty vaatimukset.

Sen, joka valmisteverotuslain (1469/1994) 22 §:n mukaisessa veroilmoituksessaan ilmoittaa juomapakkausten kuuluvan eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetun lain (1037/2004) 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun toimivaan palautusjärjestelmään, on tehtävä juomapakkausten palautusjärjestelmästä ilmoitus Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tuottajatiedostoon hyväksymistä varten. Ilmoitukseen sovelletaan muutoin, mitä tämän pykälän 1 ja 2 momentissa säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen sisällöstä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös säätää tarkemmin ilmoituksen tekemisestä noudatettavasta menettelystä.

50 c §

Tuottajatiedostoon merkitseminen ja hyväksyminen

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus merkitsee tuottajan tuottajatiedostoon. Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden tuottajaa ei voida merkitä tiedostoon ilman selvitystä 18 m §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuudesta.

Tuottajayhteisön tuottajatiedostoon hyväksymistä koskevan ilmoituksen johdosta on tehtävä päätös. Tiedostoon merkitsemisen tai hyväksymisen yhteydessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi asettaa tarpeellisia velvoitteita tämän lain ja sen nojalla annettujen säädösten asettamien velvoitteiden täyttämiseksi ja toiminnan valvomiseksi.

52 §

Viranomaisen tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella, ympäristöministeriöllä, Suomen ympäristökeskuksella ja kunnalla on oikeus pyynnöstä saada jätteen haltijalta tai muulta jätehuoltoa järjestävältä taikka roskaantuneen alueen puhdistamisvelvolliselta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvontaa tai tehtävien hoitamista varten tarpeelliset tiedot. Valvontaviranomaisella, ympäristöministeriöllä ja Suomen ympäristökeskuksella on myös oikeus pyynnöstä saada tuotannon harjoittajalta ja tuotteen valmistajalta tai maahantuojalta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten täytäntöönpanemiseksi tarpeelliset tiedot tuotannosta sekä siinä käytettävistä aineista ja valmistettavista tai maahan tuotavista tuotteista samoin kuin niistä syntyvistä jätteistä ja jätehuollosta. Pirkanmaan

elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja ympäristöministeriöllä on lisäksi oikeus pyynnöstä saada tuottajilta ja tuottajayhteisöiltä tämän lain ja sen nojalla annettujen säädösten täytäntöönpanemiseksi tarpeelliset tiedot tuotteiden valmistuksesta ja maahantuonnista, niiden uudelleenkäytöstä sekä jätteinä käytöstä poistettavien tuotteiden ja niiden osien uudelleenkäytöstä, hyödyntämisestä ja muusta jätehuollosta.

Valvontaviranomaisella, ympäristöministeriöllä ja Suomen ympäristökeskuksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä toimintaansa varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat toiselta viranomaiselta.

57 §

Kiellot, rajoitukset ja muut määräykset

— — — — —
 Jos tuottaja, tuottajayhteisö tai juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjä ei ole järjestänyt tuottajavastuuseen perustuvaa uudelleenkäyttöä, hyödyntämistä ja muuta jätehuoltoa tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi velvoittaa saattamaan toiminnan lain mukaiseksi tai peruuttaa tuottajayhteisön tai juomapakkausten palautusjärjestelmän tuottajatiedoston hyväksymistä koskevan päätöksensä.

58 §

Uhkasakko sekä teettämis- ja keskeyttämishukka

Ympäristöministeriö, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi tehostaa tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen taikka Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tuottajavastuuta koskevien säännösten noudattamiseksi tai Suomen ympäristökeskus jätteensiirtoasetuksen taikka Turvatekniikan keskus 57 §:n 2 momentin perusteella antamaansa kieltoa tai

määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai että toiminta keskeytetään tai kielletään.

Uhkasakkoa, teettämishukkaa ja keskeyttämishukkaa koskevassa asiassa noudatetaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

59 §

Asian vireille saattaminen

Edellä 21 ja 57 §:ssä tarkoitettua määräystä koskevan asian voi panna vireille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa:

1) se, jonka etua tai oikeutta asia saattaa koskea;

2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät.

65 §

Teettämishukan kohteena olevan irtaimen omaisuuden myynti

Jos irtaimen omaisuuden kohdistuva teettämishukka on määrätty pantavaksi täytäntöön ja omaisuudella on rahallista arvoa, ympäristöministeriöllä, kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä Turvatekniikan keskuksella on oikeus toimittaa tällainen omaisuus hyödynnettäväksi tai myydä se teettämisestä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi. Mahdollinen ylijäämä on palautettava omistajalle.

66 §

Muutoksenhaku

Muutosta tämän lain nojalla annettuun päätökseen haetaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy hallintolainkäyttölain

12 §:n mukaan kuitenkin niin, että valitettaessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiirissä pääosa kysymyksessä olevasta toiminnasta sijaitsee. Muutosta 17 §:ssä tarkoitettuja kunnallisia jätehuoltomääräyksiä ja 30 §:ssä tarkoitettua taksaa koskeviin päätöksiin haetaan kuitenkin siten kuin kuntalaissa (365/1995) säädetään.

71 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa valvontaviranomaiselle, ympäristöministeriölle, Suomen ympäristökeskukselle tai Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tämän lain mukaisen tehtävien suorittamiseksi taikka syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi. Lisäksi muutoin salassa pidettäviä tietoja voidaan luovuttaa tulliviranomaisille jäteverolain (495/1996) ja eräiden juomapakkaus-

ten valmisteverosta annetun lain toimeenpanon valvontaa varten.

77 §

Aikaisempien säännösten soveltaminen

Roskaantumiseen ja maaperän saastumiseen, joka on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa, sekä kaatopaikkaan ja muuhun jätteen käsittelypaikkaan, jonka toiminta on päättynyt ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Saastuneen alueen puhdistamisesta määrää kuitenkin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Edellä tarkoitettuihin säännöksiin perustuvien velvollisuuksien noudattamiseksi annettavista määräyksistä on lisäksi soveltuvin osin voimassa, mitä tämän lain 57, 58 ja 66 §:ssä säädetään. Rikokseen sovellettavasta laista säädetään rikoslain (39/1889) 3 luvun 2 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 10 päivänä kesäkuuta 1994 annetun lain (468/1994) 6 ja 6 a §, 16 §:n 2 momentti, 17 ja 18 § sekä 19 §:n 1 ja 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 6, 6 a ja 17 § sekä 19 §:n 1 ja 2 momentti laissa 458/2006 sekä 16 §:n 2 momentti ja 18 § laissa 59/1995, seuraavasti:

6 §

Päätös arviointimenettelyn soveltamisesta

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee päätöksen arviointimenettelyn soveltamisesta 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuun hankkeeseen. Päätös on tehtävä viipymättä, kuitenkin viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on saanut hankkeesta riittävät tiedot. Ennen päätöksentekoa on arviointimenettelyn tarpeesta käytävä riittävät neuvottelut asianomaisten viranomaisten kesken ja hankkeesta vastaavalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi asiassa. Päätös on annettava tiedoksi hankkeesta vastaavalle siten kuin hallintolain (434/2003) 60 §:ssä säädetään. Päätöksestä on tiedotettava viipymättä kuuluttamalla vähintään 14 päivän ajan hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kuntien ilmoitustauluilla siten kuin julkisista kuulutuksista annettussa laissa (34/1925) säädetään. Päätös on julkaistava myös sähköisesti ja lähetettävä tiedoksi asianomaisille viranomaisille.

Jos hanke sijoittuu useamman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueelle tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastaa hankkeen suunnittelusta tai toteuttamisesta, ympäristöministeriö määrää, mikä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista tekee päätöksen arviointimenettelyn soveltamisesta. Ympäristöministeriön asiassa tekemään päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta.

Työ- ja elinkeinoministeriö huolehtii 1 momentin mukaisista tehtävistä ydinenergialaissa (990/1987) tarkoitettuja ydinlaitoksia koskevien hankkeiden osalta.

6 a §

Yhteysviranomainen

Yhteysviranomaisena toimii elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Ydinenergialaissa tarkoitettuja ydinlaitoksia koskevilla hankkeilla yhteysviranomaisena toimii kuitenkin työ- ja

elinkeinoministeriö. Toimivallan jaosta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja työ- ja elinkeinoministeriön välillä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Jos hanke sijoittuu useamman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueelle, viranomaisten on sovittava, mikä niistä toimii hankkeen yhteysviranomaisena. Jos yhteysviranomaisesta syntyy epäselvyyttä tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastaa hankkeen suunnittelusta tai toteuttamisesta, ympäristöministeriö määrää, mikä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista toimii hankkeen yhteysviranomaisena. Ympäristöministeriön asiassa tekemään päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta.

16 §

Ohjaus, valvonta ja seuranta

— — — — —
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ohjaavat ja valvovat tämän lain täytäntöönpanoa toimialueellaan.
— — — — —

17 §

Valitusoikeus arvioinnin puuttumisen tai puutteellisuuden perusteella

Sen lisäksi, mitä muutoksenhausta erikseen säädetään, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus valittaa 4 §:ssä tarkoitettua hanketta koskevasta muun lain mukaisen lupasian ratkaisusta tai hankkeen toteuttamisen kannalta muusta olennaisesta päätöksestä sillä perusteella, että tässä laissa tarkoitettua ympäristövaikutusten arviointia ei ole suoritettu tai se on suoritettu olennaisilta osin puutteellisesti.

Se, jolla muutoin on oikeus hakea päätökseen valittamalla muutosta, voi valituksessaan vedota siihen, ettei arviointimenettelyä ole suoritettu tai se on suoritettu olennaisilta osin puutteellisesti.

18 §

Pakkokeinot

Jos 4 §:n mukaisen hankkeen toteuttaminen ei edellytä 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua lupaa tai päätöstä ja hankkeen toteuttamiseen ryhdytään ennen tässä laissa edellytettyä ympäristövaikutusten arviointia, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi sakon uhalla määrätä hankkeen toteuttamisen keskeytettäväksi siihen saakka, kunnes arviointimenettely on suoritettu. Uhkasakosta on voimassa, mitä uhkasakolaissa (1113/1990) säädetään.

19 §

Muutoksenhaku arviointimenettelyn soveltamista koskevaan päätökseen

Hankkeesta vastaava saa hakea 6 §:n 1 momentin nojalla tehtyyn päätökseen valittamalla muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa

(589/1996) säädetään. Toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy hallintolainkäyttölain 12 §:n mukaan, kuitenkin niin, että valitettaessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiirissä pääosa kysymyksessä olevasta hankkeesta tai toiminnasta sijaitsee.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus hakea hallinto- ja oikeuskäytännön yhtenäisyyden turvaamiseksi valittamalla muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 6 §:n 1 momentin nojalla tekemän päätöksen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

merensuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun merensuojelulain (1415/1994) 9 §:n 5 momentti, 10 §:n 3 momentti ja 11 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1060/2004, seuraavasti:

9 §

Ruoppausmassan sijoittamista koskeva lupa

Jos 1 momentissa tarkoitettu ruoppausmassan sijoittaminen Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolelle tai sen vaikutukset ulottuvat myös Suomen talousvyöhykkeelle tai aluevesille, lupaviranomaisena on koko hankkeen osalta Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Lupamenettelystä

ja muutoksenhausta on soveltuvin osin voimassa, mitä niistä säädetään vesilaissa (264/1961).

10 §

Merelle tehtävät rakennelmat

Jos 1 momentissa tarkoitettu rakennelma ulottuu myös Suomen talousvyöhykkeelle tai aluevesille, lupaviranomaisena on koko hankkeen osalta Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Lupa-

menettelystä ja muutoksenhausta on soveltuvin osin voimassa, mitä niistä säädetään vesilaissa.

11 §

Merenpohjan ja sen sisustan tutkimista ja hyväksikäyttöä koskeva lupa

— — — — —
 Jos 1 momentissa tarkoitettu toiminta Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolella ulottuu myös Suomen talousvyöhykkeelle tai aluevesil-

le, lupaviranomaisena on koko hankkeen osalta Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Lupamenettelystä ja muutoksenhausta on soveltuvin osin voimassa, mitä niistä säädetään ympäristönsuojelulaissa.

_____

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maastoliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä joulukuuta 1995 annetun maastoliikennelain (1710/1995) 8—12 §, 25 §:n 4 kohta, 28 § ja 32 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 32 §:n 1 momentti laissa 1018/1996, seuraavasti:

8 §

Alueelliset kiellot ja rajoitukset

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi 1 §:ssä tarkoitettujen haittojen ehkäisemiseksi kieltää moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttämisen tietyllä maa-alueella tai jääpeitteisellä vesialueella muuhun kuin 4 §:n 2 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun liikkumiseen taikka rajoittaa sitä. Kielto tai rajoitus on voimassa määräjän tai toistaiseksi.

Kielto tai rajoitus ei nopeusrajoitusta lukuun ottamatta koske 4 §:n 2 momentin 3—6 kohdassa tarkoitettua ajoa, ellei elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus erityisen painavista syistä toisin määrää.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi 1 momentissa tarkoitettussa päätöksessään määrätä nopeusrajoituksen maastossa alemmaksi kuin 29 §:n nojalla säädetty yleinen nopeusrajoitus.

9 §

Kielto- ja rajoitusasiain käsittely

Esityksen alueellisen kiellon tai rajoituksen määrittämisestä voi tehdä asianomainen kunta tai kunnan jäsen, paliskunta taikka sellainen viranomaislainen, yhteisö ja maanomistaja, jota asia koskee. Kiellon tai rajoituksen määrittämisen voi panna vireille myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ennen kiellon tai rajoituksen määrittämistä kuultava kuntaa, jonka aluetta kielto tai rajoitus koskee, sekä varattava niille viranomaisille, yhteisöille ja maanomistajille sekä muille, joita asia koskee, tilaisuus tulla kuulluksi.

Jos kielto tai rajoitus määrätään kunnan esityksestä, se on määrättävä esityksen mukaisena, jollei esityksestä poikkeaminen ole tarpeen kansalaisten tasapuolisen kohtelun tai alueellisen

yhtenäisyyden vuoksi taikka muusta erityisestä syystä.

10 §

Kiellon ja rajoituksen voimaantulo

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi määrätä, että kiello tai rajoitus tulee voimaan muutoksenhausta huolimatta päätöksessä määrättyllä tavalla sen jälkeen, kun päätöksestä on tiedotettu. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

11 §

Kiellon tai rajoituksen merkitseminen

Alueellinen kiello tai rajoitus on merkittävä alueelle, jota se koskee, tai sen läheisyyteen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulee määrätä merkitsemisestä kielloa tai rajoitusta koskevassa päätöksessä. Jollei merkitsemisestä ole päätöksessä muuta määrätty, kiellon tai rajoituksen merkitsemisestä vastaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Velvollisuus kiellon tai rajoituksen merkitsemiseen valtion maa-alueella tai jääpeitteisellä vesialueella on kuitenkin sillä viranomaisella, jonka hallinnassa alue on. Jos kiello tai rajoitus on annettu pelkästään yksityisen edun suojelemiseksi, merkitsemisestä vastaa hakija.

Kieltoa tai rajoitusta osoittavat merkit saadaan asettaa toisen omistamalle tai hallitsemalle alueelle riippumatta alueen omistajan tai haltijan suostumuksesta, jos merkeistä ei aiheudu omistajalle tai haltijalle mainittavaa haittaa.

12 §

Päätöksen muuttaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi muuttaa 8 §:n nojalla annettua päätöstä, jos sitä tehtäessä vallinneet olot ovat olennaisesti muuttuneet tai jos päätöksen perusteiden myöhem-

min todetaan olleen olennaisesti erilaiset kuin päätöstä annettaessa on edellytetty. Tällöin on soveltuvin osin noudatettava, mitä 9—11 §:ssä säädetään.

25 §

Maastoliikennenerikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

— — — — —
4) käyttää moottorikäyttöistä ajoneuvoa maastossa vastoin valtioneuvoston 7 §:n taikka elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 8 §:n perusteella antamaa kielloa tai rajoitusta,
— — — — —

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta tai 26 §:stä muuta johdu, *maastoliikennenerikkomuksesta* sakkoon.

28 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen erityislupa

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi hakemuksesta myöntää henkilölle, jonka liikuntakyky on iän, vamman tai sairauden vuoksi rajoittunut, luvan poiketa 4 tai 8 §:ssä säädetystä kiellosta tai rajoituksesta.

32 §

Valvonta

Tämän lain toimeenpano ja lain noudattamisen ylin valvonta kuuluvat ympäristöministeriölle. Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten yleinen valvonta kuuluu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle toimialueellaan ja kunnassa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

luonnonsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun luonnonsuojelulain (1096/1996) 6 §:n 2 momentti, 9 §:n 2 momentti, 24 §, 25 §:n 1 momentti, 27 §:n 1 momentti, 28 §, 30 §:n 1 momentti, 31 ja 33 §, 34 §:n 2 momentti, 40 §:n 2 momentti, 45 §, 47 §:n 3 momentti, 48 §:n 2 momentti, 49 §, 53 §:n 2 momentti, 54, 55, 57 ja 57 a §, 61 §:n 2 momentti sekä 62, 63, 65 ja 72 a §,

sellaisina kuin niistä ovat 49 § osaksi laeissa 553/2004 ja 384/2009, 57 a § viimeksi mainitussa laissa, 65 § osaksi mainitussa laissa 553/2004 sekä 72 a § viimeksi mainitussa laissa, seuraavasti:

6 §

Luonnonsuojelun hallinto

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävänä on edistää ja valvoa luonnon- ja maisemansuojelua alueellaan.

9 §

Luonnonsuojeluohjelman oikeusvaikutukset

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa 1 momentissa tarkoitusta rajoituksesta, jos suojelun tarkoitus ei mairittavasti vaarannu.

24 §

Luonnonsuojelualan perustaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi maanomistajan hakemuksesta tai suostumuksella perustaa 10 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua muun luonnonsuojelualan 10 §:n 2 mo-

mentissa tarkoitettulle alueelle. Harkittaessa alueen perustamista on otettava huomioon myös muut yleiseen etuun liittyvät näkökohdat.

Päätökseen 1 momentin mukaisen luonnonsuojelualan perustamisesta on otettava tarpeelliset määräykset alueen luonnon suojelemisesta ja tarvittaessa sen hoidosta. Päätökseen otettavalla määräyksellä voidaan luonnonsuojelualueella tai sen osalla myös kieltää liikkuminen tai rajoittaa sitä edellyttäen, että alueen eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sitä vaatii. Luonnonsuojelualan perustamispäätöstä ei saa antaa, elleivät maanomistaja ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ole sopineet alueen rauhoitusmääräyksistä ja aluetta koskevista korvauksista.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi ilman maanomistajan hakemusta tai suostumusta perustaa luonnonsuojelualueeksi myös muun yksityisen alueen, jos alue sisältyy valtioneuvoston hyväksymään luonnonsuojeluohjelmaan. Alueen rauhoitusmääräykset eivät saa rajoittaa maankäyttöä enemmän kuin aluetta koskevasta suojeluohjelmasta johtuu, ellei maanomistaja ole muuhun suostunut. Maanomistajalle ja kunnalle on varattava tilaisuus tulla kuulluiksi ennen päätöksen antamista.

Luonnonsuojelualan merkitsemisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä 21 §:ssä säädetään. Luonnonsuojelualan perustamisesta on tehtävä merkintä myös kiinteistörekisteriin.

25 §

Alueen määräaikainen rauhoittaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja maanomistaja voivat luonnon- tai maisemansuojelun edistämiseksi tehdä sopimuksen 10 §:n 2 momentissa tarkoitetun alueen määräaikaisesta rauhoittamisesta joko kokonaan tai tiettyjen toimenpiteiden osalta. Sopimus voidaan tehdä enintään 20 vuodeksi kerrallaan.

27 §

Luonnonsuojelualan rauhoituksen lakkauttaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi alueen omistajan tai sen, jolla asiassa on intressi, hakemuksesta taikka ympäristöministeriön esityksestä kokonaan tai osittain lakkauttaa yksityisen omistaman alueen suojelun tai lieventää sen rauhoitusmääräyksiä, jos alueen luonnonarvot ovat oleellisesti vähentyneet tai jos alueen rauhoitus estää yleisen edun kannalta erittäin tärkeän hankkeen tai suunnitelman toteuttamisen.

28 §

Luonnonmuistomerkin rauhoituksen lakkauttaminen

Kunta voi omistajan hakemuksesta tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen esityksestä lakkauttaa 26 §:ssä tarkoitetun luonnonmuistomerkin rauhoituksen, jos rauhoitukselle ei ole enää perusteita tai jos rauhoitus estää yleisen edun kannalta merkittävän hankkeen tai suunnitelman toteuttamisen.

sen edun kannalta merkittävän hankkeen tai suunnitelman toteuttamisen.

Hakemuksesta on hankittava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto. Jos asia on tullut vireille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen esityksestä, alueen omistajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

30 §

Kiellon voimaantulo

Edellä 29 §:n 1 momentissa tarkoitettu kieltö tulee voimaan, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt suojeltuun luontotyyppiin kuuluvan alueen rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. Kielto annetaan julkipanon jälkeen, ja siitä on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään.

31 §

Poikkeamisvalta

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen 29 §:n 1 momentin kiellosta, jos kyseisen luontotyyppin suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu tai luontotyyppin suojelu estää yleisen edun kannalta erittäin tärkeän hankkeen tai suunnitelman toteuttamisen.

33 §

Maisema-alueen perustaminen

Valtakunnallisesti merkittävän maisema-alueen perustamisesta ja tarkoituksesta päättää ympäristöministeriö. Muusta maisema-alueesta päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maakunnan liiton esityksestä.

34 §

Maisema-aluetta koskevat määräykset

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen maisema-aluetta koskevista määräyksistä.

40 §

Kuolleena tavattu rauhoitettu eläin

Jos 1 momentissa tarkoitettulla eläimellä asianmukaisesti käsiteltynä on tieteellistä, opetussellista tai keräilyarvoa, se saadaan ottaa talteen ja luovuttaa luonnontieteelliselle keskusmuseolle, muulle luonnontieteelliselle museolle tai laitokselle, korkeakoululle tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen luvalla muullekin kuin edellä mainituille.

45 §

Rauhoitettujen lajien kauppa

Muihin kuin 44 §:ssä tarkoitettuihin lajeihin kuuluvan rauhoitetun eläin- tai kasvilajin yksilön, sen osan tai johdannaisen maahantuonti, maastavienti, myyminen ja vaihtaminen sekä tarjoaminen myytäväksi tai vaihdettavaksi ilman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa on kielletty.

47 §

Lajien esiintymispaikkojen suojelu

Edellä 2 momentissa tarkoitettu kieltö tulee voimaan, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikan rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. Kielto annetaan julkipanon jälkeen, ja siitä on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annettussa lais-

sa säädetään. Päätös on voimassa mahdollisesta valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin päättä.

48 §

Poikkeukset rauhoitussäännöksistä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa 39, 42 ja 47 §:ssä säädetyistä rauhoitussäännöksistä, jos lajin suojelutaso säilyy suotuisana. Jos hakemus koskee koko maata, poikkeuksen myöntää ympäristöministeriö. Poikkeusta koskevaan päätökseen voidaan liittää tarpeellisia ehtoja.

49 §

Euroopan yhteisön lajisuojelua koskevat erityissäännökset

Luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin, lukuun ottamatta metsästyslain 5 §:ssä tarkoitettuja riistaeläimiä ja rauhoitamattomia eläimiä, ja liitteessä IV (b) tarkoitettuihin kasvilajeihin kuuluvan yksilön, sen osan tai johdannaisen hallussapito, kuljetus, myyminen ja vaihtaminen sekä tarjoaminen myytäväksi ja vaihdettavaksi on kielletty. Sama koskee lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitettuja lintuja sanotun direktiivin artiklasta 6 (2) ja (3) johtuvin poikkeuksin.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa 1 momentin kiellosta sekä 2 momentissa tarkoitettujen eläin- ja kasvilajien osalta 39 §:n, 42 §:n 2 momentin sekä 47 §:n 2 ja 5 momentin kielloista luontodirektiivin artiklassa 16 (1) mainituilla perusteilla. Vastaavasti lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitettujen lintujen osalta voidaan myöntää poikkeus sanotun direktiivin artiklassa 9 mainituilla perusteilla.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen 2 momentin kiellosta luontodirektiivin artiklassa 16 (1) mainituilla perusteilla. Vastaavasti lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitettujen lintujen osalta voidaan myöntää poikkeus lintudirektiivin artiklassa 9 mainituilla perusteilla.

53 §

Valtion korvausvelvollisuus

— — — — —
Jos elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on 24 §:n 3 momentin nojalla tehnyt päätöksen luonnonsuojelualueen perustamisesta ja päätöksestä aiheutuu kiinteistön omistajalle merkityksellistä haittaa, valtio on omistajan niin vaaties-
— — — — —
sa velvollinen korvaamaan haitan.

54 §

Korvausten jaksotus

Tämän lain 53 §:n mukaan määrättävän korvauksen maksatus voidaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vaatimuksesta jaksottaa enintään neljään vuotuiseseen maksuerään.

Maksuerille on maksettava 53 §:n 3 momentissa tarkoitettua korkoa ensimmäisen korvauserän maksamisen jälkeiseltä ajalta.

55 §

Väliaikainen toimenpidekielto

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi enintään kahdeksi vuodeksi kieltää 10 §:n 2 momentissa tarkoitettun alueen sellaisen käyttämisen, joka voi vaarantaa ne tarkoitukset, joihin alueen suojelulla pyritään. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Jos suojelu myöhemmin raukeaa ja alueen omistajalle on aiheutunut toimenpidekiellosta merkityksellistä haittaa, hänellä on oikeus saada siitä valtiolta korvaus. Sama on laki, jos luon-

nonsuojeluohjelman toteuttamisesta luovutaan 50 §:n 3 momentin nojalla.

Korvauksesta päättää hakemuksesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

57 §

Pakkokeinot

Jos joku lyö laimin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten noudattamisen taikka ryhtyy niiden vastaiseen toimeen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi kieltää asianomaista jatkamasta tai toistamasta tekoa tai laiminlyöntiä ja sakon tai keskeyttämisen uhalla velvoittaa hänet määrääjässä poistamaan oikeudenvastaisen tilan tai korjaamaan laiminlyönnin taikka asettaa uhan, että tarpeelliset toimenpiteet teetetään asianomaisen kustannuksella. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä.

Haittaa kärsivällä henkilöllä on oikeus saattaa 1 momentissa tarkoitettu asia vireille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa, jos vierehponon tarkoituksena on estää luonnon tuhoutuminen tai luonnonarvojen heikentyminen, joka ei ole merkitykseltään vähäinen. Sama oikeus on 61 §:n 3 momentissa tarkoitettulla rekisteröidyllä yhteisöllä toiminta-alueellaan ja kunnalla.

Uhkasakkoa, teettämisuhkaa ja keskeyttämisuhkaa koskevassa asiassa on muutoin noudatettava, mitä uhkasakkolaisissa (1113/1990) säädetään.

57 a

Luontovahingon ehkäiseminen ja korjaaminen

Jos luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka harjoittaa ammatillista toimintaa tai joka tosiasiallisesti määrää tästä toiminnasta (*toiminnanharjoittaja*), tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaa tai uhkaa välittömästi aiheuttaa tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisella toimenpiteellä tai laimin-

lyönnillä luontovahingon, toiminnanharjoittajan on ilmoitettava luontovahingosta tai sen välittömästä uhasta viipymättä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi mahdollisimman vähäisiksi.

Saatuana tiedon luontovahingosta tai sen välittömästä uhasta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on, sen lisäksi, mitä 57 §:ssä säädetään, määrättävä haitan aiheuttanut toiminnanharjoittaja tarvittaessa ryhtymään toimenpiteisiin haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi mahdollisimman vähäisiksi sekä määrättävä toiminnanharjoittaja ryhtymään eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetussa laissa (383/2009) tarkoitettuihin korjaaviin toimenpiteisiin. Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus voi tehostaa määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Vireillepano-oikeudesta säädetään tämän lain 57 §:n 2 momentissa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus salassapitosäännösten es-tämättä saada toiminnanharjoittajalta luontovahingon tai sen uhan ehkäisemisen taikka luontovahingon korjaamisen kannalta välttämättömät tiedot.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta luontovahinkoon, jonka ehkäisemisestä ja korjaamisesta säädetään ympäristönsuojelulaisissa (86/2000), vesilaisissa tai geeniteknikkalaisissa (377/1995).

61 §

Valitus

Metsähallituksen, Suomen ympäristökeskuksen, Metsäntutkimuslaitoksen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä sekä kunnan viranomaisen 26 ja 28 §:n nojalla tekemästä päätöksestä saa valittaa hallinto-oikeuteen. Toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy hallintolainkäyttölain (586/1996) 12 §:n mukaan, kuitenkin niin, että valitettaessa elin-

keino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä, toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiirissä pääosa kysymyksessä olevasta alueesta sijaitsee.

62 §

Valitus hallinto-oikeuden päätöksestä

Hallinto-oikeuden tämän lain nojalla tekemästä päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Valitusoikeudesta on voimassa, mitä 61 §:n 3 momentissa säädetään. Jos hallinto-oikeus on muuttanut viranomaisen päätöstä tai kumonnut sen, valitusoikeus on kuitenkin myös päätöksen tehneellä viranomaisella.

63 §

Valitus muun lain nojalla tehdystä päätöksestä

Sen lisäksi, mitä muutoksenhausta erikseen säädetään, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus valittaa muun lain mukaisesti luvan myöntämistä tai suunnitelman hyväksymistä koskevasta päätöksestä sillä perusteella, että päätös on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen.

65 §

Hankkeiden ja suunnitelmien arviointi

Jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000-verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Edellä tarkoitettu vaikutusten arviointi

voidaan tehdä myös osana ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) 2 luvussa tarkoitettua arviointimenettelyä.

Luvan myöntävän tai suunnitelman hyväksyvän viranomaisen on katsottava, että 1 momentissa tarkoitettu arviointi on tehty. Viranomaisen on sen jälkeen pyydettävä siitä lausunto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja siltä, jonka hallinnassa luonnonsuojelualue on. Jos elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus itse on hankkeen toteuttaja, lausunnon antaa sen sijasta ympäristöministeriö. Lausunto on annettava viivytyksettä ja viimeistään kuuden kuukauden kuluessa.

Viranomaisen, jolle laissa tai asetuksessa määrätyn ilmoitusvelvollisuuden perusteella on tehty ilmoitus 1 momentissa tarkoitettusta hankkeesta tai suunnitelmasta, on ryhdyttävä toimivallassaan oleviin toimenpiteisiin hankkeen tai suunnitelman toteuttamisen keskeyttämiseksi, kunnes 1 momentissa tarkoitettu arviointi on suoritettu ja 2 momentissa tarkoitettut lausunnot hankittu. Viranomaisen on myös ilmoitettava

asiasta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle niin hyvissä ajoin, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ehtii ryhtyä vastaaviin toimenpiteisiin.

72 a §

Menettely liito-oravailmoituksesta

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on saatuaan metsäkeskukselta metsälain 14 b §:ssä tarkoitettun ilmoituksen ryhdyttävä toimenpiteisiin liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikan sijainnin ja sallitun metsän käsittelyn määrittämiseksi. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on annettava päätöksensä asiassa viipymättä sen jälkeen kun se on saanut tässä tarkoitettun ilmoituksen metsäkeskukselta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

ympäristövahinkovakuutuksesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ympäristövahinkovakuutuksesta 30 päivänä tammikuuta 1998 annetun lain (81/1998) 3 § seuraavasti:

3 §

Vakuuttamisvelvollisuuden valvonta

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valvoo vakuuttamisvelvollisuuden noudattamista siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus valvontaansa varten saada tiedot voimassa olevista ympäristövahinkovakuutuksista toiminnanharjoittajilta ja 6 §:ssä tarkoitulta Ympäristövakuutuskeskukselta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 5 päivänä helmikuuta 1999 annetun maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 8 ja 18 §, 38 §:n 2 momentti, 64 ja 66 §, 72 §:n 4 momentti, 133 §:n 3 momentti, 171 §:n 3 momentti, 173 §, 174 §:n 4 momentti, 179 §, 190 §:n 1 momentti, 191 §:n 1 momentti, 192 §, 193 §:n 7 kohta, 195 §, 196 §:n 1 momentti, 198 §:n 2 momentti, 199 §:n 1 momentti sekä 201 ja 205 §,

sellaisina kuin niistä ovat 66 § osaksi laissa 1441/2006, 171 §:n 3 momentti laissa 476/2004, 174 §:n 4 momentti laissa 1129/2008, 179 § laissa 504/2005, 192 § osaksi mainitussa laissa 1129/2008 sekä 198 §:n 2 momentti ja 201 § mainitussa laissa 1441/2006, seuraavasti:

8 §

Kehittämiskeskustelu

Kunnan ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kesken käydään vähintään kerran vuodessa kehittämiskeskustelu, jossa käsitellään kunnan alueiden käytön suunnitteluun ja sen kehittämiseen, vireillä oleviin ja lähiaikoina vireille tuleviin merkittäviin kaava-asioihin sekä kunnan ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen yhteistyöhön liittyviä kysymyksiä.

18 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävät

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus edistää ja ohjaa kunnan alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämistä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on erityisesti valvottava, että kaavoituksessa, rakentamisessa ja muussa alueiden käytössä ote-

taan huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, muut alueiden käyttöä ja rakentamista koskevat tavoitteet sekä kaavoitusasioiden ja rakennustoimen hoitoa koskevat säännökset siten kuin tässä laissa säädetään. Lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus huolehtii sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain (897/2009) 3 §:n mukaan kuuluvista tehtävistä.

38 §

Kiellot yleiskaavaa laadittaessa

Rakennuskielto ja toimenpiderajoitus ovat voimassa enintään viisi vuotta. Kaavoituksen keskeneräisyyden vuoksi kunta voi pidentää aikaa enintään viidellä vuodella ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus kunnan hakemuksesta erityisestä syystä sen jälkeen vielä enintään viidellä vuodella.

64 §

Neuvottelu osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Kunta voi neuvotella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävydestä ja toteuttamisesta.

Osallisella on ennen kaavaehdotuksen asettamista julkisesti nähtäville mahdollisuus esittää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle neuvottelun käymistä osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävydestä. Jos suunnitelma on ilmeisesti puutteellinen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on viivytyksettä järjestettävä kunnan kanssa neuvottelu suunnitelman täydennystarpeiden selvittämiseksi.

Neuvotteluun on kutsuttava esityksen tehnyt osallinen ja tarpeen mukaan ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaan asia liittyy.

66 §

Viranomaisneuvottelu

Maakuntakaavaa valmisteltaessa on oltava yhteydessä asianomaiseen ministeriöön ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen. Asianomaisen ministeriön, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä maakunnan liiton kesken on järjestettävä neuvottelu kaavan laadintaan liittyvien valtakunnallisten tavoitteiden ja muiden keskeisten tavoitteiden selvittämiseksi.

Valmisteltaessa muuta kaavaa, joka koskee valtakunnallisia tai tärkeitä seudullisia alueidenkäyttötavoitteita tai joka muutoin on yhdyskuntarakenteellisten vaikutusten, luonnonarvojen tai kulttuuriympäristön kannalta erityisen merkittävä taikka valtion viranomaisen toteuttamisvelvollisuuden kannalta tärkeä, on oltava yhteydessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja kunnan kesken on järjestettävä neuvottelu tällaisen kaavan laadintaan liittyvien valtakunnallisten, seudullisten ja muiden keskeisten tavoitteiden selvittämiseksi.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun neuvotteluun on kutsuttava ne viranomaiset, joiden toimialaa asia saattaa koskea.

Viranomaisneuvottelusta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

72 §

Suunnittelutarve ranta-alueella

Kunta voi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta kuultuaan osoittaa rakennusjärjestyksessä alueet, joilla 1 momentissa säädetty rajoitus ei ole voimassa sen johdosta, ettei alueella ole sen sijainnin vuoksi odotettavissa suunniteltua edellyttävää rakentamista eikä alueella ole erityisiä luonnon- ja maisema-arvoja tai virkistyskäytön tarpeita. Tällainen rakennusjärjestyksen määräys voi olla voimassa enintään kuusi vuotta kerrallaan, kuitenkin enintään niin kauan kuin määräyksen perusteena olleissa olosuhteissa ei ole tapahtunut sellaisia muutoksia, joiden vuoksi edellytyksiä määräykselle ei enää ole.

133 §

Kuuleminen ja lausunnot

Jos rakennuslupaa haetaan luonnonsuojelulain mukaiselle valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävälle luonnonsuojelun kannalta merkittävälle alueelle tai alueelle, joka maakuntakaavassa on varattu virkistys- tai suojelualueeksi, hakemuksesta on pyydettyävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto.

171 §

Poikkeamisvalta

Poikkeamisen 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa voi myöntää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Jos rakentaminen tai muu toimenpide edellyttää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntoa.

päristökeskuksen toimivaltaan kuuluvan poikkeamisen lisäksi kunnan toimivaltaan 1 momentin mukaan kuuluvaa poikkeamista, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi ratkaista asian koko laajuudessaan, jos ratkaisu on kunnan kannan mukainen.

173 §

Poikkeamismenettely

Ennen 171 §:ssä säädettyä poikkeamista koskevan asian ratkaisemista on naapureille ja muille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa, varattava tilaisuus kirjallisen muistutuksen tekemiseen. Hakemuksesta on kunnan toimesta, hakijan kustannuksella tiedotettava naapureille ja muille edellä mainituille tahoille. Tarkemmat säännökset kuulemisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Ennen poikkeamista koskevan asian ratkaisemista on tarvittaessa pyydyttävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, muun valtion viranomaisen tai maakunnan liiton lausunto, jos poikkeaminen koskee merkittävästi niiden toimialaa. Jos poikkeaminen vaikuttaa merkittävästi naapurikunnan maankäyttöön, on pyydyttävä myös naapurikunnan lausunto.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto on kuitenkin pyydyttävä aina, kun poikkeaminen koskee:

- 1) aluetta, jota koskevat erityiset valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet;
- 2) luonnonsuojelun kannalta merkittävää aluetta;
- 3) rakennussuojelun kannalta merkittävää kohdetta tai aluetta; tai
- 4) maakuntakaavassa virkistys- tai suojelualueeksi varattua aluetta.

Edellä 2 momentissa mainittujen viranomaisen tulee antaa lausuntonsa kahden kuukauden kuluessa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ennen 171 §:n 3 momentin mukaisen poikkeamisen ratkaisemista pyydyttävä asianomaisen kunnan lausunto. Asianosaisten kuulemis-

ta ja muiden lausuntojen pyytämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään.

174 §

Poikkeamispäätös ja siitä ilmoittaminen

Kunnan tulee toimittaa 171 §:n mukainen poikkeamispäätös tiedoksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

179 §

Määräys kadunpitovelvollisuuden toteuttamiseksi

Jollei katua tai sen osaa rakenneta lainvoimaisen asemakaavan mukaisen maankäytön edellyttämään kuntoon kohtuullisessa ajassa kadunpitovelvollisuuden alkamisen jälkeen ja siitä voi aiheutua haittaa terveydelle tai turvallisuudelle taikka erityistä muuta haittaa maankäytön tai liikenteen järjestämiselle taikka jollei kunta kohtuullisessa ajassa täytä 86 a §:ssä säädettyä velvollisuuttaan, voi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus velvoittaa uhkasakolla kunnan toteuttamaan velvollisuutensa.

190 §

Muutoksenhaku muusta viranomaisen päätöksestä

Muutosta kunnan viranomaisen tämän lain mukaiseen muuhun kuin 188 ja 189 §:ssä tarkoitettuun päätökseen, maakunnan liiton 33 §:n 3 momentissa tarkoitettuun päätökseen sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan valittamalla hallinto-oikeuteen. Toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy hallintolainkäyttölain (586/1996) 12 §:n mukaan. Valitettaessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä toimivaltainen hallinto-oikeus on kui-

tenkin se, jonka tuomiopiirissä pääosa kysymyksessä olevasta alueesta sijaitsee.

191 §

Valitusoikeus kaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevasta päätöksestä

Sen lisäksi, mitä kuntalain 92 §:ssä säädetään valitusoikeudesta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja muulla viranomaisella on toimialaansa kuuluvissa asioissa oikeus valittaa kaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevasta päätöksestä. Valitusoikeus on myös maakunnan liitolla ja kunnalla, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä tai rakennusjärjestyksellä on vaikutuksia.

192 §

Valitusoikeus rakennus- ja toimenpidelupapäätöksestä sekä maisematyölupa- ja purkamislupapäätöksestä

Valitusoikeus rakennus- ja toimenpidelupapäätöksestä on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa; sekä
- 4) kunnalla.

Valitusoikeus maisematyölupaa ja rakennuksen purkamislupaa koskevasta päätöksestä on:

- 1) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 2) kunnan jäsenellä;
- 3) kunnalla ja naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa; sekä
- 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella.

Jos rakennusluvan mukainen rakentaminen merkitsee purkamislupaa edellyttävän rakennuk-

sen purkamista, valitusoikeus rakennusluvasta on myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella.

193 §

Valitusoikeus poikkeamispäätöksestä ja suunnittelutarveratkaisusta

Valitusoikeus poikkeamispäätöksestä ja kunnan viranomaisen suunnittelutarveasiassa tekemästä 137 §:n mukaisesta päätöksestä on:

- 7) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella; sekä

195 §

Viranomaisen oikaisukehotus kaava-asiassa

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään muutoksenhausta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi kunnan hyväksytyä yleiskaavan tai asemakaavan tehdä kunnalle kirjallisen oikaisukehotuksen, jos kaava on laadittu ottamatta huomioon valtakunnallisia alueidenkäyttövoitteita tai muutoin vastoin lain säännöksiä ja on yleisen edun mukaista saattaa asia uudelleen kunnassa päätettäväksi.

Oikaisukehotus tulee tehdä kaavaa koskevan päätöksen valitusajan kuluessa. Oikaisukehotuksen antamiseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ilmoitettava oikaisukehotuksen tekemisestä hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeuden on ilmoituksen saatuaan lähetettävä kunnalle tiedot päätöksestä tehdyistä valituksista. Hallinto-oikeuden tulee myös ilmoittaa valittajille tehdystä oikaisukehotuksesta.

Oikaisukehotuksen johdosta kunnanvaltuuston on tehtävä kaavaa koskeva päätös. Jollei valtuusto tee päätöstä kuuden kuukauden kuluessa oikaisukehotuksesta, kaavan hyväksymispäätös on katsottava rauenneeksi.

196 §

Oikaisukehotuksen johdosta tehdyn päätöksen vaikutus valituksiin

Jos kunnan aiemmasta päätöksestä oli tehty valitus hallinto-oikeudelle, kunnan on ilmoitettava kirjallisesti oikaisukehotuksen johdosta tehdystä uudesta päätöksestä hallinto-oikeudelle sekä valituksen tehneille. Aikaisemmasta päätöksestä tehtyjen valitusten katsotaan kohdistuvan uuteen hyväksymispäätökseen. Jos kunta pysyttää hyväksymistä koskevan päätöksen entisellään, muilla kuin valituksen jo tehneillä ei ole oikeutta muutoksenhakuun. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on kuitenkin valitusoikeus.

198 §

Eräiden päätösten tiedoksi antaminen

Hallinto-oikeuden päätös 188 §:n 1 momentissa tarkoitettussa asiassa annetaan julkipanon jälkeen. Hallinto-oikeuden ja kunnan viranomaisen päätös lupa-asiassa sekä kunnan viranomaisen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja hallinto-oikeuden päätös 171 §:ssä tarkoitettussa poikkeamista koskevassa asiassa annetaan julkipanon jälkeen. Ympäristöministeriön 31 §:n 1 momentissa, 33 §:n 3 momentissa, 177 §:n 1 momentissa ja 178 §:ssä sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 38 §:n 2 momentissa ja 179 §:ssä tarkoitettu päätös annetaan samoin julkipanon jälkeen.

199 §

Valtioiden rajat ylittävät ympäristövaikutukset

Jos Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen toimeenpano edellyttää tämän lain mukaisen kaavan toteuttamisen ympäristövaikutuksia arvioitaessa yhteistyötä toisen valtion kanssa, kaavaa laativan maakunnan liiton tai kunnan tulee toimittaa ennen kaavan hyväksymistä asianomaiselle ministeriölle ja elinkeino-, liikenne-

ne- ja ympäristökeskukselle sopimuksen mukaista toiselle valtiolle ilmoittamista varten tarpeelliset tiedot.

201 §

Kaavapäätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Maakuntakaavan ja yhteisen yleiskaavan vahvistuspäätöksessä voidaan määrätä kaava tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Kunnanhallitus voi valitusajan kuluttua määrätä yleis- ja asemakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman kaava-alueen siltä osalta, johon valitusten tai oikaisukehotuksen ei voida katsoa kohdistuvan. Kunnan on annettava päätös viivytyksettä tiedoksi valittajille ja muutoksenhakuviranomaiselle sekä, jos määräys koskee oikaisukehotuksen kohteena olevaa kaavaa, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Jos viranomainen on 195 §:n nojalla tehnyt kaavan hyväksymispäätöksestä oikaisukehotuksen, kaavan täytäntöönpano keskeytyy siihen asti, kun kunnanvaltuusto on tehnyt asiassa uuden päätöksen, jollei kunnanhallitus ole 1 momentin nojalla määrännyt kaavan osaa tulemaan voimaan.

205 §

Viranomaisen tiedonsaantioikeus

Asianomaisella ministeriöllä ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla on oikeus saada kunnilta, maakuntien liitoilta ja muilta viranomaisilta maksutta näillä olevia alueiden käytön ja rakennetun ympäristön seurannan kannalta tarpeellisia tietoja sekä tämän lain mukaista valvonta- ja muuta viranomaistehtävää varten tarpeellisia asiakirjoja siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Eräiden päätösten lähettämisestä tiedoksi viranomaisille säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä helmikuuta 2000 annetun ympäristönsuojelulain (86/2000) 17 §:n 2 momentti, 19 §:n 4 momentti, 20 §:n 2 momentti, 22, 23 ja 25 §, 27 §:n 1 momentti, 31, 33 ja 34 §, 35 §:n 1 momentti, 36 §, 58 §:n 2 momentti, 60 §:n 1 momentti, 64 §:n 3 momentti, 64 a §, 65 §:n 1 momentti, 68, 71—73, 77—80, 82, 84, 84 a, 84 c, 91, 92 ja 94 §, 95 §:n 1 momentti, 96:n 4 momentti, 97 §, 99 §:n 3 momentti, 105 ja 106 §, 110 b §:n 2 momentti sekä 112 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 17 §:n 2 momentti, 27 §:n 1 momentti, 60 §:n 1 momentti, 64 §:n 3 momentti ja 95 §:n 1 momentti laissa 252/2005, 22 § osaksi viimeksi mainitussa laissa ja laissa 681/2008, 31, 34, 77—79 ja 84 § osaksi mainitussa laissa 252/2005, 64 a § laissa 944/2002 ja mainitussa laissa 252/2005, 65 §:n 1 momentti ja 96 §:n 4 momentti laissa 1300/2004, 84 a ja 84 c § laissa 385/2009, 92 § osaksi mainituissa laeissa 1300/2004 ja 385/2009 sekä 110 b §:n 2 momentti mainitussa laissa 944/2002, seuraavasti:

17 §

Poikkeuksen myöntäminen

Poikkeus myönnetään hakemuksesta. Ennen poikkeuksen myöntämistä ympäristöministeriön on varattava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, asianomaiselle kunnalle ja 92 §:ssä tarkoitettulle rekisteröidylle yhteisölle tilaisuus tulla kuulluksi hakemuksen johdosta. Päätös on annettava tiedoksi siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

ympäristökeskukselle varattava tilaisuus lausunnon antamiseen. Päätös ympäristönsuojelumääräysten hyväksymisestä annetaan tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun kuulutus on asetettu yleisesti nähtäville. Samoin on kuulutettava ympäristönsuojelumääräysten voimaantulosta. Määräykset on lähetettävä tiedoksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

20 §

Valtion viranomaiset

19 §

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset

Ennen ympäristönsuojelumääräysten antamista on asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ohjaa ja edistää tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitettujen tehtävien hoitamista alueellaan, valvoo näiden säädösten noudattamista sekä käyttää osaltaan ympäristönsuojelun

yleisen edun puhevaltaa tämän lain mukaisessa päätöksenteossa.

22 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain mukaisia valvontaviranomaisia ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Terveystieteiden tutkimuskeskukset ja kulutustarvikkeiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetussa laissa tarkoitetut valvontaviranomaiset valvovat tämän lain 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja 108 d §:ssä tarkoitetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista. Myös työsuojeluviranomaiset valvovat 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista ja elintarvikevalvontaviranomaiset 108 d §:ssä tarkoitetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista. Suomen ympäristökeskus valvoo 15 §:ssä tarkoitetun orgaanisia liuottimia sisältäviä tuotteita koskevan valtioneuvoston asetuksen noudattamista.

Tullilaitos ja rajavartiolaitos valvovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista toimialallaan.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista siltä osin kuin on kyse yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä sekä asetusten (ETY) N:o 2019/93, (EY) N:o 1452/2001, (EY) N:o 1453/2001, (EY) N:o 1454/2001, (EY) N:o 1868/94, (EY) N:o 1251/1999, (EY) N:o 1254/1999, (EY) N:o 1673/2000, (ETY) N:o 2358/71 ja (EY) 2529/2001 muuttamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1782/2003 tarkoitettujen lakisäätteisten hoito-vaatimusten noudattamisen valvonnasta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ilmoittaa valvonnassa havaitsemistaan puutteista kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle näiden viranomaisten toimivaltaan tämän lain nojalla kuuluvia mahdollisia toimenpiteitä varten. Valvonnasta ja valvontaviranomaisten yhteistoiminnas-

ta säädetään muutoin tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

23 §

Ympäristölupaviranomaiset

Tämän lain mukaisia valtion lupaviranomaisia ovat aluehallintovirastot siten kuin aluehallintovirastoista annetussa laissa (896/2009) säädetään.

Ympäristölupaviranomaisena kunnassa toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Aluehallintovirasto tukee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.

25 §

Ympäristön tilan seuranta

Kunnan on alueellaan huolehdittava paikallisten olojen edellyttämästä tarpeellisesta ympäristön tilan seurannasta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus huolehtii ympäristön tilan seurannasta alueellaan. Suomen ympäristökeskuksen tehtävistä ympäristön tilan seurannassa säädetään erikseen.

Seurantatiedot on julkistettava ja niistä on tiedotettava tarvittavassa laajuudessa.

27 §

Ympäristönsuojelun tietojärjestelmä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja Suomen ympäristökeskus ylläpitävät ympäristönsuojelun tietojärjestelmää, joka sisältää tarpeelliset tiedot:

- 1) tämän lain mukaisista ympäristölupaviranomaisten ja valvontaviranomaisten päätöksistä;
- 2) lupiin ja ilmoituksiin liittyvistä raporteista ja tarkkailusta;
- 3) jätelain mukaiseen jätetiedostoon merkittävistä seikoista;
- 4) tämän lain täytäntöönpanoon liittyvästä ympäristön tilan seurannasta ja tutkimuksista;
- 5) ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa käytetyistä kemikaaleista,

syntyvistä päästöistä ja jätteistä sekä vastaanotetuista jätteistä;

6) muista tämän lain täytäntöönpanon kannalta tarpeellisista seikoista.

---

31 §

Toimivaltainen lupaviranomainen

Aluehallintovirasto ratkaisee ympäristölupahakemuksen, jos:

1) toiminnalla saattaa olla merkittäviä ympäristövaikutuksia tai asian ratkaiseminen aluehallintovirastossa muuten on perusteltua toiminnan laatu tai luonne huomioon ottaen;

2) muun kuin 1 kohdassa tarkoitetun toiminnan ympäristövaikutukset saattavat kohdistua huomattavassa määrin sijaintikuntaa laajemmalle alueelle;

3) toiminta edellyttää ympäristöluvan lisäksi lupaa vesilain 2—9 luvun nojalla tai vesilaissa säädetyn muun kuin purkujohtoa koskevan tai 10 luvussa tarkoitetun käyttöoikeuden perustamisesta ja lupahakemukset on tämän lain 39 §:n mukaan käsiteltävä yhteiskäsittelyssä;

4) lupa on tarpeen 28 §:n 2 momentin 1 kohdan perusteella;

5) lupa on tarpeen yksinomaan 29 §:n nojalla; tai

6) lupa on tarpeen pilaantuneiden maa-ainesten käsittelyyn.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee muun kuin 1 momentissa tarkoitetun lupahakemuksen.

Jos toimintoihin on haettava lupaa siten kuin 35 §:n 4 momentissa säädetään, eri toimintojen lupa-asian ratkaisee aluehallintovirasto, jos yhdenkin toiminnan lupa-asian ratkaisu kuuluu sen toimivaltaan.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista toiminnoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

33 §

Lupa-asian siirtäminen

Jos lupahakemus on pantu vireille kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa ja asian selvittämisen yhteydessä ilmenee, että toiminnasta voi aiheutua vesistön pilaantumista, on asia siirrettävä aluehallintoviraston ratkaistavaksi. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi yksittäistapauksessa siirtää päätösvaltaansa kuuluvan lupa-asian aluehallintoviraston ratkaistavaksi, jos asia vaatii sellaista asiantuntemusta, jota kunnassa ei voida saada. Lupa-asia voidaan siirtää aluehallintovirastolle myös muusta erityisestä syystä.

34 §

Lupaviranomaisen alueellinen toimivalta

Lupahakemuksen ratkaisee se 31 §:n mukaan toimivaltainen lupaviranomainen, jonka toimialueelle toiminta sijoitetaan. Jos toiminta on alueen käyttämistä ja sitä harjoitetaan useamman kuin yhden lupaviranomaisen toimialueella, lupahakemuksen ratkaisee se viranomainen, jonka toimialueella merkittävin osa päästöjä aiheuttavasta toiminnasta sijaitsee.

Jos useiden samaa vesistöä kuormittavien toimintojen lupiin sisältyvät kalatalousmääräykset tulevat tarkistettaviksi samanaikaisesti ja niistä on tarkoituksenmukaista päättää yhtenä kokonaisuutena, asian ratkaisee 1 momentin mukaan toimivaltainen aluehallintovirasto.

Aluehallintovirasto ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan muutoin kuuluvan lupa-asian, jos toiminta sijaitsee tai toiminnat sijaitsevat usean ympäristönsuojeluviranomaisen toimialueella.

35 §

Lupahakemus

Lupahakemus on toimitettava toimivaltaiselle lupaviranomaiselle.

---

36 §

Lausunnot

Aluehallintoviraston on pyydettävä lausunto hakemuksen tarkoittaman toiminnan sijaintikunnalta ja siltä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, jonka toimialueella toiminnan ympäristövaikutukset saattavat ilmetä sekä tarvittaessa vaikutusalueen kunnilta.

Lupaviranomaisen on pyydettävä sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, hakemuksesta lausunto:

1) kunnan ympäristönsuojeluviranomaisilta niissä kunnissa, joissa hakemuksen tarkoittaman toiminnan ympäristövaikutukset saattavat ilmetä;

2) asiassa yleistä etua valvovilta viranomaisilta; ja

3) lupaharkinnan kannalta muilta tarpeellisilta tahoilta.

Lupaviranomainen voi hankkia myös muita asiaan liittyviä tarpeellisia selvityksiä.

58 §

Luvan muuttaminen

Kalatalousvelvoitteen tai kalatalousmaksun muuttamisesta on voimassa, mitä vesilain 2 luvun 22 §:n 4 momentissa ja 22 b §:ssä säädetään. Jos kalatalousvelvoitteen tai kalatalousmaksun perusteista on saatu uutta selvitystä 68 §:ssä tarkoitettussa korvausmenettelyssä, aluehallintovirasto voi samalla ottaa viran puolesta velvoitteen tai maksun muuttamista koskevan asian käsiteltäväkseen sen estämättä, mitä määräysten muuttamisesta ja tarkistamisesta muutoin on voimassa.

60 §

Melua ja tärinää aiheuttava tilapäinen toiminta

Toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toi-

menpiteestä tai tapahtumasta, kuten rakentamisesta tai yleisötilaisuudesta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Jos hanke toteutetaan usean kunnan alueella, ilmoitus tehdään sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka toimialueella melu tai tärinä pääasiallisesti ilmenee.

64 §

Ilmoituksen käsittely

Edellä 62 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa valvontaviranomainen voi määräämillään ehdoilla hyväksyä välttämättömän lyhytaikaisen poikkeamisen tähän lakiin tai jätelakiin perustuvasta velvollisuudesta. Poikkeamisesta ei saa aiheutua terveyshaittaa tai merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Päätöksen poikkeamisesta tekee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jos toiminnan lupa-asian käsittely kuuluu aluehallintoviraston toimivaltaan. Valvontaviranomaisen tulee poikkeamisen jälkeen tarvittaessa saattaa asia vireille lupaviranomaisessa siten kuin 58 §:ssä säädetään lupamääräyksen muuttamisesta.

64 a §

Poikkeukselliset tilanteet eräissä polttolaitoksissa

Polttoaineteholtaan vähintään 50 megawatin polttolaitoksen tai kaasuturbiinin toiminnanharjoittajan on ilmoitettava viipymättä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle savukaasujen puhdistinlaitteiden häiriöistä ja rikkoontumisista sekä polttoaineen saatavuudessa ilmenneistä häiriöistä. Ilmoittamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi ilmoituksen johdosta antaa päätöksen, jossa voidaan antaa ilmoituksen tehneen toiminnanharjoittajan toimintaa koskevia määräyksiä, taikka kieltää tai keskeyttää toiminnan, jos se on tar-

peen tiettyjen suurista polttolaitoksista ilmaan joutuvien epäpuhtauspäästöjen rajoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/80/EY velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi. Päätös annetaan julkipanon jälkeen, ja siitä on tiedotettava siten kuin 53 ja 54 §:ssä säädetään ympäristölupapäätöksen antamisesta ja tiedottamisesta. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tässä tarkoitetun toimivallan käyttämisestä.

65 §

Tietojärjestelmään merkitseminen

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että muusta kuin ympäristöluvanvaraisesta toiminnasta on ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 27 §:n mukaiseen ympäristönsuojelun tietojärjestelmään merkitsemistä varten, jos:

- 1) toiminta on 30 §:n 1 momentissa tarkoitettua;
- 2) toiminnassa käytetään valtioneuvoston asetuksessa säädettyä haitallista ainetta; tai
- 3) toiminnasta voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa ja toiminnan päästöjen ehkäisemisen vähimmäistasosta tai muusta ympäristönsuojeluvaatimusten vähimmäistasosta on säädetty valtioneuvoston asetuksella.

68 §

Korvauksista päättäminen erikseen

Jos toiminnasta aiheutuvien vahinkojen yksityiskohtainen selvittäminen viivästyttäisi kohtuuttomasti lupa-asian ratkaisua, aluehallintovirasto voi ratkaista lupa-asian siltä osin kuin se koskee luvan myöntämistä ja siirtää asian myöhemmin ratkaistavaksi toiminnasta aiheutuvien 67 §:ssä tarkoitettujen vahinkojen korvaamisen osalta. Korvaus 49 §:ssä tarkoitettu käyttöoikeuden myöntämisestä on kuitenkin määrättävä luvan yhteydessä.

Aluehallintovirasto voi myös määrätä toiminnasta aiheutuvien vahinkojen korvaamisen joil-

takin osin ratkaistavaksi myöhemmin, jos siihen tarpeellisen selvityksen puuttuessa tai muutoin on erityistä syytä. Luvan saaja on tällöin velvoitettava hankkimaan tarvittava selvitys ja hakemaan aluehallintovirastolta korvausratkaisun täydentämistä.

71 §

Ennen lupa-asian ratkaisua aiheutuneen vahingon korvaaminen

Aluehallintovirasto voi vesistön pilaantumista koskevan lupa-asian yhteydessä käsitellä myös vaatimuksen, joka koskee hakemuksessa tarkoitettua toiminnasta ennen lupa-asian ratkaisemista aiheutuneen vahingon korvaamista, jollei siitä aiheudu olennaista viivästystä. Jos vaatimusta ei käsitellä lupa-asian yhteydessä, aluehallintovirasto käsittelee sen erillisenä asiana.

72 §

Ennakoimattoman vahingon korvaaminen

Korvausta vahingosta, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu, voidaan aiemman ratkaisun estämättä vaatia aluehallintovirastolle tehtävällä hakemuksella. Samassa yhteydessä voidaan käsitellä vaatimus, joka koskee samalla toimenpiteellä luvasta poiketen aiheutetun vahingon korvaamista.

73 §

Korvausasian käsittely käräjäoikeudessa

Käräjäoikeuden on jätettävä tutkimatta kanneella vireille tullut vahingonkorvausvaatimus, jos samasta asiasta johtuva korvausasia on tullut vireille lupaviranomaisessa.

Yleinen tuomioistuimien ratkaisee 71 ja 72 §:n estämättä vesistön pilaantumista koskevasta rikoksesta johtuvan korvausvaatimuksen. Aluehallintoviraston on jätettävä tutkimatta korvausasia, jos käräjäoikeudessa on vireillä rikosasia, johon korvausvaatimus perustuu.

Käräjäoikeuden on ilmoitettava vesistön pilaantumista koskevan korvausasian vireille tulosta aluehallintovirastolle.

Käräjäoikeus ja muutoksenhakutuomioistuim voi pyytää lausunnon asianomaiselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta tai aluehallintovirastolta, jos asian ratkaiseminen vaatii erityistä ympäristönsuojelun tai vesiasioiden tunte-
musta.

77 §

Selvitysvelvollisuus ja puhdistustarpeen arviointi

Jos maaperä tai pohjavesi on ilmeisesti pilaantunut, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi määrätä puhdistamisesta 75 §:n mukaan vastuussa olevan selvittämään pilaantuneen alueen laajuuden ja puhdistamistarpeen. Määräys annetaan noudattaen soveltuvin osin, mitä 13 luvussa säädetään.

Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistustarpeen arvioinnissa on otettava huomioon pilaantuneen alueen, sen ympäristön tai pohjaveden nykyinen tai tuleva käyttö sekä pilaantumisesta terveydelle tai ympäristölle mahdollisesti aiheutuva vaara tai haitta.

78 §

Maaperän puhdistaminen

Pilaantuneiden maa-ainesten käsittelyyn on oltava ympäristölupa.

Maaperän puhdistamiseen pilaantuneella alueella tai pilaantuneen maaperän aineksen poistamiseen toimitettavaksi muualla 1 momentin mukaisesti käsiteltäväksi voidaan kuitenkin ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jos:

- 1) pilaantuneen alueen laajuus ja maaperän pilaantumisen aste on riittävästi selvitetty;
- 2) puhdistamisessa noudatetaan yleisesti käytössä olevaa hyväksyttävää puhdistusmenetelmää; ja
- 3) toiminnasta ei aiheudu ympäristön muuta pilaantumista.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Päätöksessä voidaan antaa tarvittavia määräyksiä toiminnan järjestämisestä ja valvonnasta. Päätös annetaan julkipanon jälkeen, ja siitä on tiedotettava siten kuin 53 ja 54 §:ssä säädetään ympäristölupapäätöksen antamisesta ja tiedottamisesta.

Ilmoituksesta ja sen johdosta tehtävästä päätöksestä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

79 §

Puhdistamisesta määrääminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on määrättävä pilaantuneen maaperän tai pohjaveden puhdistamisesta, jollei puhdistamisesta 75 §:n mukaan vastuussa oleva ryhdy siihen. Määräys annetaan noudattaen soveltuvin osin, mitä 13 luvussa säädetään.

Viranomaisen voi 1 momentissa tarkoitettussa päätöksessä samalla määrätä muista tarpeellisista toimista, joihin on ryhdyttävä ympäristön tilan palauttamiseksi ennalleen tai aiheutuneen haitan vähentämiseksi tai poistamiseksi. Jos puhdistaminen edellyttää maa-ainesten käsittelemistä pilaantuneella alueella, määräys annetaan noudattaen soveltuvin osin ympäristölupa koskevia säännöksiä ja 13 luvun säännöksiä.

80 §

Toimivallan siirto kunnalle

Ympäristöministeriö voi kunnan hakemuksesta ja kuultuaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta ja aluehallintovirastoa päättää, että pilaantunutta maaperää koskevissa tässä luvussa tarkoitetuissa asioissa, lukuun ottamatta 75 §:n 3 momenttia, toimivaltaisena viranomaisena toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Päätös voidaan antaa määräajaksi ja sitä voidaan erityisestä syystä muuttaa. Päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Ennen toimivallan siirtoa koskevan päätöksen tekemistä elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-

keskuksessa vireille tulleet 1 momentissa tarkoitettut asiat käsitellään loppuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa ja aluehallintovirastossa vireille tulleet asiat aluehallintovirastossa.

82 §

Tarkkailu toisen alueella

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää toiminnanharjoittajalle oikeuden tarkkailla toiminnan ympäristövaikutuksia ja ympäristön laatua toisen alueella, jollei alueen omistaja tai haltija ole antanut suostumustaan tähän.

Oikeus voidaan myöntää edellyttäen, ettei tarkkailusta aiheudu sanottavaa haittaa. Alueen omistajalle tai haltijalle on varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

84 §

Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Valvontaviranomainen voi:

1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia, sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä;

2) määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa;

3) määrätä 1 tai 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta;

4) määrätä toiminnanharjoittajan riittävässä määrin selvittämään toiminnan ympäristövaikutukset, jos on perusteltua aiheita epäillä sen aiheuttavan tämän lain vastaista pilaantumista.

Luvanvaraisen toiminnan osalta määräyksen antaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jos toimivaltainen lupaviranomainen on aluehallintovirasto tai se on 33 §:n nojalla myöntänyt ympäristöluvan, ja muutoin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Jos määräys koskee luvanvaraista toimintaa, jossa lupa-asia on käsiteltävä 39 §:n mukaisesti yhteiskäsittelyssä, määräys annetaan siten kuin hallintopakkoasiasta säädetään vesilain 21 luvussa. Jos määräys koskee ainoastaan tässä laissa tai sen nojalla säädetyn velvoitteen noudattamista, se annetaan kuitenkin tämän lain mukaisesti.

Määräystä ei voida antaa välittömästi 4 tai 6 §:n täytäntöönpanemiseksi.

84 a §

Määräys vesistön merkittävän pilaantumisen ja luontovahingon korjaamiseksi

Jos 84 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettun rikkomuksen tai laiminlyönnin seurauksena aiheutuu merkittävää vesistön pilaantumista tai luonnonsuojelulain 5 a §:ssä tarkoitettu luontovahinko, on sen lisäksi, mitä tämän lain 84 §:n 1 momentissa säädetään, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen määrättävä toiminnanharjoittaja ryhtymään eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetussa laissa (383/2009) tarkoitettuihin korjaaviin toimenpiteisiin.

Jos vesistön merkittävä pilaantuminen tai luontovahinko on aiheutunut onnettomuuden tai muun ennakoimattoman syyn seurauksena, on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen määrättävä vahingon aiheuttanut toiminnanharjoittaja eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetussa laissa tarkoitettuihin korjaaviin toimenpiteisiin.

84 c §

Ilmoitus vesistön merkittävästä pilaantumisesta ja luontovahingosta

Toiminnanharjoittajan on viipymättä ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 84 a §:ssä tarkoitettua vesistön merkittävästä pilaantumisesta ja luontovahingosta sekä niiden välittömästä uhasta.

91 §

Kuuleminen

Ennen tässä luvussa tarkoitettun määräyksen antamista viranomaisen on varattava sille, jota määräys koskee, tilaisuus tulla kuulluksi asiassa siten kuin hallintolaisissa säädetään. Tarvittaessa on kuultava myös muita asianosaisia, muita valvontaviranomaisia, lupaviranomaista ja yleistä etua valvovia viranomaisia.

92 §

Vireillepano-oikeus

Jollei 77, 79, 84, 84 a, 85 tai 86 §:ssä tarkoitettu asia ole tullut vireille valvontaviranomaisen omasta aloitteesta, asian voi panna kirjallisesti vireille:

1) se, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea;

2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;

3) toiminnan sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;

4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen;

5) muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi panna vireille vaatimuksen 19 §:n 2 momentin 7 kohdan mukaisesta ympäristönsuojelumääräyksen antamista koskevasta asiasta, jos kunta ei ole antanut tätä koskevaa määräystä ja määräystä on pidetty vesienhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa merkityksellisenä keinona vesien tilan kanalta.

94 §

Toiminta rikosasiassa

Valvontaviranomaisen tulee tehdä ilmoitus 116 §:ssä tarkoitettusta teosta tai laiminlyönnistä poliisille esitutkintaa varten. Ilmoitus saadaan kuitenkin jättää tekemättä, jos tekoa on pidettävä olosuhteet huomioon ottaen vähäisenä eikä yleisen edun ole katsottava vaativan syytteen nostamista.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on rikosasiassa asianomistaja, jos yleistä etua on loukattu.

95 §

Valvonnan järjestäminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tämän lain mukaisen valvonnan järjestämiseksi laadittava valvontasuunnitelma, jonka sisällöstä säädetään tarvittaessa ympäristöministeriön asetuksella.

96 §

Muutoksenhaku

Kunnan ympäristönsuojelumääräysten hyväksymistä sekä ympäristölupahakemuksen käsittelemiseksi tarkoittavaa taksaa koskevaan päätökseen haetaan valittamalla muutosta siten kuin kuntalaisissa (365/1995) säädetään. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on lisäksi oikeus hakea muutosta kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä koskevaan päätökseen.

97 §

Valitusoikeus

Valitusoikeus on:

1) sillä, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea;

2) rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden-

tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;

3) toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;

4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella;

5) muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa yleisen ympäristönsuojeluedun valvomiseksi sellaisesta päätöksestä, jolla Vaasan hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

99 §

Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa

— — — — —
Vaasan hallinto-oikeuden päätös on toimitettava valittajalle ja päätöksen jäljennös sitä pyytäneille asianosaisille sekä lupaa koskevassa asiassa toiminnanharjoittajalle, jos asianomainen ei ole valittajana. Jäljennös päätöksestä on lisäksi toimitettava aluehallintovirastolle, valvontaviranomaiselle, asiassa yleistä etua valvoville viranomaisille ja Suomen ympäristökeskukselle.
— — — — —

105 §

Käsittelymaksut

Tämän lain mukaisen luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelystä valtion viranomaisessa voidaan periä maksu, jonka suuruutta määrättäessä noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) ja sen nojalla annettavassa valtioneuvoston asetuksessa tai ympäristöministeriön asetuksessa säädetään. Kunnalle perittävän maksun perusteen on soveltuvin osin vastattava valtion maksuperustelakia. Maksun perusteista

määrätään tarkemmin kunnan hyväksymässä taksassa.

Maksua ei peritä viranomaisen eikä haittaa kärsivän asianosaisen aloitteesta vireillepannun asian käsittelystä. Muiden vaatimuksesta vireillepannun asian käsittelystä saadaan periä maksu, jos vireillepanoa on pidettävä ilmeisen perusteettomana.

106 §

Todistajan kuuleminen

Aluehallintovirasto voi, jos se erityisestä syystä on tarpeen, kuulla todistajaa valallisesti ja asianosaista totuusvakuutuksen nojalla. Asianosaisille on varattava tilaisuus olla läsnä kuultavissa todistajaa tai asianosaista, ja heillä on oikeus esittää kysymyksiä sekä lausua käsityksensä todistajan tai asianosaisen kertomuksesta. Todistajalle maksettavasta korvauksesta on voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

110 b §

Valtioneuvoston päätöksen valmistelu

— — — — —
Valtioneuvoston päätöstä valmisteltaessa on niille, joiden etua tai oikeutta asia koskee, varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Toiminnan sijaintikunnalta ja vaikutusalueen kunnilta, asianomaisilta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta sekä valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetäviltä tahoilta on pyydettävä lausunto. Lisäksi 92 §:ssä tarkoitettulle rekisteröidylle yhdistykselle tai säätiölle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi päätöstä valmisteltaessa.
— — — — —

112 §

Kuuleminen ja tiedottaminen yhteistoteutuksesta

Ennen 111 §:ssä tarkoitettujen päätöksen tekemistä hakemuksesta on pyydettävä lausunto toiminnan sijaintikunnalta ja vaikutusalueen kunnilta, asianomaisilta elinkeino-, liikenne- ja ym-

päristökeskuksilta sekä valtioneuvoston asetuk-
sella tarkemmin säädettäviltä tahoilta. Lisäksi
92 §:ssä tarkoitetulle rekisteröidylle yhdistyk-
selle tai säätiölle on varattava tilaisuus tulla
kuulluksi hakemuksen johdosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryh-
tyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimen-
piteisiin.

Laki

vapaaehtoisesta osallistumisesta ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään an- netun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vapaaehtoisesta osallistumisesta ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään
8 päivänä marraskuuta 2002 annetun lain (914/2002) 9 § seuraavasti:

9 §

Valvonta

Suomen ympäristökeskuksen on tutkittava
sen tietoon saatetut epäkohdat rekisteröidyn or-
ganisaation ympäristönsuojelusta. Suomen ym-
päristökeskus voi tätä varten pyytää elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskusta tarkastamaan or-
ganisaation toimintaa ja antamaan asiasta lau-
sunnon.

Organisaatio on velvollinen antamaan tar-
peellisia tietoja Suomen ympäristökeskukselle
tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle
sen selvittämiseksi, onko organisaatio noudatta-
nut yhteisön asetuksen vaatimuksia.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryh-
tyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimen-
piteisiin.

Laki

rakennustuotteiden hyväksynnästä annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rakennustuotteiden hyväksynnästä 13 päivänä maaliskuuta 2003 annetun lain
(230/2003) 24 §:n 1 momentti seuraavasti:

24 §

Valtuutuksen ja hyväksymisen edellytysten valvonta ja toiminnan keskeyttäminen

Ympäristöministeriö valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten sekä rakennustuotteiden hyväksymisestä annettujen muiden säännösten samoin kuin valtuutusta ja hyväksymistä koskevan ympäristöministeriön päätöksen ehtojen noudattamista. Ministeriötä avustavat

tässä tehtävässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja kunnan rakennusvalvontaviranomaiset.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

vesienhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan vesienhoidon järjestämisestä 30 päivänä joulukuuta 2004 annetun lain (1299/2004) 4 §:n 2 momentti, 5, 6 ja 9 §, 11 §:n 3 momentti, 13—16 § sekä 17 §:n 3 momentti seuraavasti:

4 §

Viranomaiset

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus huolehtii tämän lain mukaisista tehtävistä toimialueellaan.

5 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävät

Kullakin vesienhoitoalueella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtäviin kuuluu:

- 1) laatia selvitys vesien ominaispiirteistä;
- 2) laatia selvitykset ihmisen aiheuttamista vaikutuksista vesiin;
- 3) laatia vedenkäytön taloudelliset selvitykset;
- 4) kerätä tiedot valtioneuvoston asetuksella säädettävistä alueista, jotka ovat Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaan suojeltavia;

5) kerätä tarpeelliset tiedot talousveden ottoon tarkoitetuista alueista;

6) valmistella vesien tilan luokittelu;

7) järjestää vesien seuranta ja laatia vesien seurantaohjelma;

8) valmistella vesienhoitosuunnitelma ja toimenpideohjelma;

9) hoitaa muut ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön määräämät tehtävät vesienhoidon järjestämiseksi.

Suomen ympäristökeskus antaa 1 momentissa mainituissa tehtävissä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle asiantuntija-apua ja pitää 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuista tiedoista laadittua rekisteriä.

6 §

Valtioneuvoston asetus vesienhoitoalueista

Vesienhoitoalueista ja vesienhoitoalueen yhteensovittavasta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Seuranta

Vesienhoitoalueella pinta- ja pohjavesien seuranta on järjestettävä niin, että niiden tilasta saadaan yhtenäinen ja monipuolinen kokonaiskuva.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten laatimat vesien seurantaohjelmat yhteensovitetaan vesienhoitoalueella ja liitetään vesienhoitosuunnitelmaan. Seurantaohjelmaa laadittaessa otetaan soveltuvin osin huomioon toiminnan harjoittajalle muun lain nojalla kuuluva tarkkailu.

11 §

Vesienhoitosuunnitelma

Viranomaisten ja julkisia palveluja tarjoavien laitosten on annettava maksutta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle hallussaan olevia tarpeellisia muita tietoja kuin henkilötietoja vesienhoitosuunnitelman laatimiseksi. Viranomaisten on luovutettava tietoja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) salassapitosäännösten estämättä. Muita kuin tilakohtaisia tietoja on lisäksi luovutettava maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain (284/2008) salassapitosäännösten estämättä.

13 §

Vesienhoitosuunnitelman valmistelu

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on vesienhoitosuunnitelman laatimista varten tehtävä:

1) hoitosuunnitelman laatimisen aikataulu ja työohjelma vähintään kolme vuotta ennen hoitosuunnitelmakauden alkamista;

2) yhteenveto vesistöalueen hoitoa koskevista keskeisistä kysymyksistä vähintään kaksi vuotta ennen hoitosuunnitelmakauden alkamista; sekä

3) hoitosuunnitelmaehdotus vähintään vuosi ennen hoitosuunnitelmakauden alkamista.

14 §

Yhteistyö vesienhoitosuunnitelman valmistelussa

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on järjestettävä vesienhoitosuunnitelman valmistelun eri vaiheissa riittävä yhteistyö ja vuorovaikutus toimialueensa eri viranomaisten ja muiden tahojen kanssa. Tätä varten tulee olla vähintään yksi yhteistyöryhmä. Yhteistyöryhmiä voidaan perustaa myös vesistöalueittain.

Vesienhoitosuunnitelman yhteensovittamista varten vesienhoitoalueella on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten edustajista sekä maa- ja metsätalousministeriön nimeämästä kalatalouden edustajasta muodostuva ohjausryhmä. Ohjausryhmän toiminnasta vastaa yhteensovittava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Ohjausryhmän kokoonpanosta määrää ympäristöministeriö.

Yhteensovittamisesta ja valmisteluasiakirjojen tiedoksi saattamisesta kansainvälisellä vesienhoitoalueella voidaan antaa määräyksiä Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa.

15 §

Osallistuminen ja tiedottaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava kaikille mahdollisuus tutustua 13 §:ssä tarkoitettuihin valmisteluasiakirjoihin ja niiden tausta-asiakirjoihin sekä varattava tilaisuus esittää mielipiteensä valmisteluasiakirjoista kirjallisesti tai sähköisesti. Valmisteluasiakirjojen ja tausta-asiakirjojen julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on julkaistava kuulutus valmisteluasiakirjojen nähtävilläolosta alueen kuntien ilmoitustauluilla. Asiakirjat on pidettävä nähtävillä tarpeellisilta osin alueen kunnissa, ja ne on julkaistava sähköisesti. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökes-

kuksen on lisäksi pyydettävä tarvittavat lausunnot.

Hoitosuunnitelmaehdotuksesta sekä yhteensovitetusta vesienhoitosuunnitelmasta on lisäksi ilmoitettava alueella yleisesti ilmestyvissä sanomalehdissä sekä järjestettävä tarpeen mukaan tiedotustilaisuuksia, joissa varataan tilaisuus mielipiteen esittämiseen.

16 §

Vesienhoitosuunnitelman käsittely

Ehdotus vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi käsitellään ja yhteensovitetaan ohjausryhmässä.

Yhteensovittava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimittaa ohjausryhmässä käsitellyn ehdotuksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi ympäristöministeriölle.

17 §

Vesienhoitosuunnitelmien hyväksyminen

Vesienhoitosuunnitelmien hyväksymisestä on toimitettava tieto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille, joiden on edelleen toimitettava tieto alueensa kunnille ja niille viranomaisille, joita asian käsittelyn aikaisemmissa vaiheissa on kuultu. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on kuulutettava hyväksymisestä kunnan ilmoitustaululla sekä ilmoitettava hyväksymisestä riittävällä tavalla sanomalehdissä. Kunnan aluetta koskeva hyväksytyt vesienhoitosuunnitelma on oltava nähtävillä kunnassa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

öljysuojarahastosta annetun lain 26 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan öljysuojarahastosta 30 päivänä joulukuuta 2004 annetun lain (1406/2004) 26 § seuraavasti:

26 §

Katselmuslautakunta

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulee asettaa sattuneen öljyvahingon korvauskysymysten ja muuta valmistavaa selvittelyä varten katselmuslautakunta, jos vahinkojen tai torjuntakustannusten voidaan arvioida nousevan yli 20 000 euron ja vahingon selvittäminen sitä

edellyttää. Katselmuslautakunta on asetettava myös, jos öljysuojarahaston hallitus sitä pyytää. Katselmuslautakunnan kustannukset suoritetaan öljysuojarahastosta.

Katselmuslautakunnan tehtävistä ja kokoonpanosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 5 a luvun 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisesta työvoimapalvelusta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1295/2002) 5 a luvun 7 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 458/2005, seuraavasti:

5 a luku
Muutosturva ja siihen liittyvä työllistymisohjelma

7 §

Työvoimaviranomaisen velvollisuudet

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävänä on tiedottaa ja avustaa 1 momentin 2 kohdan mukaisesti.

Laki

eläinlääkintähuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 16 päivänä lokakuuta 2009 annetun eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 6 ja 9 §, 10 §:n 2 momentti, 26 §:n 1 momentti, 29 §:n 1 momentti, 33 § ja 38 §:n 2 momentti seuraavasti:

6 §

Aluehallintovirasto

Aluehallintovirasto valvoo tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista toimialueellaan. Aluehallintovirasto huolehtii Euroopan unionin suorien maataloustukien ehtojen elintarvikkeisiin, eläintautien ilmoittamiseen ja eläinten hyvinvointiin liittyvän sekä Euroopan unionin eläinten hyvinvointia koskevien säädösten edellyttämän otantaan perustuvan säännöllisen valvonnan järjestämisestä. Aluehallintovirasto osallistuu eläinsuojelulain mukaiseen valvontaan oma-aloitteisesti tai paikallisen eläinsuojeluviranomaisen pyydettyä tehtävien siirtämistä aluehallintovirastolle.

9 §

Alueellinen suunnitelma

Aluehallintoviraston on laadittava alueellinen suunnitelma kuntien järjestämistä eläinlääkäripalveluista sekä tässä laissa tarkoitettusta eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä alueellaan. Suunnitelman tulee sisältää eläinlääkäripalveluiden saatavuutta ja laatua koskevat alueelliset tavoitteet sekä valvontaan kuuluvat tarkastukset, näytteenotot ja muut toimenpiteet.

Alueellisessa suunnitelmassa on otettava huomioon valtakunnallinen ohjelma, ja se on arvioitava ja tarkistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein.

Aluehallintoviraston velvollisuudesta laatia elintarvikevalvontaa koskeva suunnitelma säädetään elintarvikelaissa.

10 §

Kunnan suunnitelma

Kunnan suunnitelmassa on otettava huomioon valtakunnallinen ohjelma ja alueellinen suunnitelma, ja se on arvioitava ja tarkistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein. Aluehallintovirasto ohjaa kunnan

suunnitelman laatimista sekä valvoo ja arvioi sen toteutumista.

26 §

Ilmoitusvelvollisuus

Yksityisen eläinlääkäripalvelun tuottajan tulee tehdä toiminnastaan kirjallinen ilmoitus sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella palvelun tuottajalla on kiinteä toimipaikka. Jos yksityisellä eläinlääkäripalvelun tuottajalla ei ole kiinteää toimipaikkaa, ilmoitus tulee tehdä sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella eläinlääkäripalvelua pääasiallisesti aiotaan tarjota.

29 §

Tarkastusoikeus

Elintarviketurvallisuusvirastolla ja aluehallintovirastolla on oikeus päästä paikkoihin, joissa tarjotaan eläinlääkäripalveluja, sekä tarkastaa yksityisen eläinlääkäripalvelun tuottajan toimitilat, työvälineet, kirjanpito, potilasasiakirjat ja muut eläinlääkäripalveluiden tuottamista koskevat asiakirjat, jos se on tarpeen tässä laissa säädetyn valvonnan toteuttamiseksi. Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä aluehallintoviraston suorittamaan tarkastuksen.

33 §

Rekisteri

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää valvontaa varten rekisteriä yksityisistä eläinlääkäripalvelun tuottajista. Aluehallintovirastot käsittelevät rekisterin tietoja tässä laissa säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Rekisteriin merkitään 26 §:n mukaisesti ilmoitetut tiedot sekä tiedot 30 ja 31 §:ssä tarkoitetuista määräyksistä.

Tiedot poistetaan rekisteristä kolmen vuoden kuluttua siitä, kun yksityinen eläinlääkäripalvelun tuottaja on lopettanut toimintansa. Tiedot 30 ja 31 §:ssä tarkoitetuista määräyksistä poiste-

taan kuitenkin viimeistään kymmenen vuoden kuluttua määräyksen antamisesta. Henkilötietojen käsittelyyn sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Aluehallintovirastolla ja kunnalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tämän lain mukaisten valvontatehtäviensä edellyttämiä välttämättömiä tietoja rekisteristä.

38 §

Siirtymäsäännökset

Elintarviketurvallisuusvirastolla tulee olla lain 8 §:n mukainen ohjelma ja aluehallintovirastolla 9 §:n mukainen suunnitelma vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Kunnalla tulee olla 10 §:n mukainen suunnitelma kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki**vähittäiskaupan sekä parturi- ja kampaamoliikkeen aukioloajoista annetun lain 3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vähittäiskaupan sekä parturi- ja kampaamoliikkeen aukioloajoista 27 päivänä marraskuuta 2009 annetun lain (945/2009) 3 § seuraavasti:

3 §

Poikkeusluvut

Aluehallintovirasto voi erityisestä syystä sallia ammattimaisen vähittäiskaupan sekä parturi- ja kampaamoliikkeen harjoittamisen muinakin kuin 1 ja 2 §:ssä säädettyinä aikoina. Erityisenä syynä pidetään liikkeen sijaintiin, matkailuun, yleisötapahtumaan tai vastaavaan tilanteeseen liittyvää tekijää, joka vaikuttaa palvelujen ky-

syntään. Lupa voidaan myöntää joko määräajaksi tai toistaiseksi.

Lupa voidaan peruuttaa, jos luvan myöntämisen olennaiset edellytykset eivät enää täyty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa 20 päivänä marraskuuta 2009 annetun lain (898/2009) 3 §:n 2 momentti seuraavasti:

3 §

Ratkaisukokoonpanot

siirrettävä monijäsenisen kokoonpanon ratkaistavaksi, jos kaksijäsenisen kokoonpanon jäsenet ovat asian lopputuloksesta eri mieltä.

Jos asian tai hankkeen laatu ja laajuus tai merkittävät vaikutukset taikka muu erityinen syy sitä edellyttää, asia ratkaistaan monijäsenisessä kokoonpanossa. Jos 1 virkkeessä tarkoitettu asia on osoitettu yhden tai kahden jäsenen kokoonpanossa ratkaistavaksi, on asia siirrettävä monijäsenisessä kokoonpanossa ratkaistavaksi. Asia on

---

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 2009
